

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

HD WIDENER

Hw UARU H

NJOE TESTAMENT
NANGA
DEM PSALM

1234.103

Harvard College Librar

GIFT OF THE
BRITISH AND FOREIGN
BIBLE SOCIETY
LONDON

DA NJOE TESTAMENT

VO WI

MASRA EN HELPIMAN

JEZUS KRISTUS.

GEDRUKT VOOR REKENING VAN HET BRITSCH EN BUITENLANDSCHE
BIJBELGENOOTSCHAP.

LONDON:
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.

1901

~~2235.118.5~~
1234.103

Harvard College Library

Sept. 23, 1910

Gift of the

British & Foreign Bible Society

NEGRO-ENGLISH TESTAMENT.

FIFTH EDITION.

DA EVANGELIUM VO ST. MATTEUS.

KAP. 1.

Lijst vo da famili vo Kristus. Hem nem nanga geboortoe.

DISI de da lijst vo da famili vo Jezus Kristus, da pikien vo David, di de wan pikien vo Abraham.

2. Abraham ben de Isaak tata. Isaak ben de Jakob tata. Jakob ben de Juda tata nanga da tata vo dem brara vo hem.

3. Juda nanga Tamar ben de Farez nanga Zara tata en mama. Farez ben de Hezron tata. Hezron ben de Ram tata.

4. Ram ben de Aminadab tata. Aminadab ben de Nahasson tata. Nahasson ben de Salmon tata.

5. Salmon nanga Rahab ben de Boas tata nanga mama. Boas nanga Rut ben de Obed tata nanga mama. Obed ben de Jesse tata.

6. Jesse ben de koning David tata. Koning David nanga da wefi vo Uria ben de Salomo tata nanga mama.

7. Salomo ben de Roboam tata. Roboam ben de Abia tata. Abia ben de Asa tata.

8. Asa ben de Josafat tata. Josafat ben de Joram tata. Joram ben de Osia tata.

9. Osia ben de Jotam tata. Jotam ben de Akas tata. Akas ben de Ezekia tata.

10. Ezekia ben de Manasse tata. Manasse ben de Amon tata. Amon ben de Josia tata.

11. Josia kisi Jekonia nanga dem brara vo hem, datem di dem ben tjari dem go na Babel.

12. Na baka vo da tem Jekonia kisi Sealtiel. Sealtiel ben de Zorobabel tata.

13. Zorobabel ben de Abiud tata. Abiud ben de Eliakim tata. Eliakim ben de Azor tata.

14. Azor ben de Zadok tata. Zadok ben de Akim tata. Akim ben de Eliud tata.

15. Eliud ben de Eleasar tata. Eleasar ben de Matan tata. Matan ben de Jakob tata.

16. Jakob ben de Josef tata, di ben de da man vo Maria, disi ben gebore Jezus, disi dem kali Kristus.

17. Ala dem famili sinsi Abraham tee na David meki tien na fo avoo. Sinsi David tee dem ben tjari dem go na Babel dem teli tien na fo avoo ageen. En sinsi dem ben go na Babel tee na Kristus, dem teli tien na fo avoo ageen.

18. We, da geboertoe, vo Jezus Kristus ben pasa so : Maria, hem mama, disi ben meki ondertrouw nanga Josef, ben kisi bele kaba nanga wroko vo santa Jeje, bifo Josef ben potti hem na hem hoso.

19. Ma Josef, hem man, ben de wan vroom soema, en vo da hede a no wani gi hem sjem, ma a pramisi na ini hem hatti, vo libi hem safri.

20. We, ala di a membre so, loekoe ! wan Engel vo Masra kom na hem na ini drem, a taki : Josef, joe pikien vo David, no frede vo teki Maria, joe wefi, na joe hoso ; bikasi da bele vo hem de wan wroko vo santa Jeje.

21. A sa meki wan manpikien, disi joe moe kali Jezus ; bikasi hem sa verloesoe hem piple, poeloe dem zondoe.

22. We, ala dati kom pasa so, vo da woord vo Gado kom reti, disi wan profeti ben pramisi, di a taki :

23. Loekoe, wan wendje sa kisi bele, a sa meki wan manpikien, disi dem sa kali Imanuel, dati taki na wi tongo : Gado de nanga wi.

24. We, di Josef wieki na slibi, a doe so leki da Engel vo Masra ben taki gi hem, a teki Maria vo hem wefi, potti hem na ini hem hoso.

25. Ma (tog moro fara) a no sabi hem, tee Maria meki da fosi pikien vo hem, en Josef gi hem da nem Jezus.

KAP. 2.

Dem koniman. Dem go kibri na Egipti. Herodes kili so meni pikien.

DA srefi tem di Jezus ben gebore na Betlehem na Judakondre na koning Herodes tem, loekoe ! som koniman komopo na Oostkondre, dem kom na Jerusalem, dem taki :

2. Hoepee da pikien de ? da njoe koning vo dem Djoe ? wi ben si hem staar tee na wi kondre, en wi kom vo aanbegi hem.

3. Di koning Herodes jeri dati, a kom skreki vo troe, hem nanga heeli Jerusalem,

4. En a seni kali ala grandomine nanga meester vo wet vo dem Djoe kom makandra, a haksi dem, na hoepee Kristus moese gebore.

5. En dem taki gi hem taki : na Betlehem na Judakondre. Bikasi da profeti ben skrivi taki :

6. Joe Betlehem na Judakondre, joe no de da moro pikinwan na mindri vo dem tra granfoto vo Juda ; bikasi na joe da hedeman sa komopo, disi sa tiri mi piple Israel.

7. Na baka Herodes kali dem koniman kom na hem safri, a haksi dem boen boen, na hoereti tem dem ben si da staar.

8. En dan a sori dem vo go na Betlehem, a taki : Go haksi boen boen, pee da pikien de ; en te oen finni hem, kom

piki mi baka, vo mi toe kan go aanbegi hem.

9. We, di dem jeri koning kaba, dem teki pasi wantem, dem gowei. En loekoe! da srefi staar, disi dem ben si na dem kondre, waka go na dem fesi, tee a kom tan reti na tapo da hoso, pee da pikien de na ini.

10. En di dem si da staar baka, dem blijti vo troe.

11. *En* dem go na ini da hoso, dem finni da pikien nanga Maria, hem mama, dem fadom aanbegi da pikien; en dan dem hopo dem kissi, dem gi hem presenti, goutoe nanga wierook nanga mirre.

12. En di Gado kom waar-skouwe dem na ini drem taki, dem no moese draai baka go na Herodes, vo da hede dem teki wan tra pasi, go baka na dem kondre.

13. *Na* baka di dem gowei kaba, loekoe! wan Engel vo Masra kom na Josef na ini drem, a taki: Hopo, teki da pikien nanga hem mama, go kibri na Egiptikondre en tan dapee, tee mi kom piki joe; bikasi Herodes sa zoekoe da pikien, vo kili hem.

14. We da srefi neti Josef hopo, a teki da pikien nanga hem mama, a go kibri na Egiptikondre;

15. En na dapee a tan, tee Herodes dede. Dati ben moese kom so, vo da woord kom reti, disi Masra ben meki da pro-

feti taki: Mi ben kali mi pikien komopo tee na Egiptikondre.

16. *We*, di Herodes si, taki, dem koniman ben kori hem, hem hatti kom bron toemoesi, en a seni soema go kili ala manpikien na Betlehem en na da heeli buurti, dem, disi no ben pasa toe jari jete; bikasi dati ben de da tem, disi a ben haksi boen boen na dem koniman.

17. We da so da woord kom reti toe, disi profet Jeremias ben taki:

18. Na Rama dem jeri wan toemoesi jamer en bari en krei; Rahel krei liebi nanga dede vo ala hem pikien, en a no wani teki no wan troostoe; bikasi dem alamal lasi.

19. *Na* baka di Herodes dede kaba, wan Engel vo Masra kom na Josef na Egiptikondre, a piki hem na ini drem,

20. A taki: Hopo, teki da pikien nanga hem mama, en go baka na Israelkondre; bikasi dem soema dede kaba, disi ben zoekoe vo kili da pikien.

21. En Josef hopo, a teki da pikien nanga hem mama, a go baka na Israelkondre.

22. Ma di a jeri, taki, Arkelaus tron koning vo Judea na plesi vo hem tata Herodes, a kom frede vo go liebi dapee; en nanga ordre vo Gado, di a kisi na ini drem, a draai go na dem foto vo Galileakondre;

23. Na dapee a go liebi na

wan foto, disi dem kali Nazaret, vo da pramisi moe kom reti, disi dem profeti ben taki : Dem sa kali hem Nazarenius.

KAP. 3.

Johannes de preeki. A doopoe Jezus.

DA srefi tem Johannes, da doopoeman, hopo, a preeki na ini da woestijn vo Judea,

2. A taki : Draai oen liebi ! bikasi Hemelkondre kom klo-sibei kaba.

3. Bikasi Johannes de da soema, disi profet Jesajas ben skrivi vo hem, di a taki : Dem jeri wan stem vo wan preekiman na woestijn, disi taki : Oen meki pasi klari gi Masra ! en meki dem foetopasi vo hem kom reti !

4. Da Johannes ben weri klosi vo kameel-wiwiri, a tai wan leeri banti na hem bele, en hem njanjam ben de sprinkhaan nanga boesi-honi.

5. En ala soema vo Jerusalem en vo heeli Judakondre en vo ala dem kondre na Jordan sei kom na hem dapee,

6. Dem meki a doopoe dem na ini Jordan, en dem taki dem zondoe di dem ben doe.

7. *We*, di a si so meni vo dem Fariseman nanga Saduce-man kom toe na hem, vo teki doopoe, a taki gi dem taki : Oen snekibroedoe ! Hoesoema ben sori oen, vo ron go kibri

gi da hattibron, disi de vo kom ?

8. *We*, meki dan dem wroko vo oen sori taki, oen draai oen liebi troe troe !

9. Oen no moe troostoe oen srefi taki : Wi de pikien vo Abraham. Bika mi taki gi oen taki, efi Gado wani, a kan meki dem stoon dia kisi liebi, tron pikien vo Abraham.

10. Dem potti aksi kaba na dem boom loetoe : we, ibriwan boom, disi no meki boen vroek-toe, dem sa koti, trowei na ini faja.

11. Mi de doopoe oen nanga watra, vo oen draai oen liebi ; ma hem, disi kom na mi baka, de tranga moro leki mi, mi no waarti srefi, vo mi tjari hem soesoe go na hem baka ; we, hem sa doopoe oen nanga santa Jeje en nanga faja.

12. A de holi hem baki na hem han, waai hem areisi ; we, da boen areisi a sa teki kibri na hem makzien ; ma da soso boeba a sa bron na ini da faja, disi no wan soema man vo kili teego.

13. *Da* srefi tem Jezus komo na Galilea, a kom na Johannes na Jordan sei, vo meki a doopoe hem.

14. Ma Johannes ben wani tapo hem, a taki : Mi srefi ha vanoodoe, vo mi kom na joe teki doopoe, kaba joe de kom na mi ?

15. Ma Jezus piki hem taki : No tapo mi vo dati ; bika da

so a de fiti wi, vo doe ala wi pligti reti. En so Johannes doopoe hem.

16. Na baka di Jezus kisi doopoe kaba, a komoto wantem na ini watra. En loekoe! hemel kom hopo na hem tapo; en Johannes si da Jeje vo Gado zakka kom na ondro leki wan duivi, a kom tan na Jezus tapo.

17. En loekoe, wan stem komopo na ini hemel taki: Disi da mi lobbi pikien, nanga hem mi habi mi plisiri.

KAP. 4.

Da fasten vo Jezus. Didiebri kom tesi hem. A begin vo preeki en a kali som disciple.

NA baka vo dati da Jeje teki Jezus tjari hem go na woestijn, vo didiebri kom tesi hem.

2. En di a no ben njam wansani fotentien dei nanga fotentien neti, na baka hangri kom kili hem.

3. Vo da hede da tesiman kom na hem, a taki: Efi joe de Gado pikien, taki dan, vo dem stoon dia tron brede.

4. Jezus piki hem taki: Boekoe vo Gado taki: A no brede wawan de holi soema liebi, ma ibriwan woord vo Gado toe, disi hem mofo taki.

5. Dan didiebri teki hem, a tjari hem go na ini da santa foto (Jerusalem), a potti hem tee na tapo da hei pinti vo temple,

6. A taki gi hem taki: Efi joe de Gado pikien, we hiti joe srefi dia na ondro; bikasi Boekoe de taki: Gado sa gi dem Engel vo hem ordre, vo dem teki joe, tjari joe na dem hanoe, vo joe no naki joe foetoe na wan stoon.

7. Jezus taki gi hem taki: Ma Boekoe taki toe taki: Joe no moe tesi Gado, joe Masra!

8. Na baka didiebri teki hem ageen, tjari hem go tee na tapo wan hei bergi, a sori hem ala koningkondre vo grontapo nanga ala dem glori,

9. En a taki gi hem taki: Ala dasani dia mi sa gi joe, efi joe fadom na mi fesi, aanbegi mi.

10. Dan Jezus taki gi hem taki: Komoto na mi fesi, joe Satan! bikasi Boekoe de taki: Joe moe aanbegi Gado, joe Masra, hem wawan joe moese die-ni.

11. Now didiebri libi hem. En loekoe! dem Engel kom na Jezus, dem dieni hem.

12. *Ma* di Jezus jeri taki, dem ben potti Johannes na doengroehoso, a draai baka go na Galilea.

13. En a komoto na Nazaret, a go liebi na Kapernaum, da wan fato, klosibe vo zeekanti, na sei dem pikin kondre Zabalon nanga Naftali;

14. Vo da woord kom reti, disi profet Jesajas ben prami-si, di a taki:

15. Da kondre Zabulon nanga da kondre Naftali na zee-kanti pasi na abrasi vo Jordan, nanga da Galilea, disi de vo dem heiden,

16. Da piple, disi ben sidom na ini doengroe, ben si wan bigi letti; en vo dem, disi sidom na ini da doengroe vo dedekondre, wan letti hopo skjn gi dem.

17. *Sinsi* da tem Jezus bigin vo preeki en vo taki: Draai oen liebi! bikasi Hemelkondre kom klosibe kaba.

18. *Wan* dei di Jezus waka kuiri na sei da zee vo Galilea, a si toe brara dapee, da Simon, disi dem kali Petrus, nanga hem brara Andreas, dem hiti netti na ini watra; bikasi dem ben de fisiman.

19. En Jezus taki gi dem taki: Kom go nanga mi! mi sa meki oen tron fisiman, vo kisi liebisoema.

20. We so wantem dem libi dem netti, dem waka go nanga hem.

21. Na baka di a kom moro na fesi, a si toe brara ageen, da Jakobus, Zebedeus pikien, nanga hem brara Johannes, dem ala toe sidom nanga dem tata Zebedeus na ini sipi, dem lapoe dem netti; en Jezus kali dem.

22. We so wantem dem komopo na ini da sipi, dem libi dem tata en dem waka go na Jezus baka.

23. *En* Jezus waka heeli

Galileakondre rontoe, a leri dem na ini dem kerki en a preeki da Evangelium vo Gadokondre; so srefi a helpi foeloe sikiman, ala soortoe siki a genezi, disi ben trobi soema.

24. En ala soema jeri vo hem na heeli Siriakondre, dem tjari ala soortoe sikiman kom na hem, disi ben pina nanga so meni difrenti siki en plaag, som nanga ogri jeje, trawan nanga moensiki, trawan nanga jegti; en Jezus meki dem alamal kom boen baka.

25. En foeloe soema vo Galilea waka go nanga hem en vo dem tien foto en vo Jerusalem en vo Judea en vo abrasi vo Jordan.

KAP. 5.

Da bergipreeki vo Jezus.

MA di Jezus si ala dem foeloe soema, a klim go na tapo wan bergi, na dapee a go sidom; en dem disciple drifi go klosibe na hem.

2. Dan Jezus hopo hem mof, a leri dem, a taki:

3. Blesi vo dem, disi de poti na ini hatti: bikasi Hemelkondre de vo dem!

4. Blesi vo dem, disi de nanga sari: bikasi dem sa finni troostoe!

5. Blesi vo dem safrihatti soema; bikasi dem sa de masra vo kondre!

6. Blesi vo dem, disi de hangri en dreiwatra vo da

geregtigheid : bikasi dem hatti sa foeloe !

7. Blesi vo dem, disi habi sarihatti vo trawan : bikasi Gado sa sari dem baka !

8. Blesi vo dem, disi de krin na ini hatti : bikasi dem sa si Gado !

9. Blesi vo dem, disi lobbi vo holi fri nanga soema : bikasi soema sa kali dem Gado pikien !

10. Blesi vo dem, disi trawan de zoekoe nanga trobi vo da geregtigheid hede : bikasi Hemelkondre de vo dem !

11. Blesi vo oenoe, efi vo mi hede trawan de zoekoe oen nanga trobi en koskosi, potti ala soortoe ogri na oen tapo, en efi dem lei dati gi oenoe.

12. Oen moe blijti vo dati, oen hatti moe plisiri reti reti ; bikasi na ini hemel oen sa kisi wan bigi paiman vo dati. Bikasi so srefi dem ben zoekoe dem profeti toe, disi ben de bifo oenoe.

13. *Oenoe* de da zoutoe vo grontapo : efi now zoutoe srefi lasi hem tesi, san dem sa teki, vo gi hem tesi baka ? Dan a no boen vo noti moro, leki vo trowei hem na doro, meki soema trapoe hem nanga foetoe.

14. Oenoe de da letti vo kondre. Wan foto, disi de na tapo wan bergi, no kan kibri.

15. No wan soema sa letti wan kandra toe, potti hem na ondro wan tobo, ma na kandra-tiki tapo dem sa potti hem,

vo a letti gi ala soema, di de na ini hosoe.

16. We so srefi oenoe moe meki da letti vo oen skijn gi ala soema, vo dem si dem boen wroko vo oen, en vo dem prijze oen Tata, disi de na hemel.

17. *Oen* no moe denke taki, mi ben kom, vo poeloe da wet ofoe dem profeti-boekoe. No, mi no kom vo poeloe da wet, ma vo *doe* hem.

18. Bika vo troe mi taki gi oen taki : Tee na da dei, disi hemel nanga grontapo sa lasi, da moro pikin letre ofoe koma vo da wet no sa lasi, tee alasani, disi da boekoe de taki, kom reti.

19. We da soema, disi poeloe wansani vo dem gebod dia, alwasi da moro pikinwan nomo, en disi de leri soema so toe, hem sa de da moro lage soema na Hemelkondre ; ma da soema, disi *doe* so leki dem gebod de taki, hem sa habi bigi nem na Hemelkondre.

20. Bika mi taki gi oen taki : Efi da geregtigheid vo oenoe no de moro betre, leki di vo dem meester vo wet nanga di vo dem Fariseman, dan oen no sa kom na Gadokondre.

21. *Oen* ben jeri taki, dem ben taki gi dem ouroetem soema : Joe no moe kili soema ; en da soema, disi kili trawan, hem verdieni, va kroetoe strafoe hem.

22. Ma mi taki gi oenoe

taki: Ibriwan soema, disi kisi hattibron na hem brara tapo nomo, hem verdieni, vo kroetoe strafoe hem; en disi taki gi hem brara taki: Raka! hem verdieni, vo go na bigi kroetoe. Ma da soema, disi vloekoe hem brara, hem verdieni, vo go bron na ini da faja vo hel.

23. We te joe de vo meki joe ofrandi na tapo da altaar, kaba joe kom membre dapee taki, joe brara de mandi nanga joe,

24. Dan joe moe libi joe ofrandi na sei da altaar, joe moe go fosi, verzoen joe srefi nanga joe brara; en dan joe kan kom baka, meki joe ofrandi.

25. Te wan soema klage joe, tjari joe go na kroetoe, joe moe feti vo kaba nanga hem, ala di oen de na pasi jete vo go na kroetoe; efi no so, joe vijanti kan meki joe kom na fiskaal han, en fiskaal kan gi joe abra na provoos, vo a hiti joe na ini doengroehoso.

26. Vo troe, mi taki gi joe taki: Joe no sa komopo baka dapee, so langa joe no pai da laatste sensi.

27. *Oen* ben jeri taki, dem ben taki gi dem ouroetem soema taki: Joe no moe soeta!

28. Ma mi taki gi oenoe taki: Da soema, disi de loekoe wan oeman nomo nanga so wan hangri, a soeta nanga hem kaba na ini hem hatti.

29. We efi joe reti hai wani

meki joe doe ogri: diki hem, trowei! A de moro betre vo joe, *wan* piesi vo joe skin pori, leki dem trowei joe heeli skin na ini hel.

30. Efi joe reti hanoe wani meki joe doe ogri: koti hem, trowei! A de moro betre vo joe, *wan* piesi vo joe skin pori, leki dem trowei joe heeli skin na ini hel.

31. Dem ben taki toe taki: Da soema, disi plati nanga hem wefi, moe gi hem wan plati-brifi.

32. Ma mi taki gi oen taki: Da soema, disi plati nanga hem wefi, efi a no de vo soetadoe hede, da soema de meki hem wefi doe soeta; en da soema, disi teki wan plati-oeman, hem doe soetadoe toe.

33. *Oen* ben jeri toe taki, dem ben taki gi dem ouroetem soema taki: Joe no moe sweri wan falsi sweri; en joe moese holi joe sweri, di joe sweri na Gado.

34. Ma mi taki gi oenoe taki: Oen no moe sweri kweti kweti; no na hemel, bikasi a de da troon vo Gado;

35. No na grontapo, bikasi a de da foetoebangi vo hem; no na Jerusalem toe, bikasi a de da foto vo da bigi koning.

36. Joe no moe sweri na joe eigen hede toe, bikasi joe srefi no ha tranga, vo meki wan enkli wiwiri vo joe tron weti ofoe blaka.

37. Te oen taki wansani,

dan oen *ja* moese de *ja*, en oen *no* moese de *no*; sani disì de moro leki dati, a de kom vo da ogriwan.

38. *Oen* ben jeri toe taki, dem ben taki: hai vo hai, tifi vo tifi.

39. Ma mi taki gi oen taki: No feti nanga dem, disì doe oen ogri! ma te wan soema gi joe wan klap na joe reti sei fesi, draai hem da trawan toe!

40. Efi wan soema wani tjari joe go na kroetoe vo joe djakti hede, gi hem joe mantel toe.

41. En efi wan soema dwin-gi joe, vo waka go nanga hem wan joeroe, go nanga hem toe joeroe!

42. Te wan soema begi joe wansani, gi hem! en disì kom na joe vo leni wansani, no weigre hem!

43. *Oen* ben jeri taki, dem ben taki: Joe moe lobbi ala soema na joe sei, ma vo joe vijanti joe moe habi ogri hatti.

44. Ma mi taki gi oen taki: Lobbi oen vijanti! blesi dem, disì de vloekoe oen! doe boen na dem, disì habi ogri hatti vo oen! begi vo dem, disì doe oen ogri en disì de zoekoe oen nanga trobi!

45. Dan oen de reti pikien vo oen Tata na ini hemel. Bikasi hem de meki hem zon hopo na tapo dem ogri soema nanga dem boenwan; so srefi a meki areen fadom gi dem

reti soema en gi dem kroekoe-toewan.

46. Bikasi efi oen lobbi dem soema wawan, disì lobbi oenoe, hoe paiman oen sa kisi? dem tol naar no doe so srefi toe?

47. We efi oen taki switi nanga dem brara wawan, hoe aparti sani oen doe dan? dem tol naar no doe so srefi toe?

48. We oen moe zoekoe, vo oen kom boen soema doro doro, so leki oen Tata na hemel de boen doro doro!

KAP. 6.

Da bergi-preeki.

TE oen gi sani na potiman, loekoe boen, vo oen no doe dati na tra soema fesi, vo dem si oenoe; anders oen no sa finni wan paiman na oen Tata na hemel.

2. We, te joe gi potiman presenti, joe no moe meki dem blo trompeti na joe fesi, so leki dem falsi soema de doe na dem kerki nanga strati, vo ala soema moe prijze dem. Troe mi taki gi oen taki: Dem kisi dem paiman kaba.

3. We, te joe gi potiman presenti, dan joe moe doe dati so, vo joe kroekoetoe hanoe no sabi, san joe reti han doe;

4. So joe moe kibri joe presenti; dan joe Tata, disì kan si tee na ini da moro kibri plesi, sa pai joe dasani publiki.

5. *En* te joe de begi, joe no moe doe leki dem falsi soema,

disi lobbi vo tanapoe begi na dem kerki en na strati na dem hoekoe tapo, vo ala soema moe si dem. Troe mi taki gi oen taki, dem kisi dem paiman kaba.

6. Ma te joe de begi, go na ini joe kamera, sloto doro, en begi na joe Tata na da kibripleksi; dan joe Tata, disi kan si tee na ini da kibripleksi, sa gi joe dasani publiki.

7. En te oen de begi, oen no moe meki foeloe taktaki, leki fa dem heiden de doe; bikasi dem denke taki, Gado sa jeri dem, efi dem taki foeloe woortoe.

8. Vo da hede oenoe no moese geersi dem; oen Tata srefi sabi, san oen habi vanoedoe, bifo oen begi hem.

9. We, oen moese begi so: Wi Tata na hemel, joe nem moe de santa!

10. Joe kondre moe kom! Joe wani moe go doro na grontapo so leki na hemel!

11. Gi wi tidei da njanjam vo wi!

12. Gi wi pardon vo dem ogri, di wi doe, so leki wi toe de gi pardon na dem soema, disi doe wi ogri!

13. No meki wi kom na ini tesi! Ma poeloe wi na da ogriwan! Bikasi ala kondre da vo joe en ala tranga nanga glori da vo joe, teego. Amen.

14. Bikasi efi oenoe gi soema pardon vo dem foutoe, dan oen Tata na hemel sa gi oenoe pardon toe.

15. Ma efi oenoe no gi soema pardon vo dem foutoe, dan oen Tata no sa gi oenoe pardon toe vo oen foutoe.

16. *Te* oen de fasten, oen no moe meki wan doengroe fesi, leki dem falsi soema de doe; bikasi dem de meki wan sari fesi, vo ala soema moe si taki, dem de fasten. Vo troe mi taki gi oen taki, dem kisi dem paiman kaba.

17. We, te joe de fasten, zalvoe joe hede en wasi joe fesi;

18. Vo tra soema no moe si srefi, taki, joe de fasten; ma na joe Tata fesi, disi de na kibripleksi, joe moe fasten; en dan joe Tata, disi de si tee na ini kibripleksi, sa pai joe dasani publiki.

19. *Oen* no moe zoekoe goedoe na grontapo, pee worom nanga verrostoe kan pori dem, en foefoeroeman kan kom toe, foefoeroe.

20. Ma dati oen moe zoekoe, vo oen kisi goedoe na ini hemel, pee worom nanga verrostoe no kan pori dem, en pee foefoeroeman no kan kom foefoeroe.

21. Bikasi pee oen goedoe de, na dapee oen hatti de toe.

22. Joe hai de da lampoe vo joe skin. We, efi joe hai de krin, dan joe heeli skin sa krin toe.

23. Ma efi joe hai no krin, dan joe heeli skin sa doengroe. We, efi da lampoe, disi de na

joe ini, de doengroe, hoe bigi da doengroe srefi sa de dan ?

24. *No* wan soema kan dieni toe masra, zondro a lobbi da wan moro leki da trawan; efi a holi nanga da wan, dan a no kan holi nanga da trawan. Oen no kan dieni Gado nanga da soso grontapo-goedoe moksi.

25. Vo da hede mi taki gi oen taki: Oen no moe broko hede vo oen liebi taki, san oen sa njam en san oen sa dringi; oen no moe broko hede vo oen skin toe taki, san oen sa weri! Da liebi no waarti moro leki da njanjam? en da skin no waarti moro leki dem klosi?

26. Loekoe dem pikin fowloe na ondro hemel! dem no plani njanjam, dem no koti tõe, dem no kibri sani na ini makzien; en tog oen Tata na hemel de gi dem njanjam. We, oenoe no waarti moro leki dem?

27. Hoesoema vo oen sa man vo holi da liebi vo hem wan hafoe joeroe moro langa (leki Gado ben potti hem), alwasi a broko hem hede vo dati?

28. We, vo san hede oen de broko oen hede vo klosi? Loekoe dem blometje na sabana, fa dem gro! Dem no de wroko en dem no spin toe.

29. En tog mi taki gi oen taki: Salomo srefi nanga ala hem glori no ben weri so mooi klosi, leki wan vo dem blometje.

30. We, di Gado de weri dem soso sabana-blometje so mooi, disi meki blometje tog vo tidei, en somtem tamara dem hiti dem na ini faja: hoe-fasi? a no sa zorgoe vo oenoe moro betre? Ke, fa oen habi so pikin bribi nomo!

31. Vo da hede oen no moe broko hede taki: San wi sa njam, san wi sa dringi, san wi sa teki vo weri?

32. Nanga ala sosani dem heiden de broko hede; bika oen Tata na hemel srefi sabi taki, oen habi ala dati vanoodoe.

33. We, fosi oen moe zoekoe, vo kisi Gadokondre nanga da geregtigheid vo hem; dan oen sa kisi ala da trasani toe na tapo.

34. We, oen no moe habi broko hede vo tamara; bikasi da dei vo tamara sa zorgoe vo hem srefi. A nofo, ibriwan dei habi hem eigen pina.

KAP. 7.

Da kaba vo da bergi-preeki.

NO kroetoe trawan, dan trawan no sa kroetoe oenoe toe!

2. Bikasi da srefi kroetoe, disi oenoe de kroetoe trawan, dem sa kroetoe oenoe toe; en nanga da srefi marki, disi oenoe de marki trawan, dem sa marki oen baka.

3. Ma fa joe de si da pikin splintri na ini joe brara hai,

kaba joe no si da balke na ini joe eigen hai ?

4. Ofoe fa joe kan taki na joe brara taki : Tan brara, meki mi poeloe da splintri na ini joe hai ? kaba loekoe, wan balke de na ini joe srefi hai.

5. Joe falsi soema ! poeloe fosi da balke na ini joe srefi hai ; na baka joe kan probeeri vo poeloe da splintri na ini joe brara hai.

6. *Oen* no moe teki dasani, disi de santa, gi na dagoe ; no trowei dem peri vo oenoe gi dem hagoe, vo dem no trapoe dem na ondro dem foetoe, en vo dem no draai baka kom beti oen.

7. *Oen* begi, oen sa kisi ; oen zoekoe, oen sa finni ; oen naki doro, dem sa hopo gi oen.

8. *Bika* disoema begi ? hem de kisi ; en disi zoekoe, hem de finni ; en disi naki doro, dem sa hopo gi hem.

9. *Hoesoema* de na oen mindri, disi sa gi hem pikien wan stoon, te a begi hem wan piesi brede ?

10. Ofoe wan sneki, te a begi vo wan fisi ?

11. *We*, efi oenoe, di oen ogri, tog oen kan gi oen pikien wan boensani, fa oen *Tata* na hemel no sa gi boensani na dem, disi de begi hem ?

12. *We* alasani, disi oen wani, tra soema moe doe na oenoe, dati oen moese doe na dem toe ; da so da wet nanga dem profeti de leri.

13. *Oen* pasa go na ini da pikin doro ! *Bikasi* da doro de bigi, disi de tjari soema go na da verdoemenis en da pasi de bradi ; en foeloe soema de, disi de waka hem.

14. *Ma* da doro de pikin, disi de tjari soema go na liebi, en da pasi de smala ; en weiniki de, disi de finni hem.

15. *Loekoe* boen nanga dem falsi profeti, disi de weri skapoeboeba, kom na oenoe ; ma na ini dem hatti dem de krasi tigri.

16. *Na* dem vroektoe oen moe sabi dem. *Hoesoema* sa finni druivi na lemetjeboom ? ofoe figa na brantimaka ?

17. *We*, ibriwan boen boom de meki boen vroektoe, ma wan slegti boom de meki slegti vroektoe.

18. *Wan* boen boom no kan meki slegti vroektoe, en wan slegti boom no kan meki boen vroektoe.

19. *Ibriwan* boom, disi no meki boen vroektoe, dem sa koti, trowei na ini faja.

20. *Da* so na dem vroektoe oen moese sabi dem.

21. *No* ala soema, disi de kali mi *Masra*, *Masra*, sa kom na *Hemelkondre*, ma dem wawan, disi de doe mi *Tata* wani, di de na hemel.

22. *Foeloe* soema sa taki gi mi na da kroboi dei taki : *Masra*, *Masra*, wi no ben taki profeti-tori na joe nem ? wi no ben jagi ogri jeje komoto na

joe nem? wi no ben doe foeloe wonderwroko na joe nem?

23. Dan mi sa taki reti gi dem taki: Mi no ben sabi oen nooiti wantem; oen alamal komoto na mi fesi! kroekoetoe oen ben doe, dati ben de oen wroko.

24. *We* da soema, disi jeri dem leri vo mi, en disi doe so toe, hem de na mi hai leki wan koniman, disi bouw hem hoso na wan klipstoon tapo.

25. *We* na baka di wan tranga areen fadom, bigi vloedoe kom, en tranga winti waai toe, naki da hoso, tog a no fadom; bikasi dem ben metsle da stoonfoetoe vo hem na wan klipstoon tapo.

26. *Ma* da soema, disi jeri dem leri vo mi, en disi no doe so, hem de na mi hai leki wan dom soema, disi bouw hem hoso na zanti tapo.

27. *We* na baka di wan tranga areen fadom, bigi vloedoe kom, en tranga winti hopo toe, naki da hoso, wantem a broko en a fadom wan ogri fadom.

28. *We* di Jezus kaba da preeki vo hem, ala soema verwondroe vo troe vo da leri vo hem.

29. Bikasi a ben preeki nanga wan aparti tranga, no so, leki dem meester vo wet.

KAP. 8.

Jezus helpi foeloe sikiman, a meki wan storm kom bedari en a jagi dem didiebri komoto na ini soema.

MA di Jezus komoto na da bergi, zakka na ondro, foeloe soema waka go na hem baka.

2. En loekoe! wan melaatssoema kom aanbegi hem, a taki: Masra! efi joe wani, joe kan krini mi.

3. En Jezus langa hem hanoe, a meli da soema, a taki: Ja, mi wani, joe moese krin! En wantem da melaats komopo na hem skin, a kom krin.

4. Dan Jezus taki gi hem taki: Loekoe boen, vo joe no taki gi wan soema; ma go sori joe srefi gi domine, en meki joe ofrandi, so leki Moses ben potti, vo dem habi wan marki.

5. *Na* baka di Jezus kom na Kapernaum, wan ofciri kom na hem dapee, a begi hem,

6. A taki: Masra, mi foetoeboi lidom siki na hoso nanga jegti, a de pina toemoesi.

7. Jezus taki gi hem taki: Mi sa kom, meki a kom boen baka.

8. *Ma* da ofciri piki hem, a taki: Masra, mi no waarti, vo joe kom na ondro mi daki; we taki *wan* woord nomo, dati sa meki mi foetoeboi kom boen.

9. *Bika* mi srefi toe, ala di mi de na granman ondro, tog mi habi soldati na mi ondro; en efi mi taki na wan taki: Go janda! wantem a de go; en efi mi taki na wan trawan taki: Kom dia! wantem a de

kom ; en efi mi taki gi mi foetoeboi taki : Doe dati ! wantem a de doe.

10. We, di Jezus jeri dati, a verwondroe vo troe, en a taki gi dem soema, disi waka kom nanga hem, taki : Vo troe mi taki gi oen taki : So wan bribi mi no finni jete na dem Israel-soema srefi.

11. Ma mi taki gi oen taki : Foeloe soema sa komopo na Oost en na West, sidom nanga Abraham en Isaak en Jakob na Hemelkondre.

12. Ma dem pikien vo kondre Gado sa poeloe, a sa seni dem go na da moro doengroe plesi, pee dem sa bari tee dem kauw tifi.

13. En Jezus taki gi da ofciri taki : Go na hoso, joe sa si dasani, disi joe ben bribi ! En da srefi joeroe da foetoeboi kom boen.

14. *Na* baka di Jezus kom na Petrus hoso, a si Petrus wefi mama lidom siki nanga koorsoe.

15. En di a go fassi hem han, wantem da koorsoe libi hem. En da oeman hopo, a dieni dem.

16. Ma na sabatem dem tjari foeloe soema kom na hem, disi ben de nanga ogri jeje. En Jezus jagi dem ogri jeje komoto ; *wan* woord nomo a taki, en dem komoto ; en a meki ala soortoe sikiman kom boen.

17. Meki da pramisi vo pro-

feet Jesajas kom reti, di a ben taki : Hem ben teki ala wi pina na hem tapo, en dem siki vo wi a ben tjari.

18. *Na* baka di Jezus si so meni soema de rontoe hem, a taki, meki dem koti da zee abra, go na tra sei.

19. Ma wan meester vo wet kom na hem, a taki gi hem taki : Meester, mi sa go nanga joe, alwasi na hoepee joe de go.

20. Ma Jezus taki gi hem taki : Dem kraboe-dagoe habi dem horo, en dem pikin fowloe na ondro hemel habi dem nesi ; ma Soemapikien no habi wan plesi, pee a kan potti hem hede lidom.

21. En wan trawan na mindri vo hem disciple taki gi hem taki : Masra, gi mi pasi, vo mi go beri mi tata fosi.

22. Ma Jezus taki gi hem taki : Kom go nanga mi, en meki dem dedewan beri dem dedesoema !

23. *Dan* Jezus go na ini da sipi, en dem disciple vo hem go nanga hem.

24. En loekoe ! da zee bigin krasi tee da watra kom tapo da heeli sipi. Ma Jezus ben lidom de slibi.

25. En dem disciple go na hem, dem wieki hem, dem taki : Masra, helpi wi ! wi de go soengoe.

26. Ma hem taki gi dem taki : Pee da bribi vo oen de ? San oen frede so ? En dan a hopo, a krasi da winti nanga

da watra, en wantem winti nanga watra kom bedari baka.

27. Ma dem tra soema kom verwondroe vo troe, dem taki: Hoesoema dati, disi winti nanga watra de harki hem!

28. *En* di a kom na abrasei na da kondre vo dem Gergeseni, toe soema kom miti hem, disi ben de nanga ogri jeje; dem ben liebi na ini dedesoema grebi, en dem ben de so krasi tee no wan soema ben kan waka na da pasi.

29. En loekoe! dem bari, taki: Hoe wroko wi habi nanga joe, Jezus! joe pikien vo Gado! joe kom dia vo pina wi, bifo wi reti tem kisi?

30. Ma pikinso farawei vo dem wan bigi hipi hagioe ben de waka, zoekoe njanjam.

31. En vo da hede dem diebri begi Jezus, dem taki: Efi joe wani poeloe wi, gi wi pasi dan, vo go na ini da hipi hagioe.

32. En Jezus taki: Go dan! We so djoensnoe ala dem takroe geest komoto na ini dem soema, dem go na ini da hipi hagioe. En loekoe! da heeli hipi hagioe komoto na da bergi foetoe, dem trowei dem srefi na ini da zee, en dem dede na ini watra.

33. Ma dem hagioeherder ron go na ini foto, dem verteli alasan, en sani ben pasa nanga dem toe soema, disi ben habi dem takroe geest!

34. En loekoe! da heeli fo-

to komopo go na doru, kom miti Jezus; en di dem si hem, dem begi hem, vo a komoto na dem buurti.

KAP. 9.

Jezus helpi wan sikiman. A kali Matteus. A helpi moro foeloe sikiman.

NA baka Jezus go na ini sipi, a go abra baka na trasei, a kom na hem foto (Kapernaum).

2. En loekoe! dem tjari wan soema kom, disi siki nanga jegti, a lidom na wan bedi tapo. We, di Jezus si da bribi vo dem, a taki gi da sikiman taki: No frede, mi pikien! joe kisi pardon kaba vo joe zondoe!

3. En loekoe! som vo dem meester vo wet taki na ini dem hatti taki: Da soema kosi Gado!

4. Ma di Jezus si, san dem membre na ini dem hatti, a taki: Vo san hede oen membre so ogrisani na ini oen hatti?

5. San de moro hebi? vo taki: Joe kisi pardon vo joe zondoe? ofoe vo taki: Hopo, teki joe bedi, waka go?

6. Ma oen moese sabi taki, Soemapikien habi da tranga na grontapo, vo gi soema pardon vo dem zondoe; en dan a taki gi da sikiman taki: Hopo! teki joe bedi en go na hosu.

7. En da soema hopo, a go na hosu.

8. We di ala dem soema si

dati, dem verwondroe vo troe, en dem prijze Gado, disi ben gi soema so wan tranga.

9. *En* di Jezus komoto dapee, a si wan soema sidom de teki tol, da soema nem Matteus; en Jezus taki gi hem taki: Kom go nanga mi! En wantem a hopo go nanga hem.

10. *We* di Jezus sidom na tafra na Matteus hoso, loekoe! foeloe tol naar nanga zondaar kom dapee, dem go sidom na tafra nanga Jezus en nanga dem disciple vo hem.

11. Ma di dem Fariseman si dati, dem taki gi dem disciple vo hem taki: San hede oen meester de njam nanga dem tol naar en nanga dem zondaar?

12. Di Jezus jeri dati, a taki gi dem taki: Dem gezontoe soema no habi datra vanoodoe, ma dem sikiman.

13. Go leri fosi, san dati wani taki: Mi habi moro plisiri vo sari soema, leki vo teki ofrandi. Bika mi no ben kom vo dem regtvaardiki soema hede, ma vo kali dem zondaar, meki dem draai dem liebi.

14. *Now* dem disciple vo Johannes kom na hem, dem taki: Vo san hede wi nanga dem Fariseman de fasten so meni, ma dem disciple vo joe no de fasten kweti kweti?

15. Jezus taki gi dem taki: Fa dem soema na trouwhoso kan de nanga sari, so langa da bruidigom de nanga dem? Ma da tem sa kom, disi da

bruidigom sa komopo na dem sei; dan dem sa fasten.

16. No wan soema sa teki wan njoe piesi klosi, vo lapoe wan ouroe klosi; bikasi da njoe piesi de go broko da ouroe klosi, en so da horo kom moro bigi.

17. No wan soema sa potti njoe wieni toe na ini ouroe leerizaka; bikasi da njoe wieni de go broko dem zaka, en dan da wieni go lasi, en dem zaka pori toe. Ma njoe wieni dem potti na ini njoe zaka; en so wieni nanga zaka tan boen.

18. *Di* Jezus ben de taki so nanga dem jete, loekoe! wan gransoema vo kerki kom fadom na hem foetoe sei, a taki: Masra, didjoensnoe mi oemant-pikien ben dede; ma kom, potti joe han na hem tapo, vo a kisi liebi baka!

19. En Jezus hopo, a go nanga da soema, hem nanga hem disciple.

20. *En* loekoe! wan oeman, disi hem moen no ben tapo sinsi twaalf jari, kom klozibei na hem na bakasei, a meli da zoom vo hem klosi;

21. Bikasi a taki na ini hem hatti taki: Efi mi kan meli hem klosi nomo, mi sa kom boen.

22. En Jezus draai hem fesi, a loekoe da oeman, a taki: No frede, mi pikien! da bribi vo joe ben helpi joe. En da srefi joeroe da oeman kom boen baka.

23. We di Jezus kom na da gransoema hoso en di a si dem fluitiman nanga dem soema, disi meki babari dapee nanga da krei vo dem,

24. A taki gi dem taki : Komoto dia ! bika da pikien no dede, ma a de slibi. Ma dem soema lafoe hem.

25. Na baka di ala soema komoto kaba, Jezus go na ini, a fassi da pikien na hem hanoë ; en wantem da pikien hopo.

26. We da tori kom panja na da heeli kondre.

27. *Di* Jezus komoto dapee vo go moro fara, toe blinde soema kom na hem baka, dem bari taki : Ke, joe pikien vo David, sari vo wi !

28. En di a kom na hoso, dem toe blindewan go tanapoe na hem fesi, en Jezus taki gi dem taki : Hoefasi ? oen bribi troe taki, mi kan doe oen dasani ? Dem taki gi hem taki : Ja Masra !

29. Dan Jezus meli dem hai, a taki : We, oen sa kisi dasani, so leki fa oen ben bribi.

30. En wantem dem hai hopo. En Jezus vermane dem tranga, a taki : Loekoe boen, vo no wan soema no kom sabi !

31. Ma dem go verteli da tori na da heeli kondre.

32. *Na* baka di dem toe soema gowei kaba, dem tjari wan tra soema kom na hem, disi ben stom, en disi ben habi wan ogri jeje toe.

33. Ma so hesi Jezus ben

poeloe da ogri jeje nomo, wantem da stom soema ben kan taki. We, dati meki ala soema kom verwondroe, dem taki : Sosani no wan soema no ben si jete na Israelkondre.

34. Ma dem Fariseman taki : A de teki grandidiebri, vo jagi dem tra didiebri komoto.

35. En Jezus waka rontoe na ala dem bigi foto nanga pikin foto, a leri dem na dem kerki, preeki da Evangelium vo Gadokondre ; so srefi a meki ala soortoe siki nanga mankeeri, disi ben trobi soema, kom boen baka.

36. *Ma* di a si ala dem foeloe soema, a kisi sari vo dem ; bikasi dem ben pina en panja leki skapoe, disi no habi wan herder.

37. En a taki gi dem disciple vo hem taki : Troe, wroko de foeloe, ma wrokoman de weiniki.

38. We, oen moe begi da Masra vo da wroko, vo a seni wrokoman go na hem wroko.

KAP. 10.

Kristus seni dem Apostel go panja na kondre.

DAN a kali dem twaalf disciple kom na hem, a gi dem tranga, vo jagi dem takroe geest komoto na ini soema en vo dem kan meki ala soortoe siki nanga mankeeri kom boen.

2. Dem twaalf Apostel nem de so : Da fosiwan da Simon,

disi dem kali Petrus, nanga Andreas, hem brara; dan Jakobus, da pikien vo Zebedeus, nanga hem brara Johannes.

3. Dan Filippus nanga Bartolomeus; Tomas nanga Matteus, da tolbaar; Jakobus, da pikien vo Alfeus; Lebbeus, disi dem kali Taddeus;

4. Simon Zelotes nanga Judas Iskariot, disi ben tori hem na baka.

5. Dem twaalf disciple Jezus seni go, en a gi dem ordre, a taki: Oen no moe go na dem heiden kondre, no na dem Samaria foto toe;

6. Ma na dem lasi skapoe vo Israel famili oen moe go.

7. We, go dan en preeki taki: Hemelkondre kom klo-sibeï kaba.

8. Go, meki dem sikiman kom boen, meki dem melaatssoema kom krin, wieki dem dedewan, en jagi dem ogri jeje komoto! Vo boenhatti oen ben kisi (da tranga), en vo boenhatti oen moe gi hem na trawan toe.

9. Oen no moe teki goutoe ofoe zilver ofoe koproemoni, tjari na ini oen zaka.

10. No wan njanjamzaka toe, no toe djakti ofoe soesoe, no wan tiki toe. Bikasi a fiti vo wan wrokoman kisi hem njanjam.

11. Ma te oen kom na wan foto ofoe dorpoë, oen moe haksi, efi wan soema de dapee, disi waarti vo oen kom na hem; en

nanga da soema oen moe tan, tee oen komopo baka dapee.

12. En te oen go na ini wan hoso, oen moe taki: Vrede moe de nanga disi hoso!

13. Efi da hoso waarti vo dati, dan da vrede vo oen sa tan na da hoso tapo. Ma efi a no waarti, dan da vrede vo oen sa kom baka na oenoe.

14. En pee dem no teki oen, pee dem no wani jeri da leri vo oen, na so wan hoso ofoe foto oen moese komoto baka, en da stof vo oen foetoe oen moe waai toe.

15. Troe mi taki gi oen taki: Sodom nanga Gomorra no sa kisi so ogri strafoe na da bigi kroetoedei, leki so wan foto.

16. *Loekoe!* mi de seni oen leki skapoe go na mindri vo dem tigri. Vo da hede oen moe koni leki sneki, en zondro falsi leki duivi.

17. Ma loekoe boen nanga dem soema! bikasi dem sa klage oen, tjari oen go na dem kroetoehoso, en dem sa geesele oen na dem kerki.

18. Dem sa tjari oen go tee na dem granman nanga koning srefi vo mi hede; vo oen getuige vo mi na dem fesi toe, en na fesi vo dem heiden.

19. We, te dem tjari oen go dapee, oen no moe habi broko hede, fa oen sa piki en san oen sa taki; bikasi da srefi joeroe Gado sa gi oen dasani, disi oen moe taki.

20. Bikasi a no oenoe de dem soema, disi de taki, ma da jeje vo oen Tata de taki na ini vo oenoe.

21. Dan wan brara sa teki hem brara, tjari go na kroetoe, vo dem kili hem; en wan tata sa doe so nanga hem pikien; en dem pikien sa zoekoe trobi gi dem tata nanga mama, dem sa helpi vo kili dem.

22. En no wan soema sa lobbi oen, vo mi nem hede. Ma da soema, disi holi bribi tee na kaba, hem zieli sa finni boen.

23. We, te dem jagi oen komoto na *wan* foto, dan oen moe ron go na wan trawan. Vo troe, mi taki gi oen taki: Oen no sa waka ala dem foto vo Israel doro, ofoe Soemapi-kien srefi sa kom.

24. Wan disciple no bigi, moro leki hem meester; en wan knegti no bigi moro leki hem masra.

25. Wan disciple moe de tevrede, te a de leki hem meester; en wan knegti moe de tevrede, te a de leki hem masra. Di dem kali da masra vo hosoe Beelzebub, dem no sa kali dem tra famili vo hem so srefi toe?

26. Vo da hede oen no moe frede vo dem. Bikasi no wansani kibri so, tee a no kan kom na krin; en no wansani de dangra so, tee soema no sa kom sabi hem.

27. Dasani disi mi taki gi

oen na neti, dati oen moe leri trawan na krin dei; en sani disi oen jeri safri na oen jesi, dati oen moe preeki na tapo dem daki.

28. No frede dem soema, disi kan kili oen skin, ma tog dem no kan kili oen zieli; ma hem oen moese frede, disi kan pori skin nanga zieli na ini hel.

29. Dem no bai toe pikin fowloe vo wan dritiebri? Kaba no wan vo dem fadom na gron, zondro vo oen Tata sabi.

30. Ma vo oenoe? Ibriwan wiwiri srefi na oen hede a ben teli.

31. Vo da hede oen no moe frede; bikasi oen waarti moro leki foeloc pikin fowloe.

32. We dasoema, disi sabi mi na fesi vo liebisoema, hem mi sa sabi toe na fesi vo mi Tata na hemel.

33. Ma dasoema, disi no sabi mi na fesi vo liebisoema, hem mi no sa sabi toe na fesi vo mi Tata na hemel.

34. Oen no moe denke taki, mi ben kom vo tjari fri kom na grontapo. No, mi no kom vo tjari fri, ma feti mi tjari kom.

35. Bika mi kom vo plati soema nanga hem tata, en vo plati da oemanpikien nanga hem mama; en da wefi vo wan man sa plati nanga hem man mama.

36. En dem vijanti, disi wan soema habi, sa de dem soema vo hem famili srefi.

37. Wan soema, disi lobbi hem tata ofoe mama moro leki a lobbi mi, hem no waarti vo mi. En da soema, disi lobbi hem manpikien ofoe hem oemanpikien moro leki mi, hem no waarti vo mi.

38. En dasoema, disi no teki hem kruisi na hem tapo, waka kom na mi baka, hem no waarti vo mi.

39. Disoema finni hem liebi, a sa lasi hem; en disi lasi hem liebi vo mi hede, a sa finni hem.

40. *Disoema* teki oenoe (na hem hoso,) hem de teki mi; en disi teki mi, da soema de teki hem, disi ben seni mi kom.

41. Disoema teki wan profeti na hem hoso, vo da hede di a de wan profeti, hem sa kisi wan profeti paiman toe. En disoema teki wan regtvaardiki soema na hem hoso, vo da hede di a de wan regtvaardiki soema, hem sa kisi da paiman toe vo wan regtvaardiki soema.

42. En disoema gi nomo wan mofokouroe watra na wan vo dem moro lage soema dia, vo da hede di a de wan disciple vo mi: vo troe, mi taki gi oen taki, a no sa lasi hem boen paiman vo dati, kweti kweti.

KAP. 11.

Johannes seni wan boodskopoe go na Jezus. Jezus taki vo Johannes. A krasi dem soema, disi no wani bribi.

NA baka di Jezus kaba vo gi da ordre na dem twaalf disciple vo hem, a teki pasi baka komoto dapee, vo go leri en vo preeki na ala dem foto.

2. We di Johannes na doengroehoso jeri vo ala dem wroko vo Kristus, a seni toe disciple vo hem go na Jezus,

3. En a seni haksi hem taki: Hoefasi? da joe de da soema, disi de vo kom, ofoe somtem wi moe verwakti wan trawan?

4. Jezus piki dem taki: Go baka na Johannes, en verteli hem, san oen si en san oen jeri.

5. Dem blinde soema si, dem laam soema waka, dem melaats-soema kom krin, dem doovoeman jeri, dem dedesoema hopo, en dem poti mofinawan jeri da Evangelium.

6. En blesi vo hem, disi no teki mandi na mi!

7. We di dem (disciple vo Johannes) gowei baka, Jezus bigin vo haksi ala dem tra soema vo Johannes hede, a taki: San oen ben kom vo loekoe na woestijn? Somtem oen ben wani si wan warimbo, disi winti de sekseki?

8. Ofoe san oen ben go na doro vo loekoe? Somtem oen ben wani si wan soema, disi de prodo nanga mooi fini klosi? Loekoe, dem soema, disi de prodo nanga mooi fini klosi, de liebi na dem koning hoso.

9. Ofoe san oen ben go na

doro vo loekoe? Somtem oen ben wani si wan profeti? Ja, mi taki gi oen taki: (Oen si) wan soema, disi bigi moro leki wan profeti.

10. Bikasi hem de da soema, disi Boekoe taki vo hem taki: Loekoe, mi de seni mi boodskopoeman go na joe fesi, vo a meki pasi klari gi joe.

11. Troe, mi taki gi oen taki: Na mindri vo ala dem soema, disi dem oeman ben meki, no *wan* no hopo jete, disi bigi moro leki Johannes, da doopoeman. Ma tog da moro lage soema na Hemelkondre de bigi moro leki hem.

12. Bikasi sinsi Johannes, da doopoeman, hopo, tee leki tidei, Hemelkondre de kom nanga tranga; en dem, disi de zoekoe hem tranga, dem de kom na ini toe.

13. Bikasi ala dem profeti nanga da heeli wet tee na Johannes ben taki na profeti-fasi.

14. En efi oen wani bribi mi, dan da Johannes de da Elias, disi ben moese kom.

15. Da soema, disi habi jesi vo jeri, meki hem jeri!

16. *Ma* hoesoema mi sa teki vo geersi da speli soema disia? Dem de geersi dem pikien, disi sidom na wowojo de prei, en disi de bari gi dem tra pikien taki:

17. Wi ben fluiti gi oen, ma oen no ben wani dansi; wi

ben singi kreisingi gi oen, ma oen no ben wani krei.

18. Bika di Johannes ben kom, a no njam (brede), a no dringi (wieni): wantem dem taki: A habi wan didiebri.

19. Soemapikien ageen kom, a de njam en dringi; now dem taki: Loekoe! da soema de njam en dringi toemoesi pasa, a de boen mati nanga dem tolnaar en zondaar. Ma tog da reti koni moese finni hem reti na dem pikien vo hem.

20. *Dan* Jezus bigin vo krasi dem foto, pee a ben doe so meni wonderwroko; kaba dem no ben draai dem liebi.

21. A taki: Heloe vo joe, Korazin! heloe vo joe, Betsaida! Efi Tirus nanga Zidon ben si so bigi wroko, leki oenoe ben si, granwei dem ben sa weri soso makaklosi, strooi asesi na dem hede tapo, draai dem liebi.

22. Ma mi taki gi oen taki: Tirus nanga Zidon no sa kisi so wan ogri strafoe na da bigi kroetoedei leki oenoe.

23. En joe, Kapernaum! di joe hei tee na hemel, Gado sa troesoe joe go tee na hel. Bika efi Sodom ben si dem bigi wroko, disi joe ben si, da foto no ben sa lasi jete tee tidei.

24. Ma mi taki gi oen taki: Sodom no sa kisi so wan ogri strafoe na da bigi kroetoedei leki joe.

25. *Da* srefi tem Jezus hopo hem mofo, a taki: Mi

de prijze joe, mi Tata, Masra vo hemel en vo grontapo, disi joe ben kibri demsani so, vo a daugra dem koni en bekwaam soema, ma joe meki dem mo-fina pikien kom sabi dem!

26. Ja, mi Tata! bika da so joe ben finni boen vo doe.

27. Mi Tata ben gi mi alasani abra na mi hanoe; en no wan soema no sabi da Pikien, buiti hem Tata wawan; so srefi no wan soema no sabi da Tata, buiti hem Pikien wawan nanga da soema, disi da Pikien wani meki a kom sabi hem.

28. Kom na mi, oen alamal, disi weri en disi lai nanga hebi; mi sa meki oen kisi kouroe hatti.

29. Teki da tjatjari vo mi na oen tapo en leri na mi; bikasi mi habi wan safri hatti en wan reti zakkafasi; dan oen sa finni ruste vo oen zieli.

30. Bikasi da tjatjari vo mi de safoe, en da lai vo mi de ligti.

KAP. 12.

Dem disciple broko som tiki karoe na wan Sabadei. Jezus helpi wan toe sikiman.

DA srefi tem Jezus ben pasa wan karoe-gron na wan Sabadei; en di dem disciple ben de nanga hangri, dem go broko som tiki karoe, dem njam.

2. We di dem Fariseman si dati, dem taki gi hem taki: Loekoe, dem disciple vo joe

doe wansani, disi no fiti soema vo doe na Sabadei.

3. Ma hem taki gi dem taki: Oen no ben lezi na Boekoe, san David ben doe, di hangri ben kili hem nanga dem tra soema, di ben de nanga hem?

4. Fa a ben go na ini da hoso vo Gado, njam dem toonbrede, disi tog hem nanga dem soema, di ben de nanga hem, no ben habi pasi vo njam, ma dem domine wawan?

5. Oen no ben lezi toe na ini da wetboekoe, fa dem domine srefi moese broko da Saba na ini temple, zondro vo dem doe ogri nanga dati?

6. Ma mi taki gi oen taki: Dia na oen fesi da soema de, disi bigi moro leki da temple.

7. Ma efi oen ben sabi, san dati wani taki: Mi habi moro foeloe plisiri vo sari soema, leki vo teki ofrandi; dan oen no ben sa kroetoe nanga dem soema, disi no ben doe wan ogri.

8. Bika Soemapikien de Masra toe vo Sabadei.

9. Na baka di Jezus komoto dapee, go moro fara, a kom na wan kerki vo dem.

10. *En* loekoe! wan soema ben de dapee nanga wan drei han. En dem haksi Jezus, dem taki: Hoefasi? a reti vo helpi soema na Sabadei? Ma dem haksi hem so, nomo vo dem kan finni wansani, meki dem kan go klage hem.

11. Ma hem taki gi dem

taki : Efi wan vo oenoe habi wan skapoe, disi fadom na ini peti na Sabadei, a no sa go poeloe hem wantem ?

12. We, wan liebisoema no waarti moro leki wan skapoe ? We vo doe boen na Sabadei, dati ala soema habi fri pasi.

13. Dan a taki gi da soema taki : Langa joe hanoe ! En di a langa hem hanoe, nomo da hanoe kom boen en reti baka, leki da trawan.

14. *Now* dem Fariseman hopo go na doro, en dem praktizeeri makandra, fa dem sa doe vo kili hem.

15. Ma di Jezus kom sabi dati, a komoto dapee. En foeloe soema go na hem baka, en a helpi dem alamal.

16. Ma Jezus taki tranga gi dem taki, dem no moese meki soema kom sabi hem.

17. Da so da woord vo profet Jesajas kom reti, di a ben taki :

18. Loekoe, dati da mi foe-toeboi, di mi ben teki vo mi, en da lobbiwan vo mi, disi mi hatti habi plisiri nanga hem. Mi sa teki mi jeje, potti na hem tapo en hem sa meki ala soema na grontapo kom sabi da reti kroetoe vo mi.

19. A no sa kroetoe nanga soema, bari dem ; en no wan soema no sa jeri wan babari vo hem na dem strati.

20. Wan pijli, disi masi kaba, hem no sa broko krin krin ; en wan kandra, disi habi

pikin faja jete, hem no sa kili toe, tee hem winni da proces nanga reti.

21. Dan ala piple sa potti vertrouw na hem nem tapo.

22. *Na* baka dem tjari wan soema kom na hem, disi ben habi wan ogri jeje ; da soema hai ben blinde, en a ben stom toe ; en Jezus helpi hem wantem, vo a kan si en vo a kan taki baka.

23. En ala soema kom verwondroe vo dati, dem taki : Hoefasi ? da soema a no David pikien ?

24. Ma dem Fariseman, di dem jeri dati, ben taki : Nanga Beelzebub, da hedeman vo dem didiebri, a de jagi poeloe dem tra didiebri, no na wan trafasi.

25. We di Jezus sabi, san dem membre na ini dem hatti, a taki gi dem taki : Ibriwan koningkondre, disi kom plati, feti nanga hem srefi, a moese pori, a no kan tan boen ; so srefi ibriwan foto nanga hoso, disi kom plati, feti nanga hem srefi, a no kan tan boen toe.

26. We, efi wan Satan de poeloe wan trawan, dan tog Satan de feti nanga hem srefi ; fa hem kondre kan tan boen dan ?

27. We efi mi teki Beelzebub, jagi poeloe dem didiebri : nanga hoesoema tranga dem pikien vo oenoe de jagi poeloe dem dan ? Vo da hede dem srefi sa hopo, kroetoe oenoe.

28. Ma efi mi teki da jeje

vo Gado; poeloe dem didiebri, dan tog oen kan si taki, Gado-kondre kom na oen kaba.

29. Fa wan soema kan go na ini wan tranga soema hoso, teki foefoeroe hem goedoe, efi a no go tai da tranga soema fosi? Na baka a kan go na ini, poeloe hem goedoe tjari gowei.

30. Disoema no holi nanga mi, hem de vijanti nanga mi; en disi no helpi mi vo piki sani makandra, hem de panja.

31. Vo da hede mi taki gi oen taki: Vo ala zondoe nanga koskosi soema kan kisi pardon; ma da soema, disi taki ogri vo da jeje vo Gado, hem no kan kisi pardon.

32. Alwasi wan soema taki wansani, vo kosi Soemapikien, jete a kan kisi pardon; ma da soema, disi taki wansani vo kosi santa Jeje, hem no kan kisi pardon, no na disi grontapo, en no na da tra liebi toe.

33. Efi oen plani wan boen boom, dan da vroektoe vo hem sa boen toe; ma efi oen plani wan slegt boom, dan da vroektoe vo hem sa slegt toe; bika na da vroektoe joe kan sabi da boom.

34. Oen sneki-broedoe! fa oen kan taki boensani, ala di oen de ogri? Sani disi de foeloe joe hatti, dati de na joe mofo toe.

35. Wan boen soema, disi habi wan boen goedoe na ini hem hatti, hem de teki sani toe vo da boen goedoe, doe boen; ma wan ogri soema, disi

habi wan ogri goedoe na ini hem hatti, hem de teki da ogri goedoe, doe ogri.

36. Ma mi taki gi oen taki: Na da bigi kroetoedei ala soema moe gi verantwoortoe vo ibriwan onnoodiki woortoe srefi, disi dem ben taki.

37. Dem eigen woortoe vo joe sa gi joe reti, en dem eigen woortoe vo joe sa vonisi joe.

38. *Som* vo dem meester vo wet nanga Fariseman piki hem, dem taki: Meester! wi hangri, vo joe sori wi wan marki.

39. Ma hem piki dem, a taki: Da ogri soeta speli de zoekoe wan marki; ma dem no sa kisi no wan tra marki, buiti di vo profeet Jonas.

40. Bika so leki Jonas ben tan drie dei nanga drie neti na ini da fisi bele, so srefi Soemapikien sa tan drie dei nanga drie neti na ondro gron.

41. Na da bigi kroetoedei dem soema vo Ninive sa hopo vo kroetoe dem soema vo disi tem; bikasi dem ben draai wantem, begi Gado pardon, so hesi Jonas ben kom preeki gi dem; we, dia oen si wan soema, disi bigi moro leki Jonas.

42. Da koningin vo Zuidkondre sa hopo toe na da bigi kroetoedei, vo kroetoe dem soema vo disi tem; bikasi hem ben komopo tee na wan farawei kondre, vo jeri da koni vo Salomo. We, dia oen si wan soema, disi bigi moro leki Salomo.

43. Te da takroe geest komopo na ini wan soema, dan a waka jajo vo hem na dem soso biribiri plesi, de zoeke bro; ma a no finni.

44. Dan a taki: Meki mi go baka na mi hoso, pee mi komopo. En te a kom dapee, a de finni da hoso soso; no wan soema de liebi na ini, ma dem sibi en krini hem mooi.

45. We, dan a de go teki sebi tra jeje moro kom, disi ogri moro leki hem srefi; en te a kom na ini, dem tan liebi dapee; en so a kom moro ogri nanga da soema na bakatem, leki a ben de fositem. We so srefi a sa kom toe nanga dem ogri soema vo disitem.

46. We, di Jezus de taki so jete nanga ala dem foeloe soema, hem mama nanga dem brara vo hem kom, dem tanapoe na dorosei, dem hangri vo taki nanga hem.

47. En wan vo dem soema taki gi hem taki: Loekoe, joe mama nanga dem brara vo joe tanapoe de na dorosei, dem wani taki nanga joe.

48. Ma Jezus taki na da soema, disi kom gi hem da boodskopoe, taki: Hoesoema da mi mama? en soema da dem brara vo mi?

49. En dan a langa hem hano, sori na dem disciple tapo, a taki: Loekoe dia! dem de mi mama, en dem de mi brara.

50. Bika da soema, disi doe

da wani vo mi Tata na hemel, hem de mi brara nanga mi sisa nanga mi mama.

KAP. 13.

Geersitori vo da zaaiman nanga som tra geersitori moro.

DA srefi dei Jezus komopo na hoso, a go sidom na zeekanti sei.

2. En di foeloe soema kom makandra dapee, vo da hede Jezus go sidom na ini wan sipi, en ala dem tra soema tanapoe na sjoro.

3. En a leri dem foeloc sani nanga ala soortoe geersitori, a taki: Loekoe! wan zaaiman go na dorogoo zaai hem siri.

4. En ala di a de zaai, hafoe fadom na sei pasi, en dem pikin fowloe na ondro hemel kom njam hem.

5. Trawan fadom na wan stoongron, pee a no habi foeloe doti; en da siri komopo hesi, vo di a no habi dipi doti.

6. Ma so hesi da zon hopo nomo, a bron hem, en vo di a no habi loetoe, a kom dede.

7. Trawan fadom na mindri vo maka, en dem maka gro toe, dem kili da plantsoen.

8. Trawan ageen fadom na wan boen gron, en a meki vroektoe, som meki hondro, trawan siksitentien en trawan drietientien.

9. Soema disi habi jesi vo jeri, meki a jeri!

10. Na baka dem disciple kom na hem, dem taki: Vo

san hede joe de leri dem nanga geersitori?

11. Jezus piki dem taki: Vo di oenoe habi da boenhede, vo sabi da kibritori vo Hemelkondre; ma dem trawan no finni da boen dati.

12. Bika da soema, disi habi, hem sa kisi moro foeloe, tee a habi pasamarki; ma disi no habi, na hem dem sa poeloe dasani toe, disi a habi.

13. Vo da hede mi de leri dem nanga geersitori. Bikasi nanga hopo hai dem no wani si, en nanga hopo jesi dem no jeri, en dem no wani versta toe.

14. We da so da pramisi vo Jesajas kom reti na dem, di a ben taki, taki: Nanga jesi oen sa jeri, ma oen no sa versta; nanga hopo hai oen sa si, ma oen no sa sabi.

15. Bika dem soema hatti dia tranga vo troe, en dem jesi doovoe, en dem hai dem tapo toe; dem no wani si nanga hai, en nanga jesi dem no wani jeri, en nanga hatti dem no wani kisi krin; dem no wani draai dem liebi, vo mi helpi dem.

16. Ma blesi vo oen hai, vo di dem de si; en blesi vo oen jesi, vo di dem de jeri!

17. Troe, mi taki gi oen taki: Foeloe profeti nanga foeloe regtvaardiki soema ben hangri vo si dasani, disi oenoe de si, ma dem no ben si; en dem ben hangri vo jeri, san disi oenoe de jeri, ma dem no ben jeri.

18. *We* jeri dan da geersitori vo da zaaiman!

19. Te wan soema jeri da tori vo Gadokondre, kaba da tori no kom krin na hem, dan da ogriwan de kom poeloe da tori baka, disi dem ben zaai na ini hem hatti. We so wan soema de leki da gron, pee da siri fadom na sei pasi.

20. Ma da stoongron, pee da siri fadom na tapo, dati de so wan soema, disi de jeri da tori, en disi de teki hem hesi nanga plisiri.

21. Ma da tori no meki loetoe na ini hem hatti, en vo da hede a draai baka hesi; te nootoe kom vo da tori hede, ofoe te trawan de zoekoe hem nanga trobi, dan hesi a no boen na hem moro, a draai baka, libi Gado.

22. Ma dapee da siri fadom na mindri vo maka, dati de so wan soema, disi de jeri da tori; ma da zorgoe vo disi liebi, nanga da soso goedoe, disi foefoe-roe hem hatti, dati de tapo da tori, vo a tan zondro vo a kan meki vroektoe.

23. Ma da boen gron, pee da siri fadom na tapo, dati de so wan soema, disi de jeri da tori, en disi kisi hem krin, en disi meki vroektoe toe; wan meki hondro, da trawan siksi-tientien en da trawan drientientien.

24. *Dan* Jezus teki wan tra geersitori, potti na dem fesi, a taki: Hemelkondre de geersi

wan soema, disi zaai boen siri na hem gron.

25. Ma na baka, di dem soema slibi, hem vijanti kom zaai takroe wiwiri na mindri da areisi, en dan a gowei.

26. We na baka, di da areisi gro, en di a meki njanjam, da takroe wiwiri komopo na doro toe.

27. Vo da hede dem knegti go na da masra, dem taki gi hem taki: Masra, a no boen siri joe ben zaai na joe gron? pee da takroe wiwiri komopo dan?

28. Hem taki gi dem taki: Dati wan vijanti vo mi ben doe. Dem knegti taki: We, joe no wani dan, vo wi go loetoe da takroe wiwiri?

29. Hem taki: No! somtem te oen loetoe da takroe wiwiri, oen kan loetoe da areisi toe.

30. Meki ala toe gro makandra, tee da tem de vo koti; en te ala areisi repi kaba, dan mi sa taki gi dem kotiman taki: Go piki da takroe wiwiri fosi, tai hem na bosoe, vo wi bron hem; ma da areisi oen moe piki makandra, potti kibri na ini makzien.

31. *Wan* tra geersitori moro Jezus teki, potti na dem fesi, a taki: Hemelkondre de leki wan mosterd-siri, disi wan soema teki, zaai na hem gron.

32. Da siri de da moro pikinwan troe vo ala tra siri; ma te a gro hopo, dan a de kom moro bigi leki ala tra koolo, a

kom wan boom srefi, en dem fowloe na ondro hemel kom liebi na ondro dem takki vo hem.

33. *Wan* tra geersitori moro Jezus potti na dem fesi, a taki: Hemelkondre de leki wan zuurdegi, disi wan oeman teki, moksi nanga drie bali blom, a masi hem boen, tee da heeli labrede kom soewa.

34. Ala dem tori disi Jezus taki gi dem soema nanga geersitori, en zondro geersitori a no leri dem.

35. Da so da woord kom reti, disi da profeti ben taki: Mi sa hopo mi mofo nanga geersitori; en dem tori, disi ben kibri sinsi Gado ben meki hemel nanga grontapo, mi sa taki krin, vo ala soema sabi.

36. Na baka Jezus bedanke dem soema, meki dem gowei, en hem srefi go na hoso toe. En dem disciple kom na hem, dem taki: San da geersitori vo da takroe wiwiri na mindri da areisi wani taki? Poeloe dati moro krin gi wi!

37. Jezus piki dem taki: Da soema, disi de zaai da boen siri, dati da Soemapikien srefi.

38. Da gron, dati de heeli grontapo; da boen siri, dati de dem pikien vo Gadokondre; da takroe wiwiri, dati de dem pikien vo da ogriwan.

39. Da vijanti, disi de zaai hem, dati da didiebri. Da tem vo koti, dati de da kaba vo

grontapo; dem kotiman, dati da dem Engel.

40. We, so leki soema de loetoe da takroe wiwiri, bron hem na ini faja; so srefi a sa waka toe na kaba vo grontapo.

41. Soemapikien sa seni dem Engel vo hem kom, en dem sa piki ala dem soema makandra, disi ben doe ogri nanga kroekoetoe, dem sa poeloe dem na ini hem kondre,

42. En dem sa hiti dem na ini da fajaoven, pee dem sa bari, tee dem kauw tifi.

43. Dan dem regtvaardiki soema sa letti so krin leki zon na dem Tata kondre. Disoema habi jesi vo jeri, meki a jeri!

44. *Hemelkondre* de geersi wan goedoe toe, disi lidom kibri na ini gron; en di wan soema finni hem, a no piki no wan soema, ma nanga bigi plisiri, vo di a finni so wan goedoe, a go seli alasani, di a habi, a bai da gron.

45. So srefi Hemelkondre de geersi wan koopman, disi zoekoe mooi peri.

46. En di a finni wan toemoesi mooiwan, a go seli alasani, di a habi, a bai da peri.

47. *Ageen* Hemelkondre de leki wan fisinetti; te dem hiti hem na ini watra, dem kisi ala soortoe fisi nanga hem.

48. Ma te a foeloe, dan dem hali hem kom na sjoro, dem go sidom piki dem boenwan, potti dem na ini tobo; ma dem takroewan dem teki, trowei.

49. So srefi sani sa waka toe na kaba vo kondre. Dem Engel sa go plati dem ogri soema nanga dem regtvaardiki soema,

50. En dem ogriwan dem sa teki, trowei na ini da fajaoven, pee dem sa bari, tee dem kauw tifi.

51. En Jezus haksi dem taki: Hoefasi? oen kisi ala dem tori krin? Dem taki: Ja, Masra.

52. Dan hem taki: We, ibriwan soema, disi sabi boekoe reti, en disi koni nofo, vo leri trawan da tori vo Hemelkondre, hem de leki wan tata vo wan hoso, disi habi wan bigi goedoe, en disi teki ouroe nanga njoe sani, tjari kom.

53. *Na* baka di Jezus kaba vo taki ala dem geersitori, a komoto dapee, a gowei.

54. En di a kom baka na hem kondre, (na Nazaret,) a go leri dem na ini dem kerki, tee ala soema verwondroe vo hem, dem taki: Pee da soema kisi so bigi koni, vo a kan doe so bigi wonderwroko?

55. A no hem de da timreman pikien? A no dem kali hem mama Maria? En dem brara vo hem, a no Jakob nanga Joses nanga Simon nanga Judas?

56. En ala dem sisa vo hem, a no dem de nanga wi dia toe? We, pee hem kisi ala dasani?

57. En dem teki mandi na hem. Ma Jezus taki gi dem

taki : Wan profeti no habi nem na hem eigen kondre en na hem famili.

58. En a no doe foeloe wonderwroko dapee, vo di dem no ben bribi na hem.

KAP. 14.

Herodes seni kili Johannes, da doopoeman. Kristus gi 5000 soema njanjam. Petrus na ini da stormwinti.

DA srefi tem granman Herodes kom jeri toe vo Jezus en vo alasani, di a doe.

2. En a taki gi dem gransoema vo hem taki : Da soema da Johannes, da doopoeman ; a wieki baka na dede ; vo dati hede a doe so bigi wroko.

3. *Bikasi* hem srefi ben seni soema go kisi Johannes, en a ben meki dem tañ hem, potti hem na doengroehoso vo Herodias hede, hem brara Filippus wefi.

4. *Bikasi* Johannes ben taki gi Herodes taki : A no reti so, di joe teki hem vo joe wefi.

5. En a ben sa kili hem troe, efi a no ben moese frede dem tra soema ; bikasi ala soema ben loekoe Johannes vo wan profeti.

6. Ma wan dei, di Herodes ben verjari, da oemanpikien vo Herodias ben kom dansi na ala dem gransoema fesi, en dati ben doe Herodes toemoesi plisiri.

7. Vo da hede a pramisi hem, nanga sweri srefi, taki,

iniwan sani, disi da pikien sa begi hem, hem sa gi hem.

8. En di da pikien mama ben rai hem na fesi kaba, vo da hede a taki : Gi mi da hede vo Johannes, da doopoeman, dia na tapo wan pleti !

9. We, dati ben hati koning vo a doc ; ma vo da sweri hede en vo dem tra soema hede, disi sidom na tafra dapee, a taki, meki dem gi hem.

10. En wantem a seni soema go na doengroehoso, meki dem koti Johannes hede.

11. En dem tjari da hede kom na tapo wan pleti, dem gi hem na da pikien ; en da pikien teki hem, tjari gi hem mama.

12. Dan dem disciple vo Johannes kom teki hem skin, dem beri hem ; na baka dem go verteli Jezus da tori.

13. *We* di Jezus jeri dati, a komoto dapee nanga wan sipi, a go na wan woestijn-pleisi, hem wawan. Ma di dem tra soema jeri dati, dem waka go na hem baka nanga foetoe ; na ala foto dem komoto go na hem.

14. *We* di Jezus komopo na ini sipi, kom na sjoro, en di a si ala dem foeloe soema, a kisi wan sari vo dem, en a helpi ala dem sikiman, meki dem kom boen.

15. *Ma* na mofo sabatem dem disciple kom na hem, dem taki : Dia no wan hoso no de, en neti de klosibe ; we, bedanke dem soema, meki dem go

panja na dem pikin foto, vo bai njanjam.

16. Ma Jezus taki gi dem taki: No, dem no ha vanoodoe vo gowei; meki *oenoe* gi dem njanjam!

17. Dem taki: Wi no habi no wan trasani dia, buiti vijvi brede nanga toe fisi nomo.

18. Hem taki: We, tjari dem kom gi mi dia!

19. En dan a taki, meki ala soema go sidom na tapo grasi; a teki dem vijvi brede nanga dem toe fisi, a loekoe na hemel, a blesi dem; en dan a broko dem brede, a gi na dem disciple; en dem disciple plati dem rontoe gi dem soema.

20. En dem alamal njam, tee dem no wani moro; na baka dem go piki dem zakkazakka, disi libi abra, dem foeloe twaal-voe baskita.

21. En dem ben de wan vijvi doezend soema so, disi ben njam dapee, zondro vo teli dem oeman nanga dem pikien na ini.

22. Na baka Jezus meki dem disciple go hesi na ini sipi, a seni dem go na hem fesi na abra sei, bifo hem meki ala dem tra soema gowei.

23. En na baka di a ben seni ala dem soema gowei kaba, dan a klim go na tapo wan bergi, hem wawan, vo begi dapee. En a tan dapee tee sabbatem, hem wawan.

24. Ma da sipi ben de na mindri vo da zee kaba, a pina

toemoesi nanga da krasi watra; bikasi da winti ben tapo dem.

25. Ma na baka mindrineti Jezus kom na dem, a waka nanga foetoe na tapo da watra.

26. We di dem disciple si taki, hem waka so na tapo da watra, dem skreki vo troe, dem taki, da wan spookoe; en dem frede so tee dem bari.

27. Ma Jezus bedari dem wantem, a taki: No frede! da mi. San oen frede so?

28. Petrus piki hem taki: Masra, efi da joe, kali mi dan, vo mi kom na joe na tapo da watra.

29. Jezus taki: Kom dan! En Petrus komopo na ini da sipi, a waka na tapo da watra go na Jezus.

30. Ma di a si wan tranga winti hopo, wantem a kom frede; en di a bigin vo soengoe srefi, a bari taki: Masra, helpi mi!

31. En wantem Jezus langa han gi hem, a holi hem, en dan a taki gi hem taki: Pee da bribi vo joe de? San ben meki joe frede?

32. En di dem kom na ini da sipi, wantem da winti zakka.

33. En dem soema, disi ben de na ini da sipi, kom fadom na hem fesi, dem taki: Troe, joe de Gado pikien!

34. En di dem waka go abra nanga da sipi, dem kisi sjoro vo da kondre Genezaret.

35. Ma dem soema vo da

kondre ben sabi hem wantem, en dem seni boodskopoe go da heeli kondre rontoe, en dem tjari ala soortoe sikiman kom na hem,

36. Dem begi hem pasi, vo dem kan meli da zoom vo hem klosi nomo. En ala soema, disi meli hem, ben kom boen.

KAP. 15.

Jezus nanga dem Fariseman. Da Kanaan oeman. Jezus gi 4000 soema njanjam.

DA srefi tem dem Fariseman nanga meester vo wet vo Jerusalem kom na Jezus, dem taki :

2. Vo san hede dem disciple vo joe no de doe dasani, disi dem gransoema ben potti ? Bikasi dem no de wasi dem han, bifo dem go njam.

3. Hem piki dem taki : Vo san hede oenoe de pasa da gebod vo Gado, nomo vo oen doe dasani, disi oen srefi ben potti ?

4. Gado ben taki : Joe moe respekji joe tata nanga mama ; en da soema, disi vloekoe hem tata ofoe mama, hem moese dede.

5. Ma oenoe taki : Te wan soema taki gi hem tata ofoe mama taki, dasan di mi kan teki vo helpi joe, a moro betre mi gi dati na temple, hem doe reti ; da soema no ha vo respekji hem tata ofoe mama moro.

6. Da so nanga ala dasani, disi oen srefi ben potti, oen meki da wet vo Gado no habi waarti moro.

7. Oen falsi soema ! Profeet Jesajas ben taki reti vo oen, di a taki :

8. Dem soema disia kom klosibeji na mi nanga dem mofo, en nanga dem tongo dem de prijze mi, ma dem hatti de farawei vo mi.

9. Da wan soso wroko, disi dem dieni mi ; bikasi dem de leri falsi leri, disi liebisoema wawan ben meki.

10. *Dan* Jezus kali dem soema kom na hem, a taki gi dem taki : Jeri mi ! en versta, san mi taki :

11. Dasan, disi de go na ini mofo, dati no de meki wan soema kom takroe, ma san disi komopo na ini mofo, dati de meki soema kom takroe.

12. Na baka dem disciple drifi kom na hem, dem taki : Joe sabi taki, dem Fariseman hatti ben de bron, di dem jeri da taki vo joe ?

13. Jezus piki dem taki : Ala plantsoen, disi mi Tata na hemel no ben plani, dem sa loetoe, poeloe.

14. Meki dem tan ! Dem srefi de blinde soema, kaba dem wani sori pasi gi tra blindewan. Efi wan blinde soema de tjari wan tra blindewan, a no dem ala toe sa fadom na ini gotro ?

15. Petrus piki hem taki :

Masra, poeloe da geersitori moro krin gi wi!

16. Jezus taki gi dem taki: Hoefasi? oen srefi toe no kisi da tori krin jete?

17. Oen no versta jete taki: alasani, disi de go na ini soema mofo, dati de go na ini hem bele, en dan a de komoto baka na da srefi pasi, pee ala tra njanjam de waka komoto na doro.

18. Ma dasani, disi *komoto* na ini soema mofo, dati de komopo tee na ini hem hatti, en dati de meki soema kom takroe.

19. Bikasi na ini soema hatti ini ala ogri membre komopo: da vo kili soema, soetadoe, hoeroedoe, foefoeroe, falsi getuige nanga koskosi.

20. Dati de demsani, disi meki soema kom takroe. Ma vo go njam, zondro vo wasi hanoe fosi, dati no meki soema kom takroe.

21. *Na* baka Jezus komoto dapee, a go tee na Tirus en Zidon kondre.

22. En loekoe! wan Kanaan oeman vo da srefi buurti kom bari na hem baka, a taki: Ke, Masra, joe pikien vo David, sari vo mi! Wan ogri jeje de pina mi oemanpikien toemoesi.

23. Ma Jezus no piki hem wan woortoe. Vo da hede dem disciple kom begi hem taki: Helpi hem tog, vo a kan gowei; bikasi a de bari doro na wi baka.

24. Ma hem piki dem taki: Dem no seni mi go na tra soema, buiti na dem lasi skapoe vo Israel famili wawan.

25. Ma da oeman kom fadom na hem fesi, begi hem taki: Masra, helpi mi!

26. Ma hem piki taki: A no fiti vo poeloe brede na dem pikien hanoe, trowei gi na dagoe.

27. Da oeman taki: Ja, Masra! ma tog dem pikin dagoe de njam dem zakkazakka, disi fadom komopo na dem masra tafra.

28. Now Jezus piki hem, a taki: Oeman, joe habi bribi vo troe! We, joe sa kisi dasani, disi joe de hangri. En da srefi joeroe hem pikien kom boen.

29. *Ma* di Jezus komoto dapee, a kom klosibei na da zee vo Galilea; na dapee a go na tapo wan bergi, go sidom.

30. En foeloe soema kom na hem dapee, dem tjari laam soema, blindewan, stomwan, malengriwan nanga so meni tra sikiman moro kom, dem hiti dem na Jezus foetoe sei, en hem helpi dem alamal.

31. En dem soema, di dem si, fa dem stomwan de taki, fa dem malengriwan kom boen, fa dem laam soema de waka en dem blindewan de si: dem alamal verwondroe vo troe, dem prijze da Gado vo Israel.

32. *En* Jezus kali dem disciple vo hem kom na hem, a

taki : Mi sari vo troe vo dem soema, vo di dem tan nanga mi dia drie dei kaba, zondro dem habi wansani vo njam ; en mi no kan seni dem gowei, zondro dem njam fosi, vo dem no kom flauw na pasi.

33. Dem disciple taki gi hem taki : Pee wi sa teki so meni brede dia na woestijn, vo wi kan gi so meni soema njanjam ?

34. Jezus taki gi dem taki : Hoe meni brede oen habi ? Dem taki : Sebi, nanga som pikin fisi.

35. En hem taki gi dem soema, meki dem alamal go sidom na gron.

36. Dan a teki dem sebi brede, a taki Gado tangi, a broko dem, a gi na dem disciple, en dem disciple plati dem gi dem soema.

37. En dem alamal njam tee dem ben habi nofo. Na baka dem go piki dem zakkazakka, disi libi abra, dem kisi sebi baskita foeloe.

38. En ala dem soema, disi ben njam dapee ben de wan fodoezend soema so, zondro vo teli dem oeman nanga dem pikien na ini.

39. Na baka Jezus meki dem soema gowei, en dan a go na ini wan sipi, a waka go tee na da buurti vo Magdala.

KAP. 16.

Jezus waarskouwe dem soema, meki dem loekoe boen nanga dem Fariseman. A taki na fesi vo hem pina nanga hem dede.

NA dapee dem Fariseman nanga Saduceeman kom na hem nanga wan kwesie, dem tesi en haksi hem, vo a sori dem wan marki vo hemel.

2. Ma hem piki dem taki : Na sabatem oen taki, tamara wi sa kisi mooi weeri ; bikasi hemel de redi.

3. En na mamantem oen taki, tidei winti sa blo tranga ; bikasi hemel de redi moksi nanga blaka. Oen falsi soema ! da fasi vo da bigi hemel-tenti oen de sabi ; fa oen no kan sabi da fasi nanga dem marki toe vo disi tem ?

4. Da ogri speli de zoekoe wan marki, ma dem no sa kisi no wan tra marki, buiti di vo profet Jonas. Na baka a libi dem, a gowei.

5. En di dem disciple vo hem go na abrasei, dem ben de vergiti vo teki brede nanga dem.

6. *En* Jezus taki gi dem taki : Loekoe boen nanga da zuurdegi vo dem Fariseman nanga Saduceeman !

7. Ma dem praktizeeri dasani go, dem praktizeeri hem kom, en dem taki na makandra taki : Somtem vo dati a de taki, di wi no ben teki brede nanga wi.

8. We, di Jezus si dati, a

taki gi dem taki : Pee da bribi vo oen de ? San oen verlegi vo dati, di oen no ben teki brede nanga oenoe ?

9. Oen no versta mi jete ? Oen no membre dem vijvi brede moro, disi mi ben plati gi dem vijvidoezend soema ? Hoemeni baskita ben libi abra ?

10. Oen no membre dem sebi brede toe, disi mi ben plati gi dem fodoezend soema ? Hoemeni baskita ben libi abra ?

11. We, fa oen no versta mi dan ? tog mi no taki vo *brede*, te mi taki : Loekoe boen nanga da zuurdegi vo dem Fariseman nanga Saduceman !

12. We, now fosi dem kom kisi krin taki : Jezus no ben taki, dem moe loekoe boen nanga da zuurdegi vo brede, ma a ben waarskouwe dem vo da leri vo dem Fariseman nanga Saduceman.

13. Na baka Jezus kom na da buurti vo da foto Cesarea Filippi, en a haksi dem disciple vo hem taki : Fa dem soema de taki vo Soemapikien ? hoesoema da hem ?

14. Dem piki hem taki : Som soema taki, joe da Johannes, da doopoeman ; trawan taki, joe da Elias ; trawan ageen taki, joe da Jeremias ofoe wan vo dem ouroe profeti.

15. Jezus taki gi dem taki : Ma oenoe, hoesoema oen de taki, mi de dan ?

16. Simon Petrus piki hem,

a taki : Joe da Kristus, da pikien vo da liebi Gado !

17. Jezus piki hem, a taki : Blesi vo joe, Simon, Jonas pikien ! Bikasi skin nanga broedoe no ben meki joe kom sabi dati, ma mi Tata na hemel.

18. We, mi taki toe gi joe taki : Joe da Petrus, en na disi stoon tapo mi sa bouw mi gemeente, en didiebri nanga ala hem tranga no sa man vo moro hem.

19. We, mi sa gi joe da sloto vo Hemelkondre ; alasani disi joe sa tai na grontapo, sa tai na hemel toe ; en alasani disi joe sa loesoe na grontapo, sa loesoe na hemel toe.

20. Na baka a waarskouwe dem disciple, vo dem no moe verteli na no wan soema taki, hem da Jezus, da Kristus.

21. *Sinsi* da tem Jezus bigin vo taki gi dem disciple na fesi, fa hem moese go na Jerusalem, en fa dem gransoema nangagrandomine nanga meester vo wet sa pina hem toemoesi, en fa dem sa kili hem, en fa di vo drie dei hem sa hopo baka.

22. Ma Petrus teki hem pikinso na sei, a vermane hem tranga, a taki : No Masra ! Gado moe kibri joe ! tog sossani no moe miti joe.

23. Ma Jezus draai hem fesi, a taki na Petrus taki : Komoto na mi fesi, joe Satan ! joe de hindre mi ; bikasi joe hatti no

de membre so leki fa Gado wani, ma leki liebisoema wani.

24. *Dan* Jezus taki gi dem disciple vo hem taki : Efi wan soema wani kom na mi baka, dan a no moe ke vo hem liebi ; ma a moe teki hem kruisi, waka kom na mi baka.

25. Bika disoema wani holi hem liebi, a sa lasi hem ; ma disi sa lasi hem liebi vo mi hede, a sa finni hem.

26. Bika san a kan helpi wan soema, efi a winni heeli grontapo, kaba a lasi hem ziele ? Ofoe, hoe paiman wan soema kan gi, vo loesoe hem ziele baka ?

27. Bika te Soemapikien sa kom nanga hem Tata glori, hem nanga dem Engel vo hem, dan a sa pai ibriwan soema, so leki hem wroko ben de.

28. Troe, mi taki gi oen taki : Na mindri vo dem soema, disi tanapoe dia, som soema de, disi no sa tesi dede, bifo dem si Soemapikien kom na hem koningkondre.

KAP. 17.

Wan glori romboto Jezus. A helpi wan soema, di kisi wan siki nanga da moen. A taki vo hem pina nanga hem dede.

SIKSI dei na baka Jezus teki Petrus nanga Jakobus nanga Jakobus brara Johannes, a go nanga dem tee na tapo wan hei bergi.

2. En na dem hai hem fasi kom verandre, hem fesi kom

blinkri leki zon, en hem kloisi kom skijn leki wan krin letti.

3. En loekoe ! Moses nanga Elias kom na hem dapee, dem taki nanga hem.

4. Na baka Petrus piki, a taki gi Jezus taki : Masra, da wan switi plesi diasio ! Efi joe wani, wi sa meki drie masanga dia, wan vo joe, wan vo Moses nanga wan vo Elias.

5. We, di a de taki so jete, loekoe ! wan krin wolkoe zakka kom na dem tapo. En wan stem komopo na ini da wolkoe, a taki : Disi da mi lobbi pikien ; nanga hem mi habi mi plisiri ; da hem oen moe jeri !

6. Di dem disciple jeri dati, dem fadom nanga fesi na gron, en dem skreki toemoesi.

7. Ma Jezus go na dem, a fassi dem, a taki : Hopo, no frede !

8. We, di dem hopo dem hai, dem no si no wan soema, buiti Jezus wawan.

9. En na baka di dem komoto na da bergi go na ondro, Jezus taki tranga gi dem taki : Dasani disi oen ben si dia, oen no moe taki na no wan soema, so langa Soemapikien no hopo baka jete na dede.

10. En dem disciple haksi hem, dem taki : Vo san hede dem meester vo wet taki dan taki, Elias moese kom fosi ?

11. Jezus piki dem, a taki : Ja troe, Elias moese kom fosi, potti alasani reti baka.

12. Ma mi taki gi oen taki : Elias kom kaba, ma dem no ben wani sabi hem ; dem ben doe nanga hem, san dem wani. We so srefi dem sa pina Soemapikien toe.

13. Now fosi dem disciple kom kisi krin taki, a ben taki nanga dem vo Johannes, da doopoeman.

14. *En* di dem kom baka na ala dem tra soema, wan vo dem kom na Jezus, a fadom na hem foetoesei,

15. A taki : Masra ! sari vo mi pikien ; bikasi a de kisi wan siki nanga da moen, en a de pina toemoesi ; nofotron a fadom na ini faja en na ini watra toe.

16. Mi ben tjari hem kom na dem disciple vo joe, ma dem no ben kan helpi hem.

17. Jezus piki hem taki : Ke, so wan verkeerti speli soema ! Bribi no de ! Hoe langa mi moe tan jete nanga oen dan ? Hoe langa mi moe holi pasiensi jete nanga oen ? Tjari hem kom na mi dia !

18. Dan Jezus krasi hem, en wantem da didiebri komoto, en da srefi joeroe da boi kom boen.

19. Na baka dem disciple kom na Jezus, dem wawan, dem taki : Vo san hede *wi* no ben kan poeloe hem ?

20. Jezus taki gi dem taki : Vo di oen no ha bribi. Bika troe, mi taki gi oen taki, alwasi oen habi so pikin bribi

nomo, leki wan mosterdsiri, kaba oen taki na da bergi dia taki : Hopo, poeloe joe srefi dia, en go janda ! a sa doe dati ; en no wansani sa de, disi oen no kan doe.

21. Ma disi speli jeje joe no kan poeloe trafasi, buiti nanga begi en nanga fasten.

22. *Na* baka di dem waka rontoe na Galileakondre, Jezus taki gi dem taki : Da tem sa kom, disi dem sa kisi Soemapikien, gi hem abra na liebi-soema hanoe ;

23. En dem sa kili hem, en di vo drie dei a sa hopo baka. Ma dem disciple kom na bigi sari vo dati.

24. *We*, di dem kom na Kapernaum, dem soema, disi habi da wroko vo teki da moni vo temple, dem kom na Petrus, dem taki : Hoefasi ? da meester vo oenoc no njoesoe vo gi kontribusie na temple ? Petrus taki : Ja.

25. Ma di a kom baka na hoso, bifo a ben kan hopo hem mofo srefi, Jezus haksi hem taki : Fa joe denke, Simon ? Na 'soema dem koning vo grontapo de haksi tol ofoe kontribusie ? na dem soema vo kondre srefi, ofoe na dem vreemde soema ?

26. Petrus taki gi hem taki : Na dem vreemde soema. Jezus taki gi hem taki : *We*, dan dem pikien vo kondre de fri vo dati.

27. Ma vo *wi* no meki dem

kosi wi, go na zeekantisei, go hoekoe! en da fosi fisi, di joe kisi, da hem joe moe teki, hopo hem mofo; joe sa finni wan piesi moni na ini; we, da srefi moni teki, gi vo mi nanga joe.

KAP. 18.

Kristus de leri zakkafasi. Heloe vo dem, disi de leri trawan vo doe ogri. Wi moe gi trawan pardon.

DA srefi joeroe dem disciple kom na Jezus, dem taki: Hoedisi sa de da moro granwan na Hemelkondre?

2. We, Jezus kali wan pikien kom na hem, a potti hem na dem mindri,

3. A taki: Vo troe, mi taki gi oen taki: Efi oen no verandre, teki da fasi vo dem pikien oen no sa kom na Hemelkondre.

4. We, disoema zakka hem srefi so, leki da pikien dia, hem de da moro granwan na Hemelkondre.

5. En disoema teki so wan pikien (doe hem boen) na mi nem, hem de teki mi srefi.

6. Ma disoema seti trapoe gi wan vo dem moro pikinwan dia, disi de bribi na mi, vo a fadom, vo da soema a ben moro betre, dem tai wan bigi stoon na hem neki, soengoe hem na ini da moro dipi zee, meki a dede.

7. *Heloe* vo grontapo vo da foeloe ogri hede, disi trawan de leri trawan! A troe, tesi

nanga trapoe moese de; ma heloe vo da soema, disi de seti trapoe, meki trawan fadom!

8. We, efi joe hanoe ofoe joe foetoe tesi joe vo doe ogri, koti hem, trowei! A de moro betre vo joe, joe go laam en leki wan malengriman na ini da boen liebi, leki joe habi toe hanoe nanga toe foetoe, kaba dem hiti joe na ini da faja vo teego.

9. So srefi te joe hai wani tesi joe vo doe ogri, diki hem, trowei! A de moro betre vo joe, joe go na ini da boen liebi nanga *wan* hai, leki joe habi toe hai, kaba dem hiti joe na ini da faja vo hel.

10. Loekoe boen, vo oen no veragti wan vo dem pikinwan dia! bika mi taki gi oen taki: Dem Engel vo dem na ini hemel de si alatem da fesi vo mi Tata na ini hemel.

11. Bika Soemapikien ben kom, vo gi liebi na dem, disi ben lasi.

12. San oen denki? Efi wan soema habi wanhondro skapoe, en wan vo dem lasi: hem no sa libi dem negitentien na negi na tapo dem bergi, vo go zoe-koe da wan, disi lasi?

13. En efi a habi da boen-hede, vo a finni hem, troe, mi taki gi oen taki, a sa plisiri vo da *wan*, moro leki vo dem negitentien na negi, disi no ben lasi.

14. We so srefi oen Tata na ini hemel no wani toe, meki

wan vo dem pikinwan dia moe go lasi.

15. *Efi* joe brara doe joe ogri, go taki nanga hem, joe wawan. *Efi* a jeri joe, dan joe ben winni joe brara.

16. Ma *efi* a no jeri joe, dan go teki wan soema moro ofoe toe, meki wan toe drie soema mofo kan taki krin, fa da heeli tori ben de.

17. *Efi* a no jeri dem toe, dan go taki nanga da gemeente; en *efi* a no jeri da gemeente toe, dan libi hem en loekoe hem leki wan heiden en wan tolnaar.

18. Troe, mi taki gi oen taki: San disi oenoe sa tai na grontapo, dati sa tai na hemel toe; en san disi oenoe sa loesoe na grontapo, dati sa loesoe na hemel toe.

19. Moro mi taki gi oen taki: *Efi* toe soema vo oen hatti akordeeri makandra na grontapo, vo begi Gado wansani, alwasi hoesani dem de begi, mi Tata na hemel sa gi dem.

20. Bika pee toe ofoe drie soema de makandra na mi nem, na dapee mi srefi de na dem mindri.

21. *Now* Petrus kom na hem, a taki: Masra, hoemeni tron mi moe gi mi brara pardon, disi doe mi ogri? A de nofo, tee sebitron?

22. Jezus piki hem taki: Mi taki gi joe taki, no sebitron, ma sebitentien tron sebi.

23. *Vo* da hede Hemelkondre de geersi wan koning, disi wani zoekoe verantwoortoe na dem knegti vo hem.

24. En di a bigin vo loekoe dem boekoe, wan kom na hem fesi, disi ben moese pai hem tiendoezend talenti.

25. Ma di da soema no ben habi wansani, disi a ben kan teki vo pai, da masra taki, meki dem seli hem nanga hem wesi nanga dem pikien vo hem nanga alasani, di a habi, meki hem kisi hem moni.

26. Ma da knegti fadom na hem masra foetoesei, a begi hem taki: Masra, holi pasiensi nanga mi, mi sa pai joe alasani.

27. *Now* da masra kisi wan sari vo da knegti, a taki, meki a go ma, hem no sa zoekoe da paiman moro.

28. We, di da srefi knegti gowei, a miti wan tra knegti vo da srefi masra, disi ben moese pai hem wanhondro sren; en a kisi hem, a fassi hem na hem neki, a taki: Gi mi da moni, disi joe moe pai mi!

29. Da knegti fadom na hem foetoesei, a begi hem taki: Holi pasiensi nanga mi, mi sa pai joe alasani.

30. Ma hem no ben wani; en wantem a hiti hem na ini doengroehoso, a taki, meki a tan dapee, tee a pai hem da heeli paiman.

31. Ma di dem tra knegti vo da srefi masra si dati, a hati dem toemoesi, en dem kom

verteli dem masra alasan, disi ben pasa.

32. Now da masra kali da soema kom na hem fesi, a taki gi hem taki: Joe ogri knegti! ala da bigi paiman mi ben taki, joe no ha vo pai mi moro, vo di joe ben begi mi;

33. We, a no fiti joe dan, vo joe toe habi sarihatti vo joe masraningre, so leki fa mi ben habi sarihatti vo joe?

34. En hem masra hatti kom bron, a gi hem abra na dem skoutoe, meki dem pina hem so langa, tee a pai hem alasan, di a ben moese pai hem.

35. We, so srefi mi Tata na hemel sa doe nanga oenoe toe, efi oen no gi pardon nanga oen heeli hatti, ibriwan na hem brara, disi ben doe hem ogri.

KAP. 19.

Wan man nanga hem wefi no moese plati. Jezus blesi dem pikien. Bigi goedoe kan tapo soema vo zoekoe Hemelkondre.

NA baka di Jezus kaba nanga ala dem tori disi, dan a komoto na Galilea, a kom na dem buurti vo Judea na abrasei vo Jordan.

2. Wan bigi hipi soema ben waka kom na hem baka, en a meki dem sikiman kom boen dapee.

3. *Ma* dem Fariseman kom toe na hem, vo tesi hem, dem taki: Hoefasi? a reti, vo wan man moe plati nanga hem wefi vo iniwan sani hede?

4. Jezus piki dem, a taki: Oen no lezi na Boekoe jete, fa Gado, di a ben meki soema na bigin, a ben meki dem wan man nanga wan oeman nomo?

5. En a ben taki: Vo da hede wan soema sa libi hem tata nanga mama, a sa holi nanga hem wefi, en dem toe sa de *wan* skin.

6. We, da so dem no de toe soema moro, ma dem de *wan* skin. En dem, disi Gado ben tjari kom makandra, no wan soema no moese plati dem baka.

7. Dan dem taki gi hem taki: Ma vo san hede Moses ben taki dan taki, dem moese gi soema wan platibrievi, meki wan man kan plati nanga hem wefi?

8. Jezus piki dem, a taki: Ja, vo oen tranga hatti hede Moses ben gi oen pasi, vo oen kan plati nanga oen wefi; ma na bigin dasani no ben de so.

9. Ma mi taki gi oen taki: Da soema, disi plati nanga hem wefi, efi a no de vo hoe-roedoe hede, kaba a teki wan trawan, hem doe soetadoe; en da soema, disi teki wan plati-oeman, hem doe saetadoe toe.

10. Dan dem disciple taki gi hem taki: Efi da wet vo man nanga oeman de so, dan a no boen, vo teki wefi ofoe man.

11. Ma Jezus taki gi dem taki: Ala soema no kisi da

woortoe krin ; dem wawan kisi hem krin, disi Gado ben gi da reti verstand.

12. Bikasi som soema no kan teki wefi, di mama ben meki dem so ; en som soema no teki wefi, di tra soema de tapo dem ; en som soema ageen finni vo boen vo tan so vo Hemelkondre hede. Disoema *kan* kisi dati krin, meki a kisi hem.

13. *Da* srefi tem dem tjari jonge pikien kom na hem, vo a potti hem han na dem tapo, begi. Ma dem disciple kراسي dem soema.

14. Ma Jezus taki : Meki dem pikien kom na mi, no tapo dem ! bikasi Hemelkondre de vo dem.

15. En dan na baka di a ben potti hem han na dem tapo, a gowei.

16. *En* loekoe ! wan soema kom na hem, a taki : Boen Meester ! hoe boen wroko mi moe doe, vo mi kan kisi da boen liebi vo teego ?

17. Ma Jezus taki gi hem taki : Fa joe de kali mi boen ? No wan soema de boen, buiti da wan Gado. Ma efi joe wani kom na da boen liebi, dan joe moe holi dem gebod.

18. Da soema taki gi hem taki : Hoedisi ? Jezus taki : Joe no moe kili soema ! Joe no moe doe soetadoe ! Joe no moe foefoeroe ! Joe no moe gi falsi getuigenis !

19. Respeki joe tata nanga

joe mama ! En : Lobbi ala tra soema leki joe srefi !

20. Da jonkman taki gi hem taki : Ala dati mi ben doe sinsi mi pikientem ; san mankeeri mi jete ?

21. Jezus taki gi hem taki : Efi joe wani de wan boen soema doro doro, dan go seli alasani, disi joe habi, gi (da moni) na potiman ; dati sa meki joe kisi wan goedoe na ini hemel ; en dan kom go nanga mi.

22. Di da jonkman jeri so wan taki, a gowei nanga sari ; bikasi a ben habi foeloe goedoe.

23. Ma Jezus taki gi dem disciple vo hem taki : Troe, mi taki gi oen taki, a de trobi, vo wan goedoeman kom na Hemelkondre.

24. Ja mi taki wantron moro gi oen taki : Moro hesi wan kameli sa go na ini hai vo wan nanai, leki wan goedoeman sa kom na Gadokondre.

25. Di dem disciple jeri dati, dem skreki vo troe, en dem taki : Hoesoema sa kan kom na hemel dan ?

26. Ma Jezus loekoe dem, a taki gi dem taki : Ja, liebi-soema no habi tranga vo dati ; ma Gado kan doe alasani.

27. *Now* Petrus piki hem, a taki : Loekoe ! *wi* ben libi alasani, waka kom na joe baka ; hoe paiman wi sa kisi vo dati ?

28. Ma Jezus taki gi dem taki : Vo troe, mi taki gi oen taki, te alasani sa kom njoe

njoe, te Soemapikien sa sidom na tapo da troon vo hem glori, dan oenoe, di ben holi nanga mi, sa sidom toe na twaalf troon tapo, kroetoe dem twaalf famili vo Israel.

29. Da soema, disi libi hem hoso, ofoe brara, ofoe sisa, ofoe tata, ofoe mama, ofoe wefi, ofoe pikien, ofoe pranasi vo mi nem hede, hem sa kisi alasani hondrotron baka, en da boen liebi vo teego a sa kisi toe.

30. Ma nofo vo dem, disi de dem fosiwan, sa kom dem bakawan; en nofo vo dem, disi de dem bakawan, sa kom dem fosiwan.

KAP. 20.

Vo dem wrokoman na da druividjari.
Dem pikien vo Zebedeus. Toe blinde soema.

BIKASI Hemelkondre de geersi wan masra, disi go na doro vroekoe mamantem, vo joeroe soema, meki dem kom wroko na hem druividjari.

2. En di a ben akordeeri nanga dem wrokoman taki, hem sa gi dem wan sren wau dei, en di dem tevrede nanga dati, a seni dem go na hem druividjari.

3. Na negi joeroe a go na doro baka, en di a finni tra soema moro, disi tanapoe soso na wowojo,

4. A taki gi dem taki: Go toe go wroko na mi druividjari, mi sa pai oen san disi reti!

5. En dem go. Dinatem

nanga bakadina a go na doro ageen, en a doe so srefi.

6. Na vijfi joeroe bakadina a go wantron moro, en di a finni soema baka, disi tanapoe soso zondro wan wroko, a haksi dem taki: San meki oen tanapoe dia da heeli dei soso, zondro vo doe wan wroko?

7. Dem taki gi hem taki: No wan soema no kom joeroe wi. Hem taki gi dem taki: We, go wroko toe na mi druividjari, en san disi de reti, oen sa kisi.

8. We, na sabatem da masra vo da druividjari taki na hem skriviman taki: Go kali dem wrokoman kom, en pai dem! nanga da bakawan joe moe, bigin, en nanga da fosiwan joe moe kaba.

9. We, di dem soema kom, disi da masra ben joeroe na vijfi joeroe bakadina, ibriwan vo dem kisi wan sren.

10. Ma di dem fosiwan kom, dem ben denki taki, dem sa kisi moro foeloe; ma ibriwan vo dem kisi wan sren toe.

11. We, di dem teki da moni, dem mandi nanga da masra,

12. Dem taki: Dem bakan dia ben wroko wan joeroe nomo, kaba joe pai dem wanfasi leki wi, di wi ben pina en sweti da heeli dei na ini da tranga zon.

13. Ma hem piki wan vo dem, a taki: Mati, mi no doe joe kroekoetoe. Joe no ben

akordeeri nanga mi vo wan sren ?

14. We, teki joe paiman en go ! Mi wani gi na dem bakawan dia so srefi leki mi gi na joe.

15. Ofoe joe denki taki, mi no habi pasi vo doe nanga mi sani, so leki fa mi wani ? Ofoe somtem vo datu hede joe meki so wan doengroe fesi, disi mi habi so boen hatti ?

16. We, da so dem bakawan sa kom dem fosiwan en dem fosiwan sa kom dem bakawan. Bikasi Gado kali foeloe soema, ma weiniki a kan teki vo hem.

17. *Na* baka Jezus teki pasi vo go na Jerusalem ; en di dem de na pasi, a teki dem twaalf disciple vo hem aparti, en a taki gi dem taki :

18. Loekoe ! wi de go na Jerusalem now, en dem sa kisi Soemapikien tjari go na dem grandomine nanga meester vo wet, en dem sa vonisi hem taki, a moese dede.

19. En dan dem sa gi hem abra na dem heiden, vo dem spotoe en gesele hem, kili hem na kruisi ; en di vo drie dei a sa hopo baka.

20. *Da* srefi tem da mama vo dem pikien vo Zebedeus kom na Jezus nanga dem toe pikien vo hem, a fadom na Jezus foetoesei, vo begi hem wansani.

21. Jezus taki gi hem taki : San joe wani ? Da mama taki : Meki dem toe pikien vo

mi disia moe sidom na joe kondre, wan na joe reti han sei en da trawan na joe kroekoetoe han sei !

22. Jezus piki hem taki : Oen srefi no sabi, san oen de begi. Hoefasi ? oen sa man vo dringi so wan dranki, leki mi sa dringi ? en vo teki so wan doopoe, leki dem sa doopoe mi ? Dem taki : O ja, datu wi sa kan.

23. Dan Jezus taki gi dem taki : A troe, da srefi dranki, disi mi sa dringi, oenoe sa dringi toe ; en da srefi doopoe, disi dem sa doopoe mi, dem sa doopoe oenoe toe ; ma vo sidom na mi reti han sei en na mi kroekoetoe han sei, datu no de na mi tranga vo gi na wan soema, buiti na dem, disi mi Tata ben meki datu klari vo dem.

24. We, di dem tien tra disciple jeri datu, dem kom mandi nanga dem toe brara.

25. Ma Jezus kali dem kom na hem, a taki : Oen sabi taki, dem hedeman vo grontapo de komandeeeri dem kondre, en dem moro granwan vo dem habi vo taki na dem trawan tapo.

26. We, na oenoe mindri a no moe de so ; ma da soema, disi wani bigi na oen mindri, hem moe de oen ala foetoeboi.

27. En da soema, disi wani de da moro granwan vo oenoe, hem moe de oen knegti.

28. Bikasi Soemapikien srefi

no ben kom toe, vo meki soema dieni hem, ma vo hem dieni soema, en vo a gi hem liebi abra vo wan paiman vo foeloe soema.

29. *Na* baka di dem komoto na Jeriko, foeloe soema go na hem baka.

30. En loekoe ! toe blinde soema ben sidom dapee na sei pasi ; we, di dem jeri taki, Jezus de pasa, dem bari taki : Ke Masra, joe pikien vo David, sari vo wi !

31. Ma dem tra soema krasid dem taki, meki dem tapo dem mofu. Ma now dem bari moro tranga taki : Ke Masra, joe pikien vo David, sari vo wi !

32. En Jezus tan tanapoe, a kali dem kom, a taki : San oen wani, vo mi doe gi oen ?

33. Dem taki gi hem taki : Masra, vo wi hai moe hopo !

34. En Jezus kisi wan sari vo dem, a meli dem hai ; en wantem dem hai vo dem hopo, dem waka go na hem baka.

KAP. 21.

Kristus teki wan boeriki, a rei go na Jerusalem. A jagi ala dem baiman nanga seliman komoto na ini temple.

WE, di dem kom moro klosibe na Jerusalem, na Betfage na sei da olijbergi, Jezus teki toe disciple vo hem, a seni dem go,

2. A taki gi dem taki : Oen go janda na da pikin foto, di de na oen fesi ; en te oen doro

dapee, oen sa si wan boeriki, tai nanga tetei, nanga hem pikien na hem sei ; we da hem oen moe loesoe, tjari kom gi mi.

3. En efi somtem wan soema sa haksi oen, vo san hede oen doe so, oen taki nomo taki : Masra habi hem vanoodoe ; dan a sa libi hem gi oen.

4. We, ala dasani kom pasa so, vo da woord vo wan profeti moe kom reti, di ben taki :

5. Oen go taki gi da wendje vo Zion taki : Loekoe, joe koning de kom na joe nanga safri hatti, a sidom rei na wan pikin boeriki tapo, da wan soso wroko-boeriki pikien.

6. We, dem disciple go, dem doe so, leki Jezus ben taki gi dem,

7. En dem tjari da boeriki nanga hem pikien kom, dem bradi dem klosi na hem tapo, en dan dem meki Jezus go sidom na hem tapo.

8. Ma foeloe soema bradi dem klosi, potti na pasi ; trawan koti pikin takki vo boom, trowei panja na pasi.

9. Ma dem soema, disi ben waka na fesi en na baka, dem bari tranga, dem taki : Hosiana vo David pikien ! Grantangi vo Hem, disi de kom na nem vo Masra ! Hosiana tee na tapo !

10. En di a doro na ini Jerusalem, da heeli foto ron kom makandra, dem haksi taki : Hoesoema dati ?

11. Dem trawan taki: Da Jezus, da profeet vo Nazaret na Galileakondre.

12. *En* Jezus go na ini da temple vo Gado, a jagi ala dem baiman nanga seliman komoto na ini temple, a kanti dem soema tafra, disi sidom de broko moni, nanga dem soema stoeloe, disi seli duivi dapee.

13. En a taki gi dem taki: Boekoe de taki, dem sa kali mi hoso wan begihoso; ma oenoe ben meki a tron wan kiliplesi.

14. We, ala dati blinde soema nanga laamwan kom na hem na ini temple, en hem helpi dem.

15. Ma di dem grandomine nanga dem meester vo wet si dem wonderwroko, di Jezus ben doe, en di dem jeri dem pikien, fa dem de bari na ini temple taki: Hosiana vo David pikien! dem mandi vo troe.

16. En dem taki na Jezus taki: Joe no jeri, san dem de taki? Jezus taki gi dem taki: Ja (mi jeri). Ma oen no ben lezi nooiti na ini Boekoe taki: Joe hopo dem jonge pikien mofo, vo dem prijze joe, en dem pikien na bobi srefi moese singi joe?

17. *Na* baka Jezus libi dem, a komoto na Jerusalem, go na Betania, en na dapee a tan da neti.

18. Deibroko mamantem, di a de go baka na Jerusalem, a kom fili hangri.

19. En di a si wan figaboom na sei pasi, a go na hem; ma di a no finni wansani na hem tapo, buitit blati wawan, a taki gi hem taki: Now no wan vroektoe sa gro na joe tapo nooiti moro! *En* wantem da figaboom kom drei.

20. We, di dem disciple si dati, dem verwondroe vo troe en dem taki: Loekoe, fa da figaboom kom drei so hesi!

21. Ma Jezus piki dem, a taki: Troe, mi taki gi oen taki, efi oen habi reti bribi, zondro oen praktizeeri taki, oen no sa man, dan oen sa doe da srefi sani toe, disi oen ben si na da figaboom, en moro foeloe srefi; bika efi oen sa taki na disi bergi dia taki: Hopo, hiti joe srefi na ini da bigi zee! dati sa kom so.

22. We, alasani disi oen zoe-koe na Gado nanga *begi*, efi oen bribi troe, oen sa kisi.

23. *We* di Jezus kom na ini temple, ala di a leri soema, dem grandomine nanga gran-soema vo Djoe kom na hem, dem taki: Hoe reti joe habi, vo doe ala demsani? hoesoema ben gi joe da tranga?

24. Jezus piki dem, a taki: Meki mi toe haksi oen wan woortoe; efi oen piki mi dati, dan mi sa taki gi oenoe toe, hoesoema gi mi da tranga, vo doe ala demsani.

25. Na hoepee da doopoe vo Johannes komopo? na hemel? ofoe na liebisoema? We, dem

praktizeeri na ini dem hatti taki : Efi wi taki, na hemel, dan hem sa taki : We, vo san hede oen no ben bribi hem dan ?

26. Ma efi wi taki, liebi-soema ben seni Johannes kom vo doopoe, dan wi moe frede dem tra soema ; bikasi ala soema ben loekoe Johannes vo wan profeti.

27. We, dem piki Jezus taki : Wi no sabi. En Jezus taki gi dem taki : We, dan mi no sa taki gi oenoe toe, nanga hoe-soema tranga mi doe ala demsani.

28. *Fa* oen denke ? Wan soema ben habi toe manpikien. We, di a kom na da fosiwan, a taki gi hem taki : Mi pikien, go wroko tidei na mi druividjari !

29. Ma hem piki hem, a taki : No, mi no wani. Ma tog na baka a kom hati hem, en a go.

30. So srefi da tata go na da tra pikien toe, a taki da srefi sani gi hem. En da pikien piki hem taki : Ja masra ! ma tog a no go.

31. We, hoedisi vo dem toe pikien ben doe hem tata wani ? Dem taki gi hem taki : Da fosiwan. Dan Jezus taki gi dem taki : Troe, mi taki gi oen taki, dem tolnaar nanga dem hoeroesoema sa kom na Gadokondre moro hesi leki oenoe.

32. Bika Johannes ben kom

na oenoe, a sori oen da reti pasi, ma oen no ben bribi hem ; ma dem tolnaar nanga dem hoeroesoema, dem ben bribi hem ; en alwasi oen ben si dati, tog oen no ben kisi tra membre, vo oen srefi bribi hem toe na baka.

33. *Jeri* wan tra geersitori moro : Wan granmasra meki wan druivipranasi, a plani boom, a meki wan trariki rontoe, a metsle wan wien-persbaki. na ini nanga wan toren, en dan a joeroe hem gi tra soema, a meki wan reis go na wan tra kondre.

34. Na baka di da tem kisi, vo druivi kan repi, a seni dem knegti vo hem go na dem soema, vo go teki som vroektie vo da druivipranasi, tjari kom gi hem.

35. Ma dem soema teki dem knegti, da wan dem fom, da trawan dem kili en di vo drie, dem broko hem hede nanga stoon.

36. Dan da masra seni tra knegti go, moro foeloe, leki dem fosiwan ben de ; ma dem doe dem so srefi toe.

37. En na baka a seni hem pikien srefi go na dem, a taki : Tog vo mi pikien dem sa habi respekti.

38. Ma di dem soema si da pikin masra de kom, dem taki na makandra taki : Hem de da erfgenaam ; kom go, meki wi kili hem, vo wi kan holi hem goedoe.

39. En dem kisi hem, dem troesoe hem komoto na ini da pranasi, en dan dem kili hem.

40. We, te da masra vo da pranasi sa kom, san a sa doe nanga dem soema?

41. Dem taki gi hem taki: A sa kili dem ogri soema, meki dem dede wan ogri dede; en hem pranasi a sa joeroe gi tra soema, disi sa gi hem dem vroektoe na reti tem.

42. Jezus taki gi dem taki: Oen no lezi na Boekoe taki: da stoon, disi dem basi ben trowei, *hem* tron wan tranga hoekoe-stoon? Masra srefi ben meki dati kom so, ma a de wan wondroesani na wi hai.

43. We, vo da hede mi taki gi oen taki: Gado sa poeloe hem kondre na oen hanoe, gi na wan piple, disi sa meki a si hem vroektoe.

44. We, da soema, disi fadom na disi stoon tapo, a sa broko hem skin; ma da soema, disi da stoon fadom na hem tapo, da stoon sa masi hem krin.

45. We, di dem grandomine nanga Fariseman jeri dem geersitori vo hem, dem kom si wantem taki, da vo dem srefi a de taki.

46. En vo da hede dem zoekoe vo kisi hem; ma tog dem frede dem foeloe tra soema; bikasi pikinmoro ala soema ben loekoe Jezus vo wan profeti.

KAP. 22.

Vo da koningbruiloft. Vo da hede-
moni. En vo da hopo baka na dede.

EN Jezus holi doro vo leri dem nanga geersitori, a taki:

2. Hemelkondre de geersi wan koning, disi meki wan trakteeri, vo di hem manpikien ben trouw.

3. En a seni dem foetoeboi vo hem go na doro, vo kali dem soema, di a ben verzoekoe kaba, meki dem kom na trouwhoso kom njam; ma dem no ben wani kom.

4. Vo da hede a seni tra foetoeboi ageen, a gi dem ordre taki: Go waarskouwe dem soema, di mi ben verzoekoe, taki gi dem taki, tafra klari kaba, mi slagti kow nanga tra fatoe meti; alasani de klari; oen kom na trouwhoso kom njam!

5. Ma dem soema no ke vo dati, dem alamal gowei, da wan na hem pranasi, da trawan na hem wroko;

6. Ma som trawan ageen fadom na dem foetoeboi tapo, dem kosi en dem kili dem srefi.

7. We, di da koning jeri dati, hem hatti kom bron vo troe; en wantem a seni wan komando go kili dem kiliman, a bron da foto vo dem krin.

8. En dau a taki gi dem foetoeboi vo hem taki: Da trakteeri klari troe, ma dem soema no ben waarti.

9. We, go panja na ala strati, en kali ala soema, di oen finni, meki dem kom na trouwhoso kom njam.

10. We, dem foetoeboi doe so, dem go panja na ala strati, dem kali so meni soema kom makandra, iniwan di dem finni, ogriwan nanga boenwan, tee ala dem tafra foeloe nanga soema.

11. *Na* baka koning toe go na ini ; en di a loekoe ala dem soema, a si wan dapee, disi no weri wan trouwklosi ;

12. En a taki gi hem taki : Baja ! fa joe kom na ini dia, zondro joe weri wan trouwklosi ? Ma da soema no ben man vo piki hem.

13. Dan koning taki gi dem foetoeboi vo hem taki : Kom, tai hem hanoe nanga foetoe, poeloe hem dia, en hiti hem na ini da moro doengroe horo ; dapee dem sa krei tee dem kauw tifi !

14. Bikasi Gado kali foeloe soema, ma wan toe nomo a kan teki vo hem.

15. *Na* baka dem Fariseman go holi komparisi, vo praktizeeri, fa dem sa doe, vo meki Jezus kan misi mofo, vo dem kan fassi hem.

16. En dem seni som disciple vo dem nanga wan toe drie soema vo Herodes go na Jezus, dem seni taki gi hem taki : Meester, wi sabi taki, joe de wan vertrouw soema, joe de leri soema da pasi vo Gado

reti, zondro joe frede wan soema ; bikasi joe no de loekoe na no wan soema persoon.

17. We, taki gi wi, san joe denke : a reti, vo wi gi hedemoni na Keizer, ofoe a no reti ?

18. Ma di Jezus si da triki nanga da falsi vo dem, a taki : Oen falsi soema ! fa oen kom tesi mi so, vo seti trapoe gi mi ?

19. Sori mi da hedemoni ! We, dem sori hem wan sren.

20. En Jezus taki gi dem taki : We, hoesoema fesi dati, en hoesoema nem, di de na da moni tapo ?

21. Dem taki gi hem taki : Di vo Keizer. Jezus taki : We, gi dan na Keizer, san disi de vo Keizer ; en gi na Gado, san disi de vo Gado.

22. Di dem jeri dati, dem kom verwondroe vo troe ; en dem libi hem, dem gowei.

23. *Da* srefi dei dem Saduceman, disi taki, dedesoema no wieki baka, kom na hem, en dem haksi hem taki :

24. Meester ! Moses ben taki : Efi wan soema dede, kaba a libi hem wefi zondro pikien, dan hem brara moe teki da oeman, vo hem brara nem no moe dede.

25. We, sebi brara ben liebi na wi mindri dia ; da fosiwan ben teki wan wefi, ma a dede ; en di a no ben habi pikien, a libi hem wefi gi hem brara.

26. So srefi di vo toe nanga

di vo drie, tee dem ala sebi dede.

27. En na baka vo dem alamal da oeman srefi dede toe.

28. We, efi dem dedesoema de wieki baka na dede, hoedisi vo dem sebi brara wefi da oeman sa de dan? bikasi dem ala sebi ben liebi nanga hem.

29. Ma Jezus piki dem, a taki: Oen teki dati toemoesi verkeerti, vo di oen no sabi boekoe, en da tranga vo Gado oen no sabi toe.

30. Te dem dedesoema sa hopo baka, dan dem no sa teki wefi ofoe man moro; ma dem sa de leki dem Engel vo Gado na ini hemel.

31. Ma vo taki vo da hopo baka na dede, oen no ben lezi, san Gado ben taki gi oen, di a taki:

32. Mi de da Gado vo Abraham nanga da Gado vo Isaak nanga da Gado vo Jakob? We, Gado no de wan Gado vo dem dedewan, ma vo dem liebiwan.

33. Di dem tra soema jeri dati, dem verwondroe vo troe vo da leri vo hem.

34. *Ma* dem Fariseman, di dem jeri, fa Jezus ben tapo dem Saduceman mofo, dem kom makandra.

35. En wan vo dem, wan meester vo wet, kom tesi hem, a taki:

36. Meester, hoedisi de da moro bigi gebod na ini da wet?

37. Jezus taki gi hem taki:

Joe moe lobbi Gado, joe Masra, nanga joe heeli hatti, nanga joe heeli zieli en nanga ala membre vo joe.

38. Dati de da fosi en da moro bigi gebod.

39. Ma da trawan de so srefi toe, a taki: Joe moe lobbi ala tra soema, so leki joe lobbi joe srefi.

40. Dem toe gebod disia de leri wi alasani, disia da heeli wet nanga dem profeet de taki.

41. *We*, di dem Fariseman ben de makandra dapee, Jezus haksi dem,

42. A taki: San oen denke vo Kristus? hoesoema pikien a de? Dem taki: David pikien.

43. Jezus taki gi dem taki: Fa David kan kali hem dan hem Masra? di santa Jeje ben meki a taki:

44. Masra ben taki na mi Masra taki: Go sidom na mi reti han sei, tee mi potti ala joe vijanti na ondro joe foetoe leki joe foetoebangi.

45. *We*, di David kali hem hem Masra, fa a kan de hem pikien dan?

46. En no wan soema no ben sabi vo piki hem wan woor-toe; kaba sinsi vo da dei no wan soema no ben habi hatti toe, vo haksi hem wansani moro.

KAP. 23.

Jezus kراسي dem meester vo wet nanga dem Fariseman. A taki, fa dem sa go broko Jerusalem.

NA baka Jezus taki gi ala dem soema nanga dem disciple vo hem taki :

2. Dem meester vo wet nanga dem Fariseman sidom na Moses stoeloe.

3. We, alasani, disi dem taki gi oen, dati oen moe doe ; ma na dem wroko vo dem oen no moe loekoe ; bika dem srefi no doe dasani, disi dem de leri trawan.

4. Dem de tai hebi bosoe, disi no wan soema man vo tjari, lai na tra soema tapo, ma dem srefi no wani meli dem nanga wan finga.

5. En alasani, disi dem de doe, dati dem doe vo nem he-de wawan, vo tra soema moe si dem. Dem meki dem tefilin bradi, en dem zoom vo dem klosi dem meki bigi.

6. So srefi na tafra en na kerki dem lobbi toemoesi vo sidom na da moro hei plesi.

7. En a switi toe na dem, efi ala soema de taki dem odi na publiki strati, en efi dem kali dem Rabbi ! Rabbi !

8. Ma oenoe no moe meki soema kali oen Rabbi ; bikasi *wan* meester nomo oen habi, da vo taki Kristus ; ma oenoe alamal de brara makan-dra.

9. So srefi oen no moe kali wan soema na grontapo oen Tata ; bikasi *wan* Tata nomo oen habi, di de na hemel.

10. Oen no moe meki soema kali oen Meester toe ; bikasi

wan Meester nomo oen habi, dati da Kristus.

11. Da moro granwan vo oenoe moe de oen ala foetoeboi.

12. Bika soema hopo hem srefi, hem dem sa zakka ; en soema zakka hem srefi, hem dem sa hopo.

13. *Heloe* vo oenoe, oen meester vo wet nanga oen Fariseman ! oen falsi soema ! di oen tapo pasi gi soema, vo dem no moe kom na Hemelkondre. Oen srefi no de go na ini, en dem, disi wani vo go na ini, oen de tapo toe.

14. *Heloe* vo oenoe, oen meester vo wet nanga oen Fariseman ! oen falsi soema ! di oen de njam da goedoe vo dem poti weduwe, ala di oen taki, oen moe doe langa begi gi dem. We, nanga dati oen sa hali wan moro ogri strafoe kom na oen tapo.

15. *Heloe* vo oenoe, oen meester vo wet nanga oen Fariseman ! oen falsi soema ! di oen de waka rontoe na zoutwatra en na sjoro, vo meki alwasi *wan* soema tron Djoe ; en te a tron Djoe kaba, dan oen meki da soema kom wan pikien vo didiebri, toetron moro ogri leki oen srefi de.

16. *Heloe* vo oenoe ! oen blinde soema, di wani sori trawan pasi. Oen taki : Efi wan soema teki da temple sweri, dati a no wansani ; ma efi wan soema teki da goutoe vo

temple sweri, hem moese holi hem sweri.

17. Oen lauman ! oen blinde soema ! San de moro bigi : da goutoe ? ofoe da temple, disi de meki da goutoe kom santa ?

18. So srefi oen taki : Efi joe teki da altari sweri, dati a no wansani ; ma efi joe teki da ofrandi, di de na tapo da altari, sweri, dan joe moese holi joe sweri.

19. Oen lauman ! oen blinde soema ! San de moro bigi : da ofrandi ? ofoe da altari, di meki da ofrandi kom santa ?

20. We, da soema, disi de teki da altari sweri, hem no de sweri na tapo da altari wawan, ma na tapo ala dasani toe, disi de na hem tapo.

21. En da soema, disi de teki da temple sweri, hem no de sweri na tapo da temple wawan, ma na Gado srefi, disi de liebi na ini.

22. En da soema, disi de teki hemel sweri, hem de sweri na tapo da troon vo Gado en na Gado srefi, di sidom na da troon tapo.

23. Heloe vo oenoe, oen meester vo wet nanga oen Fariseman ! oen falsi soema ! di oen gi oen procenti na kerki vo ibriwan pikin groentoe vo djari ; ma da moro bigisani, disi da wet de taki, da vo taki, vo kroetoe wan reti kroetoe en vo sari soema en vo holi woord, vo dati oen no ke. En tog wi

moese doe da wansani, zondro vo libi da trasani.

24. Oen blinde soema, di wani sori trawan pasi ! Efi oen si taki, wan pikin flei de na ini dasani, di oen de dringi, wantem oen de doro hem na doekoe ; ma kameli oen no viste vo swali.

25. Heloe vo oenoe, oen meester vo wet nanga oen Fariseman ! oen falsi soema ! Na dorosei oen krini oen beker nanga pleti heeli boen, ma na inisei dem foeloe nanga ala soortoe bedriegi en foefoeroesani.

26. Joe blinde Fariseman ! go krini joe beker nanga pleti fosi na inisei, vo dem kan kom krin na dorosei toe.

27. Heloe vo oenoe, oen meester vo wet nanga oen Fariseman ! oen falsi soema ! oen de leki dem grebi, disi de sori mooi na dorosei, ma na inisei dem foeloe nanga dedesoema boonjon en nanga ala soortoe doti.

28. We so srefi oenoe de toe ; na dorosei, na soema fesi oen de sori leki vroom soema, ma na inisei oen hatti de foeloe nanga falsi en ala soortoe ogri.

29. Heloe vo oenoe, oen meester vo wet nanga oen Fariseman ! oen falsi soema ! di oen meki dem grebi vo dem profeti mooi, nanga di vo dem ouroe boen bribisoema.

30. Oen srefi taki : Efi wi ben de datem, di dem tata vo wi ben kili dem profeti, wi no

ben sa meki dem broedoe kom na wi tapo.

31. We, nanga dati oen srefi taki krin taki, oen de pikien vo dem soema, disi ben kili dem profeti.

32. We go dan, go doro da marki vo dem tata vo oenoe !

33. Oen sneki-broedoe ! oen kaiman-pikien ! Fa oen wani vo ron go kibri, meki oen no kom na ini da pori na ini hel ?

34. We loekoe ! mi sa seni (tra) profeti kom na oen (ageen) nanga koniman nanga leriman, di sabi boekoe ; ma som vo dem oen sa kili en kruisi, trawan oen sa wipi na oen kerki, en oen sa jagi dem komoto na *wan* foto go na wan trawan ;

35. Vo meki ala dem regtvaardiki soema broedoe kom na oen tapo, disi dem ben trowei na grontapo, vo sinsi da broedoe vo da regtvaardiki Abel tee nanga da broedoe vo Zakarias, Barakias pikien, disi oen ben kili na ini temple na sei da altari.

36. Troe, mi taki gi oen taki : Ala demsani sa kom so na disi kondre tapo.

37. Jerusalem ! Jerusalem ! joe di joe kili dem profeti, en di joe fringi stoon na dem soema tapo, disi Gado ben seni kom na joe : hoe menitron mi ben wani kali dem pikien vo joe kom makandra, leki wan mama-fowloe de kali dem pikien vo hem kom makandra

na ondro hem flei, ma oenoe no ben wani !

38. Loekoe ! dem sa kom broko oen hoso, libi da plesi soso gi oen.

39. Bika mi taki gi oen taki : So leki wi de, oen no sa si mi moro, tee da tem sa kom, disi oen sa taki : Grantangi vo Hem, disi de kom na nem vo Masra !

KAP. 24.

Vo da pori vo Jerusalem. En vo da bigi kroetoe.

NA baka Jezus komoto na ini temple. En dem disciple kom na hem, dem sori hem dem hoso vo da temple.

2. Ma Jezus piki dem, a taki : Ja, oen si ala demsani disi ? Troe, mi taki gi oen taki : No wan vo dem stoon disia sa tan na trawan tapo, disi no sa broko.

3. *Na* baka di Jezus ben go na da olijbergi, go sidom dapee, dem disciple kom na hem, dem wawan, dem taki : Masra, taki gi wi, hoetem dati sa kom ? En hoe marki sa meki soema kom sabi da joeroe, disi joe sa kom baka, en disi heeli grontapo sa kaba ?

4. Jezus piki dem taki : Loekoe boen ! vo no wan soema no kori oenoe !

5. Bika foeloe soema sa teki mi nem, dem sa kom taki : Mi da Kristus ! en da so dem sa kori foeloe soema.

6. Oen sa jeri toe vo feti

nanga feti-babari ; ma oen moe voorzigtig, oen no moe skreki. Bikasi ala demsani moese kom fosi, ma da kaba vo grontapo no sa de jete.

7. Bikasi wan kondre sa hopo go feti nanga wan trawan ; en wan koning sa hopo go feti nanga wan trawan ; so srefi tranga hangritem nanga pest-siki nanga aardbevi sa kom toe na nofo kondre.

8. Ma ala dati de da bigin nomo vo da bigi nootoe.

9. Dan dem sa potti han na oenoe toe, dem sa pina en kili oen ; en ala soema na ala kondre sa habi ogri hatti vo oen, vo mi nem hede.

10. Dan foeloe soema sa draai baka libi mi, taki, dem no de vo da bribi moro ; en dem sa tori makandra, dem sa vijanti makandra.

11. Foeloe falsi profeti sa hopo toe, dem sa kori foeloe soema.

12. En di da ogri kroekoetoe liebi sa go doro, dati sa meki da lobbi kom flauw toe na ini foeloe soema hatti.

13. Ma soema di holi doro tee na kaba, hem zieli sa finni boen.

14. Ma da Evangelium vo Hemelkondre moe preeki fosi na heeli grontapo, vo ala soema na ala kondre kan jeri hem, meki no wan soema no kan taki, hem no ben sabi ; en dan da kaba vo grontapo sa kom.

15. We, te oen sa si da

takroe pori, disi profeet Daniel ben taki vo hem na fesi taki, a sa kom so na da santa plesi : (disoema lezi da boekoe, meki a potti membre na dati !)

16. We, da soema, disi de na Judakondre datem, meki hem ron go kibri na tapo dem bergi !

17. En disi de na tapo hoso, no moe zakka na ondro, vo go teki sani na ini hem hoso.

18. En disi de na firi, no moe draai baka, vo go teki hem klosi.

19. Ma heloe vo dem oeman, disi de nanga bele na datem, en disi ha pikien na bobi !

20. Begi Gado, vo da ronwei vo oen no moe fadom na kou-roetem ofoe na wan Sabadei !

21. Bikasi datem so wan nootoe nanga pina sa de, leki a no ben de jete sinsi bigin vo grontapo tee noja, en leki a no sa kom baka moro.

22. En efi Gado no koti da tem hafoe, no wan soema no sa tan na liebi ; ma vo dem soema hede, disi Gado ben teki vo hem, a sa sjatoe dem dei, poeloe hafoe vo dem.

23. We, efi na datem wan soema kom taki gi oen taki : Loekoe, dia Kristus de ! ofoe, janda a de ! oen no moese bribi.

24. Bikasi falsi Kristus nanga falsi profeti sa hopo, dem sa doe bigi marki nanga wonderwroko, en nanga dati dem sa kori foeloe soema, draai

dem hede, tee vo dem soema srefi, disi Gado ben teki vo hem, efi a kan de.

25. Oen si? mi taki alasani gi oen na fesi.

26. We, efi dem kom taki gi oen taki : Loekoe ! Kristus de na woestijn ! oen no moe go na doro ; (en efi dem taki :) Loekoe ! a de na ini kamera dia ! oen no moe bribi.

27. Bika so leki te dondrofaja de koti na tapo, a de letti na *wan* sei en da srefi momenti a de letti tee na abrasei toe ; so srefi (onverwakti en krin) da kom vo Soemapikien sa de toe.

28. Pee wan dedemeti lidom, na dapee dem tingifowloe de kom makandra.

29. We, wantem na baka vo da hebi pinaliebi zon sa kom doengroe, en moen no sa letti moro, en dem staar sa komoto na tapo fadom ; en da heeli hemeltenti sa sekseki en bewegi.

30. Dan dem sa si da marki vo Soemapikien tee na hemel. En dan ala soema na heeli grontapo sa bari en krei, te dem si Soemapikien de kom na ini dem wolkoe vo hemel nanga bigi tranga en glori.

31. Dan hem sa seni dem Engel vo hem kom nanga krin trompeti, dem sa kali ala dem soema, disi Gado ben teki vo hem, kom makandra, komoto na ala fo winti en na ala hoe-koe vo heeli grontapo.

32. Na da figaboom janda oen kan si wan geersitori taki : So hesi da watra de go na ini dem takki, en dem meki blati, dan oen kan sabi taki, dreitem de klosibe.

33. We so srefi toe, te oen si ala demsani bigin vo kom, dan oen kan sabi taki, da tem de klosibe.

34. Troe, mi taki gi oen taki : Dem soema vo disi tem no sa dede ala, bifo ala demsani sa kom.

35. Hemel nanga grontapo sa lasi, ma dem woortoe vo mi no sa lasi.

36. *Ma* vo da dei en vo da joeroe, no wan soema no sabi ; dem Engel na hemel no sabi toe, ma mi Tata wawan de sabi.

37. En so leki fa saui ben waka na Noa tem, so a sa waka toe, te Soemapikien sa kom baka.

38. Bika so leki fa dem ben doe, bifo da zondoevloedoe ben kom, dem ben njam en dringi, dem ben teki oeman, dem ben teki man tee na da dei, di Noa ben go na ini da sipi ;

39. En vo dati srefi dem no ben ke toe, tee da zondoevloedoe kom kili dem alamal : we, so srefi a sa waka toe, te Soemapikien sa kom baka.

40. Na datem toe soema sa de na firi makandra ; wan vo dem Gado sa teki, da trawan a sa libi.

41. Toe oeman sa wroko na

mili makandra; wan Gado sa teki, da trawan a sa libi.

42. *We*, vo da hede oen moe wakti! bika oen no sabi, hoe joeroe oen Masra sa kom.

43. Tog oen srefi kan sabi taki: efi wan masra sa sabi na fesi, na hoe joeroe foefoeroeman sa kom, dan a sa wakti boen, a no sa meki dem broko hem hoso.

44. *We*, so srefi oenoe toe moe holi oen srefi klari; bika Soemapikien sa kom na wan joeroe, di oen no denke.

45. *We*, soema de dan so wan vertrouw en voorzigtigti foetoeboi, disi hem masra teki, potti na ala dem trawan tapo, vo a plati njanjam gi dem na reti tem?

46. Blesi vo so wan foetoeboi, efi, te hem masra kom baka, a kom si taki, a de doe so.

47. Troe, mi taki gi oen taki, a sa potti hem, meki a loekoe ala hem goedoe.

48. Ma efi so wan foetoeboi de wan ogri soema, kaba a taki na ini hem hatti taki: Mi masra de tan langa vo kom;

49. En efi a sa bigin vo fom dem masraningre vo hem, en vo njam en vo dringi nanga dem droengoeman;

50. Dan da masra vo da srefi foetoeboi sa kom na wan dei, di hem no ben verwakti, en na wan joeroe, di hem no ben denke;

51. En dan a sa strafoe en

masi hem, meki a kisi hem reti paiman, so leki a fiti dem falsi soema. Dan da soema sa bari tee a kauw tifi.

KAP. 25.

Da geersitori vo dem tien wendje. Vo dem talenti. Da kroboi kroetoe.

NA datem Hemelkondre sa geersi tien wendje, disi teki dem lampoe, en dan dem hopo go miti da bruidigom.

2. Vijvi vo dem no ben koni, ma dem tra vijvi ben koni.

3. *We* dem, disi no koni, teki dem lampoe, ma dem no teki olie nanga dem.

4. Ma dem koniwan teki olie toe na ini dem batra, tjari go nanga dem lampoe.

5. *We*, di da bruidigom draai pikin langa vo kom, slibi kom foefoeroe dem alamal.

6. Ma na mindrineti dem jeri wan babari taki: Loekoe, da bruidigom de kom! Oen hopo, go miti hem!

7. *We*, ala dem wendje hopo, en dem krini dem lampoe.

8. Ma dem, disi no koni, taki gi dem koniwan taki: Tangi tangi! gi wi hafoe vo oen olie; bikasi dem lampoe vo wi de go dede.

9. Ma dem koniwan piki taki: No, bika dan *wi* no ha nofo, en oenoe no ha nofo toe. Betre, oen go na smokelari, go bai vo oen srefi!

10. *We*, ala di dem go vo bai,

da bruidigom kom, eu dem, disi ben klari, ben go nanga hem na ini trouwhoso, en dan doro sloto.

11. Na baka dem tra wendje kom toe, dem bari taki : Masra, Masra ! hopo doro gi wi !

12. Ma hem piki dem taki : Vo troe, mi taki gi oen taki, mi no sabi oen !

13. We, wakti oen srefi dan!—so Jezus taki—bikasi oen no sabi da dei nanga da joeroe, di Soemapikien sa kom baka.

14. *Bikasi* a de leki wan soema, disi de meki wan reizi vo go na wan tra kondre, ma bifo a gowei, a kali ala hem knegti kom, a potti dem, meki dem loekoe hem goedoe.

15. Na wan a gi *vijvi* talenti, na da trawan *toe*, en na di vo drie a gi *wan* nomo ; ibriwan a gi so meni, leki a habi tranga vo wroko nanga hem ; en dan a gowei.

16. We, da fosiwan, disi ben kisi *vijvi* talenti, hem go wroko nanga da moni, a bai sani, seli sani, en so a winni *vijvi* tra talenti moro na tapo.

17. So srefi da trawan, di ben kisi toe talenti, hem doe so srefi toe, en so a winni toe tra talenti moro.

18. Ma di vo drie, di ben kisi *wan* nomo, hem go diki wan horo, a beri hem masra moni na ondro gron.

19. We, na baka vo wan langa tem, di da masra vo dem

knegti kom baka, a meki dem kom, gi hem verantwoortoe.

20. We, fosi da soema kom, di ben kisi *vijvi* talenti, a teli *vijvi* tra talenti moro na tapo, a taki : Masra ! *vijvi* talenti joe ben gi mi ; loekoe dia ! mi winni *vijvi* trawan moro na tapo.

21. Hem masra taki gi hem taki : Dati boen, joe de wan boen en vertrouw knegti ! We, di joe ben loekoe da pikinsani so boen, mi sa meki joe loekoe wan moro bigisani gi mi. Go na ini, na joe masra, plisiri !

22. Na baka da trawan kom toe, di ben kisi toe talenti, a taki : Masra ! toe talenti joe ben gi mi ; loekoe dia ! mi winni toe trawan moro na tapo.

23. Hem masra taki gi hem taki : Dati boen, joe de wan boen en vertrouw knegti ! We, di joe ben loekoe da pikinsani so boen, mi sa meki joe loekoe wan moro bigisani gi mi. Go na ini, na joe masra, plisiri !

24. Na baka di vo drie kom, di ben kisi wan talenti nomo, a taki : Masra ! di mi sabi taki, joe de wan ogri masra, joe de koti, pee joe no ben plani ; en joe lobbi piki sani, pee joe no ben panja trowei ;

25. We, vo di mi ben frede, mi ben go kibri joe talenti na ondro gron. Loekoe dia ! mi tjari joe talenti kom baka ; teki hem !

26. Ma hem masra piki hem

taki : Joe ogri, lezi soema ! Efi joe ben sabi taki, mi de koti, pee mi no ben plani, en mi de piki sani, pee mi no ben panja trowei ;

27. We, vo san hede joe no ben teki mi moni, potti na intres dan ? vo, te mi kom baka, mi kan kisi mi moni baka nanga dem intres na tapo.

28. We, oen kom ! poeloe da wan talenti na hem hanoe, gi na da soema, di habi tien talenti.

29. Bika soema habi kaba, hem sa kisi moro foeloe, meki a habi foeloe pasamarki ; ma soema no habi, na hem hanoe dem sa poeloe da pikinsani srefi, disi a habi.

30. We, teki da ogri knegti, disi no waarti, hiti hem na ini da moro doengroe horo, pee dem sa bari, tee dem kauw tifi.

31. *Ma* te Soemapikien sa kom nanga hem glori, hem nanga ala dem santa Engel, dan a sa sidom na hem glori-troon tapo.

32. En dan dem sa kali ala soema vo ala kondre kom ma-kandra na hem fesi, en hem sa plati dem, leki wan herder de plati dem skapoe vo dem boko.

33. Dem skapoe a sa potti na hem reti han sei, en dem boko a sa potti na hem kroekoetoe han sei.

34. Dan da koning sa taki gi dem na hem reti han sei

taki : Oen kom ! oenoe, disi mi Tata blesi ! go liebi na da kondre, disi ben klari vo oenoe sinsi bigin vo grontapo.

35. Bikasi mi ben de nanga hangri, ma oenoe ben gi mi njanjam. Mi ben dreiwatra, ma oenoe ben gi mi vo dringi. Mi ben de wan vreemde soema, ma oenoe ben teki mi na oen hosoe.

36. Mi no ben habi klosi na skin, ma oenoe ben gi mi klosi vo weri. Mi ben siki, ma oenoe ben kom loekoe mi. Mi ben de na doengroehoso, ma oenoe no ben sjem vo kom na mi.

37. Dan dem regtvaardiki soema sa piki hem taki : Masra, hoetem wi ben si joe nanga hangri, vo wi ben gi joe njanjam ? Hoetem wi ben si joe nanga dreiwatra, vo wi ben gi joe vo dringi ?

38. Hoetem wi ben si joe na strati leki wan vreemde soema, vo wi ben teki joe na wi hosoe ? Hoetem wi ben si joe zondro klosi, vo wi ben gi joe klosi ?

39. Hoetem wi ben si joe siki ofoe na doengroehoso, vo wi ben kom loekoe joe ?

40. *Ma* koning sa piki dem taki : Troe, mi taki gi oen taki, dasani, disi oen ben doe na wan vo dem moro poti brara vo mi dia, dati oen ben doe na mi srefi.

41. Na baka a sa taki toe gi dem na hem kroekoetoe han sei taki : Komoto na mi fesi,

oen vervloekt oe soema ! go na ini da faja, disi de bron teego, en disi ben letti granwei kaba, vo bron didiebri nanga dem engel vo hem.

42. Bika mi ben de nanga hangri, ma oenoe no ben gi mi njanjam. Mi ben dreiwatra, ma oenoe no ben gi mi vo dringi.

43. Mi ben de wan vreemde soema, ma oenoe no ben teki mi na oen hosoe. Mi ben de zondro klosi, ma oenoe no ben gi mi klosi vo weri. Mi ben siki en mi ben de na doengroehoso, ma oenoe no ben kom loekoe mi.

44. Dan dem sa piki hem toe taki : Masra ! hoetem wi ben si joe nanga hangri, ofoe nanga dreiwatra, ofoe leki wan vreemde soema, ofoe zondro klosi, ofoe siki, ofoe na doengroehoso, kaba wi no ben helpi joe ?

45. Ma hem sa piki dem taki : Vo troe, mi taki gi oen taki, dasani, disi oen no ben doe na wan vo dem moro poti brara vo mi dia, dati oen no ben doe na mi srefi toe.

46. We da so *dem* sa go pina teego ; ma dem regtvaardiki soema sa go na da boen liebi vo teego.

KAP 26.

Kristus njam da laatste Paaska. A potti da santa avondmaal. Da hebi pina vo hem.

NA baka di Jezus kaba nanga ala dem tori disi, dan a taki gi dem disciple vo hem taki :

2. Oen sabi ? tratamara wi de go njam Paaska ; we, dan dem sa tjari Soemapikien go na kroetoe, en dem sa vonisi hem taki, a moese dede na kruisi.

3. Da srefi tem dem grandomine nanga dem meester vo wet nanga dem gransoema vo kondre ben de na komparisi kaba na grandomine Kajafas hosoe.

4. Dem sidom praktizeeri makandra, fa dem sa doe, vo kisi Jezus na wan konifasi, vo dem kan kili hem.

5. Ma dem taki wantem taki, dem moe voorzigtigti, vo dem no doe dati na Paaska, vo oproeroe no hopo na kondre.

6. *We*, di Jezus ben de na Betania na Simon hosoe, di ben habi da melaats-siki,

7. Wan oeman kom na hem, di ben tjari wan alabasterbatra nanga toemoesi diri en switi smeriolie, en a kanti da olie na Jezus hede tapo, ala di a sidom na tafra.

8. *We*, di dem disciple vo hem si dati, dem kom mandi vo dati, dem taki : Vo san hede a trowei da olie vo soso, vermorsoe ?

9. Dem ben kan seli da olie diri, en da moni dem ben kan gi na potiman.

10. Ma di Jezus si dati, a

taki gi dem taki : San oen finni foutoe na da oeman ? A ben doe wan boen wroko na mi.

11. Potiman de nanga oen alatem, ma mi oen no habi alatem.

12. Disi a ben kanti da olie na mi skin tapo, nanga dati a ben sori na fesi taki, dem sa beri mi.

13. Vo troe, mi taki gi oen taki, na ala kondre, pee dem sa preeki disi Evangelium, dem sa taki vo dasani toe, disi a ben doe didjoensnoe dia, en dem sa membre hem.

14. *Na* baka Judas Iskariot, wan vo dem twaalf disciple, go na dem grandomine,

15. A taki gi dem taki : San oen sa gi mi, efi mi tori hem gi oen ? Dem taki, dem sa gi hem drietientien piesi silvermoni.

16. En sinsi da tem a begin vo zoekoe wan boen okasi, vo a kan meki dem kisi Jezus.

17. *We*, da fosi dei, disi dem (Djoe) ben begin vo njam masoo, dem disciple kom na Jezus, dem taki : Na hoepee joe wani, vo wi go meki Paaskalam klari, vo joe njam ?

18. Hem taki : Go na ini foto na so wan soema so, taki gi hem taki : Wi Masra seni taki gi joe taki, da tem vo mi de klosibei ; mi sa kom njam Paaskalam na joe hoso, mi nanga dem disciple vo mi.

19. *We*, dem disciple doe so,

leki Jezus ben taki gi dem, dem go meki Paaskalam klari.

20. En na sabatem Jezus go sidom na tafra, hem nanga dem twaalf (disciple).

21. En ala di dem de njam, Jezus taki : Troe, mi taki gi oen taki, wan vo oen sa tori mi.

22. *We*, dati meki dem kom verlegi, en dem begin vo haksi hem, wan na trawan baka, taki : Masra, da mi ?

23. Hem piki taki : Da srefi soema, disi de njam nanga mi na ini da wan pleti ini, da hem sa tori mi.

24. A troe, alasani moese kom so nanga Soemapikien, leki fa Boekoe de taki vo hem ; ma tog, heloe vo da soema, disi de tori Soemapikien ! A ben moro betre vo so wan soema, efi nooit mama no ben meki hem.

25. Now Judas, da toriman srefi, haksi toe taki : Rabbi, da mi ? En Jezus taki gi hem taki : So leki fa joe taki.

26. *We*, ala di dem sidom de njam, Jezus teki brede, a blesi en broko hem, gi na dem disciple, a taki : Oen teki, njam ! dati da mi skin.

27. Na baka a teki da beker, a danke, gi na dem disciple, a taki : Oen alamal dringi vo hem !

28. Bika dati da mi broedoe, da broedoe vo da njoe verbon-toe, disi sa ron vo oenoe en vo so meni soema hede, vo poeloe soema zondoe.

29. Ma mi taki gi oen taki, mi no sa dringi vo da druivi-boom-wieni moro, tee na da dei, disi mi nanga oenoe sa dringi hem njoe njoe na mi Tata kondre.

30. *Na* baka di dem ben singi da tangipsalm, dem go na doro na da olijfergi.

31. En Jezus taki gi dem taki : Disi neti oen alamal sa kisi tra membre, libi mi. Bikasi Boekoe de taki : Mi sa fom da herder, en dem skapoe vo da hipi sa panja gowei.

32. Ma na baka te mi sa hopo baka, mi sa waka go na oen fesi tee na Galilea.

33. Ma Petrus piki hem, a taki : Alwasi ala dem trawan kisi tra membre, libi joe, tog mi no sa kisi tra membre, libi joe nooiti wantem.

34. Jezus taki gi hem taki : Vo troe, mi taki gi joe taki, di neti srefi, bifo kákka sa bari, joe sa meki lei drietron kaba taki, joe no sabi mi.

35. Petrus taki gi hem taki : Alwasi mi moese dede nanga joe makandra, tog mi no sa taki, mi no sabi joe. We, so srefi ala dem tra disciple ben taki toe.

36. *Na* baka Jezus nanga dem disciple go na wan buiti, disi dem kali Getsemane, en a taki gi dem taki : Go sidom dia so langa, tee mi go janda go begi.

37. En a teki Petrus nanga dem toe pikien vo Zebedeus,

meki dem kom nanga hem, en dan a kom na wan toemoesi sari en hebi,

38. A taki gi dem taki : Mi zieli de nanga sari tee vo dede. Tan dia nanga mi, no slibi !

39. Dan a go pikinso na sei, a hiti hem srefi nanga fesi na gron, a begi taki : Mi Tata ! efi a *kan* de, grantangi ! no meki mi moe dringi so wan dranki ! Ma tog, no doe so leki *mi* wani, ma leki *joe* wani.

40. Di a kom baka na dem disciple vo hem, en di a finni dem de slibi, a taki na Petrus taki : Hoefasi ? oen no kan tan na hai nanga mi *wan* joeroe srefi ?

41. Oen wakti ! en holi begi, vo oen no fadom na ini tesi. Alwasi hatti wani, tog skin no ha tranga.

42. Dan a go begi vo toetron ageen, a taki : Mi Tata ! efi a no *kan* de, vo da dranki pasa mi, zondro vo mi dringi hem ? pasiensi, meki a kom so leki joe finni vo boen !

43. En di a kom baka, a finni dem ben de slibi ageen ; bikasi slibi ben meki dem hai-boeba hebi.

44. En a libi dem ageen, a go begi vo drietron, a begi da srefi begi baka.

45. Dan a kom baka na dem disciple vo hem, a taki gi dem taki : We, slibi go doro dan en ruste ! Loekoe, da joeroe de

klosibei, disi dem sa tjari Soe-mapikien go, gi hem abra na pikadosoema hanoe.

46. Oen hopo ! meki wi gowei. Oen si ! da soema dia kaba, disi de go tori mi.

47. En ala di a taki so jete, loekoe ! Judas, wan vo dem twaalf disciple, dorodapee nanga wan bigi hipi soema, disi dem grandomine nanga dem gransoema vo kondre ben seni kom, dem alamal tjari houroe nanga tiki na hanoe.

48. Ma da toriman ben gi dem wan marki, a ben taki : Da soema, disi mi sa bos, da hem oen moe kisi.

49. En wantem a go klosibei na Jezus, a taki : Odi Rabbi ! en a bos hem.

50. Ma Jezus taki gi hem taki : Baja ! san meki joe kom dia ? Dan dem trawan kom wantem, dem potti han na Jezus, en dem kisi hem.

51. En loekoe ! wan vo dem, di ben de nanga Jezus, langa hem hanoe, a hali hem houroe, en so a naki da foetoeboi vo grandomine, tee a koti hem jesi.

52. Ma Jezus taki gi hem taki : Potti joe houroe baka na ini hem boeba ; bika da soema, disi teki houroe, houroe sa kili hem. (1 Mos. 9, 6.)

53. Joe denke taki, mi no kan begi mi Tata wantem, vo a seni moro leki twaalf legioen Engel kom gi mi ?

54. Ma fa Boekoe sa kom

reti dan ? Tog alasani moese kom so.

55. Na baka Jezus taki gi da hipi soema taki : Oen kom dia nanga houroe en nanga tiki, vo kisi mi, leki mi de wan kiliman. Tog mi ben de nanga oen aladei na ini temple, pee mi ben leri soema, zondro oen ben potti han na mi.

56. Ma ala dasani disi ben kom so, vo ala taki vo dem profeti moe kom reti. We now ala dem disciple libi hem, dem ronwei.

57. *Ma* dem soema, disi ben kisi Jezus, dem tjari hem go na grandomine Kajafas, pee dem meester vo wet nanga dem gransoema ben kom makandra.

58. Ma Petrus waka safri na hem baka go tee na grandomine hoso ; en a go na ini, go sidom nanga dem skoutoe, vo si, fa dasani sa waka nanga Jezus.

59. We, dem grandomine nanga dem gransoema nanga da heeli kroetoe ben zoekoe falsi getuige, disi moe klage Jezus, vo dem kan vonisi hem taki, a moese dede.

60. Ma dem no finni noti. Alwasi nofo falsi getuige hopo, tog dem no finni noti. Na baka toe falsi getuige hopo,

61. Dem taki : Da soema disia ben taki : Mi kan broko da temple vo Gado, en na tem vo drie dei mi kan meki hem baka.

62. Now grandomine hopo, a taki na Jezus taki : Hoefasi ? joe no de piki noti ? (Joe no jeri,) san dem klago joe ?

63. Ma Jezus no piki hem. Vo da hede grandomine taki ageen gi hem taki : Mi teki da liebi Gado vo getuige : sweri en taki gi wi, efi joe de Kristus, da pikien vo Gado.

64. Jezus taki gi hem taki : So leki fa joe taki. Ma mi taki gi oen taki : Bambei oen sa si Soemapikien sidom na reti han sei vo da majesteiti vo Gado, oen sa si hem kom na ini dem wolkoe vo hemel.

65. Now grandomine pliti hem klosi, a taki : A kosi Gado ! Hoe wroko wi habi nanga getuige moro ? loekoe ! oen srefi ben jeri now, fa a ben kosi Gado.

66. San oen denke ? Dem piki hem taki : A fiti vo a dede.

67. Dan dem spiti hem na ini hem fesi, dem naki hem nanga kofoe ; trawan gi hem so meni klapoe na hem sei fesi,

68. Dem taki : We Kristus, joe profeti ! taki gi wi, hoesoema ben naki joe ?

69. *Ala* dati Petrus sidom de wakti jete na dorosei. Na dapee wan oemanfoetoeboi kom na hem, a taki : Joe ben de toe nanga da Jezus vo Galilea !

70. Ma Petrus strij, en na fesi vo dem alamal a taki : Mi no sabi, san joe de taki.

71. Ma di a kom na doro na plasi, wan tra oeman moro

kom si hem, en da oeman taki gi dem tra soema, disi tanapoe dapee, taki : Disi dia ben holi toe vo da Jezus vo Nazaret.

72. Ma hem strij ageen nau-ga sweri srefi taki : Mi no sabi da soema.

73. Pkinso moro na baka dem soema, disi tanapoe dapee, kom na Petrus, dem taki gi hem taki : Troe, joe de wan vo dem toe ; bika da tongo vo joe srefi de tori joe.

74. Ma Petrus bigin vo ver-vloekoe hem srefi, a sweri taki : Mi no sabi da soema. En wantem kákka bari.

75. Now Petrus kom mem-bre da woord vo Jezus, di a ben taki gi hem taki : Bifo kákka sa bari, joe sa meki lei drietron taki, joe no sabi mi. En so a go na doro, a krei reti.

KAP. 27.

Dem gi Jezus abra na Pilatus. Judas hanga hem srefi. Dem spikri Jezus na kruisi.

DEIBROKO mamantem ala grandomine nanga gran-soema vo kondre kom makan-dra, dem holi komparisi vo Jezus hede, vo si, fa dem sa doe vo kili hem.

2. En dem tai hem baka, tjari hem gowei, gi hem abra na Pontius Pilatus.

3. *We*, di Judas, disi ben tori hem, kom si taki, dem vonisi Jezus taki, a moese dede, now a kom hati hem ; en a

teki dem drietentien piesi zilvermoni, tjari dem go gi dem grandomine nanga gransoema baka,

4. A taki: Mi doe ogri vo troe, disi mi ben seli da broe-doe vo so wan reti soema, di no ben doe no wan ogri. Ma dem piki hem taki: Hoe wroko wi habi nanga dati? da joe srefi moe sabi.

5. En Judas go hiti da moni na ini temple, en dan a gowei, go hanga hem srefi.

6. Ma dem grandomine teki da moni, dem taki: A no fiti vo potti so wan moni na ini ker-kibus; bikasi da broedoemoni.

7. En dem praktizeeri nanga makandra, san vo doe nanga da moni; en dan dem go na wan basi, disi meki patoe, dem bai wan piesi gron vo hem; en da srefi gron dem meki tron wan beriplesi vo dem vreemde soema, disi komopo na tra kon-dre.

8. Vo da hede dem kali da srefi gron *broedoegron* tee leki tidei jete.

9. We da so da taki vo profheet Jeremias kom reti, di a ben taki: Dem ben haksi drietentien piesi zilvermoni na dem pikien vo Israel; bikasi dati ben de da prijs vo da soema, disi dem ben seli, so leki dem priceri hem.

10. En da srefi moni dem teki, bai wan gron vo wan pa-toebakker, so leki fa Masra ben taki gi mi.

11. *We*, di Jezus tanapoe na fesi vo granman, granman haksi hem taki: Hoefasi? da joe de da koning vo dem Djoe? Jezus taki gi hem taki: So leki fa joe taki.

12. Ma di dem grandomine nanga dem tra gransoema taki toemoesi sani, pottinahem tapo, Jezus no piki dem wansani.

13. Dan Pilatus haksi hem taki: Hoefasi, joe no jeri? so meni ogri dem taki, joe ben doe?

14. Ma Jezus no piki hem no wan woortoe, en dati meki granman srefi kom verwondroe toemoesi.

15. *Ma* na Paaskafeest granman ben njoesoe alatem, vo poeloe wan boejeman na doengroehoso, gi hem fri, iniwan di dem wani.

16. Da srefi tem wan soema ben de na doengroehoso, disi nem Barabas, wan toemoesi ogri soema pasamarki.

17. *We*, di dem ben de makandra dapee, Pilatus taki gi dem taki: Hoedisi oen wani mi loesoe gi oen? Barabas? ofoe Jezus, disi dem kali Kristus?

18. Bika a ben sabi heeli boen taki, vo djaloesoe hede wawan dem ben tjari Jezus kom na kroetoe.

19. *Ma* di Pilatus sidom na hem kroetoestoeloe, hem wefi seni waarskouwe hem taki: No kroetoe da regtvaardiki soema; di neti mi ben drem

vo hem, en da tori ben gi mi wan reti hebi na ini mi hatti.

20. Ma dem grandomine nanga dem gransoema ben meki toemoesi opsteki na mindri ala dem soso soema, dem taki, meki dem begi granman, vo a loesoe Barabas en vo a kili Jezus.

21. Now granman haksi dem wantron moro taki: Hoedisi vo dem toe soema oen wani mi loesoe gi oen? Dem taki: Barabas.

22. Pilatus taki gi dem taki: San mi moe doe dan nanga Jezus, disi dem kali Kristus? Dem alamal piki: Meki dem kruisi hem!

23. Granman taki: Hoe ogri a ben doe dan? Ma dem bari moro tranga, dem taki: Meki dem kruisi hem!

24. *We*, di Pilatus si taki, hem no kan meki dem bedari moro, ma da oproeroe kom moro ogri srefi, dan a teki watra, en na ala soema fesi a wasi hem hanoë, a taki: *Mi* no kan vonisi so wan boen soema taki, hem broedoe moeseron; a de na oenoe, da oen srefi moe sabi.

25. En da heeli hipi piki hem taki: Ja, meki hem broedoe kom na wi tapo en na tapo dem pikien vo wi!

26. *We* now Pilatus ben loesoe Barabas gi dem, ma Jezus a ben gi abra, vo dem kruisi hem.

27. En dem soldati vo gran-

man teki Jezus, dem tjari hem kom na ini kroetoehoso; en na dapee dem komandeeeri da heeli kompani kom na hem tapo, kom rontoe hem;

28. En dem poeloe hem klosi, weri wan purpurmantel gi hem.

29. *Dan* dem teki maka-boesi, dem vlegti wan kroon, potti na Jezus hede tapo, en wan pijltiki dem gi hem toe na hem reti hanoë; dan dem buigi knie gi hem, dem spotoc hem taki: Odi, koning vo Djoe.

30. Na baka dem ben spiti na hem tapo, dem teki poeloe da tiki na hem hanoë, dem naki hem na hem hede tapo.

31. En na baka di dem ben spotoe hem kaba, dem poeloe da purpurmantel baka na hem skin, weri hem hem eigen klosi baka, en dan dem tjari hem gowei, vo kruisi hem.

32. En di dem de tjari hem gowei, dem miti wan soema vo Cirene, a nem Simon; da hem dem dwingi, vo hem tjari da kruisi gi Jezus.

33. *We*, di dem kom na da plesi, disi dem kali Golgata, dati taki, bongopitaplesi,

34. *Dem* gi hem azini moksi nanga gal, vo a dringi; ma di a tesi dasani, a no wani dringi hem.

35. Na baka di dem ben spikri hem na kruisi kaba, dem teki hem klosi, plati dem, ala di dem hiti lot vo dem. So

da woortoe kom reti, disi wan profeti ben taki: Dem plati mi klosi, dem na dem makandra, en vo mi djakti dem ben hiti lot.

36. En dem sidom dapee de wakti hem.

37. En na abra Jezus hede dem potti wan sani, pee dem ben skrivi na tapo, vo san hede demkili hem; daskrivi bentaki: Disi da Jezus, da koning vo dem Djoë.

38. Ma da srefi joeroe dem kili toe tra soema moro dapee nanga Jezus makandra, toe kiliman; wan dem hanga na hem reti han sei en da trawan na hem kroekoetoe han sei.

39. *Ma* dem soema, disi pasa da plesi, kosi hem en dem seki dem hede,

40. Dem taki: We, joe taki, joe kan broko da temple vo Gado, en na ini drie dei tem joe kan meki hem baka: helpi joe srefi dan! Efi joe de Gado pikien troe troe, zakka dan, komoto na kruisi!

41. So srefi dem grandomine nanga dem meester vo wet nanga dem gransoema spotoe hem toe, dem taki:

42. Trawan a ben helpi, ma hem srefi a no kan helpi. Efi hem de da koning vo Israel, meki a zakka dan, komoto na kruisi, dan wi sa bribi hem.

43. A ben potti hem verrouw na Gado tapo, we, meki hem helpi hem now, efi a lobbi

hem troe. Bika a ben taki: Mi da Gado pikien.

44. So srefi dem kilimau kosi hem toe, disi dem ben kruisi nanga hem makandra.

45. *Dinatem* twaalvoe joeroe wan bigi doengroe kom fadom na heeli grontapo, en so a tan tee drie joeroe bakadina.

46. En na drie joeroe Jezus krei nanga tranga tongo, a taki: Eli, Eli, lama sabaktani. Dati taki: Mi Gado, mi Gado, san hede joe libi mi so?

47. Ma som vo dem, disi tanapoe dapee, di dem jeri dati, dem taki: A de kali Elias!

48. En wantem wan vo dem ron go teki wan sponsee, a foeloe hem nanga azini, en dan a fassi hem na wan tiki, langa hem gi Jezus, meki a dringi.

49. Ma dem trawan taki: Tan, meki wi si, efi Elias sa kom helpi hem!

50. *Ma* Jezus krei wantron moro nanga tranga tongo, en so a dede.

51. En loekoe! da bigi gardijn na ini temple kom pliti na toe piesi, komoto na taposei tee na ondro;

52. En gron kom seki toe so tranga tee dem bigi stoon srefi pliti en dem grebi hopo, en foeloe vo dem santa dedesoema, disi ben lidom na ini de slibi, dem hopo,

53. Komoto na ini dem grebi; en na baka di Jezus srefi ben hopo baka na dede, dem

go na ini da santa foto, go sori dem srefi gi nofo soema.

54. Ma da ofciri nanga dem soldati vo hem, disi ben wakti Jezus dapee, di dem si da aardbevi nanga alasani, di pasa, dem kom skreki vo troe en dem taki : Troe, da soema ben de Gado pikien !

55. So srefi foeloe oeman ben de dapee toe, dem tanapoe na sei de loekoe ; dem, disi ben komopo na Galilea, waka na Jezus baka, vo dieni hem,

56. Buiti Maria Magdalena nanga Maria, da mama vo Jakobus nanga Joses, nanga da mama vo dem pikien vo Zebedeus.

57. *Ma* na sabatem wan granmasra vo Arimatia kom, a nem Josef, disi ben de wan disciple vo Jezus toe ;

58. We, hem go na Pilatus, a begi hem, vo a gi hem da dedeskin vo Jezus. En Pilatus gi ordre, vo dem gi hem.

59. En Josef teki da dedeskin, a domloe hem na ini krii klosi.

60. En dan a go potti hem lidom na ini hem eigen njoe grebi, disi a ben meki dem koti na ini wan stoon, a rolo wan bigi stoon, potti na da grebi mofo, en dan a gowei.

61. Maria Magdalena nanga da tra Maria ben de dapee toe, dem ben go sidom reti abra vo da grebi.

62. *Da* tra dei na baka vo da dei, disi dem ben meki sani

klari vo Paaska, dem grandomine nanga dem Fariseman go makandra na Pilatus,

63. Dem taki : Masra, wi kom membre taki, datem di da bedriegiman ben de na liebi jete, a ben taki : Na baka vo drie dei mi sa hopo baka.

64. We, joe moe gi ordre, vo dem tapo en wakti da grebi boen drie dei langa, vo dem disciple vo hem no kom na neti foefoeroe hem en go taki na ala soema taki : A hopo baka na dede. Efi wi no beletti dati, dan dem sa kori soema na bakatem moro ogri leki fositem.

65. Pilatus taki gi dem taki : We, teki waktiman dan en go tapo da grebi so boen, leki oen denke, a de vanoodoe.

66. We da so dem gowei, dem potti skildwakti na da grebi en da stoon srefi dem ben marki toe nanga lak.

KAP. 28.

Da hopo baka vo Jezus. A sori hem srefi gi dem disciple. A taki, meki dem go leri ala soema.

SO hesi da Saba pasa nomo, na da fosi dei vo wieki, vroekoe mamantem, Maria Magdalena nanga da tra Maria kom vo loekoe da grebi.

2. En loekoe ! wan bigi aardbevi kom. Bikasi wan Engel vo Masra komopo na hemel, zakka kom na ondro, a poeloe da stoon na da grebi

mofu, en dan a go sidom na da stoon tapo.

3. Hem fesi ben tan leki da faja vo hemel, en hem klosi ben weti moro leki katoen.

4. We, dati meki dem waktiman kom frede, dem skreki so tee dem tan leki dem dede.

5. Ma da Engel bigin vo taki nanga dem oeman, a taki : No frede ! Mi sabi taki, oen de zoekoe Jezus, disi dem ben kruisi.

6. A no dia, ma a hopo baka, so leki fa hem srefi ben taki. Kom dia, loekoe da plesi, pee Masra ben lidom !

7. Ma meki hesi, go taki gi dem disciple vo hem taki, a hopo baka na dede. En loekoe ! hem srefi sa waka go na oen fesi tee na Galilea, en janda oen sa si hem. Oen si ? mi taki dati gi oen.

8. We, dem libi da grebi hesi nanga frede en nanga bigi plisiri moksi, en so dem ron, vo tjari da njoesoe gi dem disciple vo hem.

9. *Ma* ala di dem de gowei, vo go taki dati gi dem disciple vo hem, loekoe ! Jezus srefi kom miti dem na pasi, a taki dem odi. En di dem kom moro klosibei na hem, dem brasa hem foetoe en dem aanbegi hem.

10. Ma Jezus taki gi dem taki : No frede ! ma go wantem, go taki gi dem brara vo mi, meki dem go na Galilea ; janda dem sa si mi.

11. We, di dem gowei, loekoe ! som vo dem waktiman doru na ini foto, dem verteli dem grandomine alasani, disi ben pasa.

12. En wantem dem kom makandra nanga dem gransoema, dem holi komparisi ageen ; en dan dem gi dem soldati wan bigi moni,

13. Dem taki : Oen moese taki : Na neti, ala di wi ben fadom na slibi, dem disciple vo hem ben kom foefoeroe hem skin.

14. En efi somtem dasani sa kom na granman jesi, dan wi sa tapo hem, wi sa zorgoe, vo oen no kisi strafue.

15. We, dem teki da moni, dem doe so, leki fa dem ben taki gi dem. Da so da tori ben kom panja na mindri vo dem Djoe, en so dem sabi hem tee leki tidei.

16. *Na* baka dem elvoo disciple go na Galileakondre na tapo wan bergi, pee Jezus ben taki gi dem vo kom makandra.

17. En di dem ben si hem, dem hiti dem srefi na gron, aanbegi hem ; ma som vo dem no ben sabi reti jete.

18. Now Jezus kom moro klosibei na dem, a hopo hem mofu, a taki gi dem taki : Mi kisi ala tranga na hemel en na grontapo.

19. *We*, oen waka go na ala kondre, leri ala soema, en doopoe dem na ini da nem vo da

Tata en vo da Pikien en vo da
santa Jeje.

20. En leri dem, vo dem
holi en doe alasan, disi mi ben

taki gi oenoe. En loekoe ! mi
de nanga oen ala dei tee na
kaba vo grontapo !

DA EVANGELIUM VO ST. MARKUS.

KAP. 1.

Johannes doopoe Jezus. Didiebri
kom tesi hem. Jezus kali dem
disciple vo hem. A helpi dem
sikiman.

DATI deda bigin vo da Evan-
gelium vo Jezus Kristus,
da pikien vo Gado,

2. So leki wan profeti ben
skrivi taki: Loekoe ! mi de
seni mi boodskopoeman go na
joe fesi, disi sa go na fesi meki
pasi gi joe.

3. Dem jeri wan stem vo wan
preekiman na woestijn, disi
taki: Oen meki pasi klari gi
Masra ! meki dem foetopasi
vo hem reti !

4. Johannes ben de doopoe
soema na woestijn, en a preeki
vo da doopoe taki, soema moese
draai dem liebi, vo dem kan kisi
pardon vo dem zondoe.

5. En ala soema vo heeli
Judakondre nanga di vo Jeru-
salem go na hem dapee na
doro, dem meki a doopoe dem
na ini da riba Jordan, ala di dem
taki dem ogri, di dem ben doe.

6. Johannes ben weri klosi
vo kameli-wiwiri, a tai wan
leeri-banti na hem bele, en hem

njanjam ben de sprink-haan
nanga boesi-honi.

7. En a preeki taki: *Wan*
de go kom na mi baka, disi
tranga moro leki mi, en disi mi
no waarti vo mi boekoedon, poe-
loe hem soesoë na hem foetoe.

8. Mi de doopoe oen nanga
watra, ma hem sa doopoe oen
nanga santa Jeje.

9. *Da* srefi tem Jezus ko-
mopo toe na Nazaret na Galilea,
a meki Johannes doopoe hem na
ini Jordan.

10. En so leki Jezus de ko-
mopo na ini da watra, hem si
hemel hopo, en da Jeje (vo
Gado) zakka kom na ondro
leki wan duivi, kom tan na hem
tapo.

11. En wan stem toe komopo
na ini hemel, disi taki: Joe de
mi lobbi pikien, nanga joe mi
habi mi plisiri !

12. *En* wantem da Jeje teki
hem, tjari hem go na ini
woestijn.

13. En a ben de na ini da
woestijn, pee Satan kom tesi
hem, fotentien dei ; a tan na
mindri dem boesimeti, en dem
Engel kom dieni hem.

14. Ma na baka, di dem ben potti Johannes na doengrohoso kaba, Jezus kom na Galilea, a preeki da Evangelium vo Gadokondre, a taki :

15. Da reti tem kom now, Gadokondre de klosibei ; draai oen liebi en bribi na da Evangelium !

16. Ma ala di a de waka klosibei na da zee vo Galilea, a si, fa Simon nanga hem brara Andreas de hiti dem netti na ini watra ; bikasi dem ben de fisiman.

17. En Jezus taki gi dem taki : Oen kom go nanga mi ! mi sa meki oen tron fisiman, vo kisi liebisoema.

18. En wantem dem libi dem netti, dem waka go nanga hem.

19. Na baka di a go moro na fesi, a si Jakobus, da pikien vo Zebedeus, nanga hem brara Johannes, dem sidom na ini sipi de lapoe dem netti ; en wantem Jezus kali dem.

20. En dem libi dem tata Zebedeus na ini da sipi nanga dem knegti, dem waka go nanga hem.

21. *We*, di dem kom na Kapernaum, Jezus go wantem na ini kerki na Sabadei, a leri soema.

22. En dem verwondroe vo da leri vo hem ; bikasi a ben leri dem leki wan soema, disi habi vo taki, ma no so leki dem meester vo wet.

23. *We*, wan soema ben de dapee na kerki, disi wan takroe

geest de trobi hem ; en da geest bari taki :

24. Libi wi ! Hoe wroko wi habi nanga joe, Jezus vo Nazaret ? Joe kom dia nomo vo pori wi ? Mi sabi, hoesoema da joe ; joe de da Santawan vo Gado !

25. Ma Jezus kراسi hem, a taki : Tapo joe mofa en komoto na ini da soema !

26. En da takroe geest hali da soema, a bari tranga, en so a komoto.

27. En ala soema kisi wan frede vo dati, dem haksi makandra taki : San dati ? hoe soortoe njoe leri dati ? Nanga tranga a komandeeeri dem takroe geest, en dem de harki hem.

28. En da tori vo hem kom panja hesi na da heeli buurti vo Galilea.

29. *We*, di dem komoto na kerki, a teki Jakobus nanga Johannes, en dem go wantem na da hoso vo Simon nanga Andreas.

30. Na dapee da mama vo Simon wefi ben lidom de siki nanga koorsoe, eu dem verteli hem dati wantem.

31. En Jezus go na hem, a fassi hem hanoe, a hopo hem ; en wantem da koorsoe libi hem, en da oeman hopo, dieni dem.

32. Ma na sabatoem, di zon ben go na ondro kaba, dem tjari ala soortoe sikiman kom na hem, nanga dem, disi de nanga ogrji jeje.

33. En da heeli foto kom makandra dapee na doro mofo.

34. En Jezus helpi foeloe sikiman, disi ben pina nanga ala soortoe siki ; a jagi foeloe didiebri komoto toe, ma a no meki dem taki ; bikasi dem ben sabi hem.

35. Deibroko vroeke ma-mantem a hopo go na doro na wan woestijn-plesi, vo begi dapee.

36. Ma Simon nanga dem trawan, di de nanga hem, dem feti hesi go na hem baka.

37. En di dem finni hem, dem taki gi hem taki : Ala soema de zoekoe joe.

38. Ma hem taki gi dem taki : Meki wi go na dem pikin foto na buurti, vo mi preeki janda toe ; bikasi vo dati hede mi ben kom.

39. En a preeki na dem kerki na heeli Galileakondre, en dem didiebri a poeloe toe.

40. *Wan* melaats-soema kom toe na hem dapee, a fadom na hem foetoesei, begi hem, a taki : (Masra !) Efi joe wani, joe kan krini mi.

41. En Jezus kisi wan sari vo hem, a langa hem hano, meli da soema, en dan a taki gi hem taki : Ja mi wani, joe moese krin.

42. En di a taki so, wantem da melaats-siki komopo na hem skin, a kom krin.

43. Ma Jezus vermane hem tranga, a seni hem gowei wantem,

44. En a taki gi hem taki : Loekoe boen ! vo joe no taki gi wan soema ; ma go sori joe srefi gi domine, en meki joe ofrandi, so leki fa Moses ben potti taki, soema moe doe, te dem kom krin baka, vo dem habi wan marki.

45. Ma di da soema gowei, wantem a bigin vo taki foeloe sani vo dati, a panja da tori so tee Jezus no ben kan go publiki moro na ini da foto, ma a tan na doro na ini woestijn ; en dem komopo na alasei kom na hem.

KAP. 2.

Kristus helpi wan jegti-sikiman. A kali Matteus.

SOM dei na baka Jezus kom baka na Kapernaum. En di dem soema jeri taki, hem de na hoso,

2. Wantem so meni soema kom makandra tee dem no finni plesi nofo, no na doro mofo srefi ; en hem preeki da tori gi dem.

3. Ma som soema kom na hem, dem tjari wan soema kom, disi siki nanga jegti ; fo soema ben moese tjari hem.

4. En di dem no ben kan kom klosibei na hem vo dem foeloe soema hede, vo da hede dem hopo da daki vo da hoso, pee Jezus ben de, dem meki wan pasi, en so dem zakka da bedi na ondro, disi da sikiman lidom na tapo.

5. We, di Jezus si da bribi

vo dem, a taki gi da sikiman taki : Mi pikien, joe kisi pardon kaba vo joe zondoe.

6. Ma som meester vo wet, disi ben sidom dapee, taki na ini dem hatti taki :

7. Fa da soema kan spotoe so nanga Gado ? Hoesoema kan gi trawan pardon, buiti Gado wawan ?

8. En Jezus, di ben sabi wantem taki, da sosani dem membre na ini dem hatti, a taki gi dem taki : Fa oen membre sosani na ini oen hatti ?

9. San de moro hebi ? vo taki gi da sikiman taki : Joe kisi pardon vo joe zondoe ? ofoe vo taki : Hopo, teki joe bedi, waka go ?

10. Ma oen moese sabi taki : Soemapikien habi da tranga na grontapo, vo gi soema pardon vo dem zondoe : (Jezus taki gi da sikiman taki :)

11. Mi taki gi joe taki : Hopo, teki joe bedi en go na hoso !

12. En so wantem da soema hopo, a teki hem bedi, en na ala soema fesi a gowei ; en dati meki dem alamal kom verwondroe vo troe, dem prijze Gado, dem taki : Sosani wi no ben si jete.

13. Na baka Jezus go na doru ageen na zeekanti sei, en foeloe soema kom na hem dapee, en a leri dem.

14. En di a de pasa na wan plesi, a si Levi, da pikien vo Alfeus, sidom de teki tol ; en

a taki gi hem taki : Kom go nanga mi ! En a hopo, go na hem baka.

15. En di Jezus sidom na tafra na Levi hoso, foeloe tol-naar nanga zondaar kom sidom na tafra nanga Jezus en nanga dem disciple vo hem. Bikasi foeloe vo dem ben holi nanga Jezus.

16. Ma di dem meester vo wet nanga dem Fariseman si taki, Jezus de njam nanga dem tol-naar en zondaar, dem taki gi dem disciple vo hem taki : Vo san hede oen meester de njam en dringi nanga dem tol-naar en zondaar ?

17. Di Jezus jeri dati, a taki gi dem taki : Dem gezontoe soema no habi wroko nanga datra, ma dem sikiman. Mi ben kom vo kali dem zondaar, meki dem draai dem liebi ; ma a no vo dem regtvaardiki soema hede mi ben kom.

18. We, di dem disciple vo Johannes nanga dem Fariseman ben de fasten foeloe, vo da hede som vo dem kom na Jezus, dem taki : Vo san hede dem disciple vo Johannes de fasten so meni, nanga di vo dem Fariseman toe ; ma dem disciple vo joe no de fasten kweti kweti ?

19. Jezus taki gi dem taki : Fa dem soema na bruiloft kan fasten, so langa da bruidigom de nanga dem ? So langa dem habi da bruidigom na dem mindri, dem no kan fasten.

20. Ma da tem sa kom, di dem sa poeloe da bruidigom na dem sei, dan fosi dem sa fasten.

21. No wan soema sa teki wan njoe piesi klosi, vo lapoe wan ouroe klosi; bikasi da njoe lapoe de go broko da ouroe klosi, en da so da horo de kom moro bigi.

22. So srefi no wan soema sa potti njoe wieni na ini ouroe leeri-zaka; bikasi da njoe wieni de go broko dem zaka, en dan da wieni de go lasi en dem zaka de pori toe. Ma ala soema sa potti njoe wieni na ini njoe zaka.

23. *Wan* dei di Jezus de pasa wan karoegron na wan Sabadei, dem disciple vo hem begin vo broko som tiki karo, ala di dem de waka;

24. En dem Fariseman taki gi hem taki: Loekoe! dem disciple vo joe de doe wansani, disi no fiti na Sabadei.

25. Jezus taki gi dem taki: Oen no ben lezi na ini Boekoe, san David ben doe, di a ben de na nootoe, di hangri ben kili hem nanga dem tra soema toe, di ben de nanga hem?

26. Fa a ben go na ini da hosoe vo Gado na grandomine Abjatar tem, en fa a ben njam dem toonbrede, disi tog no wan soema ben habi pasi vo njam, buiti dem domine wawan? en a ben gi na dem trawan toe, disi ben de nanga hem?

27. En Jezus taki gi dem taki: Gado ben meki da Sabadei vo liebisoema hede, ma a no ben meki liebisocema vo da Sabadei hede.

28. We, Soemapikien de masra toe vo da Sabadei.

KAP. 3.

Jezus helpi sikiman. A kali dem twaalf Apostel. A kroetoe nanga dem Fariseman.

EN Jezus go ageen na ini kerki; na dapee wan soema ben de, disi ben habi wan drei hanoe.

2. En dem wakti hem vo si, efi hem sa meki da soema kom boen na Sabadei, vo dem kan finni wansani, vo go klage hem.

3. Ma Jezus taki gi da soema, di habi da drei hanoe, taki: Hopo, kom tanapoe dia!

4. En dan a haksi dem taki: San de fiti vo wi doe na Sabadei? boen ofoe ogri? vo holi liebi ofoe vo pori hem? Ma dem no ben piki hem.

5. Dan Jezus loekoe dem alamal rontoe, vo poeloe hai gi dem; en nanga sari vo da trangabatti fasi vo dem a taki gi da soema taki: Langa joe han! En di a langa hem hanoe uomo, da hanoe kom boen en reti baka, so boen leki da trawan.

6. Ma dem Fariseman hopo go na doroe, dem go wantem holi komparisi nanga dem soema vo Herodes, vo si, fa dem sa doe vo kili hem.

7. *Ma* Jezus komoto dapee, a go tee na zeekanti sei, hem nanga dem disciple vo hem; en foeloe soema vo Galilea waka go nanga hem, en vo Judea,

8. En vo Jerusalem en vo Idumea en vo abrasei vo Jordan en vo da buurti vo Tirus nanga Zidonkondre; wan bigi hipi soema kom na hem, disi ben jeri ala dem bigi wroko, di a ben doe.

9. En a taki gi dem disciple vo hem, meki dem holi wan pikin sipi klari, pee a kan go na ini vo dem foeloe soema hede, vo dem no kwinsi hem.

10. Bikasi di a ben helpi so meni soema, dati meki ala soema, di ben de nanga iniwan hebi, feti toemoesi vo kom na hem sei en vo meli hem.

11. En dem takroe geest srefi, efi dem si hem nomo, dem ben de fadom na hem fesi en bari taki: Joe de Gado pikien.

12. Ma hem ben de krasi dem tranga taki, dem no moese meki trawan kom sabi hem.

13. *En* dan a klim go na wan bergi tapo; na dapee a kali som vo hem disciple kom na hem, dem disi a ben wani; en dem kom na hem.

14. We, (na dem mindri) a verkiezi twaalvoe soema vo tan nanga hem alatem, en vo a kan seni dem go preeki;

15. En vo dem habi tranga toe, vo meki sikiman kom

boen, en vo poeloe dem didiebri.

16. Na Simon a gi da nem vo Petrus.

17. So srefi a teki Jakobus, da pikien vo Zebedeus, nanga Johannes, da brara vo Jakobus; na dem disi Jezus gi da nem Boanerges, dati taki: dondro-pikien.

18. Dem trawan ben de Andreas, Filippus, Bartolomeus, Matteus, Tomas nanga Jakobus, da pikien vo Alfeus, Taddeus nanga Simon Zelotes;

19. Nanga Judas Iskariot, disi ben tori hem na baka.

20. *Dan* dem go na hoso; en so meni soema kom makandra dapee ageen, tee dem no ben finni tem srefi vo njam wansani.

21. We, di dem soema vo hem famili jeri dati, dem go na doro vo teki holi hem; bikasi dem ben taki, a no de nanga hem reti verstand.

22. En dem meester vo wet, disi ben komopo na Jerusalem, ben taki: A habi Beelzebub en nanga da hedeman vo dem didiebri a jagi dem tra didiebri komoto.

23. Ma Jezus kali dem kom na hem, a leri dem nanga geersitori, a taki: Fa wan Satan kan poeloe wan tra Satan?

24. Wan koningkondre, disi kom plati, feti nanga hem srefi, no kan tan boen.

25. So srefi, efi plati kom

na iniwan famili, a no kan tan boen toe.

26. We so srefi, efi Satan sa hopo vo feti nanga hem srefi, a no sa kan tan boen toe, ma dan a kaba nanga hem.

27. No wan soema kan go na ini wan tranga soema hoso, teki foefoeroe hem sani, efi a no go tai da tranga soema fosi; ma efi a doe dati, dan fosi a kan foefoeroe alasan na ini hem hoso.

28. Troe, mi taki gi oen taki: Soema kan kisi pardon vo ala zondoe; alwasi dem taki ogri vo Gado srefi, tog dem kan kisi pardon.

29. Ma da soema, disi taki ogri vo da Jeje vo Gado, hem no kan kisi pardon nooiti wantem; ma a moese kisi hem strafoe teego.

30. Dati Jezus taki, vo di dem ben taki, hem habi wan ogri jeje.

31. Na baka hem mama nanga dem brara vo hem kom, dem tanapoe na dorosei, en dem seni kali hem.

32. Bika ala soema ben sidom rontoe hem; en vo da hede soema taki gi hem taki: Loekoe! joe mama nanga dem brara vo joe tanapoe na dorosei, dem zoekoe joe.

33. Hem piki dem taki: Soema da mi mama en soema da dem brara vo mi?

34. En dan a loekoe ala dem soema, disi sidom rontoe hem, a taki: Loekoe dia! dem

de mi mama, en dem de mi brara.

35. Bika da soema, disi doe da wani vo Gado, hem de mi brara nanga mi sisa nanga mi mama.

KAP. 4.

Dem geersitori vo da zaaiman en vo da mosterdsiri.

NA baka Jezus bigin ageen vo leri soema na zee-kanti sei; ma di so meni soema ben kom makandra dapee, a verpligti vo go sidom na ini wan sipi na tapo da zee. Ma ala dem tra soema tanapoe na sjoro na watrasei.

2. We na dapee a leri dem foeloe sani nanga geersitori, en ala di a preeki, a taki:

3. Oen jeri mi! Loekoe, wan zaaiman go na doro, go zaai hem siri.

4. En ala di a de zaai, hafoe fadom na sei pasi, en dem pikin fowloe na ondro hemel kom njam hem.

5. Trawan fadom na wan stoongron, pee a no habi foeloe doti; en da siri komopo hesi, vo di a no habi dipi doti.

6. Ma di zon kom faja, a bron hem, en vo di a no habi loetoe, a dede.

7. Trawan fadom na mindri vo maka; en dem maka gro toe, dem tapo da siri, vo a no kan meki vroektoe.

8. Trawan ageen fadom na wan boen groun, a meki vroektoe, disi gro mooi tee a kom

bigi; som meki drietentien, trawan siksitentien, trawan meki hondro.

9. Dan Jezus taki gi dem taki: Disoema habi jesi vo jeri, meki a jeri!

10. *Na* baka di Jezus ben de hem wawan, dem soema, disi ben de nanga hem, nanga dem twaalf disciple toe haksi hem vo da geersitori.

11. En Jezus taki gi dem taki: Oenoe habi da boenhede vo kom sabi dem kibritori vo Gadokondre; ma dem trawan, disi de na doru, dem jeri alasani nanga geersitori;

12. Bika nanga hopo hai dem moe si, kaba dem no moe kom sabi; nanga jesi dem moe jeri, kaba dem no moe versta; dem no moe draai dem liebi toe, vo dem no kan kisi pardon vo dem zondoe.

13. En Jezus taki gi dem taki: We, efi oen no versta da geersitori disi, fa oen sa versta ala dem trawan dan?

14. We, da zaaiman de da soema, di de zaai da woortoe vo Gado.

15. Dem soema, pee da woortoe fadom na sei pasi, dati da so soema, pee dem zaai da woord na dem ini; ma so hesi dem jeri hem, wantem Satan de kom poeloe da woortoe baka, disi trawan ben zaai na ini dem hatti.

16. So srefi a de toe nanga dem soema, pee da siri fadom na wan stoongron; te dem

jeri da tori, dem de teki hem hesi nanga plisiri;

17. Ma a no gi loetoe na ini dem hatti, dem no holi doru; te nootoe kom en te trawan zoekoe dem nanga trobi vo da tori hede, wantem a no boen na dem moro.

18. Dem trawan, pee da siri fadom na mindri vo maka, dati de so soema, disi de jeri da tori;

19. Ma dem zorgoe vo disi liebi nanga da soso goedoe, disi foefoeroe dem hatti, nanga dem tra takroe hangri vo trasani, ala dati de tapo da tori, vo a no kan meki vroektoe.

20. Ma dem soema, pee da siri fadom na wan boen gron, dati da so soema, disi de jeri da tori en disi de teki hem, en dem meki vroektoe; wan meki drietentien, trawan siksitentien, trawan meki hondro.

21. *Dan* Jezus taki gi dem taki: Hoesoema sa letti wan kandra, potti na ondro wan tobo ofoe na ondro bedi? Dem no sa potti hem na wan kandratici tapo?

22. Bikasi no wansani kibri so tee a no sa kom na krin; en no wansani dangra so tee soema no sa kom sabi hem.

23. Disoema habi jesi vo jeri, meki a jeri!

24. En a taki gi dem taki: Loekoe boen, san oen jeri! Nanga da srefi marki, disi oenoe de marki trawan, dem

sa marki oen baka ; en oenoc, disi potti jesi na da leri, sa kisi moro foeloe na tapo jete.

25. Bika soema habi, hem sa kisi moro foeloe ; ma disi no habi, na hem hanoe dem sa teki poeloe dati toe, di a habi.

26. *En* Jezus taki : Gadokondre habi da fasi leki wan soema, disi trowei siri na hem gron.

27. Dan a go lidom slibi (na neti), en a hopo baka (na mamantem), en so a doe neti vo neti en dei vo dei ; ala dati da siri meki loetoe, a komopo gro, zondro da soema sabi, fa dati kom so.

28. Bikasi gron de meki alasan vo hem srefi ; fosi da grasi de komopo, dan da tiki nanga da sisibi, en na baka da krin areisi srefi de kom bigi na ini dem sisibi.

29. We, te da areisi repi so fara, dan da masra seni soema go koti hesi ; bikasi a tem vo koti kibri areisi.

30. *Jezus* taki moro fara taki : San wi sa teki vo geersi Gadokondre ? Nanga hoe geersitori wi sa potti hem krin nofo na soema fesi ?

31. A de leki wan mosterd-siri ; te dem zaai hem na ini gron, a de da moro pikinwan vo ala tra siri, di de na gron-tapo ;

32. Ma te dem zaai hem kaba, dan a de gro, kom moro bigi leki ala tra groentoe ; a meki bigi takki srefi, tee dem

pikin fowloe na ondro hemel kan meki nesi na ondro dem takki vo hem.

33. Nanga foeloe so soortoe geersitori moro Jezus ben preeki da tori gi dem, so leki dem ben habi verstand vo teki hem.

34. Zondro geersitori a no ben taki nanga dem ; ma dem disciple a ben lobbi teki aparti, poeloe alasan moro krin gi dem.

35. *We* da srefi dei na saba-tem a taki gi dem taki : Meki wi koti abra, go na tra sei !

36. En dem seni dem soema gowei, dem teki Jezus, so leki fa a ben de na ini sipi ; en moro foeloe sipi ben de nanga hem dapee.

37. Ma now wan tranga draaiwinti hopo, disi hiti so meni watra na ini da sipi, tee da sipi kom foeloe nanga watra.

38. Ma Jezus ben de na bakasei na ini sipi, a lidom de slibi na tapo wan koensoc. En dem go wieki hem, dem taki gi hem taki : Masra, joe no ke, efi wi soengoe ?

39. Ma Jezus hopo, a krasi da winti, en dan a taki gi da watra taki : Kaba vo krasi so ! tan tiri ! En wantem da winti zakka, a kaba vo waai krin krin.

40. Dan a taki gi dem taki : San oen frede so ? Fa oen no ha bribi ?

41. Ma dem kom frede vo

troe, dem taki na makandra taki : Hoesoema dati ? Bika winti nanga watra de harki hem !

KAP. 5.

Vo dem ogri jeje nanga da hipi hagioe.
Da siki oeman nanga da pikien vo Jairus.

NOW dem kisi sjoro na abrasi na da buurti vo dem Gadareni soema.

2. En di a komopo na ini sipi, wantem wan soema, di ben habi wan takroe jeje, komopo na ini dem grebi, a ron kom miti Jezus.

3. Da soema ben liebi na ini dedesoema grebi ; en no wan soema no ben kan tai hem tranga nofo, no nanga ketting srefi.

4. Bikasi dem ben tai hem so menitron kaba nanga ketting, en dem ben boeje hem toe ; ma dem ketting a ben broko poeloe, en dem boeje a ben masi toe ; no wan soema no ben man vo dwingi hem.

5. Dei nanga neti alatem a tan na tapo dem bergi en na ini dem grebi, a bari en a naki hem srefi nanga stoon toe.

6. We, di hem si Jezus farawei, a ron go na hem, fadom na hem fesi en a bari tranga, a taki :

7. Hoe wroko mi habi nanga joe, Jezus ! joe pikien vo da bigi Gado na tapo ? Teki Gado en sweri gi mi taki, joe no sa pina mi !

8. Bikasi Jezus ben taki gi hem kaba taki : Komoto na ini da soema, joe takroe geest !

9. En a haksi hem taki : Hoe nem vo joe ? Hem piki taki : Mi nem de Legioen ; bikasi wi de foeloe.

10. En a begi hem toemoesi, vo a no moe jagi dem komoto na da kondre.

11. We, di wan bigi hipi hagioe ben de dapec, de zoekoe njanjam na sei dem bergi ;

12. Vo da hede ala dem didiebri begi Jezus, dem taki : Grantangi ! seni wi go na ini dem hagioe !

13. En Jezus gi dem pasi wantem, en dem takroe jeje komoto, dem go na ini dem hagioe ; en da heeli hipi komoto na da bergi, dem trowei dem srefi na ini da zee ; dem ben de wan toedoezend hagioe so, disi dede na ini da watra.

14. Ma dem hagioe-herder teki ron, dem go taki da tori na ini foto en na dem dorpoec toe. En ala soema ben go na doru vo lockoe, san pasa.

15. En di dem kom na Jezus, dem si da soema, disi ben habi dem takroe jeje, fa a sidom now nanga klosi na hem skin en a de nanga hem reti verstand ; dati meki dem kom frede.

16. En dem trawan, disi ben si alasani, dem verteli dem da heeli tori, disi ben pasa nanga da soema en nanga dem hagioe.

17. Now dem soema bigin vo begi Jezus, meki a komoto na dem kondre en na da buurti.

18. Ma di Jezus wani go baka na ini sipi, da soema, di ben habi dem takroe jeje, kom begi hem, vo a kan tan nanga hem.

19. Ma Jezus no gi hem pasi vo dati, ma a taki gi hem taki: Go na joe hoso en na joe famili, en verteli dem, hoe bigi boen Masra ben doe joe, en fa a ben sari vo joe.

20. En da soema go, a verteli da tori na dem kondre vo Dekapolis, hoe bigi boen Jezus ben doe hem; en ala soema kom verwondroe vo dati.

21. *Di* Jezus kom baka na tra sei nanga sipi, foeloe soema kom makandra na hem, di a ben de na watrasei jete.

22. En loekoe! wan gran-soema vo kerki, a nem Jairus, kom dapee toe; en di hem si Jezus, a fadom na hem foetoe sei,

23. A begi hem toemoesi, a taki: Mi oemanpikien lidom de siki tee vo dede; grantangi! kom potti joe han na hem tapo, vo a kan kom boen baka en vo a kan tan na liebi.

24. We, Jezus go nanga hem. En tra soema moro go toe nanga hem; dem ben de so meni, tee dem kwinsi hem.

25. We, wan oeman ben de dapee toe, disi hem moen no ben tapo sinsi twaalvoe jari;

26. A ben pina toemoesi kaba na foeloe datra hanoe, en alasan a ben habi, a gi dem kaba, zondro a ben finni wan helpi; da siki ben kom moro ogri nomo.

27. We, di hem jeri vo Jezus, a zoekoe pasi na mindri vo ala dem foeloe soema, vo kom klosibeï na Jezus na bakasei, en so a meli da zoom vo hem klosi.

28. Bikasi a taki: Efi mi kan meli hem klosi nomo, mi sa kom boen.

29. En so a ben kom toe; da broedoe tapo wantem, en a fili na hem skin taki, da siki ben libi hem, a ben kom boen.

30. Ma Jezus fili wantem taki, wan tranga komopo na hem; en a draai hem fesi, loekoe dem soema, a taki: Hoesoema ben meli mi klosi?

31. Dem disciple taki gi hem taki: Joe no si taki, dem soema de kwinsi joe? kaba joe haksi taki: Hoesoema ben meli mi?

32. Now Jezus draai, loekoe da oeman, disi ben doe dati.

33. Ma da oeman frede, tee a bevi (bikasi a ben sabi, san pasa nanga hem), en so a kom fadom na Jezus foetoe sei, a verteli, fa da heeli sani ben de.

34. Ma Jezus taki gi hem taki: Mi pikien! da bribi vo joe ben helpi joe. Waka nanga vrede, en da siki no moe trobi joe moro!

35. Ala di a taki so jete,

som foetoeboi vo da gransoema kom, dem taki: Joe pikien dede kaba; san joe ha vo trobi da masra jete?

36. Ma so hesi Jezus jeri da njoesoe, disi dem ben tjari kom, a taki gi da gransoema vo kerki taki: No frede! holi bribi!

37. En a no gi no wan soema pasi vo kom nanga hem, buiti Petrus nanga Jakobus nanga Johannes, da brara vo Jakobus.

38. We, di a kom na ini da gransoema hoso, en di a si so meni soema tanapoe dapee, disi meki babari en disi de krei,

39. A go na ini, a taki gi dem taki: Hoe babari dati, disi oen de meki? San oen de krei? Da pikien no dede, ma a de slibi. En dem lafoe hem.

40. Ma Jezus jagi dem alamal go na doro, en dan a teki da pikien tata nanga mama, nanga dem trawan toe, di ben de nanga hem, a go na ini, pee da pikien ben lidom.

41. En a fassi da pikien na hem hanoe, a taki gi hem taki: Talita kumi! dati taki: Wendje, mi taki gi joe, hopo!

42. En wantem da pikien hopo, a bigin vo waka; bikasi a ben ouroe twaalvoe jari kaba. En dem soema verwondroe pasamarki.

43. Ma Jezus waarskouwe dem tranga, vo dem no moe

verteli da tori na no wan soema; en a taki, meki dem gi da pikien njanjam.

KAP. 6.

Dem kondreman vo Kristus no ke vo hem. A waka nanga foetoe na tapo watra.

NA baka Jezus komopo dapee go na hem kondre (na Nazaret), en dem disciple vo hem go nanga hem.

2. En di Sabadei kisi, a bigin vo leri soema na kerki; en foeloe soema, disi jeri hem, verwondroe vo da leri vo hem, dem taki: Pee da soema kisi dasani? Hoe bigi koni dati, di a habi! En hoe wonderwroko dati, disi a doe nanga hem hanoe!

3. Hem no de da timreman? da pikien vo Maria? da brara vo Jakob, vo Joses, vo Judas en vo Simon? Dem sisa vo hem no de nanga wi dia toe? En dem teki mandi na hem.

4. Ma Jezus taki gi dem taki: Wan profeti no habi nem na hem eigen kondre en na hem hoso nanga famili.

5. Vo da hede a no ben kan doe no wan wonderwroko dapee, buiti wan toe drie siki-man a helpi, di a potti hem han na dem tapo.

6. En a verwondroe vo dati, disi dem no ben wani bribi hem. Na baka a waka rontoe go na dem pikin foto na da heeli buurti, a leri dem soema.

7. *En* dan a kali dem twaalf

disciple kom na hem, a bigin vo seni dem go, toe nanga toe, en a gi dem tranga na tapo dem takroe jeje.

8. So srefi a gi dem ordre, vo dem no teki wansani tjari go nanga dem na pasi, buiti wan tiki; no wan zaka, no wan brede, no wan moni toe na ini zaka.

9. Soesoe wawan dem moe tai na dem foetoe; dem no moe weri toe djakti toe.

10. So srefi a taki gi dem taki: Pee oen sa go na ini wan hoso, na dapee oen moese tan, tee oen komopo baka dapee.

11. Ma pee dem no wani teki en jeri oenoe, na dapee oen moe komoto baka, waai da stofoe vo oen foetoe leki wan marki na dem tapo. Vo troe, mi taki gi oen taki: Sodom nanga Gomorra no sa kisi so wan ogri strafoe na da bigi kroetoedei leki so wan foto.

12. We, uow dem disciple go, dem preeki taki, ala soema moese draai dem liebi.

13. So srefi dem jagi foeloe ogri jeje komoto na ini soema, en foeloe sikiman dem zalvoe nanga olie, dem meki dem kom boen.

14. *Da* srefi tem koning Herodes kom jeri toe vo Jezus, (bikasi hem nem ben kom panja kaba), en Herodes taki: Johannes, da doopoeman, hopo baka na dede, vo dati hede a doe so bigi wroko.

15. Som trawan taki: Da

Elias; trawan ageen taki: A de wan profeti, wan speli vo dem (ouroe) profeti.

16. Ma di Herodes jeri dati, a taki: No, da Johannes, disi mi ben kili; hem hopo baka na dede.

17. *Bikasi* Herodes srefi ben seni soema, vo go kisi Johannes, en a ben potti hem na doengroehoso vo Herodias, hem brara Filippus wefi, hede, disi hem ben teki, liebi nanga hem.

18. Ma Johannes ben taki na Herodes taki: A no reti, di joe teki joe brara wefi.

19. Vo da hede Herodias ben zoekoe alatem, vo kili Johannes; ma a no ben kan kisi pasi.

20. *Bikasi* Herodes ben frede Johannes, di a sabi taki, a de wan vroom en santa soema; a ben respekti hem troe; no-fotron a ben doe srefi, san Johannes ben rai hem, en a lobbi vo jeri hem.

21. Ma wan dei Herodias finni okasi vo dati; bika di Herodes ben verjari en di a ben meki wan trakteeri gi dem gransoema nanga hedeman vo Galilea,

22. Da oemanpikien vo Herodias kom na ini, a bigin vo dansi, en dati ben doe Herodes toemoesi plisiri nanga dem trawan toe, di sidom dapee na tafra. En koning taki gi da wendje taki: Begi mi wansani; iniwan sani, disi joe wani, mi sa gi joe.

23. En a sweri srefi gi hem, a taki: San joe begi mi, mi sa gi joe, alwasi mi hafoe koningkondre srefi.

24. We, da pikien go na doro, a taki na hem mama taki: San mi moe begi? Da mama taki: Da hede vo Johannes, da doopoeman.

25. Wantem da pikien kom baka na koning, a begi hem taki: Mi wani, vo joe gi mi da hede vo Johannes, da doopoeman, wantem dia na tapo wan pleti.

26. Now koning kom verlegi vo troe; ma vo da sweri hede en vo dem tra soema hede, disi sidom na tafra dapee, a no wani taki, no!

27. En wantem koning seni wan soldati go, a taki, meki hem tjari Johannes hede kom.

28. We, da soldati go na doengroehoso, a koti poeloe Johannes hede, en dan a tjari da hede kom na tapo wan pleti, a gi na da pikien, en da pikien teki hem, gi na hem mama.

29. Di dem disciple vo Johannes jeri dati, dem kom teki hem skin, potti na ini wan grebi.

30. *Ala* dati dem Apostel kom makandra baka na Jezus, en dem verteli hem alasani, disi dem ben doe, en fa dem ben preeki.

31. Ma Jezus taki gi dem taki: Kom, meki wi go na wan woestijn, vo ruste pikinso.

Bika so meni soema ben de alatem, disi ben go en disi ben kom, tee Jezus nanga hem disciple no ben finni tem srefi vo njam.

32. En so dem go na ini wan sipi, dem waka go na wan woestijnpleisi, dem wawan.

33. Ma dem soema ben si, fa dem gowei nanga da sipi; en di foeloe soema ben sabi hem, dem ala makandra ron na hem baka nanga foetoe; na ala foto dem komopo go na hem, en dem winni hem srefi.

34. Ma di Jezus kom na doro en di a si ala dem foeloe soema, a kisi wan sari vo dem; bikasi dem ben de leki skapoc, disi no habi herder. En a bigin vo leri dem foeloe sani.

35. We, di a ben de pikin lati kaba, vo da hede dem disciple kom na hem, dem taki: Dia da wan woestijnpleisi, en a lati kaba;

36. Seni dem soema gowei, vo dem kan go panja na dem pikin foto en dorpoee, en vo dem bai brede; bika dem no habi wansani vo njam.

37. Ma hem piki dem taki: Meki *oenoe* gi dem njanjam! Dem taki gi hem taki: Wi sa go bai brede dan vo toehondro sren, gi dem vo njam?

38. Ma hem taki gi dem taki: Hoemeni brede oen habi? Go loekoe si! We, di dem loekoe kaba, dem taki: Vijvi brede nanga toe fisi.

39. En Jezus taki gi dem

taki, dem moe meki ala soema go sidom na gron na tapo grasi, lo vo lo.

40. We, dem doe so; dem go sidom na lo, hondro nanga hondro en vijvitientien nanga vijvitientien.

41. Dan Jezus teki dem vijvi brede nanga dem toe fisi, a loekoe na hemel, a blesi dem, en dan a broko dem brede, gi na dem disciple, vo dem waka rontoe, plati gi dem soema; so srefi dem toe fisi a plati gi dem alamal.

42. En dem alamal ben njam tee dem no wani moro.

43. En dem piki twaalvoe baskita foeloe nanga dem zak-kazakka, disi ben libi abra (vo dem brede) en vo dem fisi.

44. En tog dem ben de vijvi doezend mansoema (wawan), disi ben njam dapee.

45. *Na* baka Jezus meki dem disciple go hesi na ini sipi, a seni dem go na hem fesi na abrasei na Betsaida, bifo hem meki ala dem soema gowei.

46. En di a seni dem gowei kaba, a klim go na tapo da bergi, vo begi dapee.

47. We, di dem (disciple) kisi na mindri vo da zee, a ben doengroe kaba, en Jezus wawan ben tan na sjoro.

48. Ma di a si, fa dem pina, tee dem no ben kan kom na fesi, vo di da winti ben tapo dem, vo da hede hem srefi kom

na dem na baka mindrineti, a waka nanga foetoe na tapo da watra,

49. En a doe, leki a wani pasa dem. Ma di dem si hem waka so na tapo da watra, dem denki taki, da wan jorka, en dem bigin vo bari.

50. Bikasi dem alamal ben si hem, en dati meki dem skreki. Ma Jezus bigin wantem vo taki nanga dem, a taki: No frede! Da mi! San oen frede so?

51. En di a kom na dem na ini sipi, wantem da winti kaba vo waai. En dem verwondroe pasamarki.

52. Bikasi alwasi dem ben si dasani nanga dem brede, tog dem hai no ben kom moro krin jete; bikasi dem hatti ben tranga vo troe.

53. *Ala* dati dem doro na abrasei, dem kom na da kondre Genezaret; na dapee dem go na sjoro.

54. Ma so hesi dem komopo na ini sipi, dem soema sabi hem wantem.

55. En dem seni boodskopoe go na heeli kondre rontoe; en na ala plesi, pee dem jeri taki, a de, dem tjari dem sikiman kom na hem na tapo bedi.

56. En pee a ben kom na dem bigi foto nanga pikin foto en na dem dorpoee, na dapee dem potti dem sikiman na wowojo, en dem begi hem pasi, vo dem kan meli da zoom vo

hem klosi nomo. En ala soema, disi meli hem, ben kom boen baka.

KAP. 7.

Jezus poeloe hai gi dem falsi soema. Njanjam no de meki soema kom takroe. Da oeman vo Sirofenice.

WAN dei dem Fariseman nanga som meester vo wet vo Jerusalem kom na Jezus.

2. En di dem si taki, som vo hem disciple go sidom njam brede, zondro dem wasi hanoe bifosi, dem taki, dati no fiti so.

3. Bikasi dem Fariseman nanga ala dem tra Djoe no ben sa go njam, efi dem no ben wasi dem hanoe wan toe drie tron fosi, so leki dem gransoema ben potti dati.

4. So srefi te dem komopo na wowojo, dem no sa go njam, efi dem no wasi fosi. En sosani dem habi foeloe, so leki vo wasi dem beker nanga djogo nanga pleti nanga stoeloe.

5. We, vo da hede dem Fariseman nanga meester vo wet haksi Jezus taki: Vo san hede dem disciple vo joe no de doe dasani, disi dem gransoema ben potti vo doe? bika dem teki brede njam nanga doti hanoe.

6. Ma hem piki dem, a taki: Oen falsi soema! Profet Jesajas ben taki reti vo oenoe, di a taki: Dem soema disia de

prijze mi nanga dem mofo, ma dem batti de farawei vo mi;

7. Disi dem de dieni mi, de wan soso wroko, ala di dem de leri falsi leri, disi liebisoema wawan ben meki.

8. Bika da gebod vo Gado oen de libi, ma dasani, disi liebisoema ben potti, dati oen de doe, leki vo wasi dem djogo nanga kannetje; sosani oen habi foeloe jete, disi oen de doe.

9. En a taki gi dem taki: Ja, oen sabi mooi vo poeloe da gebod vo Gado, nomo vo oen kan doe dasani, disi oen srefi ben potti.

10. Moses ben taki: Joe moe respekji joe tata nanga mama; en da soema, disi vloekoe hem tata ofoe mama, hem moese dede.

11. Ma oenoe de leri so, taki: Te wan soema taki gi hem tata ofoe mama taki: Korban, dati taki: dasani, disi mi kan teki vo helpi joe, dati mi sa gi na temple; so wan soema doe reti (so oen taki).

12. En so oen no gi wan soema pasi moro vo helpi hem tata nanga mama.

13. Da so nanga ala dasani, disi oen srefi ben potti, oen meki dem no holi da woord vo Gado waarti moro; en sosani oen doe foeloe.

14. *Dan* a kali da heeli hipi soema kom na hem, en a taki gi dem taki: Jeri mi, oen

alamal! en versta boen, san mi de taki.

15. Dasan disi de go na ini mofo, dati no kan meki wan soema kom takroe; ma san disi de komopo na ini mofo, dati de meki soema kom takroe.

16. Efi wan soema habi jesi vo jeri, meki a jeri!

17. We, di a libi dem soema go na hoso, dem disciple vo hem haksi hem vo da geersitori.

18. En a taki gi dem taki: Hoefasi? oen srefi toe no kom sabi sani jete? Oen no kisi dati krin jete taki, alasani, disi wan soema teki, potti na ini hem mofo, dati no kan meki hem kom takroe?

19. Bikasi dati no de go na ini hem hatti, ma na ini hem bele; en na baka a de komopo baka na da srefi pasi, pee ala tra sani, di a ben njam, de komopo toe.

20. En a taki moro fara taki: Dasan disi de komopo na ini soema mofo, da dati de meki soema kom takroe.

21. Bika na ini soema hatti ini ala ogri membre komopo, nanga soetadoe, hoeroedoe en vo kili soema;

22. Foefoeroe, gridifasi, ogri-hatti, takroe luste, djaloese, vo kosi soema en vo taki lei, bigi membre nanga ala lausani.

23. Ala dem ogri sani disi de komopo na inisei, en da dem de meki soema kom takroe.

24. Na baka Jezus komopo dapee, a go tee na Tirus nanga Zidonkondre. Na dapee a go na ini wan soema hoso, ala di a no ben wani, vo wan soema moe kom sabi dati; ma tog a no ben kan kibri gi dem.

25. Bikasi wan oeman, disi ben habi wan oemanpikien, di ben de nanga wan takroe geest, ben jeri vo hem, en vo da hede a kom na ini, fadom na Jezus foetoe sei,

26. A begi hem, vo a poeloe da didiebri na ini hem pikien. Da oeman ben de wan heidensoema vo Sirofenice.

27. Ma Jezus taki gi hem taki: Meki dem pikien fosi njam nofo; a no fiti, vo poeloe brede na dem pikien hanoe, trowei gi na dagoe.

28. Ma da oeman piki hem, a taki: Ja Masra! ma tog dem pikin dagoe na ondro dem masra tafra de njam dem zakkazaka, disi dem pikien libi abra.

29. Now Jezus taki gi dem taki: Vo *da* woord hede joe kan go baka; da didiebri komoto kaba na joe pikien.

30. We, di a kom baka na hoso, a finni hem pikien lidom na tapo bedi, en da didiebri komoto kaba.

31. *Di* Jezus komoto baka na Tirus nanga Zidonkondre, a go klosibe na sei da zee vo Galilea, na da buurti vo Dekapolis.

32. Na dapee dem tjari wan doovoe soema kom na

hem, disi ben stom toe, en dem begi hem, vo a potti hem hanoe na da soema tapo.

33. We, Jezus poeloe hem na dem tra soema mindri, a teki hem nanga hem na wan sei, a potti hem finga na ini da soema jesi, en dan a spiti na hem finga tapo, meli hem tongo.

34. Na baka a loekoe na hemel, a djeme, taki gi da soema taki : Hefata ! dati wani taki : hopo, loesoe !

35. En wantem da soema jesi hopo, en da tetei vo hem tongo loesoe, vo a kan taki krin.

36. En Jezus waarskouwe dem taki : dem no moese taki dati gi no wan soema. Ma moro Jezus waarskouwe dem, moro dem ben panja da tori.

37. En ala soema verwondroe pasamarki, dem taki : A meki alasan boen so tee ; dem doovoeman a de meki dem jeri, en dem, disi de stom, a de helpi, vo dem kan taki.

KAP. 8.

Kristus plati sebi brede gi na fodoezend soema. A helpi wan blinde soema toe.

DA srefi tem, di so meni soema ben de makandra dapee, en dem no ben habi wansani vo njam, Jezus kali dem disciple kom na hem, a taki gi dem taki :

2. Mi sari vo troe vo dem

soema ! bikasi now drie dei kaba dem tan nanga mi dia, en dem no habi wansani vo njam ;

3. Efi mi sa seni dem gowei na hoso, zondro dem njam fosi, dem sa kom flauw na pasi ; bika som vo dem komopo farawei.

4. Ma dem disciple piki hem taki : Pee wi sa teki brede dia na woestijn, vo gi so meni soema njanjam ?

5. Hem haksi dem taki : Hoe meni brede oen habi ? Dem taki : Sebi.

6. En Jezus taki gi dem soema taki, meki dem alamal go sidom na gron. Dan a teki dem sebi brede, a taki Gado tangi, a broko dem, gi na dem disciple, meki dem plati dem rontoe ; en dem doe so.

7. So srefi dem ben habi som pikin fisi toe ; en na baka di a blesi dem kaba, a meki dem plati dem toe.

8. We, dem alamal njam tee dem ben habi nofo ; en di dem piki kibri dem zakkazakka, disi ben libi abra, dem kisi sebi baskita foeloe.

9. En tog ala dem soema, disi ben njam dapee, ben de wan fodoezend so. Dan Jezus meki dem gowei.

10. Na baka a go na ini wan sipi, hem nanga dem disciple, en a kom na da buurti vo Dalmanuta-kondre.

11. Na dapee dem Fariseman kom na hem nanga wan kwesie,

dem tesi en haksi hem, vo a sori dem wan marki vo hemel.

12. Ma Jezus zogtoe dipi na ini hem hatti, a taki: San da speli soema dia de zoekoe vo si wan marki! Troe, mi taki gi oen taki: Dem soema dia no sa kisi wan marki vo si!

13. *Da* so a libi dem, en dan a go baka na ini sipi, a waka go abra na trasei.

14. Ma dem ben vergiti, vo teki brede nanga dem, en so dem no ben habi moro leki *wan* brede na ini sipi.

15. En Jezus waarskouwe dem, a taki: Loekoe boen nanga da zuurdegi vo dem Fariseman en nanga da zuurdegi vo Herodes!

16. We, dem disciple praktizeeri dasani go, dem praktizeeri hem kom, en dem taki na makandra taki: Somtem vo dati a taki, disi wi no ben teki brede nanga wi.

17. Ma di Jezus si dati, a taki gi dem taki: San oen verlegi vo dati, disi oen no ben teki brede nanga oenoe? Oen no versta mi jete? Oen hai no kom krin jete? Oen hatti tan tranga jete?

18. Oen habi hai, kaba oen no si? Oen habi jesi, kaba oen no jeri? Oen no kan membre sani moro?

19. Di mi ben broko dem vijvi brede, plati gi vijvidoezend soema, hoe meni baskita nanga zakkazakka oen ben

piki kibri? Dem taki: Twaalvoe.

20. Ma di mi ben broko dem sebi brede, plati gi dem fodoezend soema, hoe meni baskita nanga zakkazakka oen ben piki kibri? Dem taki: Sebi.

21. Dan hem taki gi dem taki: We, hoefasi? oen no versta mi jete?

22. *Na* baka dem kom na Betsaida; na dapec dem tjari wan blinde soema kom na hem, en dem begi hem, vo a meli hem.

23. En Jezus teki da blinde soema na hanoe, a tjari hem komoto na ini foto, dan a spiti na ini hem hai, a potti hem hanoe na hem tapo, en dan a haksi hem, efi a de si wansani?

24. We, da soema hopo hem hai, a taki: Mi de si soema, fa dem de waka leki boom.

25. Dan Jezus potti hem hanoe vo toetron na tapo da soema hai, a meki a probeeri wantron moro, efi a kan si wansani. En now hem hai kom krin baka, dem kom so boen, tee a kan si alasani krin.

26. Now Jezus seni hem go baka na hoso, a taki: No go baka na ini da foto disia, no taki dati toe na no wan soema dapec.

27. *Na* baka Jezus nanga hem disciple kom na da buurti vo da foto Cesarea Filippi; en na pasi a haksi hem disciple, a taki gi dem taki: Fa dem

soema de taki vo mi? soema dem de taki mi de?

28. Dem f piki hem taki: Som soema taki, joe da Johannes, da doopoeman; trawan de taki: joe da Elias; trawan ageen de taki: joe de wan vo dem ouroe profeti.

29. Dan a haksi dem taki: We, soema oen de taki mi de dan? Petrus piki hem, a taki: Joe da Kristus.

30. Ma Jezus waarskouwe dem tranga, vo dem no moese taki vo hem na no wan soema.

31. Now Jezus bigin vo taki gi dem na fesi, fa Soemapikien moese go pina toemoesi, en fa dem gransoema nanga grandomine nanga meester vo wet sa trowei hem taki, a no waarti, en fa dem sa kili hem, en fa di vo drie dei hem sa hopo baka.

32. Ala dati a ben taki krin gi dem. Ma Petrus teki hem pikinso na sei, a zoekoe vo meki a poeloe dati na hem hede.

33. Ma Jezus draai hem fesi, a loekoe dem disciple vo hem, en dan a kراسي Petrus, a taki: Komoto na mi fesi dia, joe Satan! bika joe hatti no de membre so leki fa Gado wani, ma leki liebisoema wani.

34. En dan a kali ala soema kom na hem, nanga dem disciple toe, a taki gi dem taki: Efi wan soema wani kom na mi baka, dan a no moe ke vo hem liebi, loekoe na hem srefi;

ma a moe teki hem kruisi, waka kom na mi baka.

35. Bika da soema, disi wani holi hem liebi, hem sa lasi hem; ma disi sa lasi hem liebi vo mi hede en vo da Evangelium hede, hem sa holi hem liebi.

36. Bika san a kan helpi wan soema, efi a winni heeli grontapo, kaba a lasi hem zieli?

37. Ofoe hoe waarti sani wan soema kan gi, vo loesoe hem zieli baka?

38. Ma disoema teki sjem vo mi en vo da leri vo mi dia na mindri vo disi zondoe en soeta speli soema, vo hem Soemapikien sa teki sjem toe, te a sa kom baka nanga da glori vo hem Tata, nanga dem santa Engel.

KAP. 9.

Jezus kisi wan glorifasi. A taki na fesi vo hem dede nanga da hopo baka vo hem na dede. A gi dem disciple foeloe boen vermane.

EN Jezus taki gi dem taki: Troe, mi taki gi oen taki: na mindri vo dem soema, disi de tanapoe dia, som soema de, disi no sa tesi dede, bifo dem si Gadokondre kom nanga tranga.

2. *Siksi* dei na baka Jezus teki Petrus nanga Jakobus nanga Johannes, a gowei nanga dem tee na tapo wan hei bergi; en na dapee hem fasi kom verandre krin krin na dem hai;

3. Hem klosi kom so krin en weti leki sneeuw, no wan soema na grontapo no kan meki wansani kom so weti.

4. En dem si Elias nanga Moses kom dapee, dem taki nanga Jezus.

5. Na baka Petrus piki hem, a taki na Jezus taki : Masra ! da wan switi plesi diaso : meki wi meki drie masanga dia, wan vo joe, wan vo Moses, wan vo Elias.

6. Ma hem srefi no ben sabi reti, san hem taki ; bikasi da heeli sani dangra dem.

7. En wan wolkoe kom tapo dem, en na ini da wolkoe wan stem komopo, di taki : Disi da mi lobbi pikien, da hem oen moe jeri !

8. Ma di hesi dem loekoe rontoe, dem no si no wan soema moro, buiti Jezus wawan.

9. Ma di dem komopo na da bergi, zakka go na ondro, Jezus waarskouwe dem, a taki, dem no moese taki dasani, disi dem ben si, gi no wan soema, so langa Soemapikien no ben hopo baka jete na dede.

10. We, da woortoe dem teki, kibri na ini hatti, en dem haksi makandra, san a wani taki nanga dati, di a taki vo hopo baka na dede ?

11. En dem haksi Jezus, dem taki : Vo san hede dem meester vo wet taki dan taki, Elias moese kom fosi ?

12. Jezus piki dem, a taki : Ja troe, Elias moese kom fosi,

vo potti alasani reti baka ; ma Boekoe de taki vo Soemapikien toe taki, dem sa pina en veragti hem toemoesi.

13. Ma mi taki gi oen taki : Elias kom kaba, ma dem ben doe nanga hem, san dem ben wani, so leki fa Boekoe ben taki vo hem.

14. Na baka di Jezus kom na dem tra disciple vo hem, a si taki, foeloe soema rontoe dem, nanga som meester vo wet toe, disi ben habi wan kwesie nanga dem.

15. Ma so hesi ala dem foeloe soema si Jezus nomo, dem verwondroe, en dem waka go miti hem, dem taki hem odi.

16. Ma Jezus haksi dem meester vo wet taki : San hede oen de kroetoe nanga dem ?

17. En wan vo ala dem foeloe soema piki hem taki : Masra, mi tjari mi manpikien kom na joe dia ; wan ogri jeje meki a de stom.

18. Te da ogri jeje kisi hem, a de hali hem, tee skoema komopo na hem mofo, a de kauw hem tifi, en a kom so mangri toe. Mi ben begi dem disciple vo joe, vo poeloe da ogri jeje, ma dem no kan.

19. Dan Jezus piki dem taki : Ke so wan speli soema ! Bribi no de. Hoe langa mi moe tan jete nanga oen dan ? Hoe langa mi moe holi pasiensi jete nanga oenoe ? Tjari hem kom gi mi dia !

20. En dem tjari hem kom na Jezus. Ma so hesi da jeje si hem nomo, a hali en treki da boi, tee a fadom rolo hem srefi na gron, en skoema komopo na hem mofo.

21. Dan Jezus haksi da tata taki : Hoe langa a de nanga da siki kaba ? Da tata taki : Sinsi vo hem pikientem.

22. Nofotron da jeje ben hiti hem kaba na ini faja en na ini watra, vo kili hem. We, efi joe kan doe wausani, grantangi! sari vo wi en helpi wi!

23. Jezus taki gi hem taki : Ja, efi joe kan bribi. Wan soema, disi de bribi, kan kisi alarani.

24. Wantem da pikien tata bari, en nanga watra na hai a taki : Ja, mi de bribi, mi lobbi masra! ma helpi da zwake bribi vo mi.

25. We, di Jezus si taki, ala dem foeloe soema ron kom makandra dapee, a krasi da takroe jeje, a taki gi hem taki : Joe stom en doovoe geest ! Mi taki gi joe, komoto na ini da soema, en loekoe boen, vo joe no kom baka moro !

26. Now da jeje bari, a hali hem so tee a gi hem treki, en dan a komoto. Ala dati da boi kom so slegt, tee a lidom leki a dede ; en nofo soema taki srefi taki, a dede kaba.

27. Ma Jezus fassi hem na hem hanoe, a hopo hem, en so a tanapoe.

28. Na baka di a kom na hoso, dem disciple haksi hem, dem wawan, taki : Vo san hede *wi* no ben kan poeloe da jeje ?

29. Jezus taki gi dem taki : Disi speli jeje de trobi vo komoto ; joe no kan poeloe dem trafasi, buiti nanga begi en fasten.

30. *Na* baka dem komoto dapee, dem waka Galileakondre doro ; ma Jezus no ben wani, wan soema moe sabi dati.

31. Bikasi now a ben bigin vo waarskouwe hem disciple moro krin, a taki gi dem taki : Dem sa gi Soemapikien abra na liebisoema hanoe, en dem sa kili hem ; en te dem ben kili hem kaba, di vo drie dei a sa hopo baka.

32. Ma dem no ben kisi dasani krin, kaba dem ben frede toe vo haksi hem.

33. *We*, di dem kom na Kapernaum, en di dem de na hoso, a haksi dem taki : Hoesani oen ben habi nanga makandra na pasi ?

34. Ma dem no piki hem ; bikasi dem ben kroetoe nanga makandra vo dati taki, hoedisi vo dem de da moro granwan ?

35. Now Jezus go sidom, a kali dem twaalf disciple kom na hem, a taki gi dem taki : Da soema, disi wani de da fesiman, hem sa de da bakawan nanga da foetoeboi vo alamal.

36. Dan a teki wan pikien, potti na dem mindri, a brasa

en bosi da pikien, a taki gi dem taki :

37. Da soema, di teki so wan pikien (doe hem boen) na mi nem, hem de teki mi srefi. En soema teki mi, a no de teki mi wawan, ma a de teki hem toe, disi ben seni mi kom.

38. *Ma* Johannes piki hem taki : Meester ! wi ben si wan soema, disi ben teki joe nem, poeloe ogri jeje ; ma da soema no de holi nanga wi en vo da hede wi ben taki gi hem taki, a no moese doe dati, vo di a no holi nanga wi.

39. *Ma* Jezus taki : No, oen no ben moese tapo hem ; bikasi no wan soema sa de, disi doe wan boen wroko na mi nem, en dan hesi a sa go taki ogri vo mi.

40. Da soema, disi no vijanti nanga oenoe, hem de holi nanga oenoe.

41. Da soema, disi gi oen wan glasi watra vo dringi na mi nem, vo di oen de disciple vo Kristus, troe mi taki gi oen taki, hem paiman a no sa lasi.

42. *Ma* efi wan soema seti trapoe gi wan vo dem pikinwan dia, disi bribi na mi, vo meki a fadom, vo da soema a sa moro betre, dem ben tai wan bigi stoon na hem neki, hiti hem na ini da moro dipi zee.

43. Efi joe hanoe de tesi joe vo doe ogri, koti hem ! A de moro betre vo joe, joe go

leki wan malengriman na ini da boen liebi, leki joe habi toe hanoe, kaba dem hiti joe na ini hel, na ini da faja vo teego,

44. Pee da worom vo dem no dede, en da faja no de vo kili toe.

45. Efi joe foetoe de tesi joe vo doe ogri, koti hem ! A de moro betre vo joe, joe go leki wan laamwan na ini da boen liebi, leki joe habi toe foetoe, ma dem hiti joe na ini hel, na ini da faja vo teego,

46. Pee da worom vo dem no dede, en da faja no de vo kili toe.

47. Efi joe hai de tesi joe vo doe ogri, diki hem, trowei ! A de moro betre vo joe, joe go na ini Gadokondre nanga *wan* hai, leki joe habi toe hai, kaba dem hiti joe na ini da faja vo hel,

48. Pee da worom vo dem no dede, en da faja no de vo kili toe.

49. Ibriwan soema dem sa zoutoe nanga faja, en ibriwan ofrandi dem sa zoutoe nanga zoutoe.

50. Zoutoe de wan boensani troe ; ma efi zoutoe srefi lasi hem tesi, san dem sa teki vo gi hem tesi baka ? We, loekoe boen, vo oen srefi habi zoutoe, en vo oen holi vrede nanga makandra.

KAP. 10.

Man nanga wefi no ha pasi vo plati vo iniwan sani hede. Vo dem pikien. Vo dem goedoeman. Jezus hopo Bartimeus hai.

NA baka Jezus hopo komoto dapee, a go na dem buurti vo Judea na abrasei vo Jordan. En di foeloe soema kom na hem ageen, a bigiu vo leri dem dapee, so leki fa a ben njoesoe alatem.

2. *Ma* dem Fariseman kom toe na hem, dem tesi en haksi hem, efi wan man habi pasi vo plati nanga hem wefi.

3. Hem piki dem, a taki : Hoe gebod Moses ben gi oenoe ?

4. Dem taki : Moses ben gi pasi vo skrivi wan platibrievi, meki wan man kan plati nanga hem wefi.

5. Jezus piki dem, a taki : Ja, vo oen tranga hatti hede Moses ben skrivi so wan gebod gi oenoe ;

6. *Ma* na bigin, di Gado ben meki alasani, a ben meki dem wan *man* nanga wan *oeman*.

7. Vo da hede wan soema sa libi hem tata nanga mama, a sa holi nanga hem wefi,

8. En dem *toe* sa de *wan* skin. We, da so dem no de toe soema moro, ma dem de *wan* skin.

9. We, dem disi Gado ben tjari kom makandra, no wan soema no moese plati dem baka.

10. Di dem kom na hoso,

dem disciple haksi hem wantron moro vo da srefi tori.

11. En a taki gi dem taki : Da soema, disi plati nanga hem wefi, teki wan trawan, hem doe soetadoe.

12. En efi wan oeman plati nanga hem man, teki wan trawan, hem doe soetadoe toe.

13. *Da* srefi tem dem ben tjari jonge pikien kom na hem, vo a meli dem. *Ma* dem disciple krasi dem soema, disi ben tjari dem kom.

14. *Ma* di Jezus si dati, a no ben boen na hem, en a taki gi dem taki : Meki dem pikien kom na mi, no tapo dem ; bikasi Gadokondre de vo dem.

15. Troe, mi taki gi oen taki : Disoema no teki Gado-kondre, leki so wan pikien de teki hem, a no sa kom na ini.

16. En dan a brasa dem pikien, a potti hem hanoe na dem tapo, a blesi dem.

17. *Na* baka di a go na dorro, wan soema ron kom na hem na pasi, a fadom na hem knie tapo na Jezus fesi, en dan a haksi hem taki : Boen Meester ! san mi moe doe, vo mi kom na da boen liebi vo teego ?

18. *Ma* Jezus taki gi hem taki : San hede joe de kali mi boen ? No wan soema de boen, buiti da *wan* Gado.

19. Joe no sabi dem gebod ? Joe no moe doe soetadoe ; joe no moe kili (soema) ; joe no moe foefoeroe ; joe no moe gi falsi getuigenis ; joe no moe

doe wan soema ogri; respekije
joe tata nanga mama!

20. Da soema piki hem, a
taki: Meester! ala dati mi
ben doe kaba sinsi mi pikien-
tem.

21. Dan Jezus loekoe hem
nanga wan switi fesi, a taki gi
hem taki: Wansani mankeeri
joe jete! Go seli alasani, di
joe habi, gi (da moni) na poti-
man; dati sa meki joe kisi wan
goedoe na ini hemel; en dan
kom go nanga mi, teki joe
kruisi na joe tapo!

22. Di da soema jeri so wan
taki, a kom skreki, en so a go-
wei nanga sari, vo di a ben
habi foeloe goedoe.

23. Ma Jezus draai hem fesi,
a taki gi dem disciple vo hem
taki: A de trobi vo troe, vo
dem soema, disi habi goedoe,
kan kom na Gadokondre!

24. Vo dati dem disciple
kom skreki toe. Ma Jezus ta-
ki wantron moro gi dem taki:
Oen lobbi pikien! A de hebi
vo troe, vo dem soema, disi
potti dem vertrouw na dem
goedoe tapo, kan kom na Ga-
dokondre!

25. Moro hesi wan kameli
sa go na ini hai vo wan nanai,
leki wan goedoeman sa kom na
Gadokondre.

26. Vo dati dem disciple
kom skreki moro foeloe ageen,
en dem taki na makandra taki:
Hoesoema sa kom na hemel
dan?

27. Ma Jezus loekoe dem, a

taki: Ja, liebisoema no habi
tranga vo dati, ma Gado habi
tranga; bikasi Gado kan doe
alasani.

28. *Now* Petrus bigin vo
taki gi hem taki: Loekoe, *wi*
ben libi alasani, en *wi* ben wa-
ka kom na joe baka.

29. Jezus piki taki: Vo troe,
mi taki gi oen taki: Efi wan
soema libi hem hoso, ofoe brara,
ofoe sisa, ofoe tata, ofoe mama,
ofoe wefi, ofoe pikien, ofoe
pranasi vo mi hede en vo da
Evangelium hede,

30. Hem sa kisi alasani
hondrotron baka. Na disi tem
kaba, na ini ala da pina nanga
trobi a sa kisi hoso nanga brara
nanga sisa nanga mama nanga
pikien nanga pranasi baka, en
na da tra kondre janda a sa
kisi da boen liebi vo teego.

31. Ma nofo vo dem, disi de
dem fesiwan, sa kom dem baka-
wan, en dem bakawan sa kom
dem fesiwan.

32. *We*, di dem ben de na
pasi vo go na Jerusalem, Jezus
waka go na dem (disciple) fesi,
en vo dati dem verwondroe vo
troe, en nanga frede nomo dem
waka go na hem baka. En a
teki dem ala twaalvoe wantron
moro na sei, en a verteli dem
alasani, disi sa kom hem abra.

33. Loekoe!—so a taki—*wi*
de go na Jerusalem now, en
dem sa gi Soemapikien abra
na dem grandomine nanga
meester vo wet; dem sa vonisi
hem taki, a moese dede, en

dan dem sa tjari hem go, gi hem abra na dem heiden ;

34. Dem sa spotoe en geesele hem, spiti na ini hem fesi, dem sa kili hem, en di vo drie dei a sa hopo baka.

35. *Da* srefi tem dem pikien vo Zebedeus kom na hem, Jakobus nanga Johannes, dem taki gi hem taki: Masra ! wi hangri, vo joe doe wi dasani, disi wi sa begi joe.

36. Hem taki gi dem taki : San oen wani dan, vo mi doe oen ?

37. Dem taki gi hem taki : Pramisi wi, vo te joe sa kom na joe glori, wi sa sidom na joe sei, wan na joe reti han sei, en da trawan na joe kroekoe-toe han sei.

38. Jezus taki gi dem taki : Oen srefi no sabi, san oen begi. Hocfasi ? oen sa man vo dringi so wan dranki, leki mi sa dringi ? en vo teki so wan doopoe, leki dem sa doopoe mi ?

39. Dem taki gi hem taki : Ja, dati wi sa kan. En Jezus taki gi dem taki : We, da dranki, disi mi sa dringi, oen sa dringi troe ; en da srefi doopoe, disi dem sa doopoe mi, dem sa doopoe oenoe toe ;

40. Ma vo sidom na mi reti han sei en na mi kroekoetoe han sei, dati no de na mi tranga vo gi na wan soema, buit na dem, disi mi tata ben verkiezi vo dati.

41. We, di dem tien tra disciple jeri dati, dem kom

mandi nanga Jakobus en Johannes.

42. Ma Jezus kali dem kom na hem, a taki gi dem taki : Oen sabi taki, dem hedeman vo dem kondre de komandeei dem, en dem gransoema vo dem habi vo taki na dem trawan tapo.

43. Ma na oenoe mindri a no moese de so ; ma soema wani bigi na oen mindri, a moe de oen ala foetoeboi.

44. En soema vo oen wani de da fesiwan, a moe de oen ala knegti.

45. Bika Soemapikien srefi no ben kom toe, vo meki soema dieni hem, ma vo hem dieni soema, en vo a gi hem liebi abra vo wan paiman vo foeloe soema.

46. Ala dati dem kom na Jeriko. Ma di a komopo baka na Jeriko, hem nanga hem disciple nanga so meni tra soema moro, wan blinde soema ben sidom dapee na sei pasi, da Bartimeus, pikien vo Timeus, a begi pikin moni.

47. We, di hem jeri taki, Jezus vo Nazaret de pasa, a begin vo bari, en a taki : Jezus, joe pikien vo David, sari vo mi !

48. Ma foeloe vo dem trawan krasa da soema, dem taki, meki a tapo hem mofa. Ma hem bari moro tranga taki : Joe pikien vo David, sari vo mi !

49. Now Jezus tan tanapoe, a taki, meki dem kali hem kom.

We, dem go kali da blindewan, dem taki gi hem taki: Meki joe hatti kouroe! hopo kom, a de kali joe.

50. We, da soema trowei hem mantel, a hopo kom na Jezus.

51. Now Jezus piki hem, a taki: San joe wani, vo mi doe joe? Da blindewan taki gi hem taki: Masra! vo mi hai moe hopo.

52. Jezus taki gi hem taki: Go, da bribi vo joe helpi joe! En wantem da soema hai hopo, en a waka go na Jezus baka na da srefi pasi.

KAP. 11.

Jezus rei go na ini Jerusalem. A vloekoe da figaboom. A jagi dem wowojoman komoto na ini temple. A leri soema vo begi en vo potti vertrouw na Gado.

WE, di dem kom klosibei na Jerusalem na Betfage na Betania na sei da olijbergi, Jezus seni toe disciple vo hem go,

2. A taki gi dem taki: Go janda na da pikin foto, di de na oen fesi, en te oen doro dapee, wantem oen sa si wan pikin boeriki tai na wan tetei en di no wan soema ben sidom na hem tapo jete; we, hem oen moe loesoe, tjari kom gi mi.

3. En efi somtem wan soema sa haksi oen taki: Vo san hede oen doe dati? oen taki nomo taki: Masra habi hem vanoo-

doe; dan wantem a sa seni hem kom.

4. We, dem go, dem finni da pikin boeriki tai na doro mofo, reti na wan plati-pasi, en dem go loesoe hem.

5. Ma som vo dem, disi ben tanapoe dapee, taki gi dem taki: San oen de doe? San hede oen loesoe da pikin boeriki?

6. En dem piki dem, so leki fa Jezus ben taki gi dem; en so dem gi dem pasi.

7. We, now dem tjari da pikin boeriki kom na Jezus, dem bradi dem klosi na da boeriki tapo, en dan Jezus go sidom na hem tapo.

8. Ma foeloc soema teki dem klosi vo dem, bradi dem na pasi; trawan koti pikin takki vo boom, trowei panja na pasi.

9. En dem soema, disi ben waka na fesi en na baka, hopo dem stem, dem taki: Hosianna! Grantangi vo hem, disi de kom na nem vo Masra!

10. Blesi vo da koningkon-dre vo wi tata David, disi de kom now na nem vo Masra! Hosianna tee na tapo!

11. *Da* so Jezus ben kom na ini Jerusalem en tee na ini temple. En di a ben loekoe alasan dapee, na sabatem a go baka na Betania, hem nanga dem twaalf disciple.

12. Deibroko mamantem, di dem komopo baka na Betania, hangri kom kili hem.

13. En di a si wan figaboom pikin farawei, di meki blati

kaba, a go loekoe, efi a sa finni wansani na hem tapo ; ma di a kom klosibei, a no finni noti, leki blati wawan ; bikasi a no ben de tem vo figa jete.

14. En Jezus piki na da boom taki : We, now no wan soema sa njam wan vroektoe vo joe nooiti wantem ! En dem disciple ben jeri dati.

15. *Na* baka di dem kom na Jerusalem, Jezus go na ini temple, a jagi ala soema komoto na ini temple, di ben de bai sani, seli sani dapee ; en a kanti dem soema tafra, disi sidom broko moni dapee, nanga dem soema stoeloe, disi seli duivi.

16. En a no gi no wan soema pasi moro, vo pasa doru na ini temple, tjari sani.

17. En dan a leri dem, a taki : A no na ini Boekoe a skrivi taki : mi hoso da wan begihoso vo ala soema ? Ma oenoe ben meki a tron wan kiliplesi.

18. We, da tori kom tee na jesi vo dem meester vo wet en vo dem grandomine, en dem zoekoe vo kili hem ; ma tog dem ben frede vo hem, vo di ala soema verwondroe vo troe vo da leri vo hem.

19. We, na sabatem a komopo na ini foto ageen, a go na buiti.

20. *Deibroko* mamantem, di dem pasa dapee, dem si taki, da figaboom drei kaba tee na loetoe.

21. En Petrus kom membre dasani baka, a taki gi Jezus taki : Rabbi, joe si ? da figaboom, di joe ben vloekoe, dede kaba.

22. Jezus piki dem, a taki : We, bribi na Gado !

23. Bika troe troe, mi taki gi oen taki : efi wan soema taki na da bergi disia taki : Hopo, hiti joe srefi na ini da zee ! en efi da soema no kanti kanti, ma a *bribi* troe taki, dasan disi hem taki, sa kom so : dan a sa kisi dasani toe, di a ben taki.

24. Vo da hede mi taki gi oen taki : Alasani, disi oen sa begi na ini da begi vo oenoe, oen moese *bribi* nomo taki, oen sa kisi dasani, dan a sa kom so toe.

25. Ma te oen tanapoe vo begi, kaba oen kom sabi taki, oen mandi nanga wan soema, dan oen moe gi da soema pardon fosi, vo oen Tata na hemel kan gi oen pardon toe vo san oen ben misi.

26. Ma efi oenoe no gi soema pardon, dan oen Tata, di de na hemel, no kan gi oenoe pardon toe vo san oen ben misi.

27. *Na* baka dem kom ageen na Jerusalem. En di Jezus waka rontoe na ini temple, dem grandomine nanga meester vo wet nanga dem gransoema vo Djoe kom na hem,

28. Dem taki gi hem taki :

Hoe reti joe habi vo doe ala demsani? Hoesoema ben gi joe da tranga vo doe so?

29. Jezus piki dem, a taki: Meki mi haksi oen wan woortoe toe; efi oen sa piki mi dati, dan mi sa taki gi oenoe toe, soema ben gi mi da tranga, vo doe ala demsani.

30. Da doopoe vo Johannes, da vo hemel a ben de ofoe vo liebisoema? Piki mi dati.

31. We, dem praktizeeri na ini dem hatti, dem taki: Efi wi taki, a ben de vo hemel, dan hem sa taki: We, vo san hede oen no ben bribi hem dan?

32. Ma efi wi taki, a ben de vo liebisoema, dan wi moe frede dem tra soema; bikasi heeli kondre de nanga da bribi taki, Johannes ben de wan reti profeti.

33. Vo da hede dem piki Jezus, dem taki: Wi no sabi. En Jezus piki dem, a taki: We, dan mi no sa taki gi oenoe toe, nanga hoesoema tranga mi de doe ala demsani.

KAP. 12.

Vo da druividjari; vo hedemoni; vo da hopo baka na dede; vo da moro bigi gebod; vo da Messias en vo da poti weduwe.

NA baka Jezus bigin vo leri soema nanga geersitori, a taki: Wan soema meki wan druivi-pranasi, a plani lemiki rontoe, a diki wan persbaki na ini, a meki wan toren, en dan a joeroe hem gi tra soema, en

a meki wan reis go na wan tra kondre.

2. Ma di da tem ben kisi, vo druivi kan repi, a seni wan knegti go na dem soema, vo dem seni wan toe vroektoe vo da druivi-pranasi kom gi hem.

3. Ma dem soema teki da knegti, dem fom hem, en so dem seni hem gowei, zondro dem gi hem wansani.

4. We, da masra seni wan tra knegti moro go na dem; ma hem dem teki, dem fringi stoon na hem tapo, broko hem hede, en nanga so meni koskosi dem jagi hem, meki a gowei baka.

5. Now da masra seni wan trawan moro go, ma hem dem kili srefi; en so dem doe nanga foeloe trawan moro; trawan dem fom, en trawan dem kili.

6. We, di da masra ben habi wan enkli manpikien jete, di a lobbi, bakatem a teki *hem*, seni go dapee, a taki: Tog vo mi pikien dem sa habi respeki.

7. Ma dem soema taki na makandra taki: Dati de da erfgenaam! Kom go, meki wi kili hem, dan wi sa kisi da erfenis.

8. En so dem kisi hem, dem kili hem, dem poeloe hem na ini da druivi-pranasi, hiti hem na doru.

9. We, san da masra vo da druivi-pranasi sa doe now? A sa kom kili dem ogri soema, en hem pranasi a sa joeroe gi tra soema.

10. Oen no ben lezi na ini Boekoe taki : Da stoon, disi dem basi ben trowei, taki, a no waarti, hem tron wan tranga hoekoestoon ?

11. Masra srefi ben meki dati kom so, ma a de wan verwondroesani na wi hai.

12. Now dem zoekoe vo kisi hem, ma tog dem ben frede ala dem foeloe tra soema ; bikasi dem si taki, da vo dem Jezus de taki nanga da geersitori. En dem libi hem, dem gowei.

13. Ma na baka dem seni wan toe Fariseman nanga wan toe soema vo Herodes go taki nanga hem na wan konifasi, vo a misi mofo, meki dem kan fassi hem.

14. We, di dem kom na hem, dem taki gi hem taki : Meester, wi sabi taki, joe de lobbi waarheid, en joe no de frede *wan* soema ; joe no de loekoe toe na soema persoon, ma joe de leri soema da pasi vo Gado reti. We, hoefasi ? a reti vo gi hedomoni na Keizer ? ofoe somtem a no reti ? A fiti, vo wi gi hem ? ofoe somtem a no fiti ?

15. Ma di Jezus si da triki nanga da falsi vo dem, a taki gi dem taki : Fa oen kom vo tesi mi so ? Tjari wan moni kom gi mi, meki mi si.

16. We, dem tjari da moni kom gi hem. En Jezus haksi dem taki : Hoesoema fesi dati, di de na da moni ? en hoesoema

nem de na tapo ? Dem taki gi hem taki : Di vo Keizer.

17. Now Jezus piki dem, a taki : We, gi dan na Keizer, san di de vo Keizer ; en gi na Gado toe, san di de vo Gado ! En dati verwondroe dem vo hem.

18. Na baka wan toe Saduceman, di taki, dedesoema no kan hopo baka, kom toe na hem, dem haksi hem taki :

19. Meester ! Moses ben skrivi gi wi taki, efi wan soema dede, en a libi bem wefi zondro pikien, dan hem brara moe teki da oeman, vo hem brara nem no moe dede.

20. We, sebi brara ben liebi na wi mindri dia ; da fosiwan ben teki wan wefi, ma a dede zondro pikien.

21. Dan da trawan teki da oeman, ma a kom dede toe zondro pikien. So srefi di vo drie toe,

22. Tee ala sebi brara ben teki da oeman ; ma no wan vo dem ben kisi pikien nanga hem. Na baka da oeman srefi dede toe.

23. We, efi a de troe taki, dem dedesoema de hopo baka, te dem alamal sa hopo baka, hoedisi vo dem sa kisi da oeman dan ? bikasi a ben de dem ala sebi wefi.

24. Jezus piki dem, a taki : Loekoe, fa oen teki dati verkeerti ! bika oen no sabi boekoe, en da tranga vo Gado oen no sabi toe.

25. Te soema sa hopo baka na dede, dan dem no sa teki wefi ofoe man moro ; bikasi dan dem sa de leki dem Engel na ini hemel.

26. Ma vo taki vo da hopo baka na dede ? oen no ben lezi na ini boekoe vo Moses, fa na ini da boesi Gado ben taki gi hem taki : Mi de da Gado vo Abraham en da Gado vo Isaak en da Gado vo Jakob ?

27. We, Gado no de wan Gado vo dedesoema, ma vo dem liebiwan. Oen si ? oen teki dati toemoesi verkeerti.

28. *Wan* vo dem meester vo wet, disi ben jeri da taki, di hem si, fa Jezus ben piki dem so mooi, a kom haksi hem, hoedisi de da moro bigi gebod na ini da wet.

29. Jezus taki gi hem taki : Da moro bigi gebod de so : Jeri Israel ! Jehova, wi Gado, hem wawan de Gado.

30. En joe moe lobbi Masra, joe Gado, nanga joe heeli hatti, nanga joe heeli zieli, nanga ala joe membre en nanga ala joe tranga ! Dati de da moro bigi gebod.

31. Ma da trawan de taki da srefisani toe taki : Joe moe lobbi ala tra soema, so leki fa joe lobbi joe srefi. No wan tra gebod de bigi moro leki disi.

32. Da meester vo wet taki : Ja Meester, joe de taki reti taki : *Wan* Gado nomo de, en no wan trawan de, buiti hem wawan,

33. En efi wi lobbi hem nanga wi heeli hatti, nanga wi heeli zieli, nanga ala membre en nanga ala tranga vo wi, en efi wi lobbi ala tra soema, leki wi lobbi wi srefi, dan dati de moro betre leki ala bronofrandi nanga slagtiofrandi.

34. We, di Jezus si taki, da soema piki so boen, nanga verstand, a taki gi hem taki : Joe no de farawei vo Gadokondre. Sinsi datem no wan soema no ben habi hatti moro vo kom haksi hem wansani.

35. *Ma* di Jezus leri soema na ini temple, a haksi dem, a taki : Fa dem meester vo wet de taki, Kristus de wan pikien vo David ?

36. Tog santa Jeje ben meki David srefi taki : Masra (Jehova) ben taki na mi Masra taki : Go sidom dia na mi reti han sei, tee mi dwingi ala joe vijanti, potti na ondro joe foetoe leki joe foetoebangi.

37. We, di David srefi kali hem hem Masra, fa a kan de hem pikien dan ? (Di Jezus taki so) foeloe vo dem soema ben lobbi toemocsi vo jeri hem.

38. *Na* ini da preeki Jezus taki toe gi dem taki : Lockoe boen nanga dem meester vo wet, disi lobbi vo prodo nanga dem langa klosi, en disi wani vo ala soema moese taki dem odi na dem publiki plesi ;

39. Na kerki en na tafra dem lobbi toe, vo sidom na dem moro hei plesi ;

40. Dem weduwe hoso dem swali, ala di dem taki, dem moese doe langa begi gi dem. We, nanga dati dem sa hali wan moro hebi strafeo kom na dem srefi tapo.

41. Na baka Jezus go sidom reti abra vo da kerkibus, de loekoe, fa dem soema potti moni na ini kerkibus. We, nofo vo dem goedoeman ben potti foeloe moni na ini.

42. Ma wan poti weduwe ben kom toe, disi potti wan dritiebri nomo na ini.

43. Dati meki Jezus kali hem disciple kom na hem, a taki gi dem taki: Vo troe, mi taki gi oen taki, da poti weduwe disia ben potti moro foeloe na ini da kerkibus, leki ala dem trawan ben potti;

44. Bika dem alamal ben teki wan pikinsani vo da bigi goedoe vo dem, potti na ini; ma da poti oeman disia ben teki alasani, di a habi, vo pasa hem liebi, potti na ini.

KAP. 13.

Vo da pori vo Jerusalem. Da krobokom vo Kristus.

DI Jezus komopo baka na ini temple, wan vo hem disciple taki gi hem taki: Masra, loekoe dem stoon disia! fa da hoso bigi!

2. Jezus piki hem, a taki: Ja, joe si ala dem bigi hoso? No wan stoon no sa tan na trawan tapo, dem alamal sa broko.

3. Na baka di a sidom na tapo da olijffbergi, reti abra vo temple, Petrus nanga Jakobus nanga Johannes nanga Andreas, dem wawan kom haksi hem, dem taki:

4. Hoetem dasani sa pasa? Taki gi wi! En na hoc marki soema sa kan sabi da tem, te ala dasani sa kom?

5. Now Jezus bigin vo leri dem, a piki dem taki: Loekoe boen, vo no wan soema kori oen!

6. Bika foeloe soema sa teki mi nem, dem sa kom taki: "Mi da Kristus!" en so dem sa kori foeloe soema.

7. We, te oen jeri vo feti nanga fetibabari, oen no moe frede; bika sosani moese pasa fosi, ma da kaba (vo grontapo) no de so klosibei jete.

8. Bikasi wan kondre sa hopo go feti nanga wan trawan; en wan koning sa hopo go feti nanga trawan. Aardbevi nanga hangritem nanga oproeroe sa kom na nofo kondre. Ma dati sa de da bigin nomo vo da nootoe.

9. Ma oenoe moese loekoe boen na oen srefi. Bika dem sa tjari oen go tee na kroetoe, klage oen na dem kerki, na dapee dem sa fom oenoe; dem sa tjari oen go tee na dem granman nanga koning srefi vo mi hede, vo oen taki vo mi na dem fesi toe.

10. Ma fosi oen moese preeki da Evangelium gi ala kondre.

11. We, te dem gi oen abra na kroetoe, ala di dem de tjari oen go, oen no moe verlegi, oen no moe praktizeeri srefi, san oen sa taki; ma dasani, disi Gado sa gi oen, potti na oen mofo da srefi joeroe, dati wawan oen moe taki; bika a no oen srefi de dem soema, disi taki; ma santa Jeje, hem sa taki.

12. Na datem wan brara sa klage hem brara, vo dem kili hem; en wan tata sa tjari hem pikien kom so fara; en dem pikien ageen sa feti nanga dem tata nanga mama, dem sa helpi vo kili dem.

13. En ala soema sa habi ogri hatti vo oen vo mi nem hede. Ma disoema holi doro tee na kaba, hem zieli sa finni boen na Gado.

14. *Ma* te oen sa si da takroe pori, disi profeet Daniel ben pramisi na fesi taki, so a sa kom na da (santa) plesi, pee a no fiti so (disoema lezi da boekoe, meki a potti membre na dati!) dan da soema, disi de na Judakondre, meki hem ron go kibri na tapo dem bergi.

15. En disi de na tapo hoso, a no moe zakka na ondro, a no moe kom teki sani na ini hem hoso.

16. En disi de na firi, a no moe draai baka go teki hem klosi.

17. Ma heloe vo dem oeman, disi sa de nanga bele na datem, en disi sa habi pikien na bob!

18. Ma begi Gado, vo da ronwei vo oenoe no moe fadom na kouroetem.

19. Bikasi datem so wan nootoe nanga pina nanga trobi sa de, leki a no ben de jete, sinsi Gado ben meki soema nanga alasani na bigin tee leki tidei, en leki a no sa kom moro.

20. En efi Masra no ben koti da tem hafoe, dan no wan soema no sa tan na liebi; ma vo dem soema hede, disi Gado ben verkiezi vo hem, a ben sjatoe dem dei, poeloe hafoe vo dem.

21. We, efi na datem wan soema sa kom taki gi oen taki: Loekoe, *dia* Kristus de! ofoe, *janda* a de! oen no moese bribi.

22. Bikasi falsi Kristus sa hopo, nanga falsi profeti toe, dem sa doe bigi marki nanga wonderwroko; en nanga dati, efi a kan de, dem sa wani kori dem pikien vo Gado srefi toe.

23. We, oen loekoe boen! Oen si? mi de taki oen alasani na fesi.

24. *Ma* na da srefi tem, na baka vo da hebi pinaliebi, zon sa kom doengroe en moen sa lasi hem skjijn.

25. En dem staar sa komopo na tapo fadom, en da heeli hemeltenti sa sekseki en bewegi.

26. We, dan dem sa si Soemapikien kom na ini dem wolcoe nanga bigi tranga en glori.

27. En dan a sa seni dem Engel vo hem go kali ala dem, disi Gado ben verkiezi vo hem, kom makandra, komoto na ala fo winti en na ala hoekoe vo grontapo, so fara leki da hemeltenti de kisi.

28. Na da figaboom oen moe teki wan leri, da vo taki : So hesi da watra go na ini dem takki tee dem meki blati, dan oen kan sabi taki, dreitem de klosibe.

29. So srefi te oen si ala dasani bigin vo kom, dan oen kan sabi taki, dasani de klosibe, a de na doru mofo.

30. Vo troe, mi taki gi oen taki : Dem disitem soema no sa dede ala, bifo ala dasani sa pasa.

31. Hemel nanga grontapo sa lasi, ma dem woortoe vo mi no sa lasi.

32. Ma vo da dei en vo da joeroe no wan soema no sabi, dem Engel na hemel no sabi toe, en da Pikien no sabi toe, da Tata wawan de sabi.

33. We oen moese loekoe boen ! oen moe wakti en begi ! bika oen no sabi, hoetem da joeroe sa kom.

34. So leki wan soema, disi de gowei na wan tra kondre, gi hem hoso abra na dem foetoebai vo hem, meki dem loekoe hem so langa, a potti ibriwan na hem wroko, en dan a taki na waktiman, meki a wakti hoso boen.

35. So oenoe moe wakti toe !

bika oen no sabi, hoetem da masra vo (oen) hoso sa kom, efi na sabatem, ofoe na mindrineti, ofoe na moesoedei, ofoe na mamantem.

36. No meki a kom onverwakti, finni oen na slibi.

37. Ma dasani, disi mi taki gi oenoe, dati mi taki gi ala soema, taki : Oen wakti !

KAP. 14.

Dem zalvoe Kristus. Da avondmaal.

Kristus na Getsemane, na doengroehoso en na Kajafas hoso. Da fadom vo Petrus.

TOE dei na baka Paaska ben kom, dem dei, disi dem njam masoo. En dem grandomine nanga dem meester vo wet ben zoekoe, fa dem sa doe vo kisi Jezus na wan konifasi, meki dem kan kili hem.

2. Ma dem taki, dem moe loekoe boen, vo dem no doe dati na da feesti, vo dem soema no meki oproeroe.

3. *We*, di Jezus ben de na Betania na Simon hoso, disi ben habi da melaats-siki, ala di a sidom na tafra, wan oeman ben kom na ini, a tjari wan alabaster-batra nanga da moro boen en diri smeriolie, a broko da batra en a kanti da olie na Jezus hede tapo.

4. Ma wan toe vo dem ben de, disi ben mandi vo dati, en dem taki na makandra taki : Vo san hede dem vermorsoe da olie soso !

5. Efi dem ben seli da olie,

dem ben kan kisi moro leki driebondro sren, en da moni dem ben kan gi na potiman. En dem meki dem hatti bron nanga da oeman.

6. Ma Jezus taki : Libi da oeman ! San hede oen de trobi hem so ? Da wan boen wroko, di a ben doe na mi.

7. Potiman de nanga oen alatem, en efi oen wani, oen kan doe dem boen iniwantem ; ma *mi* oen no habi alatem.

8. A ben doe, san a ben *kan* doe ; a kom zalvoe mi skin na fesi kaba, bifo dem beri mi.

9. Vo troe, mi taki gi oen taki : Na ala kondre, pee dem sa preeki disi Evangelium, dem sa taki vo dasani toe, disi a ben doe dia, en dem sa membre hem.

10. *Na* baka Judas Iskariot, wan vo dem twaalf disciple, go na dem grandomine, vo taki gi dem taki, a sa gi Jezus abra na dem hanoe.

11. We, di dem jeri dati, dem plisiri vo troe, en dem pramisi hem taki, dem sa pai hem. Sinsi vo da tem a bigin vo zoekoe okasi, meki dem kan kisi Jezus safri.

12. *Da* fosi dei, di dem ben bigin vo njam masoo, en di dem moese kili da Paaskalam, dem disciple taki gi hem taki : Hoepee joe wani, vo wi go meki Paaskalam klari, vo joe njam ?

13. En a teki toe vo hem disciple, a taki gi dem taki :

Go na ini foto ; na dapee oen sa miti wan soema, disi de tjari wan djogo watra ; we, na hem baka oen moe go ;

14. En pee hem de go na ini, na dapee oen moe go taki gi da masra vo da hosoe taki : Wi Masra seni haksi joe taki : Hoepee da kamera de, pee mi nanga mi disciple kan njam Paaskalam ?

15. Dan hem sa sori oen wan bigi kamera, di habi tafra nanga alasan ; we, na dapee oen moe meki sani klari gi wi.

16. We, dem disciple go, dem doro na ini foto, en di dem finni alasan so, leki fa Jezus ben taki gi dem, dem meki Paaskalam klari.

17. En na sabatem Jezus srefi kom toe nanga dem twaalf disciple.

18. Ma di dem sidom na tafra de njam, Jezus taki : Troe, mi taki gi oen taki, wan vo oenoe, disi de njam nanga mi, sa tori mi.

19. We, dati meki dem kom verlegi, en dem bigin vo haksi hem, wan na trawan baka, taki : Masra, da mi ? da mi ?

20. Hem piki dem, a taki : Wan vo dem twaalvoe dia, disi de njam nanga mi na ini da *wan* pleti, sa doe so.

21. A troe, alasan moese kom so nanga Soemapikien, leki Boekoe de taki vo hem ; ma tog heloe vo da soema, disi de tori Soemapikien ! A ben

moro betre vo da soema, efi nooiti a no ben kom gebore.

22. *We*, ala di dem ben de njam jete, Jezus teki brede, a blesi hem, a broko hem, en dan a gi na dem disciple, a taki: Oen teki njam! dati da mi skin.

23. Dan a teki da beker, a danke, a gi na dem, en dem alamal ben dringi na ini.

24. En a taki gi dem taki: Dati da mi broedoe; da broedoe vo da njoe verbontoe, disi sa ron vo foeloe soema hede.

25. Vo troe, mi taki gi oen taki: Mi no sa dringi vo da druiviboom-wieni moro tee na da dei, disi mi sa dringi hem njoe njoe na Gadokondre.

26. *Na* baka di dem ben singi da tangipsalm kaba, dem go na doro, go na da olijfbergi.

27. En Jezus taki gi dem taki: Di neti oen alamal sa kisi tra membre, libi mi. Bikasi Boekoe de taki: Mi sa fom da herder, en dem skapoe sa go panja.

28. Ma te mi hopo baka, mi sa waka go na oen fesi tee na Galilea.

29. Ma Petrus taki gi hem taki: Alwasi ala dem trawan kisi tra membre, libi joe, tog mi no sa doe so.

30. Jezus taki gi hem taki: Troe, mi taki gi joe taki, tidei srefi, bifo kákka sa bari toetron, di neti joe sa meki lei drietron kaba taki, joe no sabi mi.

31. Ma Petrus taki ageen

taki: Alwasi mi sa moese dede, mi nanga joe makandra, tog mi no sa taki, mi no sabi joe. So srefi ala dem trawan ben taki toe.

32. *Ala* dati dem kom na wan buiti, disi dem kali Getsemane. En a taki gi dem disciple taki: Oen go sidom dia so langa, tee mi go janda go begi.

33. En a teki Petrus nanga Jakobus nanga Johannes, en dan a bigin vo bevi, tee a no ben sabi, san vo doe.

34. Dan a taki gi dem taki: Mi zieli de nanga sari tee vo dede! Tan dia nanga mi, no slibi!

35. Dan a go pikinso moro na fesi, a fadom na gron, begi (Gado), efi a kan de, vo a meki da joeroe pasa hem;

36. A taki: Abba, mi Tata! tog joe kan doe alasani, grantangi! no meki mi moe dringi so wan dranki! Ma tog, no doe so leki *mi* wani, ma leki *joe* wani!

37. Dan a kom baka; ma di a finni dem (disciple) de slibi, a taki na Petrus taki: Simon, joe de slibi? Joe no kan tan *wan* joeroe srefi na hai nanga mi?

38. Waktu en begi, vo oen no fadom na ini tesi! Hatti wani troe, ma skin no ha tranga.

39. Dan a go baka, go begi, a begi da srefi begi ageen.

40. Ma di a kom baka, a

finni dem de slibi ageen ; bikasi slibi ben foeloe dem hai, dem no sabi srefi, san dem piki hem.

41. Dan, di a kom baka vo drietron, a taki gi dem taki : We, slibi dan en ruste ! Dati kaba now ! Da joeroe kisi kaba. Loekoe ! dem sa tjari Soemapikien go, gi hem abra na pikadosoema hanoe.

42. Oen hopo, meki wi go-wei ! Loekoe, da soema dia kaba, disi de go tori mi.

43. *We*, ala di a taki so jete, Judas, wan vo dem twaalf (disciple) doro dapee nanga wan bigi hipi soema, disi dem grandomine nanga dem meester vo wet nanga dem tra gransoema ben seni kom, dem alamal tjari houroe nanga tiki na hanoe.

44. Ma da toriman ben gi dem wan marki, a ben taki : Da soema, disi mi sa bos, da dati, da hem oen moe kisi ; ma oen moe loekoe boen, vo oen tjari hem boen.

45. *We*, di a doro dapee, a go wantem na Jezus, a taki gi hem taki : Rabbi ! Rabbi ! en dan a bos hem.

46. Now dem trawan kom toe, dem potti han na hem, en dem kisi hem.

47. Ma wan vo dem, disi ben tanapoe dapee, hali hem houroe, a naki da foetoeboi vo grandomine, tee a koti wan jesi vo hem.

48. Ma Jezus piki dem, a

taki : Oen kom dia nanga houroe en nanga tiki vo kisi mi, leki mi de wan kiliman.

49. Tog mi ben de nanga oen aladei na ini temple, pee mi ben leri soema, en oen no ben kisi mi. Ma alasani moese kom so leki Boekoe de taki.

50. Now ala dem disciple ben libi hem, dem ronwei.

51. Ma wan tra jonkman waka go na hem baka, da soema ben domloe wan linnen doekoe na hem soso skin ; en dem trawan kisi hem.

52. Ma hem libi da doekoe na dem hanoe, a ron gowei nanga soso skin.

53. *Now* dem tjari Jezus go na grandomine, en na dapee ala dem tra domine nanga gransoema nanga meester vo wet ben kom makandra.

54. Ma Petrus ben waka safri na hem baka, a go nanga hem tee na ini grandomine hoso ; na dapee a go sidom nanga dem foetoeboi de waram hem srefi na sei faja.

55. Ala dati dem grandomine nanga da heeli kroetoe zoekoe falsi getuige, disi moe tjari wansani vo Jezus kom, di waarti so vo dem kan kili hem ; ma dem no finni no wansani.

56. Alwasi nofo falsi getuige ben hopo, vo zoekoe foutoe vo hem ; tog da taki vo dem no ben akordeeri.

57. Wan toe falsi getuige hopo, dem klage hem, taki :

58. Wi ben jeri hem taki :
Mi sa broko da temple dia,
disi liebisoema han ben meki,
en na tem vo drie dei mi sa
meki wan trawan, disi *no*
meki nanga hanoë.

59. Ma da taki vo dem no
ben akordeeri toe.

60. Now grandomine srefi
hopo na hem plesi, a go tana-
poe na ala soema mindri, en
dan a haksi Jezus, a taki :
Hoefasi, joe no piki dan ? joe
no jeri, san dem taki vo joe ?

61. Ma Jezus no hopo hem
mofu, a no piki hem noti. Dan
grandomine haksi hem wan-
tron moro, a taki : Hoefasi, joe
de Kristus, da pikien vo da
bigi Gado na tapo ?

62. Jezus taki : We, da
hem mi de. En oen sa si Soe-
mapikien sidom na reti han
sei vo da majesteiti (vo Gado) ;
oen sa si hem kom na ini dem
wolkoe vo hemel.

63. Now grandomine pliti
hem klosi, a taki : Hoe wroko
wi habi moro nanga getuige ?

64. Oen srefi ben jeri, fa a
kosi Gado. We, san oen denke ?
En dem alamal vonisi hem,
dem taki, a moese dede.

65. Wantem som vo dem
bigin vo spiti na hem tapo ; en
dan dem tapo hem fesi, naki
hem nanga kofoe, dem taki gi
hem taki : We joe profeti !
taki gi wi, (hoesoema ben doe
dati ?) So srefi dem skoutoe gi
hem so meni klap na hem sei
fesi.

66. *Ala* dati Petrus ben de
na dorosei jete na voorhuizi.
We, na dapee wan oeman-
foetoeboi vo grandomine kom
toe.

67. En di a si Petrus de
waram hem srefi, a loekoe hem
na ini hem fesi, a taki : *Joe*
ben de toe nanga da Jezus vo
Nazaret.

68. Ma Petrus strij, a taki :
Mi no sabi da soema, mi no de
versta, san joe de taki. Dan
a go na doru na plasi, en
wantem kákka bari.

69. Na baka da oeman si
hem ageen, en a taki gi dem
tra soema, disi tanapoe dapee,
taki : Disi dia, da wan vo dem
toe.

70. Ma hem strij ageen.
Na baka dem trawan, disi
tanapoe dapee, bigin ageen
nanga Petrus, dem taki : Troe,
joe de wan vo dem toe ; bika
joe de wan Galilea soema, wi
kan jeri dati na joe tongo.

71. Now Petrus bigin vo
vervloekoe hem srefi, en a
sweri taki : Mi no sabi da
soema, di oen taki vo hem.

72. En wantem kákka bari
vo toetron. Now Petrus kom
membre da woortoe, disi Jezus
ben taki gi hem taki : Bifo
kákka bari toetron, joe sa meki
lei drietron kaba taki, joe no
sabi mi. En a bigin vo krei.

KAP. 15.

Kristus na fesi vo Pilatus ; dem
kruisi en dem beri hem.

MAMANTEM vroekoe dem grandomine nanga dem tra gransoema nanga dem meester vo wet nanga da heeli kroetoe holi komparisi makandra, en dan dem tai Jezus, dem tjari hem go, gi hem abra na Pilatus.

2. En Pilatus haksi hem taki: Hoefasi, joe de da koning vo dem Djoe? Jezus piki hem, a taki: So leki fa joe taki.

3. Ala dati dem grandomine taki toemoesi sani, trowei na hem tapo.

4. Ma Pilatus haksi hem wantron moro, a taki: Hoefasi, joe no de piki dan? Loekoe, so meni ogri dem taki, joe ben doe.

5. Ma Jezus no piki no wansani moro, en dati meki Pilatus srefi verwondroe vo troe.

6. *Ma* na Paaska a ben njoesoe alatem, vo poeloe wan soema na doengroehoso, gi hem fri, iniwan, di dem wani.

7. We, datem wan soema ben de (na doengroehoso), a nem Barabas, di ben kili wan soema na ini wan oproeroefeti, hem nanga som trawan moro.

8. We, now ala dem foeloe soema kom begi granman tranga, dem taki, meki a doe so, leki a ben doe alatem.

9. Ma Pilatus haksi dem, a taki: Oen wani, vo mi loesoe da koning vo dem Djoe gi oen?

10. Bikasi a ben sabi heeli boen taki, da vo djaloesoe hede

dem grandomine ben tjari Jezus kom na hem.

11. Ma dem grandomine meki toemoesi opsteki na mindri vo ala dem soso soema, meki dem begi, vo a loesoe Barabas gi dem.

12. Ma Pilatus bari dem baka, a taki gi dem taki: San oen wani, vo mi doe dan nanga da djoe-koning, so leki oen kali hem?

13. Dem bari ageen taki: Kruisi hem!

14. Now Pilatus haksi dem taki: Hoe ogri a ben doe dan? Ma dem bari moro tranga taki: Kruisi hem!

15. Now Pilatus taki, hem sa doe dem da plisiri, en a loesoe Barabas gi dem; ma Jezus a gi abra, vo dem geesele hem en vo dem kili hem na kruisi.

16. *Now* dem soldati teki Jezus, dem tjari hem go na ini kroetoehosoe, en na dapee dem komandeeeri da heeli kompani kom makandra.

17. Dan dem weri hem wan purpurmantel, dem vlegti wan maka-kroon, potti na hem hede tapo.

18. En dem bigin vo taki hem odi, dem taki: Odi, Odi, koning vo Djoe!

19. Dan dem naki hem hede nanga wan tiki, dem spiti na hem tapo; na baka dem fadom na dem knie tapo, aanbegi hem.

20. *Ma* na baka di dem ben spotoe hem kaba, dem poeloe

da purpurmantel baka na hem skin, dem weri hem eigen klosi gi hem ; en dan dem tjari hem go na doro, vo kruisi hem.

21. En na pasi dem dwingi wan soema, di ben de pasa dapee, vo hem tjari da kruisi gi Jezus ; da soema ben komopo na hem buiti, a nem Simon vo Cirene, hem de da tata vo Alexander nanga Rufus.

22. So dem tjari Jezus go na da plesi, na Golgata, dati taki, wan bongopita-plesi.

23. En dem gi hem bita wieni, vo a dringi, ma hem no ben teki.

24. Na baka di dem ben kruisi hem kaba, dem go plati hem klosi, en dan dem hiti lot, vo si, hoesoema sa kisi wan klosi.

25. A ben de negi joeroe mamantem, di dem ben kruisi hem.

26. Na hem hedesei dem ben skrivi, hoe foutoe dem ben finni na hem ; da skrivi taki so : *Da koning vo dem Djoe.*

27. En dem kruisi toe kili-man nanga hem makandra, wan na hem reti han sei, da trawan na hem kroekoetoe han sei.

28. Da so da woortoe ben kom reti, disi Boekoe de taki : Dem teli hem wanfasi nanga dem ogri soema.

29. Ma dem soema, disi ben waka pasa da plesi, dem kosi hem, en dem seki dem hede, dem taki : Joe si ? Joe ben

taki, joe kan broko da temple, en na tem vo drie dei joe kan meki hem baka ;

30. We, helpi joe srefi dan ! zakka, komoto na kruisi !

31. So srefi dem grandomine nanga meester vo wet spotoe hem toe, dem taki na makandra taki : Trawan a ben helpi, ma hem srefi a no man vo helpi.

32. Efi a de Kristus troe, da koning vo Israel, meki a zakka komoto na kruisi, vo wi si en vo wi bribi ! So srefi dem soema, di dem ben kruisi nanga hem makandra, spotoe hem toe.

33. *Na* dinatem twaalvoe joeroe wan bigi doengroe kom fadom na da heeli kondre, en so a tan tee drie joeroe bakadina.

34. En na drie joeroe Jezus bari nanga tranga tongo, a taki : Eloi, Eloi, lama sabaktani ? Dati taki : Mi Gado, Mi Gado, san hede joe libi mi so ?

35. Ma som vo dem soema, disi tanapoe dapee, di dem jeri dati, dem taki : Loekoe, a de kali Elias.

36. En wan soema ron go foe-loe wan sponsoe nanga azini, a fassi hem na wan tiki, en so a langa hem gi Jezus, meki a dringi, a taki : Tan, meki wi si, efi Elias sa kom poeloe hem na kruisi.

37. Ma Jezus bari tranga, en so a dede.

38. En da bigi gardijn na ini

temple pliti na toe piesi, komoto na taposei tee na ondro.

39. Ma da ofciri, disi ben tanapoe dapee reti abra vo hem, di hem si Jezus dede nanga so wan tranga bari, a taki: Troe, da soema ben de Gado pikien.

40. Ma wan toe oeman ben de dapee toe, dem tanapoe pikin farawei, de loekoc; wan vo dem da Maria Magdalena, nanga Maria, da mama vo Jakobus en vo Joses, nanga Salome.

41. Dem ben holi toe nanga Jezus, di a ben de na Galilea, en dem ben dieni hem; so srefi nofo trawan moro, di ben go nanga hem na Jerusalem.

42. *We*, di a ben lati kaba na bakadina, en di da Saba vo Djoe ben bigin, bika da srefi dei dem ben meki klari vo Paaska,

43. Vo da hede Josef vo Arimatia, wan granmasra vo da bigi kroetoe (na Jerusalem), disi ben hangri toe, vo Gado-kondre moe kom, hem teki hatti vo go na Pilatus, begi hem pasi, vo hem kan teki da dedeskin vo Jezus.

44. Ma Pilatus verwondroe vo troe vo jeri taki, Jezus dede so hesi; en a kali da ofciri, a haksi hem, efi a dede langa kaba?

45. En di a ben kisi rapor-toe vo da ofciri, a gi Josef da dedeskin.

46. En Josef go bai fini

linnen klosi, en dan a go poeloc hem (na kruisi), a domloc hem na ini da klosi, en a potti hem lidom na ini wan grebi, di ben koti na ini wan bigi stoon; na baka a rolo wan stoon, potti na da grebi mofo.

47. En Maria Magdalena nanga Maria, da mama vo Joses, ben tanapoe de lockoe, pee dem potti hem.

KAP. 16.

Da hopo baka vo Kristus nanga da hemelvaart vo hem.

SO hesi da Saba pasa nomo, Maria Magdalena nanga Maria, da mama vo Jakobus, nanga Salome, dem go bai specerijnsani, vo go zalvoe Jezus skin.

2. En da fosi dei vo wieki, vrockoe mamantem, di zon ben de hopo, dem kom na da grebi.

3. En dem taki na makandra taki: Hoesoema sa poeloc da stoon gi wi na da grebi mofo?

4. Ma di dem lockoe dapee, dem si taki, da stoon komopo kaba; bika a ben bigi vo troe.

5. *We*, di dem go na ini da grebi, dem si wan jonkman sidom dapee na reti han sei, a weri wan langa weti klosi; en dem kom frede.

6. Ma hem taki gi dem taki: No frede! Oen de zockoe Jezus vo Nazaret, disi dem ben kili na kruisi; a hopo baka, a no dia. Loekoe,

da plesi dia, pee dem ben potti hem lidom.

7. Oen go taki gi dem disciple vo hem en gi Petrus taki, hem sa waka go na oen fesi na Galilea; na dapee oen sa si hem, so leki fa a ben taki gi oen.

8. We, dem ron hesi komoto na ini da grebi; bikasi dem kom skreki so tee dem bevi; en dem no piki no wan soema vo dati; bikasi dem ben frede vo troe.

9. *Ma* Jezus, da srefi Zondei, di a ben hopo baka, vroekoe mamantem, a kom sori hem srefi fosi gi Maria Magdalena, disi a ben poeloe sebi didiebri na hem.

10. We, hem go verteli dati gi dem trawan, di ben de nanga Jezus, en disi ben de nanga bigi sari en krei jete.

11. *Ma* dem, di dem jeri taki, Jezus de liebi, en Maria srefi ben si hem, dem no ben wani bribi.

12. *Na* baka a kom sori hem srefi gi toe vo dem na wan tra fasi, di dem ben de na pasi de waka.

13. En dem go verteli dati toe gi dem trawan, ma jete dem no ben wani bribi dem disi toe.

14. *Na* baka di dem elvoe (disciple) sidom makandra na

tafra, Jezus kom sori hem srefi gi dem, en a krasi dem vo da trangahatti fasi vo dem, vo di dem no ben wani bribi dem soema, disi ben si hem, sinsi a ben hopo baka.

15. En dan a taki gi dem taki: Oen waka go na ala kondre, preeki da Evangelium gi ala soema!

16. Disoema bribi en disi kisi doopoe, hem zieli sa finni boen na Gado; ma disoema no bribi, Gado sa verdoem hem.

17. We, dem soema, disi de bribi troe, dem sa kisi tranga vo doe bigi wonderwroko, (vo taki:) Na mi nem dem sa poeloe didiebri na ini soema; en dem sa sabi vo taki njoe tongo;

18. Dem sa fassi ogri sneki srefi, fringi trowei; wisi srefi dem sa dringi, zondro vo a doe dem ogri; en te dem potti dem hanoe na sikiman tapo, dem sa kom boen.

19. *We*, na baka di Masra kaba vo taki nanga dem, a hopo go na hemel, en na dapee a go sidom na reti han sei vo Gado.

20. *Ma* dem (disciple) waka go, dem preeki alapee; en Masra helpi dem na ini da wroko, a meki dem doe foeloe wonderwroko, en nanga dati a gi da woortoe vo dem kragti.

DA EVANGELIUM VO ST. LUKAS.

KAP. 1.

Johannes kom gebore. Maria go loekoe Elisabet.

DI so meni soema ben teki da wroko na hanoe kaba, vo skrivi ala dem tori (vo Jezus Kristus), disi ben pasa na wi mindri, na wan boekoe,

2. So leki fa dem soema ben verteli wi, disi ben si alasan nanga hai sinsi bigin, en disi ben kisi da wroko bakatem, vo go preeki da tori gi ala soema;

3. Vo da hede mi ben denke taki, a sa boen, mi lobbi Theofilus, vo mi toe skrivi da heeli tori gi joe, vo joe kan si, fa alasan ben pasa na baka makandra; bika mi srefi ben haksi en onderzoekoe boen boen, fa alasan ben waka sinsi bigin,

4. Vo joe kom sabi da reti waarheid vo da tori nanga di vo da leri, disi dem ben leri joe kaba.

5. Datcm di Herodes ben de koning vo Judakondre, wan domine ben de vo da speli vo Abia, a nem Zakarias, en hem wefi ben de vo dem oeman-pikien vo Aaron, a nem Elisabet.

6. Dem ala toe ben de vroom soema na fesi vo Gado, dem ben waka so leki dem

gebod nanga dem wet vo Gado de taki; no wan soema ben kan finni wan foutoe na dem.

7. Ma dem no ben habi pikien; bikasi Elisabet no ben tan nanga bele nooiti, en dem ala toe ben kom bejari kaba.

8. We, wan dei so, di Zakarias ben habi speli, vo doe da dominewroko na fesi vo Gado,

9. Da lot kisi hem, vo a go meki switi smoko na ini da temple vo Masra; bikasi nanga lot dem domine ben de kisi dem wroko alatem.

10. Ma da heeli gemeente tanapoe na dorosei, begi (na Gado), ala di domine meki da switi smoko.

11. Na dapee wan Engel vo Masra kom na hem, a tan na reti han sei vo da smoko-altari.

12. En di Zakarias si hem, a kom skreki reti reti, en a bigin vo frede.

13. Ma da Engel taki gi hem taki: No frede, Zakarias! bikasi Gado ben jeri da begi vo joe. Joe wefi Elisabet sa meki wan manpikien gi joe, di joe moe kali Johannes.

14. Joe sa habi foeloe plisiri nanga hem, en foeloe tra soema sa blijti vo troe vo hem geboortoe.

15. A sa kom wan gran-soema na fesi vo Masra; wieni ofoe iniwan tranga dringi a no sa dringi, en na ini hem mama bele srefi a sa kom foe-loe nanga santa Jeje.

16. A sa meki foeloe vo dem pikien vo Israel draai dem liebi, vo dem draai kom na Gado, da reti Masra vo dem.

17. Nanga jeje en tranga a sa waka go na Masra fesi leki Elias, vo a draai dem tata hatti, meki dem kom geersi pikien na ini bribi; en vo a meki dem soema, disi no bribi, draai dem liebi toe, vo dem kisi da boen koni vo dem regtvaardiki soema; en so a sa meki Masra finni hem piple klari.

18. Zakarias taki gi da Engel taki: Hoe marki joe de gi mi, vo mi kan sabi en bribi dati? Bikasi mi ouroe kaba, en mi wefi de wan bejari soema toe.

19. Da Engel piki hem taki: Mi da Gabriel, disi de tanapoe na Gado fesi (alatem), en hem srefi ben seni mi, vo mi kom taki nanga joe, tjari so wan boen njoesoe kom gi joe.

20. We joe si? joe sa kom stom, joe no sa man vo taki, tee da dei sa kisi, disi dasani sa kom, vo di joe no ben bribi dem woortoe vo mi; ma te da tem sa kisi, alasan sa kom so.

21. Ala dati da gemeente tan wakti Zakarias na dorosei;

en dem verwondroe, vo di a tan so langa na ini temple.

22. Na baka di a komopo na doro, en di a no ben kan taki nanga dem, dem kom si wantem taki, a ben si wansani na ini temple; bika hem srefi sori dem dati toe nanga hanoc en nanga hai, en sinsi da dei a tan stom.

23. Na baka, di da tem vo hem dominewroko pasa (vo da leisi), dan a go baka na hem hoso.

24. En no langa na baka hem wefi Elisabet tan nanga bele, a tan na ini hoso, kibri vijfi moen langa, a taki:

25. Da so Masra ben doe na mi, now di a membre mi nanga hem boenhatti, vo a poeloe da sjem na mi fesi na ala soema hai.

26. Siksi moen na baka Gado ben seni da Engel Gabriel go na Galilea, na wan foto, disi dem kali Nazaret,

27. Na wan wendje, disi ben meki ondertrouw kaba nanga wan soema vo David famili, a nem Josef. Da wendje nem ben de Maria.

28. We, di da Engel doro na ini hem hoso, a taki: Odi! joe, disi finni gnade na Masra hai! Masra de nanga joe, a blesi joe moro leki ala tra oeman.

29. Di Maria si da Engel, a kom skreki vo da taki vo hem, en a taki na ini hem hatti taki: Hoe soortoe odi dati?

30. Da Engel taki gi hem taki : No frede, Maria ! Gado sori joe bigi gnade.

31. Loekoe ! joe sa tan nanga bele, en joe sa meki wan manpikien, di joe moe kali Jezus.

32. Hem sa grani, en dem sa kali hem : Pikien vo da moro hei Gado na tapo ; Gado Masra sa gi hem da koningtroon vo hem tata David ;

33. A sa de koning na tapo da famili vo Jakob teego, en da koningkondre vo hem no sa kaba.

34. Maria taki gi da Engel taki : Fa dati kan de, di mi no ben teki man jete ?

35. Da Engel piki hem taki : Santa Jeje sa kom joe abra, en da tranga vo da bigi Gado sa wroko dati ; en vo da hede da santa pikien, disi joe sa meki, sa nem Gado pikien.

36. En loekoe ! joe sisa Elisabet de nanga bele toe na hem ouroe jari srefi, a sa meki wan manpikien ; a go na ini siksi moen kaba, da srefi oeman, disi habi da nem taki, a no kan meki pikien.

37. Bikasi no wansani de, disi Gado no kan doe.

38. Now Maria taki : We, mi de na mi Masra hanoe ; meki hem doe nanga mi, so leki fa joe ben taki. En so da Engel libi hem, a gowei.

39. Da srefi tem Maria teki pasi, a waka hesi go tee na da

bergikondre na wan foto vo Juda.

40. En na dapee a go na ini Zakarias hosu, a taki Elisabet odi.

41. Ma di Elisabet jeri da odi vo Maria, nomo da pikien djompo na ini hem bele. En Elisabet kom foeloe nanga santa Jeje,

42. A bigin nanga tranga tongo, a taki : Gado moe blesi joe moro leki ala tra oeman ! En blesi moe de nanga da pikien toe, disi de na ini joe bele !

43. Fa mi habi da boenhede, disi da mama vo mi Masra kom loekoe mi !

44. Loekoe ! di mi jeri da odi vo joe, wantem da pikien na ini mi bele ben djompo vo plisiri.

45. Blesi vo joe, disi joe ben bribi ! Bikasi alasani, disi Masra ben taki gi joe, sa kom so toe.

46. Now Maria taki : Mi ziele de prijze Masra !

47. Mi hatti plisiri vo troe vo mi Gado, mi Helpiman !

48. Bikasi a ben loekoe mi mofina soema nanga boen hai. We, now ala soema sa taki, mi finni wan bigi boen, dem, disi de, nanga dem, disi sa kom jete.

49. Bikasi hem doe mi foeloe en bigi boen vo troe, hem, disi habi ala tranga en disi habi wan bigi en santa nem toe.

50. Hem boenhatti no kom

weri, vo sari dem soema, disi de frede hem.

51. A de sori wi da tranga hanoë vo hem ; en dem soema, disi habi bigi membre na ini dem hatti, dem a liti na gron.

52. Dem gransoema a hali poeloe na dem troon, en dem lagewan a hopo.

53. A plati foeloe boen goe-doe gi dem poti soema, di de nanga hangri, ma dem goedoeman a seni gowei soso.

54. A de membre hem boenhatti, vo a helpi hem pikien Israel teego ;

55. So leki fa a ben taki gi dem tata vo wi, Abraham nanga dem pikien vo hem.

56. En Maria ben tan nanga Elisabet wan drie moen langa ; dan a draai baka go na hoso.

57. Now da tem vo Elisabet ben kom, vo a meki, en a meki wan manpikien.

58. En di dem buurti nanga famili vo hem ben jeri, hoe bigi boen Masra ben doe na hem, dem alamal plisiri toe nanga hem.

59. En aiti dei na baka, di dem kom vo besnijde da pikien, dem gi hem da nem vo hem tata Zakarias.

60. Ma hem mama piki dem taki : No, a moe nem Johannes.

61. Dem taki gi hem taki : Tog no wan soema de na joe heeli famili, disi habi da nem.

62. Now dem haksi hem ta-

ta, hoe nem hem wani a moe kisi.

63. En Zakarias meki dem gi hem wan pikin lei, a skrivi taki : Johannes da hem nem. En dem alamal verwondroe.

64. En da srefi joeroe hem mofo hopo toe, en hem tongo kom loesoe, tee a bigin vo taki baka en vo prijze hem Gado.

65. En ala soema vo da heeli buurti kom verwondroe toemoesi pasamarki, en da tori kom panja na da heeli bergikondre vo Judea.

66. En ala soema, disi jeri dasani, dem praktizeeri da tori na ini dem hatti, dem taki : Sani sa kom vo da pikien ? Bikasi da hanoë vo Masra ben de nanga hem.

67. En hem tata Zakarias kom foeloe nanga santa Jeje, a hopo wan profetisingi, a taki :

68. Grantangi vo Masra, da Gado vo Israel ; vo di a kom loekoe hem kondre en a verloesoe hem piple.

69. A de gi wi wan tranga Helpiman na ini da famili vo hem foetoeboi David,

70. So leki a ben meki dem santa profeti pramisi wi na ouroetem kaba taki :

71. Hem sa helpi wi, poeloe wi na ondro han vo dem vijanti vo wi en vo ala dem soema, disi no lobbi wi ;

72. En vo a sori da lobbi, di a ben lobbi dem tata vo wi, en vo a membre da santa verbontoe ;

73. En da sweri, disi a ben sweri gi wi tata Abraham taki : hem sa gi wi (wan Helpiman),

74. Disi sa poeloe wi na ondro han vo dem vijanti vo wi, vo wi kan dieni hem zondro frede wi heeli liebitem,

75. Nanga santafasi en gerechtigheid, so leki fa a fiti hem hai.

76. En joe, mi pikien, dem sa kali wan profeti vo da moro hei Gado ; bikasi joe sa waka go na Masra fesi, vo meki hem pasi kom reti ;

77. En vo joe leri dem soema vo hem, meki dem kom sabi da boen, di dem kan kisi nanga da pardon vo dem zondoe,

78. Vo da toemoesi bigi lobbi hede vo wi Gado, disi meki wan krin letti hopo, sori hem srefi gi wi, so leki zon na hemel hopo ;

79. Vo a letti gi dem, disi sidom na ini doengroe en na ini da skaduwe vo dede ; en vo a potti wi foetoe na tapo da reti boen pasi, tjari wi, vo wi kan waka nanga kouroe hatti.

80. En da pikien ben gro, a kom tranga na ini jeje ; en a ben de liebi na woestijn, tee hem joeroe kisi, vo a hopo, leri dem soema vo Israel.

KAP. 2.

Kristus kom gebore. Dem besnijde hem. Dem tjari hem go na temple. Simeon-nanga Hanna. Da pikien Jezus na Jerusalem.

DA srefi tem Keizer Augustus seni wan plakati go na ala hem kondre, vo dem skrivi ala soema nem nanga goedoe na wan lijst.

2. Da teli ben de da fosi teli, datem di Cirenius ben de granman vo Siriakondre.

3. We, ibriwan soema ben go na da plesi, pee hem avoo ben gebore, vo meki dem teki skrivi hem nem.

4. So srefi Josef vo Nazaret na Galilea hopo toe, a go na Judakondre na da foto vo David, disi dem kali Betlehem, vo di a ben de vo David hoso nanga famili ;

5. Vo a meki dem teki skrivi hem nem nanga di vo Maria, disi a ben meki ondertrouw nanga hem, en disi ben de nanga bele.

6. We, di dem de dapee (na Betlehem), da tem ben kisi, vo a meki.

7. En a gebore wan manpikien, da fosi pikien vo hem, a domloe hem na ini kloisi, en dan a potti hem lidom na ini wan baki, vo di na ini da heeli hoso dem no ben kan kisi wan tra plesi vo tan.

8. We, na da srefi huurti som herder ben de na sabana, disi wakti dem meti dapee na neti.

9. En loekoe ! wan Engel vo Masra kom na dem, en da glori vo Gado kom letti so krin gi dem da heeli plesi rontoe, tee dem kom frede toemoesi.

10. Ma da Engel taki gi dem taki: No frede! Loekoe, mi tjari wan switi njoesoe kom gi oen, vo oen plisiri; en da plisiri sa de vo ala soema.

11. Bikasi tidei da Helpiman gebore gi oen na ini da foto vo David, hem da Kristus, da Masra.

12. En dati oen kan teki vo wan marki taki: Oen sa finni da pikien, domloe na ini klosi, a lidom na ini wan baki.

13. En wantem dem santa Engel vo hemel kom hipi hipi moksi nanga da Engel, dem prijze Gado, dem taki:

14. Glori moese de vo Gado tee na tapo, vrede kom na grontapo, en Gado habi plisiri nanga soema!

15. Ma di dem Engel komoto na dem soema, go na hemel baka, dem herder taki na makandra taki: We, meki wi go dan na Betlehem, go loekoe dasani, disi pasa, en disi Masra meki wi kom sabi.

16. En dem kom hesi, dem finni Maria nanga Josef, en da pikien dem finni toe, lidom na ini baki.

17. Na baka di dem ben si kaba, dem go panja da tori, disi da Engel ben taki gi dem vo da pikien.

18. En ala soema, disi jeri dasani, dem verwondroe toemoesi vo da tori, disi dem herder ben verteli dem.

19. Ma Maria teki kibri ala

dem woortoe, en a praktizeeri dem na ini hem hatti.

20. En dem herder draai baka gowei, dem prijze en singi Gado vo ala dasani, disi dem ben jeri, en disi dem srefi ben si, so leki fa da Engel ben taki gi dem.

21. Aiti dei na baka di dem ben besnijde da pikien, dem gi hem da nem Jezus, so leki da Engel ben kali hem kaba, bifo hem mama ben kisi bele vo hem.

22. Na baka di da tem ben kom, disi Maria ben moese krini hem srefi, so leki fa da wet vo Moses de taki, dem tjari da pikien go na Jerusalem, vo potti hem na Masra fesi.

(23. Bika da so da wet vo Masra ben taki: Ibri fosi manpikien, disi wan mama ben meki, dem moe wije gi Masra.)

24. En vo dem tjari da ofrandi kom, so leki fa da wet vo Masra ben taki: wan pari tondroe-duivi ofoe toe jonge duivi.

25. En loekoe! wan soema ben de liebi na Jerusalem datem, a nem Simeon, wan vroom soema, disi ben frede Gado, en a ben verwakti da troostoe vo Israel; bikasi da santa Jeje ben de na hem ini.

26. We, da srefi Jeje ben meki a kom sabi toe na ini hem hatti taki, hem no sa si dede, bifo hem no ben si da Kristus vo Masra.

27. We, now da Jeje naki

hem hatti, vo a kom na ini temple. En di da tata nanga mama ben tjari da pikien Jezus kom dapee, vo doe nanga hem, so leki fa da wet vo Gado de taki :

28. Simeon go teki da pikien na hem hanoë, a prijze Gado, a taki :

29. Masra ! now joe de meki joe foetoeboi gowei nanga kouroe hatti, so leki joe ben pramisi mi ;

30. Bikasi mi hai de si da Helpiman vo joe,

31. Disi joe seni kom na ala soema fesi,

32. Leki wan krin kandra, vo letti gi dem heiden, en leki wan glori vo joe piple Israel.

33. Ma da pikien tata nanga mama verwondroe vo troe vo dasani, disi dem ben jeri vo da pikien.

34. En Simeon feliciteeri dem, a taki gi Maria, da mama, taki : Loekoe ! da pikien disia de wan soema, disi sa meki foeloe Israel-soema fadom, en a sa meki foeloe hopo baka toe, en a de wan marki (wan getuige), disi dem no sa wani versta.

35. En joe srefi toe sa fili wansani, leki wan houroe soetoe joe na ini joe hatti. Dan dem membre vo foeloe soema hatti sa kom na krin.

36. So srefi wan oeman ben de dapee, wan profeti, disi dem kali Hanna, wan pikien vo Fanuel, vo Aser famili ; a ben de wan ouroe soema kaba.

Sebi jari a ben liebi nanga hem man, di a ben teki na hem wendje tem,

37. En now a ben de wan weduwe, di ouroe wan aitentien na fo jari so ; pikinmoro nooiti a no komopo moro na ini temple, ma dei nanga neti a dieni Gado nanga fasten en begi.

38. We, hem ben kom dapee toe da srefi joeroe, a prijze Masra, en dan a go taki tori vo da pikien gi ala soema na Jerusalem, di ben hangri vo si da verloesoe, disi da Messias sa kom verloesoe Israel.

39. Na baka di dem ben doe ala dem pligti, so leki fa da wet vo Masra taki, dan dem go liebi baka na Nazaret na Galileakondre.

40. En da pikien ben gro, a kom tranga na ini jeje, a kisi foeloe koni, en da gnade vo Gado ben de nanga hem.

41. We, hem tata nanga mama ben njoesoe ibri jari, vo go na Jerusalem, njam Paaska dapee.

42. En di hem kisi twaalvoe jari, dem go ageen na Jerusalem, so leki ala soema ben njoesoe vo doe na so wan feestedei.

43. Ma di dem feestedei pasa kaba, en di dem go baka na hoso, da pikien Jezus fika na Jerusalem, zondro hem tata nanga mama ben sabi dati.

44. Dem ben denke taki, somtem da pikien waka nanga dem tra soema, en vo da hede dem ben waka wan heeli dei,

dem zoekoe hem na mindri
dem famili nanga dem kompe.

45. Ma di dem no finni hem,
dem go baka tee na Jerusalem,
vo zoekoe hem.

46. En di vo drie dei dem
finni hem na ini temple; dapee
a sidom na mindri vo dem
leriman, vo a jeri en haksi
dem.

47. En ala soema, disi ben
jeri hem, verwondroe vo troe
vo hem verstand, en fa a ben
sabi vo piki dem so mooi.

48. So srefi Josef nanga
Maria verwondroe toe, di dem
si hem dapee, en hem mama
taki gi hem taki: Mi pikien,
fa joe ben doe wi so? loekoe,
joe tata nanga mi ben pina
toemoesi vo zoekoe joe!

49. Ma hem taki gi dem
taki: Vo san hede oen ben
zoekoe mi dan? Oen no sabi
taki, mi moese de na mi Tata
hoso nanga wroko?

50. Ma dem no kisi dasani
krin, dem no versta, san a wani
taki gi dem.

51. En a go nanga dem na
Nazaret, a zakka hem srefi na
dem ondro. Ma hem mama
ben kibri ala dem tori, a
membre dem na ini hem hatti.

52. En Jezus ben gro na
alafasi; moro foeloe jari a kisi,
moro a kisi koni toe; en Gado
nanga ala soema ben lobbi hem.

KAP. 3.

Johannes, da doopoeman. Da famili
vo Jezus.

DA tem di Keizer Tiberius
ben tiri dem kondre vo
hem tien na fo jari kaba, a ben
go na ini tien na vijfi; en di
Pontius Pilatus ben de gran-
man na Judea, en Herodes ben
de granman na Galilea, en hem
brara Filippus ben de granman
vo Iturea nanga Trakonitis, en
Lisanius ben de granman vo
Abilene;

2. Di Hannas nanga Kajafas
ben de grandomine, na da srefi
jari Gado ben kali Johannes,
da pikien vo Zakarias, komopo
na woestijn.

3. En Johannes hopo, a
waka rontoe na da heeli buurti
na Jordan sei, a preeki vo da
doopoe, fa soema moese draai
dem liebi, vo dem kan kisi
pardon vo dem zondoe.

4. So leki dem skrivi na ini
da boekoe vo dem woortoe vo
profeet Jesajas, di taki: Wan
stem vo wan preekiman de
bari na woestijn taki: Oen
meki pasi klari gi Masra!
Meki dem foetoe pasi vo hen
kom reti!

5. Ala lage plesi moe kom
hei, en ala bergi nanga heiple-
si moe zakka hafoepasi; dem
krom krom pasi moe kom reti,
en ala horohoro pasi moe kom
glati.

6. En ala soema sa si da helpi
vo Gado.

7. Dan a taki gi ala dem
foeloe soema, disi ben kom na
hem, vo a doopoe dem, taki:
Oen snekibroedoe! Soema ben

leri oen taki, oen moe ron go kibri gi da hattibron, disi de vo kom ?

8. Loekoe boen vo oen draai oen liebi reti, meki ala soema kan si dati na da opregti liebi en waka vo oen ! No troostoe oen srefi taki : Wi de pikien vo Abraham. Bika mi taki gi oen taki, efi Gado wani, a kan meki dem stoon dia kisi liebi, tron pikien vo Abraham.

9. Troe, dem potti aksi kaba na dem boom loetoe ; we, ibriwan boom, disi no meki boen vroektoe, dem sa koti, trowei na ini faja.

10. En dem soema haksi Johannes taki : We, san wi moe doe dan ?

11. En a piki dem taki : Da soema, disi habi toe djakti, meki a teki wan, gi na da soema, disi no habi ; en da soema, di habi njanjam, meki a doe so srefi toe.

12. Na baka dem tolbaar kom toe, vo teki doopoe, en dem haksi hem taki : Meester, san *wi* moese doe dan ?

13. Hem taki gi dem taki : Oen no moe haksi moro foeloe moni, leki lanti ben potti.

14. Dan dem soldati kom haksi hem toe taki : San *wi* moese doe dau ? En a taki gi dem taki : Oen no moe zoekoe soema nanga trobi, doe dem kroekoetoe, en oen moese tevrede nanga da traktamenti, di oen kisi.

15. Ma di dem soema no

ben sabi reti, hoesoema da Johannes, en di dem alamal ben membre na ini dem hatti taki, somtem hem da Kristus srefi,

16. Vo da hede Johannes piki dem alamal taki : *Mi* de doopoe oen nanga watra, ma wan trawan sa kom na mi baka, disi tranga moro leki mi, en disi mi no waarti, vo poeloe hem soesoe na hem foetoe ; we, hem sa doopoe oen nanga santa Jeje en nanga faja.

17. A de holi hem baki na hem hanoe, waai hem areisi ; da boen areisi a sa teki, kibri na hem makzien, ma da soso boeba a sa bron na ini da faja, disi no wan soema man vo kili teego.

18. Da so Johannes gi dem soema foeloe tra vermane moro, ala di a ben preeki da Evangelium.

19. Ma di Johannes ben kras granman Herodes toe vo hem brara wefi Herodias hede, en vo ala tra ogri, disi a ben doe,

20. Herodes ben doe wan bigi ogri na tapo jete, ala di a sloto Johannes na ini doengroehoso.

21. We, datem di so meni soema ben kom teki doopoe, en di Jezus srefi kisi doopoe toe, da srefi joeroe ala di a ben begi, hemel kom hopo na hem tapo,

22. En a ben de vo si, fa santa Jeje zakka kom na ondro leki wan duivi, a kom tan na

Jezus tapo. En wan stem toe komopo na ini hemel, a taki : Joe da mi lobbi pikien, nanga joe mi habi mi plisiri !

23. Datem Jezus ben ouroe wan drietentien jari so, di a ben bigin (vo leri), en dem ben lockoe hem alatem leki wan pikien vo Josef, disi ben de Eli pikien.

24. Eli ben de wan pikien vo Matat ; hem ben de wan pikien vo Levi ; dati ben de wan pikien vo Melki ; hem ben de wan pikien vo Janna ; dati ben de wan pikien vo Josef ;

25. Hem ben de wan pikien vo Matatias ; dati ben de wan pikien vo Amos ; hem ben de wan pikien vo Nahum ; dati ben de wan pikien vo Esli, en dati ben de wan pikien vo Nange ;

26. Hem ben de wan pikien vo Maat ; dati ben de wan pikien vo Matatias ; hem ben de wan pikien vo Semei, en dati ben de wan pikien vo Josef ; hem ben de wan pikien vo Juda ;

27. Dati ben de wan pikien vo Johanna ; hem ben de wan pikien vo Resa, en dati ben de wan pikien vo Zorobabel ; hem ben de wan pikien vo Salatiel, en dati ben de wan pikien vo Neri ;

28. Hem ben de wan pikien vo Melki ; dati ben de wan pikien vo Addi ; hem ben de wan pikien vo Kosam, en dati ben de wan pikien vo Elmo-

dam ; hem ben de wan pikien vo Eer ;

29. Dati ben de wan pikien vo Joses ; hem ben de wan pikien vo Eliezer, en dati ben de wan pikien vo Jorem ; hem ben de wan pikien vo Mattat, en dati ben de wan pikien vo Levi ;

30. Hem ben de wan pikien vo Simeon ; dati ben de wan pikien vo Juda ; hem ben de wan pikien vo Josef, en dati ben de wan pikien vo Jonan ; hem ben de wan pikien vo Eliakim ;

31. Dati ben de wan pikien vo Melea ; hem ben de wan pikien vo Menam, en dati ben de wan pikien vo Mattata ; hem ben de wan pikien vo Natan, en dati ben de wan pikien vo David ;

32. Hem ben de wan pikien vo Jesse ; dati ben de wan pikien vo Obed ; hem ben de wan pikien vo Boas, en dati ben de wan pikien vo Salmon ; hem ben de wan pikien vo Nahasson ;

33. Dati ben de wan pikien vo Aminadab ; hem ben de wan pikien vo Aram, en dati ben de wan pikien vo Esrom ; hem ben de wan pikien vo Fares, en dati ben de wan pikien vo Juda ;

34. Hem ben de wan pikien vo Jakob ; dati ben de wan pikien vo Isaak ; hem ben de wan pikien vo Abraham, en dati ben de wan pikien vo

Tara ; hem ben de wan pikien vo Nahor ;

35. Dati ben de wan pikien vo Saruk ; hem ben de wan pikien vo Ragahu, en dati ben de wan pikien vo Faleg ; hem ben de wan pikien vo Eber, en dati ben de wan pikien vo Sala ;

36. Hem ben de wan pikien vo Kainan ; dati ben de wan pikien vo Arfaksad ; hem ben de wan pikien vo Sem, en dati ben de wan pikien vo Noa ; hem ben de wan pikien vo Lamek ;

37. Dati ben de wan pikien vo Metusala ; hem ben de wan pikien vo Enok, en dati ben de wan pikien vo Jared ; hem ben de wan pikien vo Maleleel, en dati ben de wan pikien vo Kainan ;

38. Hem ben de wan pikien vo Enos ; dati ben de wan pikien vo Set ; hem ben de wan pikien vo Adam, en hem ben de vo Gado.

KAP. 4.

Didiebri kom tesi Jezus. Jezus bigin vo preeki. A kom na Nazaret. A meki sikiman kom boen.

DI Jezus komopo baka na Jordan sei, a ben foeloe nanga santa Jeje, en so da Jeje teki hem, tjari hem go na woestijn.

2. Na dapee didiebri kom tesi hem fotentien dei langa. Ala dem dei doro a no ben njam wansani, en na baka di

dem dei pasa, hangri kom kili hem.

3. Vo da hede didiebri taki gi hem taki : Efi joe de Gado pikien, taki dan na da stoon disia, meki a tron brede.

4. Jezus piki hem taki : Boekoe de taki : A no brede wawan de holi scema liebi, ma ibriwan woord vo Gado toe.

5. Dan didiebri tjari hem go na tapo wan hei bergi, en na wan bro so a sori hem ala koningkondre na grontapo,

6. A taki gi hem taki : Mi sa meki joe kom masra vo ala dem kondre disia, en vo ala da glori vo dem ; bikasi dem de na mi oundro, en mi kan gi dem na soema mi wani.

7. We, efi joe wani aanbegi mi, wantem ala dasani sa de vo joe.

8. Jezus piki hem taki : Komoto na mi fesi, joe Satan ! Boekoe de taki : Joe moe aanbegi Gado, joe Masra, hem wawan joe moese dieni.

9. Na baka a tjari hem go na Jerusalem toe, a potti hem tee na tapo da hei pinti vo temple, a taki gi hem taki : Efi joe de Gado pikien, hiti joe srefi dia go na oundro !

10. Bikasi Boekoe de taki : Gado sa gi dem Engel vo hem ordre, vo dem kibri joe,

11. En vo dem tjari joe na dem hanoe, meki joe no naki joe foetoe na wan stoon.

12. Now Jezus piki hem taki : Ma Boekoe de taki toe taki :

Joe no moc tesi Gado, joe Masra !

13. Na baka, di didiebri kaba ala dem tesi, dan a gowei, libi hem wan piesi tem.

14. En dan da Jeje teki Jezus, a tjari hem go baka na Galilea, en wantem ala soema kom jeri vo hem na da heeli buurti rontoe.

15. Bika a ben leri dem na ini dem kerki, en ala soema ben prijze hem.

16. Dan a kom toe na Nazaret, pee dem ben kweeki hem ; en na Sabadei, so leki fa a ben njoesoe vo doe alatem, a go na ini kerki, a hopo tanapoe vo lezi.

17. En dem langa da boekoe vo profet Jasajas gi hem. We, di a hopo da boekoe, a miti da plesi, pee dem skrivi taki :

18. Da Jeje vo Masra de na mi tapo ; vo da hede a ben wijje mi, vo preeki da Evangelium gi dem potiman ; en a seni mi, vo mi dresi dem, disi de nanga broko hatti,

19. Vo preeki gi dem soema na doengroehoso taki, dem sa loesoe, en gi dem blinde soema taki, dem sa si, en gi dem boejeman taki, dem sa kom fri, en vo preeki da switi jari vo Masra.

20. Na baka di a ben tapo da boekoe kaba, dan a gi hem baka na da dienari vo kerki, en a go sidom. En ala soema hai, disi ben de na ini da kerki, ben de na hem tapo.

21. Now Jezus bigin vo preeki gi dem taki : Tidei da woortoe vo da boekoe kom reti na oen jesi diaso !

22. En dem alamal ben gi hem reti toe, dem verwondroe vo dem switi woortoe, disi komopo na hem mofo, en dem taki : Da soema a no Josef pikien ?

23. Jezus taki gi dem taki : Ja, oen sa koti da odo gi mi taki : Datra, helpi joe srefi ! Alasani di wi jeri joe ben doe na Kapernaum, doe so srefi dia toe na joe eigen kondre !

24. Ma hem taki : Ja vo troe, mi taki gi oen taki : No wan profeti habi nem na hem eigen kondre.

25. Ma troe troe mi taki gi oen taki : Na profet Elias tem, di hemel ben sloto (vo no wan areen no moe fadom) drie jari nanga siksi moen langa, di da bigi hangritem ben de na heeli kondre, foeloe weduwe ben de na Israelkondre toe ;

26. Kaba na no wan vo dem Gado ben seni Elias go, buit na Sarepta wawan, na wan weduwe vo Zidonkondre.

27. So srefi nofo melaatssoema ben de na Israelkondre na profet Eliza tem, kaba no wan vo dem ben kom krin, buit Naeman wawan, da soema vo Siriakondre.

28. Ma di dem soema, disi ben de na ini da kerki, ben jeri dati, dem ala hatti kom bron,

29. En dem hopo, dem troe-soe hem go na doro, komoto na ini foto, en dan dem tjari hem go na da pinti vo da srefi bergi, pee da foto vo dem ben bouw na tapo, vo dem kan troesoe hem trowei.

30. Ma hem pasa na dem mindri, a gowei.

31. En dan a kom na Kaper-naum, da wan foto vo Galilea ; na dapee a leri soema na Sa-badei.

32. En dem verwondroe vo da leri vo hem ; bikasi dem woortoe vo hem ben tranga vo troe.

33. We, wan soema ben de dapee na ini kerki, disi wan takroe geest de trobi hem ala-tem ; en da soema bari tranga,

34. A taki : Libi wi ! hoe wroko wi habi nanga joe ! Joe kom dia, nomo vo pori wi ; mi sabi, soema da joe ; joe de da Santawan vo Gado.

35. Ma Jezus kras i hem taki : Tapo joe mof o en komoto na ini da soema ! Now da didie-bri hiti hem tee na dem tra soema mindri, en so a komoto na ini da soema, zondro a doe hem wan ogri.

36. En ala soema kisi wan frede vo dati ; dem taki na makandra taki : Nanga magti en nanga tranga a de koman-deeri dem takroe geest, en wantem dem harki hem, dem komoto.

37. En da tori vo hem kom panja hesi na da heeli buurti.

38. Na baka di Jezus ko-mopo na kerki, a go na ini Simon hoso ; na dapee Simon wesi mama ben lidom nanga tranga koorsoe, en dem begi hem vo da siki oeman.

39. We, Jezus go na hem, a krasi da koorsoe, en so da koorsoe libi hem. En wantem da oeman hopo, a dieni dem.

40. Ma na sabatem, di zon go na ondro kaba, dem ben tjari ala soortoe sikiman kom na hem. En hem potti hem hanoe na ibriwan sikiman tapo, a meki dem kom boen.

41. So srefi dem didiebri komoto toe na ini foeloe soema, dem bari taki : Joe da Kristus, da pikien vo Gado ! Ma hem krasi dem, a meki dem no taki moro ; bikasi dem ben sabi troe taki, hem da Kristus.

42. Deibroko mamantem bi-fo moesoedei, Jezus go na doro na wan woestijn-pleisi ; en foeloe soema go zoekoe hem, dem kom na hem dapee, en dem begi hem toemoesi, vo a no moe gowei, libi dem.

43. Ma hem taki gi dem taki : Mi moese go na dem tra foto toe, preeki da Evange-lium vo Gadokondre ; bika vo dati hede mi ben kom.

44. En so a go preeki na ini ala dem kerki na heeli Galilea.

KAP. 5.

Jezus meki Petrus kisi foeloe fisi. A meki wan melaatssoema kom krin, en wan jegtisoema a helpi toe. A kali Matteus vo tron hem disciple.

WAN dei, di focloe soema kom rontoe Jezus, vo jeri da woord vo Gado, a tana-poe na sei da zee vo Genezaret,

2. En di a si toe (pikin) sipi na da zee (dem fisiman ben komopo, wasi dem netti),

3. We, a go na ini wan sipi, disi ben de vo Simon, a begi hem, vo a troesoe da sipi pikinso komoto na sjoro; en dan a go sidom, en na ini da sipi a leri dem soema (na sjoro).

4. Na baka di a kaba vo preeki, a taki na Simon taki: Tjari da sipi go moro na mindri, en hiti oen netti na ini watra, kisi fisi!

5. Simon piki hem taki: Meester! wi ben pina da heeli neti, zondro wi ben kisi wansani; ma tog nanga joe woord mi sa hiti da netti na ini watra.

6. En di dem doe so, dem kisi so meni fisi, tee da netti bigin vo broko.

7. En dem kali dem mati vo dem, disi ben de na ini da tra sipi, meki dem kom helpi dem vo hali. En di dem kom, dem foeloe ala toe sipi tee pikinmoro dem soengoe.

8. En di Simon Petrus si dati, a go fadom na Jezus foetoe sei, a taki: Ke mi Masra! komoto na mi dia; mi de wan zondoe soema!

9. Bikasi a ben kom skreki en verwondroe toemoesi, hem nanga ala dem trawan toe, di ben de nanga hem, vo si so

meni fisi, disi dem ben kisi nanga makandra.

10. So srefi Jakobus nanga Johannes, dem pikien vo Zebedeus, disi ben de kompani nanga Petrus, (dem kom verwondroe toe). Ma Jezus taki gi Simon taki: No frede! now joe sa go kisi liebisoeama.

11. We, dem tjari dem sipi go na sjoro, en wantem dem libi alasani, dem waka go na Jezus baka.

12. Na baka, di a ben de na wan vo dem foto, loekoe! wan soema de dapee, disi hem skin ben foeloe nanga da melaats-siki. We, di da soema ben si Jezus, a go begi hem nanga fesi na gron, a taki: Masra! efi joe wani, joe kan krini mi.

13. Jezus langa hem hanoe, a meli da soema, a taki: Ja, mi wani, joe moese kom krin. En wantem da melaats libi hem.

14. En Jezus waarskouwe da soema, vo a no moese taki dati gi no wan soema; ma a taki: Go sori joe srefi gi domine, en meki joe ofrandi, so leki Moses ben potti taki, soema moese doe, te dem kom krin baka, vo dem habi wan marki.

15. Ma tog moro foeloe soema kom jeri vo Jezus, en vo da hede soema kom foeloe toemoesi makandra, vo jeri hem en vo meki a helpi dem na ini dem siki.

16. Ma Jezus ben go kibri na woestijn, go begi dapee.

17. Wan tra dei di a sidom leri ageen, som Fariseman nanga meester vo wet ben sidom dapee toe, disi ben komopo na ala dem foto vo Galilea en vo Judea en tee vo Jerusalem; en wan tranga vo Gado komopo na hem, di meki a helpi ala sikiman.

18. En loekoe! som mansoema ben tjari wan trawan, disi siki nanga jegti, kom na tapo wan bedi, dem zoekoe pasi vo tjari hem kom na ini, potti hem na Jezus fesi.

19. Ma di dem no ben kan finni no wan pasi vo dem foe-loe soema hede, pee vo tjari hem kom na ini, vo da hede dem klim go tee na tapo da hoso, dem meki wan horo, en so dem zakka hem go na ondro na ini hem bedi, potti hem reti na Jezus fesi.

20. We, di Jezus si da bribi vo dem, a taki gi da sikiman taki: Joe soema! joe kisi pardon kaba vo joe zondoe.

21. Ma dem meester vo wet nanga dem Fariseman kroetoe hem vo dati na ini dem hatti, dem taki: Hoesoema dati, di de meki spotoe so nanga Gado? Hoesoema kan gi trawan pardon vo dem zondoe, buit Gado wawan?

22. Ma di Jezus kom si dasani, disi dem ben membre na ini dem hatti, a piki dem taki: Soortoe membre oen habi na ini oen hatti?

23. San de moro hebi? vo

taki: Joe kisi pardon vo joe zondoe? ofoe vo taki: Hopo tanapoe, waka go?

24. Ma oen moese sabi taki: Soemapikien habi da tranga na grontapo, vo gi soema pardon vo dem zondoe; (dan a taki gi da sikiman taki:) Mi taki gi joe, hopo, teki joe bedi en go na hoso!

25. Wantem da soema hopo na dem fesi, a teki da bedi, pee a ben lidom na tapo, en so a go na hoso, a taki hem Gado grantangi.

26. En ala soema verwondroe vo dati, dem prijze Gado; en dem kom frede toe, dem taki: Tidei wi si sani, disi dangra wi!

27. Na baka Jezus go na doro, en di a si wan tolbaar sidom de teki tol, a nem Levi, Jezus taki gi hem taki: Kom go nanga mi!

28. Wantem da soema libi alasan, a hopo go nanga Jezus.

29. En Levi meki wan bigi trakteeri toe gi hem na hem hoso, en nofo tra tolbaar nanga foeloe tra soema moro ben sidom nanga hem na tafra.

30. Ma dem meester vo wet nanga dem Fariseman ben mandi vo dati, en dem taki gi dem disciple vo hem taki: Vo san hede oen de njam en dringi nanga dem tolbaar en zondaar?

31. Ma Jezus piki dem taki: Dem gezontoe soema no habi

wroko nanga datra, ma dem sikiman.

32. Mi no ben kom vo dem regtvaardiki soema hede, ma vo kali dem zondaar, meki dem draai dem liebi.

33. Ma dem taki gi hem taki: Vo san hede dem disciple vo Johannes fasten so meni en dem begi so meni, so srefi dem disciple vo dem Fariseman toe; ma dem disciple vo joe de njam en dringi (alatem)?

34. Jezus taki gi dem taki: We, oen sa meki dem soema na bruiloft fasten dan, so langa da bruidigom de nanga dem?

35. Ma da tem sa kom, disi da bruidigom sa komopo na dem sei, en dan dem sa fasten.

36. Now a taki wan geersitori gi dem jete, taki: No wan soema sa teki wan njoe piesi klosi, vo lapoe wan ouroe klosi; bika da so a de go pori da njoe klosi, en buiti dati da njoe piesi no fiti da ouroe klosi toe.

37. So srefi no wan soema sa potti njoe wieni na ini ouroe leeri-zaka; bikasi da njoe wieni de go broko dem zaka, en dan da wieni lasi en dem zaka pori toe.

38. Ma njoe wieni de fiti, vo dem potti hem na ini njoe zaka, dan ala toe sa tan boen makandra.

39. So srefi no wan soema, disi ben dringi ouroe wieni kaba, sa hangri wantem vo dringi njoewan; bikasi a sa taki, da ouroewan de moro switi.

KAP. 6.

Dem disciple broko som tiki karoe. Jezus helpi wan soema, di habi wan drei hanoe. A kali dem Apostel. A holi wan preeki.

WAN Sabadei di Jezus pasa wan karoe-gron, a ben de wan saba bifo njoe moen, dem disciple vo hem go broko som tiki karoe, frifi na ini dem hanoe, en so dem njam.

2. Ma som vo dem Fariseman taki gi dem taki: Fa oen doe sani, disi no fiti soema vo doe na Sabadei?

3. Jezus piki dem taki: Oen no lezi dati toe na Boekoe, san David ben doe, di hangri ben kili hem nanga dem tra soema, di ben de nanga hem?

4. Fa a ben go na ini da hoso vo Gado, teki dem toonbrede njam, disi tog no wan soema ben habi pasi vo njam, buiti dem domine wawan, en a ben gi na dem trawan toe, di ben de nanga hem?

5. En a taki gi dem taki: Soemapikien de masra toe vo Sabadei.

6. Na wan tra Sabadei baka a go na kerki ageen, go leri. We, na dapee wan soema ben de, disi hem reti hanoe ben drei.

7. En dem meester vo wet nanga dem Fariseman wakti Jezus, efi a sa helpi da soema na Sabadei, vo dem kan finni wansani vo klage hem.

8. Ma di hem kom si, san de

na ini dem hatti, a taki gi da soema nanga da drei han taki : Hopo, kom tanapoe dia ! En da soema hopo, a go tanapoe de.

9. Now Jezus taki gi dem trawan taki : Mi haksi oen taki : San de fiti, vo wi doe na Sabadei ? boen ofoe ogri ? vo holi liebi ofoe vo pori hem ?

10. Dan a loekoe dem alamal rontoe, a taki gi da soema taki : Langa joe han ! En di a langa hem han, wantem da hanoe ben kom boen en reti baka, so boen leki da trawan.

11. We, vo dati dem ala hatti kom bron, dem kom tan leki dem lau, en wantem dem praktizeeri nanga makandra, san dem sa doe nanga Jezus.

12. Da srefi tem Jezus go tee na tapo wan bergi vo begi ; en na dapee a tan begi na Gado da heeli neti.

13. Deibroko mamantem a kali dem disciple vo hem kom na hem, en na dem mindri a teki t'waalvoe soema, disi a kali Apostel toe :

14. Dati da Simon, disi a kali Petrus toe, nanga hem brara Andreas, Jakobus nanga Johannes, Filippus nanga Bartolomeus,

15. Matteus nanga Tomas, Jakobus, da pikien vo Alfeus, nanga Simon, disi dem ben kali Zelotes ;

16. Judas, Jakobus pikien, nanga Judas Iskariot, disi ben tori hem na baka.

17. En Jezus teki dem, a zakka go na ondro na wan bigi sabana, pee da heeli hipi disciple vo hem ben de makandra nanga so meni tra soema moro vo heeli Judea en vo Jerusalem en vo Tirus nanga Zidon tee na zeekantisei ;

18. Dem alamal ben kom vo jeri hem en vo zoekoe helpi na ini dem siki vo dem ; so srefi soema ben kom dapee toe, disi dem takroe geest ben trobi dem ; en dem alamal kom boen.

19. Ala soortoe soema ben zoekoe vo meli hem ; bikasi wan tranga komopo na hem, en a meki dem alamal kom boen.

20. Na baka a hopo hem hai, loekoe na dem disciple, a taki : Blesi vo oen potiman, bikasi Gadokondre de vo oenoe !

21. Blesi vo oenoe, disi de hangri dia, bikasi oen sa kisi nofo ! Blesi vo oenoe, disi de krei dia, bikasi oen sa lafoe !

22. Blesi vo oenoe, efi trawan no kan si oen na hai vo Soemapikien hede, efi dem poeloe oen na dem mindri, en efi dem kosi oen, pori oen nem na kondre !

23. Vo dati oen moe plisiri, oen moe blijti reti reti ; bika loekoe ! na hemel oen sa kisi wan bigi paiman. So srefi dem tata vo dem ben doe na dem profeti toe.

24. Ma heloe vo oenoe, oen

goedoe-man ! oen kisi oen troos-toe kaba.

25. Heloe vo oenoe, di habi alasani nofo ! oen sa pina nanga hangri. Heloc vo oenoe, di oen lafoe dia ! oen sa sari en krei.

26. Heloe vo oenoe, efi ala soema de prijze oen ! bika so dem tata vo dem ben doe dem falsi profeti toe.

27. Ma na oenoe, di de jeri mi dia, mi taki : Lobbi oen vijanti ! Doe boen na dem, disi habi ogri hatti vo oenoe !

28. Blesi dem, disi de vloekoe oen ! En begi gi dem, disi doe oen ogri !

29. Te wan soema gi joe wan klap na joe sei fesi, draai hem da tra sei toe ! En efi wan soema teki joe mantel, no tapo hem vo teki joe djakti toe !

30. Te wan soema begi joe wansani, gi hem ! En efi wan soema teki joe sani, no haksi dasani baka !

31. En san, disi oenoe wani, tra soema moese doe na oenoe, dati oenoe moese doe na dem toe.

32. Ma efi oen lobbi *dem* wawan, disi de lobbi oenoe, hoe paiman oen sa kisi vo dati ? Bikasi dem zondoe-soema de lobbi dem mati toe.

33. En efi oen doe boen na *dem* soema wawan, disi ben doe oenoe boen, hoesoema sa taki oen tangi vo dati ? Bikasi dem zondoe-soema de doe da srefi sani toe.

34. En efi oen leeni na so soema wawan, disi oen sabi taki, oen sa kisi dasani baka, hoe tangi oen sa kisi vo dati ? Bikasi dem zondoe-soema de leeni makandra toe, vo dem kan kisi so srefi baka.

35. We, oenoe moese doe moro foeloe leki dem ; oen moese lobbi oen vijanti ! oen moese doe boen en leeni na so soema, disi oen no kan hopoe taki, oen sa kisi wansani baka : dan oen sa kisi wan bigi paiman, oen sa de pikien vo da bigi Gado na tapo ; bika hem ha boenhatti toe vo dem ogri soema srefi, disi no de taki hem tangi.

36. We, vo da hede oenoe moese sari soema toe, leki oen Tata de sari soema.

37. No kroetoe trawan, dan trawan no sa kroetoe oenoe toe ! No verdoem trawan, dan trawan no sa verdoem oenoe toe. Gi trawan pardon, dan trawan sa gi oen pardon so srefi toe.

38. Gi trawan hafoc, dan trawan sa gi oenoe hafoc toe, dem sa gi oen foeloe vo troe, wan bigi marki, tee a pasa abra. Bikasi nanga da srefi marki, disi oenoe de marki trawan, dem sa marki oen baka.

39. Dan a ben taki wan geersitori gi dem taki : Hoefasi, wan blinde soema sa man vo sori pasi gi wan tra blindewan ? a no dem ala toe sa fadom na ini gotro ?

40. Wan disciple no de mo-ro foeloe leki hem meester ; ma te a kom so fara, tee a sabi ufo, dan a sa de leki hem meester.

41. We, fa joe si da pikin splintri na ini joe brara hai, kaba joe no de si da balke na ini joe eigen hai ?

42. En fa joe kan taki gi joe brara taki : Tan brara, meki mi poeloe da splintri na ini joe hai, di joe no de si da balke na ini joe eigen hai ? Joe falsi soema ! poeloe fosi da balke na ini joe eigen hai ; na baka joe kan probeeri vo poeloe da splintri na ini joe brara hai.

43. Bikasi wan boom, disi de meki slegti vroektoe, no de wan boen boom, en wan boom, disi de meki boen vroektoe, no de wan slegti boom.

44. Ibriwan boom joe kan sabi na hem vroektoe. Bikasi na pramaka joe no finni figa, en na lemikiboom joe no kan piki druivi.

45. Wan boen soema, disi habi wan boen goedoe na ini hem hatti, hem de teki hafoe vo da boen goedoe, a doe boen ; ma wan ogri soema, disi habi wan ogri goedoe na ini hem hatti, hem de teki da ogri goedoe, a doe ogri. Bikasi san disi de foeloe joe hatti, dati de na joe mofa toe.

46. Ma vo san hede oen de kali mi Masra ! Masra ! di oen no de doe, san mi de taki gi oen ?

47. Mi sa sori oen, hoesoema so wan soema de geersi, disi de kom na mi, en disi de jeri dem leri vo mi, en disi de doe so toe :

48. Hem de geersi wan soema, disi de meki wan hosu ; ma fosi a diki wan dipi gotro, en dan a metsle da stoonfoetoe na tapo wan bigi klipstoon. We, na baka di watra kom hei, en di da vloedoe vo da bigi watra kom naki da hosu, tokoe da hosu no seki ; bika dem ben meki da stoonfoetoe vo hem na wan bigi klipstoon tapo.

49. Ma da soema disi de jeri, en disi no de doe so toe, hem de leki wan soema, disi bouw hem hosu na tapo zanti, zondro a gi hem wan stoonfoetoe. We, na baka di watra kom hei, naki da hosu, a broko wantem, a fadom wan ogri fadom.

KAP. 7.

Vo da ofciri foetoeboi. Da jonkman na da foto Nain. Johannes seni toe disciple go na Jezus. Wan oeman zalvoe Jezus foetoe.

NA baka di Jezus kaba vo leri dem soema, di ben de makandra dapee, a ben go na Kapernaum.

2. Na dapee wan ofciri foetoeboi, disi hem masra ben lobbi, lidom siki tee vo dede.

3. We, di da ofciri ben jeri vo Jezus, a seni dem gransoema vo Djoe go begi hem, vo a

kom meki hem foetoeboi kom boen.

4. We, di dem kom na Jezus, dem begi hem tranga, dem taki: Troe, da soema waarti, vo joe doe hem da boen;

5. Bikasi a lobbi wi piple, en da korki vo wi a ben meki toe gi wi.

6. En Jezus go nanga dem. Ma di a no ben de farawei vo da hosoro, da ofciri seni wan toe kompe go na hem, a seni taki gi hem taki: Masra, no trobi joe srefi, bika mi no waarti, vo joe kom na ondro mi daki.

7. Vo da hede mi no ben habi hatti toe, vo mi srefi kom na joe; we, taki *wan* woortoe nomo, dati sa meki mi foetoeboi kom boen.

8. Bika mi srefi, alwasi mi de na granman ondro, tog mi habi soldati na mi ondro; en efi mi taki na wan taki: Go! —wantem a de go; en efi mi taki na wan trawan taki: Kom dia! —wantem a de kom; en efi mi taki gi mi foetoeboi taki: Doe dati! —wantem a de doe.

9. Di Jezus jeri dati, a verwondroe vo troe vo da soema; en dan a draai hem fesi, a taki gi dem soema, disi ben waka kom nanga hem taki: Vo troe mi taki gi oen, so wan bribi mi no finni jete, no na dem Israel-soema srefi.

10. We, di dem soema, disi

da ofciri ben seni go na Jezus, kom na hosoro baka, dem finni da siki foetoeboi kom boen kaba.

11. Deibroko Jezus hopo vo go na wan foto, disi dem kali Nain; en foeloe vo hem disciplo go nanga hem, nanga nofo tra soema moro.

12. We, di a kom klosibei na da bigi poortoe vo da foto, loekoe! dem tjari wan dedesoema komopo (vo go beri); a ben de da wan enkli pikien vo hem mama, di ben de wan weduwe, en foeloe soema vo da foto ben go nanga hem.

13. We, di Masra kom si da oeman, a fili wan sari nanga hem, en a taki gi hem taki: No krei!

14. Dan a go moro klosibei, a meli da baar, en wantem dem tjariman tan tanapoe. Now Jezus taki: Jonkman! mi taki gi joe, hopo!

15. En da dedesoema hopo, a bigin vo taki. Dan Jezus gi hem baka na hem mama.

16. We, dati meki ala soema kisi bigi respekti, en dem prijze Gado, dem taki: Wan bigi profeti hopo na wi mindri, en Gado kom loekoe hem kondre.

17. En da tori vo hem kom panja na heeli Judakondre en na ala dem tra kondre na buurti toe.

18. We, ala dem tori disi dem disciplo vo Johannes ben go verteli Johannes toe.

19. Vo da hede Johannes

kali toe disciple vo hem kom na hem, a seni dem go na Jezus vo go haksi hem taki : Hoefasi ? da joe de da soema, disi de vo kom, ofoe somtem wi moe verwakti wan trawan ?

20. We, di dem soema kom na Jezus, dem taki : Johannes, da doopoeman, ben seni wi kom na joe, a seni haksi joe taki : Hoefasi ? da joe de da soema, disi de vo kom, ofoe somtem wi moe verwakti wan trawan ?

21. Da srefi tem Jezus ben meki foeloe soema kom boen, dem disi ben de nanga siki en nanga mankeeri en nanga ogri jeje ; en foeloe blinde soema a ben helpi toe, vo dem kan si baka.

22. Vo da hede a piki dem toe soema taki : Go baka na Johannes en verteli hem, san oen si nanga san oen jeri, (vo taki) : Dem blinde soema de si, dem laam soema de waka, dem melaats-soema kom krin, dem doovoeman de jeri, dem dedesoema hopo, en dem poti mofinawan de jeri da Evange- lium.

23. En blesi vo dem, disi no teki mandi na mi.

24. We, di dem boodsko- poeman vo Johannes ben gowei kaba, Jezus bigin vo haksi ala dem tra soema, san dem denke vo Johannes, a taki : San oen ben go vo loekoe na woestijn ? somtem oen ben wani si wan warimbo, disi winti de sekseki ?

25. Ofoe san oen ben go na doro vo loekoe ? somtem oen ben wani si wan soema, disi de prodo nanga mooi fini klosi ? Loekoe, dem soema, disi de prodo nanga mooi fini klosi en disi de liebi nanga plisiri, dem de liebi na dem koning hoso.

26. Ofoe san oen ben go na doro vo loekoe ? somtem oen ben wani si wan profeti ? Ja, mi taki gi oen taki, (oen ben si wan soema,) disi bigi moro leki wan profeti.

27. Hem de da soema, disi Boekoe taki vo hem taki : Loekoe, mi de seni mi boodskopoe- man go na joe fesi, vo a meki pasi klari gi joe.

28. Bika mi taki gi oen taki : Na mindri vo ala dem soema, disi dem oeman ben meki, no wan de wan moro bigi profeti leki Johannes, da doopoeman ; ma tog da moro lage soema na Gadokondre de bigi moro leki hem.

29. We, ala soema, disi ben jeri hem, nanga dem tolbaar toe, dem alamal ben gi Gado reti, dem teki da doopoe vo Johannes.

30. Ma dem Fariseman nan- ga dem mcester vo wet ver- agti da blesi, disi Gado ben wani blesi dem, dem no teki da doopoe vo Johannes.

31. Vo da hede Masra ben taki : Hoesoema mi sa teki vo geersi da speli soema disia ? Hoesoema dem de geersi ?

32. Dem de leki dem pikien, disi sidom na wowojo (de prei), en disi de bari gi dem tra pikien taki: Wi ben fluiti gi oen, ma oen no ben dansi; wi ben singi kreisingi gi oen, ma oen no ben krei.

33. Bika Johannes, da doo-poeman, ben kom, a no njam brede, a no dringi wieni; en oen taki, a de holi nanga diebri.

34. Soemapikien ageen ben kom, a de njam en dringi; now oen taki: Loekoe, da soema de njam en dringi toemoesi pasa, a de boen mati nanga dem tol naar en nanga dem zondaar.

35. Ma tog da reti koni moese finni hem reti na ala dem pikien vo hem.

36. Wan dei wan vo dem Fariseman begi Jezus, vo a kom njam nanga hem. En a go na ini da Fariseman hoso, a go sidom na tafra.

37. En loekoe! wan oeman ben de na da foto, wan zondoeoeman; we, di hem jeri taki, Jezus sidom na tafra na da Fariseman hoso, a teki wan alabaster-batra nanga switi smeri-olie,

38. A go tanapoe na Jezus baka na hem foetoe sei en a krei; en so a bigin vo nati Jezus foetoe nanga hem haiwatra, en dan a drei dem baka nanga hem hede-wiwiri, a bosidem en a zalvoe dem nanga da olie.

39. Ma di da Fariseman, disi ben verzoekoe hem, ben si dati, a taki na ini hem hatti taki: Efi hem ben de wan profeti, dan a sa sabi toe, soortoe oeman dati, disi de meli hem; bikasi da wan zondoeoeman.

40. Jezus piki hem taki: Simon! mi habi wansani vo taki gi joe. Hem taki: Meester, hoesan dan?

41. (Jezus taki:) Wan goedoeman ben de, disi toe soema ben moese pai hem; wan ben moese pai hem vijfhondro piesi zilvermoni, en da trawan vijftientien.

42. Ma di dem no ben habi vo pai, a libi da paiman gi dem ala toe vo presenti. We, taki gi mi, hoedisi vo dem toe soema sa lobbi hem moro foeloe?

43. Simon piki hem taki: Mi denke taki, *da* soema, disi ben habi da moro bigi paiman. Jezus taki gi hem taki: Joe si? joe taki reti.

44. En dan a draai loekoe da oeman, a taki na Simon taki: Joe si da oeman disia? Di mi kom na ini joe hoso, joe no ben gi mi watra, vo mi wasi mi foetoe; ma da oeman disia ben nati mi foetoe nanga hem haiwatra en nanga hem hedewiwiri a bendreidem baka.

45. Joe no ben gi mi wan bosidoe; ma da oeman disia, sinsi a ben kom na ini, a no kaba vo bosidoe mi foetoe.

46. Joe no ben zalvoe mi hede nanga soso olie, ma disi dia ben zalvoe mi foetoe nanga da moro boen smeri-olie.

47. Vo da hede mi taki gi joe taki : Hem kisi pardon vo foeloe zondoe, bikasi a lobbi mi tranga. Ma da soema, disi kisi pardon pikinso nomo, hem de lobbi pikinso toe.

48. Dan a taki gi da oeman taki : Joe kisi pardon kaba vo joe zondoe !

49. Ma dem trawan, disi ben sidom nanga hem na tafra, taki na ini dem hatti taki : Soema dati, di de gi soema pardon vo dem zondoe ?

50. Ma Jezus taki gi da oeman taki : Da bribi vo joe ben helpi joe ; go (na hosu) nanga vrede !

KAP. 8.

Vo da zaaiman. Da mama nanga dem brara vo Jezus. Jezus go na ini wan sipi. A helpi wan oeman. A wieki Jairus pikien baka.

NA baka Jezus waka rontoe na ala dem bigi foto nanga dem pikin foto, en a leri en preeki da Evangelium vo Gadokondre. Dem twaalf disciple ben de nanga hem,

2. Nanga som vo dem oeman, disi ben pina nanga ogri jeje en siki, en disi Jezus ben meki dem kom boen ; da Maria, disi dem ben kali Magdalena toe, en disi sebi ogri jeje ben komoto na hem,

3. Nanga Johanna, da wefi

vo Kusa, wan gransoema vo Herodes hosu, nanga Susanna, en nofo trawan moro, disi ben de asisteeri hem nanga demsani, di dem ben habi.

4. We, (wan dei so) di so meui soema ben kom makan-dra, komopo na ala dem foto, kom na hem, a taki wan geersitori gi dem taki :

5. Wan zaaiman go na doru, go zaai hem siri ; en ala di a de zaai, hafoe fadom na sei pasi, pee soema masi hem nanga foetoe, eu dem pikin fowloe na ondro hemel kom njam hem.

6. Trawan fadom na wan stoongron, en so hesi a komopo, nomo a kom drei, vo di a no ha vogtoe.

7. Trawan fadom na mindri vo maka, en dem maka gro toe, dem kili da siri.

8. Trawan ageen fadom na wan boen gron, a komoto gro tee a meki hondro vroektie. Di Jezus ben taki so, a bari taki : Soema, di habi jesi vo jeri, meki a jeri !

9. Na baka dem disciple haksi hem, san da geersitori wani taki.

10. En hem taki gi dem taki : Oenoe habi da boenhede vo sabi da kibritori vo Gadokondre ; ma dem trawan (mi leri) nanga geersitori, vo meki dem si sani, alwasi dem no de si, en vo meki dem jeri, alwasi dem no versta.

11. We, da geersitori de

taki : Da siri, dati de da woor-
toe vo Gado.

12. En pee da siri fadom
na sei pasi, dati da so soema,
disi de jeri da tori ; ma na
baka didiebri kom poeloe da
woortoe baka na ini dem hatti,
vo dem no moe bribi en vo
dem zieli no moe finni boen
na Gado.

13. En pee da siri fadom
na stongron, dati da so soema,
disi, te dem jeri da tori, dem
de teki hem hesi nanga plisiri ;
ma da tori no meki loetoe na
ini dem hatti ; wan pikin tem
dem de bribi, ma te nootoe
nanga tesi kom, wantem dem
draai baka, libi Gado.

14. En pee da siri fadom
na mindri vo maka, dati da
so soema, disi de jeri da tori,
ma da zorgoe vo disi grontapo
nanga da soso goedoe nanga
da plisiri vo disi liebi, ala dati
de tapo da tori, vo a no kan
meki vroektoe.

15. Ma pee da siri fadom
na wan boen gron, dati da so
soema, disi de jeri da tori, en
disi de holi kibri hem boen na
ini wan opregti hatti, en disi
de meki vroektoe toe nanga
pasiensi.

16. No wan soema sa letti
wan kandra, potti hem na
ondro wan tobo ofoe na ondro
bedi ; ma na wan kandratiki
tapo dem sa potti hem, vo
ibriwan soema, disi de kom na
ini hoso, kan si da letti.

17. Bika no wansani kibri

so tee a no kan kom na krin ;
en no wansani dangra so tee
soema no sa kom sabi hem.

18. We, loekoe boen, vo
oenoe jeri reti ! Bika da soema,
di habi, hem sa kisi moro
foeloe ; ma disi no habi, na
hem hanoe dem sa teki poeloe
toe, san di a denke taki, a habi.

19. Wan dei hem mama
nanga dem brara vo hem ben
kom na hem ; ma vo dem
foeloe soema hede dem no ben
kan kom klosibei na hem.

20. En dem kom taki gi
hem taki : Joe mama nanga
dem brara vo joe tanapoe na
dorosei, dem hangri vo si joe.

21. Ma hem piki dem taki :
Mi mama nanga mi brara, dati
da dem soema, disi de jeri
Gado tori en disi de doe so
toe.

22. Wan dei Jezus nanga
hem disciple go na ini wan
sipi, en a taki gi dem taki :
Meki wi koti da zee abra, go
na tra sei ! En wantem dem
troesoe da sipi go na watra.

23. Ma di da sipi de waka,
Jezus ben go lidom slibi. Now
wan tranga stormwinti hopo
na tapo da zee, a tjari so meni
watra kom na ini da sipi, tee
pikinmoro dem soengoe.

24. En dem disciple go na
hem, dem wieki hem, taki :
Masra ! Masra ! wi de go soen
goe. Ma hem hopo, a krasi
da winti nauga da watra, en
so da winti zakka, a kaba vo
waa krin krin.

25. Na baka a taki gi dem taki: Pee da bribi vo oen de? Ma dem kom frede en dem verwondroe toemoesi, dem taki na makandra taki: Hoesoema dati? · Bika a de masra na tapo winti nanga watra, en dem harki hem.

26. Na baka dem holi da pasi doro, tee dem kom na da buurti vo dem Gergeseni, reti abra vo Galileakondre.

27. En di Jezus komopo na ini sipi, go na sjoro, wan soema vo da foto kom miti hem, disi ben habi wan didiebri sinsi langa tem kaba, a no ben weri klosi en a no tan na ini hoso toe, ma na ini dedesoema grebi a ben tan.

28. We, di hem ben si Jezus, a bigin vo bari, en dan a fadom na gron na Jezus fesi, a bari taki: Hoe wroko joe habi nanga mi, Jezus, joe pikien vo da bigi Gado na tapo? Mi begi joe, no pina mi.

29. Bika Jezus ben taki gi da takroe geest kaba taki, meki a komoto na ini da soema; bikasi a ben pina hem langa tem kaba; en alwasi dem ben tai hem so meni tron kaba nanga ketting, en alwasi dem ben boeje hem toe, tokoe a ben broko dem; en so da didiebri ben tjari hem go na woestijn.

30. Now Jezus haksi hem taki: Hoe nem joe habi? Hem taki: Legioen! Bikasi foeloe didiebri ben go na ini da soema.

31. En dem begi hem, vo a no moe seni dem go na ini da dipi horo.

32. We, di wan bigi hipi hagoe ben de dapee, de zoekoe njanjam na sei da bergi, vo da hede dem begi hem, meki a gi dem pasi, vo go na ini da hipi hagoe. En a gi dem pasi.

33. Now dem didiebri komoto na ini da soema, dem go na ini dem hagoe. En so da heeli hipi hagoe ron komoto na sei da bergi, dem trowei dem srefi na ini da zee, dem dede.

34. Ma di dem herder si, san pasa, dem ron go verteli da tori na ini foto en na dem dorpoetoe.

35. En dem soema komopo go na doro, vo si, san pasa; en di dem kom na Jezus, dem finni da soema, disi dem didiebri komoto na hem; en di dem si, fa a sidom na Jezus foetoe sei nanga klosi na hem skin en nanga hem reti verstand, dati meki dem kom frede.

36. En dem soema, di ben si dasani, verteli dem, fa da soema, di ben habi da legioen, ben kom boen.

37. Vo da hede ala dem foeloe soema vo da heeli buurti vo dem Gergeseni begi Jezus, vo a gowei, libi dem; bikasi dem ben kom frede toemoesi. En Jezus go na ini sipi, vo go abra baka na tra sei.

38. Ma da soema, disi dem

didiebri ben komoto na hem, begi Jezus, efi hem kan go nanga hem; ma Jezus seni hem gowei, a taki :

39. Go na hoso baka en verteli dem soema, hoe bigi boen Gado ben doe joe. We, da soema go, a verteli na ini da heeli foto, hoe bigi boen Jezus ben doe hem.

40. Ma di Jezus kom abra baka na tra sei, dem soema teki hem (nanga plisiri); bikasi dem alamal ben verwakti hem.

41. En loekoe! wan gransoema vo kerki, a nem Jairus, kom fadom na Jezus foetoe sei, a begi hem, efi a no sa kom na hem hoso.

42. Bikasi hem ben habi wan enkli oeman-pikien, disi ouroe twaalvoe jari, en da pikien ben lidom de siki tee vo dede. We, na pasi, di Jezus go dapee, dem foeloe soema kom kwinsi hem.

43. Ma wan oeman ben de dapee toe, disi hem moen no ben tapo sinsi twaalvoe jari; alasan di a ben habi, a gi na dem datra kaba vo pai dem, zondro wan vo dem ben kan helpi hem.

44. We, hem kom na Jezus na bakasei, en so a meli da zoom vo hem klosi nomo, wantem da broedoe vo hem tapo.

45. Ma Jezus taki: Hoesoema ben meli mi? En di dem alamal taki, a no dem,

vo da hede Petrus nanga dem trawan taki: Meester! dem soema de kwinsi en masi joe, kaba joe taki, hoesoema ben meli mi?

46. Ma Jezus taki: Troe, wan soema ben meli mi; bikasi mi fili taki, wan tranga komopo na mi.

47. We, di da oeman si taki, dasani no kibri moro, a kom nanga bevi, fadom na Jezus foetoe sei, en na ala soema fesi a taki da heeli sani, so leki fa a ben de, vo san hede a ben meli hem, en fa dati ben meki hem kom boen wantem.

48. Now Jezus taki gi hem taki: No frede, mi pikien! da bribi vo joe ben helpi joe; go vo joe nanga vrede!

49. Di a taki so jete, wan foetoeboi vo da gransoema kom taki na hem masra taki: Joe pikien dede kaba, joe no ha vo trobi da Masra moro.

50. Ma di Jezus jeri dati, a piki da tata vo da pikien taki: No frede! holi bribi! dan joe pikien sa kom boen baka.

51. En di a kom na da hoso, a no meki no *wan* soema go nanga hem na ini, buit Petrus nanga Jakobus nanga Johannes, nanga da pikien tata nanga mama.

52. Ma di dem alamal de krei en sari vo da pikien, Jezus taki: No krei! da pikien no dede, ma a de slibi.

53. En dem soema lafoe

hem ; bikasi dem ben sabi boen boen taki, a dede.

54. Ma Jezus jagi dem alamal go na doro, en dan a fassi da pikien na hem hanoe, a bari taki : Wendje, hopo !

55. En da pikien zieli ben kom baka, a hopo wantem. Now Jezus taki, meki dem gi da pikien njanjam.

56. En da pikien tata nanga mama verwondroe toemoesi pasamarki. Ma Jezus waar-skouwe dem tranga, vo dem no moese taki na no wan soema, san ben pasa.

KAP. 9.

Jezus seni dem twaalf Apostel go waka. A meki vijfti doezend soema kisi njanjam. A taki vo hem pina nanga hem dede. A kisi glori. A helpi wan sikiman. Dem disciple kisi trobi nanga makandra.

NA baka Jezus kali dem twaalf disciple kom makandra, a gi dem magti nanga tranga na ala didiebri tapo, en vo dem kan meki ala soortoe siki kom boen.

2. En dan a seni dem go vo preeki da tori vo Gadokondre, en vo meki dem sikiman kom boen ;

3. A taki gi dem taki : Oen no moe teki no wansani tjari go nanga oen na pasi, no wan tiki, no wan zaka, no brede, no moni ; toe djakti srefi oen no moe habi.

4. En pee oen go na ini wan hoso, na dapee oen moese

tan, tee oen komopo baka dapee.

5. En pee dem no wani teki oen, na so wan foto oen moese komoto baka, waai da stof vo oen foetoe leki wan marki na dem tapo.

6. We, da so dem go, dem waka ala dem pikin foto doro, preeki da Evangelium, en na ala plesi dem meki dem sikiman kom boen.

7. Ma di granman Herodes kom jeri alasani toe, disi Jezus ben doe, a no sabi reti, san a sa praktizeeri ; bika som soema ben taki : Johannes hopo baka na dede.

8. Trawan taki : Elias kom baka ; trawan ageen taki, wan vo dem ouroe profeti hopo baka.

9. Ma Herodes taki : Johannes mi ben kili ; ma soema dati dan, disi mi jeri so vo hem ? En a ben hangri vo si hem.

10. Ala dati dem Apostel kom baka, en dem verteli Jezus alasani, disi dem ben doe. Ma Jezus teki dem, a go nanga dem na wan woestijnplesi klosibei vo da foto, disi dem kali Betsaida.

11. En di dem tra soema kom sabi dati, dem waka go na hem baka. En hem gi dem pasi toe vo kom na hem, a taki tori nanga dem vo Gadokondre, en dem sikiman a helpi toe, vo dem kom boen.

12. Ma na mofosabatem dem twaalf disciple kom na

hem, dem taki gi hem taki : Seni dem soema gowei, vo dem go panja na dem pikin foto en na dem dorpoe, pee dem kan slibi na neti, en vo dem finni njanjam toe ; bikasi dia wi de na wan woestijnplezi.

13. Ma hem taki gi dem taki : (No,) meki oenoe gi dem njanjam ! Dem taki : Wi no ha noti moro, leki vijvi brede nanga toe fisi ; somtem joe wani, wi go bai njanjam vo ala dem soema disia ?

14. Bikasi dem ben de wan vijvidoezend soema so. Now Jezus taki gi dem disciple taki, meki ala dem soema go sidom na lo, vo vijvitentien nanga vijvitentien.

15. En dem doe so, dem meki ala soema go sidom.

16. Dan hem teki dem vijvi brede nanga dem toe fisi, a loekoe na hemel, a blesi en broko dem brede, a gi na dem disciple, meki dem go plati gi dem soema.

17. En dem alamal njam tee dem no ben wani moro ; en dan dem go piki dem zakka-zakka, di libi abra, dem kisi twaalvoe baskita foeloe.

18. Wan tra dei, di Jezus ben de hem wawan vo begi, en dem disciple ben de toe nanga hem, a haksi dem taki : San di dem soema taki vo mi ? hoesoema da mi ?

19. Dem piki hem taki : Som soema taki, joe da Johannes, da doopoeman ; tra-

wan taki, joe da Elias ; trawan ageen taki, wan vo dem ouroe profeti hopo baka.

20. Dan a haksi dem taki : Ma oenoe, soema oen de taki mi de dan ? Petrus piki hem taki : Joe de da Kristus vo Gado.

21. En Jezus waarskouwe dem, vo dem no moe taki dati na no wan soema.

22. A taki : Soemapikien moese pina toemoesi jete ; dem gransoema nanga grandomine nanga meester vo wet sa trowei hem taki, a no waarti, en dem sa kili hem ; en di vo drie dei a sa hopo baka.

23. Dan a taki gi dem alamal taki : Efi wan soema wani kom na mi baka, dan a no moe ke vo hem liebi, ma aladei a moe teki hem kruisi, waka kom na mi baka.

24. Bika disoema wani holi hem liebi, a sa lasi hem ; ma disi lasi hem liebi vo mi hede, hem sa holi hem.

25. San a kan helpi wan soema, efi a winni heeli grontapo, kaba hem srefi lasi, hem srefi pori ?

26. Ma da soema, disi teki sjem vo mi en vo dem leri vo mi, vo *hem* Soemapikien sa teki sjem toe, te a sa kom nanga hem glori en nanga hem Tata glori en nanga di vo dem santa Engel.

27. Ma mi kan taki gi oen taki : Troe troe, som vo dem soema, disi de tanapoe dia, no

sa tesi dede, bifo dem si Gado-kondre kom.

28. Wan aiti dei so na baka vo da tori disi, Jezus teki Petrus nanga Johannes nanga Jakobus, a go nanga dem tee na tapo wan bergi vo begi dapee.

29. En ala di a de begi, hem fesi kom kisi wan heeli tra fasi, en hem klosi kom weti tee a blinkri.

30. En loekoe! toe soema kom taki nanga hem dapee, da Moses nanga Elias.

31. Dem ben de nanga wan toemoesi glorifasi, dem taki nanga hem vo da dede vo hem, en san sa miti hem na Jeru-salem.

32. Ma Petrus nanga dem, disi de nanga hem, ben fadom na ini slibi. En di dem wieki, dem si da glori vo Jezus, nanga dem toe soema, disi ben tanapoe nanga hem.

33. Na baka, di dem toe soema wani gowei, libi hem, Petrus taki gi Jezus taki: Masra! da wan switi plesi diasio! wi sa meki drie masanga dia, wan vo joe, wan vo Moses en wan vo Elias. Ma hem srefi no ben sabi reti, san a de taki.

34. We, di a taki so jete, wan wolkoe zakka kom na dem tapo, en dem skreki vo troe, di dem toe trawan gowei na ini da wolkoe.

35. En wan stem komopo na ini da wolkoe, a taki: Disi

de mi lobbi pikien, da hem oen moe jeri!

36. En so leki dem jeri da stem, dem si taki, Jezus wawan de dapee. We, da srefi tem dem no ben verteli no wan soema, san dem ben si; dem no piki noti vo dati.

37. Ma deibroko di dem komoto na da bergi, zakka go na ondro, foeloe soema kom miti dem.

38. En loekoe! wan soema na ini da heeli hipi bari taki: Masra! grantangi, mi begi joe, kom loekoe mi pikien; bikasi a de da wan enkli pikien, di mi habi.

39. Loekoe! te da geest kisi hem, wantem a de bari, en da geest de hali hem, tee skoema komopo na hem mofo; pikin-moro da geest no libi hem kweti kweti, en a masi hem skin.

40. Mi ben begi dem disciple vo joe kaba, vo poeloe da geest, ma dem no man.

41. Jezus piki taki: Ke, so wan verkeerti spele soema! Bribi no de! Hoe langa mi moe tan jete nanga oen dan, holi pasiensi nanga oen? Tjari joe pikien kom dia.

42. En ala di a kom na hem, da didiebri hali en masi hem jete. Ma Jezus krasi da takroe geest, en dan a meki da boi kom boen, a gi hem baka na hem tata.

43. En ala soema verwondroe vo da bigi tranga vo Gado.

Ma di dem alamal verwondroe so vo ala demsani, disi hem ben doe, a taki na dem disciple vo hem taki :

44. Membre ala dem taki boen! bika da tem sa kom, disi dem sa gi Soemapikien abra na liebisoema hanoe.

45. Ma dem no ben jeri da taki krin, dasani dangra dem so tee dem no kan kisi krin, san a taki ; ma dem ben frede toe vo haksi hem vo da woortoe.

46. Datem wan praktizeeri hopo na ini dem hattii toe taki, hoedisi vo dem de da moro granwan ?

47. Ma di Jezus si taki, so soortoe membre de na ini dem hattii, a teki wan pikien, potti na hem sei,

48. En dan a taki gi dem taki : Da soema, di teki so wan pikien na mi nem, a de teki mi srefi ; en da soema, di teki mi, a de teki *hem*, disi ben seni mi kom. Bika da soema, disi de da moro lagewan na mindri vo oen alamal, hem sa grani troe.

49. Now Johannes piki hem taki : Meester ! wi ben si wan soema, disi ben poeloe dem didiebri na joe nem, ma da soema no de holi nanga wi, en vo da hede wi ben tapo hem vo doe dati.

50. En Jezus taki gi dem taki : No, oen no moese tapo hem ; bikasi da soema, disi no de vijanti nanga oen, hem de holi nanga oen.

51. We, di da tem kom moro klosibei now, vo Jezus moese libi disi grontapo baka, vo da hede a holi da pasi doro, vo go reti na Jerusalem.

52. En a seni wan toe drie soema go na hem fesi ; we, di dem go, dem kom na wan pikin Samaria-foto, vo zoekoe wan hoso gi hem, pee a kan sliibi.

53. Ma dem soema vo dapee no ben wani teki hem, vo di a ben de na pasi vo go na Jerusalem.

54. Ma di dem disciple vo hem, Jakobus nanga Johannes, si dati, dem taki : Masra ! joe no wani, vo wi meki faja komoto na hemel, fadom na ondro, kili dem ? so leki Elias ben doe ?

55. Ma Jezus draai hem fesi, a gi dem wan verwijti, a taki : Oen no sabi, hoe soortoe jeje moe tiri oen ?

56. Soemapikien no kom vo pori soema zieli, ma vo meki dem holi liebi.

57. We, da so dem go na wan tra pikin foto. En di dem de na pasi, wan soema taki gi hem taki : Meester ! mi sa go nanga joe, alwasi na hoepoe joe de go.

58. Jezus taki gi hem taki : Dem kraboedagoe habi dem horo, en dem pikin fowloe na ondro hemel habi dem nesi ; ma Soemapikien no habi wan plesi, pee a kan potti hem hede lidom.

59. Na baka a taki na wan trawan taki: Kom go nanga mi! Ma da soema taki: Masra, gi mi pasi, vo mi go beri mi tata fosi!

60. Ma Jezus taki gi hem taki: Meki dem dedewan beri dem dedesoema vo dem, ma joe go preeki da tori vo Gadokondre!

61. Wan trawan ageen taki: Masra! mi sa go nanga joe, ma gi mi pasi fosi, vo mi go taki dem soema adjosi, di de na mi hoso!

62. Ma Jezus taki gi hem taki: Wan soema, disi potti hem foetoe na pasi kaba, en dan a poeloe hem baka, hem no habi da fasi vo kom na Gadokondre.

KAP. 10.

Jezus seni sebitentien disciple go preeki. Vo da boen Samaria soema. Marta nanga Maria.

NA baka Masra teki sebitentien tra disciple moro, a seni dem go na hem fesi, toe nanga toe, meki dem go na ala dem foto nanga dorpoe, pee hem srefi ben wani go toe,

2. En a taki gi dem taki: Wroko de foeloe troe, ma wrokoman de weiniki; we, oen moe begi da Masra vo da wroko, vo a seni wrokoman go na hem wroko.

3. Waka go dan! Loekoe, mi de seni oen go leki skapoe na mindri dem tigri.

4. Oen no moe teki wan

monizaka, ofoe wan tra zaka, ofoe soesoe, tjari go nanga oenoe, en na pasi oen no moe taki soema oli toe.

5. Te oen go na ini wan hoso, dan oen moe taki fosi taki: Vrede moe de nanga disi hoso!

6. En efi wan vrede-pikien de dapee, dan da vrede vo oen sa tan na da soema tapo; efi no so, dan da vrede vo oen sa kom baka na oenoe.

7. Ma oen moe tan na ini da hoso dati, njam en dringi, san dem habi; bikasi wan wrokoman fiti vo dem pai hem. Ma oen no moe waka komoto na wan hoso, go na wan trawan.

8. En te oen kom na wan foto, pee dem teki oenoe, njam, san dem potti na tafra gi oen!

9. Meki dem sikiman kom boen, disi de dapee, en taki gi dem taki: Gadokondre kom klosibei na oenoe.

10. Ma te oen kom na wan foto, pee dem no teki oenoe, na dapee oen moe go tanapoe na dem strati taki:

11. Da stof vo oen foto srefi, disi ben fassi na wi foetoe, wi de waai na oen tapo baka; ma dati oen moe sabi taki: Gadokondre ben de klosibei na oenoe.

12. Mi taki gi oen taki: Dem soema vo Sodom no sa kisi so wan ogri strafaoe na da bigi kroetoedei, leki so wan foto.

13. Heloe vo joe, Korazin!

hem, dem taki gi hem taki : Seni dem soema gowei, vo dem go panja na dem pikin foto en na dem dorpoë, pee dem kan slihi na neti, en vo dem finni njanjam toe ; bikasi dia wi de na wan woestijnplehi.

13. Ma hem taki gi dem taki : (No,) meki oenoe gi dem njanjam ! Dem taki : Wi no ha noti moro, leki vijvi brede nanga toe fisi ; somtem joe wani, wi go bai njanjam vo ala dem soema disia ?

14. Bikasi dem ben de wan vijvidoezend soema so. Now Jezus taki gi dem disciple taki, meki ala dem soema go sidom na lo, vo vijvitientien nanga vijvitientien.

15. En dem doe so, dem meki ala soema go sidom.

16. Dan hem teki dem vijvi brede nanga dem toe fisi, a loekoe na hemel, a blesi en broko dem brede, a gi na dem disciple, meki dem go plati gi dem soema.

17. En dem alamal njam tee dem no ben wani moro ; en dan dem go piki dem zakka-zakka, di libi abra, dem kisi twaalvoë baskita foeloe.

18. Wan tra dei, di Jezus ben de hem wawan vo begi, en dem disciple ben de toe nanga hem, a haksi dem taki : San di dem soema taki vo mi ? hoesoema da mi ?

19. Dem piki hem taki : Som soema taki, joe da Johannes, da doopoman ; tra-

wan taki, joe da Elias ; trawan ageen taki, wan vo dem ouroe profeti hopo baka.

20. Dan a haksi dem taki : Ma oenoe, soema oen de taki mi de dan ? Petrus piki hem taki : Joe de da Kristus vo Gado.

21. En Jezus waarskouwe dem, vo dem no moe taki dati na no wan soema.

22. A taki : Soemapikien moese pina toemoesi jete ; dem gransoema nanga grandomine nanga meester vo wet sa trowei hem taki, a no waarti, en dem sa kili hem ; en di vo drie dei a sa hopo baka.

23. Dan a taki gi dem alamal taki : Efi wan soema wani kom na mi baka, dan a no moe ke vo hem liebi, ma aladei a moe teki hem kruisi, waka kom na mi baka.

24. Bika disoema wani holi hem liebi, a sa lasi hem ; ma disi lasi hem liebi vo mi hede, hem sa holi hem.

25. San a kan helpi wan soema, efi a winni heeli grontapo, kaba hem srefi lasi, hem srefi pori ?

26. Ma da soema, disi teki sjem vo mi en vo dem leri vo mi, vo *hem* Soemapikien sa teki sjem toe, te a sa kom nanga hem glori en nanga hem Tata glori en nanga di vo dem santa Engel.

27. Ma mi kan taki gi oen taki : Troe troe, som vo dem soema, disi de tanapoe dia, no

sa tesi dede, bifo dem si Gado-kondre kom.

28. Wan aiti dei so na baka vo da tori disi, Jezus teki Petrus nanga Johannes nanga Jakobus, a go nanga dem tee na tapo wan bergi vo begi dapee.

29. En ala di a de begi, hem fesi kom kisi wan heeli tra fasi, en hem klosi kom weti tee a blinkri.

30. En loekoe! toe soema kom taki nanga hem dapee, da Moses nanga Elias.

31. Dem ben de nanga wan toemoesi glorifasi, dem taki nanga hem vo da dede vo hem, en san sa miti hem na Jeru-salem.

32. Ma Petrus nanga dem, disi de nanga hem, ben fadom na ini slibi. En di dem wieki, dem si da glori vo Jezus, nanga dem toe soema, disi ben tanapoe nanga hem.

33. Na baka, di dem toe soema wani gowei, libi hem, Petrus taki gi Jezus taki: Masra! da wan switi plesi diasio! wi sa meki drie masanga dia, wan vo joe, wan vo Moses en wan vo Elias. Ma hem srefi no ben sabi reti, san a de taki.

34. We, di a taki so jete, wan wolkoe zakka kom na dem tapo, en dem skreki vo troe, di dem toe trawan gowei na ini da wolkoe.

35. En wan stem komopo na ini da wolkoe, a taki: Disi

de mi lobbi pikien, da hem oen moe jeri!

36. En so leki dem jeri da stem, dem si taki, Jezus wawan de dapee. We, da srefi tem dem no ben verteli no wan soema, san dem ben si; dem no piki noti vo dati.

37. Ma deibroko di dem komoto na da bergi, zakka go na ondro, foeloe soema kom miti dem.

38. En loekoe! wan soema na ini da heeli hipi bari taki: Masra! grantangi, mi begi joe, kom loekoe mi pikien; bikasi a de da wan enkli pikien, di mi habi.

39. Loekoe! te da geest kisi hem, wantem a de bari, en da geest de hali hem, tee skoema komopo na hem mofu; pikin-moro da geest no libi hem kweti kweti, en a masi hem skin.

40. Mi ben begi dem disciple vo joe kaba, vo poeloe da geest, ma dem no man.

41. Jezus piki taki: Ke, so wan verkeerti spele soema! Bribi no de! Hoe langa mi moe tan jete nanga oen dan, holi pasiensi nanga oen? Tjari joe pikien kom dia.

42. En ala di a kom na hem, da didiebri hali en masi hem jete. Ma Jezus kraso da takroe geest, en dan a meki da boi kom boen, a gi hem baka na hem tata.

43. En ala soema verwondroe vo da bigi tranga vo Gado.

Ma di dem alamal verwondroe so vo ala demsani, disi hem ben doe, a taki na dem disciple vo hem taki :

44. Membre ala dem taki boen ! bika da tem sa kom, disi dem sa gi Soemapikien abra na liebisoema hanoë.

45. Ma dem no ben jeri da taki krin, dasani dangra dem so tee dem no kan kisi krin, san a taki ; ma dem ben frede toe vo haksi hem vo da woortoe.

46. Datem wan praktizeeri hopo na ini dem hatti toe taki, hoedisi vo dem de da moro granwan ?

47. Ma di Jezus si taki, so soortoe membre de na ini dem hatti, a teki wan pikien, potti na hem sei,

48. En dan a taki gi dem taki : Da soema, di teki so wan pikien na mi nem, a de teki mi srefi ; en da soema, di teki mi, a de teki *hem*, disi ben seni mi kom. Bika da soema, disi de da moro lagewan na mindri vo oen alamal, hem sa grani troe.

49. Now Johannes piki hem taki : Meester ! wi ben si wan soema, disi ben poeloe dem didiebri na joe nem, ma da soema no de holi nanga wi, en vo da hede wi ben tapo hem vo doe dati.

50. En Jezus taki gi dem taki : No, oen no moese tapo hem ; bikasi da soema, disi no de vijanti nanga oen, hem de holi nanga oen.

51. We, di da tem kom moro klosibei now, vo Jezus moese libi disi grontapo baka, vo da hede a holi da pasi doro, vo go reti na Jerusalem.

52. En a seni wan toe drie soema go na hem fesi ; we, di dem go, dem kom na wan pikin Samaria-foto, vo zoekoe wan hoso gi hem, pee a kan slibi.

53. Ma dem soema vo dapee no ben wani teki hem, vo di a ben de na pasi vo go na Jerusalem.

54. Ma di dem disciple vo hem, Jakobus nanga Johannes, si dati, dem taki : Masra ! joe no wani, vo wi meki faja komoto na hemel, fadom na ondro, kili dem ? so leki Elias ben doe ?

55. Ma Jezus draai hem fesi, a gi dem wan verwijti, a taki : Oen no sabi, hoe soortoe jeje moe tiri oen ?

56. Soemapikien no kom vo pori soema zieli, ma vo meki dem holi liebi.

57. We, da so dem go na wan tra pikin foto. En di dem de na pasi, wan soema taki gi hem taki : Meester ! mi sa go nanga joe, alwasi na hoepoe joe de go.

58. Jezus taki gi hem taki : Dem kraboedagoe habi dem horo, en dem pikin fowloe na ondro hemel habi dem nesi ; ma Soemapikien no habi wan plesi, pee a kan potti hem hede lidom.

59. Na baka a taki na wan trawan taki: Kom go nanga mi! Ma da soema taki: Masra, gi mi pasi, vo mi go beri mi tata fosi!

60. Ma Jezus taki gi hem taki: Meki dem dedewan beri dem dedesoema vo dem, ma joe go preeki da tori vo Gadokondre!

61. Wan trawan ageen taki: Masra! mi sa go nanga joe, ma gi mi pasi fosi, vo mi go taki dem soema adjosi, di de na mi hoso!

62. Ma Jezus taki gi hem taki: Wan soema, disi potti hem foetoe na pasi kaba, en dan a poeloe hem baka, hem no habi da fasi vo kom na Gadokondre.

KAP. 10.

Jezus seni sebitentien disciple go preeki. Vo da boen Samaria soema. Marta nanga Maria.

NA baka Masra teki sebitentien tra disciple moro, a seni dem go na hem fesi, toe nanga toe, meki dem go na ala dem foto nanga dorpo, pee hem srefi ben wani go toe,

2. En a taki gi dem taki: Wroko de foeloe troe, ma wrokoman de weiniki; we, oen moe begi da Masra vo da wroko, vo a seni wrokoman go na hem wroko.

3. Waka go dan! Loekoe, mi de seni oen go leki skapoe na mindri dem tigr.

4. Oen no moe teki wan

monizaka, ofoe wan tra zaka, ofoe soesoe, tjari go nanga oenoe, en na pasi oen no moe taki soema odi toe.

5. Te oen go na ini wan hoso, dan oen moe taki fosi taki: Vrede moe de nanga disi hoso!

6. En efi wan vrede-pikien de dapee, dan da vrede vo oen sa tan na da soema tapo; efi no so, dan da vrede vo oen sa kom baka na oenoe.

7. Ma oen moe tan na ini da hoso dati, njam en dringi, san dem habi; bikasi wan wrokoman fiti vo dem pai hem. Ma oen no moe waka komoto na wan hoso, go na wan trawan.

8. En te oen kom na wan foto, pee dem teki oenoe, njam, san dem potti na tafra gi oen!

9. Meki dem sikiman kom boen, disi de dapee, en taki gi dem taki: Gadokondre kom klosibei na oenoe.

10. Ma te oen kom na wan foto, pee dem no teki oenoe, na dapee oen moe go tanapoe na dem strati taki:

11. Da stof vo oen foto srefi, disi ben fassi na wi foetoe, wi de waai na oen tapo baka; ma dati oen moe sabi taki: Gadokondre ben de klosibei na oenoe.

12. Mi taki gi oen taki: Dem soema vo Sodom no sa kisi so wan ogri strafoe na da bigi kroetoedei, leki so wan foto.

13. Heloe vo joe, Korazin!

Heloe vo joe, Betsaida! Bika efi Tirus nanga Zidon ben si dem bigi wroko, disi oenoe ben si, granwei dem ben sa weri soso maka-klosi, strooi asesi na dem hede tapo, draai dem liebi. :

14. We, Tirus nanga Zidon no sa kisi so ogri strafoe na da bigi kroetoedei leki oenoe.

15. En joe, Kapernaum! di dem ben hopo tee na hemel, dem sa troesoe joe go na ondro tee na ini hel.

16. Da soema, disi de jeri oenoe, a de jeri mi; en da soema, disi de veragti oenoe, a de veragti mi; ma disoema de veragti mi, a de veragti hem, disi ben seni mi kom.

17. Now dem sebitentien disciple kom baka nanga plisiri, dem taki: Masra! dem didiebri srefi ben zakka na wi ondro na joe nem.

18. Ma hem taki gi dem taki: Ja, mi ben si Satan komoto na hemel, fadom na ondro leki wan dondrofaja.

19. Loekoe, mi ben gi oen da tranga, vo oen kan trapoe dem sneki nanga dem kroekoetere; mi ben gi oen tranga toe na tapo da ogri vijanti; no wansani no sa doe oen ogri.

20. Ma no plisiri, vo di dem didiebri ben zakka na oen ondro; ma vo dati oen moe plisiri, disi oen nem skrivi na ini hemel.

21. Da srefi joeroe Jezus

srefi ben plisiri na ini hem hatti, a taki: Mi de prijze joe, mi Tata, Masra vo hemel en vo grontapo! disi joe ben kibri demsani so, vo a dangra dem koni en bekwaam soema, kaba joe meki dem mofina pikien kom sabi dem. Ja, mi Tata! bika da so joe ben finni boen vo doe.

22. Mi Tata ben gi mi ala-sani na mi hanoe. En no wan soema sabi da Pikien, buiti hem Tata wawan; so srefi no wan soema sabi da Tata, buiti hem Pikien wawan, nanga da soema toe, disi da Pikien wani meki a sabi.

23. Dan a draai, loekoe dem disciple wawan, a taki: Blesi vo dem hai, disi de si, san disi oenoe de si!

24. Bika mi taki gi oen taki: Foeloe profeti nanga koning ben hangri vo si, san disi oenoe de si, ma dem no ben si, en dem ben hangri vo jeri, san disi oenoe de jeri, ma dem no ben jeri.

25. En loekoe, wan meester vo wet hopo vo tesi Jezus, a taki: Meester! san mi moe doe, vo mi finni da boen liebi vo teego?

26. Jezus taki gi hem taki: San da wet vo Gado de taki? San joe de lezi na ini Boekoe?

27. Da soema piki taki: Joe moe lobbi Gado, joe Masra, nanga joe heeli hatti, nanga joe heeli zieli, nanga ala tranga en nanga ala membre vo joe,

en ala soema na joe sei joe moe lobbi, leki joe lobbi joe srefi.

28. Jezus taki gi hem taki : Joe ben piki reti ; doe so, dan joe sa liebi !

29. Ma di da soema ben wani krini hem srefi, a taki na Jezus taki : Hoesoema mi moe loekoe dan leki wan soema na mi sei ?

30. Jezus piki hem taki : (Wan dei) wan soema komopo na Jerusalem, vo go na Jeriko, en na pasi foefoeroeman nanga kiliman kom fadom na hem tapo, dem teki ala hem sani, dem naki hem, en so dem gowei, libi hem lidom hafoe dede.

31. Pikinso na baka wan domine kom pasa da srefi pasi, en di a si da soema, a pasa go vo hem.

32. So srefi wan leviti toe, di a waka da pasi, a go na da plesi go loekoe hem, en dan a pasa go vo hem.

33. Na baka wan Samaria soema kom waka da pasi, ma di a si da soema lidom so, a kom fili wan reti sari nanga hem.

34. En so a go na hem, a wasi dem soro vo hem nanga olie en wieni, en a tai dem toe ; en dan a hopo hem, potti na hem meti tapo, a tjari hem go na wan kolesihoso, en na dapee a loekoe hem.

35. Deibroko bifo a go moro fara, a poeloe toe piesi

moni na ini hem zaka, a gi dati na da masra vo da kolesihoso, en a taki gi hem taki : Loekoe da soema boen, en efi somtem da moni no sa sari, mi sa pai joe, te mi kom baka.

36. We, san joe prakseeri vo da soema, disi ben fadom na hanoe vo kiliman ? Hoedisi vo dem drie soema ben loekoe hem vo wan soema na hem sei ?

37. Da soema taki : A no hem, disi ben doe hem da boen ? Jezus taki gi hem taki : We, go dan en doe so srefi toe !

38. Di Jezus nanga dem disciple ben de na pasi, dem kom na wan pikin foto. Na dapee wan oeman, disi dem kali Marta, ben teki hem na hem hoso.

39. Marta ben habi wan sisa, disi dem kali Maria ; we, hem go sidom na Jezus foetoe-sei, vo jeri da leri vo hem.

40. Ma Marta ben meki foeloe mociti vo dieni Jezus ; en vo da hede a kom na hem, a taki : Masra, joe no si ? mi sisa meki mi wawan de dieni joe. Taki gi hem, meki a helpi mi !

41. Ma Jezus piki hem taki : Marta ! Marta ! joe habi foeloe zorgoe nanga moeiti.

42. *Wansani* nomo de vanaoedoe. Maria ben verkiezi da moro boen porsu ; dati no wan soema no sa poeloe na hem hanoe.

KAP. 11.

Da begi vo Masra. Da stom geest.
Da falsi fasi vo dem Fariseman.

WANTRON Jezus ben de na wan plesi vo begi, en di a kaba vo begi, wan vo hem disciple taki gi hem taki: Masra! leri wi vo begi toe, so leki Johannes ben leri dem disciple vo hem.

2. Jezus taki gi dem taki: We, te oen begi, oen moe taki: Wi Tata na hemel, joe nem moe de santa! Joe kondre moe kom! Joe wani moe go doro na grontapo leki na hemel!

3. Gi wi tidei da njanjam vo wi!

4. Gi wi pardon vo dem zondoe vo wi, so leki wi toe de gi pardon na dem soema, disi doe wi ogri! No meki wi kom na ini tesi! Ma poeloe wi na da ogriwan!

5. En dan a taki gi dem taki: Efi wan vo oen habi wan boen mati, kaba a sa go na hem na mindrineti, taki gi hem taki: Tangi tangi, mi mati, leeni mi drie brede;

6. Bikasi wan kompe vo mi ben komopo na pranasi, (kom na mi,) en mi no habi noti vo potti gi hem na tafra.

7. En efi dan da soema piki hem taki: No trobi mi; doro tapo kaba, en dem pikien vo mi lidom de slibi nanga mi na ini kamera dia; mi no kan hopo, gi joe brede.

8. Mi taki gi oen taki,

alwasi vo dati hede wawan a no sa hopo, gi hem brede, vo di a de hem mati, tokoe vo da trobi hede, disi hem mati no kaba vo naki doro, a sa hopo, gi hem so meni, leki a habi vanoodoe.

9. We, vo da hede mi taki gi oen taki: Oen begi, oen sa kisi; oen zoekoe, oen sa finni; oen naki doro, dem sa hopo gi oen!

10. Bika soema begi, a de kisi; en soema zoekoe, a de finni; en soema naki doro, dem sa hopo gi hem.

11. Pee wan tata sa de na oen mindri, disi sa gi hem pikien wan stoon, te a begi hem wan piesi brede? Ofoe hoesoema sa gi hem pikien wan sneki, te a begi hem wan fisi?

12. Ofoe wan kroekoetoe-tere, te a begi hem wan eksi?

13. We, efi oenoe, di oen de ogri, tog oen sabi vo gi oen pikien sani, disi boen, fa oen Tata na hemel no sa gi da santa Jeje na dem, disi de begi hem?

14. Dan Jezus poeloe wan didiebri, disi ben (meki da soema ben kom) stom. En so hesi da didiebri komopo, wantem da stom soema ben taki. En ala soema verwondroe vo dati.

15. Ma som vo dem taki: A de teki Beelzebub, da hede-man vo dem didiebri, vo jagi dem tra didiebri komoto.

16. Ma som trawan kom tesi hem, dem haksi na hem, vo a sori dem wan marki vo hemel.

17. Ma di Jezus ben sabi dem gedagte vo dem, a taki gi dem taki: Ibrivan koning-kondre, disi kom plati, feti nanga hem srefi, moese pori; so srefi wan famili, disi plati, feti nanga makandra, no kan tan boen.

18. We, efi Satan de feti nanga hem srefi, fa hem kondre kan tan dan? Kaba oen taki, mi teki Beelzebub, jagi dem didiebri komoto.

19. We, efi mi teki Beelzebub, jagi dem didiebri komoto, nanga hoe tranga dem pikien vo oenoe de jagi dem komoto dan? Vo da hede dem srefi sa hopo vo kroetoe oen.

20. Ma efi mi teki da finga vo Gado, poeloe dem didiebri, dan tog oen kan si taki, Gado-kondre kom na oen kaba.

21. So langa wan tranga soema, disi habi boen fetisani, de waktu hem plasi boen, no wan soema no sa kom trobi hem, foefoeroe hem sani.

22. Ma efi wan trawan, disi de tranga moro leki hem, kom fadom na hem tapo, winni hem, dan da moro trangawan de go poeloe ala fetisani na hem hanoe, disi a ben denke taki sa helpi hem, en dan a go teki da soema goedoe, plati gi trawan.

23. Da soema, disi no holi

nanga mi, hem de vijanti nanga mi; en da soema, disi no helpi mi vo piki sani makandra, hem de panja.

24. Te da takroe geest komopo na wan soema, dan a waka jajo vo hem na dem soso biribiri plesi, de zoekoe bro; ma di a no finni wan plesi vo tan, a taki: Meki mi go baka na mi hoso, pce mi komopo.

25. En te a kom dapee, a si taki, dem ben sibi en krini hem mooi.

26. We, dan a de go teki sebi tra jeje moro kom, disi ogri moro leki hem srefi, en dem de go na ini, go liebi dapee. En so a kom moro ogri nanga da soema na bakatem, leki a ben de na fositem.

27. Di Jezus de taki so jete, wan oeman ben hopo hem stem na mindri vo ala dem tra soema, a taki gi hem taki: Blesi vo da bele, disi ben tjari joe, en blesi vo dem bobi, disi joe ben dringi!

28. Ma hem taki: Ja, blesi vo dem, disi de jeri Gado tori, en disi de teki hem toe, kibri na ini hatti!

29. We, di so meni soema kom na hem dapee, Jezus hopo hem mofo, a taki: Da wan ogri speli soema disia! dem de zoekoe wan marki, ma dem no sa kisi no wan tra marki, buitit da marki vo profet Jonas.

30. Bika so leki Jonas ben de wan marki gi dem soema

vo Ninive, so srefi Soemapikien sa de wan marki toe gi da speli soema disia.

31. Da koningin vo Zuidkondre sa hopo na da bigi kroetoedei vo kroetoe dem soema disi; bikasi hem ben komopo tee na wan farawei kondre, vo jeri da koni vo Salomo; we, dia oen de si wan soema, disi bigi moro leki Salomo.

32. Dem soema vo Ninive sa hopo toe na da bigi kroetoedei, vo kroetoe dem soema disi; bikasi dem ben draai dem liebi wantem, so hesi Jonas ben kom preeki gi dem; we, dia oen de si wan soema, disi bigi moro leki Jonas.

33. No wan soema sa letti wan kandra, potti hem na wan kibripleksi ofoe na ondro wan tobo; ma na wan kandratiki tapo (a sa potti hem), vo ibriwan soema, disi de kom na ini hoso, kan si da letti.

34. Joe hai de da lampoe vo joe skin. We, efi joe hai de krin, dan joe heeli skin sa krin toe; ma efi joe hai de falsi, dan joe heeli skin sa doengroe.

35. We, loekoe boen, vo da lampoe, disi de na joe ini, no tron doengroe!

36. Bika efi joe heeli skin de krin, tee no wan piesi doengroe de na ini moro, dan alasan vo joe sa krin doro doro, leki wan lampoe de letti na joe ini.

37. Ala di Jezus de taki so jete, wan Fariseman kom begi hem, vo a kom njam dina nanga hem. En Jezus go na hem, a go sidom (wantem) na tafra.

38. We, di da Fariseman si dati, a verwondroe, disi Jezus no ben wasi hanoe, bifò a go njam.

39. Vo da hede Masra taki gi hem taki: Ja, oen Fariseman de holi dem beker nanga pleti krin na dorosei, ma da inisei vo oenoe de foeloe nanga foefoeroe en nanga ogri.

40. Oen lauman! oen denke taki, te sani de krin na dorosei, dan a de krin toe na inisei?

41. Betre, oen teki dasani, disi de na ini, gi potiman hafoe; loekoe, dan alasan sa krin gi oenoe.

42. Ma heloe vo oenoe, oen Fariseman! A troe, vo ala boontje nanga koolo nanga ibriwan groentoe oen de gi oen procenti na kerki; ma vo kroetoe wan reti kroetoe en vo lobbi Gado, vo dati oen no ke. En tog da wansani de fiti soema vo doe, zondro vo misi da trasani.

43. Heloe vo oenoe, oen Fariseman! di oen lobbi toemoesi vo sidom na da moro hei plesi na ini kerki, en di oen wani, ala soema moe taki oen odi na wowojo!

44. Heloe vo oenoe! oen meester vo wet nanga oen Fariseman, oen falsi soema! bika oen de leki dem dedesoema

grebi, disi no wan soema no kan si moro ; alwasi soema de waka na dem tapo, tog dem no sabi dem.

45. Now wan vo dem meester vo wet piki hem taki : Meester ! te joe taki so, joe de kosi wi toe.

46. Jezus taki : Heloe vo oenoe, oen meester vo wet ! bikasi oen lai toemoesi hebi lai na dem soema tapo, ala di oen srefi no meli dem nanga *wan* finga.

47. Heloe vo oenoe ! hikasi oenoe de meki dem grebi vo dem profeti moo, disi dem tata vo oenoe ben kili.

48. Nanga dati oen srefi de sori krin krin taki, a boen na oenoe, disi dem tata vo oen ben doe so ; bikasi *dem* ben kili dem, en *oenoe* de meki dem grebi moo.

49. We, vo da hede da bigi koni vo Gado de taki toe taki : Mi sa seni profeti nanga apostel go na dem ; som vo dem dem sa kili, trawan dem sa zoekoe nanga trobi ;

50. En vo da hede na disi speli soema Gado sa haksi ala da broedoe vo dem profeti, disi dem ben trowei, sinsi Gado ben meki grontapo ;

51. Vo sinsi da broedoe vo Abel tee na da broedoe vo Zakarias, disi dem ben kili na ini temple na mindri vo da altari en vo da santa plesi. Ja troe, mi taki gi oen taki, na disi speli soema dia Gado sa haksi dati.

52. Heloe vo oenoe, oen meester vo wet ! di oen ben teki poeloe da sloto vo sabi ala boensani ; oen srefi no ben kom sabi, san disi boen, en dem disi hangri vo sabi, oen de tapo toe.

53. We, di Jezus taki so nanga dem, now dem Fariseman nanga meester vo wet bigin vo haksi hem ala soortoe sani nanga hattibron.

54. En di dem seti trapoe so gi hem, dem wakti hem mof toemoesi, efi dem no sa kisi hem nanga wan woortoe, disi dem kan teki vo go klage hem.

KAP. 12.

Foeloe geersitori nanga vermane.

ALA dati foeloe doezend soema ben kom makandra dapee, dem ben de so meni, tee dem kwinsi makandra. Now Jezus bigin vo waarskouwe dem disciple vo hem taki : Loekoe boen vo da zuurdegi vo dem Fariseman, dati de da falsi fasi !

2. No wansani kibri so tee a no kan kom na krin ; en no wansani dangra so tee soema no sa kom sabi hem.

3. Vo da hede dasani, disi oen de taki na doengroe (neti), bambei dem sa jeri dati na krin (dei) ; en dasani, disi oen de verteli makandra safri na jesi na ini kamera, dati dem sa preeki publiki na tapo dem daki.

4. Ma oenoe, di de mi kompe, mi taki gi oen taki : No frede dem soema, disi kan kili oen skin, ma na baka dem no kan doe oen noti moro.

5. Ma mi sa sori oen, hoesoema oen ha vo frede. Vo hem oen moe frede, disi, te a ben kili soema kaba, a habi tranga toe vo hiti dem na ini hel. Ja mi taki gi oen taki, vo hem oen moese frede.

6. Dem no de seli vijfi pikin fowloe vo wan dritiebri ? En tog Gado no vergiti no *wan* vo dem.

7. We, ala wiwiri na oen hede srefi a ben teli toe. Vo da hede oen no moe frede ; bikasi oen waarti moro leki foeloe pikin fowloe.

8. Ma dati mi taki gi oen taki : Da soema, disi de sabi mi na fesi vo liebisoema, hem Soemapikien sa sabi toe na fesi vo dem Engel vo Gado.

9. Ma da soema, disi no de sabi mi na fesi vo liebisoema, hem mi no sa sabi toe na fesi vo dem Engel vo Gado.

10. Alwasi wan soema de taki wansani vo kosi Soemapikien, a kan kisi pardon ; ma da soema, disi de taki wansani vo kosi santa Jeje, hem no kan kisi pardon.

11. We, te dem sa tjari oeu go na dem kerki en na dem gransoema nanga granman vo kondre, dan oen no moe zorgoe, fa oen sa piki en san oen sa taki.

12. Bikasi na da srefi jocroe santa Jeje sa leri oen, san oen moe taki.

13. Ala dati wan soema na ini da hipi kali Jezus, a taki : Meester ! taki gi mi brara, meki a plati wi tata goedoe nanga mi.

14. Ma Jezus taki gi hem taki : Baja ! hoesoema ben potti mi vo kroetoeman ofoe voogtoe na oen tapo !

15. En dan a taki gi dem (alamal) taki : Loekoe boen nanga da bigihai-fasi ! bikasi foeloe goedoe wawan no kan meki wan soema holi liebi.

16. Na baka a taki wan geersitori gi dem jete, a taki : Wan goedoeman ben de, disi hem pranasi ben meki foeloe njanjam.

17. En dati meki a sidom praktizeeri taki : San mi sa doe ? mi hoso no bigi nofo vo kibri ala mi njanjam.

18. En a taki : We, mi sabi, san mi sa doe ; mi sa broko dem makzien vo mi, meki moro bigiwan ; na dapee mi sa kibri ala mi njanjam nanga ala mi goedoe.

19. En dan mi sa taki gi mi zieli taki : We, mi lobbi zieli, now joe habi nofo vo foeloe jari : teki joe ruste now en njam en dringi en liebi boen vo joe !

20. Ma Gado kom taki gi hem taki : Joe lauman ! Disi neti dem sa kali joe zieli, vo a libi joe skin. We, vo hoesoema

ala dasani sa de dan, disi joe ben piki makandra ?

21. (Oen si ?) da so a de waka, efi wan soema de zoekoe foeloe goedoe na grontapo, ma a no habi wan goedoe na Gado.

22. En a taki gi dem disciple vo hem taki : Vo da hede mi taki gi oen taki : Oen no moe zorgoe vo oen liebi, san oen sa njam, en vo oen skin toe, san oen sa weri.

23. Da liebi no waarti moro leki da njanjam ? en skin no waarti moro leki dem klosi ?

24. Loekoe dem raver ! Dem no de plani njanjam, dem no de koti, dem no habi keldre ofoe makzien toe, en tog Gado de gi dem njanjam. We, oenoe no waarti moro leki dem fowloe ?

25. Hoesoema vo oen sa man, vo holi da liebi vo hem wan hafoe joeroe moro langa (leki Gado ben potti hem), alwasi a broko hem hede vo dati ?

26. We, di oen no ha tranga, vo doe da moro pikinsani, fa oen zorgoe dan vo da moro bigisani ?

27. Loekoe dem blomiki na sabana, fa dem gro ! Dem no de wroko, en dem no de spin toe. Ma tog mi taki gi oen taki : Salomo srefi nanga ala hem glori no ben weri so mooi klosi leki wan vo dem blomiki.

28. We, di Gado de weri dem soso sabana blomiki so

mooi, disi de meki blomiki tidei, en somtem tamara dem hiti dem na ini faja : fa a no sa gi oenoe klosi toe ? Ke oen soema ! fa oen habi so pikin bribi !

29. Vo da hede oenoe no moe haksi toe, san oen sa njam en san oen sa dringi ; nanga sosani oen no moe broko oen hede.

30. Ala so soortoe zorgoe dem soso grontapo-soema habi na ini dem hatti ; ma oen Tata srefi sabi taki, oen habi ala dati vanoodoe.

31. Vo da hede oen moe zoekoe dati wawan, vo oen kom na Gadokondre, dan oen sa kisi ala da trasani toe na tapo.

32. No frede, joe pikin hipi ! bikasi oen Tata ben finni vo boen, vo gi oen da kondre vo hem.

33. Go seli alasani di oen habi, en gi potiman hafoe ! Meki zaka gi oen srefi, disi no kom ouroe ; en zoekoe, vo oen kisi wan goedoe, disi no kaba teego na ini hemel, pee no wan foefoeroeman kan kom teki hem, en no wan worom kan njam hem toe.

34. Bikasi pee oen goedoe de, na dapee oen hatti sa de toe.

35. Holi oen srefi klari, en tjari letti kandra na hanoe !

36. Doe leki dem foetoeboi, disi de wakti dem masra, hoetem a sa komopo na brui-loft, kom na hoso, vo te a kom

naki doro, dem kan hopo doro wantem gi hem.

37. Blesi vo dem foetoeboi, disi da masra finni na hai, te a kom! Troe, mi taki gi oen taki, a sa meki dem go sidom na tafra, en hem srefi sa poeloe hem djakti, go dieni dem.

38. We, boen vo dem foetoeboi, te Masra kom baka, efi a finni dem so, alwasi a kom na mindrineti ofoe na baka mindrineti.

39. Membre dati boen! Efi wan masra sa sabi na fesi, na hoe joeroe foefoeroeman sa kom, a sa wakti boen, vo dem no moe broko hem hoso.

40. Vo da hede oenoe moe holi oen srefi klari toe; bika Soemapikien sa kom na so wan joeroe, disi oen no sa denke.

41. Now Petrus haksi hem taki: Masra! joe de taki da geersitori gi wi wawan, ofoe gi dem alamal?

42. Masra taki: Hoesoema de so wan vertrouw en koni foetoeboi, disi hem masra kan potti vo loekoe ala tra soema vo hem, meki a gi dem njanjam na reti tem?

43. Blesi vo da foetoeboi, te hem masra kom baka, efi a finni hem na hem wroko!

44. Vo troe, mi taki gi oen taki: a sa potti hem, vo a loekoe ala hem goedoe.

45. Ma efi da srefi foetoeboi sa taki na ini hem hatti taki, mi masra no de go kom so hesi,

en a sa bigin vo fom dem masraningre vo hem, en vo njam en vo dringi, tee a droengoe;

46. Kaba da masra vo da foetoeboi de kom dan na wan dei, disi hem no ben denke, en na wan joeroe, disi hem no de sabi; dan a sa strafoe hem toemoesi ogri, a sa doe hem so, leki a fiti dem falsi soema, disi no de vo vertrouw.

47. Bika wan foetoeboi, disi de sabi hem masra wani, ma a no holi hem srefi klari, en a no doe hem masra wani toe, hem sa kisi foeloe fomfom.

48. Ma wan trawan, disi no sabi so boen, en disi de doe wansani, vo a moese kisi fomfom, tokoe hem no sa kisi so meni. Bika da soema, disi dem ben *gi* foeloe, na hem dem sa *zoekoe* foeloe toe; en moro dem ben vertrouw na joe hanoe? moro dem sa haksi baka.

49. Mi ben kom vo letti wan faja na grontapo, en mi wensi vo troe taki, a ben letti kaba!

50. Ma mi moe meki dem doopoe mi fosi nanga wan doopoe; en fa mi hatti benauwtoe, bifo mi doro alasani!

51. Hoefasi, oen denke taki, mi ben kom vo tjari vrede kom na grontapo? No, mi taki gi oen taki, vo plati soema (mi ben kom).

52. Bikasi nojaso vijvi soema na *wan* hoso sa habi trobi

nanga makandra, drie nanga toe en toe nanga drie.

53. Wan tata sa mandi nanga hem manpikien en da manpikien nanga hem tata; wan mama sa mandi nanga hem oemanpikien en da oemanpikien nanga hem mama; so srefi wan mama sa mandi nanga da wefi vo hem pikien en da wefi vo da pikien nanga hem man mama.

54. Na baka Jezus taki gi ala dem trawan toe taki: Efi oen si taki, wan wolke hopo na Westen, wantem oen taki: areen de go kom; en a de kom so toe.

55. Ma te oen si Zuidwinti hopo, dan oen taki: a sa kom waram; en a de kom so toe.

56. Oen falsi soema! da fasi vo da bigi hemeltenti en vo grontapo, dati oen de sabi heeli boen; fa oen no wani sabi da tem dan, disi wi de now?

57. En vo san hede oen no wani potti membre na dasani, disi de fiti oenoe, en disi de boen vo oen srefi?

58. Te joe vijanti tjari joe go na kroetoe, doe moeiti vo kaba nanga hem, ala di oen de na pasi jete; efi no so, joe vijanti kan meki joe kom na fiskaal hano, en fiskaal kan gi joe abra na provoos, en provoos kan hiti joe na ini doengroehoso.

59. Mi taki gi joe taki: Joe

no sa komopo baka dapee, tee joe no ben pai da laatste sensi.

KAP. 13.

Vo dem Galilea-soema. Vo da figaboom. Vo da mosterd-siri. Vo da pikin doro.

DA srefi tem som soema ben de dapee, di verteli Jezus da tori vo dem Galilea-soema, disi Pilatus ben kili, teki da broedoe vo dem, moksi nanga di vo dem ofrandi.

2. Eu Jezus piki dem taki: Hoefasi, oen denke taki, dem Galilea-soema, (disi Pilatus ben kili,) ben de moro ogri zondaar leki ala dem tra Galilea-soema, vo di so wansani ben kom dem abra?

3. Mi taki: No! en efi oenoe no sa draai oen liebi, oen alamal sa dede na so wan srefi fasi toe.

4. So leki dem tien na aiti soema toe, disi da toren vo Siloa ben fadom na dem tapo kili dem; oen denke taki, dem ben doe moro foeloe ogri leki ala dem tra soema, disi de liebi na Jerusalem?

5. Mi taki: No! en efi oenoe no sa draai oen liebi, oen alamal sa dede na so wan srefi fasi toe!

6. Dan a taki wan geersitori gi dem taki: Wan soema ben habi wan figaboom, di a ben plani na hem druividjari; en di a kom vo zoekoe vroektoe na hem tapo, a no finni wan.

7. Vo da hede a taki gi da

djariman taki : Loekoe ! drie jari langa mi de kom kaba vo zoekoe vroektoe na da figaboom disia, ma mi no de finni no wan. Koti hem ! San a sa tan soso dia na ini djari ?

8. Ma da djariman piki hem taki : Masra ! meki a tan di jari jete ; mi sa diki wan pikin gotro rontoe, gi hem fatoe.

9. Somtem a sa meki vroektoe jete ; efi no so, dan bakatem joe kan koti hem poeloe.

10. Na baka Jezus leri soema na ini wan kerki na Sabadei.

11. Na dapee wan oeman ben de, di ben habi wan siki vo sinsi tien na aiti jari kaba, wan ogri jeje ben gi hem da siki ; hem heeli skin ben kom bendi krom, tee a no man vo loekoe na tapo.

12. We, di Jezus si da oeman, a kali hem kom na hem, a taki gi hem taki : Oeman, joe kom fri kaba vo joe siki !

13. Dan a potti hem hanoe na da oeman tapo, en so wantem da oeman hopo tanapoe reti hopo, a taki Gado grantangi.

14. Ma da hedeman vo da kerki kom mandi vo dati, di Jezus ben meki soema kom boen baka na Sabadei, en a taki gi ala dem tra soema taki : A no siksi dei wi habi vo wroko ? we, na ini dem (siksi) dei oen kan kom vo zoekoe helpi, ma no na Sadadei.

15. Dan Masra piki hem

taki : Joe falsi soema ! A no ibriwan vo oenoe de loesoe hem kow efi hasi na Sabadei, tjari go dringi toe ?

16. En da poti oeman disia, di de wan pikien vo Abraham toe, disi Satan ben tai tien na aiti jari kaba, da tetei, disi tai hem, no moe loesoe, alwasi na Sabadei ?

17. We, ala di a taki so, Jezus ben meki ala hem vijanti kom sjem ; ma ala dem tra soema plisiri toemoesi vo ala dem bigi wroko, disi hem ben doe.

18. En Jezus taki : Gado-kondre, san a de geersi ? San mi moe teki, vo geersi hem ?

19. A de leki wan mosterd-siri, disi wan soema teki zaai na hem djari ; en da siri gro, tee a kom wan bigi boom, en dem pikin fowloe na ondro hemel kom meki nesi na tapo dem takki vo hem.

20. En wantron moro Jezus taki : San mi moe teki, vo geersi Gadokondre ?

21. A de leki zuurdegi, disi wan oeman teki, moksi nanga drie bali blom, (a masi hem boen,) tee da heeli lalabrede kom soewa.

22. Da so Jezus ben waku dem foto nanga dorpoee doro, leri soema, ala di a ben de na pasi vo go na Jerusalem.

23. Wan dei wan soema taki gi hem taki : Masra, joe denki taki, weiniki soema nomo sa finni da boen liebi vo teego ?

Ma Jezus taki gi dem (alamal) taki :

24. Doe san oen kan doe, en feti vo oen pasa go na ini da pikin doro. Bika mi taki gi oen taki : nofo soema sa feti vo go na ini, ma dem no sa kan.

25. Te da Masra vo hoso hopo (na tafra), en te doro tapo kaba, dan oen sa tanapoe na strati sei, oen sa naki doro, taki : Masra ! Masra ! hopo doro gi wi ! Ma hem sa piki oen taki : Mi no sabi oen, pee oen komopo.

26. Dan oen sa begin vo taki : Wi no ben njam en dringi alatem na joe fesi ? Joe no ben leri wi alatem na dem strati vo wi ?

27. Ma hem sa piki taki : Mi taki gi oen taki, mi no sabi oen, pee oen komopo. Komoto na mi fesi, oen ogri soema alamal !

28. Dan oen sa bari, oen sa kauw tifi, te oen sa si taki, Abraham nanga Isaak nanga Jakob nanga ala dem profeti de na Gadokondre, ma oenoe dem ben troesoe na doro.

29. Troe, dem sa komoto na Oosten en na Westen, na Noorden en na Zuiden, sidom na tafra na Gadokondre.

30. En loekoe ! bakawan de, disi sa tron fosiwan, en fosiwan de, disi sa tron bakawan.

31. Da srefi dei som vo dem Fariseman kom na hem, dem taki : A moro boen, joe

komoto dia, gowei ; bikasi Herodes de zoekoe vo kili joe.

32. Jezus taki gi dem taki : Go taki gi da kwasi-kwasi taki : Joe si ? tidei nanga tamara mi de jagi poeloe dem didiebri, en mi de meki dem sikiman kom boen, en di vo drie dei mi sa kaba.

33. Ma vo go ? mi moese gowei tidei ofoe tamara ofoe iniwan tra dei ; bikasi a no sa fiti, vo dem kili wan profeti na wan tra pee, buiti na Jerusalem wawan.

34. Jerusalem ! Jerusalem ! di joe kili dem profeti, en di joe fringi stoon na dem soema tapo, disi Gado ben seni kom na joe : Hoe menitron mi ben kali dem pikien vo joe kom makandra na mi, leki wan mamafowloe de kali hem pikien kom makandra na ondro hem flei, ma oenoe no ben wani !

35. Loekoe, dem sa kom broko ala oen hoso. Ma mi taki gi oen taki, oen no sa si mi moro, tee da tem sa kom, disi oen sa taki : Grantangi vo Hem, disi de kom na nem vo Masra !

KAP. 14.

Jezus helpi wan soema, di ben habi watra. A de leri soema zakkafasi. Da geersitori vo da bigi trakteeri.

NA baka Jezus kom na wan gran Fariseman hoso na wan Sabadei, vo njam nanga hem ; en ala soema hai

ben de na hem tapo de wakti hem.

2. En loekoe! wan soema ben kom na hem fesi dapee, disi ben habi watra.

3. Vo da hede Jezus haksi dem meester vo wet nanga dem Fariseman taki: Hoefasi? a reti, vo meki soema kom boen na Sabadei?

4. Ma dem no piki hem. En Jezus fassi da sikiman, a helpi hem, en dan a seni hem gowei.

5. Na baka a haksi dem ageen taki: Efi wan soema vo oen habi wan kow ofoe wan hasi, disi fadom na ini peti na Sabadei, a no sa go poeloe hem wantem?

6. En dem no ben kan piki hem wan woortoe ageen.

7. We, di a si, fa dem soema, (di sidom) na tafra de zoekoe toemoesi vo sidom na hedesei, a verteli dem wan geersitori, a taki:

8. Te wan soema verzoekoe joe vo kom na bruiloft, no go sidom na hedesei; bika somtem a ben verzoekoe wan tra soema moro, di grani moro leki joe;

9. En efi dan da soema, disi ben verzoekoe joe nanga hem, kom taki gi joe taki: Gi disi pasi! dan joe moe drifi go na bilosei nanga bigi sjem.

10. Ma te wan soema verzoekoe joe, dan joe moe go sidom tee na bilosei; efi dan da soema, disi ben verzoekoe

joe, kom taki gi joe taki: Mati, drifi kom moro na taposei; dan joe sa habi bigi nem na ala dem soema, disi sidom nanga joe na tafra.

11. Bika disoema hopo hem srefi, hem dem sa zakka; en disoema zakka hem srefi, hem dem sa hopo.

12. Dan Jezus taki toe gi da soema, disi ben verzoekoe hem, taki: Te joe meki wan trakteeri vo dina ofoe vo sabbatem, dan joe no moe verzoekoe dem mati vo joe, ofoe dem brara nanga famili nanga bigi buurman vo joe, vo dem no verzoekoe joe baka iniwan dei, pai joe da srefi boen baka.

13. Ma te joe meki wan trakteeri, go verzoekoe dem potiman nanga malengriwan nanga laam soema nanga dem blindewan.

14. Dan joe sa finni boen vo dati; bikasi dem no habi wansani, vo pai joe baka, ma joe sa kisi joe paiman, te dem regtvaardiki soema so hopo baka na dede.

15. We, di wan vo dem tra soema, disi ben sidom dapee na tafra, jeri dati, a taki gi Jezus taki: Blesi vo da soema, disi njam brede na Gadokondre!

16. Ma Jezus taki gi hem taki: Wan dei wan soema meki wan bigi trakteeri vo sabbatem, en a verzoekoe foeloe soema vo kom njam nanga hem.

17. We, na da joeroe vo go sidom njam, a seni hem foetoeboi go waarskouwe dem soema, di a ben verzoekoe, taki: Oen kom, bika alasani de klari!

18. Ma dem alamal bigin, wan na baka trawan, vo taki, dem no kan kom. Da fosiwan taki gi hem taki, mi bai wan pranasi, en leki mi de, mi moese go loekoe hem; taki na masra taki, a no moese mande.

19. Wan trawan taki: mi bai vijvi pari kow, en leki mi de, mi de go loekoe dem; taki na masra taki, a no moese mande.

20. Wan trawan ageen taki: mi teki wan wefi en dati meki mi no kan kom.

21. We, da foetoeboi kom baka, gi hem masra da boodskopoe. En da masra hatti kom bron, a taki gi hem foetoeboi taki: Go wantem, waka heeli foto rontoe, zoekoe na ala dem bigi strati en na dem pikin pasi toe, teki dem potiman nanga malengriwan nanga laam soema nanga blindewan, tjari kom na ini.

22. We, da foetoeboi (kom baka), a taki: Masra! dem kom kaba, so leki joe ben gi ordre, ma plesi de jete.

23. Da masra taki gi da foetoeboi taki: We, go dan tee na sabanasei na dem bigi pasi, en loekoe na baka dem lemiki toe, teki ala soema, di

joe finni, en kali dem kom hesi na ini, meki mi hoso kom foeloe.

24. Ma vo dem trawan, di mi ben verzoekoe, mi taki gi oen taki, no wan vo dem no sa tesi da njanjam vo mi.

25. We, di foeloe soema ben waka go nanga Jezus, a draai hem fesi, a taki gi dem taki:

26. Efi wan soema wani kom na mi, ma a no kan libi hem tata nanga mama nanga hem wefi nanga pikien, nanga dem brara nanga sisa vo hem, en efi a no kan gi hem eigen liebi abra vo mi hede, dan a no kan de wan disciple vo mi.

27. En da soema, disi no teki hem kruis, waka kom na mi baka, hem no kan de wan disciple vo mi.

28. Hoesoema vo oen sa de, disi, te a wani bouw wan toreu, no sa go sidom praktizeeri fosi, hoemeni a sa kostoe, efi hem moni sa kisi, vo a kan doro da wroko?

29. Efi no so, te a ben potti da stoonfoetoe kaba, en na baka a no kan doro da wroko, dan ala soema, disi si dati, sa bigin vo spotoe hem,

30. Taki: Da soema disia ben bigin vo bouw, ma a no kan doro da wroko.

31. Ofoe hoe koning sa go feti nanga wan tra koning, zondro vo a sidom praktizeeri fosi, efi a sa man nanga hem tien doezend soldati, vo go miti da trawan, disi de na pasi kaba

nanga dem twenti doezend vo hem.

32. Bika, efi a si taki, dati no kan go, dan a sa seni wan boodskopoe go begi fri, ala di da trawan de farawei jete.

33. We, so srefi ibriwan vo oenoe toe, disi no kan libi alarani, di a habi, hem no kan de wan disciple vo mi.

34. Zoutoe da wan boensani troe; ma efi zoutoe srefi lasi hem tesi, san dem sa teki, vo gi hem tesi baka?

35. Dan a no boen srefi, vo meki gron fatoe na djari, ma dem moese teki hem trowei na strati. Disoema habi jesi vo jeri, meki a jeri!

KAP. 15.

Dem geersitori vo da lasi skapoe, vo da lasi sren en vo da lasi pikien.

WAN deiala soortoe tolnaar nanga zondaar kom na Jezus vo jeri hem.

2. En dem Fariseman nanga meester vo wet kom mandi vo dati, dem taki: Da soema de holi nanga dem zondaar, en a de njam srefi nanga dem.

3. Ma Jezus verteli dem wan geersitori, a taki:

4. Soema de na oen mindri, disi habi wanhondro skapoe, en disi, te a lasi wan vo dem, no sa libi dem negitentien na negi na sabana, vo go zoekoe da lasiwan, tee a finni hem?

5. En te a ben finni hem baka, dan a hopo hem, potti na hem neki tapo nanga plisiri.

6. En te a kom na hoso, dan a kali dem mati nanga buurti vo hem, a taki gi dem taki: Oen plisiri nanga mi! bika mi ben finni mi skapoe baka, di ben lasi.

7. We, mi taki gi oen taki: So srefi toe dem sa plisiri na ini hemel vo wan enkli zondaar, disi draai hem liebi, moro leki vo negitentien na negi regtvaardiki soema, disi no ha vanoodoe vo draai dem liebi.

8. Ofoe hoe oeman, di habi tien sren nomo, en disi lasi wan, no sa letti wan kandra, sibi da heeli hoso en zoekoe nanga pasiensie so langa, tee a finni hem?

9. En te a ben finni hem kaba, dan a kali dem mati nanga buurti vo hem taki: Oen plisiri nanga mi! bika mi ben finni da wan sren baka, di mi ben lasi.

10. We, mi taki gi oen taki: So srefi dem Engel vo Gado sa plisiri toe vo wan enkli zondaar, disi draai hem liebi.

11. Dan Jezus taki: Wan soema ben habi toe manpikien.

12. En da jongewan taki gi hem tata taki: Mi tata, gi mi mi porsi vo da goedoe, di mi moe kisi! En da tata ben doe so, a plati hem goedoe gi dem.

13. No langa no baka da jongewan teki ala hem goedoe makandra, a meki wan reizi go na wan farawei kondre, en na dapee a vermorsoe ala hem

goedoe nanga da jajoliebi vo hem.

14. Na baka di a ben vermorsoe alarani kaba, wan trannga hangritem kom fadom na da srefi heeli kondre, en hem srefi toe kom pina toemoesi nanga hangri.

15. Vo da hede a go joeroe hem srefi gi wan masra vo da kondre, en da soema seni hem go na hem gron, vo meki a loekoe hem hagioe.

16. A ben hangri toemoesi, vo njam hem bele foeloe nanga hagioe-njanjam; ma dati srefi dem no ben gi hem.

17. Now a bigin vo potti membre na hem srefi, a taki: (Ke!) hoemeni wrokoman mi tata habi, di habi brede nofo, ma mi de go dede vo hangri!

18. We, mi sa hopo go na mi tata, mi sa taki gi hem taki: Mi tata! mi ben doe ogri tee na hemel en na joe toe;

19. Mi no waarti moro, vo joe kali mi joe pikien; ma (grantangi!) teki mi vo wan wrokoman vo joe!

20. En so a teki pasi go na hem tata. Ma di a ben de farawei jete vo dapee, hem tata kom si hem, en a kisi wan toemoesi sari vo hem, a ron go brasa en bosi hem.

21. Dan da pikien taki gi hem taki: Mi tata! Mi ben doe ogri tee na hemel en na joe; mi no waarti moro, vo joe kali mi joe pikien.

22. Ma da tata taki gi dem foetoeboi vo hem taki: Go! teki da moro boen klosi kom, weri gi hem! gi hem wan ringa na hem hanoe nanga soesoe na hem foetoe.

23. En tjari da fatoe pikin kow kom, slagti hem, meki wi njam en plisiri.

24. Bika da pikien vo mi dia ben dede, ma a kom liebi baka; a ben lasi, ma mi finni hem baka. En now dem bigin vo plisiri.

25. Ma da tra pikien vo hem ben de na firi; en di a doro kom klosibeil vo da hoso, a jeri da singi nanga da prei,

26. A kali wan vo dem foetoeboi kom na hem, a haksi hem taki: San de vo doe?

27. Da foetoeboi taki gi hem taki: Joe brara kom baka, en joe tata slagti da fatoe pikin kow, vo di a si hem baka na liebi.

28. We, dati meki hem brara hatti kom bron, tee a no wani go na ini. Vo da hede da tata komopo go na hem na doro, en a begi hem, (vo a kom na ini).

29. Ma hem piki hem tata, a taki: Loekoe! so meni jari mi dieni joe kaba, en nooiti mi no ben pasa joe mofo; ma no wan dei joe ben gi mi wan boko jete, vo mi kan habi wan plisiri nanga dem mati vo mi.

30. Ma now, so hesi disi pikien vo joe kom, di ben vermorsoe joe goedoe nanga hem

hoeroeliebi, wantem joe slagti da fateo pikin kow gi hem.

31. Ma hem tata taki gi hem taki : Mi pikien ! joe de alatem nanga mi, en alasan di de vo mi, da vo joe toe.

32. We, a no fiti joe toe, vo joe blijti en vo joe plisiri ! Bikasi da brara vo joe dia ben dede, ma a kom liebi baka ; a ben lasi, ma wi finni hem baka.

KAP. 16.

Vo da bedriegi skriviman. Vo da goedoeman nanga da poti Lazarus.

WAN tra tori moro Jezus verteli gi dem disciple vo hem, a taki : Wan goedoeman ben de, disi ben habi wan skriviman, en di dem ben tori da skriviman gi hem taki, a ben njam hem masra goedoe,

2. Vo da hede da masra meki a kom na hem fesi, a taki gi hem taki : Hoefasi ? San mi jeri vo joe ? Gi mi verantwoortoe vo joe wroko ; bika joe no kan tan mi skriviman moro langa.

3. Da skriviman taki na ini hem hatti taki : San mi sa doe now, di mi masra de go poeloe mi na da wroko ? Vo go wroko na firi ? dati mi no kan ; en vo waka na tra soema hoso begi moni ? vo dati mi sjem.

4. Ma mi sabi, san mi sa doe, vo, te mi lasi mi wroko, tra soema sa teki mi na dem hoso.

5. En wantem a kali ala

soema kom na hem, disi ben moese pai hem masra ; en dan a haksi da fosiwan taki : Hoemeni joe moe pai mi masra ?

6. Da soema taki : Hondro bali olie. Da skriviman taki gi hem taki : Teki joe pampira, go sidom en skrivi hesi vijfientien.

7. Na baka a haksi da trawan taki : Ma joe, hoemeni joe moese pai ? Hem taki : Wan hondro bali blom. Da skriviman taki gi hem taki : Teki joe pampira en skrivi aititentien.

8. En da masra prijze da bedriegi skriviman, a taki, a koni vo troe, a sabi vo helpi hem srefi. Ma tog (alatem) dem pikien vo disi grontapo na ini dem afeersi vo dem dem koni moro leki dem pikien vo letti.

9. We, mi taki gi oen taki : Teki da bedriegi goedoe vo oen en doe tra soema boen, vo na bakatem, te oen no habi wan plesi vo tan, dem kan teki oen na ini dem hoso vo teego.

10. Da soema, disi de loekoe wan pikinsani nanga vertrouw fasi, hem sa loekoe bigisani toe nanga vertrouw fasi ; ma da soema, disi no de getrouw nanga pikinsani, hem no sa de getrouw toe nanga bigisani.

11. We, efi oen no kan loekoe dem soso goedoe vo disi grontapo nanga wan vertrouw fasi, hoesoema sa vertrouw

dem goe doe vo teego na oen hanoe?

12. En efi oen no de getrouw nanga wan tra soema sani, hoesoema sa gi oen dasani, disi de vo oen srefi?

13. No wan foetoeboi kan dieni toe masra, zondro vo a lobbi da wan moro leki da trawan; efi a holi nanga da wan, dan a no kan holi nanga da trawan. We, oen no kan dieni Gado nanga da soso grontapo goe doe moksi.

14. Ala dem tori disi dem Fariseman ben jeri toe; en di dem ben gridi toemoesi vo moni, vo da hede dem spotoe hem.

15. Ma Jezus taki gi dem taki: Ja, oenoe de dem soema, disi sabi vo krini dem srefi na soema hai, ma Gado de sabi oen hatti; bikasi san disi hei na soema hai, dati de wan viste na Gado hai.

16. Da wet nanga dem profeti de holi tee na da tem vo Johannes; en vo sinsi da tem dem de preeki da tori vo Gado-kondre nanga da Evangelium; en ala soema de feti nanga tranga vo kom na ini.

17. Ma tog moro hesi Gado sa poeloe hemel nanga grontapo baka, leki a sa poeloe da moro pikin letre vo da wet.

18. Da soema, disi plati nanga hem wefi, teki wan trawan, hem doe soetadoe; en disoema teki wan plati-oeman, hem doe soetadoe toe.

19. Wan goe doeman ben de, disi ben weri purpur-klosi nanga diri linnen, en ala dei a liebi bigi na ini foeloe plisiri.

20. Ma wan potiman ben de toe, a nem Lazarus, hem ben lidom na da goe doeman doromof, en ala hem skin ben lai nanga soro.

21. A ben wensi, vo a kan tapo hem hangri nanga dem pikin zakkazakka, disi komoto na da goe doeman tafra fadom na gron; ma dem dagoe toe kom lekki dem soro vo hem.

22. We, na baka da potiman dede, en dem Engel kom teki hem, tjari hem go na Abraham sei. So srefi da goe doeman kom dede toe, en dem beri hem.

23. We, na ini hel, di a de na ini da bigi pijn so, a hopo hem hai, a si Abraham tee farawei nanga Lazarus na hem sei.

24. En dan a bari taki: Tata Abraham, sari vo mi! en seni Lazarus kom, vo a dipi da pinti vo hem finga na ini watra, kouroe mi tongo; bikasi mi de pina toemoesi na ini da faja dia.

25. Ma Abraham taki gi hem taki: Membre, mi pikien, taki, joe ben habi joe boen liebi datem, di joe ben de na grontapo, ma Lazarus ben habi wan ogri liebi: We, now hem kisi troostoe, ma joe de pina.

26. En buiti dati, pasi tapo krin krin, vo dem soema vo wi dia no kan go abra na oen sei

janda, alwasi dem sa wani ;
so srefi dem vo oenoe sei no
kan kom na wi toe.

27. Da goedoeman taki :
We, dan mi begi joe, tata ! vo
joe seni hem go na mi tata
hoso ;

28. Bikasi mi habi vijvi brara
jete ; meki a go waarskouwe
dem, vo dem no kom toe na
da pinaplesi dia.

29. Abraham taki : Dem
habi dem boekoe vo Moses
nanga di vo dem profeti ; meki
dem jeri *dem* !

30. Ma hem taki : No, tata
Abraham ; ma efi wan vo dem
dedewan sa kom na dem, dan
dem sa draai dem liebi.

31. Abraham taki gi hem
taki : Efi dem no jeri Moses
nanga dem profeti, dan dem
no sa bribi toe, alwasi wan
dedesoema sa hopo baka.

KAP. 17.

Trawan no moe leri trawan ogri.

Wi moe gi trawan pardon. Dem
tien melaats-soema. Vo da kom
baka vo Soemapikieu.

DAN a taki gi dem disciple
vo hem taki : A troe, a
no kan de trafasi, tesi nanga
trapoe moese de ; ma heloe vo
da soema, disi de seti trapoe,
meki trawan fadom !

2. A ben sa de moro betre
vo da soema, efi dem ben tai
wan bigi stoon na hem neki,
soengoe hem na ini da dipi zee,
leki hem de seti trapoe gi wan

vo dem pikinwan dia, vo a
fadom !

3. Loekoe boen nanga dati !
Te joe brara ben doe joe ogri,
gi hem wan verwijti vo dati,
en dan gi hem pardon, efi da
ogri de hati hem.

4. Alwasi sebitron na wan
dei srefi a de doe joe ogri, efi
a kom baka na joe sebitron
taki : a de hati mi !—joe moese
gi hem pardon.

5. Now dem Apostel taki
na Masra taki : We, gi wi wan
moro tranga bribi dan !

6. Masra taki : Efi oen habi
bribi, (alwasi a de so pikin)
leki wan mosterdsiri, kaba oen
taki na da boom disia taki :
Loetoe poeloe joe srefi, en
plani joe srefi na ini da zee !
a sa harki oen.

7. Hoesoema vo oenoe, disi
habi wan slavoe, di de wroko
na firi, ofoe disi de loekoe hem
meti, te a komopo na firi kom,
sa taki gi hem taki : Kom
wantem, go sidom na tafra !

8. A no ibriwan sa taki :
Go boli njanjam gi mi, meki
mi njam saba ; en dan weri joe
klosi, kom dieni tafra gi mi !
na baka te mi ben njam en
dringi kaba, dan joe kan go
njam en dringi toe.

9. Hoefasi, da masra sa taki
hem foetoeboi tangi, vo di a
ben doe, san hem masra ben
taki gi hem ?

10. Mi denke, no. We, so
srefi oenoe toe, te oen ben doe
alasan, disi ben de oen pligti

vo doe, dan oen moe taki : Wi de soso knegti, wi ben doe nomo, san disi ben de wi pligti vo doe.

11. Di Jezus ben de na pasi vo go na Jerusalem, a pasa Samaria nanga Galileakondre reti doro.

12. En di a kom na wan pikin foto, tien melaats-soema kom miti hem, ma dem tana-poe de farawei.

13. En dem hopo dem stem, dem taki : Jezus, lobbi Masra, sari vo wi !

14. We, di Jezus si dem, a taki gi dem taki : Go sori oen srefi gi dem domine ! En wantem di dem de go, dem kom krin.

15. Ma wan vo dem, di a si taki, hem kom boen, a draai baka wantem, a prijze Gado nanga tranga stem,

16. En dan a fadom nanga fesi na gron na Jezus foetoe sei, a taki hem grantangi. En da soema disi, ben de wan Samaria soema.

17. Ma Jezus haksi taki : A no tien soema ben kom krin ? pee dem tra negi de dan ?

18. No wan soema moro de, disi draai baka vo prijze Gado, so leki da vreemde soema disia ?

19. En Jezus taki gi hem taki : Hopo en gowei ! da bri-bi vo joe ben helpi joe.

20. Ma di dem Fariseman kom haksi Jezus taki : Hoetem Gadokondre sa kom ? a piki dem taki : Gadokondre no kom nanga bigi, vo soema hai kan si.

21. Soema no sa kan taki toe taki : Loekoe, dia a de, ofoe janda a de. Bikasi Gado-kondre kom kaba, a de na oen ini.

22. Dan a taki gi dem disciple vo hem taki : Da tem sa kom, disi oen sa hangri toemoesi, vo si wan vo dem dei vo Soemapikien, ma oen no sa si hem.

23. We, efi dan soema sa taki gi oen taki : Loekoe dia ! loekoe janda ! oen no moese go dapee, oen no moe jeri na dem !

24. Bikasi so leki dondro-faja, te a koti na tapo, de letti na wan sei vo hemel tee na trasei, so srefi Soemapikien sa de toe na da (bigi) dei vo hem.

25. Ma fosi a moe pina toemoesi, en da spele soema disia sa trowei hem taki, dem no wani hem.

26. En so leki fa sani ben waka na Noa tem, so srefi sani sa waka ageen, te Soemapikien sa kom baka.

27. Dem ben njam, dem ben dringi, dem man teki oeman, dem oeman teki man tee na da dei, disi Noa ben go na ini da sipi, en da zondoevloedoe kom kili dem alamal.

28. So srefi leki sani ben waka na tem vo Lot : dem ben njam, dem ben dringi, dem bai sani, seli sani, plani sani, en dem meki hoso toe ;

29. Ma da srefi dei, di Lot ben komopo na Sodom, nomo

faja nanga zwavel komoto na hemel leki wan areen, kili dem alamal.

30. We, so srefi a sa kom ageen na da dei, te Soemapi-kien sa kom sori hem srefi.

31. Na da srefi dei, da soema, disisi de na tapo hem hoso, en disisi habi hem goedoe na ini da hoso, hem no moe zakka na ondro, go teki hem sani; en disoema de na firi, hem no moe draai, loekoe na dasani, disisi de na hem baka.

32. Membre da wefi vo Lot!

33. Da soema, disisi de zoekoe vo holi hem zieli, hem sa lasi hem; ma disoema lasi hem, hem sa helpi vo holi hem.

34. Mi taki gi oen taki: Na da srefi neti toe soema sa lidom na wan bedi makandra; da *wan* (vo dem) Gado sa teki, da trawan a sa libi.

35. Toe oeman sa wroko na mili makandra; da wan Gado sa teki, da trawan a sa libi.

36. Toe soema sa wroko na firi makandra; da wan Gado sa teki, da trawan a sa libi.

37. En dem disciple haksi hem taki: Masra, pee dasani sa pasa? Ma hem taki gi dem taki: Pee wan dede meti lidom, na dapee dem tingifowloe kom makandra.

KAP. 18.

Vo da poti weduwe. Da Fariseman nanga da tolbaar. Dem tjari jonge pikien kom na Jezus. Da blinde soema na Jeriko.

EN a verteli dem wan geersitori toe, vo sori dem, fa soema no moe kom weri vo begi alatem.

2. A taki: Wan fiskaal ben de na wan foto, hem no ben frede Gado, en a no ben ke vo no wan soema toe.

3. Ma wan weduwe ben de toe na da srefi foto, di kom na hem taki: Helpi mi! wan vijanti vo mi de trobi mi toemoesi.

4. Langa tem da soema no ben wani; tee bakatem a taki na hem srefi taki: Alwasi mi no frede Gado en mi no ke vo no wan soema toe,

5. Tog di da weduwe no kaba vo trobi mi, mi sa helpi hem, vo bakatem a no kom lastiki mi moro.

6. En Masra taki: Jere dia, san da onregtvaardiki fiskaal de taki!

7. We, fa Gado no sa helpi dem soema dan, disisi hem ben verkiezi vo hem, efi dem de krei na hem dei nanga neti; ofoe oen denki, a sa draai nanga da helpi vo hem?

8. Mi taki gi oen taki: A sa helpi dem hesi. Ma te Soemapi-kien sa kom baka, a sa finni bribi toe na grontapo?

9. En a taki toe nanga som vo dem, disisi ben verbeelde taki, dem de vroom soema, en disisi ben veragti dem trawan, a taki gi dem na geersifasi taki:

10. (Wan dei) toe soema hopo go na temple vo begi.

Da wan ben de wan Fariseman, da trawan wan tolnaar.

11. We, da Fariseman go tanapoe hem wawan, a begi taki: Grantangi vo joe, mi Gado, disi mi no de so leki dem tra soema, leki dem foefoeroman nanga bedriegiman nanga soetaman, ofoe leki da tolnaar disia.

12. Toetron ibriwan wieki mi de holi mi fasten, en vo alasan, di mi habi, mi gi mi procenti na kerki.

13. Ma da tolnaar tanapoe farawei, a no habi hatti srefi, vo hopo hem hai loekoe na hemel, ma a naki na hem hatti, a taki: O mi Gado! sari vo mi zondaar!

14. Mi taki gi oen taki: Da tolnaar ben go baka na hoso nanga kouroe hatti, (bikasi Gado ben gi hem pardon) ma no da trawan. Bika ibriwan soema, disi hopo hem srefi, dem sa zakka hem; en ibriwan soema, disi zakka hem srefi, hem dem sa hopo.

15. (Da srefi tem) dem ben tjari jonge pikien toe kom na Jezus, vo a meli dem. Ma di dem disciple si dati, dem verwijti dem soema vo dati.

16. Ma Jezus kali dem kom na hem, a taki: Meki dem pikien kom na mi, no tapo dem! Bikasi Gadokondre de vo so pikien.

17. Troe, mi taki gi oen taki: Disoema no teki Gado-kondre leki so wan pikien (de

teki hem), hem no sa kom na ini.

18. Na baka wan grausoema (vo Djoe) kom haksi hem taki: Boen meester! san mi moe doe, vo mi kisi da liebi vo teego?

19. Jezus taki gi hem taki: Fa joe kali mi boen? No wan soema de boen, buitida wan Gado.

20. Joe no sabi dem gebod? vo taki: Joe no moe doe soeta-doe! Joe no moe kili soema! Joe no moe foefoeroe! Joe no moe gi falsi getuigenis! Respeki joe tata nanga joe mama!

21. Da soema taki: Ala dati mi ben doe vo sinsi mi pikien tem.

22. Di Jezus jeri dati, a taki gi hem taki: Wansani mankeeri joe jete, da vo taki, go seli alasan, disi joe habi, plati (da moni) gi potiman; dati sa meki joe kisi wan goe-doe na ini hemel; en dan kom go nanga mi!

23. Di da soema jeri dati, a kom skreki; bikasi a ben habi foeloe goedoe.

24. Ma di Jezus si, fa da soema kom verlegi, a taki: A trobi vo troe, vo dem goedoeman kom na Gadokondre!

25. Moro hesi wan kameeli sa go na ini hai vo wan nanai, leki wan goedoeman sa kom na Gadokondre.

26. Ma dem, disi ben jeri dati, taki: Hoesoema sa kom na hemel dan?

27. Jezus taki gi dem taki : Dasani, disi liebisoema no man vo doe, dati Gado habi tranga vo doe.

28. Now Petrus taki : Loekoe, *wi* ben libi alasani, waka kom na joe baka.

29. Ma Jezus taki gi dem taki : Troe, mi taki gi oen taki : Vo Gadokondre hede no wan soema sa libi hem hoso, ofoe tata nanga mama, ofoe brara, ofoe wefi, ofoe pikien,

30. Disi no sa kisi dati foe-loe doblo baka na disi tem kaba, en na da tra kondre janda a sa kisi da boen liebi vo teego.

31. Na baka a teki dem twaalf (disciple) aparti, a taki gi dem taki : Loekoe, *wi* de go na Jerusalem now, en alasani sa kom reti, disi dem profeti ben skrivi vo Soemapikien.

32. Bikasi dem sa gi hem abra na dem heiden, dem sa spotoe en kosi hem, spiti na ini hem fesi ;

33. En dem sa geesele en kili hem, en di vo drie dei a sa hopo baka.

34. Ma dem disciple no ben kisi da taki krin, dasani ben dangra dem, en dem no ben sabi, san dati wani taki.

35. We, di a kom klosibei na Jeriko, wan blinde soema ben sidom dapee na sei pasi, de begi (pikin moni),

36. En di a jeri so meni soema de pasa dapee, a haksi taki : San dati ?

37. En dem verteli hem taki, Jezus vo Nazaret de pasa.

38. Now hem bari taki : Jezus, joe pikien vo David, sari vo mi !

39. Ma dem, disi ben waka na fesi, krasa hem, dem taki, meki a tapo hem mofo. Ma hem bari moro tranga taki : Joe pikien vo David, sari vo mi !

40. Now Jezus tan tanapoe, a taki, meki dem tjari da soema kom. En di a kom hem klosibei, a haksi hem,

41. A taki : San joe wani mi doe gi joe ? Hem taki : Masra, vo mi hai moe hopo !

42. Now Jezus taki gi hem taki : We, joe hai sa hopo ! da bribi vo joe de helpi joe.

43. En so wantem hem hai hopo, a waka go na Jezus baka, en a prijze Gado. En ala soema, disi ben si dati, dem prijze Gado toe.

KAP. 19.

Zakeus. Vo dem tien pontoe. Jezus rei go na Jerusalem. A krei vo Jerusalem.

NOW Jezus kom na Jeriko, a waka da foto doro.

2. En loekoe ! wan soema ben de dapee, a nem Zakeus, wan grantolnaar en wan goedoeman.

3. We, hem ben hangri vo si Jezus, vo a kom sabi hem ; ma a no ben kan si hem vo ala dem foeloe soema hede, vo

di hem ben de wan sjatoc soema.

4. Vo da hede a ron go na fesi, a klim go na tapo wan wildri figaboom, vo a kan si hem; bikasi na dapec Jezus ben moese pasa.

5. We, di Jezus kom na da plesi, a loekoe na tapo, en di a si da soema, a taki gi hem taki: Zakeus! zakka hesi kom na ondro; bikasi tidei mi moese go loekoe joe na joe hoso.

6. Wantem da soema zakka na gron, en nanga bigi plisiri a teki Jezus na hem hoso.

7. Ma di dem (tra soema) si dati, dem alamal mandi, dem taki: Loekoe, a go tan na wan zondoe-soema hoso!

8. Ma Zakeus hopo tanapoe, a taki na Masra taki: Loekoe Masra! ala goedoe, di mi habi, mi plati reti mindri, gi hafoe na potiman; en efi mi ben bedriegi wan soema, mi gi hem fodoblo baka.

9. Ma Jezus taki gi hem taki: Tidei da hoso disi finni blesi; bikasi da soema disia de wan pikien vo Abraham toe.

10. Bikasi Soemapikien ben kom vo zoekoe en vo gi boen liebi na dem, disi ben lasi.

11. We, di dem (tra soema) jeri dati, en di a ben de so klosibei vo Jerusalem, pee dem ben denki taki, Gadokondre sa kom wantem na ala soema hai, vo da hede Jezus verteli dem wan geersitori moro,

12. En a taki: Wan gran-soema ben wani go na wan farawei kondre, vo teki wan koningkondre abra, en dan vo kom baka.

13. Vo da hede a kali tien knegti vo hem kom, a gi dem tien pontoe, en a taki gi dem taki: Wroko nanga da moni, tee mi sa kom baka.

14. Ma dem soema vo hem kondre no ben lobbi hem, en vo da hede dem seni wan boodskopoe go na hem baka taki: Wi no wani disi vo koning na wi tapo.

15. We, na baka di a ben teki da (tra) kondre abra kaba, en di a kom baka, dan a seni kali dem knegti, disi a ben gi da moni, kom na hem, vo jeri, san ibriwan ben winni nanga da moni.

16. We, da fosiwan kom, a taki: Masra, da wan pontoe vo joe ben winni tien pontoe.

17. Da masra taki gi hem taki: We, joe boen knegti! di joe ben loekoe da pikinsani so trouw, vo da hede mi sa meki joe hedeman vo tien foto.

18. Dan di vo toe kom, a taki: Masra, da wan pontoe vo joe ben winni vijvi pontoe.

19. Na hem da masra taki toe taki: We, joe sa habi vo komandeeeri vijvi foto.

20. Na baka wan trawan kom, a taki: Masra, loekoe joe pontoe dia; mi ben tai hem na ini mi zaka-hangisa.

21. Bika mi ben frede vo

joe, di joe de wan tranga masra ;
joe de teki sani, pee joe no ben
potti, en joe koti sani, pee joe
no ben plani.

22. Ma da masra taki gi
hem taki : Joe ogri knegti !
Nanga joe eigen woortoe mi sa
kroetoe joe. Di joe ben sabi
taki, mi de wan tranga masra,
mi de teki sani, pee mi no ben
potti, en mi koti sani, disi mi
no ben plani,

23. Vo san hede joe no ben
teki mi moni dan, potti na
intres ? vo te mi kom baka, mi
ben kan teki mi moni baka
nanga dem intres na tapo ?

24. En dan a taki na dem
soema, disi tanapoe dapee,
taki : Oen poeloe da wan pon-
toe na hem hanoe, gi na da
soema, disi habi tien pontoe !

25. Dem taki gi hem taki :
Masra, a habi tien pontoe kaba !

26. We, mi taki gi oen taki :
Da soema, disi habi sani, hem
sa kisi moro foeloe ; ma da
soema, disi no habi, na hem
dem sa poeloe dati toe, disi a
habi na hem hanoe.

27. Ma dem tra vijanti vo
mi, disi no ben wani mi vo
dem koning, tjari dem kom en
kili dem na mi fesi dia !

28. Di Jesus ben taki dati,
a waka go na fesi, a holi da
pasi doro go na Jerusalem.

29. En di a kom klosibei vo
Betfage nanga Betania, klosibei
vo da bergi, disi dem kali olijf-
bergi, a seni toe disciple vo
hem go,

30. A taki : Go janda na da
pikin foto, di de na oen fesi ;
en te oen kom na ini, oen sa
finni wan jonge boeriki tai, disi
no wan soema no ben sidom
jete na hem tapo ; da hem oen
moe loesoe, tjari kom gi mi.

31. En efi wan soema haksi
oen taki : Vo san hede oen de
loesoe hem ? oen taki nomo
taki : Masra habi hem vanoo-
doe.

32. En dem disciple go, dem
finni dasani so, leki fa a ben
taki gi dem.

33. Ma di dem ben loesoe
da boeriki, dem masra vo da
boeriki taki : Vo san hede oen
loesoe da boeriki ?

34. En dem taki : Masra
habi hem vanoodoe.

35. En dem tjari hem kom
na Jezus, dem hiti dem klosi
na da boeriki tapo, en dan dem
potti Jezus na hem tapo.

36. En di a rei so, dem
bradi panja dem klosi na pasi.

37. En di a kom moro klosi-
bei, na ondrosei vo da olijfb-
bergi, da heeli hipi disciple bigin vo
plisiri en vo singi Gado nanga
tranga tongo, dem prijze hem
vo ala dem bigi wroko, disi
dem ben si,

38. Dem taki : Grantangi
vo da koning, disi de kom na
nem vo Masra ! Vrede moe de
na hemel, en glori tee na tapo !

39. Ma som Fariseman, disi
ben de na mindri ala dem tra
soema, taki gi hem taki : Mees-
ter ! bari dem disciple vo joe !

40. Ma hem piki dem taki :
Mi taki gi oen taki : efi dem
disi sa tapo mofo, dan dem
stoon sa bigin vo bari.

41. We, di a kom klosibei
(vo Jerusalem), a loekoe da
foto, en a krei vo hem,

42. A taki : Ke, efi joe toe
sa kan membre dasani, disi kan
helpi joe na disi (gnade) tem
jete, di Gado ben gi joe ! ma
so leki fa joe de, dasani kibri
na joe hai.

43. Bikasi (ogri) dei sa kom
na joe tapo, disi dem vijanti vo
joe sa tapo joe nanga wan
batterij rontoe, dem sa pina
joe na ala plesi,

44. En dem sa broko joe tee
na gron, en dem pikien vo joe
dem sa masi, dem no sa libi no
wan stoon tan na trawan tapo ;
ala dati, vo di joe no ben ke
vo da tem, disi Gado ben kom
loekoe joe.

45. En a go na ini temple, a
bigin vo jagi ala dem soema go
na doro, disi seli en bai sani
dapee ;

46. A taki gi dem taki :
Dem skrivi na ini Boekoe taki :
Mi hoso de wan begihoso ; ma
oenoe ben meki a tron wan
kiliplesi.

47. En Jezus leri dem ala
dei na ini temple. En dem
grandomine nanga meester vo
wet nanga dem gransoema vo
kondre ben zoekoe vo kili
hem.

48. Ma dem no ben kan kom
klari jete, fa dem sa doe nanga

hem ; bikasi heeli kondre ben
holi nanga hem, en dem ben
(lobbi vo) jeri hem.

KAP. 20.

Vo da doopoe vo Johannes. Da drui-
vidjari. Vo da hedemoni. Da
hopo baka na dede.

WAN dei, di Jezus leri dem
soema na ini temple,
preeki da Evangelium, dem
grandomine nanga meester vo
wet nanga dem gransoema kom
na hem,

2. Dem haksi hem taki :
Hoe reti joe habi, vo doe ala
demsani ? hoesoema ben gi joe
da tranga ? Taki gi wi !

3. Jezus piki dem taki : Mi
sa haksi oen wan woortoe toe,
piki mi :

4. Da doopoe vo Johannes,
da vo hemel a ben de, ofoe vo
liebisoema ?

5. We, dem praktizeeri na
ini dem hatti taki : Efi wi taki,
a ben de vo hemel, dan hem sa
taki : We, vo san hede oen no
ben bribi hem dan ?

6. Ma efi wi taki, a ben de
vo liebisoema, dan ala soema
sa kili wi nanga stoon ; bikasi
dem alamal de bribi taki,
Johannes ben de wan profeti.

7. We, dem piki hem taki,
dem no sabi, vo hoepee a ben
de.

8. En Jezus taki gi dem
taki : We, dan mi no sa taki
gi oenoe toe, nanga hoe tranga
mi de doe ala demsani.

9. Now a bigin vo verteli

dem soema da geersitori disia, a taki: Wan soema ben plani wan druividjari, a joeroe hem gi tra soema, en dan a go liebi na wan tra kondre wan heeli piesi tem.

10. We, na baka di da tem kisi, (vo druivi kan repi,) a seni wan knegti go na dem soema, vo dem seni wan toe vroektoe vo da druividjari kom gi hem. Ma dem soema teki da knegti, dem fom hem, en so dem seni hem gowei soso.

11. We, da masra seni wan tra knegti go ageen, ma dem fom hem so srefi toe, en nanga so meni koskosi dem seni hem gowei soso.

12. Dan da masra seni wan trawan moro go, di meki drie; ma dem broko hem skin toe, troesoe hem go na doro.

13. Now da masra vo da druividjari taki: San mi sa doe? Mi sa seni mi lobbi pikien go; somtem te dem si hem, dem sa kisi frede.

14. Ma di dem soema si da pikin masra de kom, dem praktizeeri makandra taki: Dati de da erfgenaam, kom, meki wi kili hem, vo wi kan holi hem goedoe!

15. En dem troesoe hem go na doro, komoto na da druividjari, en so dem kili hem. We, san da masra vo da druividjari sa doe nanga dem soema?

16. A sa kom kili dem soema; en hem druividjari a sa go joeroe gi tra soema. We,

di dem jeri dati, dem taki: No, Gado moe kibri wi!

17. Ma Jezus poeloe hai gi dem, a taki: We, san dati wani taki dan, disi dem ben skrivi na Boekoe taki: Da stoon, disi dem bazi ben trowei, tron wan tranga hoekoestoon.

18. Ibriwan soema, di fadom na disi stoon tapo, sa broko hem skin; ma *da* soema, disi da stoon fadom na hem tapo, da stoon sa masi hem krin.

19. En dem grandomine nanga meester vo wet ben zoekoe vo kisi hem da srefi joeroe; ma tog dem ben frede: ala dem foeloe tra soema; bikasi dem ben sabi heeli boen taki, Jezus ben meene *dem* nanga da geersitori.

20. Vo da hede dem hai vo dem ben de na hem tapo alatem, en dem seni soema go wakti hem safri, dem taki, dem moe doe, leki dem srefi de vroom soema, en dan dem moe zoekoe vo kori hem na wan konifasi, meki a misi mofu, vo dem kan fassi hem, tjari hem go na kroetoe, en vo dem kan klage hem na granman srefi.

21. We, dem soema haksi hem taki: Meester! wi de sabi taki, joe de taki en leri: waarheid, en joe no de lockoe: na no wan soema persoon; ma joe de leri da pasi vo Gado: reti so leki fa a de.

22. We, a reti, vo wi gi

hedemoni na Keizer? ofoe somtem a no reti?

23. Ma di Jezus si da triki nanga da falsi vo dem, a taki gi dem taki:

24. Fa oen kom tesi mi so? Sori mi da hedemoni! Hoesoema fesi dati? en hoesoema nem dem skrivi na tapo da moni? Dem piki hem taki: Di vo Keizer.

25. Now Jezus taki gi dem taki: We, gi dan na Keizer, san disi de vo Keizer, en gi na Gado toe, san disi de vo Gado!

26. We, da so dem no ben kan finni wan foutoe na da taki vo hem na fesi vo ala dem foeloe soema; ma dem srefi verwondroe toe vo da woortoe vo hem, en dem no piki hem moro.

27. Na baka som Saduceman kom na hem, dem, disi de bribi taki, dedesoema no sa wieki baka, dem haksi hem taki:

28. Meester! Moses ben skrivi gi wi taki: Efi wan soema dede, en a libi hem wefi zondro pikien, dan hem brara moe teki da oeman, hopo hem brara famili.

29. We, sebi brara ben de dia. Da fosiwan teki wan wefi, ma a dede zondro pikien.

30. Dan di vo toe teki da oeman, ma a dede toe zondro pikien.

31. Na baka di vo drie teki hem, en so srefi dem ala sebi; dem alamal dede zondro pikien.

32. Na baka vo dem alamal da oeman dede toe.

33. We, te dem sa hopo baka, hoedisi vo dem sa kisi da oeman dan? bikasi dem ala sebi ben liebi nanga da oeman.

34. Ma Jezus piki dem taki: Dem pikien vo disi grontapo de teki oeman, teki man;

35. Ma dem soema, disi sa waarti vo kisi da tra kondre janda, en disi sa si da hopo baka na dede, *dem* no sa teki wefi ofoe man moro;

36. Bikasi dem no kan dede moro, dem de leki dem Engel, dem de pikien vo Gado, vo di dem de pikien vo da hopo baka na dede.

37. Troe troe, dem dedesoema sa hopo baka; dati Moses ben sori toe na da boesi, di a ben kali Masra da Gado vo Abraham, da Gado vo Isaak nanga da Gado vo Jakob.

38. We, Gado no de wan Gado vo dedesoema, ma vo dem liebiwan; bikasi na hem hai dem alamal de liebi.

39. Now som vo dem meester vo wet piki hem taki: Meester, joe ben taki reti.

40. Na baka dem no ben habi hatti toe, vo haksi hem wansani moro.

41. Ma hem taki gi dem taki: Fa dem (meester vo wet) taki, Kristus de wan pikien vo David?

42. Kaba David srefi de taki na ini da Psalmboekoe taki: Masra ben taki na mi

Masra taki : Go sidom na mi reti han sei,

43. Tee mi potti dem vijanti vo joe na ondro joe foetoe leki wan foetoebangi!

44. We, di David kali hem hem *Masra*, fa a de hem pikien dan?

45. Now na ala dem foeloe soema jesi Jezus taki gi dem disciple vo hem taki :

46. Loekoe boen nanga dem meester vo wet, disi lobbi vo waka nanga langa klosi, en disi wani, ala soema moe taki dem odi na wowojo, en dem lobbi toe vo sidom na dem moro hei plesi na ini kerki en na tafra.

47. Dem njam dem weduwe hoso, ala di dem taki, dem moese begi langa begi gi dem ; we vo da hede dem sa kisi wan moro hebi vonisi.

KAP. 21.

Da ofrandi vo da weduwe. Vo da pori vo Jerusalem. Dem marki vo da kroboi dei.

EN di Jezus hopo hem hai, a si, fa dem ben hiti dem presenti na ini da ker-kibus.

2. Ma a si wan poti weduwe toe, disi ben potti wan dritiebri na ini.

3. En a taki : Troe, mi taki gi oen taki, da poti weduwe disia ben potti moro foeloe na ini leki ala dem trawan.

4. Bika dem alamal ben

teki (wan pikinsani) vo da bigi goedoe vo dem, potti na dem ofrandi vo Gado ; ma da oeman disia, so poti leki a de, a ben teki alasan, di a habi, potti na ini.

5. En di wan toe vo dem bigin vo taki vo da temple, fa dem meki hem so mooi nanga diri stoon en nanga tra ofrandi-presenti moro, Jezus taki :

6. Da tem sa kom, disia vo ala dasani, di oen de si dia, no wan stoon sa tan na trawan tapo, disi dem no sa broko.

7. Eu dem haksi hem taki : Meester ! hoetem dasani sa pasa ? En hoe marki joe sa gi, vo soema kan sabi, hoetem dasani sa kom ?

8. Hem taki : Loekoe boen, vo soema no kori oen ! Bika foeloe soema sa teki mi nem, dem sa kom taki : Mi da Kristus ! now da tem de klosibei ! Ma oen no moe go na dem baka.

9. Ma te oen jeri taki, feti nanga oproeroe de kom, dan oen no moe skreki. Bikasi sosani moese kom fosi ; ma tog da kaba (vo grontapo) no de so klosibei jete.

10. Dan a taki gi dem taki : Da *wan* piple sa hopo go feti nanga da trawan en da *wan* koningkondre sa hopo go feti nanga da trawan.

11. So srefi bigi aardbevi sa kom na nofo kondre, en tranga hangritem nanga pest-siki. En na hemel srefi dem

sa si bigi marki nanga foeloe skrekisani.

12. Ma bifo ala dasani sa kom, fosi dem sa potti han na oenoe; dem sa vervolge oen, tjari oen go na dem kerki en na doengroehoso, en dan dem sa seni oen go tee na fesi vo dem koning nanga granman, ala da vo mi nem hede.

13. Ma dati moese kom so, vo oen kan gi getuigenis.

14. Ma loekoe boen dan, vo oen no go praktizeeri na fesi, fa oen sa verantwoortoe oen srefi!

15. Bikasi mi sa gi oen da reti taki nanga verstand, vo ala oen vijanti no sa man vo hopo mofo, piki wan woor-toe.

16. Datem oen tata nanga mama srefi, oen brara nanga famili nanga dem kompe vo oen sa tori oen, gi oen abra; en wan toe vo oen dem sa kili srefi.

17. No wan soema no sa lobbi oen, vo mi nem hede.

18. Ma tog no wan wiwiri vo oen hede no sa lasi.

19. Holi pasiensi! dan oen sa kibri oen zieli.

20. Ma te oen sa si dem vijanti doro tee na Jerusalem, tapo da heeli foto rontoe, dan oen kan sabi taki, da tem vo hem kisi, vo a moese pori.

21. We, da soema, disi de na Judakondre datem, meki a ron go kibri na tapo dem bergi! En disi de na ini (foto

ini), meki dem verhuizi koto-moto! En disi de na buiti, dem no moe go baka na ini (foto).

22. Bikasi dati da dem dei, disi Gado sa teki hom revensi, vo alasan moe kom reti, so leki fa Boekoe de taki.

23. Ma heloe vo dem oeman, disi de nanga bele na da tem, en disi habi pikien na bobo! Bikasi bigi nootoe sa de na grontapo, en da hattibron (vo Gado) sa kom hebi na disi piple tapo.

24. Hafoe dem vijanti sa kili nanga srapoe houroe, en hafoe dem sa teki tjari gowei, panja na ala kondre; en dem heiden sa broko masi Jerusalem, trapoe hem na ondro dem foetoe, tee da tem vo dem heiden sa kisi toe.

25. En dem sa si bigi marki na zon, na moen en na dem staar; en na grontapo ala soema sa kom frede en skreki en bevi, te dem jeri da babari nanga da sekseki vo da krasi zoutwatra.

26. Dan liebi nanga dede-skreki sa kisi ala soema, di dem no sabi, hoesani kan kom heeli grontapo abra jete; bikasi da heeli hemeltenti sa sekseki en bewegi.

27. En dan dem sa si Soemapikien kom na ini dem wolkoe nanga bigi tranga en glori.

28. We, te ala demsani bigin vo kom, dan oenoe moe

hopo oen hede baka, troostoe oen srefi; bikasi dan da verloesoe vo oen de klosibei.

29. En a taki wan geersitori gi dem taki: Loekoe da figa-boom nanga ala tra boom!

30. So hesi dem meki njoe blati, oen srefi de sabi en si taki: dreitem de klosibei.

31. We, sosrefi te oen si taki, ala demsani bigin vo kom, dan oen kan sabi taki: Gadokondre de klosibei.

32. Vo troe, mi taki gi oen taki: Dem disitem soema no sa dede ala, bifo ala demsani sa kom.

33. Hemel nanga grontapo sa lasi gowei, ma dem woortoe vo mi no sa lasi gowei.

34. We, loekoe boen na oen srefi, vo oen no meki oen hatti kom hebi nanga toemoesi njanjam en nanga dringi tee vo droengoe, en vo oen no broko oen hede toemoesi nanga sani vo disi grontapo, vo da bigi dei no kom fadom onverwakti na oen tapo.

35. Bikasi leki wan fowloetrapoe a sa kom fadom na ala soema tapo, di de liebi na heeli grontapo.

36. Vo da hede oen moe wakti en begi alatem, vo oen kom waarti, vo ala dasani, disi sa kom, no moe kisi oen, en vo oen kan tanapoe na fesi vo Soemapikien.

37. We, da so a leri dem na ini temple na dei, ma na neti a libi foto go na doro, a tan

pasa da neti na tapo da bergi, disi dem kali olijfbergi.

38. En mamantem vroekoe ala soema kom na hem na ini temple, vo jeri hem.

KAP. 22.

Judas. Dem njam Paaskalam. Jezus potti da santa Avondmaal.

NOW da feest vo dem masoo kom klosibei, disi dem kali Paaska.

2. En dem grandomine nanga dem meester vo wet ben zoekoe, fa dem sa doe vo kili hem; bikasi dem ben frede dem tra soema.

3. Ma Satan go na ini hatti vo Judas, disi dem kali Iskariot, en disi ben de wan vo dem twaalf (disciple).

4. Vo da hede a go taki nanga dem grandomine en nanga dem tra gransoema, fa hem sa meki dem kisi Jezus.

5. En dem plisiri vo troe, dem pramisi vo pai hem nanga moni.

6. En so a meki barki nanga dem, a zoekoe wan boen okasi, vo meki dem kan kisi Jezus safri, zondro wan oproeroe hopo.

7. En da dei vo dem masoo kisi, di dem moese kili da Paaskalam.

8. En Jezus seni Petrus nanga Johannes go, a taki: Go meki Paaskalam klari gi wi, vo wi kan njam hem!

9. Ma dem taki gi hem taki: Na hoepee joe wani wi meki hem klari?

10. Hem taki gi dem taki : Loekoe ! te oen sa kom na ini foto, wan soema sa miti oen, disi de tjari wan watradjogo ; na hem baka oen moe go na ini da srefi hoso, pee hem sa go na ini ;

11. En dan oen taki gi da masra vo da hoso taki : Wi Masra seni haksi joe taki : Hoepee da kamera de, pee mi nanga dem disciple vo mi kan njam Paaskalam ?

12. Dan hem sa sori oen wan bigi kamera, di habi tafra nanga alasani ; na dapee oen moe meki hem klari.

13. We, dem go, dem finni alasani so, leki hem ben taki gi dem, en dem meki Paaskalam klari.

14. En di da joeroe kom, Jezus go sidom, hem nanga dem twaalf Apostel.

15. En a taki gi dem taki : Mi ben hangri vo troe, vo njam disi Paaskalam nanga oenoe, bifo mi go na pina.

16. Bika mi taki gi oen taki : Mi no sa njam hem moro, tee a kom reti na Gadokondre.

17. Dan a teki da beker, a taki Gado tangi, a taki : Teki hem, meki a go rontoe !

18. Bika mi taki gi oen taki : Mi no sa dringi vo da druiviboom vroektie moro, tee Gadokondre kom kaba.

19. Dan a teki brede, a taki tangi, a broko hem, plati gi dem (disciple), a taki : Dati da mi skin, di mi gi vo oenoe

hede ; oen moese doe dati, vo membre mi.

20. So srefi di dem njam kaba, a teki da beker, a taki : Da beker disia de da njoe verbontoe na ini mi broedoe, di mi trowei vo oenoe hede.

21. Ma loekoe ! da soema hanoe, disi sa tori mi, de nanga mi na tafra dia.

22. A troe, alasani moese kom so nanga Soemapikien, leki Boekoe de taki vo hem ; ma tog heloe vo da soema, disi de tori Soemapikien.

23. Now dem bigin vo haksi, dem na dem makandra, hoedisi vo dem sa de da soema, disi sa doe so.

24. Da srefi tem wan trobi hopo toe na dem mindri, (dem strij en haksi makandra,) hoedisi vo dem sa de da moro granwan ?

25. Ma hem taki gi dem taki : A troe, dem koning vo grontapo komandeei dem kondre ; en dem, disi habi magti na trawan tapo, dem moe kali dem : mi goedoe masra !

26. Ma so a no moe de na oenoe mindri ; ma da moro granwan vo oenoe moe de leki da moro lagewan, en da hede-man vo oen moe de leki wan foetoeboi.

27. Bika hoesoema de moro bigi ? da soema, disi sidom na tafra, ofoe disi de dieni tafra ? A no hem, disi sidom na tafra ? Mi srefi no de na oen mindri leki wan knegti ?

28. We, di oenoe ben holi vo tan nanga mi na ini ala trobi nanga verdrieti, disi ben miti mi,

29. Vo da hede mi de pramisi oen da kondre, so leki mi Tata ben pramisi mi toe.

30. Oen sa njam en dringi na tafra na ini mi kondre, en oen sa sidom na dem bigi stoeloe tapo, kroetoe dem twaalvoe famili vo Israel.

31. Dan Masra taki: Simon! Simon! loekoe, Satan ben hangri vo tesi en vo waai oenoe, leki dem de waai areisi-boeba;

32. Ma mi ben begi vo joe, vo joe no moe lasi ala bribi. We, bakatem te joe srefi ben draai joe liebi kaba, dan joe moe helpi dem brara vo joe, meki dem kisi tranga.

33. Petrus taki gi hem taki: Masra, mi de klari vo go nanga joe tee na ini doengroehoso en tee na ini dede srefi.

34. Ma Jezus taki: Petrus! mi taki gi joe taki, kákka no sa bari tidei, bifo joe ben meki lei drietron kaba taki, joe no sabi mi.

35. En a taki gi dem taki: Te mi ben seni oen go zondro zaka, zondro moni en zondro soesoe, wansani ben mankeeri oen wantem? Dem taki: No, noti!

36. Dan hem taki gi dem taki: Ma now, da soema, disi habi wan zaka, meki a teki hem nanga hem moni toe! Ma

disoema no habi, meki a go seli hem klosi, bai wan houroe.

37. Bika mi taki gi oen taki: Wansani dem ben skrivi vo mi na Boekoe jete, en dati moese kom reti toe; (da woor-toe de taki:) Dem teli hem wanfasi nanga dem kiliman. We, alasani disi Boekoe de taki vo mi, kisi hem marki now.

38. Dem taki: Masra, loekoe! toe houroe dia! Ma hem taki gi dem taki: A nofo, meki a tan!

39. Na baka a go na doro na da olijfbergi, so leki a ben njoesoe; en dem disciple vo hem ben go nanga hem.

40. En di a kom na da plesi, a taki gi dem taki: Oen holi begi, vo oen no fadom na ini tesi!

41. Dan a komoto na dem pikinso, a zakka hem knie, a begi taki:

42. Mi Tata! efi joe plisi, grantangi! no meki mi moe dringi so wan dranki! Ma tog, no doe so leki *mi* wani, ma so leki fa joe wani!

43. Ala dati wan Engel vo hemel kom na hem, a gi hem tranga.

44. Ma dasani kom so hebi na hem, tee a ben feti nanga dede, en a begi moro tranga. En da sweti vo hem tron leki broedoe, disi dropoe fadom na gron.

45. Dan di a kaba vo begi, a hopo na gron, en di a kom baka na dem disciple, a finni

dem de slibi; bikasi sari hen moro dem.

46. En a taki gi dem taki: San oen de slibi? Hopo en begi, vo oen no fadom na ini tesi!

47. We, di a taki so jete, loekoe, da heeli hipi ben kom; en Judas, wan vo dem twaalf disciple, waka go na dem fesi, a go klosibei na Jezus, vo bosi hem.

48. Ma Jezus taki gi hem taki: Judas! nanga bosi joe de tori Soemapikien?

49. Ma dem, disi ben de nanga hem, di dem si, fa dasani de waka, dem taki gi hem taki: Masra, wi sa teki houroe, helpi joe?

50. En wan vo dem naki da foetoeboi vo grandomine, a koti hem jesi na reti han sei.

51. Ma Jezus piki taki: No, meki a kom so! En a fassi da soema jesi, a meki a kom boen baka.

52. Dan Jezus taki gi dem grandomine nanga dem hede-man vo temple en gi dem tra gransoema, di ben kom na hem tapo dapee, taki: Fa oen kom dia nanga houroe en nanga tiki, leki oen wani kisi wan kiliman?

53. Tog mi ben de nanga oenoe ala dei na ini temple, zondro oen ben potti han na mi. Ma now (fosi) da joeroe vo oen kom en da tranga vo doengroe.

54. Ma dem kisi hem, dem

teki hem, tjari hem go na grandomine hoso. En Petrus waka safri go na hem baka.

55. We, dem ben letti wan faja dapee na mindri vo da bigi voorhuizi, dem alamal go sidom rontoe, en Petrus toe go sidom nanga dem.

56. Ma di wan oemanfoetoeboi kom si hen sidom dapee na sei faja, a loekoe hem na ini hem fesi, a taki: Disi dia ben de toe nanga hem.

57. Ma hem strij, a taki: Oeman, mi no sabi hem!

58. Pikinso na baka wan trawan kom si hem, a taki: Joe de wan vo dem soema toe! Ma Petrus taki: Mati, a no mi!

59. Wan joeroe moro na baka wan trawan taki so srefi toe taki: Troe, da soema disia ben de nanga hem toe; bikasi a de wan Galilea-soema.

60. Ma Petrus taki: Joe soema, mi no sabi, san joe taki. We, di a taki so jete, kákka bari.

61. En Masra draai hem fesi, a loekoe Petrus. En Petrus kom membre da woortoe vo Masra, di a ben taki gi hem taki: Bifo kákka sa bari, joe sa meki lei drietron taki, joe no sabi mi.

62. En Petrus go na doro, a krei reti reti.

63. Ma dem soema, disi holi Jezus, dem spotoe hem en dem naki hem.

64. Dan dem tapo hem hai,

dem naki hem na hem sei fesi, en dem haksi hem taki: Joe profeti! taki gi wi, hoesoema ben naki joe?

65. En so meni tra koskosi dem gi hem dapee.

66. Deibroko mamantem dem gransoema vo piple nanga dem grandomine nanga meester vo wet kom makandra, en dem tjari Jezus kom na dem fesi na kroetoe,

67. Dem taki: Hoefasi, joe da Kristus? taki gi wi! Ma hem piki dem taki: Efi mi taki gi oen, oen no de go bribi;

68. En efi mi haksi oenoe, oen no de go piki mi; oen no sa loesoe mi toe.

69. Vo noja Soemapikien sidom na reti han sei vo da tranga vo Gado.

70. Now dem alamal taki: We, joe de da Pikien vo Gado dan? Hem taki gi dem taki: So oen taki, en dati mi de.

71. Ma dem taki: We, hoe wroko wi habi now nanga getuige moro. Wi srefi jeri (kaba) na hem mofo.

KAP. 23.

Dem tjari Jezus go na Pilatus en na Herodes. Da dede nanga da beri vo hem.

NOW da heeli hipi vo dem hopo, dem tjari Jezus go na Pilatus.

2. En dem bigin vo klagi hem, dem taki: Da soema disia wi finni taki, a draai dem soema hede, a taki, dem no

moe pai hedemoni na Keizer; en a taki toe taki: hem da Kristus, wan koning.

3. Ma Pilatus haksi hem taki: Joe de da koning vo dem Djoe? Jezus piki hem taki: So leki fa joe taki.

4. Now Pilatus taki na dem grandomine en na ala dem tra soema taki: Mi no finni foutoe na da soema.

5. Ma dem holi doroe vo klagi taki: A de meki soema oproeroe, di a waka leri na heeli Djoekondre; na Galilea a bigin, a doroe tee dia.

6. We, di Pilatus jeri vo Galilea, a haksi, efi Jezus de wan kondreman vo Galilea?

7. En di a jeri taki, Jezus de wan soema vo Herodes kondre, a seni hem go na hem; bikasi Herodes ben de na Jerusalem toe da srefi tem.

8. We, di Herodes kom si Jezus, a ben boen toemoesi na hem; bikasi di a ben jeri so meni tori vo Jezus, dati meki hem srefi ben hangri granwei kaba vo si hem; en now a denki taki, Jezus sa doe wan wonderwroko na hem fesi.

9. En a haksi hem foeloe sani, ma Jezus no ben piki hem noti.

10. Ma dem grandomine nanga meester vo wet tanapoe dapee, dem klagi hem toemoesi ogri.

11. En Herodes nanga dem ofciri vo hem lafoe en spotoe hem, dem weri hem wan blinkri

klosi, en so Herodes seni hem go baka na Pilatus.

12. Da srefi dei Pilatus nanga Herodes meki kompe nanga makandra, bika fositem dem ben de vijanti makandra.

13. Ma Pilatus kali dem grandomine nanga hedeman nanga ala dem tra soema kom makankra,

14. A taki gi dem taki: Oen ben tjari da soema kom na mi, oen taki, a meki oproeroe na kondre; en loekoe! mi ben haksi hem na oen fesi dia, ma vo ala dati, disi oen klagi hem, mi no finni taki, da soema foutoe wansani;

15. Herodes srefi no ben finni toe. Bika mi ben seni oen go na hem, en loekoe! a no ben doe wansani, disi waarti, vo a dede.

16. Vo da hede mi sa strafeo hem, en dan mi sa loesoe hem.

17. Bikasi na da feesti a ben moese poeloe wan soema gi dem na doengroehoso, gi hem fri; dati ben de wan gewenti.

18. Now da heeli hipi bari taki: Disi wi no wani; ma Barabas joe moe loesoe gi wi!

19. Hem dem ben hiti na ini doengroehoso vo wan oproeroe hede, disi ben hopo na foto, en vo kili hede.

20. Ma Pilatus bari dem baka; bika a ben wani loesoe Jezus.

21. Ma dem bari taki: Krui si hem! krui si hem!

22. Hem taki gi dem vo drietron taki: Hoe ogri a ben doe dan? Mi no finni wansani na hem taki, a waarti vo dede. Vo da hede mi sa strafeo hem, en dan mi sa loesoe hem.

23. Ma dem bari moro tranga, dem trobi Pilatus toemoesi, meki a krui si hem. En da babari vo dem en vo dem grandomine kom bigi moro moro.

24. Now Pilatus gi da vonisi, a taki, a sa doe dasani, disi dem wani.

25. En a loesoe da soema gi dem, disi ben de na doengroehoso vo da oproeroe nanga kili hede, en disi dem ben wani, a moe loesoe; ma Jezus a gi abra, vo dem doe nanga hem, so leki fa dem wani.

26. We, di dem tjari hem gowei, dem kisi wan soema vo Cirene, a nem Simon, disi komopo na buit, dem lai da krui si na hem tapo, meki a tjari hem go no Jezus baka.

27. Foeloe soema waka go na hem baka nanga so meni oeman toe; dem sari en krei vo hem.

28. Ma Jezus draai hem fesi, a loekoe dem, a taki: Oen oemanpikien vo Jerusalem! no krei vo mi hede, ma krei vo oen srefi en vo dem pikien vo oenoe.

29. Bika loekoe! da tem sa kom, disi soema sa taki: Blesi vo dem, disi no ben meki

pikien, en vo dem toe, disi no ben habi pikien na hobi nooiti!

30. Dan dem sa bigin vo taki na dem bergi taki: Oen fadom na wi tapo! en na dem hei plesi (dem sa taki): Oen kom beri wi!

31. Bika efi dem doe so nanga lalahoedoe, fa dem sa doe nanga dreihoeedoe?

32. Ma dem tjari toe tra soema moro go nanga hem na doro, vo kili dem; bika dem ben doe ogri.

33. We, di dem kom na da plesi, disi dem kali Kalvaria, na dapee dem kruisi hem nanga dem toe ogri soema, wan na hem reti han sei en da trawan na hem kroekoetoe han sei.

34. Ma Jezus taki: Mi Tata! gi dem pardon, bikasi dem no sabi, san dem doe! En di dem plati hem klosi, dem hiti lot vo dem.

35. So meni soema tanapoe rontoe dapee de loekoe. So srefi dem gransoema moksi toe nanga dem, en dem amalapotoe hem, dem taki: Trawan a ben helpi; we, meki a helpi hem srefi now, efi a de Kristus, disi Gado lobbi so aparti.

36. So srefi dem soldati kom spotoe hem toe, dem tjari azini kom gi hem,

37. Dem taki: Efi joe de da koning vo dem Djoe, helpi joe srefi dan!

38. Dem ben meki wan skrivi toe, fassi na abra hem

hede; a ben skrivi nanga gricki en romeini en ebreis letter, en a taki: *Disi de da koning vo dem Djoe.*

39. So srefi wan vo dem ogri soema, di dem ben hanga dapee, kosi hem toe, a taki: Efi joe da Kristus, helpi joe srefi dan nanga wi toe!

40. Ma da trawan krasi hem, a taki: Joe srefi no frede Gado toe, ala di joe dede da srefi pinadede?

41. Wi ala toe kisi wi reti paiman, wi ben wroko dati gi wi srefi nanga dem ogridoe vo wi; ma disi dia no ben doe wan kroekoetoe sani.

42. En dan a taki gi Jezus taki: Masra! membre mi, te joe kom na joe kondre!

43. En Jezus taki gi hem taki: Ja troe, mi taki gi joe taki: Tidei srefi joe sa de nanga mi na paradijsi!

44. Na twaalvoe joeroe dinatem so, wan bigi doengroe kom fadom na heeli grontapo, en so a tan tee drie joeroe;

45. Zon ben lasi hem skijn, en da bigi gardijn na ini temple pliti na toe piesi.

46. En Jezus bari nanga tranga tongo taki: Mi Tata, grantangi! teki mi zieli kom na joe hanoe! En di a taki dati, a tapo hem bro.

47. Ma di da ofciri si, san pasa, a prijze Gado, a taki: Troe, da soema disia ben de wan vroom soema!

48. So srefi ala dem foeloe

tra soema, disi ben kom dapee vo lockoe, di dem si ala demsani, disi pasa, dem naki na dem hatti, en so dem draai baka gowei.

49. Ma ala dem kenisi vo Jezus tanapoe dapee toe, pikin farawei, nanga dem oeman, disi ben komopo na Galilea kom nanga hem, dem si ala dasani toe.

50. En loekoe! wan soema, a nem Josef, wan granmasra vo kroetoe en wan boen en vroom soema,

51. Disi no ben moksi na ini da kroetoe nanga da doe vo dem trawan; a ben de vo Arimatia, wan foto vo Judea; hem srefi ben hangri toe, vo Gadokondre moe kom;

52. We, hem go na Pilatus, a begi hem vo da dedeskin vo Jezus;

53. En di a poeloe hem (na kruisi), a domloe hem na ini wan linnen klosi, en so a potti hem na ini wan grebi, disi koti na ini wan bigi stoon, pee no wan soema no ben beri na ini jete.

54. Dati ben de da dei, disi dem ben meki sani klari (vo Saba), en da Saba srefi ben bigin kaba.

55. Ma dem oeman vo Galilea, disi ben kom nanga Jezus, dem waka go nanga hem toe, vo lockoe da grebi, en fa dem potti hem skin lidom.

56. En dan dem draai baka, dem meki specerijsani nanga

zalvoe klari; ma na Sabadei dem ruste, so leki da wet de taki.

KAP. 24.

Da hopo baka nanga da hemelvaart vo Kristus.

DA fosi dei vo wieki vroekoe mamantem dem kom na da grebi, dem tjari dem specerijsani, disi dem ben meki klari; en som trawan (moro) go nanga dem.

2. Ma dem finni da stoon komoto kaba na da grebi (mofu).

3. En di dem go na ini, dem no finni da skin vo Masra Jezus.

4. We, di dem kom verlegi vo dati, loekoe! toe mansoema kom tanapoe na dem sei, di weri blinkri klosi.

5. En di dem skreki so tee dem no habi hatti, vo hopo dem hai na tapo, dem (Engel) taki gi dem taki: San oen zoekoe da liebiwan na mindri vo dem dedewan?

6. A no dia, a hopo baka. Membre, sau a ben taki gi oenoe, di a ben de na Galilea jete,

7. Di a taki: Soemapikien moese fadom na dem zondaar hanoe, dem sa kruisi hem, en di vo drie dei a sa hopo baka.

8. Now dem kom membre dem woortoe vo hem baka;

9. En dem draai baka komoto na da grebi, dem go verteli ala dasani na dem elvoo (disciple) en na dem trawan.

10. Dati ben de Maria Magdalena nanga Johanna nanga Maria, da mama vo Jakobus, nanga dem trawan, di ben de nanga dem; da dem ben tjari da njoesoe kom gi dem Apostel.

11. Ma da taki vo dem ben tan na dem (Apostel) hai leki iniwan tra soso tori, en dem no ben bribi dem.

12. Now Petrus hopo, a ron go na da grebi; en di a loekoe na ini, a si dem linnen klosi wawan lidom de; en dan a gowei, a verwondroe vo dasani, disi pasa.

13. En loekoe! da srefi dei toe soema vo dem go na wan pikin foto, disi dem kali Emmaus; a ben de siksitentien stadia farawei vo Jerusalem (wan drie joeroe so vo waka).

14. En dem taki tori makandra vo ala demsani, disi ben pasa.

15. We, ala di dem taki so, haksi makandra, Jezus srefi kom na dem, a waka go nanga dem.

16. Ma dem hai vo dem ben tapo, vo dem no sabi hem.

17. En hem taki gi dem taki: Hoe tori dati, disi oen habi nanga makandra, (dia) na pasi? San hede oen de so na sari?

18. En wan vo dem, a nem Kleofas, piki hem taki: Hoe-fasi? joe wawan de so wan vreemde soema na Jerusalem, disi no sabi, san pasa dapee sinsi wan toe drie dei?

19. Hem taki gi dem taki:

Hoesan? Dem taki gi hem taki: (Joe no jeri) da tori vo Jezus vo Nazaret, disi ben de wan profeti, ala hem wroko nanga leri ben tranga, na fesi vo Gado en vo ala soema;

20. Fa dem grandomine nanga dem hedeman vo wi ben tjari hem so fara, tee (granman) vonisi hem taki, a moese dede, en so dem kruisi hem.

21. Wi ben hopoe taki, hem sa de da soema, disi sa verloesoe Israel. Ma buiti dati tidei meki drie dei kaba, disi dasani bef pasa.

22. So srefi som oeman vo wi ben meki wi skreki toe, di mamantem vroekoe dem ben go na da grebi,

23. Ma di dem no finni hem skin, dem kom baka taki, dem ben si Engel dapee, disi ben taki, a de liebi.

24. Now wan toe vo wi srefi go na da grebi, en dem finni dasani so, leki dem oeman ben taki; ma hem dem no ben si.

25. Now Jezus taki gi dem taki: Ke, oen tanfoeroe soema! fa oen hatti tranga so, vo oen no bribi ala dasani, disi dem profeti ben taki!

26. Kristus no ben moese pina so, vo a kan go na hem glori?

27. Now Jezus bigin nanga Moses en ala dem profeti, a meki dem srefi si, san ala dem Boekoe ben taki vo hem.

28. En di dem kom klosibi na da pikin foto, pee dem ben

de go, Jezus doe, leki hem wani pasa.

29. Ma dem begi hem taki : Tan nanga wi, bikasi da dei pasa kaba, neti de klosibei. En a go na ini, vo tan nanga dem.

30. En di a sidom nanga dem na tafra, a teki brede, a blesi hem, en dan a broko da brede gi na dem.

31. Now dem hai kom hopo, dem kom sabi hem ; en wantem a komoto lasi na dem hai.

32. En dem taki na makandra taki : Ke, hoe switi kouroe wi hatti ben fili, di a ben taki nanga wi na pasi, en di a poeloe dem Boekoe so krin gi wi !

33. En da srefi joeroe dem hopo, dem draai go baka na Jerusalem ; na dapee dem finni dem elvoe (disciple) makandra nanga dem trawan, disi ben holi nanga dem,

34. Disi taki : Masra ben hopo baka troe troe, Simon srefi ben si hem.

35. Now dem verteli dem trawan toe, san *dem* ben si na pasi, en fa dem ben kom sabi hem nanga dati, di a ben broko da brede gi dem.

36. Ala di dem de taki vo dati jete, Jezus srefi kom tanapoe na dem mindri, a taki gi dem taki : Vrede moe de nanga oenoe !

37. Ma dem skreki en frede ; bikasi dem ben denki taki, dem si wan geest.

38. En hem taki gi dem taki : San oen skreki so ? en fa

oen kan membre sosani na ini oen hatti ?

39. Loekoe mi hanoe nanga mi foetoe ! da mi srefi ; fili en loekoe mi reti ! Tokoe wan geest no habi skin, a no ha meti nanga boon, leki oen si taki, *mi* habi.

40. En di a taki so, a sori dem hem hanoe nanga hem foetoe.

41. Ma di dem no kan bribi jete vo plisiri nanga verwondroe hede, a taki gi dem taki : Oen no habi wan njanjam dia ?

42. En dem potti wan piesi rosi fisi gi hem nanga pikin honi.

43. En hem teki dati, njam na dem fesi.

44. Dan a taki gi dem taki : Dati da dem tori, disi mi ben taki gi oenoe, di mi ben de nanga oen jete ; bikasi alasani, disi Moses nanga dem profeti nanga Psalmboekoe ben taki vo mi, moese kom reti.

45. Da so Jezus meki dem hai kom krin, vo dem kom versta dem Boekoe.

46. A taki gi dem taki : Da so a de na Boekoe, en so Kristus ben moese pina, en di vo drie dei a ben moese hopo baka na dede ;

47. En now dem moese teki hem nem, preeki gi ala piple, fa dem moe draai dem liebi, zoekoe pardon vo dem zondoe ; na Jerusalem dem moese bigin.

48. Oen srefi de getuige vo ala demsani.

49. Loekoe! mi sa seni da pramisi vo mi Tata kom na oen tapo. Ma oen moe tan na ini da foto Jerusalem, tee da trannga vo Gado kom na oen tapo.

50. Na baka a tjari dem go na doro tee na Betania, a hopo hem hanoe na dem tapo, a blesi dem.

51. En ala di a blesi dem, a libi dem, a hopo go na ini hemel.

52. En dem aanbegi hem, en dan dem draai baka go na Jerusalem nanga bigi plisiri.

53. En alatem dem tan na ini temple, dem singi en prijze Gado. Amen.

DA EVANGELIUM VO ST. JOHANNES.

KAP. 1.

Vo da woortoe. Da getuigenis vo Johannes. Dem fosi disciple vo Kristus.

NA bigin da woortoe ben de, en da woortoe ben de nanga Gado, en da woortoe ben de Gado.

2. Da srefi woortoe ben de nanga Gado sinsi bigin.

3. Nanga hem Gado ben meki alasani, en zondro hem a no ben meki no wansani, disi de.

4. Na hem ini da liebi ben de, en da liebi ben de da letti vo soema.

5. Da letti de skijn na ini doengroe, ma da doengroe no ben teki en sabi hem.

6. Gado ben seni wan soema kom, a nem Johannes;

7. Hem ben kom leki wan getuigenis, vo a getuige vo da letti, vo nanga hem ala soema kom na bribi.

8. Hem srefi no ben de da

letti, ma a ben moese getuige vo da letti.

9. Da reti troe letti, disi de letti gi ala soema, ben de vo kom na grontapo.

10. A ben de na kondre (alatem); bikasi hem srefi ben meki kondre, ma kondre no ben sabi hem.

11. A ben kom na dem, disi de vo hem, ma dem soema vo hem no ben teki hem.

12. Ma ala dem, disi ben teki hem, na dem a ben gi trannga, vo dem kan tron pikien vo Gado; dem, disi de bribi na hem nem.

13. No leki *soema* meki pikien vo liebisoema skin nanga broedoe en nanga liebisoema wani, ma so leki Gado de meki soema kom (njoe) gebore.

14. We, da woortoe ben tron wan liebisoema, a ben liebi na wi mindri, en wi ben si da glori vo hem, da wan glori, disi de fiti da wan lobbi Pikien vo

Tata ; a foeloe nanga gnade en waarheid.

15. Johannes ben getuige vo hem, a preeki taki : Disi de da soema, di mi ben taki vo hem taki : da soema, disi de kom na mi baka, hem ben kom de bifo mi ; bikasi hem ben de, bifo mi ben de.

16. We, na ini da foeloe goe-doe vo hem wi alamal ben teki hafoe, gnade vo gnade.

17. Moses ben gi wi da wet, ma Jezus Kristus ben tjari gnade nanga waarheid kom.

18. No wan soema ben si Gado iniwantem, buiti da wan lobbi Pikien, disi de *wan* nanga hem Tata, da hem ben meki wi kom sabi hem.

19. Disi de da getuigenis vo Johannes, di dem gransoema vo Jerusalem ben seni som domine nanga leviti go haksi hem taki : Hoesoema da joe ?

20. En Johannes taki krin, a no meki lei, ma a taki reti taki : Mi a no Kristus.

21. En dem haksi hem taki : Soema joe de dan ? Joeda Elias ? Hem taki : No !—Somtem joe de da profeti ? Johannes piki taki : No !

22. Now dem taki gi hem taki : We, hoesoema joe de dan ? meki wi kan go piki dem, disi ben seni wi kom. San joe de taki vo joe srefi ?

23. Johannes taki : Mi de da stem vo wan preekiman na ini woestijn, disi de bari taki : Oen meki da pasi vo Masra

reti ! leki profet Jesajas ben taki.

24. Ma dem soema, disi dem trawan ben seni kom, ben de vo dem Fariseman ;

25. En dem haksi hem moro fara, dem taki : We, fa joe kau doopoe dan ? di joe no de Kristus en no da profeti toe ?

26. Johannes piki dem taki : Mi de doopoe soema nanga watra ; ma da trawan de na oen mindri kaba, disi oenoe no sabi.

27. Dati da hem, disi sa kom na mi baka, en disi ben de bifo mi, en disi mi no waarti, vo loesoe poeloe hem soesoe na hem foetoe.

28. Dasani ben pasa na Betabara na trasei vo Jordan, pee Johannes ben de doopoe soema.

29. Deibroko di Johannes ben si Jezus kom na hem, a taki : Loekoe da lam vo Gado, disi teki ala soema zondoe tjari gowei !

30. Dati de da soema, di mi ben taki vo hem taki : Na mi baka wan soema sa kom, disi ben kom de bifo mi ; bikasi hem ben de, bifo mi ben de.

31. Mi srefi no ben sabi hem ; ma vo Israel moe kom sabi hem, vo da hede mi ben kom doopoe soema nanga watra.

32. En Johannes getuige taki : Mi ben si da Jeje komo-po na hemel, zakka kom na

ondro leki wan duivi, a kom tan na hem tapo.

33. Mi srefi no ben sabi hem; ma hem, disi ben seni mi vo doopoe nanga watra, hem srefi taki gi mi taki : Da soema, disi joe sa si da Jeje zakka kom na ondro, kom tan na hem tapo, da hem de da soema, disi sa doopoe soema nanga santa Jeje.

34. Dati mi ben si, en vo da hede mi taki krin taki, hem dia de da Pikien vo Gado.

35. Wan dei na baka Johannes tanapoe ageen dapee, hem nanga toe disciple vo hem.

36. En di a si Jezus waka, a taki : Loekoe, da lam vo Gado!

37. En dem toe disciple jeri hem taki so, en dem waka go na Jezus baka.

38. Ma di Jezus draai hem fesi, en di a si dem de kom na hem baka, a taki gi dem taki : San oen de zoekoe ? Dem taki gi hem taki : Rabbi ! (dati taki Meester !) pee joe de liebi ?

39. Hem taki gi dem taki : Kom, loekoe si ! We, dem go loekoe, hoepee a de liebi, en da srefi dei dem tan nanga hem. A ben de na fo joeroe bakadina so.

40. Wan vo dem toe soema, disi ben go na Jezus baka, vo di dem jeri Johannes taki so, da Andreas, Simon Petrus brara.

41. We, hem miti hem brara Simon fosi, en a taki gi hem

taki : Wi finni da Messias, dati wani taki Kristus.

42. En a tjari hem go na Jezus. We, di Jezus si hem, a taki : Joe da Simon, pikien vo Jonas ; joe sa nem Kefas (dati taki, wan bigi stoon).

43. Deibroko Jezus ben wani go baka na Galilea, en a finni Filippus, a taki gi hem taki : Kom go nanga mi !

44. Filippus ben de vo Bet-saida, da foto vo Andreas nanga Petrus.

45. Filippus ageen ben miti Natanael, en a taki gi hem taki : Wi finni da soema, disi Moses nanga dem profeti ben skrivi vo hem, da Jezus, Josef pikien, vo Nazaret.

46. Natanael taki gi hem taki : Wan boen kan komopo na Nazaret dan ? Filippus taki gi hem taki : Kom loekoe si !

47. Jezus si Natanael kom na hem, en a taki vo hem taki : Loekoe ! wan reti Israelsoema ; no wan falsi no de na hem ini.

48. Natanael taki gi hem taki : Fa joe sabi mi ? Jezus piki hem taki : Bifo Filippus ben kali joe, di joe ben de na ondro da figaboom, mi ben si joe kaba.

49. Natanael piki hem taki : Rabbi ! joe da Gado Pikien, joe de da koning vo Israel.

50. Jezus piki hem taki : Di mi ben taki gi joe taki, mi ben si joe na ondro da figaboom, dati meki joe de bribi ;

joe sa si moro bigisani jete leki dati.

51. En a taki gi hem taki : Vo troe troe, mi taki gi oenoe taki, vo noja oen sa si hemel hopo, en fa dem Engel vo Gado waka go na tapo, zakka kom na. ondro na Soemapikien tapo.

KAP. 2.

Da bruiloft na Kana. Jezus jagi dem wowojoman komoto na ini temple.

DRIE dei na baka wan bruiloft ben de na Kana na Galilea : en da mama vo Jezus ben de dapee.

2. Ma Jezus nanga hem disciple dem ben verzoekoe toe, vo kom na da bruiloft.

3. En di da wieni kom mankeeri, da mama vo Jezus taki gi hem taki : Dem no ha wieni moro.

4. Jezus taki gi hem taki : Oeman ! hoe wroko mi habi nanga joe ? Mi joeroe no kom jete.

5. Hem mama taki gi dem foetoeboi taki : San disi hem sa taki gi oenoe, dati oen moe doe !

6. We, dem ben potti siksi watradjogo dapee, stoonwan, so leki dem Djoe ben njoesoe alatem vo doe, vo dem kan krini dem srefi ; ibriwan ben holi toe ofoe drie kanetje.

7. Jezus taki gi dem taki : Foeloe dem djogo nanga watra ! En dem foeloe dem tee na tapo.

8. Dan a taki gi dem taki : Kanti now ! en tjari gi na hofmeester. En dem doe so.

9. Ma di da hofmeester ben tesi da watra, disi ben tron wieni, en di a no sabi, pee da wieni komopo, dem foetoeboi wawan ben sabi, disi ben go kisi da watra : vo da hede da hofmeester kali da bruidigom,

10. A taki gi hem taki : Ala soema lobbi vo gi fosi da moro boen wieni, en te dem ben dringi nofo kaba, dan dem gi da trawan, disi no waarti so meni, ma joe ben kibri da moro boenwan tee noja.

11. Dati de da fosi marki, disi Jezus ben doe, di a ben de na Kana na Galilea, a meki soema si hem glori. En dem disciple vo hem kom bribi na hem.

12. Na baka a go na Kapernaum, hem nanga hem mama nanga dem brara nanga dem disciple vo hem ; ma dem no tan langa dapee.

13. En da Paaska vo Djoe ben de klosibe, en Jezus teki pasi vo go na Jerusalem.

14. En na ini temple a finni soema sidom, disi de seli kow nanga skapoe nanga duivi, en disi de kenki moni.

15. En Jezus teki tetei, meki wan wipi, a jagi dem alamal komoto na ini temple nanga dem skapoe nanga kow ; en dem soema tafra, disi kenki moni, a kanti toe, meki da moni fadom panja.

16. En a taki gi dem, disi seli duivi (dapee) taki: Tjari ala demsani go na doro! No meki mi Tata hoso tron wan wowojo plesi!

17. Ma dem disciple vo hem kom membre, san skrivi na Boekoe taki: Da feti, di mi feti vo joe hoso, ben njam mi hatti krin krin.

18. Ma dem Djoe piki Jezus taki: Hoe marki joe sori wi taki, joe kan doe sosani?

19. Jezus piki dem taki: Go, broko da temple disia! na tem vo drie dei mi sa hopo hem baka.

20. Dem Djoe taki: Fotentien na siksi jari dem ben habi wroko vo meki da temple, en joe wani hopo hem baka na tem vo drie dei?

21. Ma Jezus ben taki dati vo da temple vo hem skin.

22. En vo da hede, di a ben hopo baka na dede, dem disciple vo hem kom membre baka, fa a ben taki dati gi dem kaba, en dem bribi da Boekoe nanga dem woortoe, di Jezus ben taki.

23. We, di a ben de na Jerusalem da srefi paaskafeest, foeloe soema kom bribi na hem, di dem si dem wonderwroko, disi hem ben doe.

24. Ma Jezus no vertrouw dem; bikasi a ben sabi dem alamal;

25. En a no ben habi vanaoedoe, vo wan soema moe taki wansani vo trawan; bi-

kasi hem srefi ben sabi boen, san de na ini soema (hatti) ini.

KAP. 3.

Nikodemus kom na Jezus. Johannes, da doopoeman, de sori soema vo go na Jezus.

NA mindri vo dem Fari-seman wan soema ben de, a nem Nikodemus, wan gransoema vo Djoe.

2. Hem ben kom na Jezus wan neti, a taki gi hem taki: Rabbi! wi de sabi taki, joe de wan leriman, disi Gado (srefi) ben seni kom; bikasi no wan soema kan doe dem marki, di joe de doe, efi Gado no de nanga hem.

3. Jezus piki hem taki: Troe troe, mi taki gi joe taki: so langa wan soema no kom njoegebore, a no kan si da kondre vo Gado.

4. Nikodemus taki gi hem taki: Fa wan soema kan kom gebore, te a ouro kaba? A kan go baka na ini hem mama bele, vo a gebore hem vo toetron?

5. Jezus piki taki: Troe troe, mi taki gi joe taki: so langa watra nanga Jeje no meki wan soema kom gebore, a no kan kom na Gadokondre.

6. San di kom gebore na skinfasi, dati de skin soso; ma san di kom gebore na jejefasi, dati de jeje.

7. Joe no moe verwondroe, di mi ben taki gi joe taki:

Oen moese kom gebore njoe njoe baka.

8. Winti de waai, pee a wani, en da bari vo hem joe jeri ; ma joe no sabi, na hoepee a komopo, en pee a de go. We, da so a de toe nanga ibriwan soema, disi da Jeje meki a gebore.

9. Nikodemus piki hem taki : Fa dati kan kom ?

10. Jezus piki hem taki : Joe de wan meester vo Israel, kaba joe no sabi dati ?

11. Troe troe, mi taki gi joe taki : Wi de taki, san wi sabi, en wi sori krin, san wi ben si ; ma oen no wani bribi da taki vo wi.

12. Di oen no de bribi, te mi taki nanga oenoe vo grontaposani, fa oen sa bribi dan, efi mi sa taki nanga oenoe vo hemelsani ?

13. No wan soema ben hopo go na hemel, buti hem, disi komopo na ini hemel kom na ondro ; dati de da Soemapikien, disi de na hemel.

14. So leki Moses ben hopo wan sneki na woestijn, so srefi dem sa hopo Soemapikien toe ;

15. Vo ala soema, disi de bribi na hem, no moe go lasi, ma vo dem habi da liebi vo teego.

16. Bikasi Gado ben lobbi ala soema so, tee a gi da *wan* lobbi Pikien vo hem abra ; vo ala soema, disi de bribi na hem, no moe go lasi, ma vo dem habi da liebi vo teego.

17. Bikasi Gado no ben seni hem Pikien kom na grontapo, vo a moe kroetoe kondre, ma vo a meki ala soema zieli finni helpi.

18. Soema bribi na hem, a no sa kom na kroetoe, ma disi no bribi, hem kisi hem vonisi kaba, vo di a no bribi na da nem vo da *wan* lobbi Pikien vo Gado.

19. En dati de da vonisi, disi da letti ben kom na grontapo, ma dem soema ben lobbi da doengroe moro leki da letti ; bikasi dem wroko vo dem ben de ogri.

20. Da soema, disi doe ogri, hem no lobbi da letti, en a no kom na krin toe, vo a no kisi strafoe vo hem wroko.

21. Ma da soema, disi doe reti, hem de kom na krin, meki soema kan si dem wroko vo hem ; bikasi a ben doe dem nanga Gado.

22. Na baka Jezus nanga dem disciple vo hem kom na da kondre Judea ; na dapee a tan nanga dem, en a doopoe soema.

23. Ma Johannes ben doopoe soema toe na Enon klosibei vo Salim ; bikasi da plesi ben habi foeloe watra, en nofo soema ben kom dapee vo teki doopoe.

24. Bikasi dem no ben potti Johannes na doengroehoso jete.

25. Da srefi tem dem disciple vo Johannes kisi wan

kwesie, nanga dem Djoe, san dem moe doe vo kom krin ;

26. En dem kom na Johannes, dem taki gi hem taki: Rabbi! da soema, disi ben de nanga joe na abrasei vo Jordan, en disi joe ben taki vo hem, loekoe! hem de doopoe toe, en ala soema de go na hem.

27. Johannes piki taki: No wan soema kan teki wansani, so langa Gado na ini hemel no gi hem.

28. Oen srefi de sabi krin taki: mi ben taki: Mi no de Kristus, ma Gado ben seni mi kom na hem fesi.

29. Disoema habi da bruid, hem de da bruidigom; ma da kompe vo da bruidigom, disi tanapoe de jeri hem, hem de plisiri vo troe, vo jeri da bruidigom tongo. We, da plisiri mi habi now reti reti.

30. Hem moese kom bigi, ma mi moese zakka.

31. Hem, disi komopo tee na tapo, de (bigi) moro ala trawan. Ma disoema komopo na grontapo, hem de vo grontapo, en a de taki grontapo tori. Ma disi komopo na hemel, hem de (bigi) moro ala trawan.

32. En a taki, san a ben si en jeri; ma no wan soema ben teki da taki vo hem.

33. Ma da soema, disi de teki da taki vo hem, hem de sori krin taki, Gado de wan troe Gado.

34. Bikasi da soema, disi Gado ben seni kom, hem de

taki dem woortoe vo Gado; bikasi Gado no ben gi hem da Jeje nanga marki.

35. Tata de lobbi hem Pikien en a potti alasani na hem hanoe.

36. Soema bribi na da Pikien, hem habi da liebi vo teego. Ma soema no gi jesi na da Pikien, hem no sa si da liebi, ma da hattibron vo Gado de tan na hem tapo.

KAP. 4.

Vo da Samaria oeman. Jezus meki da manpikien vo wan ambtenari vo koning kom boen baka.

WE, di Masra kom sabi taki, dem Fariseman jeri kaba, fa Jezus kisi en doopoe moro foeloe disciple leki Johannes,

2. Alwasi Jezus srefi no ben doopoe, ma dem disciple vo hem;

3. Vo da hede a libi Judea, a go baka na Galilea.

4. Ma a ben moese pasa Samaria doro.

5. Na dapee a kom na wan foto vo Samaria, disi dem kali Sikar, klosibei vo da gron, disi Jakob ben gi na hem pikien Josef.

6. Na dapee da peti vo Jakob ben de. We, di Jezus ben weri vo waka, a go sidom na sei da peti; a ben de na twaalvoe joeroe so.

7. En wan Samaria oeman kom (dapee), vo kisi watra.

En Jezus taki gi hem taki :
Gi mi vo dringi!

8. (Bikasi dem disciple vo hem ben go na ini foto vo bai njanjam.)

9. Da Samaria oeman taki gi hem taki : Fa joe begi mi, vo mi gi joe vo dringi, ala di joe de wan Djoe, en mi de wan Samaria oeman? (Bika dem Djoe no ben de makandra nanga dem Samaria soema.)

10. Jezus piki hem taki : Efi joe ben sabi da boen, disi Gado gi joe, en hoesoema dati, disi taki gi joe taki, gi mi vo dringi; troe, joe ben sa begi hem, en hem ben sa gi joe liebi watra.

11. Da oeman taki gi hem taki : Masra! joe no habi no wansani, disi joe kan teki vo kisi watra, kaba da peti dipi; pee joe sa kisi liebi watra dan?

12. Joe bigi moro leki wi tata Jakob, disi ben gi wi da peti? Tog hem srefi nanga dem pikien vo hem nanga hem meti ben dringi vo da watra.

13. Jezus piki hem taki : Da soema, disi dringi vo da watra disia, hem sa kisi drei-watra ageen;

14. Ma da soema, disi de dringi da watra, di mi de gi hem, hem no sa dreiwatra moro nooiti wantem; ma da watra, disi mi sa gi hem, sa tron wan kriki na ini da soema srefi, disi de ron watra doro tee na ini da tra liebi.

15. Da oeman taki gi hem

taki : Masra, gi mi so wan watra dan, vo mi no moe drei-watra moro, en vo mi no ha vanoodoe vo kom kisi watra dia.

16. Jezus taki gi hem taki : Go kali joe man, en kom baka!

17. Da oeman piki hem taki : Mi no habi man. Jezus taki gi hem taki : Joe taki reti taki, joe no habi man.

18. Bikasi vijvi man joe ben habi, en di joe habi noja, hem no de joe man toe; dati joe taki reti.

19. Da oeman taki gi hem taki : Masra, mi si taki, joe de wan profeti.

20. Dem tata vo wi ben aanbegi Gado na tapo disi bergi dia; ma oenoe taki, na Jerusalem da (reti) plesi de vo aanbegi.

21. Jezus taki gi hem taki : Oeman! bribi mi taki, da tem sa kom, disi oen sa aanbegi da Tata no na tapo disi bergi dia en no na Jerusalem toe.

22. Oenoe no sabi, san oen aanbegi, ma wi sabi, san wi aanbegi; bikasi da reti helpi komopo vo Djoe.

23. Ma da tem de kom, en a de kaba, disi dem opregti begiman sa aanbegi mi Tata na ini jeje en nanga troe; bikasi da so Tata wani soema moese aanbegi hem.

24. Gado de wan Jeje, en dem, disi aanbegi hem, moese aanbegi hem na ini jeje en nanga troe.

25. Da oeman taki gi hem taki: Mi sabi taki, Messias, disi dem kali Kristus, sa kom; te hem kom, a sa leri wi alasani.

26. Jezus taki gi hem taki: We, da mi srefi, disi de taki nanga joe.

27. Ala dati dem disciple vo hem ben kom, en dem verwondroe vo si taki, a de taki nanga da oeman. Ma tog no wan soema taki: San joe haksi? ofoe: hoe tori joe de taki nanga hem?

28. En da oeman libi hem djogo dapee, a go na ini foto, taki gi dem soema taki:

29. Kom loekoe wan soema, di ben taki mi alasani, disi mi ben doe, efi somtem hem da Kristus.

30. En dem komopo na ini foto go na hem.

31. Ala dati dem disciple ben begi hem taki: Rabbi! kom njam.

32. Ma hem taki gi dem taki: Mi habi wan njanjam vo njam, disi oenoe no sabi.

33. Now dem disciple taki na makandra taki: Somtem wan soema ben tjari njanjam kom gi hem?

34. Ma Jezus taki gi dem taki: Mi njanjam de, vo mi doe mi Tata wani, disi ben seni mi kom, en vo mi doro hem wroko.

35. A no oen srefi de taki: Fo moen libi jete, dan a tem vo koti areisi? Loekoe! mi

taki gi oen taki: Hopo oen hai en loekoe dem gron! bika areisi repi kaba.

36. We, da soema, disi koti, a de kisi hem paiman, en a de piki kibri vroektoe tee vo da tra liebi janda; en so da soema, disi plani, nanga hem, disi koti, ala toe sa plisiri makandra.

37. Bikasi dia da odo kom reti taki: Trawan de plani, trawan de koti.

38. Mi ben seni oen go vo koti, san disi oen no ben plani; trawan ben seti da wroko, en oenoe kom doro da wroko vo dem.

39. We, nofo vo dem Samaria soema vo da srefi foto kom bribi na hem vo da taki hede, disi da oeman ben taki: A ben taki mi alasani, disi mi ben doe.

40. En di dem Samaria soema kom na hem, dem begi hem, vo a tan nanga dem; en a tan dapee toe dei.

41. En moro foeloe soema ben kom bribi na hem vo hem eigen woortoe hede,

42. En dem taki na da oeman taki: Now wi no bribi moro, vo disi joe ben taki so gi wi, ma wi srefi jeri now, en wi sabi troe troe taki, hem da Kristus, da helpiman vo kondre.

43. Toe dei na baka Jezus komoto dapee, a waka go na Galilea.

44. Bikasi Jezus srefi beu

taki krin taki, wan profeti no habi nem na hem eigen kondre.

45. We, di a kom na Galilea, dem soema vo da kondre, di ben si alasani, disi a ben doe na Jerusalem na da feesti, dem ontvanga hem ; bikasi dem ben go toe na da feesti.

46. Now Jezus kom ageen na Kana na Galilea, pee a ben meki da watra tron wieni.

47. We, wan gransoema vo koning hoso ben de na Kaper-naum, disi hem manpikien ben lidom siki. En di da soema jeri taki, Jezus komopo na Judea kom na Galilea, a go na hem, begi hem, vo a kom helpi hem pikien ; bikasi a ben siki tee vo dede.

48. Jezus taki gi hem taki : So langa oen no si bigi marki nanga wonderwroko, oen no de bribi.

49. Da gransoema taki gi hem taki : Masra ! kom nanga mi, bifo mi pikien dede.

50. Jezus taki gi hem taki : Go ma, joe pikien de liebi ! We, da soema bribi da woortoe, disi Jezus ben taki gi hem, a gowei.

51. En ala di a de na pasi, dem knegti vo hem kom miti hem, dem verteli hem taki : Joe pikien de liebi.

52. En di a haksi dem, hoe reti joeroe a ben kom betre, dem taki gi hem taki : Isredei bakakina wan joeroe da koorsoe ben libi hem.

53. Now da tata si taki, dati

de da srefi joeroe, disi Jezus ben taki gi hem taki : joe pikien de liebi. En hem nanga hem heeli hoso kom na bribi.

54. Dati de now da marki di vo toe, disi Jezus ben doe, ala di a komopo na Judea kom baka na Galilea.

KAP. 5.

Jezus helpi wan sikiman na Sabadei.
A taki vo hem Gado fasi.

NA baka wan feesti vo Djoeben de, en Jezus teki pasi vo go na Jerusalem.

2. We, na Jerusalem, klosibe i vo da skapoepoortoe, wan kong ben de, disi dem ben kali Betesda na djoetongo, en a ben habi vijfi gadri rontoe.

3. Na ini dem gadri foeloe sikiman ben lidom : blindewan, laam soema nanga malengriwan ; dem alamal waktu, hoetem da watra sa sekseki.

4. Bikasi wauwantron wan Engel zakka kom na ondro, kom seki da watra. En da soema, disi go fosi na ini da watra na baka vo da sekseki, hem de kom boen, alwasi hoe siki a ben habi.

5. We, wan soema ben lidom dapee, disi ben siki drietentien na aiti jari kaba.

6. Di Jezus si da soema lidom, en di a sabi taki, a lidom so meni langa kaba, a taki gi hem taki : Joe wani kom boen baka ?

7. Da sikiman piki hem

taki: Masra! mi no habi wan soema vo zakka mi na ini da watra, te a de seki; en bifo mi kom, wan trawan go na ini kaba.

8. Jezus taki gi hem taki: Hopo, teki joe bedi en waka go!

9. En wantem da soema kom boen baka, a teki hem bedi, a gowei. Ma da srefi dei dem Djoe ben habi Saba.

10. En vo da hede dem Djoe taki gi da soema, disi ben kom boen, taki: Tidei da Saba; joe no ha pasi vo tjari joe bedi.

11. Hem piki dem taki: Da soema, disi ben helpi mi, hem srefi taki gi mi taki: Teki joe bedi en gowei!

12. Now dem haksi hem taki: Hoesoema dati, disi ben taki gi joe taki: teki joe bedi en go!

13. Ma da soema, disi ben kom boen, hem srefi no ben sabi, hoesoema dati; bikasi Jezus ben gowei kaba, vo di so meni soema ben de dapee.

14. Na baka Jezus finni hem na ini temple, en a taki gi hem taki: Joe si? joe kom boen baka; ma no doe zondoe moro, vo no wan moro ogrisani kom miti joe!

15. Now da soema gowei, a go verteli gi dem Djoe taki, da Jezus, di ben meki hem kom boen.

16. En vo da hede dem Djoe go zoekoe Jezus, dem

wani kili hem, vo di a ben doe sosani na Sabadei.

17. Ma Jezus piki dem taki: Mi Tata de wroko tee noja, en mi de wroko toe.

18. Now dem Djoe zoekoe moro tranga ageen, vo kili hem, vo di a no broko Saba wawan, ma a kali Gado hem eigen Tata, en a meki hem srefi wanfasi nanga Gado.

19. Ma Jezus piki dem taki: Vo troe troe, mi taki gi oen taki: Da Pikien no kan doe wansani vo hem srefi, buiti san disi a de si da Tata de doe; ma san hem doe, dati da Pikien de doe so srefi toe.

20. Bikasi da Tata de lobbi da Pikien, en a sori hem alarani, disi a de doe; en a sa sori hem moro bigi wroko jete leki disi, tee oen sa verwondroe.

21. Bikasi so leki da Tata de wieki dem dedesoema, gi dem liebi baka, so srefi da Pikien toe de gi liebi na disi a wani.

22. Da Tata no de kroetoe no wan soema toe, ma a ben gi ala kroetoe abra na da Pikien;

23. Vo ala soema moe respekti da Pikien, leki dem respekti da Tata. Disoema no respekti da Pikien, hem no respekti da Tata toe, disi ben seni hem kom.

24. Troe troe, mi taki gi oen taki: Da soema, disi de jeri mi woortoe, en disi de bribi na hem, di ben seni mi kom, hem

habi da liebi vo teego, en a no sa kom na kroetoe; bikasi a komopo na ini dede, a doro tee na ini liebi.

25. Troe troe, mi taki gi oen taki: Da joeroe sa kom, en a de kaba, disi dem dedesoema sa jeri da stem vo Gadopikien; en dem, disi de jeri hem, sa liebi.

26. Bikasi so leki da Tata habi da liebi na ini vo hem srefi; so srefi a meki da Pikien toe habi da liebi na ini vo hem srefi.

27. En a gi hem magti toe vo holi da kroetoe, vo di hem de Soemapikien.

28. Oen no moe verwondroe vo dati; bikasi da joeroe sa kom, disi ala soema, di de na ini grebi, sa jeri hem stem,

29. En dem sa komopo; dem, disi ben doe boen, sa hopo baka vo liebi, ma dem, disi ben doe ogri, sa hopo baka vo go na kroetoe.

30. Mi no kan doe wansani vo mi srefi. So leki fa mi jeri, so mi de kroetoe, en da kroetoe vo mi de reti; bika mi no zoekoe *mi* wani, ma mi Tata wani, disi ben seni mi kom.

31. Efi mi taki vo mi srefi, dan da taki vo mi no sa de reti.

32. Ma wan trawan de, di de taki vo mi; en mi sabi taki, da taki, disi hem de taki vo mi, de reti.

33. Oen ben seni soema go

na Johannes, en hem ben taki vo da waarheid.

34. Ma tog mi no teki da taki vo liebisoema; mi ben taki dati nomo, vo oen zieli moe finni boen.

35. Johannes ben de wan krin en letti kandra, en a ben boen na oenoe, vo plisiri na ini da skjijn vo hem wan pikin piesi tem.

36. Ma mi habi sani, disi de taki moro tranga vo mi, leki dem woortoe vo Johannes. Bikasi dem wroko, disi mi Tata ben gi mi, vo mi doro dem, dem srefi wroko, di mi de doe, dem de taki vo mi taki, mi Tata ben seni mi kom.

37. En mi Tata, disi ben seni mi kom, ben taki toe vo mi. Oen no ben jeri hem stem nooiti wantem, en hem fesi oen no ben si toe.

38. So srefi da woortoe vo hem oen no habi so na oen ini, vo a tan alatem; bikasi oen no bribi da soema, disi hem ben seni kom.

39. Oen de zoekoe na ini Boekoe, vo di na hem ini tog oen denki vo habi da liebi vo teego; en so a de, da Boekoe de taki vo mi.

40. Ma na mi oen no wani kom, vo teki liebi.

41. Mi no de zoekoe nem na liebisoema.

42. Ma mi sabi oenoe taki, oen no habi da lobbi vo Gado na ini oen hatti.

43. Mi ben kom na mi Tata

nem, ma oen no de teki mi ; te wan trawan de kom na hem eigen nem, hem oen sa teki.

44. Fa oenoe kan bribi, di oen de zoekoe nem vo oen srefi, wan na trawan ? Ma da nem, disi komopo nomo na Gado, dati oen no de zoekoe.

45. Oen no moe denki taki, mi sa go klage oen na mi Tata ; no, wan trawan de, disi sa klage oen, da vo taki, da Moses srefi, disi na hem tapo oen ben hopoe.

46. Efi oen ben bribi Moses, dan oen ben sa bribi mi toe ; bikasi vo mi a ben skrivi.

47. Ma efi oen no bribi, san hem ben skrivi, fa oen sa bribi dem woortoe vo mi dan ?

KAP. 6.

Jezus gi 5000 soema njanjam. A de waka na tapo watra. A de taki vo da reti liebi-brede, vo hem skin nanga broedoe.

NA baka Jezus komopo da-pee go na ini wan sipi, a koti da zee vo Galilea abra, disi de da zee vo Tiberias toe.

2. En wan bigi hipi soema waka go na hem baka ; bikasi dem ben si dem wonderwroko, di a ben doe na dem sikiman.

3. We, dati meki Jezus go na tapo wan bergi ; na dapee a go sidom, hem nanga hem disciple.

4. Ma da Paaska, wan feesti vo dem Djoe, ben de klosibei.

5. We, di Jezus hopo hem hai, en di a si taki, so meni

soema kom na hem, a taki gi Filippus taki : Pee wi sa bai brede, vo dem soema disia kan njam ?

6. Ma dati a ben taki nomo, vo tesi hem ; bikasi a ben sabi boen boen, san a wani doe.

7. Filippus piki hem taki : Vo toehondro sren brede no sa nofo, alwasi ibriwan sa teki wan pikin piesi nomo.

8. En wan vo hem disciple, da Andreas, Simon Petrus bra-ra, taki gi hem taki :

9. Wan boi de, di habi vijvi brede nanga toe fisi ; ma san dati kan helpi vo so meni soema ?

10. Jezus taki : Meki ala soema go sidom ! Da plesi ben habi foeloe grasi. We, dem go sidom, en dem ben de wan vijvi doezend soema so.

11. Dan Jezus teki dem brede, a danke, a gi na dem disciple, en dem disciple go plati gi dem soema, disi ben sidom ; so srefi vo dem fisi toe dem kisi so meni leki dem wani.

12. Na baka di dem ben njam nofo kaba, a taki gi dem disciple taki : Go piki dem zakkazakka, di libi abra, meki no wansani moe pori.

13. En dem go piki, dem foeloe twaalvoe baskita nanga zakkazakka, disi ben libi abra vo dem vijvi brede, di dem soema ben njam.

14. We, di dem soema kom si da wonderwroko, disi Jezus

ben doe, dem taki: Troe, da soema disia de da profeti, di moe kom na grontapo.

15. Ma di Jezus si taki, dem wani kom kisi hem nanga tranga, vo meki hem tron koning na dem tapo, a gowei ageen na tapo da bergi, hem wawan.

16. Na sabatem dem disciple draai go na watrasei;

17. En dem go na ini sipi, vo koti abra go na Kapernaum. Ma a ben doengroe kaba, en Jezus no ben go nanga dem.

18. En wan tranga winti hopo; a meki da watra kom krasi vo troe.

19. En di dem ben waka wan twenti na vijvi ofoe drientien stadia so, dem si Jezus de waka na tapo da watra, kom moro klosibei vo da sipi, en dem kom frede.

20. Ma hem taki gi dem taki: No frede! da mi.

21. Now dem hatti kom kouroe en dem teki hem na ini da sipi; en wantem da sipi kisi sjoro toe, pee dem ben de vo go.

22. Deibroko ala dem foeloe soema, disi tanapoe na abrasi vo da zee, di dem si taki, no wan tra sipi no ben de dapee, buitida wan, disi dem disciple vo hem ben go na ini, en (di dem sabi taki:) Jezus no ben go nanga dem disciple vo hem na ini da sipi, ma dem disciple wawan ben gowei;

23. (Ma ala dati som tra

sipi vo Tiberias ben kom klosibei vo da plesi, pee dem ben njam da brede, disi Masra ben blesi;)

24. We, di dem soema si taki, Jezus no de dapee en dem disciple no de toe, vo da hede dem srefi toe go na ini sipi, en dem kom na Kapernaum vo zoekoe Jezus.

25. En di dem finni hem na tra sei vo da zee, dem taki gi hem taki: Rabbi! hoetem joe ben kom dia?

26. Jezus piki dem taki: Vo troe troe, mi taki gi oen taki: Oen no de kom zoekoe mi, vo di oen ben si wonderwroko, ma vo di oen ben njam vo da brede en oen ben kisi nofo.

27. No zoekoe njanjam, disi de go pori, ma disi de holi tee na ini da liebi vo teego, disi Soemapikien sa gi oen; bikasi da *hem* Gado Tata ben marki (leki da Messias).

28. Dem taki gi hem taki: San wi moe doe, vo wi kan wroko Gadowroko?

29. Jezus piki dem taki: Dati de Gado wroko, vo oen bribi na *hem*, disi a ben seni kom.

30. Now dem taki gi hem taki: Hoe marki joe doe dan, vo wi kan si en bribi? Hoe wroko joe de wroko?

31. Dem tata vo wi ben njam manna na woestijn, leki dem skrivi taki: A ben gi dem hemelbrede vo njam.

32. Now Jezus taki gi dem

taki : Troe troe, mi taki gi oen taki : A no Moses ben gi oen da brede vo hemel, ma mi Tata de gi oen da reti brede vo hemel.

33. Bikasi dati de da Gado-brede, di komopo na hemel, en disi de gi ala soema liebi.

34. Dem taki gi hem taki : Masra ! gi wi so wan brede dan alatem.

35. Ma Jezus taki gi dem taki : Da mi de da brede vo liebi ; disoema kom na mi, hem no sa hangri nooiti moro ; en disoema bribi na mi, hem no sa dreiwatra moro.

36. Ma mi taki gi oen kaba taki, oen beu si mi, en tog oen no bribi.

37. Alasani disi mi Tata de gi mi, dati de kom na mi ; en da soema, disi kom na mi, mi no sa jagi hem gowei.

38. Bikasi mi komopo na hemel, no vo doe mi wani, ma vo doe mi Tata wani, disi ben seni mi kom.

39. We, dati de da wani vo da Tata, disi ben seni mi kom, vo mi no lasi no wan vo ala dem, disi hem de gi mi, ma vo mi wieki dem na da laatste dei.

40. Troe, dati de da wani vo hem, disi ben seni mi kom, vo ibriwan, disi de si hem Pikien, en disi de bribi na hem, moe habi da liebi vo teego ; en mi sa wieki hem na da laatste dei.

41. Ma dem Djoe kom man-

di vo dati, di a taki : Mi de da brede, disi komopo na hemel.

42. En dem taki : Da soema disia, a no Jezus, da pikien vo Josef ? a no wi sabi hem tata nanga mama ? Fa a kan taki dan taki : Mi komopo na hemel ?

43. Jezus piki dem taki : No mandi vo dati !

44. No wan soema kan kom na mi, so langa mi Tata, disi ben seni mi kom, no hali hem kom ; en mi sa wieki hem na da laatste dei.

45. Dem skrivi na ini dem profeti-boekoe taki : Gado srefi de leri ala soema. We, ibriwan, disi de jeri en leri dati na da Tata, hem de kom na mi.

46. No wan soema no ben si da Tata, buit hem, disi de vo Gado ; hem ben si da Tata.

47. Vo troe troe, mi taki gi oen taki : Da soema, disi de bribi na mi, hem habi da liebi vo teego.

48. Mi de da brede vo liebi.

49. Dem tata vo oen ben njam manna na woestijn, ma tog dem ben dede.

50. Dia da brede de, disi komopo na hemel, vo no wan soema moese dede, disi njam hem.

51. Mi de da liebi-brede, disi komopo na hemel ; disoema njam vo disi brede, hem sa liebi teego. En da brede, disi mi sa gi, dati da mi skin, disi mi sa gi vo ala soema liebi.

52. Now dem Djoe bigin strij nanga makandra, dem taki : Fa hem kan gi wi hem skin vo njam ?

53. Ma Jezus taki gi dem taki : Vo troe troe, mi taki gi oen taki : Efi oen no sa njam da skin vo Soemapikien, en efi oen no dringi hem broedoe, dan oen no habi liebi na oen ini.

54. Disoema njam mi skin dringi mi broedoe, hem de habi da liebi vo teego, en mi sa wieki hem na da laatste dei.

55. Bikasi mi skin de wan reti njanjam, en mi broedoe de wan reti dranki.

56. Disoema njam mi skin, dringi mi broedoe, hem de liebi na mi ini, en mi (de liebi) na hem ini.

57. So leki da liebi Tata ben seni mi kom, en leki da Tata de meki mi liebi, so srefi mi sa meki da soema liebi toe, disi de njam mi (skin).

58. Dati de da brede, disi komopo na hemel ; no so leki dem tata vo oen ben njam manna, kaba dem ben dede ; disoema njam disi brede, hem sa liebi teego.

59. Ala disi tori Jesus ben taki, di a ben leri na ini da kerki vo Kapernaum.

60. Ma foeloe vo hem disciple, di dem jeri dati, dem taki : Dati de wan tranga leri, hoesoema kan jeri hem ?

61. Ma di Jezus ben sabi na ini hem hatti taki, dem disciple

vo hem mandi vo dati, a taki gi dem taki : San ? dati meki oen mandi ?

62. Ma fa a sa de dan, te oen sa si Soemapikien hopo go, pee a ben de fositem ?

63. Da jeje, hem de gi liebi ; da skin no kan helpi noti. Dem woortoe, di mi de taki nanga oenoe, dem de jeje nanga liebi.

64. Ma som soema de na oen mindri, disi no bribi. Bikasi vo sinsi bigin Jezus ben sabi boen, hoedisi no bribi en hoedisi sa tori hem.

65. En a taki : Vo da hede mi ben taki gi oenoe taki, no wan soema kan kom na mi, efi mi Tata no gi hem da tranga.

66. Sinsi vo datem foeloe vo hem disciple ben draai baka, dem no ben waka moro nanga hem.

67. Now Jezus haksi dem twaalf disciple taki : Hoefasi, oen wani gowei toe ?

68. Simon Petrus piki hem taki : Masra ! na hoesoema wi sa go dan ? Joe habi woortoe vo da liebi vo teego.

69. En wi de bribi en sabi troe, taki, joe de Kristus, da Pikien vo da liebi Gado.

70. Jezus piki dem taki : Mi no ben verkiezi oen twaalvoe ? Kaba wan vo oen de wan didiebri.

71. Dati a taki vo Judas Iskariot, Simon pikien ; bikasi hem ben tori Jezus na baka,

en a ben de wan vo dem twaalf (disciple).

KAP. 7.

Dem famili vo Jezus no bribi na hem. Jezus go na Jerusalem na da feesti vo pinahoso. Dem soema strij nanga makandra, hoesoema da Jezus.

NA baka Jezus waka rontoe na Galilea; bikasi na Judea a no ben wani waka rontoe moro, vo di dem Djoe ben zoekoe vo kili hem.

2. En di da Djoe-feesti, di dem kali pinahoso, ben de klosibei,

3. Vo da hede dem brara vo hem taki gi hem taki: Komoto dia, go janda na Judea, vo dem disciple vo joe kan si dem wroko toe, disi joe de doe.

4. No wan soema, disi de zoekoe taki, ala soema moe taki vo hem, sa doe wansani na kibrifasi. Efi joe kan doe so sani, go sori joe srefi na kondre dan!

5. Bikasi dem brara vo hem srefi no ben bribi toe na hem.

6. Ma Jezus taki gi dem taki: Mi tem no ben kom jete; ma da tem vo oenoe de alatem.

7. Nanga oenoe dem kondresoema no kan mandi; ma *mi* dem no kan si na hai; bikasi mi de taki troe vo dem taki, dem wroko de ogri.

8. Meki oen wawan go (na Jerusalem) na da feesti; mi

no sa go (jete) na disi feesti; bikasi mi joeroe no kisi jete.

9. Di a ben taki so gi dem, a tan na Galilea.

10. Ma na baka, di dem brara vo hem ben go kaba, hem srefi teki pasi toe, vo go njam da feesti; ma a no ben waka publiki, ma leki na kibrifasi.

11. We, na da feesti dem Djoe zoekoe hem, en dem taki: Pee da soema de?

12. En wan bigi taktaki hopo na mindri ala dem soema vo hem hede. Trawan taki: A de wan boen soema; trawan taki: No, a de kori soema.

13. Ma tog no wan soema no taki so fri vo hem; bikasi dem ben frede dem Djoe.

14. Na baka di da feesti ben pasa hafoe kaba, Jezus hopo go na ini temple, a leri soema.

15. En dem Djoe verwondroe, dem taki: Fa da soema sabi Boekoe! kaba a no ben leri dominewroko?

16. Jezus piki dem taki: Da leri vo mi no de vo mi srefi, ma vo hem, disi ben seni mi kom.

17. Efi wan soema hangri vo doe hem wani, dan hem srefi sa si, efi da leri de vo Gado, ofoe somtem mi de taki vo mi srefi.

18. Da soema, disi de taki vo hem srefi, hem de zoekoe bigi nem vo hem srefi; ma da

soema, disi de zoekoe bigi nem vo da soema, di ben seni hem kom, hem de lobbi waarheid, en no wan kroekoetoe no de na hem.

19. A no Moses ben gi oen da wet? Kaba no wan vo oen de doe da wet. Fa oen de zoekoe vo kili mi dan?

20. Dem alamal piki hem taki: Joe habi wan didiebri! Soema de zoekoe vo kili joe?

21. Jezus piki dem taki: Wan enkli wroko mi ben doe, kaba a dangra oen alamal.

22. Moses ben gi oen da besnijde (alwasi a no Moses ben potti hem, ma dem ouroe tata) en tog oen besnijde soema na Saba srefi.

23. We, efi wan soema kan kisi da besnijde na Saba, vo da wet vo Moses no moe broko; fa oen mandi mi dan, di mi ben meki wan heeli liebisoema kom boen na Saba?

24. Oen no moe kroetoe so leki fa a de *sori* na soema hai; ma oen moe kroetoe wan reti kroetoe.

25. Now som soema vo Jerusalem taki: A no hem da soema, disi dem de zoekoe vo kili?

26. En loekoe! a de taki so fri, zondro dem piki wansani. Somtem now dem gransoema vo wi kom si troe taki, hem da Kristus?

27. Vo da soema disia wi de sabi, pee a komopo; ma te Kristus sa kom, dan no wau

soema no sa sabi, pee a komopo.

28. Now Jezus hopo hem stem tranga na ini temple, a leri dem taki: Ja, oen sabi mi, en oen sabi toe, pee mi komopo; ma tog mi no kom vo mi srefi; ma hem, disi no de lei, ben seni mi kom, hem oen no sabi.

29. Ma mi sabi hem; bikasi na hem mi komopo, en hem ben seni mi kom.

30. Now dem zoekoe vo kisi hem, ma tog no wan soema no potti han na hem; bikasi hem joeroe no ben kom jete.

31. Ma foeloe vo dem soema ben bribi na hem, en dem taki: Hoefasi? te Kristus sa kom, a sa doe moro foeloe wonderwroko, leki disi ben doe?

32. En dem Fariseman jeri taki, foeloe soema taki so vo Jezus; vo da hede dem Fariseman nanga dem grandomine seni skoutoe, vo go kisi Jezus.

33. Ma Jezus taki gi dem taki: Wan pikin tem mi sa tan jete nanga oenoe; na baka mi sa go na hem, disi ben seni mi kom.

34. Oen sa zoekoe mi, ma oen no sa finni mi, en oen no kan kom toe, pee mi de.

35. Now dem Djoe taki na makandra taki: Na hoepee da soema wani go dan, vo wi no moe finni hem? Somtem a wani go na dem, disi de liebi panja na mindri dem Grieki?

somtem a wani go leri dem Grieki ?

36. Hoe tori dati, di a taki : Oen sa zoekoe mi, ma oen no sa finni mi ; en pee mi de, na dapee oenoe no kan kom ?

37. Ma na da laatste feestidei, disi bigi moro leki dem trawan, Jezus hopo, a taki nanga tranga stem taki : Disoema dreiwatra, meki a kom na mi en dringi !

38. Disoema bribi na mi, na ini so wan soema skin (Boekoe taki) riba vo liebi watra sa komopo.

39. Dati Jezus ben taki vo da Jeje, disi dem soema sa kisi, di de bribi na hem ; bikasi dem no ben kisi santa Jeje jete, vo di Jezus no ben hopo go na hem glori jete.

40. We, foeloe vo ala dem soema, disi ben jeri da preeki, taki : Troe, da soema disia de da profeti !

41. Trawan taki : Da Kristus srefi. Trawan ageen taki : Hoefasi, na Galilea Kristus moe komopo ?

42. A no Boekoe taki, na David famili Kristus sa komopo ? en na da pikiñ foto Betlehem, pee David ben liebi ?

43. Da so dem soema alamal kom plati vo hem hede.

44. Som vo dem ben hangri srefi, vo go kisi hem ; ma tog no wan soema no ben potti han na hem.

45. We, di dem skoutoe kom baka na dem grandomine

nanga dem Fariseman, dem taki gi dem taki : Vo san hede oen no tjari hem kom ?

46. Dem skoutoe piki taki : Nooiti wan soema ben taki so, leki da soema disi.

47. Dem Fariseman piki dem taki : Hoefasi, a kori oenoe toe ?

48. Oen si wan vo dem gransoema ofoe Fariseman bribi na hem ?

49. Dem soso lage soema dia, disi no sabi wansani vo da wet—heloe vo dem !

50. Now Nikodemus, disi ben kom na Jezus wan neti, en disi ben de vo dem (gransoema) toe, taki gi dem taki :

51. Hoefasi, da wet vo wi de vonisi wan soema, bifo dem haksi en onderzoekoe hem, en so langa dem no sabi, san a ben doe ?

52. Dem piki hem taki : So ? joe de vo Galilea toe ? Zoekoe na ini Boekoe, joe sa si taki, na Galilea no wan profeti no hopo.

53. En dem alamal gowei na dem hoso.

KAP. 8.

Vo da oeman, disi dem Fariseman ben finni na ini soetadoe. Jezus taki vo hem srefi en vo hem wroko. Dem Djoe wani kili hem nanga stoen.

MA Jezus go na da olijfbergi.

2. En deibroko mantem a kom baka na ini temple, pee ala soema kom

na hem ; en a go sidom, leri dem.

3. Ma dem meester vo wet nanga dem Fariseman tjari wan oeman kom na hem, disi dem ben finni na ini soetadoe, en dem potti hem reti mindri dapee.

4. Dem taki gi hem taki : Meester ! da oeman disi dem finni nanga soetadoe, didjoensnoe dem ben kisi hem.

5. Moses ben skrivi gi wi na ini da wet taki, so soema dem moese kili nanga stoon ; san joe de taki vo dati ?

6. Ma dem haksi hem dati nomo, vo tesi hem en vo dem kan finni wansani vo go klage hem. Ma Jezus boekoedon, a skrivi nanga hem finga na gron.

7. En di dem holi doru vo haksi hem, a hopo baka, a taki gi dem taki : Da soema vo oenoe, disi no habi zondoe, meki hem fringi da fosi stoon na da oeman tapo.

8. En dan a boekoedon ageen, a skrivi na gron.

9. Ma di dem jeri dati, dem alamal go na doru, wan na trawan baka, dem gransoema so boen leki dem lagewan ; bikasi dem konsiensi ben fom dem ; en so dem libi Jezus wawan nanga da oeman, so leki dem ben potti hem na mindri de.

10. We, di Jezus hopo, en di a no ben si no wan soema buititi da oeman wawan, a taki

gi hem taki : Oeman ! Pee dem soema de, disi ben klage joe ? No wan soema no verdoem joe ?

11. Da oeman taki : Masra ! no wan. En Jezus taki gi hem taki : Dan mi no sa verdoem joe toe ; go na hoso, en no doe zondoe moro !

12. Wan tra leisi Jezus leri dem ageen, a taki : Mi de da letti vo grontapo ; da soema, disi waka kom na mi baka, hem no sa waka na ini doengroe, ma a sa habi da letti vo liebi.

13. Now dem Fariseman taki gi hem taki : Joe de taki vo joe srefi ; da taki vo joe no de troe.

14. Jezus piki dem taki : Alwasi mi de taki vo mi srefi, tokoe da taki vo mi de troe ; bika mi sabi, pee mi komopo, en pee mi de go ; ma oenoe no sabi, pee mi komopo, en pee mi de go.

15. Oenoe de kroetoe na liebisoema fasi ; mi no de kroetoe no wan soema.

16. Ma efi mi kroetoe wan soema, dan da kroetoe vo mi de reti ; bikasi mi no de mi wawan, ma mi de nanga mi Tata, disi ben seni mi kom.

17. Na ini da wet vo oen dem ben skrivi toe taki, da taki vo toe soema de troe.

18. We, mi srefi de taki vo mi srefi, en mi Tata, disi ben seni mi kom, de taki toe vo mi.

19. Now dem taki gi hem taki : Pee joe Tata de ? Jezus piki taki : Oen no sabi mi, en mi Tata oen no sabi toe; efi oen ben sabi mi, dan oen ben sa sabi mi Tata toe.

20. Dem woortoe Jezus ben taki na sei da kerkibus, di a leri soema na ini temple ; ma no wan soema no ben potti han na hem ; bikasi hem joe-roe no ben kisi jete.

21. Dan Jezus taki gi dem taki : Mi de gowei, en oenoe sa zoekoe mi ; ma oen sa dede na ini oen zondoe. Pee mi de go, na dapee oenoe no kan kom.

22. Dem Djoe taki : Somtem a wani go kili hem srefi, di a taki : pee mi de go, na dapee oenoe no kan kom ?

23. Ma hem taki gi dem taki : Oenoe de vo ondrosei dia, ma mi de vo taposei ; oenoe de vo disi grontapo, ma mi no de vo disi grontapo.

24. Vo da hede mi ben taki gi oen taki, oen sa dede na ini oen zondoe ; troe, efi oen no bribi taki, mi srefi de da soema, dan oen sa dede na ini oen zondoe.

25. Now dem taki gi hem taki : We, hoesoema joe de dan ? Jezus piki dem taki : So leki mi ben taki gi oen na bigin kaba, da srefi soema mi de.

26. Mi habi foeloesani vo taki en vo kroetoe nanga oenoe ; ma hem, disi ben seni mi kom,

hem de taki waarheid ; en san mi ben jeri na hem, dati mi de taki na grontapo.

27. Ma dem no ben versta, disi a taki nanga dem vo hem Tata.

28. Vo da hede Jezus taki gi dem taki : Te oen sa hopo Soemapikien kaba, dan oen sa kom sabi taki, da mi, en fa mi no de doe wansani vo mi srefi ; ma so leki mi Tata ben leri mi, da so mi de taki.

29. En hem, disi ben seni mi kom, de nanga mi. Da Tata no libi mi wawan ; bikasi mi de doe alatem, san disi boen na hem.

30. Di Jezus taki so, foeloe soema kom bribi na hem.

31. Vo da hede Jezus taki gi dem Djoe, disi ben bribi na hem, taki : Efi oen sa tan na ini da leri vo mi, dan oen sa de reti disciple vo mi.

32. Dan oen sa kom sabi da waarheid, en da waarheid sa meki oen kom fri.

33. Now dem piki hem taki : Wi de pikien vo Abraham ; nooiti wi no ben de slavoe vo wan soema. Fa joe kan taki dan taki, oen sa kom fri ?

34. Jezus piki dem taki : Vo troe troe, mi taki gi oen taki : Da soema, disi doe zondoe, hem de wan slavoe vo zondoe.

35. We, wan slavoe no de tau na ini hoso tee alatem ; ma da pikien de tan alatem.

36. We, efi da Pikien de

meki oen kom fri, dan oen de fri troe troe.

37. Mi sabi taki, oen de vo Abraham famili; ma tog oen de zoekoe vo kili mi; bikasi oen no de teki da leri vo mi na ini oen hatti.

38. Mi de leri, san disi mi ben si na mi Tata; ma oenoe de doe, san disi oen ben si na oen tata.

39. Dem piki hem taki: Wi tata da Abraham. Jezus taki gi dem taki: Efi oen sa de Abraham pikien, dan oen sa doe Abraham wroko toe.

40. Ma now oen de zoekoe vo kili mi; mi da wan soema, di ben leri oen da waarheid, disi mi ben jeri na Gado srefi. Sosani Abraham no ben doe.

41. Oen de doe dem wroko vo oen tata. Dem taki gi hem taki: Wi no de hoeroe-pikien, wi habi *wan* tata, da Gado.

42. Jezus taki gi dem taki: Efi Gado de oen tata, dan oen sa lobbi mi; bikasi na Gado mi komopo; mi no ben kom vo mi srefi, ma hem ben seni mi kom.

43. Vo san hede oen no sabi mi tongo dan? Di oen no kan verdrage dem leri vo mi.

44. Didiebri de oen tata, en dasani disi boen na oen tata, dati oen wani doe. Hem de wan kiliman vo sinsi bigin, en a no ben tan na ini waarheid; bikasi waarheid no de na hem ini. Te a taki leitori, dan a

de taki, san disi de na ini hem hatti; bikasi hem de wan leiman, en da tata vo dem leiman.

45. Ma mi oen no de bribi, vo di mi de taki waarheid.

46. Hoesoema vo oen kan sori mi wan zondoe? We, efi mi de taki waarheid, vo san hede oen no bribi mi dan?

47. Da soema, disi de vo Gado, hem de jeri Gado woor-toe; we, di oen no de vo Gado, vo da hede oen no de jeri hem.

48. Now dem Djoe piki hem taki: We, wi no ben taki reti taki, joe de wan Samaria soema, en joe habi didiebri?

49. Jezus piki dem taki: Mi no habi didiebri; ma mi de respeki mi Tata, ma oen no de respeki mi.

50. Mi no de zoekoe mi respeki, ma wan trawan de, disi de zoekoe hem, en disi de kroetoe reti.

51. Vo troe troe, mi taki gi oen taki: Efi wan soema sa doe so, leki mi de leri, hem no sa si dede teego.

52. Dem Djoe taki gi hem taki: Now wi si krin krin taki, didiebri habi joe. Abraham dede kaba, en dem profeti so srefi toe, en tog joe taki: Efi wan soema de doe, leki mi de leri, hem no sa si dede teego.

53. Joe bigi moro leki wi tata Abraham, disi ben dede? en leki dem profeti, disi ben

dede toe? San joe denke vo joe srefi?

54. Jezus piki taki: Efi mi srefi meki mi srefi bigi, dan da bigi vo mi de noti; ma mi Tata, disi oen taki, hem da oen Gado, hem de gi mi bigi nem.

55. Oenoe no sabi hem, ma mi de sabi hem; en efi mi sa taki, mi no sabi hem, dan mi sa de wan leiman toe, leki oenoe. Ma mi de sabi hem, en mi de doe hem woortoe.

56. Oen tata Abraham ben plisiri vo troe, di a sabi, hem sa si da dei vo mi; en a ben si hem troe, en dati ben doe hem plisiri.

57. Now dem Djoe taki gi hem taki: Joe no ouroe vijvintientien jari jete, kaba joe ben si Abraham?

58. Jezus taki gi dem taki: Vo troe troe mi taki gi oenoe taki: bifo Abraham ben de, mi ben de.

59. Now dem hopo stoon vo fringi na hem tapo; ma Jezus ben kibri hem srefi, a komoto na ini temple, a pasa reti na dem mindri, en so a gowei vo hem.

KAP. 9.

Jezus helpi wan soema, disi gebore blinde.

DI Jezus pasa gowei, a si wan soema, disi ben gebore blinde.

2. En dem disciple haksi hem taki: Rabbi! hoesoema

ben doe ogri, hem srefi, ofoe hem tata nanga mama? vo di a gebore blinde.

3. Jezus piki taki: Dati no kom vo *hem* zondoe, en no vo hem tata nanga mama toe, ma (a kom so), vo nanga da soema dem wroko vo Gado moe kom na krin.

4. Mi moese wroko dem wroko vo hem, disi ben seni mi kom, so langa dei krin jete; bikasi da neti de go kom, disi no wan soema no kan wroko.

5. So langa mi de na gron-tapo, mi de da letti vo gron-tapo.

6. Di a taki so, dan a spiti na gron, a meki wan pappananga da doti, dan a robi da pappana da blinde soema hai,

7. En a taki gi hem taki: Go wasi joe fesi na ini da kong Siloa. (Siloa, dati taki: ben seni.) We, da soema go dapec, a wasi hem fesi, en nanga krin hai a kom baka.

8. Ma dem buurti vo hem nanga dem, disi ben sabi hem fositem, di a ben blinde jete, dem taki: Dati a no da soema, disi ben sidom dia, begi moni?

9. Wan toe vo dem taki: Ja, da hem! Trawan taki: A de geersi hem. Ma hem srefi taki: Ja, da mi!

10. Now dem taki gi hem taki: We, fa joe hai kom hopo dan?

11. Hem piki taki: Wan soema, disi dem kali Jezus, hem meki wan pappananga, robi na

mi hai, a taki : Go na da kong Siloa, en wasi joe fesi ! We, mi go dapee, mi wasi, en mi hai kom krin.

12. Now dem haksi hem taki : Pee da soema de ? Hem taki : Mi no sabi.

13. Now dem teki da soema, disi ben de blinde fositem, tjari go na dem Fariseman.

14. Ma dati ben de na wan Saba, disi Jezus ben meki da pappa, hopo da soema hai.

15. En dem Fariseman haksi hem wantron moro ageen, fa a ben kisi hem hai baka. Da soema taki gi dem taki : Pappa a teki potti na mi hai, dan mi go wasi mi fesi, en so mi kisi mi hai baka.

16. Now som vo dem Fariseman taki : Da soema no de vo Gado ; bikasi a no de holi Saba. Ma dem trawan taki : Fa wan zondoe-soema kan doe so bigi marki ? En so dem na dem kisi trobi makandra.

17. Na baka dem haksi da blinde soema ageen taki : San joe de taki vo da soema, disi ben hopo joe hai ? Hem taki : A de wan profeti.

18. Now dem Djoe no wani bribi srefi taki, a ben blinde, en now a kan si baka, tee na baka dem kali da soema tata nanga mama kom, disi ben blinde,

19. En dem haksi dem taki : Hoefasi, dati da oen pikien, disi oen taki a gebore blinde ? Fa a kan si noja ?

20. Da tata nanga mama piki dem taki : Wi sabi taki, a de wi pikien, en wi sabi toe taki, a gebore blinde ;

21. Ma fa a ben kisi hem hai baka noja, dati wi no sabi ; wi no sabi toe, hoesoema ben hopo hem hai. Hem srefi de ouroe nofo ; haksi hem, meki hem srefi taki.

22. Da so hem tata nanga mama ben taki, vo di dem ben frede dem Djoe. Bikasi dem Djoe ben meki barki nanga makandra kaba taki, efi wan soema sa taki, Jezus hem da Kristus, dem sa poeloe da soema na kerki.

23. Vo da hede hem tata nanga mama ben taki : A de ouroe nofo, haksi hem srefi.

24. Na baka dem kali da soema, disi ben blinde, vo toetron kom na dem, en dem taki gi hem taki : Gi Gado respek ! wi sabi taki, da soema disia de wan zondoe-soema.

25. Hem piki taki : Efi a de wan zondoe-soema, dati mi no sabi ; ma da wan sani mi de sabi taki, mi ben de blinde, en now mi kan si.

26. Now dem haksi hem ageen taki : San a ben doe gi joe dan ? fa a ben hopo joe hai ?

27. Hem piki dem taki : Mi ben taki gi oen kaba, ma oen no wani jeri ; vo san hede oen wani jeri dasani wantron moro ? Somtem oenoe toe wani tron disciple vo hem ?

28. Now dem kosi da soema, dem taki: No, joe de hem disciple, ma wi de Mōses disciple.

29. Wi sabi taki, nanga Moses Gado ben taki, ma vo disi dia wi no sabi, pee a komopo.

30. Da soema piki dem taki: Dati de wan verwondroe sani, disi oen no sabi, pee a komopo: kaba a ben hopo mi hai.

31. Ma wi sabi taki, Gado no de jeri zondoe-soema; ma da soema, disi de frede Gado en disi de doe hem wani, da hem a de jeri.

32. Vo sinsi kondre de, wi no ben jeri nooiti jete taki, wan soema ben hopo so wan soema hai, disi gebore blinde.

33. Efi da soema no sa de vo Gado, a nō ben sa kan doe so wan sani.

34. Dem piki hem taki: *Joe* gebore na ini zondoe krin krin, kaba joe wani leri wi? En dem troesoe hem na doro.

35. We, di Jezus jeri taki, dem ben troesoe da soema potti na doro, en di a miti hem baka, a haksi hem taki: Hoefasi, *joe* bribi na da Pikien vo Gado?

36. Hem piki taki: Masra, hoesoema dati? vo mi kan bribi na hem.

37. Jezus taki gi hem taki: Joe si hem kaba; da soema, disi de taki nanga joe, da hem srefi.

38. Hem taki: Masra, mi

de bribi! En so a fadom aanbegi hem.

39. En Jezus taki: Mi ben kom na disi grontapo vo holi kroetoe; vo dem soema, disi no kan si, kisi krini hai, en vo dem, disi kan si, tron blinde.

40. We, dati som vo dem Fariseman ben jeri toe, disi ben de dapee nanga hem, en dem haksi hem taki: Hoefasi, wi de blinde toe?

41. Jezus taki gi dem taki: Efi oen ben blinde, dan oen no ben sa habi zondoe; ma di oen de taki, oen hai de krin, vo da hede oen tan na ini oen zondoe.

KAP. 10.

Vo da boen herder nanga dem skapoe vo hem. Dem Djoe wani kili Jezus nanga stoon.

VO troe troe, mi taki gi oen taki: Da soema, disi no de waka na ini da reti doro go na ini da skapoepen, ma a de zoekoe wan tra pasi vo go na ini, hem de wan foefqeroeman nanga kiliman.

2. Ma da soema, disi de waka na ini da reti doro, hem de wan herder vo dem skapoe.

3. Te hem kom, wantem da waktiman de hopo doro gi hem, en dem skapoe de jeri hem stem; a de kali dem skapoe vo hem nanga nem, en so a tjari dem go na doro (na sabana).

4. En te a tjari dem go na doro, dan hem srefi de waka go na dem fesi, en dem skapoe

de waka na hem baka; bikasi dem de sabi hem stem.

5. Ma te wan trawan kom, dem no de go na hem baka, ma dem ronwei vo hem; bikasi dem no sabi da vreemde soema stem.

6. Da geersitori disi Jezus taki gi dem; ma dem no versta, san hem wani taki gi dem nanga dati.

7. Vo da hede a taki wantron moro gi dem taki: Troe troe, mi taki gi oenoe taki, mi srefi de da doru vo dem skapoe.

8. Ala dem, disi ben kom bifo mi, ben de foefoeroeman nanga kiliman; ma dem skapoe no ben jeri na dem.

9. Mi srefi de da doru. Disoema kom na mi, go na ini, hem ziele sa finni boen liebi; a sa waka go na ini, komoto baka, finni hem njanjam.

10. Wan foefoeroeman de kom vo foefoeroe nomo en vo kili en vo pori.

11. Ma mi ben kom, vo dem habi liebi nanga ala boensani nofo.

12. Mi de da boen herder. Da boen herder de gi hem liebi abra vo dem skapoe. Ma wan joeroe-soema, disi no de herder, en disi dem skapoe no de vo hem srefi, te hem si tigri de kom, wantem a libi dem skapoe, a ron gowei; en dan da tigri de kisi en panja dem skapoe.

13. Da joeroe-soema ron gowei; bika a de wan joeroe-

soema en dem skapoe no hati hem.

14. Mi de da boen herder; mi de sabi dem, disi de vo mi, en dem de sabi mi toe.

15. So leki mi Tata de sabi mi en mi de sabi hem; en mi de gi mi liebi abra vo dem skapoe hede.

16. En mi habi tra skapoe moro jete, disi no de vo disi pen; ma mi moe tjari dem kom na ini toe, en dem sa jeri mi stem; en da so wan herder nanga wan hipi nomo sa de.

17. Vo da hede mi Tata de lobbi mi, di mi de gi mi liebi abra, vo mi teki hem baka.

18. No wan soema no de teki poeloe mi liebi; mi srefi de gi hem abra. Mi habi magti vo gi hem abra, en mi habi magti toe vo teki hem baka. Da gebod mi ben kisi na mi Tata.

19. Vo dem woortoe hede dem Djoe kisi trobi ageen nanga makandra.

20. Foeloe vo dem taki: Wan didiebri de na hem ini, a de lau; san oen tanapoe de jeri hem?

21. Trawan ageen taki: Wan soema, disi wan didiebri de na hem ini, no kan taki so. Wan didiebri sa man vo hopo blinde soema hai?

22. Da srefi tem dem ben habi da verjari-feesti vo temple na Jerusalem; en a ben de na kouroetem.

23. En di Jezus waka kuiri na ini temple na ini da gadri vo Salomo,

24. Dem Djoe kom rontoe hem dapee, dem taki gi hem taki: Hoe langa joe de draai wi so? Efi joe de Kristus, taki reti dan gi wi!

25. Jezus piki dem taki: Mi ben taki gi oen kaba, ma oen no bribi. Dem wroko, di mi de doe na mi Tata nem, dem de taki krin vo mi.

26. Ma oen no de bribi; bikasi oen no de mi skapoe, so leki mi ben taki gi oen kaba.

27. Dem skapoe vo mi de jeri mi stem, en mi de sabi dem, en dem de waka na mi baka;

28. En mi de gi dem da liebi vo teego; nooiti wantem dem sa lasi, en no wan soema no sa poeloe dem na mi hanoe.

29. Mi Tata, disi ben gi mi dem, hem de bigi moro leki alasani; en no wan soema no kan poeloe dem na mi Tata hanoe.

30. Mi nanga da Tata de wan.

31. Now dem Djoe hopo stoon ageen, vo kili hem.

32. Ma Jezus piki dem taki: So meni boen wroko mi ben sori oen nanga da tranga vo mi Tata; we, vo hoedisi wroko hede oen wani kili mi dan?

33. Dem Djoe piki hem taki: Vo wan boen wroko hede wi no wani kili joe; ma vo di joe holi Gado vo spotoe; bikasi

tog joe de wan liebisoema, kaba joe meki joe srefi Gado.

34. Jezus piki dem taki: A no dem ben skrivi na ini da wet vo oenoe taki: Mi ben taki, oen de gado?

35. We, efi Gado de kali dem soema gado, disi a ben seni da mofo vo Gado gi, en tog no wan soema no kan poeloe da woortoe baka na ini Boekoe:

36. Fa oen kan taki dan na hem, disi da Tata srefi ben wije, en disi a ben seni kom na grontapo, taki: joe holi Gado vo spotoe; nomo di mi ben taki: Mi de Gado Pikien.

37. Efi mi no doe dem wroko vo mi Tata, dan oen no ha vo bribi mi;

38. Ma efi mi de doe dem, we, bribi dem wroko dan, efi oen no wani bribi mi srefi; vo oen kom sabi en bribi taki: da Tata de na mi ini, en mi de na hem ini.

39. Now dem zoekoe ageen vo kisi hem; ma hem meki hesi, a komoto na dem hanoe.

40. En dan a go abra baka na tra sei vo Jordan, pee Johannes ben doopoe fosi, en na dapee a tan.

41. En foeloe soema kom na hem, dem taki: A troe, Johannes no ben doe wonderwroko; ma tog alasani, disi Johannes ben taki vo da soema disia, ben de troe.

42. En foeloe soema kom bribi na hem dapee.

KAP. 11.

Jezus wiesti Lazarus na ini dede.

WAN soema, disi dem ben kali Lazarus, ben de siki na Betania, da pikin foto, pee Maria nanga hem sisa Marta ben de liebi.

2. (Maria ben de da srefi soema, disi ben zalvoe Masra nanga da switi smeri-olie, en disi ben drei hem foetoe baka nanga hem hedewiwiri; da hem brara Lazarus ben lidom siki.)

3. En dem sisa vo hem seni wan boodskopoe go na Jezus, dem seni taki gi hem taki: Masra, loekoe! da soema, disi joe lobbi, lidom siki.

4. Ma di Jezus jeri dati, a taki: Da siki no de vo dede, ma vo Gado kisi wan bigi nem, en vo da Pikien vo Gado toe moe kisi bigi nem nanga dati.

5. Jezus ben lobbi Marta troe nanga hem sisa nanga Lazarus;

6. Ma tog di a jeri taki, Lazarus de siki, a tan toe dei jete na da plesi, pee a ben de.

7. Na baka a taki gi dem disciple vo hem taki: Meki wi go baka na Judea!

8. Dem disciple taki gi hem taki: Rabbi! da tra leisi dem Djoe ben wani kili joe nanga stoon, kaba joe wani go dapee ageen?

9. Jezus piki dem taki: Wan dei no habi twaalvoe joeroe? We, da soema disi

de waka na dei, a no sa naki hem foetoe; bikasi a de si da letti vo disi grontapo;

10. Ma da soema, disi de waka na neti, hem de go naki hem foetoe; bikasi no wan letti no de na hem ini.

11. Pikinso moro na baka di a ben taki so, dan a taki gi dem taki: Lazarus, da kompe vo wi, de slibi; ma mi de go dapee, vo wiesti hem.

12. Now dem disciple taki: Masra! efi a de slibi, dan a sa kom betre.

13. Jezus ben taki dati vo hem dede; ma dem ben denke taki, a taki dati vo wan soso slibi.

14. En vo da hede Jezus taki krin gi dem taki: Lazarus dede kaba.

15. En a boen na mi vo oenoe hede, disi mi no ben de dapee, vo oen moe kisi bribi; ma meki wi go na hem noja!

16. Tomas, disi dem kali tweeling, taki gi dem tra disciple taki: Meki wi toe go nanga hem, vo wi kan dede nanga hem!

17. We, di Jezus kom na Betania, a finni Lazarus lidom fo dei na ini grebi kaba.

18. Ma di Betania ben de so klosibei vo Jerusalem, wan tien na vijvi stadia so,

19. Vo da hede foeloe Djoe ben kom na Marta nanga Maria, vo troostoe dem vo dem brara hede.

20. We, so hesi Marta jeri

taki, Jezus de kom, wantem a hopo go miti hem. Ma Maria tan sidom na ini hosu.

21. En Marta taki gi Jezus taki : Masra ! efi joe ben dia, mi brara no ben sa dede.

22. Ma tog mi de sabi taki, alasani, disi joe sa begi Gado, dati Gado sa gi joe.

23. Jezus taki gi hem taki : Joe brara sa hopo baka.

24. Marta taki gi hem taki : Ja, mi sabi taki, a sa hopo baka, te ala dedesoema sa hopo baka na da laatsté dei.

25. Jezus taki gi hem taki : Mi de da hopo baka na dede nanga da liebi. Disoema bribi na mi, hem sa liebi, alwasi a dede,

26. En da soema, disi de liebi en disi de bribi na mi, hem no sa dede nooiti wantem. Joe de bribi dati ?

27. Marta taki gi hem taki : Ja Masra, mi de bribi troe taki, joe de Kristus, da Pikien vo Gado, disi moe kom na grontapo.

28. En di a taki dati, a go kali hem sisa Maria safri, a taki : Masra kom kaba, a de kali joe.

29. We, di Maria jeri dati, a hopo wantem, en a meki hesi vo go na hem.

30. Bikasi Jezus no ben doro jete tee na ini foto, a ben de na da srefi plesi jete, pee Marta ben kom miti hem.

31. We, dem Djoe, di ben de nanga hem na ini hosu, vo

troostoe hem, di dem si taki, Maria hopo so hesi go na doro, dem waka go na hem baka, dem taki : A de go na da grebi, vo krei dapee.

32. We, di Maria kom na da plesi, pee Jezus de, en di a si hem, a go fadom na hem foetoe sei, a taki gi hem taki : Masra, efi joe ben dia, mi brara no ben sa dede !

33. We, di Jezus si Maria krei so, nanga dem tra Djoe, disi ben kom na hem, Jezus srefi kom kisi wan reti sari nanga fili na ini hem hatti.

34. En a taki : Na hoepee oen ben potti hem lidom ? Dem taki gi hem taki : Masra, kom go loekoe si !

35. En Jezus krei watra na hai.

36. Vo da hede dem Djoe taki : Loekoe, fa a ben lobbi hem !

37. Ma wan toe vo dem taki : Fa da soema, disi ben hopo da blinde soema hai, no ben kan meki disi toe no moe dede ?

38. Ma Jezus kom na wan toemoesi sari ageen, en so a kom na da grebi. Da grebi ben de wan horo (leki wan kelder), en dem ben tapo hem nanga wan stoon.

39. Now Jezus taki : Oen kom poeloe da stoon ! Ma Marta, da sisa vo da soema, di dede, taki gi hem taki : Masra, a de tingi kaba ; bikasi a lidom fo dei kaba na ini grebi.

40. Jezus taki gi hem taki :

Mi no ben taki gi joe kaba taki, efi joe sa bribi, joe sa si da glori vo Gado ?

41. Now dem poeloe da stoon na da dede-soema grebi. En Jezus hopo hem hai, loekoe na tapo, a taki : Mi Tata ! mi de taki joe tangi, disi joe ben jeri mi.

42. Mi de sabi troe taki, joe de jeri mi alatem ; ma tog vo dem soema hede, disi tanapoe rontoe dia, mi de taki so, vo dem kom bribi taki, da joe ben seni mi kom.

43. Di a ben taki dati, dan a kali (hem) nanga tranga stem taki : Lazarus komopo !

44. En da dedesoema komopo, hem hanoe nanga foetoe tai nanga grebi-klosi, en hem fesi ben tapo nanga wan hangisa. En Jezus taki gi dem taki : Loesoe hem, meki a go !

45. We, foeloe Djoe, disi ben kom na Maria, di dem si dasani, disi Jezus ben doe, dem kom bribi na hem.

46. Ma som vo dem ben go na dem Fariseman, dem verteli dem, san Jezus ben doe.

47. En vo da hede dem grandomine nanga dem Fariseman kali da heeli bigi kroetoe kom makandra, dem taki : San wi sa doe ? bikasi da soema de doe so meni wonderwroko.

48. Efi wi no tapo hem, dan ala soema sa kom bribi na hem ; en dan dem Romeini go kom, teki wi kondre nanga ala soema toe.

49. Ma wan vo dem, a nem Kajafas, disi ben de grandomine da srefi jari, hem taki gi dem taki : Oen no sabi noti ;

50. En oen no de prakseeri dasani boen toe ; tog a de moro betre vo wi, *wan* soema dede na plesi vo kondre, leki ala soema go lasi krin krin.

51. Ma dati a no ben taki so vo hem srefi ; ma di a ben de grandomine da srefi jari, vo da hede a ben taki na profeti fasi taki, Jezus moese dede na plesi vo kondre ;

52. En no vo (Israel) kondre wawan ; ma vo a tjari dem tra pikien vo Gado, disi panja, kom makandra toe na *wan* hipi.

53. We, sinsi vo da dei dem pramisi vaste na kroetoe taki, dem sa kili hem.

54. En vo da hede Jezus no ben waka publiki moro na mindri vo dem Djoe ; ma a komoto dapee, a go na wan foto, disi dem kali Efraim, klosibei vo wan woestijn ; en na dapee a tan nanga dem disciple vo hem.

55. Ma da Paaskafeest vo Djoe ben de klosibei kaba ; en foeloe soema vo da buurti ben go na Jerusalem bifo Paaska, vo krini dem srefi.

56. We, datem dem ben zoe-koe Jezus, en di dem tanapoe makandra na ini temple, dem taki wan na trawan taki : San oen denke ? a sa kom njam Paaska toe ?

57. Bikasi dem grandomine nanga dem Fariseman ben gi ordre kaba taki, efi wan soema sabi, pee a de, a moe gi dem kenisi, vo dem kan go kisi hem.

KAP. 12.

Maria zalvoe Jezus. Jezus rei go na Jerusalem. Wan stem komopo na ini hemel. Dem Djoe no wani bribi.

SIKSI dei bifo Paaska Jezus kom na Betania, pee Lazarus ben de, disi Jezus ben wieki baka na dede.

2. Na dapee dem meki wan trakteeri gi hem na sabatem; Marta ben dieni tafra, en Lazarus ben de wan vo dem soema, disi ben sidom nanga hem na tafra.

3. Now Maria teki wan pontoe vo da moro boen en diri switi smeri-olie, a zalvoe Jezus foetoe, en dan a drei dem foetoe baka nanga hem hedewiwiri. En da heeli hoso kom foeloe nanga da smeri vo da olie.

4. Ma wan vo hem disciple, da Judas Iskariot, disi ben tori hem na baka, taki:

5. Vo san hede dem no ben seli da olie, gi da moni na potiman? Dem ben kan kisi driehondro sren vo hem.

6. Ma dati a no ben taki vo potiman hede; bika potiman no ben hati hem; ma a ben de wan foefoeroeman, en hem ben habi da monizaka, a out-

vange san disi tra soema ben gi dem.

7. Ma Jezus taki: No trobi hem! a ben holi kibri da olie tee da dei, disi dem sa beri mi.

8. Potiman de nanga oen alatem, ma mi oen no habi alatem.

9. We, foeloe Djoe, di dem jeri taki, hem de dapee, dem kom dapee toe, no vo Jezus hede wawan, ma vo dem si Lazarus toe, disi hem ben wieki baka na dede.

10. En dem grandomine pramisi, vo kili Lazarus toe;

11. Bikasi vo hem hede foeloe Djoe go dapee, en dem kom bribi na Jezus.

12. Deibroko foeloe soema, disi ben kom na da feesti, di dem jeri taki, Jezus de kom na Jerusalem,

13. Dem teki pikin takki vo palmboom, dem go na doro go miti hem, en dem bari taki: Hosianna! Blesi vo da koning vo Israel, disi de kom na nem vo Masra!

14. En Jezus ben kisi wan pikin boeriki, a sidom rei na hem tapo, so leki fa dem ben skrivi taki:

15. No frede, joe wendje Zion! Loekoe, joe koning de kom, a sidom rei na wan pikin boeriki tapo.

16. Datem dem disciple no ben versta dati jete; ma bakatem, di Jezus ben go na hem glori kaba, dan fosi dem kom membre taki, da vo hem

dem ben skrivi so, en fa dem srefi ben doe hem dasani.

17. En ala dem foeloe soema, di ben de nanga hem, dem verteli da tori toe, fa a ben kali Lazarus komopo na ini grebi, en fa a ben wieki hem na dede.

18. En juisti dati ben meki so meni soema go miti hem, di dem ben jeri taki, a ben doe so wan wonderwroko.

19. Ma dem Fariseman taki na makandra taki: Oen si? oen no kan doe noti; bikasi heeli kondre de ron go na hem baka.

20. Na mindri vo dem soema, disi ben kom aanbegi Gado na da feesti, wan toe Grieki ben de toe;

21. En dem kom na Filipus, di ben de vo Betsaida na Galilea, dem begi hem taki: Masra! wi hangri vo si Jezus.

22. Filippus kom taki dati na Andreas; en Filippus nanga Andreas go taki nanga Jezus.

23. Ma Jezus piki dem taki: Da tem kom kaba, disi ala soema sa kom sabi Soemapikien.

24. Vo troe troe, mi taki gi oen taki: So langa leki wan hai karoe no beri na ondro gron en dede, a moe tan hem wawan; ma efi a dede, dan a kan meki foeloe njanjam.

25. Da soema, disi de lobbi

hem liebi, a sa lasi hem; ma da soema, disi no ke vo hem liebi na disi grontapo, hem sa holi hem tee vo da tra liebi teego.

26. Efi wan soema wani dieni mi, dan a moese waka kom na mi baka; bika pee mi de, na dapee mi knegti sa de toe. En da soema, disi de dieni mi, mi Tata sa meki a kom grani.

27. So leki mi de, mi ziele de nanga sari; ma san mi sa taki? Mi Tata, helpi mi, vo mi doro da joeroe! Ma tog vo dati hede mi ben kom na ini da joeroe disi.

28. Mi Tata! meki soema kom sabi joe nem! Now wan stem komopo na ini hemel, a taki: Mi ben meki dem sabi hem kaba, en mi sa meki dem sabi hem moro jete.

29. We, dem soema, disi tanapoc dapee, di dem jeri dati, dem taki: Dondro de bari. Trawan taki: Wan Engel taki nanga hem.

30. Ma Jezus piki dem taki: Vo mi hede da stem no ben piki, ma vo oen hede.

31. Now da bigi kroetoe sidom, vo koti da proces, di ben de vo grontapo hede; now dem sa poeloe da hedeman vo disi grontapo.

32. En mi, te dem sa hopo mi, poeloe mi na grontapo, dan mi sa hali ala soema kom na mi.

33. Dati Jezus ben taki, vo

taki, Jezus de kom, wantem a hopo go miti hem. Ma Maria tan sidom na ini hosu.

21. En Marta taki gi Jezus taki: Masra! efi joe ben dia, mi brara no ben sa dede.

22. Ma tog mi de sabi taki, alasani, disi joe sa begi Gado, dati Gado sa gi joe.

23. Jezus taki gi hem taki: Joe brara sa hopo baka.

24. Marta taki gi hem taki: Ja, mi sabi taki, a sa hopo baka, te ala dedesoema sa hopo baka na da laatsté dei.

25. Jezus taki gi hem taki: Mi de da hopo baka na dede nanga da liebi. Disoema bribi na mi, hem sa liebi, alwasi a dede,

26. En da soema, disi de liebi en disi de bribi na mi, hem no sa dede nooiti wantem. Joe de bribi dati?

27. Marta taki gi hem taki: Ja Masra, mi de bribi troe taki, joe de Kristus, da Pikien vo Gado, disi moe kom na grontapo.

28. En di a taki dati, a go kali hem sisa Maria safri, a taki: Masra kom kaba, a de kali joe.

29. We, di Maria jeri dati, a hopo wantem, en a meki hesi vo go na hem.

30. Bikasi Jezus no ben doro jete tee na ini foto, a ben de na da srefi plesi jete, pee Marta ben kom miti hem.

31. We, dem Djoe, di ben de nanga hem na ini hosu, vo

troostoe hem, di dem si taki, Maria hopo so hesi go na doro, dem waka go na hem baka, dem taki: A de go na da grebi, vo krei dapee.

32. We, di Maria kom na da plesi, pee Jezus de, en di a si hem, a go fadom na hem foetoe sei, a taki gi hem taki: Masra, efi joe ben dia, mi brara no ben sa dede!

33. We, di Jezus si Maria krei so, nanga dem tra Djoe, disi ben kom na hem, Jezus srefi kom kisi wan reti sari nanga fili na ini hem hatti.

34. En a taki: Na hoepee oen ben potti hem lidom? Dem taki gi hem taki: Masra, kom go loekoe si!

35. En Jezus krei watra na hai.

36. Vo da hede dem Djoe taki: Loekoe, fa a ben lobbi hem!

37. Ma wan toe vo dem taki: Fa da soema, disi ben hopo da blinde soema hai, no ben kan meki disi toe no moe dede?

38. Ma Jezus kom na wan toemoesi sari ageen, en so a kom na da grebi. Da grebi ben de wan horo (leki wan kelder), en dem ben tapo hem nanga wan stoon.

39. Now Jezus taki: Oen kom poeloe da stoon! Ma Marta, da sisa vo da soema, di dede, taki gi hem taki: Masra, a de tingi kaba; bikasi a lidom fo dei kaba na ini grebi.

40. Jezus taki gi hem taki:

Mi no ben taki gi joe kaba taki, efi joe sa bribi, joe sa si da glori vo Gado ?

41. Now dem poeloe da stoon na da dede-soema grebi. En Jezus hopo hem hai, loekoe na tapo, a taki : Mi Tata ! mi de taki joe tangi, disi joe ben jeri mi.

42. Mi de sabi troe taki, joe de jeri mi alatem ; ma tog vo dem soema hede, disi tanapoe rontoe dia, mi de taki so, vo dem kom bribi taki, da joe ben seni mi kom.

43. Di a ben taki dati, dan a kali (hem) nanga tranga stem taki : Lazarus komopo !

44. En da dedesoema komopo, hem hanoe nanga foetoe tai nanga grebi-klosi, en hem fesi ben tapo nanga wan hangisa. En Jezus taki gi dem taki : Loesoe hem, meki a go !

45. We, foeloe Djoe, disi ben kom na Maria, di dem si dasani, disi Jezus ben doe, dem kom bribi na hem.

46. Ma som vo dem ben go na dem Fariseman, dem verteli dem, san Jezus ben doe.

47. En vo da hede dem grandomine nanga dem Fariseman kali da heeli bigi kroetoe kom makandra, dem taki : San wi sa doe ? bikasi da soema de doe so meni wonderwroko.

48. Efi wi no tapo hem, dan ala soema sa kom bribi na hem ; en dan dem Romeini go kom, teki wi kondre nanga ala soema toe.

49. Ma wan vo dem, a nem Kajafas, disi ben de grandomine da srefi jari, hem taki gi dem taki : Oen no sabi noti ;

50. En oen no de prakseeri dasani boen toe ; tog a de moro betre vo wi, *wan* soema dede na plesi vo kondre, leki ala soema go lasi krin krin.

51. Ma dati a no ben taki so vo hem srefi ; ma di a ben de grandomine da srefi jari, vo da hede a ben taki na profeti fasi taki, Jezus moese dede na plesi vo kondre ;

52. En no vo (Israel) kondre wawan ; ma vo a tjari dem tra pikien vo Gado, disi panja, kom makandra toe na *wan* hipi.

53. We, sinsi vo da dei dem pramisi vaste na kroetoe taki, dem sa kili hem.

54. En vo da hede Jezus no ben waka publiki moro na mindri vo dem Djoe ; ma a komoto dapee, a go na wan foto, disi dem kali Efraim, klosibei vo wan woestijn ; en na dapee a tan nanga dem disciple vo hem.

55. Ma da Paaskafeest vo Djoe ben de klosibei kaba ; en foeloe soema vo da buurti ben go na Jerusalem bifo Paaska, vo krini dem srefi.

56. We, datem dem ben zoe-koe Jezus, en di dem tanapoe makandra na ini temple, dem taki wan na trawan taki : San oen denke ? a sa kom njam Paaska toe ?

57. Bikasi dem grandomine nanga dem Fariseman ben gi ordre kaba taki, efi wan soema sabi, pee a de, a moe gi dem kenisi, vo dem kan go kisi hem.

KAP. 12.

Maria zalvoe Jezus. Jezus rei go na Jerusalem. Wan stem komopo na ini hemel. Dem Djoe no wani bribi.

SIKSI dei bifo Paaska Jezus kom na Betania, pee Lazarus ben de, disi Jezus ben wieki baka na dede.

2. Na dapee dem meki wan trakteeri gi hem na sabatem; Marta ben dieni tafra, en Lazarus ben de wan vo dem soema, disi ben sidom nanga hem na tafra.

3. Now Maria teki wan pontoe vo da moro boen en diri switi smeri-olie, a zalvoe Jezus foetoe, en dan a drei dem foetoe baka nanga hem hedewiwiri. En da heeli hoso kom foeloe nanga da smeri vo da olie.

4. Ma wan vo hem disciple, da Judas Iskariot, disi ben tori hem na baka, taki:

5. Vo san hede dem no ben seli da olie, gi da moni na potiman? Dem ben kan kisi driehondro sren vo hem.

6. Ma dati a no ben taki vo potiman hede; bika potiman no ben hati hem; ma a ben de wan foefoeroeman, en hem ben habi da monizaka, a out-

vange san disi tra soema ben gi dem.

7. Ma Jezus taki: No trobi hem! a ben holi kibri da olie tee da dei, disi dem sa beri mi.

8. Potiman de nanga oen alatem, ma mi oen no habi alatem.

9. We, foeloe Djoe, di dem jeri taki, hem de dapee, dem kom dapee toe, no vo Jezus hede wawan, ma vo dem si Lazarus toe, disi hem ben wieki baka na dede.

10. En dem grandomine pramisi, vo kili Lazarus toe;

11. Bikasi vo hem hede foeloe Djoe go dapee, en dem kom bribi na Jezus.

12. Deibroko foeloe soema, disi ben kom na da feesti, di dem jeri taki, Jezus de kom na Jerusalem,

13. Dem teki pikin takki vo palmboom, dem go na doro go miti hem, en dem bari taki: Hosianna! Blesi vo da koning vo Israel, disi de kom na nem vo Masra!

14. En Jezus ben kisi wan pikin boeriki, a sidom rei na hem tapo, so leki fa dem ben skrivi taki:

15. No frede, joe wendje Zion! Loekoe, joe koning de kom, a sidom rei na wan pikin boeriki tapo.

16. Datem dem disciple no ben versta dati jete; ma bakatem, di Jezus ben go na hem glori kaba, dan fosi dem kom membre taki, da vo hem

dem ben skrivi so, en fa dem srefi ben doe hem dasani.

17. En ala dem foeloe soema, di ben de nanga hem, dem verteli da tori toe, fa a ben kali Lazarus komopo na ini grebi, en fa a ben wieki hem na dede.

18. En juisti dati ben meki so meni soema go miti hem, di dem ben jeri taki, a ben doe so wan wonderwroko.

19. Ma dem Fariseman taki na makandra taki: Oen si? oen no kan doe noti; bikasi heeli kondre de ron go na hem baka.

20. Na mindri vo dem soema, disi ben kom aanbegi Gado na da feesti, wan toe Grieki ben de toe;

21. En dem kom na Filipus, di ben de vo Betsaida na Galilea, dem begi hem taki: Masra! wi hangri vo si Jezus.

22. Filippus kom taki dati na Andreas; en Filippus nanga Andreas go taki nanga Jezus.

23. Ma Jezus piki dem taki: Da tem kom kaba, disi ala soema sa kom sabi Soemapikien.

24. Vo troe troe, mi taki gi oen taki: So langa leki wan hai karoe no beri na ondro gron en dede, a moe tan hem wawan; ma efi a dede, dan a kan meki foeloe njanjam.

25. Da soema, disi de lobbi

hem liebi, a sa lasi hem; ma da soema, disi no ke vo hem liebi na disi grontapo, hem sa holi hem tee vo da tra liebi teego.

26. Efi wan soema wani dieni mi, dan a moese waka kom na mi baka; bika pee mi de, na dapee mi knegti sa de toe. En da soema, disi de dieni mi, mi Tata sa meki a kom grani.

27. So leki mi de, mi zieli de nanga sari; ma san mi sa taki? Mi Tata, helpi mi, vo mi doroe da joeroe! Ma tog vo dati hede mi ben kom na ini da joeroe disi.

28. Mi Tata! meki soema kom sabi joe nem! Now wan stem komopo na ini hemel, a taki: Mi ben meki dem sabi hem kaba, en mi sa meki dem sabi hem moro jete.

29. We, dem soema, disi tanapoe dapee, di dem jeri dati, dem taki: Dondro de bari. Trawan taki: Wan Engel taki nanga hem.

30. Ma Jezus piki dem taki: Vo mi hede da stem no ben piki, ma vo oen hede.

31. Now da bigi kroetoe sidom, vo koti da proses, di ben de vo grontapo hede; now dem sa poeloe da hedeman vo disi grontapo.

32. En mi, te dem sa hopo mi, poeloe mi na grontapo, dan mi sa hali ala soema kom na mi.

33. Dati Jezus ben taki, vo

sori dem, hoe dede hem sa dede.

34. Ma dem soema piki hem taki : Wi ben jeri na ini da wetboekoe taki, Kristus sa liebi teego : fa joe taki dan taki, dem sa hopo Soemapikien ? Hoesoema de da Soemapikien ?

35. Jezus taki gi dem taki : Wan pikin tem nomo da letti sa tan nanga oen jete. We, waka dan, so langa oen habi da letti jete, vo da doengroe no kom fadom na oen tapo ; bika disoema waka na ini doengroe, hem no sabi, na hoepee a de go.

36. We, bribi na da letti, so langa oen habi da letti jete, vo oen kom pikien vo da letti.

37. So Jezus taki, en dan a gowei safri, kibri hem srefi vo dem. Bikasi alwasi a ben doe so meni wonderwroko na dem fesi, tog dem no ben bribi na hem.

38. En da so da taki vo profet Jesajas kom reti, di a ben taki : Masra ! soema ben bribi da preeki vo mi ? en hoesoema de sabi da tranga hanoe vo Masra ?

39. We, vo da hede dem no ben kan bribi, so leki Jesajas ben taki ageen taki :

40. A ben blinde dem hai en a meki dem hatti kom tranga ; vo dem no kan si nanga dem hai en vo dem no kan versta nanga dem hatti,

vo meki dem draai dem liebi, en vo mi helpi dem.

41. Dati Jesajas ben taki, di a ben si hem glori en di a ben taki vo hem.

42. Ma tog nofo vo dem gransoema srefi ben bribi na hem, ma vo dem Fariseman hede dem no wani meki tra soema kom sabi dati, vo dem no poeloe dem na kerki ;

43. Bikasi dem ben zoekoe moro vo habi boen nem na liebisoema, leki na Gado.

44. Ma Jezus hopo hem stem, a taki : Da soema, disi de bribi na mi, a no de bribi na mi wawan, ma na hem toe, disi ben seni mi kom.

45. En da soema, disi de si mi, a de si hem, disi ben seni mi kom.

46. Mi ben kom na grontapo leki wan letti, vo ibriwan, disi de bribi na mi, no moe tan na ini doengroe.

47. Ma efi wan soema jeri da leri vo mi, kaba a no bribi, *mi* no sa kroetoe hem ; bikasi mi no ben kom vo kroetoe kondre, ma vo mi meki ala soema zieli moe finni boen liebi.

48. Da soema, disi no wani mi, en disi no de teki da leri vo mi, hem habi hem kroetoe-man kaba ; da srefi leri, disi mi ben leri, sa kroetoe hem na da laatste dei.

49. Bikasi mi no ben leri mi eigen leri ; ma mi Tata, disi ben seni mi kom, hem

srefi ben taki gi mi, san mi moe leri en san mi moe taki.

50. En mi sabi taki, san disi hem de taki, dati de da liebi vo teego. We, dasani disi mi de leri, dati mi de leri so, leki mi Tata ben taki gi mi.

KAP. 13.

Jezus wasi hem disciple foetoe. A taki, fa Judas sa tori hem. Vo da njoe gebod.

BIFO Paaskafeest, di Jezus ben sabi taki, da joeroe vo hem kom kaba, vo a libi disi grontapo go baka na hem Tata: we, so leki fa a ben lobbi dem soema vo hem alatem, so srefi a ben lobbi dem tee na hem laatste joeroe.

2. En di dem njam Saba, didiebri ben potti da membre na ini Judas vo Simon Iskariot hatti kaba, vo a moese tori hem;

3. En di Jezus ben sabi taki, hem Tata ben gi hem alasani na hem hanoe; bikasi na Gado a komopo, en na Gado a sa go baka;

4. So a hopo na tafra, a poeloe hem bigi klosi potti na sei, a teki wan doekoe tai na hem skin.

5. En dan a kanti watra na ini wan wasibeki, a bigin vo wasi dem disciple foetoe, en nanga da doekoe, di ben tai na hem skin, a drei dem baka.

6. Ma di a kom na Simon Petrus, Petrus taki gi hem

taki: Masra! joe sa wasi mi foetoe?

7. Jezus piki hem taki: Dasani di mi de doe, joe no sabi jete, ma bakatem joe sa kom sabi.

8. Petrus taki gi hem taki: Nooit joe no sa wasi mi foetoe. Jezus piki hem taki: Efi mi no wasi joe, dan joe no habi gemeenskap nanga mi.

9. Simon Petrus taki gi hem taki: Masra! no mi foetoe wawan, ma hanoe nanga hede toe.

10. Jezus taki gi hem taki: Disoema wasi kaba, hem no ha vanoodoe moro vo wasi, buiti foetoe wawan; bika a krin kaba. We, oenoe toe de krin, ma no oen alamal.

11. Bikasi a ben sabi, soema sa tori hem, en vo da hede a ben taki: a no oen alamal de krin.

12. Na baka, di a ben wasi dem foetoe kaba, dan a weri hem klosi baka, a go sidom baka na tafra, a taki gi dem taki: Hoefasi, oen sabi, san mi ben doe oenoe?

13. Oen de kali mi Meester nanga Masra, en dati oen taki reti; bikasi da hem mi de.

14. We, so leki mi, da Masra nanga Meester vo oen, ben wasi oen foetoe, so srefi oenoe moe wasi oen foetoe makandra toe.

15. Bika mi ben gi oen wan exemple, vo oenoe moe doe so srefi, leki mi ben doe na oenoe.

16. Vo troe troe, mi taki gi oen taki: Wan knegti no bigi moro leki hem masra; en wan boodskopoeman no bigi moro leki da soema, disi ben seni hem go.

17. We, di oen de sabi dati, blesi vo oen, efi oen de doe so toe.

18. Mi no taki vo oen alamal; mi de sabi dem, disi mi ben teki vo mi. Ma da woor-toe moese kom reti toe, disi de na Boekoe taki: Da soema, disi sidom njam brede nanga mi, hem hopo hem foetoe vo trapoe mi.

19. Mi taki oen dati na fesi, bifo a kom so, vo bakatem, te a kom so, oen kan sabi taki, da mi de da soema.

20. Vo troe troe, mi taki gi oen taki: Da soema, disi de teki so wan soema, di mi sa seni kom, hem de teki mi srefi; en da soema, disi de teki mi, a de teki hem, disi ben seni mi kom.

21. Di Jezus ben taki dati, hem hatti kom foeloe nanga sari, en a taki krin taki: Vo troe troe, mi taki gi oen taki: Wan vo oenoe sa tori mi.

22. Now dem disciple loekoe dem srefi makandra, en dem kom na verlegi vo kom sabi, vo hoesoema hem ben taki so.

23. We, wan vo hem disciple, da disi Jezus ben lobbi, hem sidom klosibei na Jezus sei dapee.

24. En vo da hede Simon Petrus pingi hai gi hem, meki hem haksi Jezus, vo hocsoema hem ben taki so.

25. En Johannes drifi moro klosibei na Jezus hatti, a taki gi hem taki: Masra! hoesoema dati?

26. Jezus piki taki: Da soema, di mi sa gi da piesi brede, di mi de go dipi wantem na ini blafoe, da hem. En so a dipi hem na ini, a gi na Judas Iskariot, Simon pikien.

27. En di hem ben teki da piesi, wantem didiebri go na hem ini. Dan Jezus taki gi hem taki: Dasan joe wani doe, go doe hem hesi!

28. Ma vo dem trawan, disi sidom na tafra, no wan no ben sabi, vo san hede Jezus taki so gi hem.

29. Som vo dem ben denke taki, di Judas ben tjari da monizaka, vo da hede Jezus taki gi hem taki: Go bai, san wi moe habi na da feesti; ofoe, meki a gi dem potiman wansani.

30. We, di Judas ben teki da piesi brede kaba, a go na doro wantem. En a ben de neti kaba.

31. We, di hem ben go na doro kaba, Jezus taki: Now Soemapikien ben kisi hem glori, en nanga hem Gado srefi ben kisi glori toe.

32. We, so leki fa Gado ben kisi glori nanga hem, so srefi Gado sa meki Soemapikien kisi

glori toe na ini hem srefi; en a sa gi hem da glori hesi.

33. Oen lobbi pikien! wan pikin tem nomo mi sa de jete nanga oenoe. Dan oen sa zoekoe mi; ma so leki mi ben taki gi dem Djoe kaba, so srefi mi de taki now gi oenoe toe taki: pee mi de go, na dapee oenoe no kan kom.

34. Wan njoe gebod mi de gi oenoe, vo oen lobbi makandra. So leki mi ben lobbi oenoe, so srefi oen moe lobbi makandra toe.

35. Na dati ala soema moe si taki, oen de disciple vo mi, efi oen lobbi makandra.

36. Now Simon Petrus taki gi hem taki: Masra! na hoepee joe de go dan? Jezus piki hem taki: Pee mi de go, joe no kan kom nanga mi di leisi, ma bakatem joe sa kom go na mi baka.

37. Petrus taki gi hem taki: Masra, vo san hede mi no kan kom nanga joe di leisi? Mi wani lasi mi liebi vo joe hede!

38. Jezus piki hem taki: Joe sa wani lasi joe liebi vo mi hede? Vo troe troe, mi taki gi joe taki: Kákka no sa bari, bifo joe meki lei drietron kaba taki, joe no sabi mi.

KAP. 14.

Jezus troostoe dem disciple vo hem.

A pramisi dem da santa Jeje.

EN dan a taki gi dem disciple vo hem taki: Oen hatti no moe skreki! Bribi

na Gado, en bribi na mi toe!

2. Na mi Tata hoso plesi de nofo, vo soema kan liebi. Efi a no ben de so, mi ben sa taki dati gi oen. Mi de go dapee, vo meki wan plesi klari gi oen.

3. En te mi ben go kaba, te mi ben meki da plesi klari kaba, dan mi sa kom baka, teki oen kom na mi; vo oenoe moe de, pee mi de.

4. We, oen sabi tog, hoepee mi de go, en da pasi oen sabi toe.

5. Tomas taki gi hem taki: Masra! wi no sabi, pee joe de go; en fa wi kan sabi da pasi dan?

6. Jezus taki gi hem taki: Mi de da pasi nanga da waarheid nanga da liebi. No wan soema no kan kom na mi Tata, efi mi no meki a kom.

7. Efi oen sabi mi, dan oen sabi mi Tata toe. We, now oen sabi hem kaba, en oen ben si hem toe.

8. Filippus taki gi hem taki: Masra, sori wi da Tata, dan wi hatti sa kouroe.

9. Jezus taki gi hem taki: So meni langa mi ben de nanga oenoe, kaba joe no sabi mi jete? Filippus! da soema, disi de si mi, hem de si mi Tata srefi; fa joe taki dan taki: Sori wi da Tata!

10. Joe no bribi dan taki, mi de na ini mi Tata, en mi Tata de na mi ini? Dem leri, di mi de leri oen, no de vo mi

srefi ; ma mi Tata, disi de liebi na mi ini, hem srefi de doe dem wroko.

11. Bribe mi taki, troe mi de na ini mi Tata, en mi Tata de na mi ini ; efi no so, dan bribe mi tog vo dem wroko hede !

12. Vo troe troe, mi taki gi oen taki : Da soema, disi de bribe na mi, hem sa doe dem wroko toe, di mi de doe, en moro bigi wroko srefi a sa doe ; bikasi mi de go na mi Tata.

13. En alasani, disi oen sa begi mi Tata na mi nem, dati mi sa doe oen, vo mi Tata moe kisi bigi nem vo hem Pikien hede.

14. Iniwani sani, disi oen sa begi na mi nem, dati mi sa doe.

15. Efi oen lobbi mi, dan oen moese holi dem gebod vo mi.

16. En mi sa begi da Tata, en hem sa gi oen wan tra troostoeman moro, disi sa tan nanga oen teego ;

17. Dati de da Jeje vo waarheid, disi dem kondresoema no kan kisi ; bikasi dem no si hem, en dem no sabi hem toe ; ma oen de sabi hem ; bikasi a de tan nanga oenoe, en a sa de na oen ini.

18. Mi no sa libi oen leki pikien, di no habi tata nanga mama ; mi sa kom baka na oenoe.

19. Wan pikin tem moro,

dan kondre no sa si mi moro ; ma oenoe sa si mi ; bikasi mi de liebi, en oenoe sa liebi so srefi toe.

20. Dan oen sa si taki, troe troe mi de na ini mi Tata, en oenoe de na mi ini, en mi de na oenoe ini.

21. Da soema, disi habi dem gebod vo mi, en disi de holi dem, hem de wan soema, disi de lobbi mi. En da soema, disi de lobbi mi, hem mi Tata sa lobbi baka ; en mi sa lobbi hem toe, mi sa meki hem kom si mi.

22. Now Judas (no di vo Iskariot) taki gi hem taki : Masra, san dati, di joe wani wi kom si joe, en no dem kondresoema ?

23. Jezus piki hem taki : Da soema, disi de lobbi mi, hem sa doe so toe, leki mi de leri ; en mi Tata sa lobbi hem, en wi sa kom na hem, liebi nanga hem.

24. Ma wan soema, disi no lobbi mi, hem no sa doe so, leki mi de leri. We, da woor-toe, disi oen de jeri, no de vo mi, ma vo mi Tata, disi ben seni mi kom.

25. Ala disi mi ben taki gi oen, so langa mi de nanga oen jete ;

26. Ma da troostoeman, da santa Jeje, disi mi Tata sa seni kom na mi nem, hem sa leri oen alasani, en a sa membre oen alasani, disi mi ben taki gi oen.

27. Da vrede mi de libi gi oen, en da vrede vo mi mi de gi oen; ma mi no de gi oen hem so, leki kondre de gi sani. Oen hatti no moe skreki, oen no moe frede!

28. Oen ben jeri tog, mi ben taki gi oen taki: Mi de gowei troe, ma mi sa kom baka na oenoe. Efi oen lobbi mi, dan a moese switi na oenoe, di mi taki, mi de go na mi Tata; bika mi Tata grani moro leki mi.

29. We, now mi ben taki dati gi oen, bifo a kom so, vo bakatem, te a sa kom so, oen moese bribi.

30. Mi no sa taki foeloe moro nanga oenoe, bikasi da hedeman vo disi grontapo de go kom, ma a no habi wan reti na mi tapo;

31. Ma vo meki heeli kondre moe si taki, mi de lobbi mi Tata, en mi de doe so, leki mi Tata ben taki gi mi. We, hopo dan, meki wi komoto dia!

KAP. 15.

Jezus, da druiviboom. Som leri nanga vermane moro.

MI de da reti druiviboom, en mi Tata de da druividjariman.

2. We, ala dem takki vo mi, disi no de meki druivi, hem sa koti poeloe; ma ibriwan, disi de meki druivi, hem sa krini hem, vo a kan meki moro foeloe druivi.

3. Oenoe de krin kaba, vo da woortoe hede, disi mi ben taki gi oen.

4. We, tan na mi iui, en meki mi tan na oenoe ini. So leki wan takki vo hem srefi no kan meki druivi, efi a no tan na hem boom; so srefi oenoe toe no kan meki vroektoe, efi oen no tan na mi ini.

5. Mi de da druiviboom, oenoe de dem takki vo mi. Da soema, disi de tan na mi ini, en mi na hem ini, hem sa meki foeloe vroektoe. Bika zondro mi oen no kan doe noti.

6. Da soema, disi no tan na mi ini, hem dem sa poeloe trowei leki wan druiviboom-takki, disi ben kom drei; so soortoe takki dem piki makandra, trowei na ini faja, meki dem bron.

7. Efi oen tan na mi ini, en efi dem leri vo mi tan na oen ini, dan oen sa begi, san oen wani, en oen sa kisi toe.

8. Nanga dati mi Tata de kisi bigi nem, efi oen meki foeloe vroektoe; en so oen sa de disciple vo mi.

9. So leki mi Tata de lobbi mi, so srefi mi de lobbi oenoe toe; we, tan na ini da lobbi vo mi!

10. Efi oen doe dem gebod vo mi, dan oen sa tan na ini da lobbi vo mi; so leki mi de doe mi Tata gebod, en mi tan na ini da lobbi vo hem.

11. Ala disi mi de taki gi

oen, vo da plisiri vo mi moe tan na oen ini, en vo da plisiri vo oenoe moese gro moro moro.

12. Dati de mi gebod, vo oen lobbi makandra, so leki mi ben lobbi oenoe.

13. No wan soema kan lobbi trawan moro tranga leki da soema, disi de gi hem liebi abra vo hem kompe hede.

14. We, oenoe de mi kompe, efi oen de doe, san mi taki gi oen.

15. Mi no sa kali oen knegti moro; bika wan knegti no sabi, san hem masra de doe; ma kompe mi kali oen; bikasi alasani, disi mi ben jeri na mi Tata, mi ben meki oen sabi.

16. A no oenoe ben verkiezi mi, ma mi ben verkiezi oenoe, en mi ben potti plani oen, vo oen go meki vroektoe, en vo da vroektoe vo oen moe tan alatem; vo te oen sa begi mi 'Tata wansani na mi nem, hem moe gi oen.

17. Ma dati mi taki gi oen, vo oen lobbi makandra.

18. Efi kondresoema no lobbi oen, dan oen moe sabi taki, dem no ben lobbi mi, bifo (dem no lobbi) oenoe.

19 Efi oenoe ben de vo kondre, dan kondre ben sa lobbi hem spele; ma di oen no de vo kondre, di mi ben poeloe oen na dem kondresoema mindri, vo da hede kondre no kan si oen na hai.

20. Membre da woortoe, disi

mi ben taki gi oen taki: Wan foetoeboi no bigi moro leki hem masra. So leki dem ben vervolge mi, so srefi dem sa vervolge oenoe toe; so leki fa dem ben harki mi woortoe, so srefi dem sa harki di vo oenoe toe.

21. Ma ala dasani dem sa doe oen vo mi nem hede, vo di dem no sabi mi Tata, disi ben seni mi kom.

22. Efi mi no ben kom taki nanga dem, dan dem no ben sa habi zondoe; ma now dem no kan piki wansani, vo strij taki, dem no habi zondoe.

23. Wan soema, disi no lobbi mi, hem no lobbi mi Tata toe.

24. Efi mi no ben doe so bigi wroko na dem mindri, leki no wan trawan no ben doe jete, dan dem no ben sa habi zondoe; ma now dem ben si alasani, en tog dem no lobbi mi, en mi Tata dem no lobbi toe.

25. Ma dati moese kom so, vo da woortoe kom reti, disi skrivi na ini da wet vo dem taki: Dem no kan si mi na hai, zondro mi ben doe dem wansani.

26. Ma te da troostoeman sa kom, disi mi sa meki mi Tata seni kom gi oenoe, da jeje vo waarheid, disi komopo na mi Tata, hem sa taki vo mi.

27. En oenoe sa taki toe; bikasi oen ben de nanga mi vo sinsi gin.

KAP. 16.

Jesus troostoe en vermane dem moro fara.

ALA disi mi ben taki gi oen, vo (bakatem) a no moe dangra oen, meki oen fadom.

2. Bika dem sa poeloe oen na kerki ; en a sa kom so fara srefi, tee efi wan soema kili oen, a sa denke taki, hem doe Gado wan boen nanga dati.

3. En ala sosani dem sa doe oen, vo di dem no sabi mi Tata, en vo di dem no sabi mi toe.

4. We, mi taki oen dati, vo te da joeroe sa kom, oen kan membre taki, da so mi ben taki gi oen kaba. Na bigin mi no ben taki sosani gi oen ; bika mi ben de nanga oen jete.

5. Ma now mi de gowei na hem, disi ben seni mi kom ; en no wan vo oen no haksi mi taki : Na hoepee joe de go ?

6. Ma di mi ben taki so gi oen, dati meki oen hatti kom foeloe nanga sari.

7. Ma a de wan troe taki, di mi de taki gi oenoe taki, a de boen vo oenoe, disi mi de gowei ; bikasi efi mi no gowei, dan da troostoeman no sa kom na oenoe ; ma efi mi go, dan mi sa seni hem kom gi oen.

8. We, te hem sa kom, hem sa sori ala soema, sani de da zondoe nanga da geregtigheid nanga da kroetoe.

9. Da zondoe de, disi dem no bribi na mi.

10. Da geregtigheid, disi mi

de go na mi Tata, en oen no sa si mi moro.

11. En da kroetoe, disi da hedeman vo disi grontapo lasi hem proces.

12. Mi habi foeloe sani jete vo taki gi oenoe ; ma so leki oen de, a sa moro oen.

13. Ma te hem sa kom, da jeje vo waarheid, hem sa tjari oen na ini ala waarheid ; bikasi hem no sa teki hem eigen tori taki ; ma san a ben jeri, dati a sa taki, en san disi no kom jete, a sa meki oen sabi toe.

14. We, hem sa meki mi kisi nem na soema ; bikasi tori vo mi a sa teki, taki gi oenoe.

15. Alasani disi mi Tata habi, da vo mi ; en vo da hede mi taki : a sa teki mi tori, taki gi oenoe.

16. Wan pikin tem libi jete, dan oen no sa si mi moro ; en wan pikin tem moro ageen, oen sa si mi baka ; bika mi de go na mi Tata.

17. Now wan toe vo hem disciple taki na makandra taki : San dati, di a taki gi wi taki : Wan pikin tem libi jete, dan oen no sa si mi moro, en wan pikin tem moro ageen, oen sa si mi baka ; bikasi mi de go na mi Tata.

18. En dem taki : San dati, di a taki : Wan pikin tem libi jete ? Wi no sabi, san a taki.

19. We, di Jesus si taki, dem wani haksi hem, a taki gi dem taki : Hoefasi, dati oen de haksi makandra, di mi ben

taki : Wan pikin tem libi jete, dan oen no sa si mi moro, en wan pikin tem moro ageen, oen sa si mi baka ?

20. Vo troe troe, mi taki gi oen taki : Oenoe sa krei en bari ; ma kondre sa plisiri ; oenoe sa sari vo troe, ma da sari vo oen sa kenki tron plisiri.

21. Wan oeman, te hem tem kisi vo a meki, dan a de nanga sari ; ma te a kisi da pikien kaba, dan a no membre da pijn moro vo da plisiri hede, disi wan soema kom na grontapo.

22. So srefi oenoe toe, leki oen de, oen habi sari ; ma mi sa si oen baka, en dan oen hatti sa plisiri, en no wan soema no sa poeloe da plisiri baka na ini oen hatti.

23. Da srefi tem oen no sa haksi mi wansani moro. Vo troe troe, mi taki gi oen taki : Alasani disi oen sa begi mi Tata na mi nem, hem sa gi oen.

24. Tee tidei oen no ben begi wansani na mi nem jete ; we, begi dan, oen sa kisi, vo da plisiri vo oen moe de wan reti plisiri.

25. Ala disi tori mi ben taki gi oen na geersifasi ; ma da tem de klosibei, disi mi no sa taki na geersifasi moro, ma mi sa taki krin, leri oen vo mi Tata.

26. Dan oen sa begi na mi nem ; en mi no taki gi oen

taki, mi sa begi mi Tata gi oenoe.

27. Bika mi Tata srefi de lobbi oenoe, vo di oen de lobbi mi, en di oen de bribi taki, na Gado mi komopo.

28. Ja, na mi Tata mi komopo kom na grontapo ; so srefi mi libi grontapo baka go na mi Tata.

29. Dan dem disciple taki gi hem taki : Joe si ? now joe de taki krin, no na geersifasi.

30. Now wi de si troe taki, joe de sabi alasani, en joe no ha vanoodoe, vo soema haksi joe. Vo da hede wi de bribi toe taki, na Gado joe komopo.

31. Jezus piki dem taki : So, now oen de bribi ?

32. Loekoe ! da joeroe sa kom, en a de kaba, disi oen sa panja, libi mi wawan, ibriwan sa go na hem hoso. Ma tog mi no de mi wawan ; bikasi mi Tata de nanga mi.

33. Ala disi mi ben taki gi oenoe, vo na mi ini oen moe habi vrede. Na kondre dia oen de nanga sari en hebi, ma pasiensi, no lasi hatti ! mi winni kondre kaba.

KAP. 17.

Kristus, da reti grandomine, de begi vo hem srefi, vo dem disciple vo hem en vo hem gemeente.

DI Jezus ben taki dem tori disi kaba, dan a hopo hem hai loekoe na hemel, a taki : Mi Tata ! da joeroe de kaba ; gi joe Pikien glori, vo

joe Pikien kan gi joe glori toe.

2. Tog joe ben gi hem tranga na ala liebisoe ma tapo, vo hem gi da liebi vo teego na ala dem, disi joe ben gi hem.

3. We, dati de da liebi vo teego, vo dem kom sabi joe, di de da wan reti en troe Gado, en (vo dem kom sabi) Jezus Kristus toe, disi joe ben seni kom.

4. Na grontapo mi ben gi joe glori; mi doro da wroko kaba, disi joe ben gi mi vo doe.

5. We, mi Tata, meki mi kisi da srefi glori baka na joe sei, disi mi ben habi, bifo grontapo ben de!

6. Mi ben meki joe nem kom krin na dem soema, disi joe ben gi mi na kondre dia. Vo joe dem ben de, ma joe ben gi mi dem; en dem ben teki kibri joe woortoe.

7. Now dem de sabi troe taki, alasani di joe ben gi mi, na joe a komopo.

8. Bikasi dem woortoe, disi joe ben gi mi, mi ben teki gi na dem. En dem ben teki dem toe, dem de sabi troe troe taki, na joe mi komopo; en dem de bribi toe taki, joe srefi ben seni mi kom.

9. We, vo *dem* mi de begi, no vo dem kondresoema; ma vo dem wawan, disi joe ben gi mi; bikasi dem de vo joe.

10. Alasani di mi habi, da vo joe; en alasani di joe habi,

da vo mi; en dem meki mi nem kom moro na krin.

11. Mi no de na grontapo moro, ma *dem* de na grontapo jete; mi de kom na joe. Santa Tata! holi kibri dem na joe nem, dem, disi joe ben gi mi! meki dem de *wan* makandra, leki wi de wan!

12. So langa mi ben de nanga dem na grontapo, mi srefi ben holi kibri dem na joe nem; dem disi joe ben gi mi, mi ben kibri; en no wan vo dem no lasi, buiti da *wan* pori pikien, vo ala taki vo Boekoe moe kom reti.

13. Ma now mi de go kom na joe, en mi de taki disi na grontapo jete, vo da plisiri vo mi moe gro moro moro na dem ini toe.

14. Mi ben gi dem da woortoe vo joe; ma kondre no lobbi dem; bika dem no de vo kondre, so leki mi toe no de vo kondre.

15. Mi no begi, vo joe poeloe dem na grontapo, ma vo joe kibri dem vo da ogriwan.

16. Dem no de vo kondre, so leki mi toe no de vo kondre.

17. Meki dem kom santa na ini da waarheid vo joe! da woortoe vo joe de da waarheid.

18. So leki joe ben seni mi kom na kondre, so srefi mi de seni dem go na kondre toe.

19. Vo dem hede mi de wijje mi srefi (leki wan santa ofrandi), vo da waarheid moese meki dem kom santa toe.

20. Ma mi no de begi vo dem wawan, disi dia, ma vo ala dem toe, disi sa kom bribi na mi jete nanga da woortoe vo dem ;

21. Vo dem alamal kom *wan* makandra, leki joe, mi Tata, de na mi ini, en mi de na joe ini, vo dem toe kom *wan* na wi ini, en vo kondre srefi moe bribi taki, da joe ben seni mi kom.

22. Mi ben gi dem da glori toe, disi joe ben gi mi ; vo dem moe de *wan* makandra, leki wi de wan.

23. Mi de na dem ini, en joe de na mi ini ; en da so dem moese de *wan* makandra reti reti ; vo heeli kondre moe si taki, joe srefi ben seni mi kom, en joe de lobbi dem, so leki joe de lobbi mi.

24. Mi Tata ! mi wani, vo dem, disi joe ben gi mi, moe de nanga mi, pee mi de, vo dem moe si da glori vo mi, disi joe ben gi mi ; bika joe ben lobbi mi alatem, bifo joe ben potti da fundamenti vo grontapo.

25. Mi regtvaardiki Tata ! kondre no sabi joe ; ma mi de sabi joe, en now dem disi de sabi toe taki, da joe ben seni mi kom.

26. Mi ben meki dem kom sabi joe nem, en mi sa meki dem kom sabi hem moro krin jete ; vo da lobbi, disi joe ben lobbi mi, moese de na dem ini, en mi toe moese de na dem ini.

KAP. 18.

Tori vo da pina vo Jezus.

DI Jezus kaba da begi, dan a gowei nanga dem disciple vo hem, a pasa da Kidronkriki abra ; na dapee wan djari ben de, en hem nanga hem disciple go na ini.

2. Ma Judas, da toriman, ben sabi da plesi toe ; bikasi Jezus ben lobbi kom makandra dapee nanga dem disciple vo hem.

3. En Judas ben teki wan patroeli soldati nanga skoutoe vo dem grandomine nanga dem Fariseman ; en so a doro dapee nanga lanteri en fajatiki en nanga fetisani.

4. We, di Jezus ben sabi alasani na fesi, disi sa kom hem abra, vo da hede hem srefi go miti dem, en a taki gi dem taki : Hoesoema oen de zoekoe ?

5. Dem piki hem taki : Jezus vo Nazaret. Jezus taki gi dem taki : Dati da mi. Ma Judas, da toriman, tanapoe toe dapee.

6. We, di Jezus taki so gi dem taki : Da mi ! dem alamal kiki baka, dem fadom na gron.

7. Now hem haksi dem wantron moro taki : Hoesoema oen de zoekoe ? En dem taki : Jezus vo Nazaret.

8. Jezus piki taki : Mi taki gi oen kaba, dati da mi. We, efi oen zoekoe mi, libi *dem* dia dan, meki dem go vo dem.

9. Da so da woortoe kom reti,

disi a ben taki : Mi no ben lasi wan vo dem, disi joe ben gi mi.

10. Now Simon Petrus, disi ben habi wan houroe, teki da houroe, a naki da foetoeboi vo grandomine, koti hem jesi na reti han sei. Da foetoeboi nem Malkus.

11. Ma Jezus taki gi Petrus taki : Potti joe houroe baka na ini hem boeba ! Mi no moese dringi da dranki dau, disi mi Tata de gi mi ?

12. Now da patroeli kom nanga da ofciri nanga dem skoutoe vo Djoe, dem kisi Jezus, dem tai hem,

13. En so dem tjari hem go fosi na Hannas ; bikasi hem ben de da tata vo Kajafas wefi, disi ben de grandomine da srefi jari.

14. Da Kajafas ben de da srefi soema, disi ben rai dem Djoe taki, a moro betre, *wan* soema dede na plesi vo da heeli piple.

15. Simon Petrus nanga wan tra disciple moro waka go na Jezus baka. Da disciple ben de wan soema, disi grandomine ben sabi ; vo da hede a go nanga Jezus tee na ini grandomine hoso ;

16. Ma Petrus tan na doro, a tanapoe na dorosei. Vo da hede da tra disciple, disi grandomine ben sabi, go na doro, a taki nanga da oeman, disi ben habi vo loekoe doro, en so a tjari Petrus kom na iui.

17. Now da oeman, disi ben loekoe doro, taki na Petrus taki : Joe no de wan disciple toe vo da soema ? Hem taki : No, a no mi !

18. Ma dem skoutoe nanga dem foetoeboi ben letti wan faja dapee, en dem tanapoe rontoe de waram dem srefi ; bika a ben kouroe. So srefi Petrus tanapoe toe nanga dem, vo waram hem srefi.

19. Ala dati grandomine haksi Jezus vo hem disciple en vo da leri vo hem.

20. Jezus piki hem taki : Mi ben taki publiki alatem, heeli kondre ben jeri mi. Mi ben leri alatem na ini dem kerki en na ini temple, pee ala Djoe kom makandra, mi no ben taki noti na kibriple si.

21. Vo san hede joe haksi mi vo dati ? Haksi dem, disi ben jeri, san mi ben taki nanga dem ; dem sa sabi, san mi ben taki.

22. Ma di hem taki so, wan vo dem skoutoe, disi tanapoe dapee, gi hem wan klap na hem sei fesi, a taki : Hoefasi ? da so joe moe piki grandomine ?

23. Jezus piki hem taki : Efi mi ben taki ogri, sori mi da ogri dan ; ma efi mi ben taki reti, san joe naki mi dan ?

24. (Hannas ben seni hem go na grandomine Kajafas, so leki a ben tai.)

25. En di Simon Petrus tanapoe so, waram hem srefi,

dem taki gi hem taki: Joe no de wan vo hem disciple toe? Ma hem strij, a taki: A no mi.

26. Na baka wan knegti vo grandomine, wan mati vo da trawan, disi Petrus ben koti hem jesi, taki: Mi no ben si joe nanga hem na ini da djari?

27. Ma Petrus strij ageen; en wantem kákka bari.

28. Now dem komoto na Kajafas, dem tjari Jezus go na kroetohoso. Dati ben de vroekoe mamantem. Ma dem (Djoe) no go na ini kroetohoso, vo dem kan tan krin, en vo dem kan njam Paaska.

29. Vo da hede Pilatus kom na dem na doro, a taki: Hoe klage oen habi vo da soema?

30. Dem piki hem taki: Efi da soema no ben doe ogri, wi no ben sa gi hem abra na joe hano!

31. Pilatus taki gi dem taki: We, meki oenoe teki hem dan, kroetoe hem, so leki fa da wet vo oenoe de taki! Ma dem Djoe piki hem taki: Wi no ha pasi vo kili wan soema.

32. Da so da woortoe vo Jezus ben kom reti, disi a ben taki, di a ben pingi dem, hoereti dede hem sa dede.

33. Now Pilatus go baka na ini kroetohoso, a kali Jezus kom (na ini), en a taki gi hem taki: Hoefasi, joe de da koning vo dem Djoe?

34. Jezus piki hem taki:

Joe taki dati vo joe srefi wawan? ofoe somtem trawan ben verteli joe so vo mi?

35. Pilatus taki: Mi da wan Djoe dan? Dem soema vo joe eigen relisie nanga dem grandomine ben tjari joe kom na mi dia. We, san joe doe?

36. Jezus piki taki: Mi koningkondre no de vo disi grontapo. Efi mi koningkondre ben de vo disi grontapo, dan dem knegti vo mi ben sa feti boen, vo dem Djoe no moe kisi mi na ondro dem tranga; ma now mi kondre no de vo dia.

37. Now Pilatus taki gi hem taki: We, dan joe de tog wan koning? Jezus piki taki: So leki joe taki, mi de wan koning. Vo dati hede mi gebore, en vo dati hede mi ben kom na grontapo, vo mi taki da waarheid. We, da soema, disi de lobbi waarheid, hem de jeri mi stem.

38. Pilatus taki gi hem taki: Waarheid? san dati? En di a taki dati, dan a go na doro ageen na dem Djoe, en a taki gi dem taki: Mi no finni no wan foutoe na hem.

39. Ma oen gewenti, vo mi loesoe wan soema gi oenoe na Paaska; we, oen wani dan, vo mi loesoe da Djoe-koning gi oenoe?

40. Ma dem alamal bari taki: No disi, ma Barabas! En Barabas ben de wan kili-man.

KAP. 19.

Dem geesele Jezus, potti wan makakroon na hem hede tapo. Dem kruisi en beri hem.

NOW Pilatus teki Jezus, en a geesele hem.

2. En dem soldati teki makaboesi vlegti wan kroon, potti na hem hede tapo, en dem weri hem wan purpurklosi,

3. Dem taki: Odi, odi, koning vo Djoe! En dem naki hem na hem sei fesi.

4. Now Pilatus go ageen na doro, a taki gi dem taki: Loekoe! mi de tjari hem kom na doro na oen fesi dia, vo oen moe sabi taki, mi no finni no wan foutoe na hem.

5. Da so Jezus ben kom na doro nanga da makakroon en nanga da purpurklosi. En Pilatus taki gi dem taki: Loekoe, so wan soema!

6. Ma di dem grandomine nanga dem skoutoe kom si hem, dem bari taki: Kruisi hem! Kruisi hem! Pilatus taki gi dem taki: We, meki oenoe teki hem, kruisi hem! bikasi mi no finni no wan foutoe na hem.

7. Dem Djoe piki hem taki: Wi habi wan wet, en da wet de taki, a moese dede, vo di a ben meki hem srefi Gado Plikien.

8. We, di Pilatus jeri da woortoe, a kom frede moro jete;

9. En so a go baka na ini kroetoehoso, a taki gi Jezus

taki: Vo hoe kondre joe de? Ma Jezus no piki hem.

10. Pilatus taki gi hem taki: Hoefasi? joe no de taki nanga mi? Joe no sabi taki, mi habi tranga, vo kruisi joe, en mi habi tranga toe vo loesoe joe?

11. Jezus piki taki: Joe no ben sa habi no wan soortoe tranga na mi tapo, efi Gado no ben gi joe hem; vo da hede da soema, disi ben gi mi abra na joe hanoe, hem ben doe moro bigi zondoe.

12. Vo sinsi da joeroe Pilatus meki moro foeloe moeiti, vo loesoe Jezus; ma dem Djoe bari taki: Efi joe sa loesoe da soema, dan joe de go kisi trobi nanga Keizer; hikasi wan soema, disi meki hem srefi koning, hem de wan vijanti vo Keizer.

13. Di Pilatus jeri da woortoe, a meki Jezus komopo kom na doro, en dan hem go sidom na hem kroetoestoeloe tapo na da plesi, disi dem kali heistoepoe, ma na djoetongo dem kali hem Gabbata.

14. Dati ben de da srefi dei, disi dem ben meki sani klari vo Paaska; a ben de wansani so vo negi joeroe. En Pilatus taki gi dem Djoe taki: Loekoe, dati da oen koning!

15. Ma dem bari taki: Komoto! komoto nanga hem! Kruisi hem! Pilatus taki gi dem taki: Da koning vo oen

mi sa kruisi? Ma dem grandomine piki taki: Wi no habi koning, Keizer wawan wi habi!

16. Now Pilatus gi hem abra na dem, vo dem kruisi hem. En dem teki Jezus, tjari hem gowei.

17. En hem tjari hem kruisi, a go na doro tee na da plesi, disi dem kali bongopitaplesi, na djoetongo: Golgata.

18. Na dapee dem kruisi hem nanga toe tra soema moro, na ibri sei wan, en Jezus na mindri.

19. Ma Pilatus skrivi wansani, fassi na da kruisi; da skrivi ben taki so: Jezus vo Nazaret, da koning vo dem Djoe.

20. Foeloe Djoe kom lezi da skrivi; bikasi da plesi, pee dem ben kruisi Jezus, ben de klosibei vo foto; en a ben skrivi dasani na ebreeis, na grieki en na romeini tongo.

21. Ma dem grandomine vo Djoe go taki na Pilatus taki: No skrivi taki, da koning vo dem Djoe; ma, hem ben taki so: Mi de da koning vo dem Djoe.

22. Pilatus piki dem taki: San mi skrivi, dati mi skrivi.

23. Ma dem soldati, di dem ben kruisi Jezus, na baka dem teki dem klosi vo hem, meki fo hipi, vo ibriwan soldati kan kisi wan hipi; so srefi da bigi djakti toe. Da djakti no ben naai, a ben de wan breiwan tee doro.

24. Vo da hede dem taki na makandra taki: No pliti hem, ma meki wi hiti lot vo hem, vo si, hoesoema sa kisi hem. Da so da woortoe ben kom reti, disi Boekoe de taki: Dem plati mi klosi, dem na dem makandra, en vo mi djakti dem hiti lot. So dem soldati ben doe.

25. Klosibei vo da kruisi vo Jezus hem mama ben tanapoe nanga hem mama sisa Maria, da wefi vo Kleofas, nanga Maria Magdalena.

26. We, di Jezus si hem mama tanapoe nanga da disciple, di hem ben lobbi, a taki gi hem mama taki: Oeman! loekoe, hem de joe pikien!

27. Na baka a taki gi da disciple taki: Loekoe, disi da joe mama! En sinsi vo da joeroe da disciple teki hem na hem hoso.

28. Na baka di Jezus sabi taki, now hem doro alasani kaba, dan, vo meki alasani kom reti, disi skrivi na ini Boekoe, a taki: Mi dreiwatra.

29. We, di dem ben habi wan patoe nanga azini dapee, dem go foeloe wan sponsoe nanga azini, fassi hem na wan tiki, en so dem tjari hem go na hem mofo.

30. Ma di Jezus ben teki da azini kaba, a taki: A kaba! En so a bendi hem hede, a tapo hem bro.

31. Ma di dem Djoe ben moese meki sani klari vo Paas-

ka, vo da hede dem go begi Pilatus, vo a meki soema go masi broko dem boon, poeloe dem na kruisi, vo dem dedeskin no moe tan hanga na kruisi da heeli Sabadei ; bikasi da srefi Sabadei ben de wan aparti santa dei vo dem.

32. We, da so dem soldati kom broko da fosi soema boon, en di vo da trawan toe, disi dem ben kruisi nanga hem.

33. Ma di dem kom na Jezus, en di dem si taki, a dede kaba, dem no broko hem boon moro.

34. Ma wan vo dem soldati soetoe hem nanga wan lansri na ini hem sei, en wantem broedoe nanga watra ron komopo na ini.

35. Da soema, disi ben si dati, hem taki dati, en da taki vo hem de troe ; bika hem srefi de sabi taki, hem de taki waarheid, vo oenoe toe moe bribi.

36. Bika dasani ben kom so, vo da woortoe moe kom reti, disi skrivi na ini Boekoe taki : Dem no sa broko wan boon vo hem.

37. En wan tra woortoe ageen de taki : Dem sa si, hoesoema dem ben soetoe.

38. Na baka Josef vo Arimatia kom, disi ben de wan disciple vo Jezus toe, ma na kibrifasi, vo di a ben frede dem Djoe ; hem go begi Pilatus, efi hem kan poeloe da dedeskin vo Jezus (na kruisi). En Pilatus gi hem pasi. Vo da hede hem

kom poeloe da dedeskin vo Jezus.

39. So srefi Nikodemus, disi ben kom wantron na Jezus na neti, hem kom toe, a tjari mirre kom nanga aloë moksi makandra, a ben sa de wan hondro pontoe so.

40. En dem teki da dedeskin vo Jezus, dem domloe hem na ini linnen-klosi, di ben habi dem specerijnsani, so leki fa dem Djoe ben njoesoe vo beri soema.

41. Klosibei vo da plesi, pee dem ben kruisi Jezus, wan djari ben de, en na ini da djari wan njoe grebi ben de, pee no wan soema no ben lidom na ini jete.

42. We, na dapee dem potti Jezus lidom ; bika da Saba vo Djoe ben de vo bigin, en da grebi ben de klosibei.

KAP. 20.

Da hopo baka vo Kristus.

DA fosi dei vo wieki vroekoe mamantem, a ben de doengroe jete, Maria Magdalena kom na da grebi, en a si taki, da stoon komopo na mofu vo da grebi.

2. Vo da hede a ron go na Simon Petrus en na da tra disciple, disi Jezus ben lobbi, a taki gi dem taki : Dem poeloe Masra na ini da grebi, en wi no sabi, na hoepee dem potti hem.

3. Now Petrus nanga da tra

disciple teki pasi toe, go na da grebi.

4. Dem ala toe waka makandra, en da tra disciple ron moro hesi tee a winni Petrus, en so hem fosi kom na da grebi.

5. We, di hem boekoedon, loekoe na ini, a si dem linnen-klosi lidom dapee, ma a no go na ini.

6. Now Simon Petrus kom toe na hem baka, en hem go tee na ini da grebi, a si dem linnen-klosi lidom.

7. Ma da hangisa, disi ben tai na Jezus hede, dati a no si, pee dem linnen-klosi lidom, ma a lidom rollo makandra na wan tra plesi.

8. Now da tra disciple, disi ben kom fosi na da grebi, go na ini toe, en di a si dasani, now a bribi.

9. Bikasi dem no ben sabi Boekoe jete, taki, hem moese hopo baka na dede.

10. Now dem disciple go baka na hoso.

11. Ma Maria tanapoe na dorosei vo da grebi, a krei. En di a krei so, a boekoedon, loekoe na ini da grebi;

12. Na dapee a si toe Engel sidom nanga weti klosi, wan na hedesei en da trawan na foetoesei vo da plesi, pee da dedeskin vo Jezus ben lidom.

13. En dem taki gi hem taki: Oeman, san joe de krei? Hem taki gi dem taki: Dem

poeloe mi Masra dia, en mi no sabi, na hoepee dem potti hem.

14. Di a taki so, nomo a draai hem fesi, en a si Jezus tanapoe dapee, ma a no sabi taki, da Jezus.

15. Now Jezus taki gi hem taki: Oeman, san joe de krei? Hoesoema joe de zoekoe? Maria Magdalena denki taki, da soema de da djariman, vo da hede a taki gi hem taki: Masra, efi joe ben tjari hem gowei, taki gi mi, na hoepee joe potti hem; mi sa go teki hem.

16. Now Jezus taki gi hem taki: Maria! En Maria draai hem fesi, a taki gi hem taki: Rabbuni! dati taki: Meester.

17. Jezus taki gi hem taki: No fassi mi! bikasi mi no go jete na mi Tata; ma go na dem brara vo mi, taki gi dem taki: Mi de hopo go na mi Tata, di de da Tata vo oenoe toe; na mi Gado, di de da Gado vo oenoe toe.

18. Now Maria Magdalena go verteli dem tra disciple, a taki: Mi ben si Masra, en da so da so a ben taki gi mi.

19. We, da srefi fosi dei vo wieki na sabatem, di dem disciple ben de makandra, doro srefi ben sloto, vo di dem ben frede dem Djoe, Jezus srefi kom tanapoe na dem mindri, a taki gi dem taki: Vrede moe de nanga oenoe!

20. En di a taki dati, a sori dem hem hanoe nanga hem sei.

Now dem disciple plisiri, vo di dem si Masra.

21. En Jezus taki wantron moro gi dem taki : Vrede moe de nanga oenoe ! so leki mi Tata ben seni mi kom, so srefi mi de seni oen go.

22. En di a taki so, a blo na dem tapo, en a taki gi dem taki : Teki da santa Jeje !

23. Dem soema, disi oenoe de gi pardon vo dem zondoe, dem sa habi pardon ; ma dem soema, disi oenoe no de gi pardon, dem no sa habi pardon.

24. Ma Tomas, wan vo dem twaalvoe, disi dem ben kali tweeling, hem no ben de nanga dem, di Jezus ben kom.

25. Vo da hede dem tra disciple taki gi hem taki : Wi ben si Masra. Ma hem taki gi dem taki : So langa mi no si dem spikrimarki na ini hem hanoe, en so langa mi no potti mi finga na ini dem spikrimarki, en so langa mi no potti mi hanoe na ini hem sei horo, mi no sa bribi.

26. Aiti dei na baka, di dem disciple ben de makandra ageen na ini hoso, Tomas toe ben de nanga dem ; na wan bro so Jezus kom na ini, ala di dem doru ben sloto, a go tanapoe na dem mindri, en a taki : Vrede moe de nanga oenoe !

27. En dan a taki gi Tomas taki : Langa joe finga dia en loekoe mi hanoe ! langa joe hanoe dia, potti hem na ini mi

sei ! no twijfle moro, ma bribi troe !

28. Now Tomas piki hem taki : Mi Masra en mi Gado !

29. Jezus taki gi hem taki : Tomas ! di joe de si mi, now joe de bribi. Blesi vo dem, disi de bribi, alwasi dem no si.

30. Nofu tra marki moro Jezus ben doe na hem disciple fesi, disi no skrivi na ini da boekoe disi.

31. Ma disi dia dem ben skrivi, vo oen moe bribi taki, Jezus, hem da Kristus, da Pikien vo Gado, en vo da bribi meki oen finni liebi na hem nem.

KAP. 21.

Jezus sori hem srefi gi som tra disciple moro. A haksi Simon Petrus, efi a lobbi hem troe. Da kaba vo da boekoe.

NA baka Jezus sori hem srefi wantron moro gi dem disciple na sei da zee vo Tiberias. Da tori ben pasa so :

2. Simon Petrus nanga Tomas, disi dem ben kali tweeling, nanga Natanael vo Kana na Galilea, nanga dem pikien vo Zebedeus, nanga toe tra disciple moro, dem ben de makandra dapee.

3. En Simon Petrus taki gi dem taki : Mi sa go fisi ! Dem taki gi hem taki : Dan wi sa go nanga joe. En so dem hopo go na ini da sipi wantem ; ma da srefi neti dem no kisi noti.

4. Deibroko mamantem vroe-koe Jezus kom tanapoe na sjoro dapee ; ma dem disciple no ben sabi taki, da Jezus.

5. Now Jezus taki gi dem taki : Mi pikien, oen no habi wan njaujam dia ? Dem piki hem taki : No.

6. Ma hem taki gi dem taki : Hiti da netti na reti sei vo da sipi, dan oen sa kisi ! We, dem hiti hem, en dem kisi so meni fisi, tee dem no man vo hali.

7. Now da disciple, di Jezus ben lobbi, taki na Petrus taki : Dati da Masra ! En Simon Petrus, di hem jeri taki, da Masra, wantem a weri hem fisiman-hempi, (bikasi a ben de nanga soso skin) en so a djompo go na ini watra.

8. Ma dem tra disciple kom nanga sipi srefi, (bikasi dem no ben de farawei vo sjoro, a ben sa de fohondro foetoe so) en so dem sleepi da netti nanga dem fisi.

9. We, di dem kom na sjoro, dem si taki, krofaja de kaba, nanga fisi na tapo, nanga brede toe.

10. En Jezus taki gi dem taki : Tjari som vo dem fisi kom, disi oen ben kisi didjoens-noe de.

11. En Simon Petrus go na ini watra, a hali da netti kom na sjoro ; da netti foeloe nanga wanhondro nanga vijvitentien na drie bigi fisi. Ma tog nanga ala dem foeloe fisi da netti no ben broko.

12. Now Jezus taki gi dem taki : Kom, meki wi njam ! Ma no wan vo dem disciple ben ha vanoodoe vo haksi hem taki : Hoesoema da joe ? Bikasi dem ben sabi taki, da Masra.

13. Now Jezus kom, a teki da brede, plati gi dem ; so srefi dem fisi toe.

14. Dati ben de di vo drietron now, disi Jezus ben sori hem srefi gi dem disciple vo hem, sinisi a ben hopo baka na dede.

15. Na baka di dem ben njam kaba, Jezus taki gi Simon Petrus taki : Hocfasi, Simon, pikien vo Jonas, joe lobbi mi moro leki dem trawan dia ? Hem taki gi hem taki : Ja Masra, joe srefi sabi, mi lobbi joe. Jezus taki gi hem taki : We, go loekoe dem pikin skapoe vo mi !

16. Dan Jezus haksi hem vo toetron ageen taki : Simon, pikien vo Jonas, joe lobbi mi ? Hem taki gi hem taki : Ja Masra, joe srefi sabi taki, mi lobbi joe. Jezus taki gi hem taki : Loekoe dem skapoe vo mi.

17. Dan Jezus haksi hem vo drietron taki : Simon, pikien vo Jonas, joe lobbi mi ? Now Petrus kom fili hem srefi verlegi vo troe, disi Jezus ben haksi hem vo drietron taki, joe lobbi mi ? en a taki gi hem taki : Masra, tog joe de sabi alasan ; ; we, joe de sabi toe taki, mi

lobbi joe. Jezus taki gi hem taki: Loekoe dem skapoe vo mi!

18. Vo troe troe, mi taki gi joe taki: Di joe ben de moro jonge jete, joe srefi ben de weri joe klosi, en joe ben de waka go, pee joe ben wani; ma te joe kom ouroe, dan joe sa langa joe hanoe, en wan trawan sa weri klosi gi joe, tjari joe go, pee joe no sa wani go.

19. Dati Jezus ben taki, vo pingi hem, nanga hoe dede hem sa prijze Gado. Na baka a taki gi hem taki: Kom go nanga mi!

20. Ma di Petrus draai hem fesi loekoe na baka, a si taki, da disciple kom toe, disi Jezus ben lobbi, en disi ben sidom klosibe na Jezus sei na avondmaal, en disi ben haksi taki: Masra, hoesoema dati, disi sa tori joe?

21. We, di Petrus si hem kom, a taki na Jezus taki:

Masra, san sa kom vo disi dan?

22. Jezus taki gi hem taki: Efi mi wani, hem moese tan, tee mi kom baka, hoe wroko joe habi nanga dati? Meki joe kom go na mi baka!

23. Vo sinsi datem dem brara ben habi wan taki, dem na dem makandra, taki: Da disciple disi no sa dede. Ma Jezus no ben taki gi hem taki, hem no sa dede; ma: Efi mi wani hem tan, tee mi kom baka, hoe wroko joe habi nanga dati?

24. We, dati de da srefi disciple, disi de taki vo ala demsani, en di ben skrivi disi; en wi de sabi taki, da taki vo hem mofa de troe.

25. Foeloe trasani moro de, disi Jezus ben doe; ma efi ala dem tori moe skrivi na ini boekoe, mi bribi taki, kondre no sa teki ala dem boekoe, disi sa de vo skrivi. Amen.

TORI VO DEM APOSTEL VO JEZUS, DISI LUKAS BEN SKRIVI.

KAP. 1.

Da hemelvaart vo Kristus. Mattias kom na lo vo dem Apostel.

DA fosi tori mi ben skrivi kaba, mi lobbi Teofilus, vo ala demsani, disi Jezus ben bigin vo doe en vo leri,

2. Tee na da dei, disi a ben hopo go na hemel, na baka di a ben gi dem Apostel ordre nanga santa Jeje, dem, disi a ben verkiezi,

3. En disi a ben sori hem srefi toe gi dem liebi liebi na

baka da pina vo hem, a gi dem foeloe krin marki; fotentien dei a ben meki dem si hem na dem mindri, en a taki nanga dem vo Gadokondre.

4. En di a ben de nanga dem makandra, a taki gi dem taki, dem no moese komoto na Jerusalem, ma dem moese tan wakti da pramisi vo Tata, disi oen ben jeri na mi—so hem taki—

5. Bikasi Johannes ben doopoe nanga watra, ma oenoe sa kisi doopoe nanga santa Jeje, en dati no sa tan langa.

6. Ma dem, disi ben kom makandra dapee, haksi hem taki: Masra! joe sa hopo da koningkondre vo Israel baka noja?

7. Hem taki gi dem taki: Oenoe no ha vo sabi da tem ofoe da joeroe; dati mi Tata wani, a moe tan vo hem tranga wawan.

8. Ma oenoe sa kisi da kragti vo santa Jeje, disi sa kom na oen tapo; oen sa de mi getuige na Jerusalem, na heeli Judea nanga Samaria en tee na dem moro farawei kondre na gron-tapo.

9. Di a taki dati, nomo a hopo na dem fesi, en wan wolkoe teki poeloe hem na dem hai.

10. We, di dem tanapoe so, loekoe na hemel, fa a hopo gowei, loekoe! toe mansoema nanga weti klosi kom tanapoe na dem sei;

11. Dem taki: Oen soema vo Galilea, san oen tanapoe dia, loekoe na hemel? Da srefi Jezus, disi komoto na oenoe, hopo go na hemel, sa kom baka, so leki fa oen ben si hem go na hemel.

12. Now dem draai baka go na Jerusalem, komoto na da bergi, disi dem kali olijbergi, en disi de klosibei vo Jerusalem, wan Sabadei-kuiiri nomo.

13. We, di dem kom na ini, dem go na zoldro tan dapee, da Petrus nanga Jakobus, Johannes nanga Andreas, Filip-pus nanga Tomas, Bartolomeus nanga Matteus, Jakobus, da pikien vo Alfeus, Simon Zelotes nanga Judas, da brara vo Jakobus.

14. Dem alamal tan leki *wan* hatti makandra nanga begi en djeme, nanga dem oeman toe, nanga Maria, da mama vo Jezus, nanga dem brara vo hem.

15. We, na wan vo dem dei Petrus hopo na mindri dem disciple, (da getal vo dem alamal ben de omtrenti wan-hondro nanga twenti soema) a taki:

16. Oen soema nanga brara! da woortoe ben moese kom reti, disi santa Jeje ben meki David mofa taki na fesi vo Judas, disi ben sori pasi gi dem, di ben kisi Jezus.

17. Bikasi a ben teli nanga wi makandra, en a ben kisi da srefi wroko leki wi.

18. We, hem teki da kroekoetoe paiman, meki dem bai wan gron ; en dan a go hanga hem srefi, a fadom, pliti na toe piesi, en ala hem bele komopo panja.

19. Dati ala soema de sabi, di de liebi na Jerusalem, en vo da hede dem de kali da srefi gron na dem tongo : Akeldama, dati taki wan broedoe Gron.

20. Bikasi dem ben skrivi na ini psalm-boekoe taki : Meki hem hoso tan soso, meki no wan soema no liebi na ini ! En wan tra soema moe kisi hem wroko leki apostel !

21. Vo da hede wan vo dem soema dia, di ben de nanga wi da heeli tem, disi Masra Jezus ben liebi en waka na wi mindri,

22. Sinsi vo da doopoe vo Johannes tee na da dei, disi a ben hopo komoto na wi mindri, moe kom wan getuige vo da hopo baka vo hem, moksi nanga wi.

23. En dem teki potti toe soema na fesi, da Josef, disi dem ben kali Barsabas, a ben habi da nem Justus toe, nanga Mattias ;

24. En dem begi taki : Masra ! joe, di de sabi ala soema hatti, sori wi, hoedisi vo dem toe soema joe verkiezi,

25. Vo a kisi nanga da lot da wroko nanga da grani leki apostel, pee Judas komopo na ini, gowei vo hem na hem plesi.

26. Now dem hiti dem lot

vo dem, en da lot kisi Mattias, en dem teki potti hem na lo vo dem elvoe Apostel.

KAP. 2.

Da santa Jeje kom na dem Apostel tapo. Da fosi preeki vo Petrus.

EN di da dei vo Pinkster ben kisi, dem alamal ben de makandra leki *wan* hatti.

2. En na *wan* bro wan babari komoto na hemel leki da babari vo wan tranga winti, a foeloe da heeli hoso, pee dem sidom.

3. En dem kom si sani leki pliti pliti fajatongo ; dasani go sidom na ibriwan vo dem tapo.

4. En dem alamal kom foeloe nanga santa Jeje, en dem bigin vo taki nanga tra tongo, so leki fa da Jeje ben gi dem vo poeloe.

5. Datem foeloe Djoe ben liebi na Jerusalem, soema, disi ben frede Gado, vo so meni difrenti kondre, di de na ondro hemel.

6. We, di dem jeri da babari, ala dem foeloe soema ron kom makandra, en dem verwondroe pasamarki ; bikasi ibriwan jeri dem taki hem kondre tongo.

7. Dasani dangra dem alamal, en dem verwondroe, dem taki na makandra taki : Loekoe, ala dem, disi de taki dia, a no dem de Galilea soema ?

8. We, fa ibriwan vo wi jeri dem taki da tongo vo da kondre dan, pee wi gebore ?

9. Di vo Parten en vo Meden

en vo Elam, nanga di de liebi na Mesopotamia, na Judea, na Kapadocia, Pontus nanga Asia,

10. Frigia nanga Pamfilia nanga Egipten, en tee na dem buurti vo Libia na sei Kirene nanga dem vreemde soema vo Rome,

11. Djoenanga Djoeproseliti, soema vo Kreta en vo Arabia, wi jeri dem taki nanga wi tongo vo dem bigi wroko vo Gado.

12. Dem alamal verwondroe vo dati, a dangra dem krin krin, en dem taki trawan na trawan taki: Hoesani dati?

13. Ma trawan meki spotoe, dem taki: Switi wieni meki dem droengoe.

14. Now Petrus hopo tanapoe nanga dem elvoe (Apostel), a hopo hem stem, a taki gi dem taki: Oen Djoesoema, nanga oen alamal di de liebi na Jerusalem! dati oen moe sabi, en meki dem woortoe vo mi go na ini oen jesi! taki:

15. Dem soema dia no droengoe, so leki oen denke; bikasi na negi joeroe mamantem wi de nomo.

16. Ma dati de dasani, disi profeet Joel ben taki:

17. En a sa kom so na dem laatste dei, (so Gado de taki,) mi sa teki hafoe vo da Jeje vo mi seni na ala soema tapo; dan dem manpikien nanga dem oemanpikien vo oen sa taki profetitori, en dem jonkman vo oen sa si kibrisani, en dem

gransoema vo oen sa drem dipi drem;

18. En na tapo dem foetoeboi vo mi, man nanga oeman, mi sa seni kom hafoe vo da Jeje vo mi da srefi tem, en dem sa taki profetitori.

19. En mi sa sori wonderwroko na taposei na hemel, en bigi marki na ondrosei na gron-tapo, broedoe nanga faja nanga bigi smoko;

20. Zon sa tron doengroe, en moen sa tron broedoe, bifo da bigi glori dei vo Masra kom;

21. En a sa kom so, taki: Ibriwan soema, disi de kali Masra nem, hem zieli sa finni boen.

22. We, oen soema vo Israel, jeri dem woortoe disi: Jezus vo Nazaret, da soema, disi Gado srefi ben meki oen sabi leki hem boodskopoeman nanga bigi wroko en wonder en marki, disi Gado ben meki a doe na oen mindri, so leki oen srefi de sabi:

23. Da hem oen ben teki, (bikasi Gado ben gi hem abra, a ben sabi en potti dati vo sinsi bigin,) en nanga hanoe vo dem ogri soema oen ben kruisi en kili hem.

24. Ma Gado ben wieki hem baka, a loesoe dem boeje vo dede; bikasi a no ben kan de, vo dede kan holi hem.

25. Bikasi David de taki vo hem taki: Mi ben si Masra alatem na mi fesi; bikasi hem

de na mi reti hanoë, meki mi no seki.

26. Vo da hede mi hatti plisiri, en mi tongo de blijti ; mi skin srefi sa ruste nanga hopoe ;

27. Bikasi joe no sa libi mi zieli na ini dedekondre ; joe no sa gi pasi toe, vo da Santawan vo joe go verrotoc.

28. Joe ben meki mi sabi dem pasi vo liebi, en joe sa meki mi habi foeloe plisiri na joe fesi.

29. Oen soema nanga brara ! meki mi taki fri nanga oenoe vo wi granavoo David: A dede kaba, en dem beri hem ; hem grebi de na wi dia tee leki tidei.

30. We, di a ben de wan profeti, en di a ben sabi taki, Gado ben pramisi hem nanga wan sweri taki, da vroektoc vo hem skin sa sidom na hem troon tapo ;

31. Vo da hede di a ben si dati na fesi, a taki vo da hopo baka vo Kristus, fa hem zieli no sa tan na ini dedekondre, en fa hem skin no sa verrotoc.

32. We, da srefi Jezus Gado ben wieki baka, vo dati wi alamal de getuige.

33. En di da reti hanoë vo Gado ben hopo hem now, en di hem Tata ben gi hem dasani, disi a ben pramisi hem vo da santa Jeje ; vo da hede a ben seni dasani kom, disi oen de si en jeri.

34. Bikasi David srefi no

ben hopo go na hemel ; en tog a de taki : Masra ben taki na mi Masra taki : Go sidom na mi reti han sei,

35. Tee mi potti dem vijanti vo joe lidom na ondro joe foetoe leki joe foetoe bangi.

36. We, meki da heeli hoso vo Israel sabi now troe troe taki, da srefi Jezus, disi oenoe ben kruisi, da hem Gado ben potti vo Masra en vo Kristus.

37. Di dem jeri dati, dasani masi dem hatti, en dem taki na Petrus nanga dem tra Apostel taki : Oen lobbi brara, san wi moe doe ?

38. Petrus taki gi dem taki : Draai oen liebi, en meki ibriwan vo oen teki doopoe na nem vo Jezus Kristus, vo oen kisi pardon vo oen zondoc, dan Gado sa gi oen da santa Jeje.

39. Bikasi da pramisi de vo oenoe nanga dem pikien vo oenoe, en vo ala dem toe, disi de farawei jete, so meni leki Masra, wi Gado, sa kali kom klosibe.

40. En nanga foeloe tra woortoc moro a sori krin gi dem en a vermane dem taki : Zoekoe helpi, komoto na disi verkeerti speli soema mindri !

41. We, ala dem, disi ben teki da woortoc vo hem nanga plisiri, dem teki doopoe toe, en so da srefi dei wan driedoëzend soema so kom (na da gemeente).

42. En dem tan alatem na ini da leri vo dem Apostel, en na ini da gemeenskap, en nau-

ga da broko brede makandra, en na ini begi.

43. En ala soema kisi frede toe; en dem Apostel ben doe foeloe wonderwroko nanga bigi marki.

44. Ala bribisoema ben holi nanga makandra, en alasan ben de kompani sani.

45. Dem goedoe nanga san dem habi, dem seli, plati gi alamal, so leki fa ibriwan ben habi sani vanoodoe.

46. En ala dei dem tan leki *wan* hatti makandra na ini temple; en dem broko brede makandra na dem hoso, tidei dia, tamara janda.

47. En so dem teki dem njanjam nanga plisiri en nanga opregti hatti en nanga zakka-fasi, dem prijze Gado; en ala soema ben lobbi dem. En ala dei Masra ben tjari moro foeloe soema kom na ini da gemeente, disi finni boen liebi na Gado.

KAP. 3.

Petrus meki wan laam soema kom boen, en a preeki vo Jezus.

WAN dei Petrus nanga Johannes go makandra na ini temple, a ben de na drie joeroe bakadina, di dem ben njesoe vo go begi.

2. Na dapee wan soema ben de, disi ben laam sinsi a gebore, a meki soema tjari hem; en dem potti hem ala dei na sei da temple doro, disi dem kali da mooivan, vo a begi pikin

moni na dem soema, disi de go na ini temple.

3. We, di hem si Petrus nanga Johannes go na ini temple, a begi dem wan pikin moni.

4. Ma Petrus loekoe hem tranga, hem nanga Johannes, en a taki: Loekoe wi!

5. We, da soema loekoe dem tranga, a denke taki, dem sa gi hem wansani.

6. Ma Petrus taki: Zilver nanga goutoe mi no habi; ma san mi habi, mi sa gi joe: Na nem vo Jezus Kristus vo Nazaret hopo tanapoe en waka go!

7. Now a fassi hem reti hanoe, a hopo hem. En so wantem hem foetoe nanga skroevoe kisi tranga.

8. En so a djompo hopo, a tanapoe, a waka; en a go nanga dem na ini temple, a waka en djompo en prijze Gado.

9. Ala soema si hem waka, en fa a prijze Gado.

10. En dem sabi hem toe, taki da hem, disi ben sidom begi moni na ini da mooi temple doro; vo da hede dem verwondroe en skreki vo troe vo dasani, disi ben pasa nanga da soema.

11. Ma di da laam soema, disi ben kom boen, holi hem srefi na Petrus nanga Johannes, ala soema ron kom na dem na ini da gadri, disi dem kali da gadri vo Salomo; en dem verwondroe toemoesi.

12. Di Petrus si dati, a taki gi da heeli hipi taki: Oen soema vo Israel! fa oen verwondroe so vo dati? Fa oen loekoe *wi* so dan, leki da wi ben helpi da soema nanga wi eigen tranga ofoe da santa liebi vo wi, meki a kan waka?

13. Da Gado vo Abraham, vo Isaak nanga Jakob, da Gado vo dem tata vo wi, ben gi hem Pikien Jezus glori, disi oenoe ben gi abra, klage na fesi vo Pilatus taki, oen no wani hem, ala di Pilatus ben taki, hem sa loesoe hem;

14. Ma oenoe no ben wani da santa en regtvaardiki soema, oenoe ben begi, vo a loesoe da kiliman gi oen;

15. Ma da hedeman vo liebi oen ben kili. We, hem Gado ben wieki baka na dede, dati wi ben si nanga hai.

16. En nanga da bribi na hem nem, hem nem srefi ben meki da soema kom tranga, disi oen si dia en disi oen sabi; troe, da bribi, disi hem srefi de wroko, ben meki da soema kom boen krin krin dia na oen ala fesi.

17. We, oen brara, mi de sabi taki, oen ben doe dati leki soema, disi no ben sabi moro betre; so srefi dem gransoema vo oen toe.

18. Ma Gado ben meki alasani moese kom so, leki hem ben taki na fesi nanga mofo vo ala hem profeti taki, Kristus moese pina so.

19. We, draai oen liebi dan en tron baka, vo oen zondoe moe figi poeloe,

20. Vo da tem moe kom, disi oen sa fili wan switi kouroe na Masra fesi, en disi hem sa seni Jezus Kristus kom, di dem ben preeki gi oen na fesi kaba;

21. Disi moese teki hemel abra tee na da tem, te alasani sa kom njoe en reti baka, so leki fa Gado ben taki nanga mofo vo ala hem santa profeti sinsi bigin vo grontapo.

22. Bikasi Moses ben taki na dem tata taki: Masra, oen Gado, sa wieki hopo wan profeti gi oen na mindri dem brara vo oen leki mi; da hem oen moese jeri na ini vo alasani, disi hem sa taki gi oen.

23. Eu a sa kom so, taki, ibriwan soema zieli, disi no sa jeri da profeti, dem sa loetoe poeloe na ini da piple.

24. En ala profeti, sinsi vo Samuel tee na bakatem, so meni leki dem ben taki, dem ben taki na fesi toc vo *dem* dei disi.

25. We, oenoe de pikien vo dem profeti en vo da verbon-toe, disi Gado ben meki nanga dem tata vo wi, di a ben taki na Abraham taki: Wan pikien vo joe sa meki ala soema nanga famili na grontapo finni blesi.

26. We, da vo oenoe fosi Gado ben wieki hem Pikien Jezus, en a seni hem kom, vo a blesi oen, meki ibriwan libi ala hem ogridoe.

KAP. 4.

Dem potti Petrus nanga Johannes na doengroehoso. Dem bribisoema begi vo dem. Da liebi en waka vo dem njoe bribisoema.

ALA di dem taki so gi dem soema, dem domine nanga da hedeman vo temple nanga dem Saduceman doro dapee;

2. Dem hatti kom bron toemoesi, disi dem leri soema so publiki, en disi dem preeki vo Jezus en vo da hopo baka na dede;

3. Eu so dem kisi dem, potti dem na doengroehoso tee deibroko; bikasi neti ben kom kaba.

4. Ma foeloe vo dem soema, disi ben jeri da woortoe, dem teki da bribi; da getal vo dem mansoema ben de wan vijvi-doezend so.

5. Deibroko mamantem dem hedeman nanga dem gransoema nanga dem meester vo wet kom makandra na Jerusalem;

6. So srefi Hannas toe, da grandomine, nanga Kajafas nanga Johannes nanga Alexander nanga nofo trawan moro, disi ben de vo grandomine famili.

7. En dem potti dem reti na dem fesi, dem haksi dem taki: Nanga hoe tranga, ofoe na hoesoema nem oen ben doe dati?

8. Ma Petrus, disi ben foeloe nanga santa Jeje, taki gi dem taki: Oen hedeman vo

piple nanga oen gransoema vo Israel!

9. Efi wi moese gi verantwoortoe tidei vo da boen, disi wi ben doe na da sikiman, meki a kom boen;

10. We, meki oen alamal nanga da heeli piple vo Israel toe, sabi now taki: nanga da nem vo Jezus Kristus vo Nazaret, disi oenoe ben kruisi, en disi Gado ben wieki baka na dede, nanga hem (nem) da soema disia kom boen tee a tanapoe na oen fesi dia.

11. Dati de da stoon, disi oenoe, dem basi, ben trowei, en disi ben tron wan tranga hoekoestoon.

12. No wan trawan kan helpi soema; bikasi Gado no ben gi soema no wan tra nem na ondro hemel, disi kan meki wi ziele finni boen.

13. We, di dem si Petrus nanga Johannes taki so fri, zondro frede, en di dem jeri taki, dem de soso soema, disi no ben leri domine-wroko, dem verwondroe vo troe; bikasi dem srefi sabi dem taki, dem ben holi nanga Jezus.

14. En di dem si da soema, disi ben kom boen, tanapoe na dem sei, now dem no kan taki noti moro.

15. Ma dem meki dem go na doro, komoto na ini kroetoe, en dan dem praktizeeri nanga makandra, dem taki:

16. San wi sa doe nanga dem soema? Dem ben doe

wan wonderwroko troe, dati ala soema sabi, disi de liebi na Jerusalem, en wi srefi no kan strij dati toe.

17. Ma da tori no moe panja moro moro na kondre; vo da hede meki wi waarskouwe dem tranga, vo dem no moe taki na no wan soema moro vo da nem disi.

18. En dem kali dem kom baka, dem taki, dem no moese taki en leri moro kweti kweti vo da nem vo Jezus.

19. Ma Petrus nanga Johannes piki dem taki: Oen srefi kan kroetoe dati, efi a sa reti na Gado fesi, vo wi harki oenoe moro leki Gado.

20. Wi no kan helpi, wi moese vo taki vo demsani, di wi ben si en di wi ben jeri.

21. Now dem waarskouwe dem wantron moro, en so dem meki dem gowei; bikasi vo dem foeloe tra soema hede dem no ben sabi, fa dem sa doe strafoe dem; bika ala soema ben prijze Gado vo dasani, disi ben pasa.

22. En da soema, disi dem ben doe da wonderwroko na hem, vo meki hem kom boen, ben ouroe moro leki fotentien jari kaba.

23. En di dem ben meki Petrus nanga Johannes gowei, dem go na dem soema vo dem, en dem verteli dem, san dem grandomine nanga dem gran-soema ben taki gi dem.

24. We, di dem jeri dati,

dem alamal hopo dem stem tee na Gado, en leki *wan* hatti dem taki: Masra! joe de da Gado, disi ben meki hemel nanga grontapo nanga da bigi zoutwatra nanga alasani, disi de na ini;

25. Joe, di ben taki nanga mofo vo joe foetoeboi David taki: Vo san hede dem heiden krasi so, en dem piple praktizeeri sani, disi de vo soso?

26. Dem koning vo grontapo meki barki makandra, en dem hedeman kom makandra hipi hipi, vo feti nanga Masra en nanga da Kristus vo hem.

27. Ja troe, Herodes nanga Pontius Pilatus nanga dem heiden, so srefi dem piple vo Israel, dem ben kom makandra dia na tapo joe santa Pikien Jezus,

28. Vo doro dasani, disi joe hanoe nanga da wani vo joe ben pramisi na fesi kaba taki, a moe kom so.

29. We now, Masra! loekoe da krasi mofo vo dem, en helpi dem foetoeboi vo joe, vo dem kan taki joe woortoe fri en zondro frede!

30. Langa joe hanoe, vo meki soema kom boen, en meki wi kan doe bigi marki nanga wonderwroko na nem vo joe santa Pikien Jezus!

31. En di dem de begi so jete, da plesi kom seki, pee dem ben de makandra; en dem alamal kom foeloe nanga santa Jeje, en dem preeki da

woord vo Gado fri en zondro frede.

32. Da heeli hipi vo dem bribisoema ben de *wan* hatti nanga *wan* zieli makandra; no wan ben taki vo hem goedoe taki, da vo hem; ma ala dem goedoe ben de kompani sani.

33. En nanga bigi tranga dem Apostel ben taki krin vo da hopo baka vo Masra Jezus, en bigi gnade ben de nanga dem alamal.

34. No wan no ben de na dem mindri toe, disi ben mankeeri wansani; bikasi dem, disi ben habi pranasi ofoe hoso, seli dem, en dem teki da moni vo dasani, disi dem ben seli,

35. Tjari kom, potti na dem Apostel foetoe sei; en dem plati gi na ibriwan, san a ben habi vanoodoe.

36. En Joses, disi dem Apostel ben kali Barnabas (dati taki na wi tongo: wan pikien vo troostoe) a ben de wan leviti, wan krioro vo Ciprus,

37. Hem ben habi wan gron toe, en a seli hem, tjari da moni kom, potti na dem Apostel foetoe sei.

KAP. 5.

Ananias nanga Safira. Wan Engel poeloe dem Apostel na ini doengroehoso. Gamaliel.

SO srefi wan soema, di nem Ananias, nanga hem wefi Safira seli wan piesi gron toe,

2. En nanga hem wefi sabi a kibri hafoe vo da moni, en da

tra hafoe a tjari kom potti na dem Apostel foetoe sei.

3. Ma Petrus taki: Ananias! San hede joe ben meki Satan foeloe joe hatti so tec joe meki lei na santa Jeje, ala di joe kibri hafoe vo da moni, di joe ben kisi vo da gron?

4. Joe no ben kan holi hem? a no ben de vo joe? En di joe ben seli hem kaba, joe no ben kan doe, san joe wani? We, vo san hede joe ben praktizeeri sosani dan na ini joe hatti? Joe no ben meki lei na liebisoema, ma na Gado srefi.

5. Di Ananias jeri dem woortoe, nomo a fadom dede na gron. En ala soema, disi jeri dati, kisi bigi frede.

6. En wan toe jonge soema hopo, dem poeloe hem dapee, tjari hem go na doro, beri hem.

7. A ben sa de drie joeroe na baka so, hem wefi kom na ini toe, zondro vo sabi, san pasa.

8. En Petrus haksi hem taki: Taki gi mi, da vo so meni moni so oen ben seli da gron? Hem taki: Ja, vo so meni so.

9. Ma Petrus taki gi hem taki: Vo san hede oen miti mofa makandra so, vo tesi da Jeje vo Masra? Loekoe, dem soema foetoe, disi ben beri joe man, de na doro mofa kaba, dem sa tjari joe toe go na doro.

10. En so wantem a fadom dede na Petrus foetoe sei. En di dem jonkman kom na ini,

dem finni taki, a dede, dem tjari hem go na doro, beri hem na hem man sei.

11. En bigi frede kisi da heeli gemeente nanga ala dem, disi kom jeri dasani.

12. En dem Apostel ben doe foeloe bigi marki nanga wonderwroko na foeloe soema. En dem alamal ben de makandra leki *wan* hatti na ini da gadri vo Salomo.

13. Ma vo dem tra soema no wan no ben habi hatti vo go trobi dem ; bikasi ala soema ben respek dem.

14. En foeloe soema moro kom moksi nanga dem, di dem kom bribi na Masra, foeloe man nanga oeman.

15. Dem sikiman srefi dem ben tjari kom na doro na dem strati, potti na tapo bedi ofoe dekki, vo te Petrus pasa dapee, efi nomo da skaduw vo hem kan fadom na wan vo dem tapo.

16. So srefi vo ala dem foto na buurti foeloe soema ben kom na Jerusalem, dem tjari dem sikiman kom nanga dem, disi ben pina nanga takroe geest ; en dem alamal ben kom boen.

17. En grandomine hopo, hem nanga dem trawan, disi ben holi nanga hem, bikasi dem alamal ben de Saduceman, en dem hatti kom bron toemoesi,

18. Dem kisi dem Apostel, potti dem na ini da bigi doengroehoso vo lanti.

19. Ma na neti wan Engel vo Masra kom hopo da doro vo da doengroehoso, a tjari dem komoto, a taki :

20. Go baka, tanapoe na ini temple, en taki ala dem woor-toe vo disi liebi gi ala soema !

21. We, di dem jeri dati, dem go na ini temple vroekoe mamantem, dem leri soema. Ala dati grandomine nanga ala dem, disi ben holi nanga hem, ben kali da heeli kroetoe nanga ala dem gransoema vo Israel kom makandra, en dan dem seni soema go na doengroehoso, vo go teki dem.

22. Ma di dem skoutoe kom dapee, dem no finni dem na ini doengroehoso ; en so dem draai baka vo gi raportoe,

23. Dem taki : Wi finni da doengroehoso sloto boen boen, en dem skildwakti tanapoe na doro mofu ; ma di wi hopo doro go na ini, wi no finni no wan soema na ini.

24. We, di grandomine nanga da hedeman vo temple nanga dem tra grandomine jeri da boodskopoe, dem no kom sabi moro, san dem moe praktizeeri na dem tapo, en san sa kom vo dati.

25. En wan soema kom na ini, a taki gi dem taki : Loe-koe ! dem soema, disi oenoe ben potti na ini doengroehoso, tanapoe na ini temple de leri soema !

26. En so dem hedeman nanga dem skoutoe go teki

dem tjari kom, ma no nanga tranga; bikasi dem ben frede dem foeloe tra soema, vo dem no kili dem nanga stoon.

27. We, di dem tjari dem kom, dem potti dem na fesi vo kroetoe; en grandomine haksi dem,

28. A taki: Hoefasi, wi no ben waarskouwe oen tranga taki, oen no moe leri soema na da nem disi? En loekoe! oen ben foeloe heeli Jerusalem kaba nanga da leri vo oen; oen wani tjari da soema broedoe kom na wi tapo.

29. Ma Petrus nanga dem tra Apostel piki dem taki: Wi moese harki Gado moro leki liebisoema.

30. Da Gado vo dem tata vo wi ben wieki Jezus baka, disi oenoe ben kili, spikri na kruisi.

31. We, da hem Gado ben hopo nanga hem reti hanoe, a potti hem vo wan hedeman nanga helpiman, vo a helpi Israel, meki dem draai dem liebi, kisi pardon vo dem zondoe.

32. En wi de hem getuige vo dem woortoe disi, so srefi santa Jeje toe, disi Gado ben gi na dem, di de harki hem.

33. Di dem (kroetoeman) jeri dati, dasani koti dem batti, en dem praktizeeri vo kili dem.

34. Ma wan Fariseman, a nem Gamaliel, wan Meester vo wet, disi ala soema ben respekti, hopo na ini da kroetoe, a taki,

meki dem seni dem Apostel go na doro pikinso.

35. En dan a taki gi dem taki: Oen soema vo Israel, loekoe boen, san oen wani doe nanga dem soema disia.

36. Bikasi tra dei Teudas hopo taki, hem de wansani, en foeloe soema go holi nanga hem, wan fohondro so; ma dem kili hem, en ala dem, disi ben holi nanga hem, panja en lasi.

37. Na hem baka Judas vo Galilea hopo, (dem srefi dei, di dem ben teki skrivi ala soema nem nanga goedoe,) a meki foeloe soema oproeroe moksi nanga hem; ma hem lasi toe, en ala dem, disi ben holi nanga hem, panja.

38. We, mi taki gi oen taki: Libi dem soema, en meki dem go; bikasi efi da praktizeeri nanga da wroko de vo liebisoema, dan a sa pori;

39. Ma efi a de vo Gado, dan oenoe no kan tapo hem; vo oen no tan leki soema, disi wani feti nanga Gado srefi.

40. Dem gi hem reti vo dati, en dem kali dem Apostel kom baka na ini, dem geesele dem, en dem waarskouwe dem taki, dem no moese taki moro na nem vo Jezus, en so dem meki dem gowei.

41. En dem Apostel komoto na kroetoe, dem plisiri, disi dem ben habi da boenhede, vo soema gi dem sjem vo Jezus nem hede;

42. En dem no kaba vo leri soema ala dei na ini temple en na ini dem hosoe toe, en vo preeki da Evangelium vo Jezus Kristus.

KAP. 6.

Dem Apostel potti wan toe soema, vo loekoe dem potiman. Tori vo Stefanus.

MA datem, di dem bribisoe-ma kom foeloe, wan taki ben hopo na mindri dem Grieki, dem mandi nanga dem Ebreer, vo di dem no ben loekoe dem weduwe vo dem soe boen, te dem platie ala dei, san ibriwan habi vanoodoe.

2. Vo da hede dem twaalf (Apostel) kali ala dem foeloe disciple kom makandra, dem taki: A no fiti, vo wi libi da woortoe vo Gado, go dieni tafra.

3. Vo da hede, oen brara, go loekoe sebi soema na oen mindri, disi habi boen nem, en disi foeloe nanga santa Jeje en nanga koni, meki wi potti dem, vo loekoe dasani.

4. Ma *wi* sa holi da wroko, vo begi en vo preeki da woortoe.

5. We, da taki ben boen na da heeli gemeente; en dem teki Stefanus, da wan soema, disi ben foeloe nanga bribi en nanga santa Jeje, so srefi Filipus nanga Prokorus nanga Nikanor nanga Timon nanga Parmenas nanga Nikolas, wan Djoeproseliti vo Antiokia;

6. En dem potti dem na dem Apostel fesi; en dan dem begi, en dem potti hanoe na dem tapo.

7. En da woord vo Gado kom panja moro moro; en da hipi vo dem disciple kom bigi vo troe na Jerusalem; wan bigi hipi vo dem domine srefi kom gehoorzaam na da bribi.

8. Ma Stefanus, foeloe nanga gnade en nanga tranga, ben doe wonderwroko nanga bigi marki na mindri dem soema.

9. Ma som, di ben de vo da skolo vo dem Libertini nanga Cirenin nanga Alexandrinin soema, nanga di vo Cilicia en Asia, dem hopo seti wan strij nanga Stefanus.

10. Ma dem no ben man nanga da koni vo hem, en nanga da Jeje, disi ben meki a taki.

11. Vo da hede dem steki som soema, disi taki: Wi ben jeri da soema kosi Moses nanga Gado toe.

12. En so dem sekseki da heeli piple nanga dem gran-soema nanga dem meester vo wet, dem fadom na hem tapo, dem kisi hem, tjari hem kom na kroetoe.

13. En dem potti falsi getuige, disi taki: Da soema no kaba vo taki en vo kosi da santa plesi dia nanga da wet toe.

14. Bikasi wi ben jeri hem taki, Jezus vo Nazaret sa broko da plesi disia, en a sa

verandre da fasi vo liebi, disi Moses ben potti gi wi.

15. En ala soema, disi sidom na kroetoe, loekoe na hem tapo, en dem si taki, hem fesi tan leki da fesi vo wan Engel.

KAP. 7.

Stefanus verantwoortoe hem srefi.
Dem kili hem.

NOW grandomine taki:
Hoefasi, da so dem sani de dan?

2. Stefanus taki: Oen brara nanga tata, oen harki! Da Gado vo ala glori ben sori hem srefi gi wi tata Abraham, di a ben de na Mesopotamia jete, bifo a kom liebi na Haran;

3. En a taki gi hem taki: Komoto na joe kondre en na joe famili, go liebi na wan kondre, disi mi sa sori joe.

4. Da so a komoto na Kaldeakondre, a go liebi na Haran. En na baka, di hem tata ben dede, Gado tjari hem kom abra na disi kondre, pee oenoe de liebi noja.

5. Ma a no gi hem wan piesi gron vo hem srefi na ini da kondre, no wan foetoe bradi srefi; ma a pramisi hem taki, hem sa gi hem da kondre, vo na bakatem a moe de vo hem nanga hem famili; ma datem a no ben habi pikien jete.

6. Bikasi Gado ben taki so taki: Dem pikien vo joe sa de vreemde soema na wan vreem-

de kondre; en dem sa meki dem tron katibo, pina dem fohondro jari.

7. Ma da piple, disi dem sa dieni, mi srefi sa kroetoe,—so Gado ben taki,—ma na baka dem sa komoto, dieni mi na disi plesi dia.

8. En a gi hem da verbontoe vo da besnijde. En so Abraham meki Isaak, en di vo aiti dei a besnijde hem. Isaak meki Jakob, en Jakob dem twaalvoe avoo.

9. Ma dem avoo ben djaloesoe na Josef tapo, dem seli hem go na Egipti; ma Gado ben de nanga hem.

10. A verloesoe poeloe hem na ini ala hem pina, a gi hem gnade nanga koni na fesi vo Farao, da koning vo Egipti, en hem potti hem vo granman vo heeli Egipti en vo hem heeli hoso.

11. Now wan hangritem kom fadom na heeli Egipti nanga Kanaankondre tapo, wan reti pinaliebi, en dem tata vo wi no ben finni njanjam.

12. Ma di Jakob jeri taki, na Egipti dem habi njaujam, a seni dem tata vo wi go da fositron.

13. En di vo toetron dem brara vo Josef kom sabi hem, en Farao kom sabi Josef famili.

14. Ma Josef seni go teki hem tata Jakob nanga hem heeli famili, sebitentien na vijvi soema.

15. En so Jakob kom na

Egipti; en na dapee a dede, hem nanga dem tata vo wi.

16. Ma dem tjari dem kom abra na Sikem, beri dem na ini da grebi, disi Abraham ben bai nanga moni na dem pikien vo Hemor, da tata vo Sikem.

17. We, di da tem vo da pramisi kom klosibei, disi Gado ben gi na Abraham nanga sweri, da piple kom bigi, dem kom foeloe vo troe na Egipti;

18. Tee wan tra koning kom, disi no ben sabi Josef.

19. Hem ben falsi nanga dem soema vo wi, en a ben handri dem tata vo wi slegti; a meki dem moese trowei dem jonge pikien, vo dem no moe tan na liebi.

20. Da srefi tem Moses kom gebore, wan mooi pikien vo troe; dem kibri hem drie moen na ini hem tata hoso.

21. Ma di dem potti hem na doro, da oemanpikien vo Farao teki hem, a kweeki hem leki hem eigen pikien.

22. En dem leri Moses ala koni vo dem Egiptisoema, en a kom tranga na ini woortoe en na ini wroko.

23. Di a ouroe fotentien jari, a kom na da praktizeeri, vo go loekoe dem brara vo hem, dem pikien vo Israel;

24. En di a si wan, disi kisi strafeo, zondro a habi foutoe, a go helpi hem, a teki da soema revensi, disi dem ben pina vo soso, en a kili da Egiptisoema.

25. A ben denke taki, dem brara vo hem sa si now taki, nanga *hem* hanoe Gado wani verloesoe dem; ma dem no ben versta dati.

26. Deibroko a kom na dem ageen, di dem ben feti nanga makandra, en a vermane dem, vo dem meki fri baka, a taki: Oen soema! a no oen de brara makandra? fa oen de trobi makandra so?

27. Ma da soema, disi ben doe da trawan kroekoetoe, troesoe hem komoto, a taki: Hoesoema ben potti joe vo granman ofoe fiskali na wi tapo?

28. Joe wani kili mi toe, leki joe ben kili da Egiptisoema isredei?

29. Di Moses jeri da woortoe, a rouwei, a go liebi na Midian leki wan vreemde soema, en a meki toe manpikien dapee.

30. Fotentien jari na baka wan Engel vo Masra kom sori hem srefi gi hem na woestijn na sei da bergi Sinai, na ini wan fajaflam na ini boesi.

31. Di Moses si dati, a verwondroe vo dasani, di hem si; en di a kom klosibei, vo loekoe dasani, da stem vo Masra taki gi hem taki:

32. Mi de da Gado vo dem tata vo joe, da Gado vo Abraham, da Gado vo Isaak en da Gado vo Jakob! Now Moses kom befi, a no habi hatti moro, vo loekoe dasani.

33. En Masra taki gi hem

taki : Poeloe joe soesoe na joe foetoe ! bikasi da plesi, pee joe tanapoe, de wan santa gron.

34. Mi ben si da pinaliebi vo mi piple na Egipti, mi ben jeri da djeme vo dem, en mi zakka kom na ondro, vo verloesoe dem. We, kom dia, mi sa seni joe go na Egipti !

35. We, da srefi Moses, disi dem no ben wani sabi, di dem ben taki gi hem taki : Hoesoema ben potti joe vo granman ofoe fiskali ? hem Gado ben seni go leki hedeman en leki verloesoeman, nanga hanoe vo da Engel, disi a ben si na ini da boesi.

36. En hem tjari dem komoto, a ben doe wonderwroko nanga bigi marki na Egipti, na ini da redi zee en na woestijn, fotentien jari langa.

37. Dati de da srefi Moses, disi ben taki gi dem pikien vo Israel taki : Masra, oen Gado, sa hopo wan profeti na mindri vo dem brara vo oen, leki mi ; da hem oen moese harki.

38. Dati da hem, disi ben de na ini da gemeente na woestijn nanga da Engel, disi ben taki nanga hem na tapo da bergi Sinai en nanga dem tata vo wi, en disi ben kisi dem woortoe vo liebi, vo gi wi dem.

39. En disi dem tata vo wi no ben wani harki, ma dem troesoe hem komoto, en nanga

dem hatti dem draai baka go na Egipti,

40. Dem taki na Aaron taki : Meki tra gado gi wi, disi moe waka go na wi fesi ; bikasi wi no sabi, san ben kom da Moses abra, disi ben tjari wi komoto na Egipti.

41. En so dem meki wan pikin kow da srefi tem ; dem tjari ofrandi kom gi da kroekoe-toe gado, en dem plisiri vo da wroko, disi dem srefi hanoe ben meki.

42. Vo da hede Gado libi dem, a ben gi dem abra, meki dem dieni dem staar na hemel, so leki fa a skrivi na ini da boekoe vo dem profeti taki : Joe hoso vo Israel ! hoefasi, oen ben tjari slagtiofrandi nanga njanjamofrandi kom gi mi ala dem fotentien jari, di oen ben de na woestijn ?

43. Da tenti vo Molok oen ben teki tjari, nanga da staar vo oen gado Remfan, dem printje, disi oen ben meki, vo aanbegi dem ; we, mi sa tjari oen gowei tee na tra sei vo Babilon.

44. Dem tata vo wi ben habi da tenti vo da getuigenis na woestijn, so leki Gado ben gi ordre, di a ben taki na Moses taki, a moe meki hem so leki da patroon de, disi hem ben si.

45. En dem tata vo wi, di dem ben kisi hem, dem tjari hem kom abra nanga Josua na ini da kondre, disi dem heiden

ben habi, en disi Gado ben troesoe komoto na dem tata vo wi fesi tee na David tem.

46. We, hem ben finni gnade na Gado fesi, en a ben hangri, vo a kan finni wan masanga gi da Gado vo Jakob.

47. Ma Salomo ben meki wan hoso gi hem.

48. Ma da bigi Gado na tapo no de liebi na ini temple, disi liebisoema hanoe ben meki, so leki wan profeti de taki :

49. Hemel, dati de mi troon, en grontapo de mi foetoebangi : We, hoe soortoe hoso oen wani meki gi mi ? so Masra de taki ; ofoe hoepee da plesi de, vo mi ruste ?

50. A no mi hanoe ben meki ala demsani ?

51. Oen trangahede soema, disi no besnijde, no na hatti en no na jesi toe ! Alatem oen de feti nanga da santa Jeje ; so leki dem tata vo oen ben doe, so srefi oen de doe toe.

52. Hoe profeti de, disi dem tata vo oen no ben zoekoe nanga trobi ? Kili srefi dem ben kili *dem*, disi ben taki na fesi vo da kom vo da regtvaardiki soema, disi oenoe ben tori en kili.

53. Oen ben kisi da wet nanga wroko vo dem Engel, ma oen no ben holi hem.

54. Di dem jeri dati, dasani kotu dem hatti tee dem kauw tifi na hem tapo.

55. Ma Stefanus, disi foeloe nanga santa Jeje, loekoe na tapo na hemel, en a si da glori vo Gado nanga Jezus tanapoe na reti han sei vo Gado, en a taki : Loekoe, mi de si hemel hopo, en fa Soemapikien tanapoe na reti han sei vo Gado !

56. Ma dem bari tranga, dem tapo dem jesi, en so dem alamal fadom wantem na hem tapo, dem troesoe hem komoto na ini foto, en dem kili hem nanga stoon.

57. En dem getuige poeloe dem klosi, potti dem na wan jonkman foetoe sei, disi dem kali Saulus.

58. En di dem kili Stefanus, hem ben begi taki : Masra Jezus, teki mi zieli kom na joe !

59. Dan a potti hem knie na gron, en a bari nanga tranga stem taki : Masra, no pai dem da zondoe disi ! En di a taki dati, a go slibi.

KAP. 8.

Saulus zoekoe dem disciple nanga trobi. Filippus preeki na Samaria. Simon, da toovroeman. Da gran-soema vo Etiopiakondre.

SAULUS ben habi plisiri nanga da dede vo Stefanus. En da srefi tem wan bigi trobi hopo na da gemeente na Jerusalem tapo ; en dem alamal kom pauja na dem kondre vo Judea nanga Samaria, buiti dem Apostel.

2. Ma som soema, disi ben

frede Gado, ben tjari Stefanus go beri, en dem krei vo hem reti reti.

3. Ma Saulus ben feti vo pori da gemeente, a go tee na ini dem hoso, kisi man nanga oeman, hali dem go na doro, tjari potti na doengroehoso.

4. Ala dati *dem*, disi ben panja, waka rontoe alapee, preeki da tori.

5. Da so Filippus kom toe na da foto Samaria, a preeki Kristus gi dem.

6. En ala soema wanfasi potti membre tranga na dasani tapo, disi Filippus ben taki, di dem jeri en si dem marki, disi a doe.

7. Bikasi na foeloe soema dem takroe geest komoto nanga bigi babari, en nofo jegti soema nanga laam soema kom boen baka.

8. En dati meki dem soema vo da foto ben habi bigi plisiri.

9. Ma wan soema ben de liebi na da srefi foto, a nem Simon, di ben lobbi doe toovroewroko; nanga dati a ben draai ala soema hede na Samaria, di a taki, hem de wan bigisani.

10. En ala soema ben respekki hem, lagewan nanga heiwani, dem taki: Da soema disia de da bigi tranga vo Gado.

11. En dem ben holi nanga hem, vo di a ben draai dem hede so meni langa nanga da toovroewroko vo hem.

12. Ma di dem kom bribi, san di Filippus preeki gi dem vo Gadokondre en vo da nem vo Jezus Kristus, dem alamal teki doopoe, man nanga oeman.

13. En Simon srefi kom bribi toe; en di a ben kisi doopoe kaba, a holi hem srefi alatem nanga Filippus; en di a si dem bigi marki nanga wonderwroko, disi Filippus doe, a verwondroe vo troe.

14. Ma di dem Apostel na Jerusalem jeri taki, Samaria ben teki da woortoe vo Gado, dem seni Petrus nanga Johannes go na dem.

15. En di dem kom dapee, dem begi gi dem, vo dem moe kisi da santa Jeje.

16. (Bikasi a no ben kom jete na no wan vo dem tapo; doopoe wawan dem ben kisi na nem vo Masra Jezus.)

17. Now dem (Apostel) potti dem hanoe na dem tapo, en dem kisi da santa Jeje.

18. Ma di Simon si taki, dem soema de kisi da santa Jeje, te dem Apostel potti dem hanoe na dem tapo, a sori dem moni,

19. A taki: Gi mi da tranga toe, vo te mi potti mi hanoe na wan soema tapo, da soema moe kisi da santa Jeje!

20. Ma Petrus taki gi hem taki: Go vo joe, en pori nanga joe moni makandra! Joe denke taki, joe kan bai dasani nanga moni, disi Gado de gi vo presenti?

21. Joe no habi no wan porsi ofoe lot na ini da woortoe disi; bikasi joe hatti no de opregti na Gado fesi.

22. We, draai joe liebi en kaba nanga da ogri fasi! en begi Gado, efi somtem a sa gi joe pardon vo da ogri triki, di de na ini joe hatti!

23. Bikasi mi de si taki, joe hatti foeloe nanga bita gal, da kroekoetoe wroko tai hem krin krin.

24. Now Simon piki taki: Meki oenoe begi Masra gi mi, vo ala dasani, disi oen ben taki, no moe kom na mi tapo.

25. Ma dem (toe Apostel), na baka di dem ben taki en preeki da woortoe vo Masra kaba, dem draai baka go na Jerusalem, en na pasi dem preeki da Evangelium na foeloe pikin foto vo Samaria.

26. En wan Engel vo Masra kom kali Filippus, a taki: Hopo, go na dinasei, na da bigi pasi, disi komopo na Jerusalem go na Gaza na da drei sabana!

27. We, hem hopo go dapee. En loekoe! wan socma vo Etiopia, wan gransoema, disi ben habi bigi magti na ondro Kandace, da koningin vo Etiopiakondre, vo di a ben habi vo loekoe ala hem goedoe, hem ben kom na Jerusalem, vo aanbegi Gado.

28. En now a ben de na pasi, vo go baka na hoso, a

sidom na ini hem wagi de lezi da boekoe vo profet Jesajas.

29. En da Jeje taki gi Filippus taki: Go klosibe, holi joe srefi na sei da wagi!

30. En Filippus go wantem, a jeri da soema lezi da boekoe vo profet Jesajas, en a taki: Hoefasi? joe versta, san joe de lezi?

31. Hem taki: Fa mi kan versta, efi no wan soema no leri mi? En a begi Filippus, vo a kom sidom na hem sei.

32. We, da tori, di a ben de lezi na ini da boekoe, ben de so: Leki wan skapoe dem tjari hem go na slagtibangi; en leki wan lam no piki, te dem koti hem wiwiri, so srefi hem no hopo hem mofo toe.

33. Da veragti, di dem veragti hem, ben meki a komoto na ini da kroetoe. En hoesoema sa kan taki, hoe langa a sa liebi; bikasi dem teki poeloe hem liebi na disi gron-tapo.

34. En da gransoema piki Filippus taki: Mi begi joe, taki gi mi, vo hoesoema da profeti de taki so? vo hem srefi, ofoe vo wan trawan?

35. Now Filippus hopo hem mofo, a teki da srefi tori, preeki da Evangelium vo Jezus gi hem.

36. En di dem rei go moro fara, dem kom na wan watra; en da gransoema taki: Loekoe, watra dia kaba; san kan tapo mi, vo mi teki doopoe?

37. Filippus taki : Ja, efi joe de bribi nanga joe heeli hatti, joe kan kisi hem. Da soema piki taki : Mi de bribi troe taki, Jezus Kristus de Gado pikien.

38. Now a meki dem holi da wagi, en dem ala toe, Filippus nanga da gransoema, zakka go na ini da watra, en a doopoe hem.

39. Ma di dem komoto baka na ini da watra, da Jeje vo Masra tjari Filippus gowei tee da gransoema no ben si hem moro ; ma hem ben waka hem pasi nanga plisiri.

40. Na baka dem ben finni Filippus na Asdod, en a waka rontoe preeki da Evangelium na ala dem foto, tee a kom na Cesarea.

KAP. 9.

Paulus kom na bribi. Petrus doe wan toe wonderwroko, a helpi Eneas nanga Tabita.

MA Saulus no ben kom weri jete nanga da krasifasi en nanga da kiliwroko, vo kili dem disciple vo Masra, a go na grandomine,

2. Begi hem brievi, di a kan tjari go na Damaskus na dem Djoekerki, vo te a finni soema, disi de holi nanga da njoe leri, man nanga oeman, a kan tai dem, tjari go na Jerusalem.

3. We, na da pasi, di a kom klosibe na Damaskus, na *wan* bro so wan krin letti vo hemel kom rontoe hem,

4. En a fadom na gron, a jeri wan stem, disi taki gi hem taki : Saul, Saul, san hede joe vervolge mi so ?

5. Hem taki : Masra, hoe-soema da joe ? Masra taki : Mi da Jezus, disi joe vervolge. A sa trobi joe, vo joe broko maka nanga foetoe.

6. Nanga bevi en skreki hem taki : Masra, san joe wani mi moe doe ? Masra taki gi hem taki : Hopo go na ini foto ; na dapee dem sa taki gi joe, san joe moe doe.

7. Ma dem soema, disi ben waka nanga hem, tanapoe, zondro dem ben kan taki wan woortoe ; bikasi wan stem dem jeri, ma dem no si no wan soema.

8. Now Saul hopo na gron ; ma di a hopo hem hai, a no ben si no wan soema. En dem fassi hem na hanoe tjari hem go na Damaskus.

9. Drie dei langa a no ben kan si, en a no ben njam en dringi toe.

10. Datem wan disciple ben de na Damaskus, a nem Ananias ; na hem Masra kom sori hem srefi gi, a taki : Ananias ! Hem taki : Masra, mi dia !

11. Now Masra taki gi hem taki : Hopo go na da strati, disi dem kali da retihopowan, en taki na ini Judas hoso vo wan soema, disi dem kali Saulus vo Tarsus ; bikasi loekoe, a de begi.

12. En Gado ben sori hem

wansani, da vo taki, a ben si wan soema kom na hem, disi dem kali Ananias, en disi potti hem hanoë na hem tapo, vo meki a kan si baka.

13. Ananias piki hem taki : Masra, mi ben jeri foeloe soema taki vo da soema, hoe meni ogri a ben doe na dem santawan vo joe na Jerusalem ;

14. En dem grandomine gi hem pasi toe, vo tai ala soema dia, disi de kali joe nem.

15. Ma Masra taki gi hem taki : Go ma ; bika da soema disia mi verkiezi, vo hem moe tjari mi nem go na dem heiden en na dem koning en na dem pikien vo Israel.

16. Mi sa sori hem, hoe meni a moë pina vo mi nem hede.

17. Now Ananias go dapee, a kom na ini da hoso, en dan a potti hem hanoë na hem tapo, a taki : Mi brara Saulus ! da srefi Masra Jezus, disi joe ben si na pasi, di joe ben de kom dia, hem de seni mi kom, vo joe hai kom si baka, en vo joe kom foeloe nanga santa Jeje.

18. En so wantem wansani fadom komoto na hem hai leki wan boeba, en da srefi joeroe a ben kan si baka ; en so a hopo, a teki doopoe.

19. En di a ben teki wan njanjam, a kom tranga baka. Now Saulus tan wan toe drie dei jete nanga dem disciple, di de na Damaskus.

20. En wantem a preeki vo Kristus na ini dem kerki, taki, hem de Gado pikien.

21. Ma ala soema, disi jeri hem, verwondroe toemoesi, dem taki : Dati no de da srefi soema, disi ben wani kili ala dem soema na Jerusalem, di de kali da nem (vo Jezus) ? A no vo dati hede a kom dia toe, vo a tai dem, tjari go gi dem grandomine ?

22. Ma Saulus kisi tranga moro moro, en a meki dem Djoe, disi ben liebi na Damaskus, kom si krin taki, Jezus hem da Kristus.

23. Langa tem na baka dem Djoe go holi komparisi, vo kili hem.

24. Ma Saulus kom jeri taki, dem de zoekoe vo kisi hem. Bikasi dei nanga neti dem wakti dem bigi poortoe (vo foto), vo kili hem.

25. Vo da hede dem disciple teki hem na neti, dem zakka hem na ondro na abra da muur na ini wan manki.

26. We, di Saulus kom na Jerusalem, a probeeri vo holi hem srefi nanga dem disciple ; ma dem alamal ben frede vo hem, di dem no ben bribi taki, hem da wan disciple.

27. Ma Barnabas teki hem, tjari hem go na dem Apostel, en a verteli dem, fa Saulus ben si Masra na pasi, en fa Masra ben taki nanga hem, en fa hem srefi ben preeki da nem vo Jezus fri na Damaskus.

28. Sinsi vo da tem a holi hem srefi nanga dem na Jerusalem, en a preeki da nem vo Masra Jezus zondro frede.

29. A taki en a strij nanga dem grieki Djoe toe. Ma dem zoekoe vo kili hem.

30. Ma di dem brara jeri dati, dem tjari hem go na Cesarea, en dan dem seni hem go na Tarsus.

31. Now dem gemeente ben habi ruste na heeli Judea nanga Galilea nanga Samaria, en dem kom bigi, dem waka na ini da frede vo Masra, en dem kom foeloe nanga da troostoe vo santa Jeje.

32. We, di Petrus waka rontoe alapee, wan dei so a kom toe na dem santa soema, disi ben liebi na Lidda.

33. Na dapee a finni wan soema, disi dem ben kali Eneas; hem ben lidom aiti jari na bedi kaba, vo di a ben siki nanga jegti.

34. En Petrus taki gi hem taki: Eneas! Jezus Kristus de meki joe kom boen. Hopo, en meki joe bedi! En wantem da soema hopo.

35. En ala soema, disi ben liebi na Lidda en na Saron, kom si hem; en dem draai dem liebi, kom na Masra.

36. Na Joppe wan disciple ben de, wan oeman, disi dem ben kali Tabita, dati wani taki na grieki tongo Dorkas (wan dia); da oeman ben doe foeloe

boen wroko, en a helpi foeloe potiman.

37. We, da srefi tem a kom siki tee a dede; en di dem ben wasi hem kaba, dem potti hem lidom na tapo zoldro.

38. Ma di Lidda ben de klosibei vo Joppe, en di dem disciple ben jeri taki, Petrus de dapee, dem seni toe soema go begi hem, efi a no sa kom hesi na dem.

39. En Petrus hopo go nanga dem. En di a kom dapee, dem tjari hem go na tapo da zoldro; en ala dem weduwe kom rontoe hem nanga krei; dem sori hem dem koto nanga kleeti, disi Dorkas ben meki gi dem, di a ben de nanga dem jete.

40. Ma Petrus meki dem alamal go na doro, a potti hem knie na gron, begi; en dan a draai loekoe da dedeskin, a taki: Tabita, hopo! En da oeman hopo hem hai, en di a si Petrus, a hopo go sidom.

41. Now Petrus gi hem hanoe, a hopo hem, en dan a kali dem santa soema nanga dem weduwe kom na ini, a potti hem liebi liebi na dem fesi.

42. Da tori disi heeli Joppe ben kom jeri, en foeloe soema kom bribi na Masra.

43. En Petrus tan wan heeli piesi tem na Joppe na wan Simon hoso, disi wroko leer.

KAP. 10.

Kornelius nanga hem famili kisi doopoe.

WAN soema ben de na Cesarea, a nem Kornelius, wan komandanti vo da kompani soldati vo Italia,

2. Wan vroom soema, disi ben frede Gado, hem nanga hem heeli hoso ; a ben de doe foeloe boen na dem potiman, en a ben begi na Gado alatem.

3. We, hem ben si wansani wan dei ; a ben de wansani so vo drie joeroe bakadina, di a si wan Engel vo Gado kom na hem na ini hoso, a taki gi hem taki : Kornelius !

4. Di hem loekoe da Engel moro fini, a kom skreki, en a taki : Masra, san dati ? Hem taki gi hem taki : Da begi vo joe nanga da boen, disi joe ben doe na dem potiman, dati kom tee na Gado fesi, meki a membre dem.

5. We, seni soema go na Joppe, meki dem go teki Simon kom, disi dem kali Petrus.

6. A de tan nanga wan Simon, disi de wroko leer, hem hoso de na watrasei ; we, hem sa taki gi joe, san joe moe doe.

7. We, di da Engel ben gowei, disi ben taki nanga Kornelius, wantem a kali toe foetoeboi vo hem kom, nanga wan soldati, disi ben frede Gado, en disi ben tan nanga hem alatem ;

8. A verteli dem alasani, eu

dan a seni dem vo go na Joppe.

9. Deibroko di dem ben de na pasi, klosibei kaba vo da foto, Petrus go na tapo zoldro go begi, na twaalvoe joeroe dinatem.

10. En di hangri kom kili hem, a taki, meki dem gi hem njanjam. We, ala di dem de meki njanjam klari gi hem, hem geest libi hem skin, go na tapo.

11. En a si hemel hopo, en wansani zakka kom na ondro na hem fesi, leki wan bigi laken, disi tai na ala fo hoekoe ; en so a zakka kisi tee na gron.

12. Ala soortoe meti vo grontapo ben de na ini, dem disi habi fo foetoe, nanga dem boesimeti, nanga dem disi de kruipi, nanga fowloe vo ondro hemel.

13. En wan stem taki gi hem taki : Hopo, Petrus ! kili en njam !

14. Ma Petrus taki : No no, Masra ! nooiti mi no ben njam wan gemeene sani jete, disi no krin.

15. Ma da stem taki vo toetron gi hem taki : Dasan, disi Gado ben meki kom krin, dati joe no moe kali gemeen.

16. We, dati kom pasa drietron so, en dan dem hali da laken baka go na hemel.

17. We, di Petrus sidom de praktizeeri na ini hem hatti, san somtem dasani wani taki, disi a ben si ; loekoe, dem soema, disi Kornelius ben seni

kom, kom haksi, efi dapee da Simon hoso, en dem tanapoe na doru mofu ;

18. Dem kali wan soema kom, haksi, efi Simon Petrus de liebi dapee ?

19. We, di Petrus de prakti-zeeri dasani jete, disi a ben si, da Jeje taki gi hem taki : Loekoe, drie soema de zoekoe joe !

20. We, hopo zakka go na gron, en go nanga dem zondro frede ; bikasi da mi srefi seni dem kom.

21. Now Petrus zakka go na gron na dem soema, disi Kornelius ben seni kom na hem, a taki : Loekoe, mi de da soema, disi oen de zoekoe ; vo hoesani hede oen kom dia ?

22. Dem taki : Kornelius, da komandanti, wan vroom soema, disi de frede Gado, en disi habi boen nem na da héeli Djoepiple, na hem Gado ben seni wan santa Engel go taki gi hem taki : meki a seni kali joe kom na hem hoso, vo a jeri, san joe sa taki gi hem.

23. Now Petrus kali dem kom na ini, vo dem slibi dapee. En deibroko a go nanga dem ; en wan toe brara vo Joppe go toe nanga hem.

24. Da dei di meki toe dem doru na Cesarea. Na dapee Kornelius ben de wakti dem kaba ; en a ben kali dem famili nanga boen kompe vo hem kom makandra toe.

25. We, di Petrus de kom

na ini, Kornelius go miti hem, a fadom na hem foetoe sei, aanbegi hem.

26. Ma Petrus hopo hem, a taki : Hopo ! mi de wan liebi-soema toe.

27. En di a ben taki pikinso nanga hem, a go na ini, en a miti foeloe soema, disi ben kom makandra dapee.

28. En a taki gi dem taki : Oen sabi taki, wan Djoesoema no ha pasi vo familiari nanga wan vreemde soema en vo go loekoe hem ; ma Gado ben sori mi taki, mi no moese kali wan soema gemeen, taki, a no krin.

29. Vo da hede mi no ben draai toe vo kom, so hesi oen ben kali mi. Now mi haksi oen, vo san hede oen ben seni kali mi.

30. Kornelius taki : Fo dei pasa mi ben holi fasten tee na so wan joeroe ; en na drie joeroe bakadina mi ben begi na ini mi hoso. En loekoe, wan soema kom tanapoe na mi fesi nanga wan blinkri klosi,

31. A taki : Kornelius ! Gado ben jeri da begi vo joe, en a de membre da boen, disi joe ben doe na dem potiwan.

32. We, seni soema go na Joppe, meki dem kali Simon kom, disi dem de kali Petrus, a de tan na basi Simon hoso, disi de wroko leer, na watrasei ; te hem kom, hem sa taki nanga joe.

33. Vo da hede mi ben seni soema kom na joe wantem, en

joe doe boen, disi joe kom. We, now wi alamal de makandra dia na Gado fesi, vo jeri alasan, disi Gado seni joe vo taki.

34. En Petrus hopo hem mofo, a taki : Now mi si troe troe taki : Gado no de loekoe na soema persoon,

35. Ma na mindri vo ala piple, da soema, disi de frede Gado en disi doe reti, hem a lobbi.

36. Dati de da tori, disi hem ben seni kom gi dem pikien vo Israel, meki dem kom sabi da vrede, disi Jezus Kristus ben tjari kom, hem, di de Masra vo alasan.

37. Oen srefi sabi da tori, disi ben pasa, fosi na Galilea, en dan na heeli Judea, na baka vo da doopoe, disi Johannes ben preeki,

38. Fa Gado ben teki da santa Jeje, wije Jezus vo Nazaret, gi hem tranga ; en fa hem ben waka rontoe, doe soema boen, helpi ala dem, disi ben de na ondro dwingi vo didiebri ; bikasi Gado ben de nanga hem.

39. En wi ben si ala demsani nanga hai, disi a ben doe na Djoekondre en na Jerusalem ; da hem dem ben kili, hanga na wan hoedoe tapo.

40. Ma di vo drie dei Gado ben wieki hem baka, meki soema si hem ;

41. No ala soema, ma dem getuige, disi Gado ben verkiezi

na fesi, da wi, di ben njam en dringi nanga hem, na baka vo da hopo baka vo hem na dede.

42. En a ben taki gi wi, vo preeki gi ala soema, en vo sori taki, da hem de da soema, disi Gado ben potti, vo a kroetoe soema, dem liebiwan nanga dem dedewan.

43. Vo hem ala profeti getuige toe, taki, nanga hem nem ibriwan soema, disi de bribi na hem, sa kisi pardon vo hem zondoe.

44. Di Petrus de taki dem woortoe jete, da santa Jeje kom na ala dem soema tapo, disi de jeri da woortoe.

45. En dem bribisoema, disi ben kom nanga Petrus, di ben de vo da besnijde fosi, dem verwondroe vo si, fa Gado gi da santa Jeje na dem heiden toe ;

46. Bikasi dem jeri dem taki nanga tra tongo, prijze Gado. Now Petrus taki :

47. Wan soema sa kan tapo da watra, vo dem soema disia no moe doopoe, disi ben kisi da santa Jeje, so srefi leki wi toe ?

48. En a taki, meki dem doopoe dem na ini da nem vo Masra. Na baka dem begi hem, vo a tan wan toe drie dei nanga dem.

KAP. 11.

Petrus taki, vo san hede meki a go na dem heiden. Barnabas nanga Saulus go na Antiokia. Agabus.

MA dem Apostel nanga dem brara, di ben de na Djoekondre, jeri taki, dem heiden toe ben teki da woortoe vo Gado.

2. En di Petrus kom baka na Jerusalem, dem disi ben de vo da besnijde, verwijti hem,

3. Dem taki: Fa joe kan go na ini dem soema hoso, disi no habi da besnijde? en joe njam srefi nanga dem.

4. Now Petrus bigin vo verteli dem da heeli tori, a taki:

5. Mi ben de na da foto Joppe de begi, en di mi geest libi mi skin go na tapo, mi kom si wansani; mi si wansani zakka kom na ondro leki wan bigi laken, a zakka komoto na hemel tai na dem fo hoekoe, en so a doro na mi na ondro.

6. We, di mi loekoe moro fini na ini da laken, mi si foeloe meti vo grontapo, dem disi habi fo foetoe, nanga dem boesimeti, nanga dem disi kruipi, nanga fowloe vo ondro hemel.

7. En mi jeri wan stem, di taki gi mi taki: Hopo, Petrus! kili en njam!

8. Ma mi taki: No no, Masra! nooiti mi no ben njam wan gemeene sani jete, disi no krin.

9. Ma da stem vo hemel piki mi vo toetron taki: Dasani, disi Gado ben meki kom krin, dati joe no moe kali gemeen.

10. Dati kom so drietron,

en dan dem hali alasani baka go na hemel.

11. En loekoe! da srefi joeroe drie soema vo Cesarea, disi dem ben seni vo kom na mi, tanapoe na doro mofo vo da hoso, pee mi ben de.

12. En da Jeje taki gi mi taki, meki mi waka go nanga dem zondro frede. Ma tog dem siksi brara disia go nanga mi, en so wi doro na ini da soema hoso.

13. En hem verteli wi, fa hem ben si wan Engel tanapoe na ini hem hoso, disi taki gi hem taki: Seni soema go na Joppe, vo dem teki Simon kom, disi dem de kali Petrus;

14. Hem sa taki woortoe gi joe, disi sa meki joe nanga joe heeli hoso finni boen liebi na Gado.

15. We, di mi bigin vo taki nomo, da santa Jeje kom na dem soema tapo, so leki a ben kom na wi tapo na bigin.

16. Dati meki mi kom membre da woortoe vo Masra, di a taki: Johannes ben doopoe nanga watra, ma oenoe sa kisi doopoe nanga santa Jeje.

17. We, di Gado ben gi dem da srefi gnade, disi a ben gi na wi, di de bribi na Masra Jezus Kristus, hoesoema da mi, vo mi ben kan tapo Gado?

18. Di dem jeri dati, dem tevrede, en dem prijze Gado, dem taki: We, dan Gado helpi dem heiden toe, meki dem draai kom na hem en liebi.

19. Ala dati dem, disi ben panja panja, sinisi da trobi ben hopo vo Stefanus hede, dem waka doro go tee na Fenice nanga Ciprus nanga Antiokia; ma dem no taki da tori na no wan soema, buitit na dem Djoe wawan.

20. Ma wan toe vo dem ben de kondreman vo Ciprus nanga Cirene; di dem kom na Antiokia, dem taki toe nanga dem Grieki, preeki da Evangelium vo Masra Jezus gi dem.

21. En da hanoe vo Masra ben de nanga dem, en wan bigi hipi soema kom na bribi, dem draai dem liebi kom na Masra.

22. We, di da gemeente na Jerusalem kom jeri dati, dem seni Barnabas go na Antiokia.

23. En di hem kom dapee, di a si da gnade vo Gado, a plisiri vo troe, en a vermane dem alamal, meki dem tan na Masra nanga dem heeli hatti.

24. Bikasi Barnabas ben de wan vroom soema, a ben foeloe nanga santa Jeje en nanga bribi. En wan bigi hipi soema kom bribi dapee na Masra.

25. Na baka Barnabas waka go na Tarsus, vo zoekoe Saulus; en di a finni hem, a tjari hem kom na Antiokia.

26. En dem ala toe tan wan heeli jari nanga makandra na ini da gemeente, dem leri foeloe soema. En na Antiokia fosi dem bigin vo kali dem disciple "*Kristensoema.*"

27. Da srefi tem som profeti vo Jerusalem ben kom na Antiokia toe.

28. Wan vo dem, a nem Agabus, hem hopo dapee, en nanga da geest a waarskouwe dem taki, wan bigi hangritem sa kom na heeli grontapo; en dati ben kom so toe na tem vo Keizer Klaudius.

29. Vo da hede dem disciple potti mofo makandra, vo asisteeri dem brara, disi de liebi na Judea, meki ibriwan seni wansani kom gi dem, so meni leki ibriwan kan gi.

30. En dem doe so toe, en nanga hanoe vo Barnabas nanga Saulus dem seni dasani go gi dem gransoema.

KAP. 12.

Dem kili Jakobus. Petrus komopo na doengroehoso. Herodes dede.

DA srefi tem koning Herodes kisi wan toe soema vo da gemeente, a mishandri dem.

2. Ma Jakobus, da brara vo Johannes, a kili nanga houroe.

3. En di a si taki, dati ben boen na dem Djoe, a go doro so, a kisi Petrus toe. (Dati ben de reti na dem dei, di dem ben njam masoo.)

4. We, di a kisi hem, a potti hem na ini doengroehoso, a gi hem abra na fo soldati, meki dem wakti hem; (ibri wakti ben habi fo soema, en fotron dem ben de kenki wakti), bikasi na baka Paaska a ben wani tjari hem kom na ala soema fesi.

5. We, ala di dem holi Petrus na ini doengroehoso, da gemeente ben holi doro toe, vo begi Gado gi hem.

6. En da neti, bifo da dei di Herodes ben wani potti hem na ala soema fesi, Petrus slibi na mindri vo toe soldati, a tai nanga toe ketting; en dem skildwakti wakti da doengroehoso doro.

7. Ma loekoe! wan Engel vo Masra kom dapee, en wan letti kom skijn na ini da doengroehoso; en da Engel naki Petrus na hem sei, wieki hem, taki: Hopo hesi! En so dem ketting fadom komoto na hem hanoe.

8. En da Engel taki gi hem taki: Weri joe klosi nanga joe soesoe! En a doe so. Dan a taki gi hem taki: Now weri joe mantel, en kom go nanga mi!

9. En Petrus go na doro, waka na hem baka, en a no ben sabi, efi dasani, disi da Engel doe nanga hem, de so troe troe! ma a denke taki, hem si wansani na ini drem.

10. We, di dem ben pasa da fosi wakti nanga di vo toe, en di dem kom na da isri doro, disi loekoe go na fotosei, da doro hopo hem srefi gi dem; en dem pasa dapee, waka wan heeli strati; en wantem da Engel libi hem, a gowei.

11. Now Petrus hai kom krin, a taki: Now mi sabi troe troe taki, Masra ben seni hem

Engel kom poeloe mi na Herodes hanoe en na ini vo alasani, disi dem Djoesoema ben verwakti.

12. We, ala di a praktizeeri dasani so, a kisi da hosu vo Maria, da mama vo Johannes, disi dem ben kali Markus toe; na dapee foeloe soema ben de makandra de begi.

13. Di Petrus naki da fesi-doro vo da hosu, wan oemanfoetoeboi, disi dem ben kali Rode, kom harki.

14. En di a jeri Petrustongo, da plisiri meki a no hopo da doro, ma a ron go na ini, verteli dem taki, Petrus tanapoe na doromofu.

15. Ma dem taki gi hem taki: Joe de lau. Ma hem taki: troe troe, a de so. Now dem taki, a sa de hem Engel.

16. Ala dati Petrus no kaba vo naki da doro; en di dem hopo da doro, dem skreki, di dem si hem.

17. Ma Petrus sori dem nanga hanoe, vo dem no moe taki, en dan a verteli dem, fa Masra ben tjari hem komoto na ini doengroehoso, en a taki: Go taki dati gi Jakobus nanga dem tra brara toe. Ma hem komoto dapee, a go na wan tra pliesi.

18. Na mamantem dem soldati kom verlegi vo troe, san ben kom vo Petrus.

19. En di Herodes seni teki hem, en di a no finni hem, a meki onderzoekoe na dem skildwakti, en dan a gi ordre,

vo dem kisi dem strafeo. En a libi Judea, a go na Cesarea ; na dapee a tan.

20. Bikasi Herodes ben wani go feti nanga dem kondre vo Tirus nanga Zidon. Ma dem ben meki barki nanga Blastus, wan gransoema vo koning, en so dem alamal kom na hem, begi vo meki fri ; bikasi dem kondre vo dem ben kisi dem njanjam alatem na koning kondre.

21. Ma wan dei, di Herodes ben weri hem mooi koningklosi, sidom na hem troon tapo, taki nanga dem,

22. Ala dem soema bari taki: Dati da Gado tongo, a no vo wan liebisoema !

23. En na da srefi joeroe da Engel vo Masra naki hem, vo di a no ben gi da bigi nem na Gado ; en dem worom kom njam hem, tee a dede.

24. Ma da woortoe vo Gado hopo en panja moro moro.

25. En di Barnabas nanga Saulus kaba dem wroko na Jerusalem, dem draai gowei baka, en dem teki Johannes, disi dem ben kali Markus toe, go nanga dem.

KAP. 13.

Paulus nanga Barnabas go leri dem heiden. Tori vo Sergius Paulus.

NA ini da gemeente na Antiokia wan toe profeti nanga leriman ben de: da Barnabas nanga Simeon, disi dem ben kali Niger toe, nanga Lucius vo Cirene, nanga Mau-

hen, disi dem ben kweeki nanga granman Herodes makandra, nanga Saulus.

2. We, wan dei di dem dieni Masra, en di dem fasten, santa Jeje taki: Poeloe Barnabas nanga Saulus gi mi na oen mindri, meki dem go na da wroko, disi mi de kali dem vo doe !

3. We, dem fasten en begi en potti hanoe na dem tapo, dem meki dem go.

4. En da so, leki santa Jeje ben seni dem, dem kom na Seleucia, en dapee dem go na ini sipi, go na Ciprus.

5. En di dem kom na da foto Salamis, dem go preeki da woortoe vo Gado na ini dem Djoekerki, en Johannes toe ben helpi dem.

6. We, di dem waka da eilanti doro, kom tee na da foto Pafos, dem finni dapee wan toovroeman, di ben de wan falsi profeti, wan Djoe, disi dem ben kali Bar-Jehu ;

7. A ben de liebi nanga Sergius Paulus, da granman vo da kondre, wan soema, di ben habi verstand. We, hem kali Barnabas nanga Saulus kom na hem, a ben hangri vo jeri da woortoe vo Gado.

8. Ma Elimas, da toovroeman, (bikasi da so dem potti da nem vo hem abra) hem hindre dem, ala di a zoekoe, vo granman no moe teki da bribi.

9. Ma Saulus, di dem de

kali Paulus toe, foeloe nanga santa Jeje, poeloe hai gi hem,

10. A taki: O joe didiebri-pikien, di foeloe nanga triki en falsi! joe vijanti vo alasani, disi de reti! joe no wani kaba dan, vo draai dem reti pasi vo Masra?

11. We, joe si? da hanoë vo Masra de kom na joe tapo; joe sa blinde, joe no sa si zon vo wan piesi tem. En da srefi joeroe blindi nanga doengroe fadom na hem tapo, a waka rontoe zoekoe soema, disi moe tjari hem.

12. We, di granman si dasani, a verwondroe vo troe vo da leri vo Masra, en a teki da bribi.

13. Now Paulus nanga dem trawan, di ben de nanga hem, komoto na Pafos, en nanga sipi dem waka go na Perge na Pamfiliakondre; Johannes wawan libi dem, a draai baka go na Jerusalem.

14. Ma di dem trawan komoto na Perge, waka da kondre doro, dem kom na Antiokia na Pisidiakondre. En na Sabadei dem go sidom na kerki.

15. We, di da soema, disi lezi da wet nanga dem profeti, kaba vo lezi, dem gransoema vo kerki seni taki gi dem (Apostel) taki: Oen brara! efi oen habi wan woortoe, vo vermane dem soema disia, taki dan!

16. Now Paulus hopo, a sori dem nanga hanoë, a taki: Oen

Israelloema, nanga oen alamal, disi de frede Gado, oen jeri!

17. Da Gado vo da piple vo Israel ben verkiezi dem tata vo wi, en a meki dem kom wan bigi kondre, ala di dem ben de vreemde soema na Egipti; en nanga hem tranga hanoë a tjari dem komoto na da kondre.

18. Fotentien jari langa a ben holi pasiensie nanga da fasi vo dem na woestijn.

19. En sebi piple a ben loetoe poeloe na Kanaankondre, bifo a plati da kondre gi dem (tata vo wi) nanga lot.

20. Na baka a gi dem kroetoeman toe, fohondro nanga vijvitentien jari langa tee na profet Samuel tem.

21. Dan dem kom hangri, vo kisi wan koning, en Gado meki Saul, da pikien vo Kis, vo Benjamin famili, ben tiri kondre fotentien jari langa.

22. Ma na baka di Gado ben poeloe Saul kaba, a hopo David, potti hem vo dem koning; en vo hem a taki toe taki: Mi finni David, da pikien vo Jesse, da wan soema, leki mi hatti de hangri; we, hem sa doe ala mi wani.

23. We, na ini hem famili Gado ben meki Jezus komopo, da helpiman vo Israel, so leki hem ben pramisi.

24. En bifo hem ben hopo srefi, Johannes ben preeki gi da heeli piple vo Israel vo da doopoe, meki dem draai dem liebi.

25. Ma di da tem vo Johannes ben pasa, a taki : Fa oen denke, hoesoema da mi ? Mi no de Kristus ; ma loekoe, hem de kom na mi baka, disi mi no waarti, vo mi loesoe poeloe hem soesoe na hem foetoe.

26. We, oen soema nanga brara ! oen pikien vo Abraham famili, oen alamal, disi de frede Gado, na oenoe da boodskopoe vo da helpiman de kom now !

27. Bikasi dem soema, disi de liebi na Jerusalem, nanga dem gransoema, di dem no ben sabi hem, en di dem no ben versta dem taki vo dem profeti, disi dem de lezi na ibri Sabadei, vo da hede dem srefi ben meki ala dem taki kom reti nanga dati, di dem vonisi hem ;

28. Bikasi alwasi dem no ben finni wan ogri na hem, vo a moese dede, tog dem haksi dati na Pilatus, vo a kili hem.

29. En di dem ben doe alasani kaba, disi ben skrivi vo hem, dan dem poeloe hem na da hoedoe, potti hem na ini wan grebi.

30. Ma Gado wieki hem baka na dede.

31. En a sori hem srefi foeloe dei langa gi dem soema, disi ben komopo nanga hem na Galilea go na Jerusalem, en disi de hem getuige now na ala soema fesi.

32. En wi srefi toe de tjari da switi njoesoe kom gi oen taki, da sani, disi Gado ben pramisi dem tata vo wi,

33. Dati kom so kaba gi wi di wi de pikien vo dem, nanga dati, di a ben wieki Jezus baka ; so leki da psalm di meki toe de taki : Joe da mi pikien, tidei mi ben kisi joe.

34. En vo da wieki, disi a ben wieki hem baka na ini dede so, vo a no moe pori, verrotoe, vo dati a ben taki so : Mi sa doe oen ala da boen troe troe, disi mi ben pramisi David.

35. Vo da hede a taki toe na ini wan tra psalm taki : Joe no sa gi pasi, vo joe santa pikien go verrotoe.

36. Bikasi David, na baka di hem ben doe da wani vo Gado na hem tem, dan a go slibi ; en dem potti hem lidom na sei dem tata vo hem, en so hem ben verrotoe.

37. Ma disi dia, di Gado ben wieki baka, hem no ben verrotoe.

38. Vo da hede oen moe sabi, oen soema nanga brara ! nanga disi dia, wi taki, oen kan kisi pardon vo oen zondoe ;

39. En vo alasani, disi da wet vo Moses no ben kan krini oen na Gado fesi, vo dati hem de krini ibriwan soema, disi de bribi.

40. We, loekoe boen, vo dasani no kom na oen tapo, disi dem profeti de taki :

41. Loekoe, oenoe, disi veragti da helpi vo Gado ! oen sa verwondroe en go pori ! bikasi mi sa doe wan wroko na oen

liebihai, disi oen no sa bribi, efi wan soema verteli oen.

42. We, di dem Djoe komoto na kerki, dem heiden kom begi (Barnabas nanga Paulus), vo wan tra Saba dem moe taki moro foeloe vo da tori.

43. So srefi di kerki komo-po, foeloe vo dem Djoe en vo dem vroom Djoeproseliti go nanga Paulus en Barnabas. En dem taki nanga dem, dem vermane dem, vo tan na ini da gnade vo Gado.

44. We, da tra Sabadei pikinmoro da heeli foto kom makandra, vo jeri da woortoe vo Gado.

45. Ma di dem Djoe si ala dem foeloe soema, dem kom djaloese vo troe, en dem strij ala dasani, disi Paulus taki, dem taki trafasi, en dem kosi hem toe.

46. Ma Paulus nanga Barnabas no ben frede, dem taki : A ben de wi pligti, vo wi taki da woortoe vo Gado gi oënoe fosi ; ma di oen srefi troesoe hem komoto na oënoe, di oen srefi denki taki, oen no waarti vo kisi da liebi vo teego, oen si ? vo da hede wi draai de go na dem heiden.

47. Bikasi da so Masra ben taki gi wi taki : Mi de potti joe, vo joe de wan letti gi dem heiden, en vo joe helpi ala soema zieli na heeli grontapo.

48. Di dem heiden jeri dati, dem plisiri, en dem prijze da woortoe vo Masra ; en so meni

leki Masra ben potti, vo dem moe kisi da liebi vo teego, dem teki da bribi.

49. Da so da woortoe vo Masra kom panja na da heeli buurti.

50. Ma dem Djoe kom seni dem granmissi, disi ben habi boen nem na kondre en na kerki, nanga dem gransoema vo da foto, meki dem vervolge Paulus nanga Barnabas, jagi dem komoto na dem kondre.

51. Ma dem seki poeloe da stofoe vo dem foetoe na dem tapo, en so dem kom na Ikonia.

52. En dem bribisoema hatti kom foeloe nanga plisiri en nanga santa Jeje.

KAP. 14.

Paulus nanga Barnabas go na Ikonia, Listra nanga wan toe tra foto moro. Pikinmoro dem kili Paulus nanga stoon. Paulus nanga Barnabas go baka na Antiokia.

WAN dei, di dem de na Ikonia, dem ala toe go makandra na Djoekerki, en dem taki so tee wan bigi hipi soema kom na bribi, Djoe nanga Grieki.

2. Ma dem Djoe, disi no ben bribi, doe tee dem heidenseoma hatti kom bron nanga dem brara.

3. Vo da hede dem (toe Apostel) tan dapee wan heeli piesi tem, en dem leri fri vo Masra zondro frede ; en Masra ben gi da woortoe vo hem

gnade tranga, a meki dem Apostel doe bigi marki nanga wonderwroko.

4. Ma dem foeloe soema vo da foto kom plati; trawan holi nanga dem Djoe, trawan holi nanga dem Apostel.

5. Ma di dem heiden nanga dem Djoe nanga dem gransoe- ma bigin vo meki oproeroe, vo kosi dem, en vo kili dem nanga stoon;

6. En di dem jeri dati, dem go kibri na dem foto vo Likaoniakondre, na Listra en na Derbe, en na dem pikin kondre rontoe,

7. En dem preeki da Evangelium dapee.

8. We, na Listra wan soema ben de, disi dem foetoe vo hem ben zwaki, a sidom alatem; bikasi a ben laam vo sinsi a gebore, a no ben waka nooiti jete.

9. We, hem jeri Paulus taki; en di Paulus loekoe hem tranga, a si taki, da soema habi bribi, vo a kan kom boen.

10. En so a taki nanga tran- ga tongo taki: Hopo, tanapoe na joe foetoe tapo! En da soe- ma djompo tanapoe, a bigin vo waka.

11. We, di dem foeloe soema kom si dasani, disi Paulus ben doe, dem hopo dem stem, dem taki na Likaonia tongo taki: Dem gado ben teki liebisoema fasi, dem zakka kom na wi na ondro.

12. En so dem gi Barnabas

da nem Jupiter, en Paulus dem kali Mercurius, vo di hem ben tan na fesi, taki.

13. En da apostroe vo Jupiter, disi ben habi hem temple na sabanasei, hem tjari kow nanga kransi kom na sabanasei, a wani meki ofrandi, hem nanga dem tra soema toe.

14. Ma di dem Apostel, Barnabas nanga Paulus, jeri dati, dem pliti dem klosi, dem djompo go na dem soema min- dri, en dem bari taki:

15. Oen soema! san oen doe dia? Wi de liebisoema toe, vo da srefi spele leki oenoe; en wi preeki da Evangelium gi oen, meki oen draai, libi dem kroekoetoe gado dia, kom na da liebi Gado, disi ben meki hemel nanga grontapo nanga da bigi zee nanga alarani, disi de na ini;

16. Alwasi da heeli tem, disi ben pasa tee noja, a ben meki ala heiden waka dem eigen pasi;

17. Tog a²no ben mankeeri, vo meki oen kan sabi en fili hem; bika a ben doe oen boen, a ben meki hemel gi oen areen, vo sani kan gro, vo oen njam; en a ben foeloe oen hatti nanga plisiri.

18. Ma alwasi dem (Apostel) ben taki so, tokoe pikinmoro dem no man vo tapo dem soe- ma, vo dem no moe meki ofrandi gi dem.

19. Ala dati som Djoe vo Antiokia nanga Ikonja ben doro

dapee; dem fom dem foeloe foeloe soema nanga mofo tee dem fringi stoon na Paulus tapo, en so dem sleepi hem komoto na ini foto, dem denki taki, a dede kaba.

20. Ma di dem disciple kom rontoe hem, a hopo, go na ini foto, en deibroko hem nanga Barnabas gowei na Derbe;

21. Dem preeki da Evangelium na da foto, meki foeloe soema tron disciple; en dan dem gowei baka na Listra en na Ikonía en Antiokia;

22. Dem meki dem disciple zieli kom tranga (na ini bribi), en dem vermane dem, vo holi da bribi doro, dem taki, wi moe ondervindi foeloe pina nanga trobi, bifo wi doro na Gadokondre.

23. So srefi dem potti gransoema gi ibriwan gemeente, en nanga begi en fasten dem gi dem abra na Masra; bikasi na hem dem ben kom bribi.

24. Dan dem waka Pisidia-kondre doro, dem kom na Pamfilia;

25. En di dem ben preeki da woortoe na Perge, dan dem go na bilosei na Attalia.

26. Na dapee dem go na sipi, go baka na Antiokia, pee dem bribisoema ben gi dem abra na da gnade vo Gado, seni dem go na da wroko, disi dem ben doro noja.

27. En di dem kom dapee, dem kali da gemeente kom makandra, en dem verteli dem,

hoe bigi wroko Gado ben doe nanga dem hanoe, en fa a ben hopo doro gi dem heiden, vo dem moe kom na bribi toe.

28. En dem tan dapee nanga dem disciple wan langa tem.

KAP. 15.

Dem Apostel holi wan komparisi na Jerusalem. Paulus nanga Barnabas plati.

DA srefi tem wan toe soema komopo na Judea, dem kom leri dem brara, dem taki: Efi oen no meki dem besnijde oen, so leki fa Moses ben potti, dan oen zieli no kan finni boen liebi na Gado.

2. We, dati meki Paulus nanga Barnabas kom na wan bigi strij en trobi nanga dem, en vo da hede da gemeente taki, meki Paulus nanga Barnabas nanga wan toe trawan moro vo dem go na dem Apostel en na dem gransoema na Jerusalem vo da kwesie hede.

3. En da gemeente potti dem na pasi; en so dem waka Fenice nanga Samaria doro, dem verteli na alapee, fa dem heiden ben draai dem liebi, en nanga dati dem meki ala brara habi bigi plisiri.

4. En di dem kom na Jerusalem, da gemeente nanga dem Apostel nanga dem gransoema ontvange dem boen, en dem verteli dem, hoe bigi wroko Gado ben doe nanga hanoe vo dem.

5. Ma som soema vo da

Fariseman speli, disi ben kom na bribi, dem hopo, taki: Dem moese besnijde dem (trawan), en taki gi dem, vo dem holi da wet vo Moses.

6. En dem Apostel nanga dem gransoema kom makandra, vo loekoe dasani moro fini.

7. Ma di dem no ben kan kom wan makandra, bakatem Petrus hopo, a taki gi dem taki: Oen soema nanga brara! oen de sabi, fa granwei kaba Gado ben kali wi, en fa nanga mi mofo dem heiden ben moese jeri da woortoe vo da Evangelium, vo dem kan kom na bribi.

8. Gado srefi, disi de sabi ala soema hatti, ben tan getuige gi dem, di a gi dem da santa Jeje, so leki fa a ben gi na wi.

9. En a ben loekoe wi nanga dem wanfasi, en nanga da bribi a ben krini dem hatti toe.

10. We, fa oen tesi Gado so dan, potti wan hebi na dem disciple tapo, disi dem tata vo wi nanga wi srefi toe no ben man vo tjari?

11. Tog wi de bribi taki, nanga da gnade vo Masra Jezus Kristus wi zieli sa finni boen, so leki dem de bribi toe.

12. Now no wan vo dem no taki wansani moro, ma dem harki, san Barnabas nanga Paulus verteli, hoe bigi marki nanga wonderwroko Gado ben doe nanga dem hanoe na mindri vo dem heiden.

13. Na baka di dem kaba

vo taki, dan Jakobus piki taki: Oen soema nanga brara! oen jeri mi!

14. Simon ben verteli wi kaba, fa Gado ben kom loekoe dem heiden da fositron, vo a teki wan piple na dem mindri, di de vo hem nem.

15. En dati akordeeri toe nanga dem woortoe vo dem profeti, so leki dem ben skrivi taki:

16. Bakatem mi sa kom hopo da hoso vo David baka, disi ben fadom; dasani disi broko, mi sa meki njoe baka; troe, mi sa hopo hem baka;

17. Vo dem tra soema, disi ben libi abra, moe zoekoe Masra, so srefi ala heiden toe, disi dem sa kali mi nem na dem tapo; so da Masra de taki, disi de wroko ala dasani.

18. Vo sinsi bigin Gado ben sabi alasani, disi hem wani doe.

19. Vo da hede mi denki taki, wi no moese trobi dem, disi ben de heiden fosi, en disi ben draai kom na Gado;

20. Ma meki wi skrivi gi dem, vo dem no njam demsani, disi vlaka nanga kroekoetoe gado wroko, en vo dem no hoeroe, en vo dem no njam broedoe ofoe so soortoe meti, disi no ben lasi broedoe.

21. Bikasi sinsi vo ouroetem Moses habi soema na ibriwan foto, disi de preeki (da wet vo) hem; en ala Sabadei dem de lezi hem na dem kerki.

22. Now dem Apostel nanga

dem gransoema nanga da heeli gemeente taki, a sa boen, efi dem zoekoe wan toe drie soema na dem mindri, vo seni dem go na Antiokia nanga Barnabas en Paulus; en dem teki Judas, disi dem ben kali Barnabas, nanga Silas, toe gransoema na mindri vo dem brara.

23. En dem gi dem wan brievi toe; disi ben taki so: Wi, dem Apostel nanga gransoema nanga brara, seni taki bigi odi gi dem brara, disi ben de heiden fosi, di vo Antiokia nanga Siria nanga Cilicia;

24. Di wi jeri taki, wan toe soema vo wi dia ben kom trobi oen konsiensi nanga da leri vo dem, meki oen kom broeja, di dem taki, oen moese besnijde, en oen moese holi da wet, alwasi wi no ben taki so gi dem;

25. Vo da hede, di wi alamal ben kom makandra leki *wan* hatti, wi ben denki taki, a sa boen, vo wi teki wan toe soema, seni dem go na oenoe nanga wi lobbi Barnabas en Paulus;

26. Dem de soema, disi no ben ke vo dem liebi srefi vo da nem vo wi Masra Jezus Kristus hede.

27. We, da so wi de seni Judas nanga Silas go; dem sa taki nanga mofo da srefi sani gi oen toe.

28. Bikasi santa Jeje finni vo boen nanga wi srefi toe, vo wi no potti moro foeloe hebi

na oen tapo, leki demsani wawan, disi de vanoodoe; da vo taki:

29. Vo oen no njam dem kroekoetoe gado ofrandi, en vo oen no njam broedoe, ofoe so soortoe meti, disi no ben lasi broedoe, en vo oen no hoeroe; efi oen voorzigtigti nanga demsani disi, dan oen sa doe boen. We, tan boen!

30. Da so dem seni dem gowei; en di dem kom na Antiokia, dem kali da gemeente kom makandra, dem gi dem da brievi.

31. En di dem lezi hem, dem plisiri vo da troostoe, di de na ini.

32. Ma Judas nanga Silas, di dem srefi ben de profeti toe, ben gi dem foeloe leri, meki dem kom tranga (na ini bribi).

33. En di dem ben tan dapee wan piesi tem, dan dem brara seni dem go baka na dem Apostel nanga lobbi.

34. Ma Silas finni vo boen, vo tan dapee jete.

35. So srefi Paulus nanga Barnabas ben tan na Antiokia, en dem nanga foeloe trawan moro ben leri en preeki da woortoe vo Masra.

36. Ma wan toe dei na baka Paulus taki gi Barnabas taki: Meki wi tron baka, go loekoe dem brara vo wi na ala dem foto, pee wi ben preeki da woortoe vo Masra, meki wi si, fa dem tan.

37. En Barnabas taki, meki

dem teki Johannes toe nanga dem, disi dem ben kali Markus.

38. Ma Paulus taki, a no sa boen, vo dem teki so wan soema go nanga dem, disi ben plati nanga dem na Pamfilia kaba, a no ben tan nanga dem na da wroko.

39. Dati meki dem srefi kom na trobi makandra, tee dem plati. Barnabas teki Markus, a go nanga hem na sipi, go na Ciprus ;

40. Ma Paulus teki Silas, a go na waka, en dem brara libi hem abra nanga begi na da gnade vo Gado.

41. En so a waka Siria nanga Cilicia doro, a meki dem gemeente kisi moro foeloe tranga.

KAP. 16.

Paulus besnijde Timoteus. Lidia kom na bribi. Dem potti Paulus nanga Silas na doengroehoso.

NA baka a kom na Derbe en na Listra ; en loekoe ! wan disciple ben de dapee, a nem Timoteus, wan pikien vo wan Djoemama, disi ben bribi ; nomo hem tata ben de wan Grieki.

2. Da soema ben habi wan boen nem na dem brara vo Listra nanga Ikonja.

3. En di Paulus ben wani, vo a moe waka go nanga hem, vo da hede a teki hem, a besnijde hem vo dem Djoe hede, disi ben liebi na dem buurti janda ; bikasi dem alamal ben

sabi taki, hem tata da wan Grieki.

4. We, di dem waka dem foto doro, dem gi (dem gemeente) da brievi, disi dem Apostel nanga dem gransoema na Jerusalem ben skrivi, vo dem moe holi dem srefi so.

5. En so dem gemeente kom moro tranga na ini bribi, en ala dei da hipi vo dem kom moro bigi toe.

6. Ma di dem waka Frigia nanga Galacia kondre doro, en di santa Jeje ben tapo dem, vo preeki da woortoe na Asia,

7. Vo da hede dem go na Misia, en dem probeeri vo go na Bitinia ; ma dati da geest no gi dem pasi toe vo doe.

8. Vo da hede dem pasa Misia na sei, dem go na Troas.

9. Na dapee Paulus kom si wansani na neti, da vo taki : wan soema vo Macedonia kom tanapoe na hem fesi, a begi hem taki : Kom abra dia na Macedonia, en helpi wi !

10. We, so hesi a si dasani nomo, wantem wi zoekoe vo go na Macedonia ; bikasi wi ben sabi troe taki, Masra srefi de kali wi vo go preeki da Evangelium gi dem.

11. En so wi go na sipi na Troas, wi waka reti doro tee na Samotrache, en deibroko wi kom na Neapolis ;

12. Na baka wi kom na Filippi ; dati de da moro bigi foto vo da piesi vo Macedonia, wan (romeini) kondre. Na da

foto wi tan wan toe drie dei.

13. En na Sabadei wi komoto na ini foto, wi go na doru na sei riba, pee soema ben lobbi go begi; en wi go sidom taki nanga dem oeman, disi ben kom makandra dapee.

14. We, wan oeman vo da foto Tiatira, disi ben frede Gado, a nem Lidia, en a ben seli purpurklosi, hem jeri wi toe; en Masra hopo hem hatti, vo a potti membre na dasani, disi Paulus ben taki.

15. En di hem nanga hem famili kisi doopoe, a begi wi taki: Efi oen loekoe mi leki wan soema, disi de bribi troe na Masra, dan oen moe kom na ini mi hoso, tan nanga mi. En a kisi wi so fara.

16. En wantron so di wi go begi, wan oemanfoetoeboi kom miti wi, disi ben habi wan loekoemangeest, en nanga da loekoemanwroko vo hem a ben wroko foeloe moni gi dem masra vo hem.

17. We, da oeman waka kom na wi en na Paulus baka, a bari taki: Dem soema disia de foetoeboi vo da moro hei Gado; dem de meki oen kom sabi da pasi, vo oen zieli kan finni helpi.

18. So a doe foeloe dei langa. Ma di dati kom verveli Paulus, a draai hem fesi, taki na da geest taki: Mi taki gi joe na nem vo Jezus Kristus, komoto na da oeman! En da srefi joeroe a komoto.

19. Di now dem masra vo hem si taki, ala hopoe vo winni moni-gowei, dem go kisi Paulus nanga Silas, sleepi dem go na wowojo, potti dem na dem gransoema fesi.

20. En dem tjari dem go na dem masra vo kroetoe, dem taki: Dem soema disia kom meki oproeroe na wi foto; bikasi dem de Djoe;

21. En dem de leri wi so meni sani, disi wi no ha pasi vo teki en vo doe; bikasi wi de Romcini.

22. Now da heeli hipi kom oproeroe na dem tapo, en dem masra vo kroetoe meki soema go poeloe dem klosi, geesele dem.

23. En dem geesele dem toemoesi, en dan dem hiti dem na ini doengroehoso, dem taki na provoosoe taki, meki hem wakti dem boen boen.

24. We, di hem ben kisi so wan ordre, a hiti dem na ini da moro dipi doengroehoso, en dem foetoe a potti na boeje.

25. Na mindrineti Paulus nanga Silas begi nanga makandra, en dem singi psalm gi Gado. Dem tra soema na doengroehoso ben jeri dem.

26. Ma na wan bro so wan bigi aardbevi kom, so tee dem stoonfoetoe vo da doengroehoso kom seki. En da srefi joeroe ala doru hopo, en ala dem boeje loesoe.

27. We, di provoosoe wieki na slibi, en di a si taki, dem

doro vo doengroehoso hopo, a hali hem houroe vo kili hem srefi; bikasi a denki taki, dem soema, di de na ini doengroehoso, ronwei kaba.

28. Ma Paulus bari hem nanga tranga stem taki: No doe joe srefi ogri! bikasi wi alama dia.

29. Dan a meki dem gi hem wan kandra, a djompo go na ini, en nanga bevi a fadom na Paulus nanga Silas foetoesei,

30. A tjari dem komoto, a taki: Oen masra vo mi! san mi moese doe, vo mi zieli finni boen na Gado?

31. Dem taki: Bribi na Masra Jezus Kristus, dan joe nanga joe famili sa finni boen na Gado.

32. En dem taki da woortoe vo Masra gi hem nanga ala dem, disi ben de na ini hem hoso.

33. En da srefi joeroe na neti a teki dem na hem hoso, a wasi dem skin, pee dem ben geesele dem; en wantem a meki dem doopoe hem nanga hem heeli famili.

34. Na baka a tjari dem go na ini hem hoso, a dekki tafra gi dem, en a plisiri vo troe, disi hem nanga hem heeli hoso ben kom bribi na Gado.

35. Deibroko mamantem dem masra vo kroetoe seni dem skoutoe go taki gi hem taki: Meki dem soema gowei!

36. En da provoosoe gi Paulus da boodskopoe taki: Dem masra vo kroetoe seni

taki, oen kan gowei. We, komoto dan, en go nanga vrede!

37. Ma Paulus taki gi dem taki: Dem ben geesele wi publiki, zondro dem ben jeri wi fosi, kaba wi de romeini soema; dem hiti wi na ini doengroehoso srefi; en now dem wani seni wi gowei safri? No no, meki dem srefi kom poeloe wi baka diaso.

38. We, dem skoutoe go taki dati na dem masra vo kroetoe; en di dem jeri taki, dem soema de Romeini, dem kom frede;

39. En dem srefi kom taki nanga dem; dem tjari dem komoto, en dan dem begi dem, vo dem komoto na ini da foto, gowei.

40. Da so dem komoto na doengroehoso, dem go na ini da hoso vo Lidia. En di dem ben si dem brara, dem troostoe dem, en dan dem gowei.

KAP. 17.

Paulus de preeki na Tessalonika, na Berea en na Atene.

DI dem ben waka Amfipolis nanga Appolonia doro, dem kom na Tessalonika, pee wan Djoekerki ben de.

2. En Paulus, so leki a ben njoesoe, go na ini da Djoekerki, en na drie Sabadei a taki nanga dem vo sani, disi skrivi na ini Boekoe.

3. En a poeloe da tori gi dem, a sori dem krin krin, fa Kristus ben moese pina en

hopo baka na dede; en da srefi Jezus, disi mi de preeki gi oen, (so a taki,) hem da Kristus.

4. En som vo dem ben bribi dasani, dem go holi nanga Paulus en nanga Silas; so srefi foeloe vo dem vroom Grieki toe nanga nofo vo dem granmissi.

5. Ma dem Djoe, disi no ben wani gi jesi, kom djaloeso, en dem teki wan toe slegti nanga takroe soema, meki barki nanga dem; en so dem meki wan sekseki hopo na foto, dem go fadom na Jason hoso tapo, zoekoe (Paulus nanga Silas), vo tjari dem kom na mindri vo dem takroe soema.

6. Ma di dem no finni dem, dem sleepi Jason nanga wan toe tra brara moro go na dem gransoema vo foto, dem bari taki: Dem soema, disi de meki heeli grontapo sekseki, kom tee dia toe;

7. Jason ben teki dem na hem hoso; no wan vo dem no de doe dem gebod vo Keizer; bikasi dem taki, wan tra koning de, dati da Jezus.

8. Di da heeli hipi soema nanga dem gransoema vo foto jeri dati, dem skreki vo troe.

9. Ma di Jason nanga dem trawan tan borgoe vo dasani, dan dem meki dem gowei.

10. En da srefi neti dem brara seni Paulus nanga Silas gowei hesi na Berea. En di

dem kom dapee, dem go na ini da Djoekerki.

11. Ma dem di vo Berea ben de moro boen soema leki di vo Tessalonika; bikasi dem teki da woortoe nanga dem heeli hatti, en ala dei dem srefi zoekoe moro fini na ini Boekoe, efi dasani de so troe.

12. Da so nofo vo dem kom na bribi, nanga nofo vo dem granmissi nanga granmasra vo Griekikondre.

13. Ma di dem Djoe vo Tessalonika kom kisi vo jeri taki, Paulus de preeki da woortoe vo Gado na Berea, dem kom dapee toe, meki sekseki kom na mindri dem soema.

14. Ma dem brara seni Paulus gowei wantem, meki a go tee na zeekanti; ma Silas nanga Timoteus tan dapee.

15. We, dem soema, disi ben go nanga Paulus, dem tjari hem go na Atene; en di dem kisi ordre vo taki na Silas nanga Timoteus, meki dem kom hesi na Paulus, dem teki pasi, dem gowei.

16. We, di Paulus tan wakti dem na Atene, hem hatti kom seki vo troe, di a si, fa da foto foeloe nanga afgoderijsani.

17. Vo da hede a go na ini Djoekerki, taki nanga dem Djoe en nanga ala dem, disi ben frede Gado; so srefi na wowojo toe a taki ala dei nanga dem soema, di a miti dapee.

18. Ma wan toe vo dem Epikuri nanga Stoiki filosofoe kom strij toe nanga hem. Tra-wan taki: Hoe tori da takta-kiman habi? Ma trawan taki: A tan leki a wani meki wi kom sabi njoe gado. Bikasi a ben preeki da Evangelium vo Jezus gi dem, en vo da hopo baka na dede.

19. En dem teki hem, tjari hem go na (wan publiki plesi, disi dem kali) Areopagus, dem taki: Hoefasi? joe no kan meki wi sabi, hoe njoe leri dati, di joe de leri?

20. Bikasi joe de tjari wan toe njoe tori kom na wi jesi; en vo da hede wi de hangri vo kom sabi, san dati?

21. (Bikasi ala soema vo Atene nanga dem vreemde soema, disi de tan dapee, doronomo dem ben hangri vo verteli ofoe vo jeri iniwan njoesani.)

22. Now Paulus go tanapoe reti mindri vo (da plesi, disi dem kali) Areopagus, a taki: Oen soema vo Atene, mi de si taki, oen dieni dem kroekoe-toe gado toemoesi na alafasi.

23. Bikasi di mi ben waka rontoe dia, de loekoe, fa oen dieni oen gado, mi finni wan altari, pee dem ben skrivi na tapo taki: *Disi de vo da Gado, di wi no sabi.* We, mi sa meki oen kom sabi da Gado, disi oen de dieni, zondro oen sabi hem.

24. Da Gado, disi ben meki kondre nanga alasani, di de

na ini, vo di hem de Masra vo hemel nanga grontapo, hem no de liebi na ini temple, disi liebisoema hanoe ben meki;

25. Liebisoema hanoe no kan dieni hem toe; bikasi hem no habi wansani vanoodoe; hem srefi de gi na ala soema liebi nanga bro nanga alasani toe;

26. En a ben meki ala piple komopo na ini da *wan* broedoe, vo dem moe liebi panja na heeli grontapo; en a potti vaste toe, hoe langa tem en na hoe buurti dem moe liebi;

27. Vo dem moese zoekoe Masra, efi dem no sa kan fili en finni hem, leki wan Gado, disi no de farawei vo ibriwan vo wi;

28. Bikasi na hem ini wi de liebi, wi de wroko, en wi de; so leki som singiman vo oen ben taki toe taki: Wi de vo hem famili.

29. We, di wi de vo Gado famili, vo da hede wi no moe denki taki, Gado habi wan fasi leki goutoe ofoe zilver ofoe stoon, disi liebisoema ben koti so, leki fa dem praktizeeri en leki fa dem habi da koni vo doe.

30. Ma tog ala da tem, di soema no ben sabi moro betre, Gado ben holi pasiensi; ma now a seni taki gi ala soema na alapee, meki dem draai dem liebi;

31. Bikasi a ben potti wan dei, disi hem sa kroetoe heeli

grontapo nanga reti, a sa meki wan soema doe dati, disi hem srefi ben potti; kaba ala soema a gi okasi vo teki bribi, nanga dati di a ben wieki hem baka na dede.

32. We, di dem jeri vo da hopo baka na dede, trawan meki spotoe, ma trawan ageen taki: Wi sa wani jeri moro foeloe vo dati.

33. Da so Paulus komoto na dem mindri, a gowei.

34. Ma wan toe mansoema holi nanga hem, en dem kom na bribi; wan vo dem da Dionisius, wan masra vo kroetoe, nanga wan oeman, disi dem ben kali Damaris, nanga wan toe trawan moro.

KAP. 18.

Paulus go na Korint, na Efesus, na Jerusalem en na Antiokia. Tori vo Apollo.

NA baka Paulus komopo na Atene, a go na Korint;

2. Na dapee a finni wan Djoe, di nem Akwila, wan krioro vo Pontus, a ben komopo na Italia tra dei, hem nanga hem wefi Priscilla, vo di Keizer Klaudius ben gi ordre taki, ala Djoe moe komopo na Rome.

3. We, na dem hosu Paulus go, en di dem doe da srefi wroko leki hem, a tan wroko nanga dem. Dem ben de meki tentiklosi.

4. En ala Sabadei a taki nanga dem soema na ini kerki,

a hopo dem hai vo Djoe nanga Grieki.

5. So srefi di Silas nanga Timoteus kom, di ben de na Macedonia, da geest troesoe Paulus moro tranga, vo taki krin gi dem Djoe taki: Jezus, hem da Kristus.

6. Ma di dem no ben wani jeri vo hem, ma dem kosi hem, a sekseki hem klosi en a taki gi dem taki: Oen broedoe de na oen srefi hede tapo, mi no ha foutoe! We, now mi de go na dem heiden.

7. En so a komoto dapee, a go na ini wan soema hosu, disi ben frede Gado; a nem Justus; da hosu ben de klosi-bei vo kerki.

8. Ma Krispus, da hedeman vo kerki, hem nanga hem heeli hosu kom bribi na Masra. So srefi nofo tra soema moro vo Korint, di dem jeri hem, dem kom na bribi en dem teki doopoe.

9. En ala di Masra meki Paulus si wansani na neti, a taki gi hem taki: No frede, ma taki! no tapo joe mofo!

10. Bikasi mi de nanga joe, en no wan soema no sa potti hanoe na joe, doe joe ogri; bikasi mi habi foeloe soema na ini da foto disia.

11. En so Paulus tan dapee wan jari nanga siksi moen, a preeki da woortoe vo Gado gi dem.

12. Ma datem di Gallion ben de granman vo Akaja, ala

Djoe makandra hopo kom na Paulus tapo, en dem tjari hem kom na da kroetoestoeloe fesi,

13. Dem taki: Da soema disia wani dwingi ala soema, vo dem moe dieni Gado trafasi, leki da wet de taki.

14. Ma di Paulus wani hopo hem mofo vo piki, Gallion taki gi dem Djoe taki: Oen Djoe! efi da soema ben doe iniwan kroekoetoe sani ofoe iniwan tra ogri, dan a ben de mi pligti, vo jeri oen;

15. Ma di dasani de wan kwesie vo da leri hede, en vo wan soema nem, en vo da wet vo oen, dati oen srefi moese skiki; mi no wani kroetoe sosani.

16. En so a jagi dem komoto na da kroetoestoeloe fesi.

17. Now ala Grieki fadom na Sostenes tapo, di ben de wan gransoema vo kerki; en na da kroetoestoeloe fesi dem fom hem, zondro Gallion bemoeje nanga wansani.

18. We, di Paulus ben tan dapee wan heeli piesi tem jete, na baka a taki dem brara adjosi, a waka nanga sipi go na Siria, hem nanga Priscilla nanga Akwila; ma fosi a ben koti hem hedewiwiri na Kenkrea, vo di a ben doe wan pramisi.

19. Di a kom na Efesus, a libi dem dapee, ma hem srefi go na kerki go taki nanga dem Djoe.

20. En dem begi hem, vo

a tan moro langa nanga dem, ma hem no ben wani;

21. Ma a taki dem adjosi, a taki: Helpi no de, mi moese holi da feesti, disi de kom, na Jerusalem; ma efi Gado wani, mi sa kom baka na oenoe. Dan a komoto na Efesus nanga sipi.

22. En di a kisi sjoro na Cesarea, a go taki da gemeente odi; en dan a draai baka kom na Antiokia.

23. Na dapee a tan wan piesi tem, en dan a teki pasi baka, a waka heeli Galacia nanga Frigia kondre doro, en alapee a meki dem disciple kom moro tranga (na ini bribi).

24. Ala dati wan Djoe ben kom na Efesus, a nem Apollo, en a ben de vo Alexandria, wan soema, disi ben sabi mooi vo taki, en Boekoe a ben sabi toemoesi boen toe.

25. Dem ben leri hem da pasi vo Masra kaba, en a taki nanga toemoesi fili na hatti, en a leri soema da tori vo Masra toemoesi krin; ma a ben sabi vo da doopoe vo Johannes wawan.

26. We, hem bigin vo preeki fri na kerki zondro frede. En di Akwila nanga Priscilla jeri hem, dem teki hem na dem hoso, en dem leri hem da pasi vo Masra moro krin jete.

27. Na baka, di a wani go na Akaja, dem brara skrivi wan brievi, begi dem disciple janda, vo dem ontvange hem

boen. En di a kom dapee, a helpi dem soema foeloe, dem disi ben bribi nanga da gnade (vo Masra).

28. Bikasi publiki a taki krin gi dem Djoe, aladi a sori dem na ini Boekoe taki, Jezus de da Kristus.

KAP. 19.

Paulus na Efesus.

DA srefi tem di Apollo ben de na Korint, Paulus ben waka dem kondre na hopausei doru; en di a kom na Efesus, a finni wan toe disciple dapee,

2. A taki gi dem taki: Hoe-fasi, oen ben kisi da santa Jeje toe, sinsi oen teki da bribi? Dem taki gi hem taki: Wi no jeri srefi taki, wan santa Jeje de.

3. Hem haksi dem taki: We, na hoesani tapo oen doopoe dan? Dem taki: Na tapo da doopoe vo Johannes.

4. Ma Paulus taki: Troe, Johannes ben doopoe da doopoe vo draai liebi, di a taki gi ala dem soema, meki dem bribi na da soema, disi sa kom na hem baka, dati taki, na Kristus Jezus.

5. We, di dem jeri dati, dem teki doopoe na ini da nem vo Masra Jezus.

6. En di Paulus potti hem hanoe na dem hede tapo, santa Jeje kom na dem tapo, dem taki profeti tori en nanga vreemde tongo.

7. Dem alamal ben de pikinmoro twaalvoe mansoema.

8. Ma Paulus go na da Djoekerki, en a taki fri en zondro frede drie moen langa, a zoekoe vo leri dem en vo meki dem kom sabi dem sani, disi de vo Gadokondre.

9. Ma di wan toe vo dem ben habi tranga hatti tee dem no ben bribi, ma dem taki ogri vo da pasi (vo Masra) na ala dem foeloe soema fesi; vo da hede hem libi dem, en a poeloe dem disciple toe dapee; en dan hem go preeki aladei na ini da hoso vo wan soema, disi dem ben kali Tirannus.

10. So a ben doe toe heeli jari langa, en da so ala soema, disi ben liebi na Asia, Djoe nanga Grieki, kom jeri da woortoe vo Masra Jezus.

11. En Gado ben doe aparti wonderwroko nanga hanoe vo Paulus.

12. Dem doekoe vo hem skin nanga dem zakahangisa srefi dem teki potti na dem sikiman tapo, en wantem dem siki libi dem, en dem ogri jeje komoto toe na dem.

13. Ma wan toe vo dem wakawaka Djoe, disi ben de jagi dem ogri geest nanga sweri, dem probeeri toe, vo kali da nem vo Masra Jezus na dem soema tapo, disi ben habi ogri geest, dem taki: Wi teki da Jezus, disi Paulus de preeki vo hem, wi sweri, vo oen moese komoto!

14. Dem soema, disi ben doe dati, ben de sebi pikien vo Skeva, wan grandomine vo Djoe.

15. Ma da ogri geest piki dem taki: Jezus mi sabi boen, en Paulus mi de sabi toe, ma hoesoema da oenoe?

16. Now da soema, disi ben habi da ogri geest, djompo na dem tapo, a dwingi dem na hem ondro, en so dem ron komoto na ini da hoso zondro klosi en nanga broko skin.

17. En ala soema, Djoe nanga Grieki, disi ben de liebi na Efesus, kom sabi dati, en ala soema kom frede, en dem kisi bigi respekki vo da nem vo Masra Jezus.

18. En foeloe vo dem soema, disi ben bribi, dem kom verteli en dem taki krin, san dem srefi ben doe.

19. So srefi nofo vo dem, disi ben doe kartaman nanga loekoeman-wroko, dem tjari dem boekoe kom makandra, bron dem publiki; en di dem teli da waarti vo dem, dem finni da prijs vijvitentien doe-zend piesi zilver.

20. Da so da woortoe vo Masra ben gro nanga tranga, tee no wan soema no ben kan tapo hem moro.

21. We, na baka vo dem tori disi, Paulus kisi da prakseeri na ini hem hatti, te a ben waka Macedonia nanga Akaja dorokaba, vo go na Jerusalem, en a taki: Na baka, te mi ben

de dapee, dan mi moe si Rome toe.

22. En a teki toe vo dem soema, disi ben helpi hem, seni dem go na Macedonia, da vo taki, Timoteus nanga Erastus; ma hem srefi tan wan piesi tem jete na Asia.

23. Ma da srefi tem wan bigi oproeroe hopo vo da pasi vo Masra hede.

24. Bikasi wan soema, disi dem ben kali Demetrius, wan zilversmid, ben meki foeloe pikin zilver temple vo Diana, en nanga dati a ben meki dem soema vo da srefi wroko winni foeloe moni.

25. We, now hem kali dem alamal kom makandra nanga dem trawan, disi ben meki so soortoe wroko toe, a taki: Oen soema! oen de sabi, fa da wroko de meki wi habi wan boen liebi;

26. Ma oen de si en jeri toe, fada Paulus disia de leriso meni soema, meki dem no moe bribi na dati moro, no na Efesus wawan, ma na heeli Asia toe; bikasi a de taki: Dem gado, disi liebisoema han ben meki, dem no de gado.

27. En so wi no moe frede wawan taki, wi de go lasi da moni vo wi, ma da temple srefi vo da bigi gado Diana soema no sa loekoe vo noti moro, en da grani vo hem, disi heeli Asia nanga heeli grontapo de sori respekki, sa gowei en lasi toe.

28. Di dem jeri dati, dem hatti kom bron, en dem bari taki : Diana vo Efesus de bigi !

29. En da heeli foto kom oproeroe ; ala soema ron kom makandra na komediehoso, dem sleepi Gajus nanga Aristarkus go nanga dem, disi ben kom nanga Paulus, komopo na Macedonia.

30. Paulus ben wani djompo go na dem soema mindri, ma dem brara ben tapo hem.

31. En wan toe vo dem gransoema vo Asia srefi, disi ben de kompe vo hem, dem seni begi hem, vo a no moe go na da plesi.

32. En dati meki trawan bari so, trawan so ; bikasi da heeli hipi ben de na broeja, en moro foeloe vo dem soema no ben sabi srefi, vo san hede dem ben kom makandra.

33. Now dem hali Alexander komopo na ini da hipi ; bikasi da hem dem Djoe ben teki potti na fesi. En Alexander waarskouwe dem nanga hanoe, a wani gi dem soema verantwoortoe.

34. Ma di dem si taki, hem da wan Djoe, dem alamal bigin leki nanga *wan* tongo vo bari toe joeroe langa taki : Diana vo Efesus de bigi !

35. Na baka di fiskali meki dem soema bedare, a taki : Oen soema vo Efesus ! hoesoema sa de dia, disi no sabi taki, da foto Efesus habi da temple vo da

bigi gado Diana nanga da printje, disi ben fadom komoto na hemel ?

36. We, di no wan soema no kan strij dati, vo da hede a fiti oen, vo oen tan tiri, en vo oen no doe wansani zondro praktizeeri.

37. Oen ben tjari dem soema kom dia, disi tog no ben foefoeroe na ini temple, en da gado vo oen dem no ben kosi toe.

38. We, efi Demetrius nanga dem soema vo da wroko vo hem habi sani, vo klage wan soema, tog kroetoe sidom, en granman de toe ; we, meki dem go klage makandra.

39. Ma efi oen habi wan trawani vo onderzoekoe, meki oen doe dati na wan ordentliki komparisi.

40. Bikasi vo da oproeroe, disi ben hopo tidei, wi moese frede taki, dem kan go klage wi ; en dan wi no habi no wansani, disi wi kan teki vo sori, san meki da oproeroe kom. Di a ben taki dati, dan a bedanke ala dem foeloe soema, meki dem gowei.

KAP. 20.

Paulus go na Macedonia. Eutikus fadom, a dede, ma Paulus wieki hem baka. Na baka a go na Miletus ; na dapee a taki dem gransoema vo da gemeente na Efesus adjosi.

NA baka di da oproeroe pasa kaba, Paulus kali dem disciple kom na hem, a brasa

dem, en dan a teki pasi vo go na Macedonia.

2. En di a ben waka dem kondre (vo Macedonia) doro, gi dem foeloe vermane, dan a kom na Griekikondre, en na dapee a tan drie moen langa.

3. Ma di dem Djoe ben zoekoe vo kisi hem, di a wani gowei nanga sipi na Siria, vo da hede a potti, vo draai baka go na Macedonia.

4. En Sopater vo Berea, Aristarkus nanga Sekundus vo Tessalonika, Gajus nanga Timoteus vo Derbe, nanga Tigikus en Trofimus vo Asia, dem waka go nanga hem tee na Asia.

5. Ma di dem ben go na fesi, vo da hede dem tan wakti wi na Troas.

6. We, na baka Paaska wi komoto nanga sipi na Filippi, en da dei di meki vijvi wi kom na dem na Troas; na dapee wi tan sebi dei langa.

7. Ma da fosi dei vo wieki, di dem disciple ben kom makandra vo broko da brede, Paulus holi wan kerki gi dem, di deibroko a ben wani gowei; en a holi da preeki tee min-drineti.

8. Dem ben letti foeloe kandra na tapo da zoldro, pee dem ben kom makandra.

9. We, wan jonkman, disi dem ben kali Eutikus, ben sidom dapee na tapo vensre, en di Paulus preeki so langa, a fadom na wan dipi slibi; en

na ini da slibi a komoto tee na drie zoldro tapo fadom na ondro, en dem hopo hem dede dede, poeloe na gron.

10. Ma Paulus zakka go na gron, a go lidom na hem tapo; en so a brasa hem, a taki: No frede! bikasi hem zieli de na hem ini.

11. Dan a go baka na zoldro, a broko da brede, a njam; en dan a go doro vo taki nanga dem tee moesoedei; na baka a teki pasi gowei.

12. Ma da jonkman dem tjari kom na tapo zoldro baka liebiliebi, en dati ben meki dem habi toemoesi troostoe.

13. Wi ben waka go na fesi kaba nanga sipi, go na Asson, pee wi ben wani teki Paulus kom na wi; bikasi so hem ben taki gi wi taki, tee so fara hem wani waka nanga foetoe.

14. En di a kom na wi na Asson, wi teki hem na ini sipi; en so wi kom na Mitilene.

15. En di wi komopo dapee, deibroko wi kisi abrasei vo Kios; en wan dei na baka wi kom na Samos; wi tan slibi na Trogillion; en deibroko wi kom na Miletus.

16. Bikasi Paulus ben pramisi vo pasa Efesus na sei, vo a no moese lasi tem na Asia; bikasi a meki moeiti si, efi a kan de, vo kisi Jerusalem bifo Pinksterfeest.

17. Di a de na Miletus, a seni soema go na Efesus, go

kali dem gransoema vo gemeente kom.

18. En di dem kom na hem, a taki gi dem taki: Oen sabi, fa mi ben holi mi srefi na oen mindri sinsi vo da fosi dei, di mi ben kom na Asia, tee tidei;

19. Fa mi ben dieni Masra nanga ala zakkafasi en nanga foeloe haiwatra en na ini so meni tesi, disi ben miti mi, di dem Djoe ben de na mi baka vo kisi mi.

20. Fa mi no ben kibri no wansani gi oen, disi boen vo oenoe; ma mi ben meki oen sabi ala; mi ben leri oen publiki en na oen hoso toe;

21. Djoe nanga Grieki mi ben vermane, meki dem draai kom na Gado, bribi na Masra Jezus Kristus.

22. En now, loekoe! mi geest de na boeje, en so mi de go na Jerusalem; mi no sabi, san sa kom mi abra janda;

23. Nomo santa Jeje de taki na ibri foto taki, boeje nanga pina de wakti mi.

24. Ma mi no frede vo ala dati, mi liebi srefi no diri na mi; en so mi kan doro mi pasi nanga plisiri, nanga da wroko toe, disi Masra Jezus ben gi mi vo doe, vo mi taki krin vo da Evangelium vo da gnade vo Gado.

25. En now, loekoe! mi de sabi taki, oen no sa si mi fesi moro, oen alamal, pee mi ben

waka doro, preeki vo Gado-kondre.

26. Vo da hede mi de taki krin gi oen dia tidei taki, mi de krin vo oen ala broedoe.

27. Bikasi mi no ben kibri no wansani gi oenoe; ma mi ben meki oen kom sabi da heeli wani vo Gado.

28. We, potti hai na oen srefi en na tapo da heeli hipi, disi santa Jeje ben potti oen leki dem herder, vo oen loekoe en tiri da gemeente vo Gado, disi hem ben bai nanga hem eigen broedoe.

29. Bikasi mi de sabi taki, te mi no sa de moro, dan krasi tigri sa kom na oen mindri, disi sa pori da hipi.

30. Na oen mindri srefi soema sa hopo, disi sa leri soema verkeerti sani, vo hali dem disciple kom na dem sei.

31. Vo da hede oen moese wakti, en membre, fa mi no ben kom weri drie jari langa, vo vermane ibriwan vo oenoe nanga watra na hai dei nanga neti.

32. En now, oen brara! mi de begi Gado, vo hem moe holi kibri oen nanga hem woor-toe en nanga hem gnade; bikasi hem habi tranga, vo helpi oen tee doro, en vo gi oen da porsi na mindri ala dem soema, disi ben kom santa.

33. Mi no ben zoekoe zilber, ofoe goutoe, ofoe klosi na no wan soema.

34. Oen srefi sabi taki, dem

hanoe vo mi disia ben wroko so meni, leki mi ben habi vanoodoe nanga dem trawan toe, di ben de nanga mi.

35. Mi ben sori oen na alafasi, fa a de fiti wi vo wroko so, meki wi kan helpi dem zwakewan, en vo wi membre da woortoe vo Masra Jezus, disi a ben taki : A moro switi vo *gi* sani, leki vo teki sani.

36. We, di a kaba vo taki, dan a potti hem knie na gron, begi nanga dem alamal.

37. En dem alamal ben krei reti reti, dem brasa Paulus, dem bosi hem.

38. Ma noti no ben hati dem so tranga leki da woortoe, disi a ben taki gi dem taki, dem no sa si hem fesi moro. En so dem tjari hem go hafoepasi tee na ini sipi.

KAP. 21.

Paulus komoto na Miletus go na Jerusalem ; na dapee dem vijanti kisi hem.

NA baka di wi ben taki dem adjosi, go na zee, wi waka reti doro, tee wi kom na Koos, en deibroko wi kom na Rodus, en komoto dapee wi kom na Patara ;

2. En di wi finni wan sipi dapee, disi ben de vo go na Fenicia wi go na ini, go na zee.

3. Di wi kisi Ciprus vo si, wi libi hem na kroekoetoe han sei, go na Siria, en na Tirus wi go na sjoro ; bikasi na dapee da sipi ben moese poeloe lai.

4. En di wi finni disciple dapee, wi ben tan sebi dei nanga dem. En da geest meki dem waarskouwe Paulus, vo a no moe go na Jerusalem.

5. Ma tog na baka vo dem dei wi komoto ageen, wi teki pasi baka. En dem alamal nanga dem wefi nanga dem pikien potti wi hafoepasi, tee wi komoto na ini foto ; en na watrasei wi potti knie na gron, begi.

6. Dan wi taki makandra adjosi, en wi go na ini sipi ; ma dem draai baka go na hosu.

7. Now wi komoto na Tirus, wi holi wi pasi doro, tee wi kom na Ptolemais ; na dapee wi taki dem brara odi, en wi tan wan dei nanga dem.

8. Deibroko Paulus nanga wi, di ben de nanga hem, teki pasi baka, wi kom na Cesarea ; na dapee wi go na da hosu vo Filippus, da Evangelisti, disi ben de wan vo dem sebi soema toe ; en nanga hem wi tan.

9. We, hem ben habi fo oemanpikien, disi ben de wendje en dem taki profetitori.

10. Di wi ben tan dapee wan toe drie dei kaba, wan profeti vo Judea ben kom dapee toe, a nem Agabus,

11. En di a kom na wi, a teki da banti vo Paulus, a tai hem hanoe nanga foetoe, a taki : Santa Jeje de taki : Da so dem Djoe na Jerusalem sa tai da soema, disi da banti de

vo hem, en dem sa gi hem abra na hanoë vo dem heiden.

12. Di wi jeri dati, wi nanga dem soema vo dapee begi Paulus, vo a no moe go na Jerusalem.

13. Ma Paulus piki taki: San dati, disi oen de krei so, meki mi hatti kom safoe? Mi de klari, no wawan vo meki dem tai mi, ma vo mi dede srefi na Jerusalem vo da nem vo Masra Jezus hede.

14. We, di wi si taki, wi no kan dwingi hem, wi tan tiri, wi taki: Meki a kom so, leki fa Masra wani!

15. Na baka vo dem dei wi meki wi srefi klari, en so wi hopo go na Jerusalem.

16. Wan toe disciple vo Cesarea kom go toe nanga wi, dem tjari wi go na wan ouroe disciple, disi dem ben kali Mnason vo Ciprus, meki wi go liebi na hem hoso.

17. We, di wi doro na Jerusalem, dem brara teki wi nanga plisiri.

18. En deibroko Paulus go nanga wi na Jakobus, pee ala gransoema ben kom makandra.

19. En di a ben taki dem odi, dan a verteli dem alasani na baka makandra, san Gado ben doe nanga da wroko vo hem na mindri vo dem heiden.

20. We, di dem jeri dati, dem prijze Masra, en dem taki gi hem taki: Brara! joe si, hoemeni doezend Djoe de, disi

de bribi; ma dem alamal de feti jete vo da wet hede.

21. We, dem ben jeri vo joe, fa joe de leri ala Djoe, di de na dem heiden mindri, meki dem bedanke Moses; en joe taki, dem no moe besnijde dem pikien moro, en dem no ha vo waka moro na da fasi vo da wet.

22. We, san vo doe now? A sa de vanoodoe, vo ala soema kom makandra; bikasi dem sa jeri taki, joe ben kom.

23. We, doe so leki wi sa taki gi joe: Wi habi dia fo mansoema, disi ben doe wan pramisi;

24. Teki dem en krini joe srefi nanga dem makandra, en pai san a sa koste, vo dem kan meki soema koti dem hedewiwiri, dan ala soema sa si taki, dasani disi dem ben jeri vo joe, no de troe; bika joe srefi de waka so toe, vo joe holi da wet.

25. Ma gi dem bribisoema, disi ben de heiden fosi, wi ben skrivi taki, wi finni vo boen, vo dem no habi vo holi ala sosani, buiti vo dem loekoe boen, meki dem no njam kroekoetoe gado ofrandi, nanga broedoe, nanga so soortoe meti, disi no ben lasi hem broedoe, en vo dem no hoeroe.

26. We, Paulus teki dem soema, en deibroko a krini hem srefi nanga dem makandra, en dan a go na ini temple, a piki taki, hem de holi dem

dei, vo krini hem srefi, (en so a tan dapee,) tee dem meki da ofrandi vo ibriwan vo dem.

27. We di pikinmoro dem sebi dei pasa kaba, dem Djoe vo Asia kom si hem na ini temple; en dem meki da heeli piple kom na sekseki, dem potti han na hem,

28. Dem bari taki: Oen soema vo Israel, kom helpi! Dati de da soema, disi de leri ala soema na alapee, vo dem no teli disi piple, nanga da wet, nanga da plesi disia; en buiti dati a tjari Grieki toe kom na ini temple, meki da santa plesi disia kom gemeen.

29. (Bikasi dem ben si Trofimius vo Efesus waka nanga hem na strati, en vo da hede dem denki taki, Paulus ben tjari hem kom na ini temple.)

30. En da heeli foto kom na sekseki; ala soema ron kom makandra, en dem kisi Paulus, sleepi hem komoto na ini temple; en so wantem dem sloto doro.

31. We, ala di dem ben zoekoe vo kili hem, da komandanti vo dem (romeini) soldati kom jeri taki, heeli Jerusalem de na sekseki.

32. En wantem a teki dem soldati nanga dem ofciri, a ron go na dem. En di dem si da komandanti nanga dem soldati de kom, dem kaba vo fom Paulus.

33. Ma di da komandanti

kom klosibei, a go kisi hem, a meki dem tai hem nanga toe ketting, en dan a haksi, hoe-soema da hem, en san a ben doe?

34. Ma na mindri vo ala dem soema trawan bari disi, trawan dati; en di a no ben kan jeri wan retisani vo da babari hede, a taki, meki dem tjari Paulus go na binfoto.

35. En di a kisi dem stoepoe, dem soldati ben moese vo hopo tjari hem; bikasi dem soema ben krasi toemoesi.

36. En da heeli hipi soema waka kom na hem baka, dem bari taki: A moese dede!

37. We, di dem ben wani tjari Paulus go na ini binfoto, a haksi komandanti taki: Mi ha pasi vo taki nanga joe? Hem taki: Joe sabi vo taki grieki?

38. Joe a no da Egiptisoema, disi ben meki oproeroe tra dei, en disi ben tjari fodoezend kiliman go na doro na woes-tijn?

39. Ma Paulus taki: Mi da wan Djoe, vo Tarsus, wan burger vo wan foto na Cilicia, ala soema sabi da foto; we, mi begi joe taki, gi mi pasi, vo mi kan taki nanga ala dem soema dia!

40. We, di a gi hem pasi, now Paulus go tanapoe na dem stoepoe tapo, a waarskouwe dem soema nanga hanoe. En di dem alamal ben tan tiri krin krin, a bigin vo taki

nanga dem na ebreeis tongo, a taki :

KAP. 22.

Paulus verantwoortoe hem srefi. Dem Djoe wani kili hem ; ma a taki, hem de wan romeini burger.

OEN brara nanga tata! jeri da verantwoortoe vo mi, disi mi de go gi oen noja!

2. We, di dem jeri taki, a taki ebreeis nanga dem, dem tan tiri moro moro. En hem taki :

3. Mi da wan Djoe, mama meki mi na Tarsus na Cilicia-kondre, ma dia na da foto disi dem ben kweeki mi na Gama-liel foetoe sei ; dem leri mi da wet vo dem tata vo wi toemoesi fini, en mi ben feti vo Gado troe, so leki fa oen alamal de doe tidei.

4. Ala soema, disi ben waka da (njo) pasi, mi ben zoekoe vo kili ; man nanga oeman mi tai, tjari go na dem doengroehoso.

5. Dati grandomine srefi kan taki, nanga da heeli kroetoe en ala gransoema, bikasi dem ben gi mi brievi srefi vo tjari go na dem Djoe na Damaskus, vo mi tai dem soema vo dapee toe, tjari kom na Jerusalem, meki dem kisi strafoe.

6. Ma na pasi wansani kom miti mi ; di mi kom klosibei vo Damaskus, na dinatem so na *wan* bro wan bigi letti vo hemel kom rontoe mi.

7. En di mi fadom na gron, mi jeri wan stem taki gi mi taki : Saul, Saul, san hede joe vervolge mi so ?

8. Ma mi piki taki : Masra, hoesoema da joe ? En hem taki gi mi taki : Mi da Jezus vo Nazaret, disi joe vervolge.

9. Dem tra soema, di ben de nanga mi, ben si da letti toe, en dem skreki ; ma da stem vo da soema, disi taki nanga mi, dati dem no versta.

10. Now mi taki : Masra, san mi moe doe ? En Masra taki gi mi taki : Hopo, go na Damaskus, na dapee dem sa taki gi joe alasan, di Gado wani, vo joe moe doe.

11. En di da glori vo da letti ben meki mi no kan si, vo da hede dem trawan, di ben de nanga mi, tjari mi na hanoë ; en so mi kom na Damaskus.

12. Na dapee wan soema ben de, a nem Ananias, wan vroom soema na fasi vo da wet, disi habi wan boen nem toe na ala Djoe, di de liebi dapee.

13. We, hem kom na mi, a go tanapoe na mi fesi, a taki gi mi taki : Brara Saul, joe moe si baka ! En da srefi joeroe mi hai hopo, mi si hem.

14. Ma hem taki : Da Gado vo dem tata vo wi ben potti joe, vo joe kom sabi hem wani, en vo joe si da regtvaardiki Jezus, en vo joe jeri da stem vo hem mofu.

15. Bikasi joe sa de hem getuige na ala soema vo dasani,

disi joe ben si en disi joe ben jeri.

16. We now, san joe de draai? Hopo, en teki doopoe, meki dem zondoe vo joe wasi poeloe, en kali da nem vo Masra!

17. Na baka, di mi draai kom baka na Jerusalem, wan dei di mi ben begi na ini temple, mi geest libi mi skin, go na tapo;

18. En mi si Masra, di taki gi mi taki: Meki hesi gowei, komoto na Jerusalem; bikasi dia dem no sa teki san joe taki vo mi.

19. Ma mi taki: Masra, dem srefi de sabi, fa mi ben hiti dem soema na ini doengroehoso, disi de bribi na joe, en fa mi ben geesele dem na dem kerki;

20. En di dem ben trowei da broedoe vo Stefanus, da getuige vo joe, mi tanapoe toe dapee en mi ben ha plisiri vo da dede vo hem, mi wakti dem soema klosi, disi ben kili hem.

21. Ma hem taki gi mi taki: Go ma! bikasi mi sa seni joe go farawei tee na dem heiden.

22. Tee so langa dem jeri Paulus; ma di a taki *da* woor-toe, now dem hopo dem stem, dem taki: So wan soema no moese tan na grontapo; bikasi a no fiti, vo a liebi!

23. We, di dem bari so, poeloe dem klosi trowei, hiti stofoe na tapo;

24. Da komandanti gi ordre, vo dem tjari Paulus go na ini binfoto, a taki, meki dem geesele hem, vo a taki, meki hem jeri, vo san hede dem bari so na hem tapo.

25. Ma di dem ben wani tai hem nanga tetei, Paulus taki gi da ofciri, disi tanapoe dapee, taki: Hoefasi? oen ha pasi vo geesele wan romeini soema, zondro kroetoe vonisi hem?

26. Di da ofciri jeri dati, a go na komandanti, gi hem raportoe, a taki: Loekoe boen, san joe go doe; bikasi da soema da wan Romeini.

27. Now da komandanti srefi kom na hem, a taki: Joe de wan Romeini troe? Taki gi mi! Hem taki: Ja.

28. Da komandanti piki taki: Mi ben bai da burgerregt vo wan bigi moni. Paulus taki: Ma mi gebore srefi leki wan romeini burger.

29. Now dem soema, disi ben de vo haksi hem, loesoe hem wantem. En da komandanti srefi kom frede, di a jeri taki, Paulus de wan Romeini, kaba hem ben tai hem.

30. Deibroko a wani jeri moro krin, hoe klaag dem Djoe habi vo hem; en vo da hede a meki dem loesoe dem tetei vo hem, a seni kali dem grandomine nanga da heeli kroetoe vo dem kom makandra; en dan a seni teki Paulus kom, a potti hem na dem fesi.

KAP. 23.

Paulus tanapoe na fesi vo da djoe-kroetoe. Dem meki barki na hem tapo. Dem seni hem go na Cesarea.

MA Paulus loekoe dem kroetoeman tranga, a taki : Oen soema nanga brara ! Tee leki tidei mi ben waka na Gado fesi nanga wan boen konsiensie.

2. Now grandomine Ananias taki na dem soema, disi tanapoe na hem sei, meki dem gi hem wan klap na hem mofo.

3. Ma Paulus taki gi hem taki : Gado sa fom joe, joe falsi soema ! Joe sidom dia, joe teki da wet, vo kroetoe mi, kaba joe srefi no holi da wet, di joe taki, meki dem fom mi.

4. Ma dem, disi tanapoe rontoe dapee, dem taki : Hoeffasi, joe kosi da grandomine vo Gado ?

5. Ma Paulus piki taki : Oen brara ! mi no ben sabi taki, hem da grandomine. Troe, Boekoe de taki : Joe no moe taki ogri vo da hedeman vo joe kondre.

6. We, di Paulus ben sabi taki, hafoe vo dem de Saduce-man, en da tra hafoe de Farise-man, vo da hede a bari na ini da kroetoe taki : Oen brara ! mi de wan Fariseman en wan Fariseman pikien ; we, di mi habi da hopoe vo da hopo baka na dede, vo dati hede dem klage mi.

7. Di hem taki dati, dem

Fariseman nanga Saduce-man srefi kisi trobi makandra, en so da heeli hipi kom plati.

8. Bikasi dem Saduce-man taki, wan hopo baka no de, Engel no de, geest no de toe ; ma dem Fariseman bribi ala dati.

9. En so wan bigi babari hopo dapee. Bikasi dem meester vo wet vo dem Farise-man sei hopo en strij taki : Wi no finni no wan ogri na da soema disia ; efi somtem wan geest ben taki nanga hem, ofoe wan Engel, no meki wi feti dan nanga Gado !

10. We, di da babari kom so tranga, da komandanti kom frede taki, somtem dem kan masi Paulus, en vo da hede a seni soldati go poeloe hem na dem mindri, tjari go na ini binfoto.

11. Ma da neti di kom, Masra kom na hem sei, a taki : No frede, Paulus ! bikasi so leki joe ben taki vo mi na Jerusalem, so joe moe taki na Rome toe.

12. Deibroko mamantem som vo dem Djoe meki barki makandra, en nanga vloekoe en sweri dem taki, dem no sa njam en dringi, bifo dem no ben kili Paulus.

13. Dem ben de moro leki fotentien soema, disi ben sweri da sweri.

14. We, dem go na dem grandomine nanga gransoema, dem taki : Wi ben sweri en

vloekoe wi srefi taki, wi no sa njam wansani, so langa wi no ben kili Paulus.

15. We, meki oenoe nanga da heeli kroetoe seni taki gi da komandanti, vo a tjari Paulus kom na oen fesi tamara, leki oen wani onderzoekoe da tori vo hem moro fini ; dan wi sa holi wi srefi klari vo kili hem, bifo a kom na oenoe.

16. Ma di Paulus sisa pikien ben jeri da barki, di dem ben meki, hem go na ini binfoto, go pingi Paulus.

17. En Paulus kali wan vo dem ofciri kom na hem, a taki : Tjari da jonkman disi go na komandanti ; bikasi a habi wansani vo taki gi hem.

18. We, da soema teki hem, a tjari hem go na komandanti, a taki : Da Paulus, disi de na doengroehoso, ben kali mi kom na hem, a begi mi, vo mi tjari da jonkman disi kom na joe ; bikasi a habi wansani vo taki gi joe.

19. Now da komandanti teki hem na hanoe, a go nanga hem na sei, a haksi hem taki : San joe ha vo taki gi mi ?

20. Hem taki : Dem Djoe meki barki vo begi joe, meki joe seni Paulus go na dem kroetoe tamara, leki dem wani onderzoekoe da tori vo hem moro fini.

21. Ma joe no moe bribi dem ; bikasi moro leki fotentien soema vo dem de wakti hem, dem ben sweri taki, dem no sa

njam en dringi, bifo dem no ben kili Paulus ; en leki dem de, dem de klari kaba, dem wakti nomo, vo joe taki ja.

22. Now da komandanti meki da jonkman gowei, en a waarskouwe hem, vo a no moe meki wan soema kom sabi taki, hem ben verteli hem dati.

23. Na baka a kali toe ofciri kom na hem, a taki : Holi toehondro soldati klari, vo go na Cesarea, nanga sebitentien soldati nanga hasi, en toehondro nanga lansri ; na negi joeroe sabatem (dem moe klari) ;

24. Wan toe pikin hasi dem moe holi klari toe, vo dem kan potti Paulus sidom na dem tapo, tjari hem go na granman Felix, zondro vo wan soema kan doe hem wansani.

25. En a skrivi wan brievi, disi ben taki so :

26. Claudius Lisias seni taki gran odi na wi bigi granman Felix !

27. Da soema disia dem Djoe ben kisi, en dem ben sa kili hem, efi mi no ben kom nanga dem soldati, poeloe hem na dem mindri ; en so mi kom jeri taki, a de wan Roemini.

28. Ma di mi ben wani sabi, hoe klaag dem habi vo hem, mi tjari hem go na dem kroetoe.

29. En so mi finni taki, dem klage hem vo som kwesie vo da wet vo dem ; ma no wansani dem ben potti na hem tapo,

vo a moe dede, ofoe vo a moe go na boeje.

30. Ma di mi jeri taki, dem Djoe meki barki, wakti da soema, mi seni hem kom na joe wantem ; en mi taki gi dem soema toe, disi klage hem, meki dem taki na joe fesi, san dem ha vo potti na hem tapo. Tan boen !

31. We, dem soldati doe so, leki dem kisi ordre, dem teki Paulus na neti, tjari hem go na Antipatris.

32. En deibroko dem meki dem soldati na tapo hasi waka go nanga hem, en dem draai baka go na binfoto.

33. We, di dem kom na Cesarea, dem gi granman da brievi, en Paulus dem gi abra toe na hem.

34. Di granman ben lezi da brievi, a haksi (Paulus), vo hoe kondre hem de ? En di a jeri taki, a de vo Cilicia,

35. A taki : Mi sa jeri joe, te dem soema kom toe, disi ben klage joe. En dan a gi ordre, vo dem kibri hem na ini da kroetehoso vo Herodes.

KAP. 24.

Tertullus klage Paulus na Felix fesi.
Paulus verantwoortoe hem srefi.

VIJVI dei na baka grandomine Ananias kom nanga dem gransoema en nanga wan soema, disi moe tan na fesi vo taki, a nem Tertullus, dem kom na granman fesi, vo klage Paulus.

2. En di dem kali hem kom, Tertullus bigin vo klage hem, a taki :

3. Granman Felix ! joe de meki wi liebi so tiri, en di joe de zorgoe vo alasani so mooi, joe doe so meni boen na wi kondre ; dati wi sabi alatem en na alapee, en wi de taki joe grantangi vo dati.

4. Ma vo mi no meki joe lasi tem vo soso, mi begi joe, vo joe jeri wi pikinso nomo, leki joe habi da boenhatti alatem.

5. Wi ben finni taki, da soema disia de leki wan pest-siki, a de wan soema, disi de meki oproeroe na mindri vo ala Djoe na heeli grontapo, en a de wan hedeman vo da sekte vo dem Nazareni.

6. A ben probeeri srefi, vo meki da temple kom takroe ; vo da hede wi ben kisi hem, wi ben wani vonisi hem, so leki fa da wet vo wi de taki.

7. Ma Lisias, da koman-danti, ben kom na mindri ; en nanga tranga a teki hem, poeloe hem na wi hanoe,

8. A taki, meki dem soema, disi habi wan klaag vo hem, kom na joe. We, efi joe srefi wani haksi hem, joe kan jeri ala demsani, disi wi de klage hem.

9. En dem (tra) Djoe ben taki so srefi toe, dem taki, dasani de so troe.

10. Ma Paulus, di granman pingi hem taki, a de tem vo

a taki, hem piki so : Di mi sabi taki, sinsi foeloe jari joe de kroetoeman kaba na disi kondre, dati gi mi moro foeloe manhatti vo verantwoortoe mi srefi.

11. Efi joe sa haksi, joe sa jeri taki, no moro leki twaalvoe dei pasa, sinsi mi ben go na Jerusalem vo aanbegi.

12. Dem no ben finni mi taki nanga wan soema na ini temple, ofoe leki wan soema, disi meki oproeroe na soema mindri, no na dem kerki, no na ini foto toe.

13. Dem no kan sori toe taki, demsani de troe, disi dem de potti na mi tapo.

14. Ma dati mi de taki krin gi joe taki, mi de waka da pasi, disi dem de kali wan sekte, en ni dieni da Gado vo dem tata vo mi so, tee mi bribi ala dasani, disi skrivi na ini da wet en na ini dem profeti ;

15. En mi habi da hopoe na Gado, so leki fa dem srefi ver-wakti toe taki, dem dedesoema sa hopo baka, dem regtvaardikiwan so boen leki dem onregtvaardikiwan.

16. Vo da hede mi doe moeiti toe, vo mi habi wan krin konsiensie alatem na fesi vo Gado en na fesi vo liebisoema.

17. We, na baka vo so meni jari mi ben kom (baka na Jerusalem), vo tjari pikin moni kom gi dem (poti) kondreman vo mi, en vo meki ofrandi.

18. Da srefi tem som Djoe

vo Asia ben finni mi na ini temple, di mi de krini mi srefi, no nanga foeloe soema en no nanga babari.

19. A ben fiti, vo dem srefi moese de na joe fesi dia, klage mi, efi dem habi wansani nanga mi.

20. Ofoe, meki dem soema disia srefi taki, efi dem ben finni mi doe wan ogri, di mi ben tanapoe na fesi vo kroetoe ;

21. Somtem a kan de vo da wan woortoe hede, disi mi ben bari, di mi tanapoe na dem mindri, taki : Vo da hopo baka na dede oen ben klage mi tidei.

22. Di Felix jeri dati, a meki demsani tan so langa ; bikasi now a ben kom sabi da pasi moro betre, en a taki : Te komandanti Lisias sa kom dia, dan mi sa onderzoekoe da tori vo oen moro fini.

23. En a gi da ofciri ordre, vo wakti Paulus, en vo a no trobi hem, en vo a no tapo no wan vo dem soema vo hem, vo dieni hem en vo kom na hem.

24. Wan toe dei na baka Felix kom nanga hem wefi Drusilla, disi ben de wan djoeoeman, a seni kali Paulus kom, en a jeri hem vo da bribi na Kristus.

25. Ma di Paulus taki vo da geregtigheid, en fa soema moese liebi en waka krin, en vo da kroetoe, disi de vo kom, Felix kom frede vo troe, en a taki : Go vo di leisi ; niwan-

tem, te a sa fiti mi moro boen, mi sa seni kali joe.

26. A ben denke toe taki, somtem Paulus sa gi hem moni, meki a loesoe hem ; en vo da hede a kali hem foeloetron, taki nanga hem.

27. Ma toe jari na baka Portius Festus kom (granman) na plesi vo Felix. En di Felix ben wani doe dem Djoe wan plisiri, a meki Paulus fika na doengroehoso.

KAP. 25.

Paulus na fesi vo Festus en na fesi vo koning Agrippa.

WE, di Festus kom na kondre, drie dei na baka a komopo na Cesarea go na Jerusalem.

2. Na dapee grandomine nanga dem gransoema vo Djoe kom na hem, dem klage Paulus, en dem begi hem,

3. Vo a doe dem da plisiri, vo meki Paulus kom na Jerusalem ; bikasi dem wakti hem, vo kili hem na pasi.

4. Ma Festus piki dem taki : Paulus de na doengroehoso na Cesarea ; en bambei hem srefi toe sa go dapee.

5. We, dan dem soema vo oenoe—soataki—disi habi pasi, kan kom nanga mi, klage da soema, efi a ben doe wan ogri.

6. We, di a ben tan nanga dem wan aiti ofoe tien dei so nomo, dan a go baka na Cesarea ; en deibroko a go sidom

na kroetoestoeloe, a meki dem tjari Paulus kom na hem fesi.

7. We, di Paulus kom, dem Djoe, disi ben komopo na Jerusalem, kom tanapoe rontoe dapee, dem tjari foeloe hebi klage vo Paulus kom ; ma dem no ben kan sori noti.

8. Bikasi Paulus verantwoortoe hem srefi toe, a taki : Mi no ben foutoe da wet vo dem Djoe, ofoe da temple, ofoe Keizer.

9. Ma di Festus ben wani doe dem Djoe wan plisiri, a piki Paulus taki : Hoefasi, joe no wani go na Jerusalem, meki dem kroetoe joe janda vo demsani na mi fesi ?

10. Ma Paulus taki : Mi tanapoe na fesi vo da kroetoestoeloe vo Keizer ; na dapee dem moese kroetoe mi. Mi no ben doe dem Djoe no wan ogri, dati joe srefi sabi heeli boen.

11. Efi mi ben doe wan ogri ofoe iniwan sani, disi waarti vo mi dede, mi no sa weigre vo dede ; ma efi noti vo ala demsani no de troe, disi dem klage mi, dan no wan soema no kan gi mi abra na dem hanoe. Mi wani meki Keizer kroetoe mi.

12. Now Festus taki nanga dem gransoema vo hem, en dan a piki hem taki : Joe wani Keizer kroetoe joe ! We, na Keizer joe sa go.

13. Wan toe dei na baka koning Agrippa nanga (hem

sis) Bernice kom na Cesarea, vo gi Festus wan visiti.

14. En di dem ben de dapee so meni dei kaba, Festus verteli koning da trobi vo Paulus, a taki: Wan soema dia, disi Felix ben libi na doengroehoso.

15. Di mi ben de na Jerusalem, dem grandomine nanga dem gransoema vo Djoe kom na mi vo hem hede, en dem begi mi, vo mi vonisi hem.

16. Ma mi piki dem taki: Dati no de da fasi vo dem Romeini, vo vonisi wan soema taki, a moese dede, bifo a ben habi dem soema na hem fesi, disi klage hem, meki a habi okasi vo verantwoortoe hem srefi vo dasani, disi dem potti na hem tapo.

17. We, na baka di dem alamal ben kom dia, mi no ben lasi tem, ma deibroko mi go sidom na kroetoestoeloe, en mi meki dem tjari da soema kom.

18. Ma di dem soema hopo, disi ben klage hem, dem no tjari noti vo sosani kom, leki mi ben verwakti;

19. Ma dem habi som kwesie nomo nanga hem vo da relisie vo dem en vo wan Jezus, disi dede kaba, ma Paulus strij taki, a de liebi.

20. We, di mi no ben sabi, fa mi moe koti so wan kroetoe, mi haksi hem, efi hem no wani go na Jerusalem, meki dem kroetoe hem janda vo dasani.

21. Ma Paulus taki, hem wani Keizer kroetoe hem; en vo da hede mi gi ordre, vo dem holi hem dia, tee mi sa seni hem go no Keizer.

22. Now Agrippa taki na Festus taki: Mi srefi sa wani jeri da soema toe. Hem taki: Tamara joe sa jeri hem.

23. We, deibroko Agrippa nanga Bernice kom na ini da kroetoe-kamera nanga toemoesi prodofasi, dem nanga dem ofciri nanga dem gransoema vo foto, en nanga ordre vo Festus dem tjari Paulus kom dapee toe.

24. Now Festus taki: Koning Agrippa, nanga oen soema alamal, disi dia nanga wi! dia oen si da soema, disi da heeli hipi vo dem Djoe ben klage na mi, di vo Jerusalem nanga di vo dia, dem bari taki, da soema no fiti vo liebi moro.

25. Ma di mi finni taki, a no ben doe wansani, vo a waarti vo a dede, en di hem srefi taki toe taki, hem wani Keizer moe kroetoe hem, vo da hede mi ben taki, mi sa seni hem go.

26. Ma mi no sabi wan retisani vo hem, disi mi kan skrivi gi mi masra. Vo da hede mi tjari hem kom na oenoe fesi dia, en moro foeloe na joe, koning Agrippa, vo te oen ben onderzoekoe dasani kaba, mi habi wansani vo skrivi.

27. Bikasi mi denki taki, a no fiti, vo seni wan soema

gowej, zondro vo gi kenisi, hoe ogri dem taki a ben doe.

KAP. 26.

Paulus verantwoordoe hem srefi, en Agrippa taki krin taki, a no ben doe no wan ogri.

NOW Agrippa taki na Paulus taki: Joe ha pasi, vo verantwoordoe joe srefi. En Paulus langa hem hanoe, a verantwoordoe hem srefi, a taki:

2. A boen na mi vo troe, koning Agrippa! di mi kan verantwoordoe mi srefi tidei na joe fesi dia vo ala demsani, disi dem Djoe ben klage mi;

3. Moro foeloe di joe srefi de sabi ala dem gewenti nanga kwesie, di de na mindri dem Djoe. Vo da hede mi begi joe, vo joe jeri mi nanga pasiensie.

4. Ala Djoe de sabi, fa da liebi en waka vo mi ben de vo sinsi mi pikientem; bikasi sinsi bigin mi ben liebi na mindri vo mi piple srefi na Jerusalem.

5. Dem ben sabi mi sinsi langatem kaba (efi dem wani taki reti), fa mi ben liebi, so leki da moro fini spele vo wi relisie de, da vo taki, leki wan Fariseman.

6. We, now mi tanapoe dia, en dem klage mi, vo di mi hopoe dasani, disi Gado ben pramisi gi dem tata vo wi;

7. En tog da srefi sani ala dem twaalvoe famili vo wi de hopoe toe vo si; vo da hede

dem feti so vo dieni Gado na dei en na neti. We, koning Agrippa! vo da hopoe hede dem Djoe de klage mi.

8. Hoefasi? oen denki dan taki, no wan soema no kan bribi taki, Gado de wieki dedesoema?

9. Ma mi srefi toe ben denki fositem taki, mi moese tapo da nem vo Jezus vo Nazaret so meni leki mi kan.

10. En mi ben doe so toe na Jerusalem; mi ben sloto foeloe vo dem santa soema na ini doengroehoso; bikasi dem grandomine ben gi mi da magti; en te dem ben kili dem, dan a ben boen na mi toe.

11. Nofotron mi ben pina dem na ala dem kerki, mi ben dwingi dem vo kosi (Jezus), en mi ben de na dem baka na so wan lau en krasi fasi, tee mi vervolge dem tee na dem vreemde foto srefi.

12. We, di mi ben de doe so, wan dei di mi go na Damaskus nanga magti en ordre vo dem grandomine,

13. Na mindri dei, mi koning! mi si wan letti vo hemel na pasi, a blinkri moro leki zon, en da skijn rontoe mi nanga dem soema, disi ben de nanga mi.

14. We, di wi alamal fadom na gron, mi jeri wan stem taki nanga mi na ebreis tongo taki: Saul! Saul! san joe vervolge mi so? A sa trobi joe, vo joe broko maka nanga foetoe.

15. Mi taki: Masra, hoe-soema da joe? En hem taki: Mi da Jezus, disi joe vervolge.

16. Ma hopo, tanapoe na joe foetoe tapo! Bikasi mi de sori mi srefi gi joe, vo mi meki joe tron wan dienari nanga getuige vo demsani, disi joe ben si, en disi mi sa sori joe jete.

17. Mi sa verloesoe poeloe joe na joe piple hanoe en na dem heiden toe, pee mi de seni joe go;

18. Vo joe hopo dem hai, meki dem draai komoto na ini da doengroe kom na krin, komoto na ondro da tranga vo Satan kom na Gado; vo dem kisi pardon vo dem zondoe nanga da porsi na mindri dem soema, disi ben kom santa nanga da bribi na mi.

19. Vo da hede, koning Agrippa! mi no ben weigre, ma mi doe so leki fa (Masra na) hemel ben sori mi.

20. Fosi mi taki na dem soema na Damaskus en na Jerusalem en na heeli Djoe-kondre, en dan na dem heiden toe taki, meki dem draai dem liebi kom na Gado, en meki dem doe opregti wroko, disi sori taki, dem draai dem liebi troe.

21. We, vo dati hede dem Djoe ben kisi mi na ini temple, en dem probeeri toe vo kili mi.

22. Ma Gado ben helpi kibri mi liebi tee leki tidei, meki mi kan taki krin gi dem lage

soema nanga dem granwan; en mi no ben taki no wansani, buiti dasani, disi dem profeti nanga Moses ben taki, a sa kom so, taki,

23. Kristus moese pina, en hem moese de da fosiwan, disi hopo baka na dede, en vo hem sori da letti gi dem Djoe nanga dem heiden toe.

24. We, di Paulus taki so, vo verantwoortoe hem srefi, Festus taki nanga tranga stem taki: Paulus, joe de lau; di joe sabi so meni, dati meki joe kom lau.

25. Ma hem taki: Mi no lau, mi lobbi granman Festus; mi de taki waarheid, en mi de nanga mi reti verstand.

26. Koning srefi sabi dati toe, en vo da hede mi de taki so fri na koning fesi; bikasi mi denki taki, no wansani vo ala dem tori sa kibri na koning; bikasi dasani no ben pasa na ini wan hoekoe.

27. Hoefasi? koning Agrippa! joe de bribi dem profeti? Ja, mi sabi taki, joe de bribi.

28. Now Agrippa taki na Paulus taki: Pikinmoro joe sa meki mi toe tron wan kristensoema.

29. Ma Paulus taki: Mi wensi vo Gado taki, no joe wawan, ma ala dem trawan toe, disi de jeri mi tidei, moe kom so leki mi de, no pikinmoro, ma krin krin, buiti dem boeje disia.

30. Di hem taki so, dan

koning nanga granman nanga Bernicehopo, nangadem trawan toe, di ben sidom nanga dem dapee ;

31. En dem go pikinso na sei, taki nanga makandra, dem taki : Da soema no ben doe wansani, disi waarti, vo dem kili hem, ofoe vo dem potti hem na boeje.

32. En Agrippa taki gi Festus taki : Wi ben kan loesoe da soema, meki a gowei, efi hem srefi no ben taki, hem wani Keizer moe kroetoe hem.

KAP. 27.

Paulus waka nanga sipi go na Italia.

WE, di dem ben potti, vo wi waka nanga sipi go na Italia, dem gi Paulus nanga som tra boejeman abra na wan ofciri vo dem soldati vo Keizer srefi, a nem Julius.

2. En di wi go na ini wan sipi vo Adramittium, vo wi kan pasa dem plesi vo Asia na sei, wi komoto go na zee. Aristarkus vo Tessalonika na Macedonia ben de nanga wi.

3. Deibroko wikom na Zidon. En Julius handre Paulus so boen tee a gi hem pasi srefi vo go loekoe dem kompe vo hem, vo dem helpi hem nanga wan toe drie sani, di a ben habi vanoodoe.

4. Di wi komoto baka dapee, wi pasa Cyprus na sei ; bikasi winti ben de blo na wi fesi.

5. En di wi doro na da zee,

di de na sei Cilicia en Pamfiliakondre, wi hiti ankra na Mira na Liciakondre.

6. Na dapee da ofciri finni wan sipi vo Alexandria, disi de vo go na Italia, en vo da hede a meki wi go na ini da sipi.

7. Ma di so meni dei langa wi no ben man vo go reti na fesi, tee nanga moeiti wi kisi reti abra vo Gnidus, vo di da winti ben tapo wi ; vo da hede wi pasa Kreta na sei, reti abra vo Salmone.

8. Nanga moeiti nomo wi pasa dapee, en dan wi kisi wan plesi, disi dem kali dem moo ankraplesi ; da foto Lasea ben de klosibei dapee.

9. We, di wi ben lasi foeloe tem kaba, en di noja da tem no ben boen moro vo waka na watra tapo, bikasi da bigi fasten srefi pasa kaba ; vo da hede Paulus vermane dem,

10. A taki : Oen soema ! mi si taki, da waka de go trobi wi ; wi sa lasi foeloe sani, no da lai wawan nanga da sipi, ma wi liebi srefi wi kan lasi toe.

11. Ma da ofciri ben bribi da stuurman nanga da kaptein moro leki san Paulus taki.

12. En di da plesi no ben boen toe, vo meki da sipi tan dapee da heeli kouroetem doro, vo da hede pikinmoro dem alamal taki, a sa boen vo komoto dapee, si, efi somtem dem kan kisi Fenix, vo pasa da kouroetem dapee ; dati da

wan ankraplesi vo Kreta, disi loekoe na zuidwest en na noordwest sei.

13. En di da zuidwinti ben de waai safri, dati meki dem denki taki, a sa go boen, en so dem loesoe ankra, dem pasa Kreta klosibei na sei.

14. Ma no langa na baka wan stormwinti hopo, naki da eilanti; dem kali da winti ooststorm.

15. En di a kisi da sipi so, tee a no kan waka go na fesi vo da winti hede, wi libi hem abra, meki a drifi.

16. En so wi drifi kom na sei wan pikin eilanti, disi dem kali Klauda, en nanga foeloe moeiti nomo wi kom masra vo da bigi boto.

17. Ma di dem ben hali hem kom na ini, na baka dem meki ala soema helpi vo tai da sipi na ondrosei; en di dem ben frede taki, somtem dem kan go fassi na dem zantibangi tapo, dem poeloe ala zeili, en so dem drifi.

18. Ma di da stormwinti slingri da sipi toemoesi, deibroko dem poeloe hafoe vo da lai.

19. En da dei di meki drie, nanga wi eigen hanoe wi teki ala dem wrokosani vo sipi, trowei na ini watra.

20. En di zon ofoe staar no ben de vo si so meni dei langa, en da tranga onweceri ben de na wi tapo so, dati meki wi no ben habi no wan hopoe moro taki, wi sa tan na liebi.

21. En di dem no ben njam wansani so meni langa, vo da hede Paulus go tanapoe na dem mindri, a taki: Oen soema! a ben fiti oenoe, vo gi jesi na mi; wi no ben moese komoto na Kreta; dan wi no ben sa kom na so wan nootoe tee vo lasi so meni sani.

22. Ma now mi de vermane oen taki, meki oen hatti kouroe! bikasi no wan vo oen no sa lasi hem liebi; da sipi wawan sa lasi.

23. Bikasi di neti wan Engel vo da Gado, di mi de vo hem en disi mi de dieni, ben kom tanapoe na mi sei,

24. A taki: No frede, Paulus! joe moese kom tanapoe na fesi vo Keizer; en loekoe, Gado de gi joe ala dem soema presenti, di de nanga joe na ini sipi.

25. We, oen soema, no lasi hatti! bikasi mi de vertrouw na Gado taki, a sa kom so leki fa hem ben taki gi mi.

26. Ma wi sa naki na wan eilanti tapo.

27. We, da neti di meki tien na fo, di wi de drifi rontoe na da adriatise zee, na mindrineti dem soema vo sipi denki taki, dem kom klosibei vo wan sjoro.

28. En di dem hiti da loto, dem finni taki, dapee dipi twenti vaam; en di dem kom pikin moro na fesi, dem hiti loto ageen, en dem finni tien na vijvi vaam.

29. Now dem kom frede taki, somtem dem sa naki na

klipstoon tapo, en vo da hede dem hiti fo ankra na bakasei vo da sipi, en dem de wensi, meki dem kan si dei broko kaba.

30. Ma di dem matrosi zoekoe vo komoto na ini sipi ronwei, dem ben zakka da boto kaba na ini watra, dem doe leki dem wani hiti wan ankra na fesisei toe ;

31. Paulus taki gi da ofciri en gi dem soldati taki : Efi dem disi no tan na ini sipi, dan no wan helpi no de vo oenoe moro.

32. Now dem soldati koti dem tetei vo da boto, meki a fadom.

33. Ma bifo moesoedei Paulus vermane dem alamal taki, meki dem njam wansani ; a taki : Tidei meki tien na fo dei kaba, disi oen tan so de wakti, zondro oen ben njam, oen no ben teki no wansani.

34. Vo da hede mi de begi oen, vo oen njam wansani, meki oen kan holi ; bikasi no wan vo oen no sa lasi wan wiwiri na hem hede.

35. Di a taki so, a teki brede, en na dem alamal fesi a taki Gado tangi, a broko da brede, a bigin vo njam.

36. Now dem alamal hatti kom kouroe, en dem srefi njam toe.

37. Wi ala makandra, di ben de na ini da sipi, ben de toehondro nanga sebitentien na siksi soema.

38. Di dem njam nofo kaba, dan dem meki da sipi kom moro ligti, aladi dem hiti da karoe nanga da areisi toe na ini watra.

39. Deibroko mamantem (dem si sjoro, ma) dem no sabi da kondre ; ma di dem kom si wan hoekoe, pee a boen vo go na sjoro, dem wani tjari da sipi go na ini, efi a kan de.

40. En di dem hali dem ankra, meki da sipi waka na fesi, dem loesoe dem tetei, di dem ben teki tai da tiri, dem hopo da pikin zeili, potti na winti sei, en so dem zoekoe vo kisi sjoro.

41. Ma di wi drifi go na wan plesi, pee toe zee kom miti makandra, da watra naki da sipi na gron ; en da fesisei vo da sipi sidom fassi tee a no seki ; ma da bakasei broko nanga da tranga krasi watra.

42. Now dem soldati gi da rai, vo kili dem soema, di de na boeje, meki no wan vo dem no kan teki ron, swem gowei.

43. Ma di da ofciri wani holi Paulus na liebi, a tapo dem vo doe dati, en a gi ordre, meki dem soema, disi sabi vo swem, djompo fosi go na ini watra, zoekoe sjoro ;

44. Ma vo dem trawan som teki pranga, som teki tra broko piesi vo sipi ; en so dem alamal kom na sjoro, tan na liebi.

KAP. 28.

Paulus doe wan wonderwroko na Melite. A kom na Rome, preeki dapee.

DI wi kom na sjoro, wi jeri taki, da eilanti nem Melite.

2. En dem soema vo dapee ontvanga wi nanga bigi plisiri, dem meki wan bigi faja; dem teki wi alamal kom na ini vo da areen hede, disi ben kom na wi tapo, en vo da kouroe hede.

3. Ma di Paulus go piki wan hipi pikin tiki makandra, potti na tapo da faja, wan sneki djompo komopo na ini, di a fili da faja, a fassi na hem hanoe.

4. We, di dem soema vo dapee si da sneki hanga na hem hanoe, dem taki na makandra taki: Da soema moe de wan kiliman; bikasi da revensi (vo Gado) no wani a moe liebi, alwasi a komoto na watra, ronwei.

5. Ma Paulus slingri da meti go na ini da faja, zondro a kisi wan ogri.

6. Now dem soema wakti, efi a no sa sweli, ofoe efi a sa fadom wantem dede na gron. Ma di dem ben wakti wan heeli piesi tem, en di dem si taki, no wansani no doe hem, now dem kom membre trafasi, dem taki, hem da wan gado.

7. Klosibei vo da plesi da granman vo da eilanti, a nem Publius, ben habi wan buiti;

we, hem ontvanga wi toemoesi boen, a meki wi liebi drie dei na hem hoso.

8. Da srefi tem da tata vo Publius lidom siki nanga koorsoe en nanga rediredi. En Paulus go loekoe hem, a begi vo hem, potti hem hanoe na hem tapo, a meki a kom boen.

9. Na baka dem tra soema vo da eilanti, disi ben de siki, kom toe, dem meki a helpi dem.

10. Dem soema sori wifoeloe respek; en di wi gowei, dem gi wi alasani, disi wi ben habi vanoodoe.

11. Drie moen na baka wi go na zee na ini wan sipi vo Alexandria, disi ben lidom na da eilanti da heeli kouroetem, a nem Kastor nanga Pollux.

12. En di wi kom na Sirakusa, wi tan dapee drie dei.

13. Di wi komopo dapee, wi kisi Regium, en deibroko da zuidwinti hopo; dati meki wi kom na Puteoli da dei di meki toe.

14. Na dapee wi finni brara, en dem begi wi, vo wi tan sebi dei nanga dem; na baka wi go nanga foetoe na Rome.

15. En di dem brara vo dapee jeri vo wi, dem kom miti wi tee na Appius forum en na dem Drie Taberni. En di Paulus si dem, a taki Gado tangi, en a teki manhatti njoe njoe baka.

16. Di wi kom na Rome, da

ofciri gi dem boejeman abra na da komandanti vo dem soldati vo Keizer. Ma Paulus kisi pasi, vo a liebi hem wawan nanga wan soldati, disi moe wakti hem.

17. Drie dei na baka Paulus kali dem gransoema vo Djoe kom makandra. En di dem kom makandra, a taki gi dem taki: Oen soema nanga brara! mi no ben foutoe wi piple ofoe doe wansani trafasi leki dem tata vo wi ben potti, en tog dem tai mi na Jerusalem, dem gi mi abra na hanoe vo dem Romeini,

18. Disi ben wani loesoe mi; bikasi di dem ben jeri mi, dem no finni wan ogri na mi, vo mi moese dede.

19. Ma di dem Djoe strij taki, dati a no troe, mi no ben si no wan tra helpi moro, buiti vo mi taki, mi wani, Keizer srefi moe kroetoe mi; ma no vo taki, mi habi wansani, vo klage mi eigen piple.

20. We, vo dati hede mi ben kali oen kom makandra, vo si oen en vo taki nanga oen; bikasi vo da hopoe hede, disi Israel habi, dem ben tai mi nanga da ketting disia.

21. Ma dem taki gi hem taki: Wi no ben kisi brievi vo Judea, disi taki wansani vo joe, en no wan vo dem brara, disi ben kom dia, no ben taki ofoe verteli wan ogri vo joe toe.

22. Ma wi sa hangri tog, vo

jeri na joe mofso srefi, sani joe hatti de fili; bikasi vo da sekte disi wi sabi taki, na no wan pee soema wani jeri hem.

23. Now dem potti wan dei gi hem, en da srefi dei foeloe soema kom na hem, pee a ben de liebi, en hem taki en poeloe da tori vo Gadokondre krin gi dem; a teki da wet vo Moses nanga dem profeti, en so a zoekoe vo meki dem kom bribi na Jezus; vroekoe mamantem a bigin, a taki tee na sabatem.

24. En hafoe vo dem ben bribi dasani, disi hem taki; ma hafoe no bribi.

25. We, di dem srefi no ben akordeeri makandra, bifo dem gowei, Paulus gi dem da *wan* woortoe jete, a taki: Santa Jeje ben taki reti gi dem tata vo wi nanga mofso vo profet Jesajas, di a taki:

26. Go na da piple disia en taki: Nanga jesi oen sa jeri, ma oen no sa versta; en nanga hai oen sa si, ma oen no sa kisi hem krin;

27. Bikasi dem soema hatti disia de tranga vo troe, en dem jesi no de jeri boen, en dem hai tapo; vo nooiti dem no si nanga dem hai, en vo dem no jeri nanga dem jesi, en vo dem no versta nanga dem hatti, draai dem liebi, vo mi kan helpi dem.

28. We, vo da hede oen moe sabi taki, Gado sa seni da helpi vo hem go na dem heiden, en dem sa jeri hem.

29. Di a taki dati, dem Djoe gowei, en dem kisi foeloe kwesie dem na dem makandra.

30. Ma Paulus tan toe heeli jari na ini da hoso, disi a ben

joeroe; en ala soema, disi kom na hem, a ontvanga;

31. A preeki vo da koning-kondre vo Gado, en a leri fri vo Masra Jezus Kristus, zondro wan soema ben tapo hem.

DA BRIEVI VO APOSTEL PAULUS GI DEM BRIBISOEMA NA ROME.

KAP. 1.

Vo Jezus Christos. Da tranga vo da Evangelium. Dem zondoe vo dem heidem.

MI, Paulus, wan dienari vo Jezus Kristus, di hem ben kali vo wan Apostel en di hem ben verkiesi vo preeki da Evangelium vo Gado,

2. Disi hem ben pramisi na fesi nanga mofo vo dem profeti vo hem na ini dem santa Boekoe,

3. Vo hem Pikien Jezus Kristus, wi Masra, disi ben komopo na ini da siri vo David na hem skinfasi,

4. Ma a ben sori hem srefi so krin en tranga leki da Pikien vo Gado, nanga da geest, disi de meki (wi) kom santa, sinsi hem ben hopo baka na dede,

5. Disi ben meki wi kisi da gnade nanga da apostelamt, vo teki hem nem, preeki da gehoorzaam vo bribi na mindri vo ala heiden;

6. So leki som vo oenoe ben de (heiden) toe, disi Jezus Kristus ben kali;

7. We, ala dem, di de na Rome, dem lobbi pikien vo Gado, di hem ben kali vo kom santa, (mi taki): Gnade moe de nanga oen, en vrede vo Gado, wi tata, en vo Masra Jezus Kristus!

8. Fosi mi de taki mi Gado grantangi nanga Jezus Kristus toe, vo oen alamal hede, disi dem prijze da bribi vo oen na ala kondre.

9. Bikasi Gado de mi getui-ge, hem, di mi de dieni na ini mi hatti na da Evangelium vo hem Pikien, hem de sabi, fa mi no kaba vo membre oen,

10. En fa mi de djeme alatem na ini dem begi vo mi, efi somtem mi sa finni wan boen okasie wantron, vo kom na oenoe nanga wani vo Gado.

11. Bikasi mi hangri vo si oen, vo mi plati som goedoe gi

oenoe vo oen zieli, meki oen kom tranga ;

12. Da vo taki, vo mi nanga oenoe finni troostoe makandra nanga da bribi, disi wi habi, oenoe nanga mi makandra.

13. Troe, mi moese meki oen kom sabi, oen brara ! taki, mi ben pramisi nofotron kaba vo kom na oenoe, vo mi finni wan toe vroektoe na oen mindri toe, leki mi ben si na mindri vo tra heiden toe, (ma tee tidei mi no ben finni pasi jete).

14. Mi verpligti vo (helpi) ala toe, dem Grieki nanga dem disi no de Grieki, dem disi sabi sani, nanga dem disi no sabi sani.

15. Vo da hede so meni leki mi kan, mi sa doe moeiti, vo preeki da Evangelium gi oenoe toe na Rome.

16. Bikasi mi no de sjem vo da Evangelium vo Kristus ; bikasi a de wan kragti vo Gado, vo meki ala dem soema zieli finni boen, disi de bribi hem ; fosi dem Djoe, na baka dem Grieki toe.

17. Bikasi hem de sori wi da gerechtigheid, disi habi waarti na Gado fesi, disi wi kisi nanga bribi, en disi wi holi toe nanga bribi ; so leki fa Boekoe de taki : Da regtvaardiki soema sa liebi vo hem bribi hede.

18. Bikasi da hattibron vo Gado na hemel de kom na krin na tapo ala ogri fasi en ongereg-
tigheid vo dem soema, disi de

tapo da waarheid na ini da ongerechtigheid vo dem ;

19. Bikasi vo sabi taki, wan Gado de, dati dem de sabi ; bikasi Gado srefi meki dem kom sabi dati.

20. Alwasi dem no kan si hem srefi nanga hai, tog sinsi a ben meki hemel nanga grontapo, dem kan si da bigi tranga nanga da Gadofasi vo hem krin krin, efi dem loekoe ala hem wroko ; en vo da hede dem no kan taki, dem no sabi.

21. We, ala di dem sabi taki, wan Gado de, tokoe dem no ben respeki hem leki Gado, dem no taki hem tangi toe ; ma dem bigin praktizeeri soso sani, en da verkeerti hatti vo dem tron doengroe.

22. Di dem denki taki, dem koni, dati meki dem tron lau-
man ;

23. En dem teki da glori vo da Gado, disi no kan pori ; dem kenki hem, meki a tron wan popiki leki wan liebisoema, disi moese pori, en leki dem fowloe, en leki dem meti, disi habi fo foetoe, en disi de kruipi.

24. Vo da hede Gado libi dem abra toe na ini ala takroe sani, so leki dem hatti de luste ; dem doe sjemwroko nanga dem eigen skin, dem na dem makandra ;

25. Dem draai da waarheid vo Gado, meki a tron lei ; en dem aanbegi en dieni dasani, disi Gado ben meki, moro leki hem, disi ben meki alasani,

en disi de vo prijze teego.
Amen.

26. Vo da hede Gado ben libi dem abra toe na ini dem sjem luste. Bikasi dem oeman no handri nanga dem skin, so leki fa a fiti, ma dem doe sani, disi no fiti vo dem doe.

27. So srefi dem man no de liebi nanga oeman moro, so leki fa a fiti, ma na ini dem luste dem kom faja so tee, dem na dem makandra doe takroe; man nanga man doe sjemwroko makandra, en so dem kisi da strafoe na dem eigen skin, disi de fiti da verkeerti wroko vo dem.

28. En di dem no ben ke vo kom sabi Gado, vo da hede Gado libi dem abra na ini dem verkeerti membre vo dem, vo doe sani, disi no fiti;

29. Dem foeloe nanga ala soortoe ongeregtigheid en ogri hatti, en hoeroedoe en gridifasi en ogridoe; dem foeloe nanga djaloesoe en kiliwroko en feti en bedriegifasi en triki;

30. Gongosaman dem de nanga leiman; dem no lobbi Gado, dem asranti, dem habi heimembre, dem meki dem srefi bigi, dem praktizeeri slegtisani, dem no harki dem tata nanga mama,

31. Dem no ha verstand, dem no de holi woord, dem no habi no wan lobbi, dem no gi soema pardon en dem no habi sarihatti.

32. En alwasi dem de sabi

da geregtigheid vo Gado taki, dem soema, disi de doe so, fiti vo dede, tog dem doe so; en no dati wawan, ma dem ha plisiri toe, vo si trawan doe so srefi.

KAP. 2.

Dem D joe de wanfasi zondari leki dem heiden, alwasi dem meki dem srefi bigi nanga da wet vo Moses en nanga da besnijde.

VO da hede, joe soema, alwasi hoesoema joe de, joe no kan krini joe srefi, ala di joe de kroetoe trawan. Bikasi vo dasani, di joe de kroetoe wan trawan, joe de verdoem joe srefi; bika joe, di kroetoe trawan, doe dem srefi sani toe.

2. Ma wi de sabi taki, Gado de kroetoe dem soema wan reti kroetoe, disi de doe sosani.

3. Ma joe soema! joe, di de kroetoe dem, disi doe sosani, ala di joe doe da srefi sani toe; joe denki taki, da kroetoe vo Gado no sa kisi joe?

4. Ofoe somtem joe veragti da toemoesi boenhatti nanga pasiensie vo hem, disi a verdrage joe so langa? Joe no sabi taki, da boenhatti vo Gado wani meki joe draai joe liebi?

5. Ma joe, nanga joe tranga hatti, di no wani draai kom na Gado, joe srefi de hipi da hattibron (vo Gado) na joe tapo tee na da dei vo da hattibron, pee da regtvaardiki kroetoe vo Gado sa kom na krin,

6. Disi sa gi na ibriwan soema, so leki a fiti hem wroko; vo taki :

7. Glori nanga bigi nem, en vo dem no dede, a sa gi na dem, disi de zoekoe da liebi vo teego nanga pasiensie en nanga boen wroko ;

8. Ma dem, disi lobbi meki trobi nanga soema, en disi no gi jesi na da waarheid, ma dem harki da ongerechtigheid, dem Gado sa loekoe nanga tranga hai en nanga hattibron.

9. Bigi sari nanga benauwtoe sa kisi ala dem soema zieli, disi ben doe ogri, fosi dem Djoe, en na baka dem Grieki toe ;

10. Ma glori nanga bigi nem nanga vrede sa de vo ibriwan soema, disi doe boen, fosi vo dem Djoe, en vo dem Grieki so srefi toe.

11. Bikasi Gado no de loekoe na soema persoon.

12. We, dem soema, disi ben doe zondoe zondro da wet, dem sa go lasi toe zondro da wet ; en dem soema, disi ben doe zondoe, ala di dem ben de na ondro da wet, da wet sa kroetoe dem toe ;

13. (Bikasi no dem, disi de jeri da wet, de regtvaardiki na Gado fesi, ma dem, disi de doe da wet, sa de regtvaardiki.

14. Bikasi, efi dem heiden, disi no habi da wet, kaba vo dem srefi dem de doe dasani, disi da wet de haksi, we, dem srefi, di no habi da wet, dem de wan wet gi dem srefi.

15. En nanga dati dem de sori, fa da wroko vo da wet skrivi na ini dem hatti, en dem konsiensie toe de waarskouwe dem ; so srefi dem gedagti, disi de klage ofoe exkuseeri dem na dem makandra ;)

16. Na da dei, disi Gado sa meki Jezus Kristus kroetoe ala kibrisani vo soema (hatti), leki da Evangelium vo mi de taki.

17. Joe si ? dem de kali joe wan Djoe, en joe de potti joe vertrouw na tapo da wet, en joe meki joe srefi bigi nanga (joe) Gado ;

18. En joe sabi hem wani ; en di dem ben leri joe da wet, dati meki joe srefi sabi toe, san de da moro boen sani vo doe ;

19. En joe denki taki, joe de koni nofo, vo joe kan de wan tjariman vo dem blindewan, wan letti vo dem, disi de na ini doengroe,

20. Wan tiriman vo dem, disi no habi verstand, en wan meester vo dem, disi no sabi sani ; vo di joe sori taki, joe habi da sabi nanga da waarheid, di de na ini da wet.

21. We, di joe de leri trawan, fa joe no leri joe srefi dan ? Joe preeki taki, soema no moe foefoeroe, kaba joe srefi foefoeroe ?

22. Joe taki, soema no moe soeta, kaba joe srefi doe soeta-doe ? Joe habi viste vo dem kroekoetoe gado, kaba joe foefoeroe sani na ini da santa plesi ?

23. Joe meki joe srefi bigi nanga da wet, kaba joe sori Gado asranti nanga dati, di joe de pasa da wet ?

24. Bikasi vo oenoe hede dem heiden de kosi Gado nem, leki dem ben skrivi na Boekoe.

25. Da besnijde de boen troe, efi joe holi da wet ; ma efi joe broko da wet, dan da besnijde vo joe de leki joe no besnijde.

26. We, efi now wan soema zondro besnijde holi dasani, disi da wet de potti : Gado no sa loekoe da soema zondro besnijde dan, leki a habi da besnijde ?

27. En da so da soema, disi no besnijde na dorosei, efi hem holi da wet, hem no sa kroetoe joe ? di joe pasa da wet, ala di joe de na ondro da boekoe vo da wet en na ondro da besnijde ?

28. Bikasi dati no de wan (reti) Djoe, disi de wan Djoe na dorosei ; en dati no de wan (reti) besnijde toe, disi de sori so na dorosei, na skin nomo ;

29. Ma dati de wan (reti) Djoe, disi de wan Djoe na inisei ; en da besnijde vo soema hatti, di de na ini geest, en no na ini da letter vo da wet, dati de da reti besnijde ; da nem vo so wan soema no de vo liebisoema, ma vo Gado.

KAP. 3.

Da geregtigheid de komopo na ini da bribi.

WE, hoesani dem Djoe winni nanga dati dan ? Ofoe san da besnijde helpi dem ?

2. Foeloe, na alafasi. Fosi dem kisi vo holi kibri ala dem taki vo Gado.

3. Bikasi san dati kan hindre, alwasi som vo dem no ben bribi ? Disi dem no ben bribi troe, dati sa meki Gado no holi woord ?

4. Gado moe kibri wi (vo membre so !). Vo taki reti, Gado de holi woord, ma ala soema de leiman ; leki fa Boekoe de taki : Joe sa kisi joe reti nanga dem woortoe vo joe, en joe sa winni, te soema (wani) kroetoe joe.

5. Ma efi da ongeregtigheid vo wi de meki da geregtigheid vo Gado kom moro na krin, san wi sa taki dan ? Somtem Gado doe kroekoetoe, te a strafoe soema ? (Mi taki so na liebisoema fasi.)

6. No, Gado moe kibri wi (vo membre so) ! Fa Gado sa kan kroetoe kondre dan ?

7. Bikasi, efi da leifasi vo mi de meki da waarheid vo Gado kom moro na krin en moro grani, fa mi kan kisi strafoe jete leki wan zondari ?

8. A no moro betre dan, mi doe so, leki dem kosi wi, en leki som soema taki, wi taki so : Meki wi doe ogri, vo wan boen komopo na ini (da ogri) ? Troe, da verdoemenis vo dem de reti.

9. We, fa a de dan? Wi de moro boen leki dem? No, kweti kweti; bikasi wi ben sori na fesi kaba taki, Djoe nanga Grieki de na ondro da zondoe wanfasi;

10. So leki fa Boekoe de taki: No wan soema de regtvaardiki, no wan srefi.

11. No wan soema de, disi habi verstand, no wan soema de, disi de zoekoe Gado.

12. Dem alamal ben libi da reti pasi, dem alamal no waarti; no wan de, disi doe boen, no wan srefi.

13. Dem neki de leki wan hopo grebi; nanga dem tongo dem de taki falsi; snekiwisi de na ondro dem tongo;

14. Dem mofo foeloe nanga vloekoe en nanga bitasani;

15. Dem foetoe de hesi vo trowei broedoe (kili soema).

16. Pori nanga jamer de na (ala) dem pasi;

17. Da pasi, vo finni vrede, dem no sabi;

18. Dem hai no de loekoe na da frede vo Gado.

19. Ma wi sabi taki, alarani disi da wet de taki, dati a de taki gi dem, disi de na ondro da wet; vo ala soema moe tapo dem mofo, en heeli gron-tapo moe habi foutoe na Gado fesi;

20. Vo di nanga dem wroko vo wet no wan soema no kan kom regtvaardiki na hem fesi; bikasi da wet de meki nomo wi kom sabi da zondoe.

21. Ma now da gerechtigheid vo Gado kom na krin zondro da wet, en vo dati da wet nanga dem profeti ben taki krin toe;

22. Dati de da gerechtigheid vo Gado, disi de kom nanga da bribi na Jezus Kristus na ini ala dem soema, en na ala dem soema tapo, disi de bribi.

23. Bikasi dia wi no kan poeloe no wan na ini; dem alamal ben doe zondoe, dem no habi da fosi Gado glori moro;

24. En vo presenti dem kom regtvaardiki vo hem gnade hede, nanga da verloesoe, disi Kristus Jezus ben verloesoe wi;

25. Da hem Gado ben teki potti vo wan verzoenofrandi nanga da bribi na hem broedoe, vo a sori da gerechtigheid vo hem vo da pardon hede, disi a ben gi soema pardon vo dem zondoe, disi dem ben doe fositem, di Gado ben holi pasiensie jete nanga dem;

26. Vo na disi tem now a meki wi kom si da gerechtigheid vo hem, fa hem wawan de regtvaardiki, en fa hem meki da soema kom regtvaardiki toe, disi de bribi na Jezus.

27. We, hoepee da boen nem vo wi de now? A lasi! Nanga hoe wet (a lasi)? Nanga da wet vo dem (boen) wroko? No, ma nanga da wet vo bribi.

28. Vo da hede wi taki, wan soema de kom regtvaardiki

nanga bribi wawan zondro dem wroko vo wet.

29. Ofoe somtem Gado de da Gado vo dem Djoe wawan? A no de da Gado vo dem heiden toe? Ja vo troe, a de da Gado vo dem heiden toc.

30. Bikasi hem de da *wan* Gado, disi de meki dem soema vo da besnijde kom regtvaardiki na ini da bribi; en dem, disi de zondro da besnijde, a meki dem kom regtvaardiki toe nanga da bribi.

31. Hoefasi, wi taki dan taki, da bribi de poeloe da wet? Gado moe kibri wi vo dati! Ma wi meki da wet kisi moro foeloe tranga.

KAP. 4.

Nanga bribi Abraham kom regtvaardiki.

WE, san wi sa taki now vo wi tata Abraham? san hem ben finni nanga da tranga vo hem srefi?

2. Bikasi efi Abraham ben kom regtvaardiki nanga hem wroko, dan a habi boen nem toe, ma no na Gado fesi.

3. Bikasi san Boekoe de taki? Abraham ben bribi Gado, en vo da hede Gado ben loekoe hem leki wan regtvaardiki soema.

4. Ma da soema, disi de vertrouw na hem (boen) wroko tapo, hem no kisi paiman vo boenhatti, ma a ben wroko vo dati.

5. Ma da soema, disi no

potti vertrouw na hem wroko tapo, ma a de bribi na *hem*, disi de meki dem ogri soema kom regtvaardiki, da hem Gado de loekoe vo wan regtvaardiki soema vo hem bribi hede.

6. So leki David toe de blesi da soema, disi Gado meki kom regtvaardiki, zondro a ben wroko vo dati;

7. A taki: Blesi vo dem, disi kisi pardon vo dem ongeregtigheid, en disi dem zondoe vo dem tapo!

8. Blesi vo da soema, disi Masra no de zoekoe hem zondoe moro.

9. We, da blesi disi de dan nomo vo dem, disi besnijde? ofoe somtem a de vo dem toe, disi no besnijde? Bikasi wi ben taki kaba taki: vo da bribi hede Gado ben loekoe Abraham vo wan regtvaardiki soema.

10. Ma na hoetem a ben loekoe hem so? Na ini da besnijde, ofoe bifo a ben kisi da besnijde? No na ini da besnijde, ma bifo a kisi hem;

11. En da marki vo da besnijde a kisi leki wan zegel vo da geregtigheid vo da bribi, disi a ben habi kaba, bifo a kisi da besnijde srefi; vo hem moe kom da tata vo ala dem, disi de bribi, bifo dem kisi da besnijde, vo Gado kan loekoe dem toe leki regtvaardiki soema;

12. En vo Abraham moe kom wan tata vo dem toe, disi

besnijde; dati wani taki, vo dem, disi no besnijde wawan, ma disi de waka toe na ini dem foetstapoe en na ini da bribi vo wi tata Abraham, disi a ben habi, bifo a ben besnijde.

13. Bikasi da pramisi, disi Abraham ofoe hem famili na hem baka ben kisi, taki, hem sa de erfgenaam vo ala kondre, da pramisi a no ben kisi vo da wet hede, ma vo da geregtigheid vo bribi hede.

14. Bikasi efi dem, disi de vo da wet, de erfgenaam, dan da bribi no kan helpi, en da pramisi no de noti.

15. Bikasi da wet de meki strafoe kom; en pee no wan wet no de, na dapee soema no kan pasa hem toe.

16. Vo da hede da geregtigheid moese kom nanga bribi; vo wi kisi hem vo boenhatti, en vo da pramisi tan vaste gi ala pikien (vo Abraham); no gi dem wawan, disi de vo da wet, ma gi dem toe, disi de vo da bribi vo Abraham, di de wi ala tata.

17. So leki fa Boekoe de taki: Mi ben teki potti joe leki wan tata vo foeloe piple, na *da* Gado fesi, disi a ben bribi na hem, en disi de meki dem dedesoema kisi liebi baka, en disi de kali san disi no de jete, meki a kom.

18. So Abraham ben bribi nanga hopoe, alwasi noti no ben de vo hopoe jete, taki *hem*

sa kom wan tata vo foeloe piple, leki fa Gado ben taki: Da so joe siri sa de.

19. En di a no ben zwaki na ini bribi, vo da hede a no loekoe na hem skin, disi ben dede (hafoe) kaba; bika pikinmoro a ben ouroe hondro jari; a no ben loekoe toe na da bele vo Sara, disi ben dede (hafoe) kaba;

20. A no praktizeeri taki, a no sa kisi da pramisi vo Gado, ma a bribi, en a kom tranga na ini bribi, a gi Gado glori;

21. Bikasi a ben sabi troe troe taki, dasani, disi Gado pramisi, dati a habi tranga toe vo doe.

22. Vo da hede Gado ben loekoe dati toe leki hem geregtigheid.

23. Ma no vo hem hede wawan dem ben skrivi dati, leki da vo hem wawan Gado ben loekoe dati so;

24. Ma vo wi hede toe, disi Gado wani loekoe so srefi toe, efi wi bribi na hem, disi ben wieki Jezus, wi Masra, baka na ini dede;

25. Disi Gado ben gi abra vo wi zondoe hede, en vo wi geregtigheid hede a ben wieki hem baka.

KAP. 5.

Vo dem vroehtoe vo da geregtigheid vo bribi. Adam ben tjari zondoe nanga dede kom, ma Kristus tjari geregtigheid nanga liebi kom.

WE, di da bribi ben meki wi kom regtvaardiki, now wi habi vrede nanga Gado vo wi Masra Jezus Kristus hede,

2. Disi ben meki wi habi wan fri pasi nanga da bribi, vo kom na ini da gnade, di wi de na ini; en wi plisiri na ini da hopoe vo da glori vo Gado.

3. En no vo dati wawan, ma wi plisiri toe vo da pina, di wi sabi taki, pina de wroko pasiensie;

4. Pasiensie ageen meki wi kisi onderfindi, en onderfindi meki wi kisi hopoe,

5. En da hopoe meki wi no kisi sjem, vo di da santa Jeje, di wi ben kisi, ben seni da lobbi vo Gado kom na ini wi hatti.

6. Bikasi Kristus ben dede na hem reti tem vo wi zondari, di wi no ben habi tranga jete.

7. Vo wan regtvaardiki soema, mi bribi taki, no wan soema sa wani dede; vo wan boenhatti soema somtem wan trawan sa kan wani dede.

8. Vo da hede Gado ben sori wi, fa hem lobbi wi, nanga dati, di Kristus ben dede vo wi hede, di wi ben de zondari jete.

9. We, di wi kom regtvaardiki kaba nanga hem broedoe, fa hem no sa kibri wi dan, meki da hattibron no moe kisi wi!

10. Bikasi di wi nanga Gado kom verzoen nanga da dede vo hem Pikien, datem di wi

ben de vijanti jete; moro hesi wi zieli sa finni blesi nanga da liebi vo hem, now di wi kom verzoen kaba.

11. En no vo dati wawan, ma wi plisiri toe vo Gado vo wi Masra Jezus Kristus hede, disi ben meki wi kom verzoen kaba.

12. Vo da hede so leki *wan* soema ben tjari zondoe kom na grontapo, en da zondoe tjari dede kom, en so da dede ben doro na ala soema, vo di (nanga Adam) dem alamal ben tron zondari;

13. Bika da zondoe ben de na kondre kaba tee da wet ben kom; ma pee no wan wet no de, na dapee zondoe no habi strafoc.

14. Ma tog sinsi vo Adam tee na Moses da dede ben de masra kaba, en na dem soema tapo toe, disi no ben doe zondoe na da srefi fasi leki Adam: bikasi hem ben de wan printje vo da soema, disi ben de vo kom.

15. Ma nanga da gnade a no de so leki nanga da ogridoe. Bikasi di da *wan* soema ogridoe ben meki foeloe soema moe dede, vo da hede moro hesi da gnade vo da *wan* soema Jezus Kristus ben meki foeloe soema finni da toemoesi bigi gnade vo Gado.

16. So srefi da boen, disi Gado de gi wi, no de so toe leki da zondoe, disi da *wan* soema ben doe; bikasi da vonisi

ben kom vo da *wan* zondoe hede, disi verdoem wi; ma da gnade de helpi poeloe wi na ini *foeloe* ogridoe, meki wi kom regtvaardiki.

17. Bikasi efi da *wan* soema ben meki dede kom masra vo da *wan* soema ogridoe hede; dan moro hesi da *wan* soema Jezus Kristus sa meki dem soema tron masra na ini liebi, disi ben kisi so foeloe gnade en da presenti vo da geregtigheid.

18. We, so leki da ogridoe vo *wan* soema ben meki da verdoemenis kom na ala soema tapo; so srefi da geregtigheid vo *wan* soema ben meki ala soema kom regtvaardiki, vo dem moe liebi.

19. Bikasi so leki da ongehoorzaam vo *wan* soema ben meki foeloe soema kom zondari; so srefi da gehoorzaam vo *wan* soema meki foeloe soema kom regtvaardiki.

20. Ma da wet kom moksi na ini, vo meki da zondoe kisi moro foeloe tranga; ma pee da zondoe kom so tranga, na dapee tog da gnade kisi moro foeloe tranga toe;

21. Vo, so leki da zondoe ben prei masra tee vo kili soema, so srefi da gnade nanga da geregtigheid moe kom masra toe, meki wi moe liebi teego nanga Jezus Kristus, wi Masra.

KAP. 6.

Vo da santafasi en vo da njoe gehoorzaam, disi de *wan* vroektoe vo da geregtigheid vo bribi.

SAN wi sa taki now? Wi sa tan na ini zondoe, meki da gnade kisi moro foeloe tranga?

2. Gado moe kibri wi! Fa wi sa wani liebi na ini zondoe jete, di wi dede gi hem kaba?

3. Oen no sabi taki, wi alamal, di wi doopoe na ini Jezus Kristus, wi doopoe na ini hem dede?

4. We, da so nanga da doopoe na ini hem dede wi nanga hem beri makandra, vo so srefi, leki da glori vo da Tata ben wieki Kristus na ini dede, so srefi wi toe moe liebi en waka *wan* njoe liebi.

5. Bikasi efi wi nanga hem plani makandra so, vo wi kom geersi hem na ini hem dede, dan wi sa geersi hem toe na ini da hopo baka vo hem;

6. Di wi sabi taki, da ouroe soema na wi ini kruisi nanga hem makandra, vo da zondoe skin moe pori, meki wi no dieni da zondoe moro;

7. Bikasi da soema, disi dede kaba, na hem tapo da zondoe no habi *wan* reti moro.

8. We, efi wi dede nanga Kristus makandra, dan wi bribi taki, wi sa liebi toe nanga hem:

9. Bika wi sabi taki, Kristus, di a ben hopo baka na dede, no sa dede moro; dede no de masra na hem tapo moro.

10. Bikasi san a dede, dati a dede wantron vo zondoe

hede ; ma san a de liebi, dati a de liebi gi Gado.

11. So srefi oenoe toe moe loekoe oen srefi leki oen dede kaba gi zondoe, ma oen de liebi gi Gado na ini Jezus Kristus, wi Masra.

12. Vo da hede oen no moe meki da zondoe tan masra na ini da skin vo oenoe, disi moese dede ; oen no moe harki da zondoe, doe san disi (oen) skin de luste.

13. So srefi oen no moe gi dem leden vo oen abra na zondoe leki wrokosani vo doe ongerechtigheid ; ma gi oen srefi abra na Gado leki soema, disi wieki na ini dede, kisi liebi noja ; en gi oen leden abra na Gado leki wrokosani vo gerechtigheid.

14. Bikasi zondoe no kan tan masra na oen tapo, di oen no de moro na ondro da wet, ma na ondro da gnade.

15. Hoefasi dan ? Wi sa doe zondoe now, ala di wi no de na ondro da wet, ma na ondro da gnade ? Gado moe kibri wi !

16. A no oen sabi taki, da soema, disi oen gi oen srefi abra vo harki hem leki knegti, da soema knegti oen de, di oen gi jesi ; efi oen de knegti vo zondoe, oen sa dede ; ma efi oen de knegti vo gehoorzaam, oen sa kom regtvaardiki.

17. Ma grantangi vo Gado, disi oenoe, di ben de knegti vo zondoe, kom gehoorzaam now

nanga oen heeli hatti na da exemple vo da leri, disi dem ben gi oen abra na hem !

18. Bikasi now, di oen kom fri vo da zondoe, now oen trou knegti vo gerechtigheid.

19. Mi de taki dati na liebi-soema fasi, vo da zwakafasi hede vo oen skin. Bikasi so leki (fositem) oen ben gi oen heeli skin abra na da wroko vo doe takroesani, en vo pasa da wet, so tee oen ben dieni da ongerechtigheid ; so srefi oen moe gi oen heeli skin abra now na da wroko vo gerechtigheid, vo a kom santa.

20. Bikasi datem, di oen ben de knegti vo zondoe, oen ben de fri vo gerechtigheid.

21. We, hoe vroektoe oen ben habi datem dan vo ala demsani ? disi oen moe sjem noja, bikasi da kaba vo demsani, dati de da dede.

22. Ma now di oen kom fri vo da zondoe, di oen tron knegti vo Gado, now oen habi da vroektoe vo oen kom santa ; en da kaba de da liebi vo teego.

23. Bikasi dede de da paiman vo zondoe ; ma dasani, disi Gado de gi wi vo hem gnade hede, dati de da liebi vo teego na ini Kristus Jezus, wi Masra.

KAP. 7.

Da wet de leri wi da pori vo da heeli fasi vo wi, ma a no kan helpi, poeloe wi na ini.

WE, oen brara, (bikasi mi de taki nanga soema, disi de sabi da wet,) oen no sabi taki, da wet habi tranga na soema tapo, so langa leki da soema de na liebi?

2. Bikasi wan oeman, disi habi man, so langa da man de na liebi, a moese tan nanga hem man vo da wet hede; ma te da man dede kaba, dan da oeman no de moro na ondro da wet vo da man sei.

3. Ma efi a go teki wan tra man, ala di hem man de na liebi jete, dan dem kali hem wan soetaoeman; ma efi hem man ben dede, dan da oeman de fri vo da wet, en a no doe soetadoe, efi a tron wan tra soema wefi.

4. We, so srefi oenoe toe, oen brara vo mi, da skin vo Kristus ben meki oenoe dede toe gi da wet, vo oen kom soema vo wan trawan, dati taki, vo da soema, disi ben wieki baka na dede, vo wi meki vroektoe gi Gado.

5. Bikasi di wi ben de liebi na ini skinfasi jete, dem zondoe luste, disi da wet ben wieki hopo, ben wroko tranga na ini wi skin, vo meki vroektoe gi dede.

6. Ma now wi kom fri vo da wet, vo di wi dede gi hem, disi ben holi wi; so tee wi dieni (Gado) na da njoe fasi vo da geest, en no na da ouroe fasi vo da letter (vo da wet).

7. We, san wi sa taki dan?

Da wet de zondoe dan? Gado moe kibri wi! Ma mi no ben sabi da zondoe, buiti nanga wroko vo da wet. Bikasi mi no ben sa sabi, san dem kali luste, efi da wet no ben taki: Joe no moe luste!

8. Ma now nanga da gebod da zondoe teki okasi, vo wieki ala soortoe luste na ini mi hatti; bikasi zondro da wet da zondoe de tan dede.

9. Fositem mi ben liebi zondro da wet; ma di da gebod ben kom, wantem da zondoe kom kisi liebi baka, kaba mi srefi ben dede.

10. En so mi si taki, da gebod, disi mi ben kisi, vo mi moe liebi, meki mi dede.

11. Bikasi nanga da gebod da zondoe teki okasi, vo nanga hem a kori, kili mi.

12. Kaba nanga ala dati da wet de santa, en da gebod de santa en regtvaardiki en boen.

13. Ma hoofasi? dasani, disi de so boen, da dati meki mi dede dan? No, kweti kweti! Ma da zondoe (ben meki mi dede), vo a kom na krin taki, a de zondoe troe, ala di a ben wroko so, vo da boensani tron wan dede gi mi; en vo da gebod meki wi kom sabi da zondoe, fa a de takroe pasamarki.

14. Bikasi wi de sabi taki, da wet habi jejefasi, ma mi habi skinfasi; mi de wan slavoe vo zondoe.

15. Bikasi mi srefi no sabi,

san mi de doe; bikasi dasani, disisi mi wani, datu mi no de doe; ma dasani, disisi mi no lobbi kweti kweti, da datu mi de doe.

16. We, di mi doe dasani, disisi mi no wani, nanga datu tog mi srefi taki krin toe taki, da wet de boen.

17. En na so fasi a no mi srefi de doe dasani moro, ma da zondoe, disisi de liebi na mi ini.

18. Bikasi mi sabi taki, na mi ini, datu taki, na ini mi skin, no wan boensani de liebi; vo wani? mi wani troe, ma vo doe da boen, vo datu mi no finni tranga.

19. Bikasi da boen, disisi mi wani, datu mi no de doe; ma da ogri, disisi mi no wani, da datu mi de doe.

20. We, efi mi doe dasani, disisi mi no wani, dan tog a no mi srefi de doe dasani moro, ma da zondoe, disisi de liebi na mi ini.

21. En da so mi si taki, da wet de na mi ini, vo (alatem) te mi wani doe boen, da ogri fassi na mi.

22. Bikasi da inisei soema vo mi habi plisiri nanga da wet vo Gado.

23. Ma mi de si taki, wan tra wet de na ini da fasi vo mi, disisi de tapo da wet, di de na ini mi konsiensie, en a de dwingi mi na ondro da wet vo zondoe, disisi de na ini da fasi vo mi.

24. Ke, mi mofina soema! Hoesoema sa helpi mi, poeloe mi na disisi dede skin?

25. Grantangi vo Gado! hem nanga Jezus Kristus, wi Masra. Da so mi srefi nanga mi konsiensie de dieni da wet vo Gado; ma nanga da ouroe fasi vo mi mi de na ondro da wet vo zondoe.

KAP. 8.

Vo da reti fri vo dem bribisoema. Fa dem moe liebi en waka, en soortoe troostoe dem de habi.

WE, da so no wansani kan verdoem dem soema moro, disisi de na ini Kristus Jezus, disisi no de waka so leki fa dem skin wani, ma leki fa da geest wani.

2. Bikasi da wet vo da geest, disisi de gi wi liebi na ini Kristus Jezus, ben meki wi kom fri vo da wet vo zondoe en vo dede.

3. Bikasi dasani, disisi da wet no ben man vo doe, vo di da (porifasi vo) skin ben meki a lasi hem kragti, datu Gado ben doe, di a seni hem Pikien kom teki da fasi vo wi zondoe skin, en datu vo da zondoe hede; en so a verdoem da zondoe, di de na ini da pori skin vo soema;

4. Vo da wet moe kisi hem reti na wi ini, di wi no waka, leki fa (wi) skin wani, ma leki fa da geest wani.

5. Bikasi dem, disisi habi da skinfasi, dem de membre sani toe nanga da skinfasi; ma dem, disisi habi da geestfasi,

dem de membre sani toe nanga da geest.

6. Vo membre sani nanga da skinfasi, dati de da dede; ma vo membre sani nanga da geest, dati (de gi wi) liebi nanga vrede.

7. Bikasi vo membre sani nanga da skinfasi, dati de wan vijantifasi nanga Gado; bikasi so soema no onderdaniki da wet vo Gado, en dem no kan doe dati toe.

8. Kaba nanga dem, disi habi da skinfasi, Gado no kan habi plisiri.

9. We, oenoe no habi da skinfasi, ma da geest, efi troe troe da Jeje vo Gado de liebi na oen ini. Ma da soema, disi no habi da Jeje vo Kristus, hem no de vo hem.

10. Kaba efi Kristus de na oen ini, dan da skin dede troe vo da zondoe hede; ma da geest de liebi vo da gerechtigheid hede.

11. En efi da geest vo Gado, disi ben wieki Kristus na dede, de liebi na oen ini, dan da srefi (Gado), disi ben wieki Kristus na dede, sa meki oenoe dede skin kisi liebi toe, vo di hem geest de liebi na oen ini.

12. Vo da hede, oen brara, wi no ha paiman vo da skin, vo wi moese liebi so leki fa da skin wani.

13. Bikasi efi oen liebi so leki fa da skin wani, dan oen sa dede; ma efi nanga da geest

oen kili dem wroko vo skin, dan oen sa liebi.

14. Bikasi dem, disi de meki da Jeje vo Gado tiri dem, dem de pikien vo Gado.

15. Bikasi oen no ben kisi wan slavoe geest, vo oen moe frede ageen; ma oen ben kisi da geest vo pikien srefi, disi meki wi bari krei taki: Abba, wi lobbi Tata!

16. Da srefi geest de taki krin gi wi geest taki, wi de pikien vo Gado troe.

17. We, efi wi de pikien, dan wi de erfgenaam toe, erfgenaam vo Gado en mede-erfgenaam vo Kristus, efi troe wi de pina nanga (hem) makandra, vo wi kisi da glori toe nanga (hem) makandra.

18. Mi de sabi taki, ala pina vo disi tem no de noti, efi wi membre da glori, disi wi sa kisi bakatem.

19. Bikasi nanga djeme en krei ala liebisani de wakti, hoetem Gado sa meki dem pikien vo hem kom na krin.

20. Bikasi dem liebisani srefi ben kom na ondro pina en pori toe, no nanga dem wani, ma vo Gado hede, disi ben meki dem kom na dasani ondro;

21. Ma tog nanga da hopoe taki, dem liebisani srefi sa komopo na ondro da dwingi vo da porifasi, kisi da glori fri vo dem pikien vo Gado.

22. Bikasi wi de sabi taki, ala liebisani makandra de djeme en krei tee leki tidei jete.

23. En no dem wawan, ma wi srefi toe, di wi habi dem fosi vroektoe vo da Jeje, wi de djeme toe na ini wi hatti, en wi de wakti da tem, tee Gado sa teki wi vo hem pikien, verloesoe wi skin.

24. Bikasi nanga hopoe wi zieli finni boen kaba. Ma da hopoe, di wi kan si, dati a no hopoe; bikasi hoesoema sa hopoe wansani, disi a de si?

25. Ma efi wi hopoe wansani, disi wi no si jete, dan wi de wakti dasani nanga pasiensie.

26. So srefi da Jeje toe kom helpi da zwakafasi vo wi. Bikasi wi no sabi, san wi moe begi, en fa wi moe begi; ma da Jeje srefi de begi vo wi nanga djeme, disi de moro soema tongo.

27. En hem, disi onderzoekoe soema hatti, de sabi toe, san da Jeje de meene; bikasi hem de begi so vo dem santawan, leki fa a switi na Gado.

28. Wi de sabi toe taki, vo dem soema, disi de lobbi Gado, alasani moese wroko so, vo dem finni boen; dati taki, vo dem, disi hem ben plisi vo kali kom na hem.

29. Bikasi dem, disi hem ben sabi na fesi kaba, da dem a ben pramisi toe, vo dem moese kom geersi da printje vo hem Pikien, meki hem de da fosigebore pikien na mindri vo foeloe brara (vo hem.)

30. Ma dem, disi a ben pramisi, da dem a ben kali

toe; en dem, disi a ben kali, dem a ben meki kom regtvaardiki toe; ma dem, disi a ben meki kom regtvaardiki, dem a ben meki dem kisi glori toe.

31. We, san wi sa taki vo dati now? Efi Gado de nanga wi, hoesoema sa kan doe wi iniwansani?

32. Hem, disi no ben mombi hem eigen Pikien, ma a ben gi hem abra vo wi alamal: hoefasi, hem no sa gi wi ala (tra) sani toe vo hem hede?

33. Hoesoema wani klage dem, disi Gado ben verkiezi vo hem? Gado srefi de meki dem kom regtvaardiki.

34. Hoesoema wani verdoem dem? Kristus srefi dia, disi ben dede, en moro foeloe srefi, a wieki baka toe, a sidom na reti han sei vo Gado srefi, de begi gi wi.

35. Hoesoema sa plati wi nanga Kristus, poeloe wi na ini da lobbi vo hem? Somtem sari? ofoe benauwtoe? ofoe vervolgoe? ofoe hangri? ofoe potifasi? ofoe gevaar? ofoe houroe?

36. Leki fa Boekoe de taki: Vo joe hede dem kili wi da heeli dei; dem de teli wi leki skapoe, disi de vo slagti.

37. No, na ini vo ala demsani disi, wi de krin krin winniman nanga wroko vo hem, disi ben lobbi wi.

38. Bikasi mi de sabi troe troe taki, no dede, no liebi, no Engel, no wan magti en no

wan tranga, no wansani vo disitem en no wansani vo bakatem,

39. No wan heisani en no wan dipisani en no wan tra liebisani toe sa kan poeloe wi na ini da lobbi vo Gado, disi de na ini Kristus Jezus, wi Masra.

KAP. 9.

Da verkiezi de wawan na da gnade vo Gado.

MI taki waarheid na ini Kristus, mi no meki lei; vo dati mi konsiensie srefi de taki krin gi mi nanga wroko vo santa Jeje;

2. Fa mi habi bigi hebi nanga sari alatem na ini mi hatti.

3. Bikasi mi sa kan wensi srefi taki, Kristus moe jagi poeloe mi srefi na hem fesi na plesi vo dem brara vo mi, disi de mi famili na skinfasi.

4. Dem de Israelsoema, da dem Gado ben teki vo hem pikien, a gi dem da glori nanga da verbontoe, nanga da wet, nanga da leri, fa dem moe dieni Gado; so srefi dem pramisi (a gi dem toe).

5. Dem tata (vo wi) ben de vo dem toe, en na dem Kristus komopo na hem liebisoema fasi, hem, disi de da Gado vo alasani, en disi wi moe prijze teego. Amen.

6. Ma tog dati mi no taki leki taki, da woortoe vo Gado

tron noti. Bikasi no ala soema vo Israel de (reti) Israelsoema.

7. So srefi di dem de vo da siri vo Abraham, dati wawan no meki dem de pikien (vo hem) toe; ma (Boekoe de taki): Isaak (famili) dem sa kali da (reti) siri vo joe.

8. Dati taki, a no dem de Gado pikien, disi de pikien vo (Abraham) skin; ma dem pikien vo da pramisi, da dem Gado de loekoe leki da reti siri.

9. Bikasi so da woortoe vo da pramisi de taki: Na so wan tem mi sa kom (baka), en dan Sara sa habi wan pikien.

10. En no dati wawan; ma so a ben de toe nanga Rebekka, di a ben de nanga bele vo Isaak, da wan, di de wi tata.

11. Bifo dem pikien ben gebore jete, en bifo dem ben doe iniwan boen ofoe ogri, tokoe (vo da pramisi vo Gado, so leki fa hem ben gi hem nanga fri wani, moese tan vaste, no vo dem boen wroko hede, ma vo *hem* hede, disi de kali soema);

12. Gado ben taki gi Rebekka taki: Da moro bigiwan sa onderdaniki da pikinwan.

13. So leki fa Boekoe de taki toe taki: Jakob mi ben lobbi, ma Ezau mi no ben lobbi.

14. We, san wi sa taki dan? Somtem Gado de doe kroekoe-toe? No, Gado moe kibri wi (vo membre so)!

15. Bikasi na Moses a ben taki: Mi sa sori gnade na dem,

disi mi wani, en mi sa habi sarihatti vo dem, disi mi wani.

16. We, da so a no de na wan soema wani, ofoe na wan soema moeiti, ma na da sarihatti vo Gado.

17. Bikasi Boekoe de taki na Farao taki: Juisti vo dati hede mi ben meki joe tan jete, vo mi kan sori da magti vo mi na joe tapo, en vo dem kan taki vo mi nem na ala kondre.

18. We, da so hem habi sarihatti vo dem, disi hem wani, en a meki da soema habi tranga hatti, disi hem wani.

19. Somtem joe sa taki gi mi taki: We, fa a kan gi soema foutoe dan? Hoesoema kan hopo vo tapo dasani, disi hem wani?

20. Ma, joe soema! hoesoema da joe, disi joe wani kroetoe nanga Gado? Wan wroko sa taki gi hem basi taki: vo san hede joe ben meki mi so?

21. Wan patoebakker no habi magti na da doti tapo, vo teki da srefi piesi, meki *wan* patoe, disi habi waarti, nanga wan trawan toe, disi no habi waarti.

22. We Gado, di a ben wani sori hem hattibron, en vo meki soema kom sabi hem magti, vo da hede nanga bigi pasiensie a ben verdrage dem patoe (dem soema), disi de na ondro da hattibron, disi kom klari kaba vo da verdoemenis;

23. En vo a sori da bigi bigi glori vo hem na tapo dem

patoe (dem soema), disi hem habi sarihatti vo dem, en disi hem ben meki klari vo kisi da glori.

24. Wi srefi toe de vo dem, disi a ben kali; no dem wawan, disi ben de Djoe, ma dem toe, disi ben de heiden.

25. So leki hem de taki toe na ini (da boekoe vo) Hosea taki: Mi sa kali *dem* soema mi piple, disi no ben de mi piple; en dem, disi no ben de mi lobbi, da dem mi sa kali mi lobbi.

26. En a sa kom so fara, tee na so wan plesi, pee dem ben taki gi dem taki: Oenoe no de mi piple, na dapee dem sa kali dem: pikien vo da liebi Gado.

27. En Jesajas toe de bari vo Israel taki: Alwasi dem pikien vo Israel de so meni leki zanti na seekanti sei, tokoe dem wawan, disi libi abra, sa finni helpi.

28. Bikasi Masra sa doro da wroko, a sa koti hem hesi nanga geregtigheid; wan sjatoe wroko Masra sa doe na grontapo.

29. So leki fa Jesajas ben taki na fesi toe taki: Efi Masra Zebaot no ben libi wan toe plantsoen abra gi wi, wi ben sa de leki Sodom, en leki Gomora wi ben sa kom.

30. We, san wi sa taki now? Dati (wi taki), dem heiden, disi no ben zoekoe da geregtigheid, ben kisi da geregtigheid; dati taki, da geregtigheid, di wi kisi nanga bribi.

31. Ma Israel, disi de zoekoe da wet vo geregtigheid, no ben kom so fara vo kisi da wet vo geregtigheid.

32. Vo san hede? Vo di dem no ben zoekoe hem nanga bribi, ma nanga dem wroko vo wet. Bikasi dem ben naki dem foetoe na da stoon, pee foeloe soema naki foetoe;

33. Leki fa Boekoe de taki: Loekoe, mi de potti wan stoon na Zion, disi sa meki soema naki foetoe, en wan klipstoon, disi sa meki soema fadom. Ma da soema, disi de bribi na hem; no sa kisi sjem.

KAP. 10.

Dem Djoe habi toemoesi tranga hatt, vo kom sabi da reti geregtigheid vo bribi. Dem, disi no bribi, de go lasi, efi dem de Djoe ofoe heiden.

OEN brara, mi hatt hangri vo troe, en mi begi Gado vo Israel, meki dem zieli finni boen.

2. Bikasi mi kan taki krin vo dem taki, dem de feti vo (dieni) Gado, ma no nanga verstand.

3. Bikasi di dem no wani sabi da geregtigheid vo Gado, en di dem zoekoe vo hopo dem eigen geregtigheid, dati meki dem no onderdaniki da geregtigheid vo Gado.

4. Bikasi Kristus de da kaba vo da heeli wet; da soema, disi de bribi na hem, hem de regtvaardiki.

5. Moses de skrivi vo da

geregtigheid, disi da wet de gi, taki: Da soema, disi de *doe* ala demsani, hem sa liebi nanga dati.

6. Ma da geregtigheid, disi da bribi de wroko, de taki so: No taki na ini joe hatt taki: Hoesoema sa hopo go na hemel? Dati wani taki, vo teki Kristus, zakka hem kom na ondro.

7. Ofoe, hoesoema sa zakka go na ini da dipi horo? Dati wani taki, vo go teki Kristus, poeloe hem baka na ini dede.

8. Ma san Boekoe de taki? A taki: Da woortoe de klosibei na joe, a de na ini joe mofe en na ini joe hatt. Dati de da woortoe vo da bribi, disi wi de preeki.

9. Bikasi. efi joe kan taki nanga joe mofe taki, Jezus de Masra, en efi joe de bribi na ini joe hatt taki, Gado ben wieki hem baka na ini dede, dan joe zieli sa finni boen.

10. Bikasi bribi na ini hatt meki soema kom regtvaardiki, en da krin taki nanga mofe meki soema finni boen.

11. Bikasi Boekoe de taki: Ibriwan soema, disi de bribi na hem, no sa kom na sjem.

12. Diaso dem Djoe no winni dem Grieki; bikasi dem alamal habi da *wan* Masra, disi habi foeloe goedoe vo gi na dem, di de kali begi hem.

13. Bikasi da soema, disi sa kali begi da nem vo Masra, hem zieli sa finni boen.

14. Ma fa dem sa kali begi

na da soema, disi dem no bribi na hem? En fa dem sa bribi na hem, disi dem no ben jeri vo hem? En fa dem sa jeri, efi soema no go preeki gi dem?

15. Ma fa soema sa go preeki, efi no wan soema no seni dem go? Vo da hede Boekoe de taki: Ke hoe switi dem foetstapoe vo dem soema de, disi de preeki da Evangelium vo vrede, en disi de tjari boen njoesoe kom!

16. Ma no ala soema ben gi jesi na da Evangelium. Bikasi Jesajas de taki: Masra, hoesoema de bribi da preeki vo wi?

17. We, da so da bribi de kom nanga da jeri vo da preeki; ma da jeri de kom nanga da woortoe vo Gado.

18. Ma mi haksi taki: Somtem dem (Djoe) no ben jeri (da Evangelium)? Ja troe, bika da stem vo dem de piki na ala kondre, en dem woortoe de go na ala hoekoe vo grontapo.

19. Ma mi haksi taki: Somtem Israel no ben kisi hem krin? Moses ben taki fositem kaba taki: Mi sa meki oen kom djaloese vo dem, disi no de mi piple, en mi sa meki oen hatti kom bron vo wan piple hede, disi no ha verstand.

20. Ma Jesajas teki hatti, a taki krin krin taki: Mi ben meki soema finni mi, disi no ben zoekoe mi; en soema kom sabi mi, disi no ben haksi vo mi.

21. Ma na Israel srefi a taki:

Da heeli dei mi ben langa mi hanoe gi wan piple, disi no wani harki mi, en disi no wani versta mi.

KAP. 11.

Fa Israel sa kom na Gadokondre.

WE, mi haksi now taki: Somtem Gado ben trowei hem piple? No, kweti kweti! Bikasi mi srefi de wan Israelsoema toe, vo da siri vo Abraham, vo Benjamin famili.

2. Gado no ben trowei hem piple, disi hem ben sabi na fesi kaba. Oen no sabi, san Boekoe de taki vo Elias? Fa a ben go tanapoe na Gado fesi, klage Israel, taki:

3. Masra, dem kili dem profeti vo joe, en dem altari vo joe dem broko; mi wawan libi abra, en dem zoekoe vo kili mi toe.

4. Ma san Gado ben piki hem? A taki: Mi ben meki seabidoezend soema libi abra gi mi, disi no ben buige dem knie gi Baal.

5. We, so srefi a de toe na disi tem noja; soema de, disi libi abra jete, disi Gado ben verkiezi nanga hem gnade.

6. Ma efi a de nanga gnade, dan a no de vo dem boen wroko hede; efi no so, gnade no sa de gnade moro. Ma efi a de nanga dem boen wroko, dan a no de gnade moro; efi no so, dem boen wroko no sa de boen wroko moro.

7. We, fa a de dan? Dasani,

disi Israel de zoekoe, dati a no ben kisi ; ma dem, disi Gado ben verkiezi, da dem ben kisi dasani, dem trawan hatti tan tranga,

8. (Leki Boekoe de taki : Gado ben gi dem wan geest, disi meki dem moe slibi doro ; (a gi dem) hai, vo dem no moe si, nanga jesi, vo dem no moe jeri,) tee leki tidei.

9. En David de taki : Meki dem tafra tron wan tetei nanga wan trapoe gi dem, en wan stoon na pasi, disi meki dem fadom, en wan strafoe !

10. Meki dem hai kom doengroe, vo dem no kan si ! bendi dem baka vo dem alatem !

11. We, mi haksi now taki : Hoefasi ? da vo dati hede dem ben naki foetoe, vo dem moese fadom ? No, kweti kweti ! Ma disi dem fadom, nanga dati dem heiden ben finni da boen liebi, vo meki dem (Djoe) kom djaloeso, feti toe na dem baka.

12. We, efi now da fadom vo dem ben meki ala kondre finni boen ; en disi dem kom so weiniki, efi dati de wan boen-hede vo dem heiden ; fa sani sa waka dan, efi da getal vo dem (Djoe, disi de bribi,) kom foeloe ?

13. Bikasi mi de taki gi oenoe, di ben de heiden, taki : di mi de wan Apostel vo dem heiden, vo da hede mi wani prijze da wroko vo mi ;

14. Somtem mi kan meki dem, disi de vo mi piple srefi,

kom djaloeso tee dem feti na oenoe baka, meki wan toe vo dem zieli vo dem finni boen.

15. Bikasi efi nanga dati, disi Gado ben trowei dem (vo didjoensno), ala kondre kom verzoen baka nanga hem ; sani sa kom dan, te Gado sa teki dem baka ? A no ala dedesoema sa kisi liebi baka dan ?

16. Bikasi efi da fosi zuur-degi de santa, dan da heeli lalabrede de santa toe ; en efi da loetoe de santa, dan dem takki (vo da boom) de santa toe.

17. Ma alwasi wan toe vo dem takki broko, en joe, di ben de wan wildri olijfboom (takki), kom fassi na ini na plesi vo dem (takki, disi broko komopo), en so joe kisi hafoe vo da loetoe en vo da fatoe, di de na ini da olijfboom ;

18. Tog joe no moe meki joe srefi bigi, veragti dem (tra) takki. Ma efi joe meki joe srefi bigi, tog (joe moe sabi taki,) a no joe de tjari da loetoe, ma da loetoe de tjari joe.

19. Somtem joe sa taki : Ja, dem takki broko komopo, nomo vo mi kom fassi na ini.

20. A troe ! dem broko komopo fadom, vo di dem no ben bribi ; en joe tanapoe de, vo di joe de bribi : Loekoe boen, no kisi heimembre, ma frede vo joe srefi !

21. Bikasi di Gado ben doe so nanga dem reti takki, somtem a kan doe so srefi nanga joe toe.

22. Vo da hede joe moe potti membre na da boenhatti en na da tranga strafœe vo Gado: da tranga strafœe (joe de si) na dem, disi ben fadom; ma da boenhatti (vo hem joe de si) na joe srefi, efi joe de tan na ini da boenhatti vo hem; efi no so, hem sa koti poeloe joe toe.

23. Ma dem trawan, efi dem no tan na ini da trangahattifasi vo no bribi, dem sa kom fassi baka na da boom; bikasi Gado de tranga nofo, vo fassi dem baka na ini.

24. Bikasi di Gado ben koti poeloe joe na da olijfboom, disi ben de wan wildri boom, so leki fa a ben gro, a fassi joe na ini da boen olijfboom trafasi leki fa joe ben gro; a no moro hesi a sa teki dem, disi de hem takki srefi srefi, fassi dem na ini da boom vo dem?

25. Mi no wani, oen brara! vo dasani, disi de wan kibritori troe, moese tan wan kibritori gi oenoe, vo oen no kisi heimembre vo oen srefi; vo taki: *Wan* hafœe vo Israel sa habi trangahatti so langa, tee hipi hipi vo dem heiden go na ini (Gadokondre) kaba.

26. En dan da heeli Israel sa finni helpi vo dem zieli, leki fa Boekoe de taki: Na Zion da verloesoeman sa komopo; hem sa helpi Jakob, poeloe hem na ini da ogridoe vo hem.

27. En dati sa de da ver-

bontoe vo mi nanga dem taki, mi sa teki poeloe dem zondoe.

28. A troe, vo da Evangelium sei dem de vijanti wel, vo oenoe hede; ma vo da verkiezi sei dem de lobbi pikien, vo dem tata vo dem hede.

29. Bikasi da gnade, disi Gado ben gi kaba, nanga da kali vo hem no kan berouw hem baka.

30. Bikasi so leki oenoe toe no ben bribi na Gado fositem, ma now, di *dem* no wani bribi, Gado ben sari vo oenoe;

31. So srefi dem toe no wani gi jesi noja, vo da gnade, disi oenoe ben finni, moe meki *dem* finni gnade toe.

32. Bikasi Gado ben libi dem alamal abra na ini da fasi, di dem no wani harki hem, vo a kan sari dem alamal.

33. Ke, fa da koni nanga da sabi vo Gado de dipi en bigi! Fa da kroetoe vo hem de dangra soema! No wan soema no kan kisi dem pasi vo hem krin!

34. Hoesoema ben sabi, san de na ini Masra hatti? Hoesoema ben rai hem, fa a moese doe?

35. Ofoe hoesoema ben gi hem wansani fosi, meki a moe kisi hem paiman baka?

36. Bikasi vo hem en nanga hem en gi hem alasani de. Glori moese de vo hem teego! Amen.

KAP. 12.

Paulus vermane dem, vo dem liebi wan kristenliebi en waka.

VO da hede, oen brara ! mi teki da gnade vo Gado, mi begi oenoe, vo oen gi oen skin abra leki wan liebi en santa ofrandi, disi switi na Gado ; da so oen moe dieni Gado nanga verstand.

2. Oen no moe geersi dem soema vo disi grontapo ; ma meki oen verandre, teki wan njoe fasi nanga membre ; vo oen srefi kan tesi, san Gado wani, en san disi boen en switi en reti na hem.

3. Bikasi nanga da gnade, di mi ben kisi, mi vermane ibriwan vo oenoe, vo oen no loekoe oen srefi moro bigi leki a fiti ; ma vo oen loekoe oen srefi nanga zakkafasi, so leki fa Gado ben plati da marki vo bribi gi na ibriwan.

4. Bikasi so leki da *wan* skin vo wi habi foeloe leden, ma ala leden no habi da srefi wroko ;

5. So srefi wi ala makandra de *wan* skin na ini Kristus, ma wi na wi makandra de leden vo makandra.

6. En di wi ala no koni wanfasi, ma so leki da gnade de wroko, disi Gado ben gi wi ; vo da hede da soema, disi sabi vo taki profetitori, meki hem doe dati, so leki fa da marki vo da reti bribi de !

7. Da soema, disi habi wan wroko na ini gemeente, meki

hem doe da wroko reti ! Da soema, disi de leri trawan, meki hem doe dati nanga hem heeli hatti !

8. Da soema, disi de vermane, meki hem go doro vo vermane ! Disoema gi trawan hafoe, meki hem doe dati nanga krin hatti ! Disoema habi vo loekoe wan gemeente, meki hem doe dati nanga hem heeli hatti ! Disoema sari en helpi dem mofinawan, meki hem doe dati nanga plisiri !

9. Da lobbi no moe falsi ! Ogri oen no moe kan si na oen hai, ma na boensani baka oen moè feti !

10. Oen moe lobbi makandra nanga oen heeli hatti, leki a fiti brara nanga brara ! Ibriwan moese sori trawan respekti !

11. Na ini oen wroko oen no moe de lezi ! Liebi nanga faja moese de na ini oen hatti ! Masra oen moese dieni !

12. Plisiri na ini hopoe ! Holi pasiensie na ini pina en holi begi !

13. Helpi dem santawan nanga sani, disi dem habi vanoodoe ! Zoekoe vo teki (poti) soema na oen hoso !

14. Blesi dem, disi de verfolge oenoe ! Oen moe blesi soema, ma oen no moe vloekoe dem !

15. Plisiri nanga dem, disi de plisiri ; en krei nanga dem, disi de krei !

16. Oen moe habi *wan* hatti makandra ! No feti na heisani

baka, ma holi oen srefi nauga dem lagewan ! No membre na ini oen hatti taki, oen sabi sani !

17. No pai wan soema ogri vo ogri baka ! Zoekoe vo holi oen srefi boen na ala soema fasi !

18. Efi a kan de, so meni leki oenoe kan doe, holi fri nanga ala soema !

19. Oen lobbiwan, oen srefi no moe teki revensi, ma gi pasi na da hattibron (vo Gado) ; bikasi Boekoe de taki : Vo teki revensi, dati da vo mi ; mi sa pai baka, so Masra de taki.

20. We, efi joe vijanti de nanga hangri, gi hem njanjam ; efi a dreiwatra, gi hem vo dringi. Efi joe doe so, dan (dati sa de na hem, leki) joe potti wan hipi liebi krofaja na hem hede tapo.

21. No meki da ogri winni joe ! ma joe moese winni da ogri nanga (doe) boen !

KAP. 13.

Wi moe harki dem gransoema, doe wi pligti na alafasi, waka wan krin fasi.

IBRIWAN soema moe onderdaniki dem gransoema, disi habi tranga na hem tapo ; bikasi no wan soema kan habi da tranga, efi Gado no ben gi hem ; en ala dem, disi habi da tranga, Gado srefi ben potti dem.

2. We, da soema, disi de hopo na dem gransoema tapo, hem de hopo na tapo dasani,

disi Gado srefi ben potti ; ma dem soema, disi de hopo na dem tapo, sa hali wan verdoemenis kom na dem srefi tapo.

3. Bikasi dem, disi doe boensani, no ha vo frede dem gransoema, ma dem wawan, disi doe ogri. We, efi joe no wani ha vo frede dem gransoema, dan joe moe doe boensani ; dan joe sa habi boen nem na dem.

4. Bikasi dem de dienari vo Gado, vo joe kan tan boen. Ma efi joe doe ogri, dan joe moe frede ; bikasi dem no de tjari da houroe vo soso ; dem de dienari vo Gado, dem ha vo pai baka en vo strafoe da soema, disi doe ogri.

5. Vo da hede a de vanoodoe, vo oen zakka na dem ondro, no wawan vo strafoe hede, ma vo oen konsiensie hede toe.

6. Vo da hede oen moe pai na lanti toe ; bikasi dem de dienari vo Gado, disi habi vo loekoe dasani alatem.

7. We, gi dan na ibriwan, san disi de oen pligti vo gi : gi lantimoni na da soema, disi moese kisi hem ; tol, na da soema, disi moese kisi tol ; frede, na da soema, disi oen moe frede ; respekti, na da soema, disi oen moe respekti !

8. Oen no moe habi no wan paiman na no wan soema, buitit vo oen lobbi makandra ; bikasi da soema, disi de lobbi trawan, hem de doe da wet.

9. Bikasi dasani, disi Gado

ben taki : Joe no moe doe soe-
tadoe, joe no moe kili soema,
joe no moe foefoeroe, joe no
moe gi falsi getuigenis, joe no
moe luste, en efi iniwan tra
gebod de moro : ala dati de
kibri na ini da *wan* woortoe,
disi de taki : Joe moe lobbi ala
tra soema, so leki fa joe lobbi
joe srefi !

10. Da soema, disi habi lob-
bi, hem no sa doe trawan ogri.
Vo da hede da lobbi wawan de
doe da heeli wet (reti).

11. En dati oen moe doe,
di oen sabi da fasi vo da tem,
di wi de, taki, a tem vo troe,
vo wi wieki na ini slibi ; bikasi
da helpi de wi klosibei noja,
moro leki na datem, di wi ben
kom na bribi ;

12. Da neti pasa kaba, en
da dei kom klosibei, we, meki
wi libi dem wroko vo doengroe,
meki wi teki weri dem fetisani
vo letti !

13. Meki wi liebi en waka
reti leki na dei ; no nanga foe-
loe njanjam en dringi tee vo
droengoe, no na ini kibriplezi
en takroedoe, no na ini trobi
en djaloeso ;

14. Ma meki oen teki weri
Masra Jezus Kristus ! No zor-
goe vo oen skin so, tee a kweeki
takroe luste !

KAP. 14.

Wi no moe trobi dem zwaka bribi-
soema konsiensie.

WAN soema, disi de zwaka
na ini bribi jete, oen

moe teki (nanga lobbi) ; ma
oen no moe trobi hem konsi-
ensie.

2. Da wan soema de bribi
taki, hem kan njam alasani ;
ma da soema, disi zwaka, hem
de njam groentoe wawan.

3. We, da soema, disi de
njam (ala njanjam), hem no
moe veragti da trawan, disi no
de njam ; en da soema, disi no
de njam, no moe kroetoe da
soema, disi de njam ; bikasi
Gado ben teki hem toe.

4. Hoesoema da joe, disi joe
de kroetoe wan tra soema foe-
toeboi ? Efi a tanapoe, efi a
fadom, dati a doe gi hem Masra
srefi. Ma a sa tan tanapoe de ;
bikasi Gado habi tranga, vo
holi hem tanapoe.

5. Da wan soema de loekoe
wan dei bigi moro leki wan tra
dei, en wan trawan de loekoe
ala dem dei wanfasi. Ibriwan
soema moese sabi, san hede a
de doe so.

6. Da soema, disi de loekoe
wan dei bigi moro leki wan tra
dei, hem de doe dati vo Masra
hede ; en da soema, disi no de
loekoe wan dei bigi moro leki
wan tra dei, hem de doe dati
toe vo Masra hede. Da soema,
disi de njam (alasani), hem de
njam vo Masra hede ; bikasi a
de taki Gado tangi ; en da soe-
ma, disi no de njam (alasani),
vo Masra hede toe hem no
de njam, en a de taki Gado
tangi.

7. Bikasi no wan vo wi de

liebi vo hem srefi, en no wan de dede vo hem srefi.

8. Efi wi de liebi, wi de liebi vo Masra ; en efi wi dede, wi dede vo Masra ; vo da hede efi wi liebi, ofoe efi wi dede, wi de vo Masra.

9. Bikasi vo dati hede Kristus ben dede, en a hopo teki liebi baka, vo hem kom masra na tapo dem dedewan nanga dem liebiwan.

10. Ma joe, san joe de kroetoe joe brara? Ofoe joe, vo san hede joe de veragti joe brara? Wi alamal sa tanapoe na fesi vo da kroetoe stoe vo Kristus.

11. Bikasi Boekoe de taki : Mi teki mi liebi, sweri, so Masra de taki, ala soema knie sa buige gi mi, en ala tongo sa taki, Gado de bigi.

12. We, da so ibriwan vo wi sa gi Gado verantwoortoe vo hem srefi.

13. Vo da hede meki wi no kroetoe makandra moro ; ma vo dati oen moe loekoe boen, vo no wan soema no potti wan stoon ofoe trapoe na pasi, meki hem brara fadom.

14. Mi de sabi, en Masra Jezus taki krin gi mi taki, no wansani de takroe vo hem srefi ; ma da soema, disi de loekoe wansani vo wan takroe sani, vo hem a de takroe.

15. Ma tog efi joe de njam wansani, disi de hati joe brara, dan joe no de waka moro nanga lobbifasi. Vo joe njanjam hede

joe no moe meki wan soema fadom, disi Kristus ben dede vo hem.

16. No teki da boenhede, di oen habi, gi trawan okasi, vo taki ogri vo hem !

17. Bikasi Gadokondre no habi wroko nanga njanjam en dringi, ma nanga geregtigheid, nanga vrede en nanga plisiri na ini santa Jeje.

18. Da soema, disi de dieni Kristus na ini demsani disi, hem Gado de lobbie, en a waarti toe na soema hai.

19. We, meki wi feti na dasani baka, disi meki wi habi vrede, en disi meki wi helpi makandra, vo kom moro tranga na ini bribi.

20. No pori Gado wroko vo wan njanjam hede ! A troe, taki, alasani de krin ; ma vo da soema, disi de njam wansani nanga wan hebi konsiensie, a no de boen (vo a njam dasani).

21. A moro boen, vo joe no njam meti, no dringi wieni, no doe wansani, disi meki joe brara naki foetoe fadom, di hem de zwake jete.

22. Joe habi bribi? habi hem vo joe srefi na Gado fesi ! Boen vo da soema, disi hem konsiensie no verwijti hem vo san disi hem denki taki, hem kan doe !

23. Ma da soema, disi no sabi reti, san vo doe, kaba a de njam, hem doe zondoe ; bikasi hem no doe dati nanga bribi ; en alasani, disi wi no doe nanga bribi, de zondoe.

KAP. 15.

Dem bribisoema, disi ben de Djoe, nanga dem, disi ben de heiden, moe lobbi makandra. Vo da apostelwroko en vo dem reizi vo Paulus.

VO da hede wi, disi de tranga, moe holi pasiensie nanga da zwakafasi vo dem, disi no de tranga jete, en wi no moe habi heimembre vo wi srefi.

2. Ibriwan vo wi moe zoe-koe, vo doe tra soema plisiri na wan boen fasi, meki dem kom tranga na ini bribi.

3. Bikasi Kristus srefi no ben habi heimembre vo hem srefi; ma so leki Boekoe de taki: Da koskosi vo dem, disi de kosi joe, ben kom fadom na mi tapo.

4. Bikasi alasan, disi dem ben skrivi na fesi, dati dem skrivi gi wi leki wan leri, meki da pasiensie nanga da troostoe, di de na ini Boekoe, moe meki wi habi hopoe.

5. Ma da Gado vo ala pasiensie nanga troostoe moe helpi oen, vo oen habi *wan* hatti nanga *wan* membre makandra, leki Jezus Kristus ben gi wi da exemple.

6. Vo oen prijze Gado, da Tata vo wi Masra Jezus Kristus nanga *wan* hatti en nanga *wan* mofo.

7. Vo da hede oen moe teki en helpi makandra, so leki Kristus ben teki en helpi oenoe toe, meki Gado kisi bigi nem.

8. Bikasi mi taki, Jezus

Kristus ben de wan dienari vo da besnijde, vo da waarheid vo Gado hede, en vo meki dem pramisi moe kom reti, disi dem avoo ben kisi;

9. Ma vo dem heiden moese prijze Gado toe vo hem gnade, leki fa Boekoe de taki: Vo dati hede mi sa prijze joe na mindri vo dem heiden, en mi sa singi joe nem.

10. En dan a taki ageen taki: Oen plisiri, oen heiden, moksi nanga da piple vo hem!

11. En dan ageen: Oen heiden ala, singi Masra; oen piple ala, prijze hem!

12. En dan Jesajas de taki: A sa de da loetoe vo Jesse, en hem disi sa hopo, kom masra na dem heiden tapo; we, na hem tapo dem heiden sa hopoe.

13. Ma da Gado vo ala hopoe moe foeloe oen (hatti) nanga ala plisiri en vrede na ini bribi, vo oen kisi moro foeloe hopoe nanga da tranga vo santa Jeje.

14. Ma, oen brara vo mi, mi srefi habi da krin fili vo oen taki, oen srefi habi foeloe lobbi toe, oen (hatti) foeloe nanga ala sabi, en oen de tranga toe, vo vermane makandra.

15. Ma tog, oen brara! mi ben wani skrivi pikin moro fri gi oenoe, vo nanga da gnade, disi Gado ben gi mi, mi meki oen membre baka,

16. Fa mi de wan dienari vo Jezus Kristus na mindri vo dem heiden, di mi preeki da

Evangelium vo Gado, meki dem heiden kom wan ofrandi, disi switi, en disi santa Jeje ben meki kom santa.

17. Vo da hede na ini demsani, disi de vo Gado, mi kan meki mi srefi bigi na ini Kristus Jezus.

18. Bikasi mi no sa habi hatti, vo taki wansani, efi Kristus srefi no ben wroko so na mi ini, vo nanga woortoe en nanga wroko mi meki dem heiden kom harki (hem);

19. Nanga kragti vo bigi marki en wonderwroko toe, en nanga kragti vo da Jeje vo Gado; en so mi ben preeki da Evangelium vo Kristus alapee; na Jerusalem mi ben bigin, en dan na da buurti rontoe tee na Illirikum;

20. En so mi ben doe moeiti, vo mi preeki da Evangelium na so kondre, pee dem no sabi da nem vo Kristus jete, vo mi no bouw hoso na wan tra soema stoonfoetoe tapo;

21. Ma so leki fa Boekoe de taki: Dem, disi no ben kisi boodskopoe vo hem, dem sa si hem; en dem disi no ben jeri, dem sa versta hem!

22. Dati ben tapo mi toe so menitron vo kom na oenoe.

23. Ma now, di mi no ha plesi moro na dem kondre dia, en di mi ben hangri sinsi foeloe jari kaba, vo kom na oenoe;

24. Now, te mi sa waka go

na Spaniakondre, mi sa kom na oenoe. Bikasi na da waka mi hopoe vo si oenoe, en vo oen sa tjari mi go tee janda, na baka di mi ben plisiri pikinso na oen mindri.

25. Ma leki mi de, mi de go na Jerusalem (fosi), ala di mi dieni dem santawan.

26. Bikasi dem di vo Macedonia nanga Akaja ben kom na da prakseeri vo piki pikin moni makandra, vo helpi dem poti santawan, disi de na Jerusalem.

27. Dem ben doe dati nanga plisiri troe; ma dem habi verpligti toe na dem. Bikasi di dem heiden ben kisi na dem hafoe vo dem goedoe, di de vo dem zieli; now a fiti toe, vo dem asisteeri dem baka nanga demsani, disi dem skin habi vanoodoe.

28. We, te mi kaba da boodskopoe, tjari en plati dasani gi dem, dan mi sa kom na oenoe, vo go na Spaniakondre.

29. Ma mi sabi taki, te mi kom na oenoe, dan mi sa kom nanga da heeli blesi vo da Evangelium vo Kristus.

30. Ma, oen brara, mi teki wi Masra Jezus Kristus en da lobbi vo da geest, mi begi oenoe, vo oen helpi mi vo feti, en vo oen begi Gado gi mi,

31. Meki hem verloesoe poeloe mi na dem soema hanoe na Judea, disi no de bribi; en vo da wroko vo mi, disi mi de

go doe na Jerusalem, moe de switi na dem santawan ;

32. Vo mi kan kom na oenoe nanga plisiri, nanga wani vo Gado, en vo mi troos-toe mi srefi nanga oenoe.

33. Da Gado vo vrede moe de nanga oen alamal ! Amen.

KAP. 16.

Paulus seni taki foeloe odi gi dem bribisoema en a waarskouwe dem ; en dan a kaba da brievi nanga tangi na Gado.

MI seni wi sisa Febe kom na oenoe, disi de wan helper vo da gemeente na Kengrea ;

2. En mi begi oen, vo oen teki hem na oen mindri na nem vo Masra, leki fa a fiti dem santawan, en vo oen asisteeri hem na ini ibriwan wroko, pee a kan habi oen vanoodoe ; bikasi hem ben helpi foeloe soema, en mi srefi (a ben helpi) toe.

3. Taki Priscilla nanga Akwila odi gi mi ; dem ben helpi mi na ini da wroko vo Kristus Jezus ;

4. Vo mi liebi hede dem ben gi dem neki vo dem srefi, en a no mi wawan taki dem tangi, ma ala dem heidenge-meente toe.

5. Taki da gemeente odi toe, disi de na da hoso vo dem. Taki mi lobbi Epenetus odi ; hem de da fosi vroektoe vo Kristus na Akaja.

6. Taki Maria odi, disi ben

habi so meni moeiti nanga wi.

7. Taki Andronikus nanga Junias odi, dem kompe vo mi, disi ben sidom nanga mi ma-kandra na doengroehoso, en disi habi toemoesi boen nem na dem Apostel, en disi ben de na ini Kristus bifo mi.

8. Taki Amplias odi, disi mi lobbi vo Masra hede.

9. Taki Urbanus odi, disi ben helpi wi na ini da wroko vo Kristus, nanga Stakis toe, di mi lobbi.

10. Taki Apelles odi, disi ben sori wan opregti hatti vo Kristus hede. Taki dem soema vo Aristobulus hoso odi.

11. Taki Herodion odi, da kompe vo mi. Taki dem soema vo Narcissus famili odi, dem disi de vo Masra.

12. Taki (dem sisa) Trifena nanga Trifosa odi, disi de wroko gi Masra. Taki da lobbi sisa Persis odi, disi ben wroko foeloe gi Masra.

13. Taki Rufus odi, disi Masra ben verkiezi, nanga hem mama, di de mi mama toe.

14. Taki odi na Asinkritus nanga Flegon nanga Hermas nanga Patrobas nanga Hermes nanga dem tra brara, disi de nanga dem.

15. Taki Filologus odi, nanga Julius, nanga Nereus nanga hem sisa, nanga Olimpas, nanga ala dem santawan, disi de nanga dem.

16. Taki oen srefi odi makandra nanga da santa bosì. Dem gemeente vo Kristus taki oen odi.

17. Ma oen brara vo mi, mi de begi oen, vo oen loekoe boen nanga dem soema, disi de zoekoe vo plati oen makandra, en disi de liebi en waka verkeerti, no so leki da leri, disi wi ben leri oen; nanga dem soema oen no moe habi wroko.

18. Bikasi so soortoe soema no de dieni wi Masra Jezus Kristus, ma (dem de dieni) da bele vo dem; en nanga switi woortoe en mooi taki dem de kori dem onnoozloe soema.

19. Bikasi da gehoorzaam vo oenoe ala soema kom sabi. En dati meki mi plisiri vo oenoe hede. Ma mi wani, vo oen moe habi koni vo boensani; ma na ini ogri oen moe tan onnoozloe.

20. En da Gado vo vrede sa trapoe en masi Satan hesi na ondro oen foetoe. Da gnade vo wi Masra Jezus Kristus moe de nanga oenoe!

21. Timoteus, disi de helpi mi na ini da wroko, nanga Lucius, nanga Jason, nanga Sosipater, dem kompe vo mi, dem alamal seni taki oen odi.

22. En mi, Tertius, disi ben skrivi da brievi disia, seni taki oen odi toe na ini Masra.

23. Gajus, di mi de liebi nanga hem, en disi de teki da heeli gemeente na hem hoso, seni taki oen odi toe. So srefi Erastus, da kassier vo foto dia, nanga brara Kwartus seni taki oen odi.

24. Da gnade vo wi Masra Jezus Kristus moe de nanga oen alamal! Amen.

25. We da hem, disi kan gi oen tranga, so leki da Evangelium vo mi en da preeki vo Jezus Kristus en da kom na krin vo da kibritori, disi ben kibri sinsi vo alatem teego, de sori;

26. Ma now a kom na krin; en nanga dem boekoe vo dem profeti, so leki fa da Gado vo teego ben gi ordre, ala heiden kom sabi hem, meki dem gehoorzaam da bribi;

27. Da (srefi) Gado, disi hem wawan de sabi sani, hem moe habi glori teego alatem nanga Jezus Kristus! Amen.

Da brievi Paulus ben skrivi na Korint gi dem Romeini, en a seni hem go nanga Febe, disi ben de wan helper-sisa vo da gemeente na Kengrea.

DA FOSI BRIEVI VO APOSTEL PAULUS GI DA GEMEENTE NA KORINT.

KAP. 1.

Paulus vermane dem, vo dem moe lobbi makandra en vo dem sori zakkafasi. Da tori vo da kruisi habi wan aparti tranga.

PAULUS, disi Jezus Kristus ben kali, vo de wan Apostel, nanga wani vo Gado, (mi) nanga brara Sostenes,

2. (Wi skrivi) gi da gemeente vo Gado, disi de na Korint, gi dem, disi Kristus Jezus ben meki kom santa, en disi Gado ben kali, vo dem moe kom santa soema toe; en gi ala dem, disi de kali da nem vo wi Masra Jezus Kristus, begi na hem na alapee, di de (Masra) vo dem nanga wi.

3. Gnade moe de nanga oenoe, en vrede vo Gado, wi Tata, en vo Masra Jezus Kristus!

4. Mi taki mi Gado grantangi alatem vo oenoe hede, vo da gnade vo Gado hede, disi hem ben gi oenoe na ini Kristus Jezus;

5. Disi hem ben meki oen kom goedoeman na ala fasi, na ini ala leri en na ini ala sabi;

6. Bikasi da getuigenis vo Kristus ben meki loetoe na oen mindri;

7. En da so no wan soortoe boen mankeeri oenoe, di de

wakti da kom vo wi Masra Jezus Kristus.

8. En hem sa meki oen holi doro toe tee na kaba, vo oen no moe kisi sjem na da dei vo wi Masra Jezus Kristus.

9. Bikasi Gado de getrouw, disi ben kali oen vo kom na ini gemeenskap nanga hem Pikien Jezus Kristus, wi Masra.

10. Ma, oen brara vo mi! mi de begi oen na nem vo wi Masra Jezus Kristus, vo oen alamal moe habi *wan* fasi vo taki, en vo oen no meki wansani plati oenoe; ma oen moese holi nanga makandra na ini da *wan* membre en nanga *wan* hatti.

11. Bikasi, oen brara vo mi! dem soema vo Kloë hoso ben meki mi kom sabi taki, strijfasidi de na oen mindri.

12. Mi meene dati so taki: ibriwan vo oen de taki vo hem srefi taki: Mi de vo Paulus, mi vo Apollo, mi da vo Kefas, en mi de vo Kristus.

13. Hoefasi? Kristus plati dan na piesi piesi? Dem ben kruisi Paulus vo oenoe hede? Ofoe na Paulus nem ini oen ben kisi doopoe?

14. Mi de taki Gado tangi, disi mi no ben doopoe no wan soema na oen mindri, buitii Krispus nanga Gajus;

15. Vo no wan soema kan taki, mi ben doopoe soema na ini mi eigen nem.

16. Ma tog dem soema vo Stefanus hoso mi ben doopoe toe ; buiti dem mi no sabi, efi mi ben doopoe wan tra soema moro.

17. Bikasi Kristus no ben seni mi vo go doopoe, ma vo mi go preeki da Evangelium ; no nanga bigi en dipi taki, vo da kruisi vo Kristus no moe tron noti.

18. Bikasi na dem, disi de go lasi, da tori vo da kruisi de wan lausani troe ; ma vo wi, disi de finni helpi, a de wan Gadotranga.

19. Bikasi Boekoe de taki : **Mi sa meki da koni vo dem koniman tron noti, en da verstand vo dem soema, disi sabi sani, mi sa pori.**

20. Hoepee dem koniman de ? Pee dem meester de, disi sabi Boekoe ? Pee dem soema de, disi wani kroetoe en sabi alasani vo disi grontapo dia ? A no Gado ben meki da koni vo disi grontapo tron wan lausani kaba ?

21. Bikasi di dem grontapo-soema nanga ala dem koni no ben kom sabi Gado na ini da bigi koni vo hem ; vo da hede Gado ben finni vo boen, vo meki da laufasi vo da preeki de gi liebi na dem, disi de bribi.

22. Bikasi dem Djoe wani si bigi marki, en dem Grieki de zoekoe dipi koni ;

23. Ma wi de preeki Kristus, disi dem ben kruisi, alwasi a de meki dem Djoe naki dem foetoe fadom, en na dem Grieki a de wan lausani ;

24. Ma vo dem, disi Gado ben kali, Djoe nanga Grieki ala toe, wi de preeki Kristus, disi de da tranga vo Gado nanga da reti koni vo Gado.

25. Bikasi da laufasi vo Gado habi koni, moro leki ala soema ; en da zwakafasi vo Gado habi tranga, moro leki ala soema.

26. Loekoe tog na oen srefi, oen brara ! fa Gado ben kal' oenoe : oen no de so meni koniman na doroseifasi, no so meni trangawan, no so meni hei soema.

27. Ma san disi de wan lausani na kondre, dati Gado ben verkiezi, vo a meki dem koniman kisi sjem ; en san disi de wan zwakisani na kondre, dati Gado ben verkiezi, vo a meki dem trangawan kisi sjem.

28. En san disi de wan lagesani na kondre en wan veragti-sani en disi no de noti, dati Gado ben verkiezi, vo a meki dem soema tron noti, disi de wansani ;

29. Vo no wan liebisoema moe kan meki hem srefi bigi na Gado fesi.

30. Ma hem meki oen de na ini Kristus Jezus, disi Gado ben gi wi, vo hem de wi koni nanga wi geregtigheid, en da

santafasi nanga da verloesoe vo wi;

31. Vo da hede (leki Boekoe de taki), da soema, disi de zoekoe glori, meki a zoekoe hem na ini Masra!

KAP. 2.

Vo da preeki vo da Evangelium.

MI srefi toe, oen brara, di mi kom na oenoe, mi no ben kom nanga hei taki en nanga dipi koni, vo meki oen kom sabi da woortoe vo Gado.

2. Bikasi mi no ben wani sabi no wan trasani na oen mindri, buitit Jezus Kristus, disi dem ben kruisi.

3. En mi ben de na oen mindri nanga zwakefasi, en nanga frede, en nanga foeloe djompohatti.

4. En na ini da taki en preeki vo mi, mi no ben prodo nanga bigi woortoe vo liebisoema koni, disi de foefoeroe soema hatti, ma mi ben sori krintaki, da Jeje nanga da kragti (vo Gado) de wroko na mi ini;

5. Vo da bribi vo oen no moese plani na ini liebisoema koni, ma na ini da tranga vo Gado.

6. A troe, na mindri vo dem soema, disi ben kom na fesi kaba na ini bribi, wi de leri koni; ma dati no de wan koni vo disi grontapo, ofoe vo dem hedeman vo disi grontapo, disi de go tron noti.

7. Ma wi de leri en taki da

koni vo Gado, disi habi wan dangrafasi, en disi ben kibri so langa; ma bifo grontapo ben de, Gado ben pramisi kaba vo gi wi hem leki da glori vo wi;

8. No wan vo dem hedeman vo disi grontapo ben sabi da koni; bikasi efi dem ben sabi hem, dan dem no ben sa kruisi da Masra vo ala glori.

9. Ma a de so leki fa Boekoe de taki: San disi no wan (soema) hai ben si, en disi no wan jesi ben jeri, en disi no ben go na ini no wan soema hatti, da dati Gado ben meki klari gi dem, disi de lobbi hem.

10. Ma gi wi Gado ben sori dati krintaki, hem nanga hem Jeje; bikasi da Jeje de loekoe alasani tee doro, a de sabi dem dipisani vo Gado toe.

11. Bikasi hoesoema de sabi, san de na wan soema ini, buitit da geest vo da soema, disi de na hem ini? So srefi no wan soema no sabi, san de na Gado ini, buitit da Jeje vo Gado.

12. Ma wi no ben kisi da geest vo kondre, ma da geest, di de na Gado ini, vo wi kan kom sabi, hoe meni boen Gado ben gi wi.

13. En da srefi sani wi de taki toe; no nanga woortoe, disi liebisoema koni kan leri wi, ma nanga woortoe, disi santa Jeje de leri; en so wi teki da geest, kroetoe dem sani, disi de vo da geest.

14. Ma so leki soema de vo hem srefi, a no kan kisi demsani krin, disi de vo da geest vo Gado; dati de tan na hem leki wan lausani, hem no kan versta dati, bikasi dati wi kan kisi nomo nanga da geest.

15. Wan soema, disi habi da geest, hem sabi en kroetoe alasani, ma no wan soema no kan sabi en kroetoe hem.

16. Bikasi hoesoema ben sabi, san de na ini Masra hatti, vo hem kan leri hem? Ma wi habi da srefi hatti leki Kristus.

KAP. 3.

Dem preekiman de dienari soso nanga wrokoman. Ma Kristus de da Masra vo da hosoo vo Gado.

NANGA oenoe toe, oen brara, mi no ben kan taki leki nanga so soema, disi habi da geest, ma leki nanga soso liebisoema, leki nanga jonge pikien na ini Kristus.

2. Nanga melki mi ben kweeki oenoe, no nanga (tranga) njanjam; bikasi dati oen no ben kan verdrage, en tidei srefi oen no kan verdrage hem jete;

3. Vo di oen de nanga oen soso liebisoema fasi jete. Bikasi efi djaloeso nanga trobi nanga platifasi de na oen mindri, a no oen de soso liebisoema dan? oen no de liebi en waka dan leki soso soema?

4. Bikasi efi wan soema taki: mi da vo Paulus; en wan trawan taki: mi da vo

Apollo; oen no de soso soema dan?

5. Hoesoema da Paulus? Hoesoema da Apollo? Dem de dienari, disi ben meki oen kom na bribi; ma so, leki fa Masra ben gi da tranga na ibriwan vo dem.

6. Mi ben plani, Apollo ben nati da gron, ma Gado ben meki sani gro.

7. Vo da hede no wan soema de wansani; no hem, disi plani, no hem, disi nati da gron, ma Gado wawan, disi de meki sani gro.

8. Ma da soema, disi de plani nanga disi nati da gron, dem ala toe de wan; en ibriwan sa kisi hem paiman, so leki a ben wroko.

9. Bikasi wi de helpi Gado na ini hem wroko; oenoe de da gron vo Gado en da hosoo vo Gado.

10. Nanga da gnade vo Gado, disi hem ben gi mi, mi ben metsle da stoonfoetoe leki wan boen basi; en wan trawan de kom, bouw da hosoo na tapo. Ma ibriwan moese loekoe boen, fa hem de bouw.

11. Bikasi wan tra stoonfoetoe no wan soema kan potti, buitii disi (Gado) ben potti kaba, dati da Jezus Kristus.

12. We, efi wan soema go bouw na da stoonfoetoe tapo goutoe, ofoe zilver, ofoe diri stoon, ofoe hoedoe, ofoe drei-grasi, ofoe areisiwiwiri;

13. Dan ibriwan soema wroko sa kom na krin; da dei (vo Masra) sa meki a kom na krin; bikasi da faja sa meki a kom na doro; en da faja sa tesi sori, hoe soortoe wroko ibriwan ben wroko.

14. Efi wan soema wroko sa tan, disi hem ben bouw na tapo (da stoonfoetoe), dan hem sa kisi paiman;

15. Ma efi wan soema wroko sa bron, dan hem sa lasi hem moeiti nanga hem paiman; ma hem srefi sa doro, alwasi leki na ini faja a moe doro.

16. Oen no sabi taki, oen de temple vo Gado, en da Jeje vo Gado de liebi na oen ini?

17. Ma efi wan soema pori da temple vo Gado, da soema Gado srefi sa pori; bikasi da temple vo Gado de santa, en dati da oenoe.

18. Meki no wan soema kori hem srefi! Efi wan soema na oen mindri denki taki, hem de koni na disi grontapo, meki hem tron wan lauman, vo a kan kisi reti koni.

19. Bikasi da koni vo disi grontapo de wan lausani na Gado fesi. Bikasi Boekoe de taki: Nanga dem eigen koni hem de kisi dem koniman.

20. En ageen Boekoe de taki: Masra sabi da praktizeeri vo dem koniman taki, da wan sososani.

21. Vo da hede oen no moe teki liebisoema, meki oen srefi

bigi; bikasi alasani de vo oenoe.

22. Efi da Paulus, ofoe Apollo, ofoe Kefas, ofoe (heeli) kondre, ofoe liebi, ofoe dede, efi da wansani vo disi liebi, ofoe vo da tra liebi; alasani de vo oenoe.

23. Ma oenoe de vo Kristus, en Kristus de vo Gado.

KAP. 4.

Da zakkafasi nanga da pinaliebi vo dem Apostel. Paulus vermane en waarskouwe dem bribisoema.

WE, ibriwan soema moese loekoe wi leki dienari vo Kristus en leki hofmeester, disi habi vo plati dem kibrisani vo Gado.

2. We, dasani disi dem de zoekoe na wan hofmeester, dati de nomo, vo soema finni hem getrouw.

3. Vo mi srefi? mi no ha trobi, efi oenoe kroetoe mi, ofoe mi moese go na tra liebisoema kroetoe, ja, mi srefi no kroetoe mi srefi toe.

4. Bikasi alwasi mi srefi no sabi wansani, (disi mi kan teki vo verwijti mi srefi,) tog dati no de sori taki, mi de krin; da kroetoeman, disi de kroetoe mi, dati da Masra srefi.

5. Vo da hede oen no moese kroetoe, bifo a de tem, bifo Masra srefi de kom; hem sa tjari alasani kom na krin, disi kibri na ini doengroe; en ala praktizeeri vo soema hatti hem sa poeloe kom na krin toe;

dan Gado sa gi na ibriwan hem reti nem.

6. Dasani, (disi mi ben skri-vi dia,) oen brara! dati mi ben taki so na geersifasi vo mi en vo Apollo wawan; ma mi ben doe dati vo oenoe hede, vo oenoe leri na wi, fa no wan soema moe loekoe hem srefi moro bigi, leki Boekoe de taki! vo no wan vo oenoe no meki hem srefi bigi, wan na trawan tapo, vo wan tra soema hede.

7. Bikasi hoesoema ben teki potti joe na fesi? En san joe habi, disi joe no ben kisi (vo boenhatti)? Ma alwasi joe ben kisi hem, fa joe kan meki joe srefi bigi dan, leki joe no ben kisi hem (vo boenhatti)?

8. Oen denki taki, oen habi nofo kaba, oen kom goedoeman kaba, oen ben prei basi zondro wi; ja, mi wensi taki, oen moe de masra troe, vo wi toe nanga oenoe kan de masra makandra.

9. Bikasi a tan na mi, leki Gado ben teki wi, di de dem bakawan vo dem Apostel, potti wi na soema hai, leki so soema, disi dem ben vonisi vo dede; bikasi wi de leki wan marki gi kondre, gi dem Engel, en gi ala soema.

10. Wi tan (leki) lauman vo Kristus hede, ma oenoe de (leki) koniman na ini Kristus; wi de zwaki, ma oen de tranga; oenoe dem respekti, ma wi dem veragti.

11. Tee na disi joeroe srefi wi de pina nanga hangri en

nanga dreiwatra; wi no ha klosi, en dem naki wi nanga kofoe; wi no habi wan vaste plesi vo tan;

12. Wi de pina alatem vo wroko nanga wi eigen hanoe; dem de kosi wi, wi de blesi dem; dem de vervolgoe wi, wi de holi pasiensie; dem de lei gi wi, pori wi nem, wi de begi (vo dem).

13. Tee di joeroe jete wi de leki wansani, disi soema de loekoe vo noti, leki wan doti, disi ala soema de figi poeloe.

14. Mi no skrivi demsani disi, vo gi oen sjem; ma mi vermane oen leki dem lobbi pikien vo mi.

15. Bikasi alwasi oen habi tiendoezend lerimeester na ini Kristus, tokoe foeloe tata oen no habi. Bikasi na ini Kristus Jezus mi ben kisi oen leki mi pikien, nanga da Evangelium.

16. Vo da hede mi vermane oen taki: zoekoe, vo oen kom geersi mi!

17. Vo dati hede mi ben seni Timoteus kom na oenoe, disi de wan lobbi en getrouw pikien vo mi; hem sa meki oen membre dem pasi, disi mi de waka na ini Kristus, so leki mi de leri alapee na ini ala dem gemeente.

18. A troe taki, soema de, disi de meki dem srefi bigi, leki taki, mi no sa kom na oenoe.

19. Ma mi sa kom hesi na oenoe, efi Masra wani; en dan mi sa kom kisi krin, no dem

woortoe vo dem bigimembre soema, ma da kragti (vo dem soema).

20. Bikasi Gadokondre no de na ini soso woortoe, ma na ini kragti.

21. We, san oen wani? Mi moe kom na oen nanga wipi, ofoe nanga lobbi en nanga safri hatti?

KAP. 5.

Strafoe vo hoeroedoe. Da ouroe zuurdegi moe komopo. Dem reti kristensoema no moese habi gemeenskap nanga dem falsiwan.

WAN publiki taki de waka taki, hoerieliebi de na oen mindri, en so wan hoerieliebi srefi, disi dem heiden srefi no de sabi, vo taki, wan soema de liebi nanga hem tata wefi.

2. En nanga ala dati oen nabi bigi membre jete, na plesi vo oen fili sari, so leki fa a fiti, vo meki da soema komopo na oen mindri, disi ben doe da wroko.

3. Ma mi, nanga ala di mi srefi no de na oen mindri, tog nanga mi geest mi de nanga oenoe; en mi pramisi kaba, san vo doe nanga da soema, disi ben doe da wroko; leki taki, mi de nanga oenoe taki:

4. Na nem vo wi Masra Jezus Kristus, so leki mi de na oen vergadering nanga mi geest en nanga da tranga vo wi Masra Jezus Kristus,

5. Mi sa gi da soema abra na Satan, meki hem skin go

pori, vo da zieli no moe go lasi na da dei vo Masra Jezus.

6. Dasani no de gi oen wan boen nem. Oen no sabi taki, wan pikin zuurdeegi de meki da heeli lalabrede kom soewa?

7. Vo da hede oen moe poeloe da ouroe zuurdeegi, vo oen kan kom wan njoenjoe lalabrede, so leki (vo taki reti) oen de zondro zuurdeegi kaba. Bikasi wi habi wan Paaskalam toe, disi dem ben slagti vo wi hede, dati da Kristus.

8. Vo da hede meki wi holi Paaska, no nanga da ouroe zuurdeegi, en no nanga da zuurdeegi vo ogri nanga takroedoe, ma nanga dem masoo vo opregtifasi en waarheid.

9. Mi ben skrivi gi oen na ini wan brievi taki, oen no moe habi wroko nanga dem soema, disi de hoeroe.

10. Ma dati mi no meene vo dem kondresoema, disi de hoeroe, ofoe disi de gridiman, ofoe roover, ofoe afgoderijsoema; bikasi efi so, dan oen sa moese komoto krin krin na grontapo.

11. Ma di mi ben skrivi gi oenoe taki, oen no moe habi wroko nanga dem; dati taki, wan soema, disi de meki trawan kali hem *brara*, efi hem de hoeroe, ofoe a de wan gridiman, ofoe afgoderijman, ofoe gongosaman, ofoe droengoesaman, ofoe roover, nanga so wan soema oen no moese njam srefi.

12. Bikasi hoe wroko mi

habi nanga dem soema toe, disi de na dorosei, vo mi kroetoe dem ? A no oen srefi de kroetoe dem wawan, disi de na ini (gemeente) ?

13. Dem, disi de na dorosei, Gado srefi sa kroetoe. Ma oenoe moese poeloe da soema na oen mindri, disi ben doe da ogri !

KAP. 6.

Brara nanga brara no moese tjari makandra go na kroetoe. Paulus waarskouwe dem, vo dem no moe hoeroe.

FA wan soema vo oen kan habi hatt, te a habi wan kwesie nanga wan trawan, vo a go zoekoe hem reti na dem onregtvaardiki (heiden), en no na dem santawan ?

2. Oen no sabi taki, dem santawan sa kroetoe heeli grontopo ? We, efi oenoe sa kroetoe heeli grontapo, oen no de koui nofo dan, vo kroetoe dem moro pikin kwesie ?

3. Oen no sabi taki, wi sa kroetoe dem Engel srefi ? We, wi no moe sabi moro hesi dan, vo kroetoe dem sani vo disi grontapo liebi ?

4. En tog, te oen habi wan kwesie vo wan grontaposani hede, dan oen teki dem soema, disi da gemeente de veragti, vo meki dem koti da kroetoe gi oenoe.

5. Da wan sjem vo oenoe, di mi moe taki so. No wan soema de na oen mindri dan, disi habi

verstand ? no wan de, disi sabi vo koti wan kroetoe, disi brara nanga brara habi makandra ?

6. Ma wan brara de go tanapoe na kroetoe nanga wan tra brara, vo zoekoe hem reti na so soema fesi, disi no ha bribi.

7. Dati srefi de wan foutoe vo oen kaba, disi oen de kisi trobi nanga makandra. Vo san hede oen no de meki betre trawan doe oen kroekoetoe ? Vo san hede oen no verdrage, meki trawan bedriegi oen ?

8. Ma oen srefi de doe trawan kroekoetoe, oen de bedriegi soema ; en so oen doe na brara srefi.

9. Oen no sabi dan taki, dem onregtvaardiki soema no sa kisi wan porsi na ini Gadokondre ? No kori oen srefi ! No dem disi de hoeroe, no dem afgoderijsoema, no dem soetaman, no dem, disi doe sjemwroko nanga dem eigen skin, no dem, disi doe takroe, man nanga man,

10. No dem foefoeroeman, nodem gridiman, nodem droengoeman, no dem gongosaman, no dem roover sa kisi wan porsi na ini Gadokondre.

11. So spele soema som vo oenoe ben de toe ; ma oen wasi kaba, oen kom santa, oen kom regtvaardiki nanga da nem vo Masra Jezus, en nanga da geest vo wi Gado.

12. Mi ha pasi vo doe alasani, ma no alasani de boen vo doe ; mi ha pasi vo doe alasani,

ma mi no wani, iniwansani moe kisi mi na ondro hem dwingi.

13. Njanjam de vo bele, en bele de vo njanjam ; ma Gado sa meki ala toe, da wan so boen leki da trawan (bele nanga njanjam) moe kaba. Ma wi skin no de vo hoeroedoe, ma (a de) vo Masra, en Masra de vo wi skin.

14. En Gado ben wieki Masra komopo na dede, en so a sa wieki wi toe nanga hem kragti.

15. Oen no sabi taki, dem skin vo oenoe de leden vo Kristus ? We, mi sa teki dan dem leden vo Kristus, meki dem tron hoeroeleden ? Gado moe kibri mi !

16. Ofoc, oen no sabi taki, da soema, disi de holi nanga wan hoeroe-oeman, hem de *wan* skin nanga hem ? Bikasi Gado ben taki : dem ala toe sa de *wan* skin.

17. Ma da soema, disi de holi nanga Masra, hem de *wan* geest nanga hem.

18. Frede oen moe frede da hoeroeliebi en kibri oen srefi vo hem ! Ala zondoe, disi wan soema de doe, de na dorosei vo hem skin ; ma da soema, disi de hoeroe, hem de doe zondoe na hem eigen skin.

19. Ofoc oen no sabi taki, oen skin de wan temple vo santa Jeje, disi de na oen ini, disi Gado ben gi oenoe ? (oen no sabi taki,) oen no de masra vo oen srefi ?

20. Bikasi hem ben bai oen diri vo troe. Vo da hede oen moese prijze Gado nanga oen skin en nanga oen geest, disi de vo Gado.

KAP. 7.

Fa man nanga wefi, dem wendje nanga dem weduwe moe liebi na kristenfası.

VO dasani, disi oen ben skrivi gi mi, (mi taki) : A de boen vo wan soema, efi a no meli wan oeman.

2. Ma vo da hoeroeliebi hede (mi taki) : meki ibriwan teki wan wefi vo hem srefi, en meki ibriwan oeman teki wan man vo hem srefi.

3. Da man moese doe hem pligti na hem wefi, en so srefi da oeman na hem man.

4. Da wefi no habi magti na hem srefi skin tapo, ma da man ; so srefi da man toe no habi magti na hem srefi skin tapo, ma da wefi.

5. Oen no moe plati lidompleksi nanga makandra, tan so, buitı efi ala toe tevrede wan piesi tem, vo oen habi tem vo fasten en vo begi ; ma dan oen moese go kom makandra baka, vo Satan no kom tesi oen, di oen no kan holi oen srefi.

6. Ma mi taki dati nomo vo helpi oen, no vo gi oen wan gebod.

7. Bikasi mi wensi taki, ala soema moese de, so leki fa mi de ; ma Gado de gi ibriwan

soen a hem aparti fasi ; wan de so, wan trawan de so.

8. Ma tog mi taki gi dem, disi no teki man ofoe oeman jete, en gi dem weduwe taki : A boen vo dem, efi dem tan so leki fa mi de.

9. Ma efi dem no kan holi dem srefi, meki dem go trouw ; bikasi a moro boen, dem trouw, leki da luste kom moro dem.

10. Ma dem, disi trouw kaba, Masra srefi de taki gi dem, a no mi, taki, da wefi no moese plati nanga hem man.

11. Ma efi tog a plati, dan a moese tan zondro man, ofoe a moese verzoen hem srefi baka nanga hem man ; so srefi wan man no moese plati nanga hem wefi.

12. Ma gi dem trawan mi srefi de taki, a no Masra taki so : Efi wan brara habi wan wefi, disi no de na bribi, kaba da oeman tevrede vo tan liebi nanga hem ; dan da brara no moe libi da oeman moro.

13. So srefi efi wan oeman habi wan man, disi no de na bribi, kaba da man tevrede vo tan liebi nanga hem ; dan da oeman no moe libi da man moro.

14. Bikasi da wefi de meki da man, disi no de na bribi, kom santa ; en da man de meki da wefi, disi no de na bribi, kom santa. Bikasi, efi no so, dan dem pikien vo oen no ben sa de krin ; ma now dem de santa.

15. Ma efi da soema, disi no

de na bribi, wani plati, meki a plati ; efi da sani de so, dan da brara ofoe da sisa no de na ondro dwingi. Bikasi Gado ben kali wi, vo holi vrede (nanga ala soema).

16. Bikasi joe oeman ! Joe sabi dan, efi joe sa meki joe man teki bribi ? Ofoe joe man, joe sabi dan, efi joe sa meki joe wefi teki bribi ?

17. We, so leki fa Masra ben gi ibriwan hem aparti fasi, en so leki fa Gado ben kali ibriwan, so a moese liebi en waka ; en so mi meki dem soema moese doe toe na ala gemeente.

18. Efi wan soema ben besnijde kaba, bifo Gado ben kali hem, dan hem no moe holi hem srefi so, leki hem no besnijde ; en efi wan soema no ben besnijde datem, di Gado ben kali hem, dan hem no moese meki dem besnijde hem jete.

19. Bikasi da besnijde de noti, en efi joe no besnijde, a no de wansani toe ; ma vo doe dem gebod vo Gado, (dati de wansani).

20. Ibriwan soema moese tan so leki fa a ben de datem, di Gado ben kali hem.

21. Efi joe ben de wau slavoe datem, di Gado ben kali joe, no meki dati hati joe ; ma efi joe kan kom fri, teki da fri dan nanga plisiri !

22. Bikasi wan slavoe, disi Masra ben kali kom na hem, hem de wan friman na Masra fesi ; so srefi wan friman, disi

Masra ben kali, de wan knegti vo Kristus.

23. Hem ben bai oen diri vo troe; vo da hede oen srefi no moe meki oen tron knegti vo liebisoema.

24. We, oen brara vo mi! so leki fa ibriwan ben de datem, di Gado ben kali hem, so hem moe tan na fesi vo Gado.

25. Ma gi dem wendje mi no habi wan gebod vo Masra; ma di Masra ben gi mi gnade, vo dieni hem getrouw, mi sa taki gi oen, san mi fili.

26. We, mi denki taki, vo da nootoe hede, disi de go kom, a boen vo wan soema, efi a tan so hem wawan.

27. Ma efi joe no de fri moro, efi joe de nanga wan wefi kaba, dan joe no moe zoekoe vo loesoe; ma efi joe loesoe kaba, joe de zondro wefi, dan joe no moe zoekoe vo teki wan wefi.

28. Ma tog, efi joe teki wan wefi, go trouw, joe no doe zondoe; so srefi efi wan wendje go trouw, a no doe zondoe toe. Ma dem, disi teki man ofoe oeman, sa fili dem maka vo disi liebi; en mi hangri vo kibri oen vo dati.

29. Ma mi taki, oen brara! da tem de sjatoe, disi libi abra jete; vo dem soema srefi, disi habi oeman, moe tan leki dem no habi.

30. En dem, disi de krei, moe tan leki dem no de krei; en dem, disi plisiri, leki dem no de plisiri; en dem, disi de

bai sani, leki dem no habi noti;

31. En dem, disi habi wroko nanga sani vo disi grontapo, dem moese tan, leki dem no habi wroko nanga dem. Bikasi da fasi vo disi grontapo no de go tan.

32. Ma mi wensi taki, oen moe tan zondro wan hebi na hatti. Da soema, disi no habi wefi, hem de zorgoe vo demsani wawan, disi de vo Masra, meki Masra moe lobbi hem;

33. Ma da soema, disi habi wefi, hem de zorgoe vo disi grontaposani, meki hem wefi moe lobbi hem.

34. So srefi wan trouw-oeman nanga wan wendje no de wanfasi toe. Wan oeman, disi no habi man, hem de zorgoe vo demsani wawan, disi de vo Masra, meki hem kom santa na skin nanga zieli; ma disi habi man, hem de zorgoe vo disi grontaposani, vo hem man moe lobbi hem.

35. Ma mi taki dati vo da boen vo oen srefi hede, no vo hiti wan tetei na oen neki, ma vo di a fiti so, en vo noti no moe tapo oen, vo dieni Masra.

36. Ma efi wan soema denki taki, a no sa fiti boen, vo hem pikien tan wendje, tee a pasa dem boen jari vo hem, en efi a no kan de trafasi, meki hem doe so leki hem wani, a no de doe zondoe; meki a meki a trouw.

37. Ma efi wan soema de

tranga nofo na ini hem hatti, di no wansani de dwingi hem, ma a habi hem fri wani, efi hem pramisi na ini hem hatti taki, hem pikien moe tan wan wendje, hem doe boen.

38. We, da soema, disi meki hem pikien trouw nanga wan man, hem doe boen; ma da soema, disi meki da di vo hem no teki man, hem doe moro boen.

39. Wan oeman de na ondro dwingi vo da wet, so langa hem man de na liebi; ma te hem man go slibi, dan hem ha pasi vo trouw nanga wan tra man, disi hem wani; ma a moe doe dati na nem vo Masra.

40. Ma mi denki taki, a moro boen vo hem, efi a tan so vo hem. Kaba mi denki taki, mi toe habi da geest vo Gado.

KAP. 8.

Vo dem kroekoetoe gado ofrandi. Wi no moe misbruike da fri, di dem kristensoema de habi.

VO taki now vo demsani, disi dem tjari gi dem kroekoetoe gado, wi sabi—bikasi vo sabi, wi alamal de sabi sani. Ma da sabi soso de meki soema kisi heimembre, da lobbi wawan de helpi trawan.

2. Ma efi wan soema denki taki, hem sabi wansani, da soema no de sabi noti jete, so leki fa soema moese sabi sani.

3. Ma efi wan soema lobbi Gado, da hem Gado de sabi.—

4. We, vo taki vo dati, efi

oen kan njam demsani, disi dem ben tjari gi dem kroekoetoe gado: wi de sabi taki, wan kroekoetoe gado no de noti na grontapo; bikasi no wan tra Gado de, buiti da wan.

5. En alwasi trawan de, disi dem de kali gado, efi na hemel ofoe na grontapo, (so leki foe-loe gado nanga foe-loe masra de.)

6. Tog wi habi da *wan* Gado nomo, wi Tata, disi alasani komopo na hem, en wi toe a meki gi hem srefi; en *wan* Masra nomo wi de habi, da Jezus Kristus, disi nanga hem Gado ben meki alasani, en a ben meki wi toe.

7. Ma tog ala soema no sabi dati so krin. Bikasi som socma denki tee tidei jete taki, wan kroekoetoe gado de wansani, en so dem de njam sani, disi dem loekoe leki wan kroekoetoe gado njanjam; en nanga dati dem vlaka dem zwaki konsiensie vo dem.

8. Njanjam no de gi wi wan waarti na Gado fesi. Efi wi njam, wi no de winni wansani, en efi wi no njam, wi no de lasi no wansani.

9. Ma loekoe boen, vo da fri wani vo oenoe no moe tron wan stoon, disi meki dem zwakiwan naki foetoe, fadom.

10. Bikasi efi wan soema si taki, joe sidom de njam na ini wan kroekoetoe gado temple, di tog joe sabi sani moro krin; a no dati sa meki da soema

srefi, di hem zwaki so, teki hatti toe vo njam demsani, disi dem ben tjari gi dem kroekoe-toe gado ?

11. A no da sabi, di joe sabi sani moro krin, sa meki da zwaki brara go lasi, aladi tog Kristus ben dede vo hem toe ?

12. Ma efi oen doe zondoe so na dem brara, masi dem zwaki soema konsiensie, dan oen doe zondoe na Kristus srefi.

13. Vo da hede, efi wan njanjam kan meki mi brara naki foetoe, fadom, dan nooti mi no sa njam meti, vo mi brara no moe naki foetoe, fadom.

KAP. 9.

Paulus verteli now, fa hem no gebuiki da fri vo hem, nomo vo a no trobi dem tra bribisoema konsiensie.

MI no de wan Apostel ? Mi no de fri ? Mi no ben si wi Masra Jezus Kristus ? Oen srefi no de da wroko vo mi na ini Masra ?

2. Efi mi no de wan Apostel vo tra soema, dan tog mi de da Apostel vo oenoe ; bikasi oenoe de da marki vo da apostelwroko vo mi na ini Masra.

3. Te soema wani kroetoe nanga mi, dan mi de verantwoortoe mi srefi so :

4. A no wi ha magti vo njam en vo dringi ?

5. A no wi ha magti vo teki wan wefi, disi de wan sisa,

meki a waka rontoe nanga wi, so leki dem tra Apostel ben doe, nanga dem brara vo Masra, nanga Kefas toe ?

6. Ofoe oen denki taki, mi nanga Barnabas wawan no habi magti, vo libi wi ambagti ?

7. Soortoe soldati de go na feti, zondro vo a teki trakta-menti ? Hoesoema de plani wan druividjari, zondro vo a njam da vroektoe vo hem ? Ofoe soema de zorgoe vo dem meti vo hem, zondro vo a dringi da melki vo dem ?

8. Hoefasi, mi taki dati leki wan soso soema nomo ? A no da wet de taki so srefi toe ?

9. Bikasi na ini da wet vo Moses wi de lezi so : Joe no moe tai da kow mofo, disi de masi areisi ! Da dem kow Gado de membre dan ?

10. Ofoe, a no taki dati moro foeloe vo wi hede ? Ja troe, da vo wi hede a de taki so toe taki : Da soema, disi de tjapoe da gron, moese tjapoe nanga hopoe ; en da soema, disi de masi da areisi, moe masi hem nanga da hopoe taki, hem sa kisi dasani, di a de hopoe.

11. We, di wi ben zaai sani vo oen zieli, a de wan bigisani dan, efi wi meki oenoe gi wi sani vo wi skin ?

12. Efi tra soema habi da magti na oen tapo, vo san hede wi no moe habi reti vo dati, moro leki dem ? Ma wi ben potti da magti vo wi na sei ; wi verdrage foeloesani, nomo

vo wi no moe tapo da Evangelium vo Kristus.

13. Oen no sabi taki, dem disi ben dieni na ini da santa plesi, ben njam toe vo dem santasani? en dem, disi ben ha vo doe da altariwroko, ben kisi hafoe toe vo san de na tapo vo da altari?

14. So srefi Masra ben taki toe taki, dem disi de preeki da Evangelium, moe kisi toe vo da Evangelium hede, san dem ha vanoodoe vo liebi.

15. Ma ala dati mi ben potti na sei. Mi no skrivi dati toe, vo mi moe kisi dasani so; bikasi a betre mi dede, leki wan soema moe pori da boen nem vo mi.

16. Bikasi di mi preeki da Evangelium, dati mi no kan teki vo meki mi srefi bigi; mi verpligti vo doe dati; en heloe vo mi, efi mi no preeki da Evangelium!

17. Efi mi doe dati nanga plisiri, dan mi kisi mi paiman; ma alwasi mi no sa doe dati nanga plisiri, tog Masra ben potti mi na da wroko.

18. We, hoe paiman mi habi dan? Mi habi da paiman taki, te mi preeki da Evangelium vo Kristus, mi de gi dem da Evangelium vo soso, vo mi no misbruike da reti, disi da Evangelium de gi mi.

19. Bikasi alwasi mi no de na no wan soema ondro, tokoe mi srefi meki mi srefi leki wan knegti vo ala soema,

vo mi kan winni moro foeloe soema.

20. Te mi ben de nanga Djoe, mi ben holi mi srefi leki Djoe, vo mi kan winni dem Djoe. Te mi ben de nanga dem, disi de na ondro da wet, mi ben holi mi srefi, leki mi toe de na ondro da wet, vo mi kan winni dem, disi de na ondro da wet.

21. Te mi ben de nanga dem, disi de zondro da wet, mi ben holi mi srefi, leki mi toe de zondro da wet, vo mi kan winni dem, disi de zondro da wet, alwasi na Gado fesi mi no de zondro iniwan wet, ma mi de na ondro da wet vo Kristus.

22. Te mi ben de nanga dem zwakiwan, mi toe ben de leki wan zwakiwan, vo mi kan winni dem zwakiwan. Nanga ala soema mi ben holi mi srefi na alafasi, vo na alafasi mi meki wan toe ziele finni da boen liebi.

23. Ma mi doe dati vo da Evangelium hede, vo mi toe moe kisi mi porsu vo hem.

24. Oen no sabi taki, dem soema, disi de ron haswa makandra, dem alamal de ron troe, ma tog *wan* nomo de kisi da prijs? We, ron dan so tee oen kisi da prijs!

25. Ma ibriwan soema, disi de haswa, no de loekoe na no wan trasani; we, dem de doe dati, vo kisi wan kroon, disi de go pori; ma wi, vo wi kan kisi wan, disi no de pori nooti.

26. We, da so mi de ron toe, ma no leki wan soema, disi no sabi jete, efi hem sa doro; en mi de feti toe, ma no leki wan soema, disi de feti na ini lugti.

27. No no, mi de dwingi mi skin, vo a zakka na ondro, meki ala di mi de preeki gi trawan, mi srefi no moe de wan soema, disi Masra moese teki trowei.

KAP. 10.

Paulus teki dem ouroetem tori, waarskouwe dem bribisoema, vo dem no moe holi gemeenskap nanga dem heiden.

MI wensi, oen brara! taki, oen no moe vergiti, fa dem tata vo wi ben de alamal na ondro da wolkoe, en dem alamal ben waka da (redi) zee doro;

2. En nanga da wolkoe en da zee dem alamal doopoe na Moses ini;

3. En dem alamal ben njam da wan srefi zielinjanjam,

4. En dem alamal ben dringi da srefi zielidranki. Bikasi dem ben dringi vo da Gado-stoon, disi ben waka go nanga dem; en da stoon, dati ben de Kristus srefi.

5. Ma tog nanga so meni vo dem Gado no ben kan habi plisiri; en vo da hede a ben meki dem dede na woestijn.

6. Ma dati ben pasa, vo wi moe teki wan waarskouwe na dati, vo wi no kisi luste vo

ogrisani, so leki dem ben kisi luste.

7. Oen no moe bemoeje toe nanga kroekoetoe gado sani, so leki som vo dem ben doe; bikasi Boekoe de taki: Da piple ben go sidom vo njam en vo dringi, en dan dem ben hopo vo prei.

8. No meki wi doe hoeroe-doe toe, leki som vo dem ben doe hoeroedoe; en so twenti na drie doezend soema ben dede na *wan* dei.

9. No meki wi tesi Kristus toe, leki som vo dem ben tesi hem, en dem sneki kom kili dem.

10. Oen no moe knroe toe, leki som vo dem ben knroe, en da kili-engel kom kili dem.

11. Ala demsani disi ben kom dem abra vo wan voorbeeld, en dem ben skrivi dati leki wan waarskouwe gi wi, di wi de liebi na disi laatste tem.

12. We, da soema, disi denki taki, hem tanapoe, meki a loekoe boen, vo a no fadom!

13. Tee tidei no wan tra tesi ben miti oen jete, buiti liebisoema tesi; kaba Gado de getrouw, hem no sa meki wan tesi miti oen, disi moro oen kragti; ma a sa meki da tesi srefi go pasa oen so, tee oen sa man vo holi.

14. Vo da hede, oen lobbiwan vo mi! kibri oen srefi vo da kroekoetoe gado wroko!

15. Mi de taki nanga oenoe leki nanga soema, disi habi

verstand. Meki oen srefi kroetoe, san mi taki :

16. Da blesi-beker, disi wi de blesi, a no dati de da gemeenskap vo da broedoe vo Kristus? En da brede, disi wi de broko, a no dati de da gemeenskap vo da skin vo Kristus?

17. Bikasi wi, alwasi wi de foeloe, tokoe da *wan* brede de meki wi de *wan* skin, vo di wi alamal de njam vo da *wan* brede.

18. Loekoe na dem Israel soema, disi de (Israel soema) na skinfasi jete! Dem, disi de njam dem ofrandi, a no dem de na ini da gemeenskap vo da altari?

19. We, san mi wani taki dan nanga dati? Somtem mi wani taki, wan kroekoetoe gado ofrandi de wansani?

20. No no, mi taki: dasani, disi dem heiden de tjari, dati dem de tjari gi dem didiebri, no gi Gado. En mi no wani, taki, oen moe habi gemeenskap nanga dem didiebri.

21. Oen no kan dringi da beker vo Masra nanga da beker vo dem didiebri moksi; oen no kan sidom njam na Masra tafra en na dem didiebri tafra moksi.

22. Ofoe, wi wani tergi Masra, meki hem hatti kom bron? Wi de moro tranga leki hem?

23. Mi ha pasi vo doe alasau, ma no alasani de boen vo

doe; mi ha pasi vo doe alasani, ma no alasani de helpi trawan.

24. No wan soema moe zoekoe, san disi de boen vo hem srefi; ma ibriwan moe zoekoe, san disi de boen vo trawan!

25. We, ala meti, disi dem de seli na wowojo, oen kan njam, zondro vo zoekoe fosi, vo oen no trobi oen konsiensie.

26. Bikasi heeli grontapo de vo Masra, nanga alasani, disi de dapee.

27. Efi wan vo dem soema, disi no de na bribi, kali oen vo kom njam nanga hem, kaba oen wani go; dan njam alasani, disi dem potti gi oen, zondro vo zoekoe fosi, vo oen no trobi oen konsiensie.

28. Ma efi wan soema taki gi oen taki: Dati de wan kroekoetoe gado njanjam; dan oen no moe njam, vo da soema hede, disi ben taki dati gi oenoe, en vo konsiensie hede. Bikasi heeli grontapo de vo Masra, nanga alasani, disi de dapee.

29. Ma mi no taki vo joe konsiensie srefi, ma vo di vo da trawan. Bikasi vo san hede mi sa meki wan tra soema nanga hem konsiensie kroetoe dasani, disi mi ha pasi vo doe?

30. Efi mi taki Gado tangi vo dasani, disi mi de njam, vo san hede dem moe taki ogri vo mi vo dasani hede, disi mi de teki nanga taki tangi?

31. We, te oen de njam ofoe dringi, alwasi san oen de doe,

alasan i oen moe doe so, vo Gado kisi bigi nem.

32. Oen no moe gi no wan soema okasie vo naki foetoe, fadom, no dem Djoe, no dem Grieki, no da gemeente vo Gado toe.

33. So leki mi toe de doe ala soema plisiri na alafasi, ala di mi no de zoekoe, san disi boen vo mi srefi, ma disi de helpi foeloe soema, vo dem finni da boen liebi.

KAP. 11.

Paulus vermane dem bribisoema, fa dem moe holi dem srefi, te dem de na kerki de begi, en te dem de go na Santa Avondmaal.

OEN moe kom geersi mi, so leki mi de geersi Kristus !

2. Mi prijze oen, mi brara ! di mi si na alafasi, fa oen de membre mi, en fa oen holi oen srefi so na alafasi, leki mi ben leri oen.

3. Vo da hede mi wani meki oen sabi toe taki, Kristus de da hede vo ibriwan man ; en da man de da hede vo hem wefi ; ma Gado de da hede vo Kristus.

4. Ibriwan man, disi de tapo hem hede, te a de begi, ofoe te a de taki na profetifasi, hem de gi sjem na hem eigen hede.

5. Ma ibriwan oeman, disi de begi, ofoe disi de taki na profetifasi, zondro vo a tapo hem hede, hem de gi sjem na hem eigen hede ; bikasi dati

de so boen, leki dem ben koti hem wiwiri.

6. Efi a no wani tapo hem hede, meki a koti hem wiwiri dan ! Ma di a sori takroe vo wan oeman, te hem wiwiri koti, ofoe te a de waka nanga sjatoe wiwiri, vo da hede meki a tapo hem hede !

7. Ma wan man no moe tapo hem hede ; bikasi hem de da printje nanga da glori vo Gado ; ma da oeman de da glori vo da man.

8. Bikasi da (fosi) man no ben komopo na wan oeman, ma da oeman ben komopo na da man.

9. En Gado no ben meki mansoema vo oeman hede, ma oeman a ben meki vo man hede.

10. Vo da hede oeman moese habi wan magti na dem hede tapo, (vo sori da onderdaniki fasi vo dem,) vo dem Engel hede.

11. Ma tog na ini Masra man no de zondro oeman, en oeman no de zondro man.

12. Bikasi so leki oeman komopo na man, so srefi dem mansoema komopo na oeman ; ma alasan komopo na Gado.

13. Oen srefi kan kroetoe dati, efi a fiti wan oeman, vo a begi na Gado, zondro a ben tapo hem hede.

14. Da natuur srefi no de leri oen taki, a de wan sjem vo wan man, efi hem wiwiri langa ?

15. Ma efi oeman habi langa wiwiri, dati sori mooi ; bikasi oeman ben kisi dem langa wiwiri, vo dem kan tapo dem hede.

16. Ma efi wan soema ha plisiri vo kroetoe en vo strij, meki hem sabi taki, wi no habi da gewenti dati, en dem gemeente vo Gado no habi hem toe.

17. Ma now mi moese taki wansani gi oenoe, disi meki mi no kan prijze oen, di oen kom makandra na wan fasi, disi no meki oen kom moro boen, ma a meki oen kom moro ogri.

18. Fosi mi jeri taki, te da gemeente kom makandra, plati plati de na oen mindri ; en hafoe mi moe bribi dati.

19. Bikasi falsi kristen moe de toe na oen mindri, vo dem opregtiwan kan kom na krin, di de na oen mindri.

20. We, so leki fa oenoe lobbi kom makandra, dati no de wan boen fasi, vo holi da avondmaal vo Masra.

21. Bikasi te oen kom vo njam hem, dan ibriwan de teki njam hem eigen njanjam, bifo trawan kom ; en so *wan* de nanga hangri, da trawan dringi toemoesi kaba.

22. Hoefasi ? Oen no habi hoso dan, pee oen kan njam en dringi ? Ofoe somtem oen veragti da gemeente vo Gado, gi dem (potiwan) sjem, disi no habi noti ? San mi sa taki vo oenoe ? Mi sa prijze oenoe ?

No no, vo dati mi no prijze oen.

23. Bikasi na Masra mi ben kisi dasani, disi mi ben gi oenoe, taki : Masra Jezus, na da srefi neti, disi dem ben tori hem, a teki brede,

24. A danke, a broko da brede, a taki : Oen teki njam ! dati da mi skin, disi dem broko vo oen hede ; we, doe dati, vo membre mi !

25. So srefi, di dem njam kaba, a teki da beker toe, a taki : Da beker disia de da njoe verbontoe na ini mi broedoe ; we alatem, te oen dringi hem, oen moe doe dati, vo membre mi.

26. Bikasi alatem, te oen njam vo disi brede, en te oen dringi vo disi beker, oen moe taki vo da dede vo Masra, tee hem srefi sa kom baka.

27. Vo da hede wan soema, disi de njam vo disi brede, ofoe disi de dringi vo disi beker vo Masra na wan fasi, disi no fiti, hem doe zondoe na da skin en na da broedoe vo Masra.

28. Ma ibriwan moe tesi en fili hem srefi fosi, en dan a kan njam vo da brede, dringi vo da beker.

29. Bikasi da soema, disi de njam en dringi na wan fasi, disi no fiti, hem de njam en dringi wan strafoe na hem srefi tapo, vo di a no respeki da skin vo Masra.

30. Dati meki so meni zwaki socma nanga sikiman de na

oen mindri, en foeloe go slibi kaba.

31. Bikasi efi wi srefi kroetoe wi srefi, dan Gado no sa kroetoe wi.

32. Ma te Gado de kroetoe wi, dan Masra de strafoe wi, vo wi no moe go na da verdoemenis moksi nanga dem kondresoema.

33. We, oen brara vo mi, te oen kom makandra vo njam, dan oen moe tan waktu makandra.

34. Ma efi hangri de kili wan soema, meki a njam na hem hoso fosi, vo oen no kom makandra, vo hali wan strafoe kom na oen tapo. Da trasani mi sa potti boen, te mi srefi sa kom.

KAP. 12.

Da geest no de wroko wanfasi nomo na ini dem bribisoema. Ma ibriwan moese teki da koni, disi Gado gi hem, vo helpi trawan.

MA vo da (diferenti) fasi, disi da geest de wroko, oen brara vo mi, mi wani taki moro krin nanga oenoe.

2. Oen srefi sabi taki, oen ben de heiden, disi ben waka go na dem stom kroekoetoe gado baka, so leki fa trawan ben tjari oen.

3. Vo da hede mi meki oen sabi taki, no wan soema, disi de taki nanga tranga vo da Jeje vo Gado, kan vloekoe Jezus; en no wan soema kan kali Jezus hem Masra, buit nanga tranga vo santa Jeje.

4. Gado no de meki ala soema koni wanfasi; ma tog da *wan* geest (de wroko alasan).

5. Ala soema no habi da srefi wroko toe (na ini da gemeente); ma tog dem habi da srefi Masra.

6. Ala wroko no kom wanfasi toe; ma tog da srefi Gado de wroko alasan na ini ala soema.

7. Ma ibriwan de kisi hem marki vo da geest, vo a dieni trawan nanga dati.

8. *Wan* soema da geest de gi vo taki da woortoe vo da reti koni; wan trawan da srefi geest de gi vo taki da woortoe vo da reti sabi;

9. Na wan trawan da srefi geest de gi wan (aparti tranga) bribi; na wan trawan da srefi geest de gi da tranga, vo a kan meki soema kom boen;

10. Wan trawan, vo a doe wonderwroko; wan trawan, vo a taki profetitori; wan trawan, vo a sabi dem diferenti geest; wan trawan, vo a kan taki foeloe tra tongo; wan trawan ageen, vo versta en vo poeloe dem tongo.

11. Ma ala dati da srefi en da wan geest de wroko; da hem de plati gi na ibriwan disi ofoe dati, so leki fa hem wani.

12. Bikasi so leki wan skin de wan heelisani, ma tog a habi foeloe leden, en ala dem leden vo da *wan* skin, alwasi dem de foeloe, tog dem de

meki *wan* skin nomo; we da so Kristus de toe.

13. Bikasi nanga da wan geest wi alamal doopoe tee wi kom wan skin makandra, alwasi wi de Djoe ofoe Grieki, slavoe ofoe friman; so srefi da dranki, di wi ben kisi, ben meki wi alamal kisi da *wan* geest.

14. Bikasi wan enkli piesi vo skin no de da heeli skin jete, ma foeloe leden.

15. Efi foetoe sa taki: Di mi no de hanoë, vo da hede mi no de wan piesi vo skin: da dati sa meki a no de wan piesi vo skin troe?

16. En efi jesi sa taki: Di mi no de hai, vo da hede mi no de wan piesi vo skin: da dati sa meki a no de wan piesi vo skin troe?

17. Efi da heeli skin de hai wawan, pee jesi sa tan dan? En efi heeli skin de jesi wawan, nanga sani joe sa smeri dan?

18. Ma now Gado srefi ben potti dem leden na ini skin, ibriwan so leki fa hem ben finni vo boen.

19. Efi dem alamal sa de *wan* piesi nomo, pee da skin sa de dan?

20. Ma now foeloe leden de, kaba dem de *wan* skin nomo.

21. Hai no kan taki na hanoë taki: Mi no habi joe vanoodoe; en hede ageen no kan taki na foetoe taki: Mi no habi oen vanoodoe;

22. Ma *dem* leden vo wi skin, disi wi de loekoe leki

dem moro zwakewan, da dem wi habi moro vanoodoe, (leki dem trawan).

23. Ma dem leden, disi wi de loekoe leki dem moro veragtiwan, na dem wi de sori moro foeloe respekti; en dem leden, disi no sori mooi na wi skin, da dem wi de zoekoe vo meki moro mooi, leki dem trawan.

24. Bikasi dem leden vo wi, disi mooi kaba, dem no habi dati vanoodoe moro. Ma Gado ben fiti da skin so makandra, en so a ben meki dem moro veragti piesi kisi moro foeloe respekti;

25. Vo no wan trobi no moe de na ini skin, ma vo dem leden moe zorgoe vo makandra wanfasi.

26. En te wan piesi vo skin de pina, dan ala dem tra leden de pina toe; en te dem respekti *wan* piesi, dan ala dem tra leden plisiri toe.

27. We, oenoe de da skin vo Kristus, en ibriwan de wan piesi vo hem.

28. Fosi Gado ben potti wan toe soema na ini da gemeente vo Apostel, trawan vo profeti, trawan vo leriman; dan dem, disi doe wonderwroko; dan dem, disi kan meki soema kom boen, en disi kan helpi na alafasi, en disi de tiri trawan, en disi kan taki tra tongo.

29. Hoefasi, dem alamal de Apostel? Dem alamal de profeti? Dem alamal de leriman?

30. Dem alamal kisi da tranga, vo dem kan meki soema kom boen? Dem alamal sabi vo taki foeloe tra tongo? Dem alamal kan versta en poeloe dem tongo?

31. We, zoekoe nanga oen heeli hatti, vo Gado gi oen dem moro boen sani! En mi sa sori oen wan pasi, disi de moro boen en switi jete.

KAP. 13.

Lobbi de da moro boen sani.

ALWASI mi kan taki ala tongo vo liebisoema en vo dem Engel; efi mi no habi lobbi, dan mi de leki da stem vo wan koproe pleti, en leki wan gingee, disi de lui.

2. En alwasi mi kan taki na profetifasi; alwasi mi versta ala kibritori; alwasi mi sabi ala trasani; alwasi mi habi ala bribi, so tranga, tee mi kan hopo poeloe dem bergi, potti na wan tra pee; efi mi no habi lobbi, mi no de noti.

3. En alwasi mi teki ala mi goedoe, plati gi dem potiman; alwasi mi gi mi skin abra, vo dem bron mi; efi mi no habi lobbi, dan ala dati no kan helpi mi noti.

4. Lobbi de holi pasiensie, en a sori switi fasi; lobbi no sabi djaloeseo; lobbi no de zoekoe vo prodo, a no meki hem srefi bigi;

5. A no de doe sani, disi no fiti; a no de zoekoe wan winni vo hem; a no de kisi hatti-

bron; a no de membre ogri vo trawan;

6. A no ha plisiri, vo si kroekoetoe; ma a ha plisiri, vo si waarheid;

7. A de verdrage alasani, a de bribi alasani, a de hopoe alasani, a de holi pasiensie vo alasani.

8. Lobbi no sa kaba nooiti wantem; ma vo taki profeti-taki, dati sa kaba; en vo taki foeloe tra tongo, dati sa kaba toe; en vo kom sabi ala dipi-sani, dati sa kaba toe.

9. Bikasi da sabi vo wi de wan hafoesani nomo; en da profetitaki vo wi de wan hafoesani toe;

10. Ma te da retisani nanga da heelisani sa kom, dan da hafoesani sa kaba.

11. Di mi ben de wan pikien jete, mi ben taki leki wan pikien, en mi ben habi verstand leki wan pikien, en mi ben de praktizeeri leki wan pikien; ma di mi tron wan man, dan mi kaba nanga da pikin soema fasi.

12. Leki wi de, wi no de si sani so krin jete, ma leki na ini wan spiegli; ma bakatem wi sa si sani fesi na fesi. Leki mi de, mi sabi sani hafoe nomo, ma bakatem mi sa sabi sani so krin, leki Gado de sabi mi srefi toe.

13. Ma now bribi nanga hopoe nanga lobbi sa tan, dem driesani disi; ma da lobbi de da moro bigiwan.

KAP. 14.

Fa vo wroko nanga demsani, disi Gado ben plati gi na ibriwan.

ZOEKOE, vo oen kisi da lobbi! Doe moeiti, vo da geest kom wroko na oen ini; ma fosi, vo oen kan taki profetitaki.

2. Bikasi da soema, disi de taki wan kibri tongo, hem no de taki nanga liebisoema, ma nanga Gado; bikasi no wan soema no kan versta hem; en tog nanga hem geest a de taki dipi kibritori.

3. Ma da soema, disi de taki na profetifasi, hem de taki so, vo soema kan kom moro tranga na ini bribi, en a vermane en troostoe dem.

4. Wan soema, disi de taki kibri tongo, hem de meki hem srefi finni boen; ma da soema, disi de taki na profetifasi, hem de meki da gemeente finni boen.

5. Mi wensi taki, oen alamal kan taki kibri tongo; ma moro foeloe, vo oen kan taki na profetifasi. Bikasi da soema, disi de taki na profetifasi, hem de bigi moro leki da soema, disi de taki kibri tongo, buiti efi hem de poeloe dasani krin toe, meki da gemeente finni boen nanga dati.

6. We, oen brara! efi mi sa kom na oenoe, taki kibri tongo, hoe boen mi kan doe oen nanga dati, efi mi no taki nanga oenoe vo dem sani, disi Gado ben sori gi mi, ofoe nanga dipi

sabi, ofoe nanga profetitaki, ofoe nanga leri?

7. A no a de so srefi toe nanga demsani, disi habi stem, alwasi dem no habi liebi? leki wan fluiti ofoe harpoe? efi dem no sa habi diferenti stem, fa joe sa man vo sabi, san dem fluiti, ofoe san dem prei na harpoe?

8. En efi da trompet no piki krin, hoesoema sa meki hem srefi klari vo go na feti?

9. We, so srefi oenoe toe, efi oen no taki wan tongo, disi soema kan versta, fa dem kan sabi, san oen taki? Dan a sa tan, leki oen taki na ini lugti.

10. A troe, foeloe soortoe stem de na grontapo, en no wan de so, vo joe no kan versta hem.

11. Ma efi mi no sabi, san da stem de wani taki, dan mi de leki wan vreemde soema na da soema fesi, disi de taki; en hem, disi de taki, de leki wan vreemde soema na mi fesi toe.

12. We, vo da hede oenoe toe, di oen de zoekoe so toemoesi, vo da geest kom wroko tranga na oen ini; zoekoe dati, vo oen kisi sosani foeloe, disi de meki da gemeente finni blesi!

13. Vo da hede da soema, disi de taki kibri tongo, moe begi Gado, meki a kom sabi vo poeloe dasani krin toe.

14. Bikasi efi mi de begi nanga kibri tongo, dan da geest vo mi de begi troe, ma dasan

di mi taki, no kan helpi no wan tra soema.

15. Fa a moe de dan? We, a moe de so: Mi sa begi nanga mi geest, ma mi sa begi so, vo soema kan versta mi; mi sa singi nanga mi geest, ma mi sa singi so, vo soema kan versta mi.

16. Efi no so, te joe taki tangi nanga joe geest: fa da soema, disi sidom de jeri, en disi no versta joe tongo, kan taki Amen, te joe kaba vo taki tangi? bikasi a no sabi, san joe de taki.

17. Alwasi joe de taki tangi mooi vo troe, tog da trawan no fili da blesi.

18. Mi taki mi Gado tangi, disi mi de taki nanga kibri tongo moro foeloe leki oen alamal.

19. Ma tog na da gemeente fesi moro betre mi sa taki vijvi woortoe nomo, disi soema kan versta, meki mi kan leri trawan toe, leki mi taki tiendoezend woortoe nanga kibri tongo.

20. Oen brara! na ini da reti sabi oen no moe tron leki pikien! ma vo sabi ogri, oen moe tan leki pikien; ma na ini da reti sabi oen moe kom na fesi moro moro.

21. Na ini da wet wi de lezi taki: Mi sa meki soema, disi habi vreemde taki nanga tra tongo kom taki nanga disi piple; en tog nanga ala dati dem no sa jeri mi, so Masra de taki.

22. We, dem kibri tongo de vo wan marki, no vo dem bribisoema, ma vo dem, disi no de bribi; ma vo taki na profetifasi, dati no de vo dem, disi no de bribi, ma vo dem bribisoema.

23. We, efi now da heeli gemeente kom makandra na wan plesi, en dem alamal taki kibri tongo; efi dan soema kom na ini, disi no versta dasani, ofoe disi no de bribi: a no dem sa taki, oen de lau?

24. Ma efi dem alamal taki na profetifasi, en dan wan soema kom na ini, disi no de bribi, ofoe disi no sabi noti jete, dan dem alamal sa meki hem kom sabi sani krin, en dem alamal sa sori hem, fa hem de jete.

25. En da so demsani, disi ben kibri na ini hem hatti, sa kom na krin; a sa fadom nanga fesi na gron, aanbegi Gado, en a sa bekenti taki, Gado de na oen mindri troe troe.

26. We, fa oen moe doe now, oen brara? Te oen kom makandra, somtem wan vo oen habi wan psalm vo singi; wan trawan habi vo gi wan leri; wan trawan habi kibri tongo; wan trawan kisi vo sabi wan kibritori; wan trawan sabi vo poeloe wan tori krin gi trawan. We, meki alasani waka so, vo trawan ziele kan finni boen nanga dati!

27. Efi soema de, disi de taki kibri tongo, meki toe soe-

ma doe dati, ofoe drie nomo, *wan* na trawan baka ; en *wan* moese poeloe da taki krin gi dem trawan.

28. En efi no wan soema de, disi kan poeloe da taki krin, dan da trawan no moe taki na da gemeente fesi ; ma vo hem srefi en na Gado fesi a kan taki en begi.

29. Vo dem profeti toe ofoe drie kan taki ; ma dem trawan moe potti membre boen.

30. Ma efi wan trawan, disi sidom dapee, kisi vo sabi wan kibritori, dan a moe tan so langa, tee da fosiwan kaba vo taki.

31. Bikasi oen alamal kan taki oen profetitori, ma wan na trawan baka, vo dem alamal leri sani, en vo dem alamal kisi wan vermane.

32. A no dem geest vo dem profeti onderdaniki dem profeti ?

33. Bikasi Gado no de wan Gado vo broejafasi, ma vo vrede, so leki fa a de sori hem srefi na ini ala gemeente vo dem santawan.

34. Dem oeman vo oenoe no moe taki na ini dem gemeente ; bikasi dem no habi pasi vo taki, ma dem moese onderdaniki ; so da wet de taki toe.

35. En efi dem wani leri wansani, meki dem haksi dem man na hoso ; bikasi a no sori mooi vo oeman, efi dem taki na ini gemeente.

36. Hoefasi, na oenoe da woortoe vo Gado ben komopo ? Ofoe somtem a kom na oenoe wawan ?

37. Efi wan soema denki taki, hem de wan profeti, hem habi da geest, da soema moe sabi taki, demsani, disi mi de skrivi gi oenoe, de gebod vo Masra srefi.

38. Ma efi wan soema no wani sabi dati, meki a no sabi !

39. Vo da hede, oen brara ! zoekoe, vo oen kan taki profetitori ; ma oen no moe tapo dati toe, vo taki kibri tongo.

40. Meki alasan waka nanga respekti en nanga boen order !

KAP. 15.

Vo da hopo baka vo dem dedesoema.

MA, oen brara ! mi membre oen da Evangelium baka, disi mi ben preeki gi oenoe, disi oen ben teki toe, en disi oen tan na ini ;

2. Disi de meki oen finni boen vo oen zieli toe, efi oen holi hem so troe, leki mi ben preeki hem gi oen ; en efi oen no ben teki da bribi vo soso.

3. Bikasi dasani, disi mi srefi ben kisi toe, dati fosi mi ben preeki gi oen taki : Kristus ben dede vo wi zondoe hede, so leki fa dem Boekoe de taki ;

4. En dem ben beri hem, en a ben hopo baka di vo drie dei, so leki fa dem Boekoe de taki ;

5. En Kefas ben si hem, en na baka dem twaalvoe (Apostel).

6. Na baka moro leki vijvihondro brara ben si hem na wantron; moro foeloe vo dem de na liebi jete, ma wan toe go slibi kaba.

7. Na baka Jakobus kom si hem toe; en so ala dem tra Apostel.

8. Na baka vo dem alamal mi toe kom si hem, mi, di de leki wan pikien, disi gebore, bifo-hem tem ben kisi;

9. Bikasi mi de da moro lagewan na mindri vo dem Apostel; mi no waarti srefi, vo dem kali mi wan Apostel, vo di mi ben vervolgoe da gemeente vo Gado;

10. Ma nanga da gnade vo Gado mi de da soema, di mi de; en da gnade vo hem, disi hem ben sori mi, no ben de vo soso toe; bikasi mi ben wroko moro foeloe leki dem alamal; ma no mi srefi (ben doe dati), ma da gnade vo Gado, disi de nanga mi.

11. Ma, efi da mi, ofoe da dem: da so wi de preeki, en da so oen ben bribi toe.

12. We, efi now wi de precki vo Kristus taki, a hopo baka na dede, fa som vo oenoe kan taki dan taki, dem dedesoema no sa hopo baka?

13. Efi dem dedesoema no sa hopo baka, dan Kristus no ben hopo baka toe.

14. Ma efi Kristus no ben hopo baka, dan da preeki vo

wi de wan sososani, en da bribi vo oen de wan sososani toe.

15. En dan wi sa tan leki falsi getuige vo Gado, di wi ben taki krin vo Gado taki, hem ben wieki Kristus baka, disi hem no ben wieki baka, komopo na dede; (mi taki,) efi a de so troe taki, dem dedesoema no sa hopo baka.

16. Bikasi efi dem (tra) dedesoema no sa hopo baka, dan Kristus no ben hopo baka toe.

17. En efi Kristus no ben hopo baka, dan da bribi vo oen de wan sososani; dan oen de na ini oen zondoe jete.

18. Dan dem soema lasi toe, disi ben go slibi na ini Kristus.

19. Efi vo disi liebi wawan wi de hopoe na Kristus tapo, dan wi de moro mofina leki ala tra soema.

20. Ma now Kristus ben hopo baka na dede troe, en so hem ben kom da fesiman vo ala dem, disi ben go slibi.

21. Bikasi so leki *wan* soema ben tjari da dede kom, so srefi *wan* soema ben tjari da hopo baka na dede kom toe.

22. En so leki na ini Adam dem alamal ben dede, so srefi na ini Kristus dem alamal sa kisi liebi baka.

23. Ma ibriwan na hem reti lo. Da fosiwan dati da Kristus. Na baka dem, disi de vo Kristus, te hem sa kom baka.

24. En dan da kaba sa kom,

te hem ben gi da koningkondre abra kaba na Gado, da Tata; te hem ben meki ala masrafasi nanga magti nanga tranga tron noti.

25. Bikasi hem moese de masra, tee hem ben potti ala hem vijanti lidom na ondro hem foetoe.

26. Da kroboi vijanti, disi sa lasi hem tranga, dati de da dede.

27. Bikasi da Tata ben potti alasani na ondro hem (Pikien) foetoe. Ma efi hem taki, hem ben potti alasani na hem ondro, dan tog a de na krin taki, hem srefi no de na ini, disi ben potti alasani na hem ondro.

28. Ma, te alasani sa de na hem ondro kaba, dan da Pikien srefi sa go na hem (Tata) ondro, disi ben potti alasani na hem ondro, vo Gado moese de alasani na alafasi.

29. Ma efi troe troe dem dedesoema no sa hopo baka, san *dem* sa doe dan, disi de teki doopoe na dem dedesoema grebi tapo? Vo san hede dem teki doopoe dan na dem dedesoema grebi tapo?

30. En vo san hede wi srefi toe de na gevaar ibri joeroe?

31. Mi teki da boen nem, disi wi habi na ini Kristus Jezus, wi Masra, (mi taki gi oen) taki, mi de dede aladei.

32. Di mi ben feti na Efesus nanga dem kراسي meti leki liebisoema, san dati kan helpi

mi dan, efi dem dedesoema no sa hopo baka? Dan meki wi njam en dringi; bikasi tamara wi dede kaba!

33. No kori oen srefi! Ogritaki taki de pori boen manieri.

34. Wieki hopo opregti, en no doe zondoe! bikasi som soema no sabi wansani vo Gado; da wan sjem vo oenoe, disi mi moe taki dati.

35. Ma somtem wan soema sa taki: Na hoefasi dem dedesoema sa hopo baka? En nanga hoesoortoe skin dem sa kom?

36. Joe lauman! dasani disi joe zaai, no sa kisi liebi, efi a no dede fosi.

37. En dasani disi joe zaai, dati no de da skin jete, disi sa kom; ma a de wan soso siri nomo, somtem areisi, ofoe wan tra soortoe siri.

38. Ma Gado de gi hem wan skin, so leki fa hem wani; en na ibriwan siri a de gi wan skin vo hem srefi.

39. Ala meti vo skin no de da srefi; ma da meti vo liebisoema de trafasi, leki di vo kow en vo skapoe; fisimeti de trafasi ageen, en fowloemeti de trafasi toe.

40. So srefi skin vo hemel de, en skin vo grontapo de; ma di vo hemel habi wan tra glori, en di vo grontapo habi wan tra glori toe.

41. Zon habi wan tra krin, moen habi wan tra krin, dem staar habi wan tra krin; en

dem staar srefi dem na dem habi diferenti krin ageen.

42. We, so srefi da hopo baka na dede sa de toe. Dem de zaai da pori skin, ma a sa hopo baka so, vo a no kan pori moro ;

43. Wan veragti sani dem de zaai, ma a sa hopo baka nanga glori ; wan zwake sani dem de zaai, ma a sa hopo baka nanga kragti ;

44. Wan grontapo skin dem de zaai, ma wan skin, disi habi geestfasi, sa hopo baka. Bikasi wan skin de, disi habi grontapofasi, en wan skin de, disi habi geestfasi.

45. So srefi Boekoe de taki toe taki : Da fosi soema, Adam, Gado ben meki vo a moe de wan liebi zieli ; ma da laatste Adam a ben meki vo a moe de wan geest, disi de gi soema liebi.

46. Ma da geestfasi no ben de da fosisani ; da grontapofasi ben de fosi, na baka da geestfasi ben kom.

47. Da fosi soema ben de vo doti, en a ben habi grontapofasi ; ma da soema di meki toe de da Masra vo hemel.

48. Da fasi, disi da di vo grontapo ben habi, da srefi fasi ala soema vo grontapo habi toe ; en da fasi, disi da di vo hemel habi, da srefi fasi ala dem trawan vo hemel sa habi toe.

49. So leki wi ben tjari da printje vo da grontaposoema ;

so srefi wi sa tjari da printje toe vo da di vo hemel.

50. Ma dati mi taki, oen brara! taki, skin nanga broedoe no kan kisi wan porsi na ini Gadokondre, en san disi de go pori, no kan kom, pee sani no de pori moro.

51. Loekoe, mi de taki wan kibritori gi oen, taki : Wi ala no sa go slibi, ma wi alamal sa verandre ;

52. Na *wan* bro, en na wan moment, te da laatste trompeti sa bari. Bikasi dem sa jeri da trompeti, en dem dedesoema sa hopo so, vo dem no kan pori moro ; en *wi* sa kom verandre.

53. Bikasi da skin dia, disi de vo go pori, moese kisi da fasi, vo a no kan pori ; en da skin dia, disi de vo go dede, moese kisi da fasi, vo a no kan dede.

54. En te da skin dia, disi de vo go pori, kisi da fasi kaba, vo a no kan pori ; en te da skin dia, disi de vo go dede, kisi da fasi kaba, vo a no kan dede ; dan da woortoe sa kom reti, disi skrivi na Boekoe taki :

55. Da winni swali da dede. We, joe dede! hoepee joe maka de? Joe hel! hoesani joe winni ?

56. Da maka vo dede, dati de da zondoe ; en da tranga vo zondoe, dati de da wet.

57. Ma grantangi vo Gado, disi hem meki wi winni ala-

sani nanga wi Masra Jezus Kristus!

58. Vo da hede, oen lobbi brara vo mi! holi doro, no seki! en zoekoe, vo oen kom moro na fesi alatem na ini da wroko vo Masra, di oen sabi taki, da wroko vo oen na ini Masra no de vo soso.

KAP. 16.

Vo helpi dem poti brara na Jerusalem. Kaba vo da brievi.

SO leki mi ben taki gi dem gemeente na Galaciakondre taki, dem moese piki moni makandra vo dem (poti) santawan, so srefi oenoe moe doe toe.

2. Ala fosi dei vo wieki ibriwan vo oenoe moe potti pikin moni na sei, piki makandra, so meni leki hem kan, vo oen no ha vo piki da moni fosi, te mi sa kom kaba.

3. Ma te mi kom, dan mi sa teki dem soema, disi oenoe sa sori mi na ini oen brievi leki vertrouw soema; en mi sa seni dem, vo tjari oen presenti go na Jerusalem.

4. En efi a waarti da moeiti, vo mi srefi go toe, dan dem sa go nanga mi.

5. Ma mi sa kom na oenoe, te mi waka Macedonia doro kaba; (bikasi Macedonia mi sa waka doro.)

6. Mi denki taki, mi sa tan pikinso nanga oenoe, somtem da heeli kouroetem doro; vo

(bakatem) oen kan potti mi na da pasi, pee mi sa go.

7. Bikasi vo didjoensnoe, alwasi mi de pasa oen klosibe, mi no wani kom loekoe oenoe; ma mi hopoe vo tan wan piesi tem nanga oenoe, efi Masra sa gi mi pasi.

8. Ma na Efesus mi sa tan tee Pinksterfeest.

9. Bikasi wan bigi doro hopo gi mi, en wan bigi wrokople, ma vijanti de foeloe toe, disi de wroko vo tapo mi.

10. We, te Timoteus sa kom, oen moe zorgoe vo dati, vo a kan de nanga oenoe zondro frede; bikasi hem de wroko da wroko vo Masra, so srefi leki mi.

11. No wan soema moe veragti hem. Ma nanga vrede oen moe potti hem na pasi, vo a kan kom na mi; bikasi mi de wakti hem nanga dem (tra) brara.

12. Ma vo brara Apollo oen moe sabi taki, mi ben begi hem toemoesi, vo a moe kom na oenoe nanga dem brara, ma a no ben wani kweti kweti vo kom nojaso; ma so hesi da tem sa gi hem pasi, a sa kom.

13. Oen wakti! holi bribi! habi manhatti! holi oen srefi tranga!

14. En alasani, disi oen de doe, oen moese doe nanga lobbi!

15. Ma mi vermane oen, mi brara! (oen srefi sabi da hosovo Stefanus, fa dem de dem

fosi bribisoema na Akajakondre, en dem ben gi dem srefi abra, vo dieni dem santawan;)

16. We, oen srefi moe zakka toe na so soema ondro, en na ala dem, disi de helpi wi, wroko nanga wi.

17. Mi plisiri vo troe, disi Stefanus nanga Fortunatus nanga Akaikus ben kom na mi; bikasi di mi no ben kan labi oenoe, tog mi ben habi dem.

18. Bikasi dem ben troostoe mi geest, nanga di vo oenoe toe. We, oen moe sabi da boen, disi so soema doe oenoe.

19. Dem gemeente vo Asia seni taki oen odi. Akwila nanga Priscilla seni taki oen bigi odi na ini Masra; so srefi da gemeente toe, disi de na dem hosoo.

20. Ala brara seni taki oen odi: Taki makandra odi nanga da santa bosii!

21. Mi, Paulus, seni taki oen odi, (mi skrivi dati) nanga mi eigen hanoe.

22. Efi wan soema no lobbi Masra Jezus Kristus, hem moese de Anatema! Maranata! (dati taki: wan vervloektsoema! Masra de klosibei!)

23. Da gnade vo Masra Jezus Kristus moese de nanga oenoe!

24. Da lobbi vo mi de nanga oen alamal na ini Kristus Jezus! Amen.

Dati de da fosi brievi, disi Apostel Paulus ben skrivi gi dem bribisoema na Korint, ala di a ben de na Filippi, en a seni hem gi dem nanga Stefanus en Fortunatus en Akaikus en Timoteus.

DA TRA BRIEVI VO APOSTEL PAULUS GI DA GEMEENTE NA KORINT.

KAP. 1.

Vo da troostoe, disi Paulus ben finni na ini ala hem pina.

PAULUS, wan Apostel vo Jezus Kristus nanga da wani vo Gado, en brara Timoteus gi da gemeente vo Gado na Korint, en gi ala dem santawan, disi de na heeli Akajakondre.

2. Gnade moe de nanga

oenoe, en vrede vo Gado, wi Tata, en vo Masra Jezus Kristus.

3. Grantangi vo Gado, da Tata vo wi Masra Jezus Kristus, da Tata, disi habi sarihatti vo wi, en da Gado vo ala troostoe,

4. Disi de troostoe wi na ini ala wi verdrieti, vo nanga da srefi troostoe, disi Gado ben troostoe wi, wi kan troostoe

dem soema toe, disi de na ini ala soortoe verdrieti.

5. Bikasi, so leki wi habi foeloe pina vo Kristus hede, so srefi Kristus de meki wi finni foeloe troostoe toe.

6. We, efi wi de na pina, dan a de vo oen troostoe hede en vo da boen liebi vo oen zieli; en dati de kom na krin, efi oen holi doro nanga pasien-sie na ini da srefi pina, disi wi toe de pina; so srefi efi wi de finni troostoe, a de vo oen troostoe hede toe, en vo da boen liebi vo oen zieli.

7. En wi habi wan vaste hopoe vo oenoe, di wi sabi taki, so leki fa oen ben kisi hafoe vo da pina (vo wi), so srefi oen sa kisi hafoe toe vo da troostoe.

8. Bikasi, oen brara! wi no wani kibri gi oen taki: da pina, disi ben kom wi abra na Asia, en disi ben hebi gi wi toemoesi pasamarki, ben moro wi kragti, en wi no ben sabi moro, efi wi sa holi liebi.

9. Troe, wi srefi ben habi da fili kaba na ini wi hatti taki, wi sa moese dede; vo wi no moe potti vertrouw na wi srefi, ma na Gado tapo, disi de wieki dedesoema.

10. We, hem ben verloesoe poeloe wi na ini so wan bigi dede, en ala dei a de verloesoe wi jete; en wi vertrouw hem toe taki, hem sa verloesoe wi moro fara,

11. Efi oenoe de helpi wi

toe nanga oen begi; en da so da boen, disi wi ben finni vo so meni soema begi hede, sa meki foeloe soema taki tangi toe vo wi hede.

12. Bikasi dati da wi boen nem, disi wi konsiensie de gi wi da krin fili taki, nanga krin hatti en opregti fasi, so leki fa Gado de lobbi, wi ben liebi en waka na kondre, en moro foe-loe na oen mindri, no nanga liebisoema koni, ma nanga da gnade vo Gado.

13. Bikasi wi no de skrivi wan trasani gi oenoe, buiti san disi oen kan lezi en kisi krin; en mi hopoe taki, oen sa sabi dati tee na kaba, so leki oen sabi wi pikinso toe kaba taki,

14. Wi de oen plisiri en oenoe de wi plisiri na da dei vo Masra Jezus.

15. Nanga da vertrouw mi ben wani kom na oen tra dei kaba, vo oen kisi wan njoe gnade ageen.

16. Bikasi oen foto mi ben wani pasa doro, go na Macedonia; en komoto na Macedonia mi ben wani kom na oenoe baka ageen, vo oen srefi potti mi na pasi vo go na Judea.

17. Ma di mi ben pramisi dati, somtem mi ben prefoeroe soso? Ofoe somtem mi ben pramisi sani, so leki fa mi poi skin wani? somtem mi *ja ja* nanga mi *no no* de wanfasi?

18. No, Gado de getrouw, hem sabi taki, da woortoe vo

wi, disi wi ben leri oenoe, no ben de leki *ja* nanga *no*.

19. Bikasi da Pikien vo Gado, Jezus Kristus, disi wi ben preeki gi oenoe, mi nanga Silvanus nanga Timoteus, no ben de *ja* nanga *no*, ma *ja* wawan a ben de na hem ini.

20. Bikasi ala dem pramisi vo Gado de *ja* na ini Kristus, en dem de *Amen* na hem ini, vo Gado moe kisi glori vo wi hede.

21. Bikasi da soema, disi de meki wi nanga oenoe kom tranga na ini Kristus, en disi ben zalvoe wi, dati da Gado,

22. Disi ben gi wi da zegelmarki toe, en disi ben gi wi da geest na ini wi hatti leki wan panti.

23. Ma mi teki mi ziele, mi kali Gado leki getuige taki, nomo vo mi holi pasiensie nanga oen jete, meki mi no ben kom na Korint.

24. No vo taki, wi wani de masra vo da bribi vo oenoe; no, wi de helpi oen nomo, vo oen kisi moro foeloe plisiri; bikasi bribi de meki oen tanapoe.

KAP. 2.

Dem moese teki da soema baka, disi habi berouw vo hem zondoe. Da Evangelium de winni alapee.

MA mi ben pramisi so na ini mi hatti taki, mi no wani kom na oenoe ageen nanga sari.

2. Bikasi efi mi meki oenoe

kom na sari, soema sa de, vo troostoe mi moro, buiti da srefiwan, disi mi ben meki kom na sari?

3. Vo dati hede mi ben skrivi dasani gi oenoe, di mi no wani, te mi srefi kom, mi moese de na sari vo dem soema, disi de fiti, vo mi habi plisiri vo dem; en mi habi da vertrouw vo oen alamal taki, da plisiri vo mi sa de da plisiri vo oen alamala.

4. Bikasi nanga bigi sari en hebi na hatti mi ben skrivi gi oenoe, en nanga foeloe watra na hai; no vo oen moese kom na sari, ma vo oen kom sabi da lobbi, disi mi lobbi oen so tranga.

5. Ma efi wan soema ben meki trawan kisi sari, a no ben meki *mi* kisi da sari, ma—(mi no wani potti toemoesi na hem tapo)—pikinmoro oen alamal.

6. Ma a nofo now vo da soema, disi foeloe soema ben strafoe hem so kaba;

7. Now oen kan gi hem pardon, troostoe hem baka, vo da toemoesi bigi sari no kom moro hem krin krin.

8. Vo da hede mi begi oenoe, vo oen meki hem kau si da lobbi vo oen.

9. Bikasi vo dati hede mi ben skrivi gi oenoe, vo mi si, efi nanga oen heeli hatti oen de gehoorzaam na alafasi.

10. We, da soema, disi oenoe gi pardon vo wansani, mi de

gi hem pardon toe; bikasi mi srefi toe, efi mi ben gi pardon vo wansani, da soema, disi mi ben gi pardon, mi gi hem vo oen hede, na plesi vo Kristus,

11. Vo Satan no moe winni wansani na wi tapo. Bikasi wi sabi heeli boen, san dé na ini hem hatti.

12. Di mi kom na Troas (tradei), vo preeki da Evangelium vo Kristus, nanga aladi wan doro hopo toe gi mi na ini Masra,

13. Jete mi no ben habi ruste na ini mi ziele, di mi no ben finni mi brara Titus; ma mi taki dem adjosi, en so mi teki pasi go na Macedonia.

14. Ma grantangi vo Gado, disi de meki wi winni alatem nanga Kristus; en a meki wi panja da sabi vo hem na alapee leki wan switi smeri.

15. Bikasi na Gado fesi wi de wan switi smeri vo Kristus, so boen na mindri vo dem soema, disi de finni da liebi vo teego, leki na mindri vo dem, disi de go lasi.

16. Vo *dem* wi de wan smeri vo dede, disi de meki dem dede; en vo dem trawan wi de wan smeri vo liebi, disi de meki dem liebi. Ma hoereti soema sa fiti so wan wroko?

17. Bikasi wi no de so leki foeloe soema, disi de draai da woortoe vo Gado, seli hem; ma nanga opregti fasi, leki fa wi ben kisi hem na Gado srefi,

so wi de taki hem na Gado fesi na ini Kristus.

KAP. 3.

Da preeki vo da Evangelium de wroko moro tranga leki di vo da wet.

HOE FASI? wi bigin ageen dan, vo prijze wi srefi? Ofoe somtem wi habi vanoodoe toe leki som trawan, vo soema moe skrivi brievi gi oenoe, prijze wi? ofoe vo oenoe skrivi brievi gi trawan, prijze wi?

2. No no, oen srefi de wi brievi, disi skrivi na ini wi hatti, en disi ala soema kan sabi en lezi.

3. Bikasi oen kom na krin kaba, fa oen de wan brievi vo Kristus, disi hem ben meki wi skrivi, no nanga inki, ma nanga da geest vo da liebi Gado; no na ini stoon-lei toe, ma na ini safoe lei vo soema hatti.

4. Da vertrouw dan wi habi na Gado vo Kristus hede.

5. No vo taki, wi de koni nofo vo wi srefi, vo praktizeeri wansani nanga wi srefi tranga; no, da koni, disi wi habi, de vo Gado.

6. Hem srefi ben meki wi kom so fara toe, vo wi kom dienari vo da Njoe Testamenti, no vo da letre wawan, ma vo da geest. Bikasi da letre wawan de kili soema, ma da geest de gi liebi.

7. We, efi da relisie, disi ben tjari dede kom, en disi dem ben koti nanga letre na ini stoon, ben habi so wan

glori, tee dem pikien vo Israel no ben kan loekoe Moses na ini hem fesi vo da glori hede, disi ben de na ini hem fesi, en tog da glori ben de vo wan piesi tem nomo ;

8. Fa da relisie vo da geest no sa habi moro bigi glori dan ?

9. Bikasi efi da relisie, disi de preeki verdoemenis, ben habi glori, dan da relisie, disi de preeki geregtigheid, habi toemoesi moro bigi glori.

10. En dati de meki dasani, disi ben de wan glorisani fositem, no de wan glorisani moro vo da toemoesi bigi glori hede.

11. Bikasi efi dasani, disi ben de vo wan sjatoe tem, ben habi glori, hoe moro bigi glori dasani moese habi, disi sa tan alatem !

12. We, di wi habi so wan hopoe, vo da hede wi de taki krin, zondro frede.

13. En wi no doe leki Moses, disi ben tapo hem fesi nanga wan klosi, meki dem pikien vo Israel no moe loekoe so tranga na da kaba vo dasani, disi ben moese kaba.

14. Ma dem hatti nanga membre vo dem ben kom tranga. Bikasi tee leki tidei da srefi klosi tan tapo da Ouroe Testamenti gi dem, alatem te dem lezi hem ; da klosi no komopo jete, bikasi Kristus wawan kan poeloe hem baka.

15. Ma tee leki tidei srefi,

te dem lezi Moses, da klosi de hanga na tapo dem hatti.

16. Ma te dem sa draai kom na Masra, dan da klosi sa komopo.

17. Bikasi Masra de da geest ; en pee da geest vo Masra de, na dapee soema de fri.

18. Ma wi alamala, di wi de loekoe so krin na ini da glori vo Masra leki na ini wan spiegli, zondro wansani de tapo wi fesi ; wi srefi kom verandre toe, kisi da srefi fasi, komopo na *wan* glori go na da trawan nanga wroko vo da jeje vo Masra.

KAP. 4.

Da Evangelium de gi wi tranga vo doru alasani.

WE, di wi de na so wan diensti, vo da hede, so leki wi ben kisi da gnade, wi no de lasi hatti ;

2. Ma wi no de bemoeje toe nanga dem kibri sjemsani, en wi no habi wroko nanga ogri triki ; wi no draai da woortoe vo Gado toe ; ma wi taki da waarheid krin, meki ala soema konsiensie kan sabi, fa wi de na fesi vo Gado.

3. Ma te da Evangelium vo wi de dangra soema, dan a de dangra dem, disi de go lasi.

4. Dati da dem, disi no de bribi, disi da gado vo disi grontapo ben blinde dem hatti nanga membre, vo dem no kan si da krin letti vo da glori

Evangelium vo Kristus, disi de da printje vo Gado.

5. Bikasi wi no de preeki wi srefi, ma Kristus Jezus (wi de preeki) taki, hem de Masra; en vo wi srefi (wi taki), wi de oen knegti vo Jezus hede.

6. Bikasi da Gado, disi ben taki, letti moe hopo skjijn na ini doengroe, da hem ben letti na ini wi hatti, meki wi letti gi trawan, vo dem kom sabi da glori vo Gado nanga da persoon vo Jezus Kristus.

7. Ma wi de tjari da goedoe disi na ini soso stoonpatoe, vo da toemoesi bigi tranga moese de vo Gado, en no vo wi srefi.

8. Dem de kwinsi wi na alasei, ma tog wi no frede; wi kom verlegi, ma wi no lasi hatti;

9. Dem vervolgoe wi, ma Gado no libi wi; dem hiti wi na gron, ma wi no dede;

10. Alatem wi de tjari da dede vo Masra Jezus nanga wi na ini wi skin, vo da liebi vo Jezus moese kom na krin toe na ini wi skin.

11. Bikasi ala di wi de liebi, dem de gi wi abra na dede alatem vo Jezus hede, vo da liebi vo Jezus moese kom na krin toe na ini da skin vo wi, disi moese dede.

12. We, da so da dede de wroko na *wi* ini, ma da liebi na oenoe ini.

13. Ma di wi habi da srefi geest vo bribi, so leki fa dem skrivi taki: Mi de bribi, en vo

da hede mi de taki; so srefi wi de bribi toe, en vo da hede wi de taki toe;

14. Bikasi wi sabi taki, da srefi (Gado), disi ben wieki Masra Jezus na dede, sa wieki wi toe vo Jezus hede, en a sa potti wi nanga oenoe makandra tanapoe na hem fesi.

15. Bikasi ala demsani de vo da boen vo oen hede, vo nanga da taki tangi vo foeloe soema da toemoesi bigi gnade moe meki da glori vo Gado kom moro bigi.

16. Vo da hede wi no lasi hatti; ma alwasi da dorosei-soema vo wi go pori, tog da inisei (soema) kisi wan njoe fasi dei vo dei.

17. Bikasi da pikin pina vo wi, disi de go pasa hesi, dati de wroko wan toemoesi moro bigi glori gi wi, disi sa tan teego;

18. Bikasi wi no de loekoe na sani, disi wi kan si, ma na sani, disi wi no kan si; bikasi demsani, disi wi kan si, de vo disitem; ma demsani, disi wi no kan si, de vo teego.

KAP. 5.

Vo da hangri vo go na hoso, na hemel.

Da apostelambti de wan grani wroko. Alasani kom njoe njoe. Kristus verzoen wi zondoe.

BIKASI wi de sabi taki, te da grontapohoso vo wi, da tenti, di wi de liebi na ini, sa go broko, wi habi wan gebouw, disi Gado ben meki,

wan hoso, disi no meki nanga hanoë, disi de holi teego na ini hemel ;

2. Bikasi na ini disi hoso wi de djeme, en wi hangri, vo wi kan weri da hoso vo wi, disi de vo hemel ;

3. Dati taki, efi wi weri klosi troe, efi dem no finni wi soso zondro klosi.

4. Bikasi so langa wi de liebi na ini disi hoso, wi de djeme en wi de nanga hebi ; no vo taki, wi wensi vo poeloe wi klosi, ma vo weri da trawan na hem tapo, vo da liebi moese swali da dedefasi.

5. Ma Gado, disi ben meki wi klari so fara, hem ben gi wi da panti vo da geest toe.

6. Vo da hede wi de nanga kouroe hatti alatem, alwasi wi de sabi taki, ala di wi de na hoso na ini skin, wi de liebi na doro, no na Masra sei.

7. (Bikasi wi de liebi en waka na ini bribi, zondro wi de si dasani :)

8. Ma tog wi hatti kouroe, en wi hangri moro vo verhuizi komoto na ini skin, vo de nanga Masra na hoso.

9. Vo da hede wi doe moeiti toe, efi wi liebi na hoso, efi wi liebi na doro, vo hem kan habi plisiri nanga wi.

10. Bikasi wi alamal moese kom na krin na fesi vo da kroetoestoeloe vo Kristus ; vo ibriwan ontvange dasani, disi hem ben doe, di a ben liebi na

ini skin, efi da boen, efi da ogri.

11. We, di wi sabi taki, Masra de vo frede, vo da hede wi de zoekoe, vo hali soema abra, meki dem bribi ; Gado sabi wi krin krin, ma mi hopoe taki, oenoe sa sabi wi toe na ini oen konsiensie.

12. Ma wi no wani prijze wi srefi ageen na oen fesi ; ma wi wani gi oen okasie, vo prodo nanga wi ; vo oen habi wansani vo piki dem soema, disi de prodo nanga sani vo dorosei, en disi no de so na ini hatti.

13. Bikasi efi wi habi toemoesi faja hatti, da vo Gado hede ; ma efi wi hatti tan bedare, da vo oenoe hede.

14. Bikasi da lobbi vo Kristus de seni wi ; en wi taki so : Efi *wan* soema ben dede vo ala soema, dan dem alamal dede.

15. En disi hem ben dede vo ala soema, dati de, vo dem soema, disi de liebi, no moese liebi vo dem srefi moro, ma vo *Hem*, disi ben dede en disi ben hopo baka vo dem hede.

16. Vo da hede wi no sabi wan soema moro noja na skinfasi ; en alwasi wi ben sabi Kristus srefi na hem skinfasi, tog wi no sabi hem so moro.

17. Vo da hede efi wan soema de na ini Kristus, dan a de wan njoe soema, loekoe ! da ouroesani kaba, alasani kom njoenjoe.

18. Ala demsani Gado srefi

ben meki so, bikasi hem ben meki hem srefi kom boen baka nanga wi vo Jezus Kristus hede, en wi a potti na da wroko vo preeki, fa soema kan kom boen baka nanga Gado.

19. Bikasi Gado ben de na ini Kristus, a verzoen hem srefi nanga ala soema, di a no libi dem zondoe na dem tapo; en wi a ben potti vo preeki da woortoe, fa soema kan kom boen baka nanga Gado.

20. We, da so wi de boodsko-poeman na plesi vo Kristus; bikasi Gado meki wi vermane oenoe; we, na plesi vo Kristus wi de begi oenoe taki: Zoekoe, vo oen kom boen baka nanga Gado!

21. Bikasi a ben teki hem (Pikien), disi no ben sabi wan zondoe, a meki hem de da zondoe vo wi hede; vo hem moe meki wi kom da geregtigheid vo Gado.

KAP. 6.

Paulus vermane dem, vo dem moe gebruike da gnade vo Gado reti. A potti dem Apostel leki wan exemple na dem fesi. Dem no moe makandra nanga dem, disi no bribi.

WE, leki wrokoman vo Gado wi vermane oen toe taki, loekoe boen, vo oen no ben kisi da gnade vo Gado vo soso!

2. Bikasi hem de taki: Na da tem vo gnade mi ben jeri joe, en na da dei vo helpi mi

ben helpi joe. Oen si? now da tem vo gnade de, now da dei vo helpi de!

3. No meki wi doe no wansani, disi kan meki wan trawan naki foetoe, vo dem no kosi da wroko vo wi.

4. Ma na alafasi wi moe sori wi srefi leki dienari vo Gado, nanga bigi pasiensie, na ini pina, na ini nootoe, na ini benauwtoe,

5. Na mindri fomfom, na ini doengroehoso, na mindri oproeroe, nanga (hebi) wroko, nanga wakti, nanga fasten,

6. Nanga krin liebi, nanga reti sabi, nanga safri hatti, nanga switi fasi, nanga santa Jeje, nanga opregti lobbi,

7. Nanga da woortoe vo waarheid, nanga da kragti vo Gado, nanga dem fetisani vo geregtigheid, na reti han en na kroekoetoe han sei;

8. Te soema prijze wi, en te dem gi wi sjem; te dem taki ogri vo wi, en te dem taki boen vo wi; leki koriman, en tog opregti;

9. Leki soema, disi no wan soema no sabi, en tog soema de sabi wi; leki soema, disi dede, en loekoe, wi de liebi; leki soema, disi ben kisi strafoe, en tog da strafoe no ben kili wi;

10. Leki soema, disi de nanga sari, en tog alatem wi de plisiri; leki potiman, disi de meki foeloe soema kom goedoe-man; leki soema, disi no habi noti, en tog wi habi alasani.

11. Ke, oen soema vo Korint! wi mofo hopo vo taki nanga oenoe, en wi hatti hopo bradi.

12. Oen habi wan bigi plesi na ini wi hatti, ma wi habi wan pikin plesi nomo na ini oen hatti.

13. We, doe wi so srefi toe, en hopo oen hatti bradi gi wi! (Mi de taki, leki nanga mi pikien.)

14. No hali wan vreemde soema wagi, moksi nanga dem, disi no de bribi! Bikasi hoe wroko dem, disi doe reti, habi nanga dem, disi no doe reti? En hoe wroko letti habi nanga doengroe?

15. Hoefasi, Kristus kan akordeeri nanga Belial? Ofoe, hoe wroko wan bribisoema habi nanga wan, disi no de bribi?

16. Hoe wroko da temple vo Gado de habi nanga dem kroekoetoe gado? We, oenoe de da temple vo da liebi Gado, leki fa Gado srefi ben taki: Mi sa liebi na dem ini, en mi sa waka na dem mindri; mi sa de dem Gado, en dem sa de mi piple.

17. Vo da hede komoto na dem mindri en plati nanga dem, so Masra de taki, no meli wan dotisani: dan mi sa teki oenoe;

18. Dan mi sa de oen Tata, en oen sa de dem manpikien nanga oemanpikien vo mi, so Masra de taki, hem, disi habi ala tranga.

KAP. 7.

Paulus vermane dem, vo dem liebi wan santa liebi. Vo da berouw, disi Gado de wroko.

WE, oen lobbiwan! di wi habi dem pramisi so, vo da hede meki wi krini wi srefi, poeloe ala vlaka vo skin en vo ziele, en nanga da frede vo Gado meki wi zoekoe vo kom santa dorodoro!

2. Jeri boen, san mi taki! Wi no ben doe no wan soema kroekoetoe, wi no ben pori no wan soema, wi no ben bedriegi no wan soema.

3. Mi no taki dati, vo verwijsi oenoe; bikasi mi ben taki na fesi kaba taki, oen de na ini wi hatti, wi wani dede en liebi nanga makandra.

4. Mi de poeloe mi hatti kringi oenoe, mi habi foeloe plisiri vo oen hede; mi de so nanga kouroe hatti; vo troe, mi blijti toemoesi na ini ala wi pina en nootoe.

5. Bikasi di wi kom na Macedonia, wi skin no ben habi ruste; ma wi ben de nanga hebi na ala fasi; na dorosei feti ben de, en na inisei wi ben frede.

6. Ma Gado, disi de troostoe dem mofina soema, hem ben troostoe wi nanga da kom vo Titus;

7. En no wawan nanga da kom vo hem, ma nanga da troostoe toe, disi hem ben finni na oenoe; bikasi a verteli wi, fa oen verlange en krei en feti

vo mi, en dati ben gi mi moro foeloe plisiri ageen.

8. Bikasi alwasi da brievi vo mi ben meki oen kom na sari, tog dati no berouw mi, alwasi (fosi) a ben berouw mi. Ma di mi si taki, da brievi ben meki oen kom na sari vo wan piesi tem :

9. Dati de meki mi plisiri now ; no juisti vo di oen ben de nanga sari, ma vo di oen ben sari so tee oen kom fili berouw. Bikasi oen ben sari so, leki fa a boen na Gado, en da so wi no ben doe oen ogri, na no wan fasi.

10. Bikasi da Gado-sari de wroko wan berouw, disi de meki wi finni boen vo wi zieli, en disi no berouw no wan soema ; ma da grontapo-sari de wroko dede.

11. Oen srefi si taki : vo di oen ben sari so wan Gado-sari, dati de meki oen doe moeiti now ! Soortoe verantwoortoe (oen fili now !) soortoe verwijti ! soortoe frede ! soortoe hangri ! soortoe plisiri vo wroko ! soortoe revensi ! Na ala fasi oen ben sori taki, oen de krin vo dasani, disi da soema ben doe.

12. Vo da hede, alwasi mi ben skrivi oen so, tog mi no ben doe dati vo da soema hede, disi ben doe da ogri, en no vo da soema hede toe, disi na hem a ben doe da ogri ; ma vo oen kan si, fa wi de zorgoe vo oenoe na Gado fesi.

13. We, di oenoe ben finni troostoe so, dati de troostoe wi srefi toe ; ma disi Titus hatti kouroe so, dati ben gi wi toemoesi moro foeloe plisiri ageen ; bikasi hem geest ben kisi njoen liebi baka, di a ben si oen alamal.

14. Bikasi vo da boensani, disi mi ben verteli hem vo oenoe, tog mi no ben kisi sjem ; ma so leki alasani de troe, disi wi ben taki gi oenoe, so srefi dasani kom troe toe, disi mi ben prijze oen gi Titus.

15. En hem hatti de hanga toemoesi na oenoe, te a membre da gehoorzaam vo oen alamal, en fa oen ben ontvange hem nanga frede en bevi.

16. A gi mi plisiri, disi mi kan vertrouw oen na ini vo alasani.

KAP. 8.

Paulus vermane dem, fa dem moe asisteeri dem potiman.

OEN brara vo mi ! mi meki oen kom sabi da gnade vo Gado, disi hem ben gi na dem gemeente na Macedonia.

2. Bikasi na ini ala soortoe pina nanga tesi da toemoesi bigi plisiri vo dem, nanga da bigi potifasi vo dem ben ron go abra so tee dem doe trawan toemoesi foeloe boen.

3. Bikasi dati mi kan taki vo dem taki : nanga plisiri dem ben gi so meni, leki dem kan, en moro foeloe srefi, leki dem kan ;

4. En dem begi en plisi wi toemoesi, vo wi teki da presenti vo dem, meki dem toe kan helpi en asisteeri dem santawan.

5. En dem ben doe moro foeloe srefi, leki wi ben ver-wakti ; bikasi fosi dem gi dem srefi abra na Masra, en nanga dati na wi toe nanga wani vo Gado.

6. Vo da hede wi ben begi Titus, vo so leki hem fosi ben bigin, so hem moese doro da srefi wroko vo da gnade na oen mindri toe.

7. We, so leki oen de goedoeman na ala fasi, na ini bribi, na ini da leri, na ini sabi, en di oen doe moeiti na ala fasi, en na ini da lobbi, disi oen habi vo wi : we, sori oen srefi leki goedoeman toe na ini da gnade, vo helpi trawan !

8. Mi no taki dati, leki mi wani dwingi oenoe ; ma di trawan ben doe so meni, vo da hede mi wani tesi da lobbi vo oenoe toe, efi a de opregti.

9. Bikasi oen de sabi da gnade vo wi Masra Jezus Kristus, fa, alwasi hem de wan goedoeman, tokoe a ben kom poti vo oen hede, vo nanga da potifasi vo hem oenoe moe tron goedoeman.

10. We, mi de gi oen mi boen rai wawan. Bikasi dati de boen vo oenoe, di oen ben bigin tra jari kaba no wawan vo wani, ma vo doe so troe.

11. We, meki da doe go

doro now, vo so leki oen hatti ben boen vo wani, a moe boen toe, vo doe dasani, so meni leki oen habi vo gi.

12. Bikasi efi wan soema hatti wani nomo, dan Gado tevrede, disi de loekoe na sani, disi ibriwan soema habi, en no na sani, disi a no habi.

13. Mi no meene taki, trawan moe kisi boen liebi ; en oenoe moe kom na pina ;

14. Ma a moe kom wanfasi ; vo da hede, di oen habi nofo, somtem moro foeloe leki oen habi vanoodoe, dati moese helpi dem, disi de na pina ; vo bakatem, te dem habi foeloe, dem kan helpi oenoe, te oen de na pina, vo alarani plati reti.

15. Leki fa dem skrivi na Boekoe taki : Da soema, disi ben piki foeloe, no wansani ben libi abra gi hem ; en hem, disi ben piki weiniki, no ben pina.

16. Ma tangi vo Gado, disi ben potti dati na ini Titus hatti, vo hem meki da srefi moeiti toe vo oenoe hede.

17. Bikasi nanga plisiri a doe so leki fa mi ben begi hem ; en buti dati, di hem srefi ben hangri dasani so toemoesi, dati meki hem srefi teki pasi, go na oenoe.

18. Ma wi ben seni da brara go nanga hem, disi habi boen nem na ala gemeente vo da Evangelium hede, (disi a de preeki).

19. En no dati wawan, ma dem gemeente srefi ben ver-

kiezi hem, vo a waka go nanga wi, helpi wi na ini da boen wroko, disi wi de loekoe, vo Masra srefi kisi bigi nem, en vo soema kom sabi da boen hatti vo oenoe.

20. Ma wi voorzigtig toe, vo no wan soema moese taki ogri na wi baka vo da bigi presenti hede, disi de na wi hanoe.

21. En wi de zorgoe, vo alasani moe waka opregti, no wawan na Masra fesi, ma na soema fesi toe.

22. So srefi wi ben seni da brara vo wi go nanga dem, disi ben sori krin gi wi so menitron kaba, fa hem ha plisiri, vo doe ibriwan wroko; en now a kisi moro foeloe plisiri jete, di a habi so wan boen vertrouw na oen tapo.

23. Vo Titus oen moe sabi taki, hem de nanga mi na *wan* wroko, en a de helpi mi vo wroko na oen mindri; en dem tra brara vo wi, dem de Apostel vo dem gemeente, en wan glori vo Kristus.

24. We, meki dem srefi si da marki vo da lobbi vo oenoe; en meki dem gemeente toe si dasani now, disi wi ben prijze oenoe gi dem.

KAP. 9.

Dem srefi vermane de go doro.

A NO de vanoodoe, vo mi skrivi moro foeloe gi oen vo dasani, disi dem seni vo asisteeri dem santawan.

2. Bikasi mi sabi taki, oen hatti de boen vo doe dati; en di mi ben de na Macedonia, mi ben prijze oen vo dati, mi ben taki: Akaja ben bigin kaba sinsi tra jari. En dasani, disi oenoe ben bigin nanga so kragti fasi, dati ben seni foeloe trawan, vo doe so srefi toe.

3. Ma dem brara dia mi seni kom vo dati hede, vo dasani, disi wi ben prijze oen vo dati, no moe de wan soso taki; ma, so leki mi ben taki, vo oen moe de klari;

4. Bikasi mi no wani, efi somtem soema vo Macedonia kom nanga mi, kaba dem no finni oen klari, vo wi (wi no wani taki: oenoe) kisi sjem dan vo da srefi sani, disi wi ben habi so wan boen vertrouw na oen tapo.

5. Vo da hede mi ben denki taki, a de vanoodoe, vo mi begi dem brara, meki dem waka na fesi kom na oenoe, potti da blesi klari, disi oen ben pramisi, vo a moe klari leki wan troe blesi, en no leki wansani, disi oen gi nanga tai hanoe.

6. Bikasi mi taki so: Da soema, disi de zaai weiniki, hem sa koti weiniki toe, ma dasoema, disi de zaai foeloe, hem sa koti foeloe toe.

7. Ibrivan moese gi, san hem hatti srefi seni hem vo gi, no nanga knoroe ofoe nanga dwingi; bikasi Gado lobbi da soema, disi de gi sani nanga plisiri.

8. En Gado habi tranga toe,

vo blesi oen nanga so meni blesi, vo alatem oen habi alasani nofo na alafasi, vo oen kan doe ala soortoe boen wroko.

9. So leki wi lezi na Boekoe taki : A ben panja trowei, gi potiman presenti ; da geregtigheid vo hem sa tan teego.

10. Ma hem, disisi de gi da siri na zaaiman, hem sa gi hem brede toe vo njam ; en hem sa meki oenoe toe kisi moro foeloe siri, a sa meki dem vroektie vo oen geregtigheid gro ;

11. Vo oen kom goedoeman na ala fasi, vo oen kan doe ala soortoe boen ; en so wi de meki foeloe soema taki Gado tangi.

12. Bikasi di wi de loekoe da wroko, dati de meki dem santawan no de na pina moro ; en no dati wawan, ma vo di so meni soema taki Gado tangi, dati de tjari moro foeloe blesi kom.

13. Bikasi vo da marki hede, disisi oen ben gi nanga da wroko vo oenoe, dem de prijze Gado ; en vo di oen onderdaniki en gehoorzaam da Evangelium vo Kristus so, en vo di oen asisteeri dem nanga ala tra soema so nanga oen heeli hatti ;

14. En nanga da begi, disisi dem de begi vo oenoe, (dem de prijze hem toe ;) bikasi dem hangri vo si oenoe vo da toemoesi bigi gnade hede, disisi Gado ben gi oenoe.

15. Ma grantangi vo Gado, disisi hem ben gi wi moro foeloe

boen, leki wi tongo man vo taki !

KAP. 10.

Paulus verantwoortoe hem srefi vo dasani, disisi dem ben potti na hem tapo.

MA mi, Paulus, teki da safrihatti nanga da safrifasi vo Kristus, mi begi oenoe ; bikasi te mi srefi de na oen mindri, dan a de leki mi de frede, ma te mi no de nanga oenoe, dan mi no sabi frede, (so dem taki).

2. We, mi begi oen taki, no dwingi mi, vo te mi kom, mi moese teki hatti, taki so tranga, leki dem taki, mi ben doe nanga som soema, disisi denki taki, wi de liebi en waka leki soema, disisi de na ondro dwingi vo skin jete.

3. Bikasi alwasi wi de liebi en waka na ini skin, tokoe wi no de feti leki soema, disisi de na ondro dwingi vo skin ;

4. Bikasi dem fetisani, disisi wi de tjari go na feti, dati no de liebisoema tranga, ma dem kisi kragti na Gado, tee vo broko dem (tra) kragti ;

5. Bikasi wi de meki dem praktizeeri tron noti, nanga ala heisani, disisi de hopo vo tapo da reti sabi vo Gado ; en ala (soso) verstand wi teki potti na boeje, meki a zakka na ondro da gehoorzaam vo Kristus ;

6. En wi de klari, vo strafie ala trangahedefasi, so hesi oenoe sa sori da reti gehoorzaam.

7. Hoefasi ? oen de lockoe na sani, disi de na dorosei ? Da soema, disi denke vo hem srefi taki, hem de vo Kristus, hem moe sabi dati vo hem srefi ageen taki, wi toe de vo Kristus, so boen leki hem.

8. Bikasi efi mi sa wani taki moro foeloe jete vo da magti, disi Masra ben gi wi, vo helpi oen vo kom moro fara na ini bribi, en no vo pori oen : mi sa kan doe dati, zondro mi kisi sjem.

9. Oen no moe denki taki, mi wani skreki oen soso nanga brievi.

10. Bikasi dem taki, dem brievi de hebi en tranga, ma te hem srefi de dia, dan a zwake, en da taki vo hem no mooi toe.

11. Ma so wan soema moe sabi taki, so leki fa dem woor-toe vo wi de taki na ini brievi, te wi no de, so srefi wi sa doe toe, te wi srefi de nanga oenoe.

12. Bikasi wi no sa habi hatti, vo teli wi srefi wanfasi, geersi wi srefi nanga som soema, disi de prijze dem srefi ; bikasi dem no habi reti verstand, di dem teki dem srefi, marki dem srefi, en di dem geersi dem srefi nanga dem srefi wawan.

13. Ma wi no wani prijze wi srefi pasamarki, ma so leki a fiti da order vo da marki, disi Gado srefi ben marki gi wi, di a meki wi kom na oenoe toe.

14. Bikasi wi no de go toe-

moesi fara, leki efi wi no ben sa kom tee na oenoe ; bikasi troe, wi ben kom tee na oenoe toe nanga da Evangelium vo Kristus ;

15. Wi no pasa wi marki toe, meki wi srefi bigi nanga tra soema wroko, ma wi hopoe taki, te da bribi vo oen sa kom moro tranga, dan wi sa go toemoesi moro fara na oen mindri nanga da marki vo wi ;

16. Vo wi preeki da Evangelium na dem buurti toe, disi de na abrasei vo oenoe ; ma zondro vo meki wi srefi bigi na wan tra soema wrokoplesi nanga sani, disi trawan wroko kaba.

17. Ma da soema, disi de zoekoe glori, meki a zoekoe hem na ini Masra !

18. Bika efi wan soema de prijze hem srefi, dati no gi hem wan waarti, ma efi Masra de prijze hem.

KAP. 11.

Paulus de go doro, a verteli dem ala hem pina nanga moeiti.

MI wensi taki, oen moe holi pasiensie pikinso nanga da lautaki vo mi ; mi hopoe taki, oen holi pasiensie nanga mi.

2. Bikasi mi meki djaloeseo vo oen hede nanga wan Gado-djaloeseo ; bikasi mi ben pramisi oen gi wan man, da vo taki gi Kristus, vo mi kan tjari oen kom potti na hem fesi leki wan krin njoewendje.

3. Ma mi frede taki, so leki

da sneki ben kori Eva nanga da ogri triki vo hem, somtem a kom draai oen hatti nanga membre so srefi toe, meki oen lasi da opregti fasi, disi de na ini Kristus.

4. Bikasi efi wan soema kom preeki wan tra Jezus gi oen, disi wi no ben preeki ; en efi oen kisi wan tra geest, disi (fositem) oen no ben kisi ; ofoe wan tra Evangelium leki disi oen ben teki kaba ; mi bribi taki, oen no ben sa trobi vo verdrage dati.

5. Bikasi mi denki taki, mi no de moro weiniki na no wan fasi leki dem bigi Apostel.

6. En alwasi mi no kan taki so boen, tog sabi ? dati no mankeeri. Ma oen srefi sabi wi heeli boen na alafasi.

7. Ofoe somtem mi ben doe zondoe nanga dati, disi mi ben zakka mi srefi, meki oenoe kom grani ? Bikasi zondro vo teki paiman mi ben preeki da Evangelium vo Gado gi oenoe.

8. Na tra gemeente mi ben teki sani ; mi ben meki dem moese pai mi, vo mi dieni oenoe.

9. En di mi ben de nanga oenoe, mi ben de na pina, ma tog mi no ben lastiki no wan soema ; bikasi dasani, disi mi ben mankeeri, dati dem brara ben gi mi, disi ben komopo na Macedonia ; na alafasi mi ben holi mi srefi so, vo mi no lastiki oenoe ; en so mi sa holi mi srefi go doro.

10. So troe leki da waarheid vo Kristus de na mi ini, no wan soema no sa meki da boen nem vo mi pori na dem buurti vo Akaja !

11. Vo san hede ? Somtem vo di mi no lobbi oenoe ? Dati Gado de sabi.

12. Ma dasani, disi mi de doe, dati mi sa doe alatem, vo mi pori pasi gi dem, disi de zoekoe okasie, vo meki dem srefi bigi taki, dem de net so leki wi.

13. Bikasi so soortoe falsi Apostel de bedriegi wrokoman, disi de teki da fasi leki Apostel vo Kristus.

14. En dati no de vo verwondroe ; bikasi Satan srefi lobbi verandre hem srefi, sori leki wan Engel vo letti.

15. Vo da hede a no de wan aparti sani, efi dem dienari vo hem verandre dem srefi toe, sori leki dienari vo geregtigheid ; da kaba vo dem sa de, so leki fa dem wroko vo dem de.

16. Mi taki wantron moro taki : No wan soema moe denki taki, mi lau ; efi no so, meki oen teki mi leki wan lauman, vo mi kan meki mi srefi bigi pikinso.

17. Dasani, disi mi de go taki now, dati mi no taki na nem vo Masra, ma leki wan lausani, di mi denki taki, mi habi reti vo meki mi srefi bigi.

18. Di so meni soema de meki dem srefi bigi na gronta-

pofasi, mi sa meki mi srefi bigi toe.

19. Bikasi oen lobbi vo verdrage dem lauman, vo di oen koni so.

20. Oen verdrage, efi wan soema meki oen tron katibo, efi wan soema swali oenoe, efi wan soema teki oen sani, efi wan soema hopo hem srefi, efi wan soema naki oen na ini oen fesi.

21. Vo wi eigen sjem mi moe taki so, leki wi ben zwake toemoesi. Ma efi wan soema de meki hem srefi bigi vo wansani hede (mi de taki leki wan lauman), vo dasani hede mi de meki mi srefi bigi toe.

22. Dem de Ebreer? mi toe. Dem de Israelsoema? mi toe. Dem de vo da siri vo Abraham? mi toe.

23. Dem de dienari vo Kristus? (mi taki leki wan lauman,) mi de moro leki dem. Mi ben wroko moro foeloe, mi ben kisi moro foeloe fomfom, mi ben de na doengroehoso moro foeloetron; en nofotron mi ben de klosibeï na dede srefi.

24. Vijvitron dem Djoe ben gi mi drietentien na negi tiki.

25. Drietron dem ben geesele mi nanga wipi; wantron dem ben fringi stoon na mi tapo; drietron da sipi ben broko, disi mi ben de na ini, en wan heeli dei nanga neti mi ben pina na tapo da dipi zoutwatra.

26. Mi ben meki foeloe reizi;

mi ben de na gevaar na dem riba tapo; mi ben de na gevaar na han vo kiliman; mi ben de na gevaar na mindri dem Djoe en na mindri dem heiden; mi ben de na gevaar na ini dem foto; mi ben de na gevaar na woestijn; mi ben de na gevaar na zoutwatra tapo; mi ben de na gevaar na mindri vo dem falsi brara;

27. Nanga moeiti en pina, nanga so meni wakti, nanga hangri en dreiwatra, nanga foeloe fasten, nanga tranga kouroe en zondro klosi na skin.

28. Buiti demsani, disi de vo dorosei, di ala dei so meni soema de kom na mi, en di mi ha vo zorgoe vo ala dem gemeente.

29. We, hoesoema de zwake, zondro vo mi kom zwake toe? Soema hatti kom bron, zondro vo mi hatti kom bron moro tranga?

30. We, efi mi moese taki foeloe vo mi srefi, dan mi sa taki foeloe vo da zwakafasi vo mi.

31. Gado, da Tata vo wi Masra Jezus Kristus, disi de vo prijze teego, hem de sabi taki, mi no de lei.

32. Na Damaskus da granman vo koning Aretas ben potti patroeli rontoe da foto vo dem Damaskus-soema, vo a kisi mi;

33. Ma dem zakka mi na abra vensre na ini wan manki na abra da muur, en so mi komopo na hem hanoe.

KAP. 12.

Vo dem kibrisani, disi Paulus ben si,
en vo dem tesi, disi ben miti hem.

TROE, a no kan helpi mi
noti, vo mi meki mi srefi
bigi ! Ma tog, mi sa taki vo
dem kibrisani, disi mi ben si,
en disi Masra ben meki mi kom
sabi.

2. Mi de sabi wan soema na
ini Kristus vo wan tien na fo
jari pasa, (efi a ben de na hem
srefi, mi no sabi ; efi a no ben
de na hem srefi, mi no sabi toe ;
dati Gado de sabi,) we, da soe-
ma gowei tee na ini da hemel
di meki drie.

3. En mi sabi taki, da srefi
soema, (efi a ben de na hem
srefi, ofoe efi a no ben de na
hem srefi, mi no sabi ; dati
Gado de sabi ;)

4. Ma a ben gowei krin krin
tee na ini paradijsi ; en a jeri
woortoe, disi no wan soema
tongo no kan poeloe, en disi no
wan soema no ha pasi toe vo
taki.

5. We, da soema mi sa teki
prijze ; ma vo mi srefi mi no
sabi wansani vo prijze, buitida
zwakafasi vo mi.

6. En alwasi mi sa wani vo
prijze mi srefi, tokoe dati no sa
meki mi de wan lauman ; bi-
kasi mi sa taki waarheid. Ma
mi no wani doe dati, vo no
wan soema moe loekoe mi moro
hei, leki hem srefi de si mi, en
leki hem jeri na mi.

7. En mi srefi no kan meki
mi srefi so bigi toe nanga dem

heisani, disi Gado ben sori mi ;
bikasi mi ben kisi wan maka
na ini mi skin, wan engel vo
Satan, meki a naki mi nanga
kofo, vo mi no moe kisi toe-
moesi heimembre vo mi srefi.

8. Mi ben begi Masra drie-
tron kaba vo dasani, meki a
libi mi.

9. Ma hem ben taki gi mi
taki : Joe moe tevrede nanga
da gnade vo mi ; bikasi da
kragti vo mi kom tranga na
ini dem zwakewan. Vo da
hede moro betre mi sa teki
da zwakafasi vo mi, meki mi
srefi bigi, vo meki da kragti
vo Kristus kom liebi na mi
ini.

10. We, dati meki a boen na
mi srefi, efi vo Kristus hede mi
de zwake, en efi dem gi mi
sjem, en efi mi kom na nootoe,
efi dem vervolge en pina mi ;
bikasi te mi zwake, dan mi de
trauga.

11. Mi ben tron wan lau-
man troe, di mi ben prijze mi
srefi so ; ma oenoe ben dwingi
mi vo dati. Bikasi a ben fiti,
vo oenoe ben moe prijze mi ;
tog mi no de moro weiniki,
leki dem (tra) bigi Apostel,
alwasi mi no de noti.

12. Troe, mi ben doe ala
wroko vo wan Apostel na oen
mindri, nanga ala pasiensie en
bigi marki en wonderwroko en
bigi tranga.

13. San de, disi dem tra ge-
meente ben habi, en disi oenoe
no ben habi ? buitida mi no

ben lastiki oenoe? Vo da foutoe mi de begi oen pardon.

14. Loekoe, vo drietron mi de klari now vo kom na oenoe, en mi no sa lastiki oen; bikasi mi no de zoekoe oen goedoe, ma oen srefi (mi de zoekoe). Bikasi dem pikien no moese kibri goedoe gi dem tata nanga mama, ma tata nanga mama moese doe dati gi dem pikien.

15. We, mi sa pai alasani nanga plisiri; mi wani gi mi srefi abra vo oen zieli hede; alwasi moro tranga mi lobbi oenoe, moro weiniki oen lobbi mi.

16. Ma alwasi mi no ben lastiki oen, tog somtem nanga falsi en triki mi ben kisi oen na wan konifasi?

17. Hoefasi? Mi ben meki wan vo dem, disi mi ben seni kom na oenoe, zoekoe vo mi winni wansani na ini?

18. Mi ben begi Titus, (vo a moe go na oenoe,) en mi seni wan brara moro go nanga hem. Somtem Titus ben zoekoe vo winni wansani na oen mindri? A no wi (ala) ben liebi en waka nanga da srefi geest? en na dem srefi foetstapoe?

19. Somtem oen denki ageen taki, wi wani krini wi srefi nomo na oen fesi? No, oen lobbiwan! na Gado fesi na ini Kristus wi de taki so; en ala dati (wi de taki) vo da boen vo oenoe hede.

20. Bikasi mi frede taki, te mi kom, mi no sa finni oen so,

leki mi wensi; en oenoe toe no sa finni mi so, leki oen wensi; somtem trobi, djaloeso, hattibron, strij, gongosa, leitori, bigimembre nanga oproeroe sa de;

21. Somtem, te mi kom, mi Gado sa zakka mi ageen na oen mindri, meki mi moese sari vo so meni vo oenoe, disi ben doe zondoe fositem, en disi no ben draai komoto na ini da takroe liebi nanga hoeroedoe nanga sjemsani, disi dem ben doe.

KAP. 13.

Paulus vermane dem, meki dem draai liebi.

TE mi kom na oen vo drietron, dan mi sa koti ala kroetoe nanga mofo vo toe ofoe drie getuige.

2. Mi ben taki na fesi kaba, di mi ben de na oen mindri vo toetron, en mi taki na fesi ageen didjoensnoe, di mi no de na oen mindri, en mi skrivi gi dem, disi ben doe zondoe fositem, en gi ala dem trawan taki: Te mi kom ageen, dan mi no sa tapo mofo gi dem.

3. Bikasi oen srefi de zoekoe vo si krin taki: Kristus de taki na mi ini, en a no de zwake na oen ini, ma a habi kragti na oen mindri.

4. Bikasi alwasi dem ben kruisi hem na ini hem zwakafasi, tog nanga da tranga vo Gado a de liebi. En alwasi wi toe de zwake vo hem hede, tog

nanga da tranga vo Gado wi sa liebi nanga hem na oen mindri.

5. Tesi en fili oen srefi, efi oen de na ini bribi troe ; haksi oen srefi ! Somtem oen no sabi oen srefi taki, Jezus Kristus de na oen ini ? buiti efi somtem oen no de opregti.

6. Ma mi hopoe, oen sa sabi taki, *wi* de opregti.

7. En mi de begi Gado, vo oen no moe doe ogri ; no vo wi hede, vo wi sori opregti, ma vo oenoe hede, vo oen doe boen, alwasi wi tan, leki wi no de opregti.

8. Bikasi wi no kan doe wansani vo tapo da waarheid, ma vo meki a kisi fri pasi.

9. Troe, wi plisiri, efi wi de zwake, en oenoe de tranga, dati wi wensi srefi, vo oen kom so na alafasi, leki oen moese de.

10. Vo da hede mi de skrivi so, ala di mi no de nanga oenoe,

vo te mi kom, mi no moe habi vanoodoe vo kراسi oen tranga nanga da magti, disi Masra ben gi mi vo bouw en vo hopo, en no vo broko, hiti na gron.

11. We, oen brara ! tan boen ; zoekoe, vo oen kom na fesi moro moro ; tan getroost ; holi *wanfasi* vo membre ; en liebi nanga vrede ! Dan da Gado vo lobbi en vo vrede sa de nanga oenoe.

12. Taki makandra odi nanga da santa bosu ! Ala dem santawan seni taki oen odi.

13. Da gnade vo wi Masra Jezus Kristus nanga da lobbi vo Gado nanga da gemeenskap vo santa Jeje moese de nanga oen alamal ! Amen.

Dati de da brievi di vo toe, disi Paulus ben skrivi gi dem bribi-soema na Korint, ala di a ben de na Filippi na Macedonia-kondre ; en a seni hem go na dem nanga Titus en Lukas.

DA BRIEVI VO APOSTEL PAULUS GI DEM SOEMA NA GALACIAKONDRE.

KAP. 1.

Paulus verwondroe, fa dem draai so hesi, libi da reti Evangelium, disi Gado srefi ben seni kom na dem.

PAULUS, wan Apostel, no vo liebisoema, en disi liebisoema no ben seni toe, ma Jezus Kristus, nanga Gado, da Tata, disi ben wieki hem baka na dede,

2. (Mi) nanga ala brara, disi de nanga mi, (wensi) gi dem gemeente na Galaciakondre taki :

3. Gnade moese de nanga oenoe, en vrede vo Gado, da Tata, en vo wi Masra Jezus Kristus,

4. Disi ben gi hem srefi abra vo wi zondoe hede, vo a verloe-

soe poeloe wi na ini da ogri kondrefasi vo disi tem noja, nanga da wani vo Gado, wi Tata,

5. Disi moese habi glori tee-go alatem. Amen.

6. Mi verwondroe, fa oen draai baka so hesi, libi hem, disi ben kali oen kom na ini da gnade vo Kristus: oen meki soema hali oen go abra na wan tra Evangelium.

7. Kaba no wan trawan no de; ma som soema de, disi de zoekoe vo dangra oenoe, en dem wani draai da Evangelium vo Kristus.

8. Ma alwasi da wi srefi, ofoe wan Engel vo hemel sa kom preeki wan tra Evangelium gi oenoe, leki disi wi ben preeki gi oen kaba, Gado sa vloekoe hem.

9. So leki wi ben taki di-djoensnoe, so mi de taki wantron moro taki: Efi wan soema preeki wan tra Evangelium gi oenoe, leki disi oen ben kisi kaba, Gado sa vloekoe hem!

10. Hoefasi? di mi taki so, mi doe dati vo liebisoema hede, ofoe vo Gado hede? Somtem mi de zoekoe nem na liebisoema? Efi mi zoekoe nem na liebisoema jete, dan mi no de wan knegti vo Kristus.

11. Ma oen moe sabi, oen brara, taki: da Evangelium, disi mi ben preeki, dati no de wan liebisoema leri.

12. Bikasi mi no ben kisi en leri hem na liebisoema, ma

Jezus Kristus srefi ben meki mi kom sabi hem.

13. Bikasi oen ben jeri, fa mi ben liebi en waka fositem na ini Djoe relisie, en fa mi ben vervolge en pori da gemeente vo Gado toemoesi pasamarki;

14. En mi ben winni foeloe soema vo mi speli en vo mi piple na ini da relisie vo Djoe; en mi ben feti toemoesi pasamarki, vo holi ala da fasi vo dem tata vo wi.

15. Ma Gado, disi ben finni vo boen vo kali mi kaba sinsi na ini mi mama bele, en disi ben kali mi nanga hem gnade, ben plisi,

16. Vo meki mi kom sabi hem Pikien na ini mi hatti, meki mi preeki da Evangelium vo hem na mindri vo dem heiden: en wantem mi klari, mi no ben haksi fosi, san skin nanga broedoe sa taki;

17. Mi no ben go na Jerusalem toe na dem, disi ben de Apostel bifo mi; ma mi go tee na Arabia, en dan mi draai baka kom na Damaskus.

18. Drie jari na baka fosi mi go na Jerusalem, vo go loekoe Petrus; en mi tan nanga hem tien na vijvi dei.

19. Ma vo dem tra Apostel mi no ben si no wan, buiti Jokobus, da brara vo Masra.

20. Dasani, disi mi de skrivgi oen dia, loekoe! Gado srefi sabi taki, mi no lei!

21. Na baka mi ben kom

na dem buurti vo Siria en Cilicia.

22. En dem kristengemeente na Judea no ben sabi mi, dem no ben si mi fesi jete.

23. Dem ben jeri nomo taki, da soema, disi ben vervolge wi fositem, hem de preeki da srefi bribi noja, disi a ben zoe-koe vo tapo fositem.

24. En dem prijze Gado vo mi hede.

KAP. 2.

Paulus geersi hem srefi nanga dem tra Apostel. A kisi wan kwesie nanga Petrus. Da preeki vo da geregtigheid vo bribi.

TIEN na fo jari na baka mi ben go ageen na Jerusalem, mi nanga Barnabas; en Titus mi ben teki toe nanga mi.

2. Ma da reizi mi ben meki, vo di Gado srefi ben tjari mi so, en mi taki nanga dem vo da Evangelium, disi mi de preeki gi dem heiden; en moro foeloe mi ben taki nanga dem, disi de gransoema (vo gemeente), vo da wroko, disi mi ben doe kaba en disi mi sa doe jete, no moese de vo soso.

3. Ma Titus srefi, disi ben de nanga mi, dem no dwingi, vo a moese meki dem besnijde hem, alwasi hem de wan Grieki.

4. En dati ben de vo dem falsi brara hede, disi ben foerroe pasi, kom na ini (gemeente), vo loekoe kibrifasi da

fri, disi wi habi na ini Kristus Jezus, vo dem kan potti wi na ondro dwingi baka ageen.

5. Ma wi no ben gi dem pasi, wi no zakka gi dem no wan joeroe srefi, vo meki da waarheid vo da Evangelium moese tan na oen mindri.

6. Ma vo taki vo dem, disi trawan de loekoe, leki dem de wansani,—somtem dem ben de wansani fositem, ma nanga dati mi no habi wroko; Gado no de loekoe na soema persoon,—ma dem soema srefi, disi dem de loekoe, leki dem de wansani, dem no ben leri mi no wan njoesani moro;

7. Ma di dem si taki, Masra ben vertrouw mi da Evangelium, (vo preeki hem) gi dem soema, disi no besnijde, so leki a meki Petrus doe gi dem, disi besnijde;

8. (Bikasi da srefi Masra, disi ben gi Petrus tranga vo doe da Apostelwroko na mindri vo dem soema, disi besnijde, hem ben gi mi tranga toe na mindri dem heiden;)

9. We, di Jakobus nanga Kefas nanga Johannes, disi dem trawan de loekoe leki pilari (vo kerki), di dem si da gnade, disi mi ben kisi, dem gi mi nanga Barnabas dem reti hanoe, en wi meki da verbon-toe nanga makandra taki: *wi* sa go na dem heiden, en *dem* sa go na dem soema, disi habi da besnijde.

10. Da *wansani* nomo dem

taki, vo wi moese membre dem potiman; en dati mi ben doe toe, so meni leki mi kan.

11. Ma di Petrus kom na Antiokia, mi ben kراسي hem fesi na fesi, vo di a ben doe wansani, disi no fiti.

12. Bikasi bifo som soema vo Jakobus ben kom na hem, a ben njam nanga dem heiden; ma na baka di dem kom kaba, a no doe so moro, a holi hem srefi aparti, vo di a ben frede dem soema, disi habi da besnijde.

13. En so dem tra Djoe waka na hem baka, doe da srefi sani toe, dem sori wan tra fasi, leki fa dem ben de na ini dem hatti; en Barnabas srefi dem hali abra toe kom na dem sei, meki a sori wan tra fasi, leki fa a de na ini hem hatti.

14. Ma di mi si taki, dem no liebi en waka opregti, so leki fa a fiti da waarheid vo da Evangelium, mi taki gi Petrus na fesi vo dem alamal taki: Efi joe, di joe de wan Djoe, de liebi so, leki fa da fasi vo dem heiden de, en no so leki fa da fasi vo Djoe de; fa joe dwingi dem heiden dan, meki dem moe liebi so, leki fa da fasi vo Djoe de?

15. Wi de Djoe na skinfasi; wi no de so zondari leki dem, di komopo na mindri vo dem heiden;

16. Ma tog, di wi sabi taki, nanga wroko vo da wet no wan soema de kom regtvaardiki, ma

nanga da bribi na Jezus Kristus wawan: vo da hede wi de bribi toe na Kristus Jezus, vo wi kom regtvaardiki nanga da bribi na Kristus, en no nanga wroko vo da wet; bikasi nanga wroko vo da wet no wan soema de kom regtvaardiki.

17. Ma efi wi, disi de zoekoe vo kom regtvaardiki nanga Kristus, (efi wi) meki soema finni wi taki, wi srefi doe zondoe jete: a no a de sori dan, leki Kristus srefi de meki wi dieni da zondoe? Gado moe kibri wi vo dati!

18. Bikasi efi mi hopo en bouw dasani baka, disi mi srefi ben broko, dan mi srefi meki mi de wan soema, disi de pasa da wet.

19. En tog da wet srefi ben meki mi dede gi da wet, vo mi liebi gi Gado. Mi nanga Kristus kruisi makandra.

20. En now mi de liebi, ma no mi srefi moro, ma Kristus de liebi na mi ini; en san disi mi de liebi na ini skin jete, dati mi de liebi na ini da bribi na da Pikien vo Gado, disi ben lobbi mi, en disi ben gi hem srefi abra vo mi hede.

21. Mi no taki, da gnade vo Gado no de noti; bikasi efi da geregtigheid de kom nanga da wet, dan Kristus ben dede vo soso.

KAP. 3.

Paulus de taki moro fara vo da geregtigheid vo bribi.

KE, oen Galacia soema! oen no habi verstand dan? Hoesoema foefoeroe oen hatti, tee oen no gi jesi na da waarheid moro? Oenoe, disi wi ben potti Jezus Kristus so krin na oen fesi; oen hai ben si hem so, leki taki na oen mindri srefi dem ben kruisi hem.

2. Da *wansani* nomo mi wani jeri vo oenoe: Hoefasi, oen ben kisi da geest nanga wroko vo da wet, ofoe nanga da preeki vo bribi?

3. Oen no ha moro foeloe verstand? Nanga jegefasi oen ben bigin, en nanga skinfasi oen wani doro hem now?

4. Oen ben pina so meni kaba, en dati moe de vo soso now? Efi a sa de ma vo soso jete!—

5. We, hem disi de gi oen da geest, en disi de wroko so wonderwroko na oen mindri, oen denki taki, hem de doe dati nanga wroko vo da wet, ofoe nanga da preeki vo bribi?

6. So leki Abraham ben bribi Gado, en vo da hede Gado ben loekoe hem leki wan regtvaardiki soema;

7. We, nanga dati tog oen si taki, *dem* wawan, disi habi da bribi, de pikien vo Abraham.

8. En di da Boekoe ben si na fesi taki, vo da bribi hede Gado sa meki dem heiden kom regtvaardiki, vo da hede a pramisi Abraham taki: Nanga joe ala piple sa finni blesi.

9. We, da so *dem* soema,

disi habi bribi, de finni blesi nanga da bribisoema Abraham makandra.

10. Ma dem, disi de potti vertrouw na dem wroko vo da wet, dem de na ondro vloekoe. Bikasi Boekoe de taki: Vloekoe sa kisi ibriwan soema, disi no holi doro vo doe alasani, disi dem ben skrivi na ini da wet-boekoe!

11. Ma tog nanga da wet no wan soema de kom regtvaardiki na Gado fesi, dati de krin vo si; bikasi da regtvaardiki soema sa liebi vo hem bribi hede.

12. Ma da wet no de *wansani* vo bribi; ma (a taki,) da soema, disi de doe so, dati sa meki hem liebi.

13. Kristus verloesoe poeloe wi na ini da vloekoe vo da wet, di hem srefi ben tron wan vloekoe vo wi hede; (bikasi Boekoe de taki: Ibriwan soema, disi de hanga na tapo hoedoe, de wan vervloektoe soema!)

14. En so na ini Kristus Jezus da blesi vo Abraham ben kom na dem heiden tapo; en so, di wi bribi, wi ben kisi da geest, disi Gado ben pramisi gi wi na fesi kaba.

15. Oen brara! mi sa sori oen dati nanga wan exemple vo liebisoema. Tokoe no wan soema no kan poeloe wan tra soema testamenti baka taki, a no de noti, efi da soema ben meki hem so na alafasi, leki fa a moese de; en no wan soema

no kan potti wansani na tapo toe.

16. We now, Abraham nanga hem siri ben kisi dem pramisi. Masra no ben taki: en *dem* siri, leki a sa taki vo foeloe; ma leki vo *wan* (a taki): en *da* siri vo joe; dati da Kristus.

17. We, now mi taki: Da verbontoe, disi Gado ben meki so vaste kaba na ini Kristus fositem, da hem da wet, disi ben kom fohondro nanga drientien jari na baka, no ben poeloe so, vo da pramisi moe lasi hem kragti.

18. Bikasi efi da wet ben tjari da erfenis kom, dan da erfenis no kom moro vo da pramisi hede. En tog Gado ben gi hem na Abraham vo da pramisi hede leki wan gnadepresenti.

19. We, san da wet de helpi dan? Vo ala dem ogridoe hede Gado ben gi wi hem moksi (nanga da pramisi), so langa tee da siri sa kom, disi ben kisi da pramisi; Engel srefi ben potti da wet na ini hanoe vo da mindriman.

20. Ma wan mindriman no de mindriman vo *wan* soema, Gado wawan de *wan*.

21. Ma hoefasi? da wet de tapo da pramisi vo Gado dan? No, kweti kweti! Bikasi efi wi ben kisi so wan wet, disi kan gi soema liebi, dan troe da wet ben sa meki da geregtigheid kom.

22. Ma Boekoe de taki, ala

soema de na ondro dwingi vo zondoe, vo nanga da bribi na Jezus Kristus dem bribisoema moe kisi da pramisi.

23. Ma bifo da bribi ben kom, Gado ben kibri en sloto wi so langa na ondro da wet, tee wi sa kisi da bribi, disi ben de vo kom na krin bakatem.

24. Da so da wet ben de wi basja, tee di Kristus kom, vo nanga bribi wawan wi moe kom regtvaardiki.

25. Ma now, vo sinsi da bribi ben kom, wi no de moro na ondro da basja.

26. Bikasi oen alamal de pikien vo Gado nanga da bribi na Kristus Jezus.

27. Bikasi oen alamal, disi ben kisi doopoe na ini Kristus, oen ben weri Kristus (leki oen klosi).

28. Dia no wan Djoe ofoe Grieki de moro, no wan slavoe ofoe friman, no man ofoe oeman; bikasi na ini Kristus Jezus oen alamal de *wan*.

29. Ma efi oen de soema vo Kristus, dan oen de siri vo Abraham, en vo da pramisi hede oen de erfgenaam toe.

KAP. 4.

Na Oouroe Testamenti tem dem ben de leki pikien, disi de na ondro voogtoe jete.

MA mi taki, so langa da erfgenaam de wan pikien jete, a no de moro waarti leki wan knegti, alwasi hem de masra vo ala dem goedoe.

2. Ma a de na ondro dem voortoe en prokurasie so langa, tee da tem pasa, disi hem tata ben potti.

3. We, so srefi wi toe, so langa wi ben de pikien, wi ben de na ondro dwingi vo da fosi fasi vo kondre.

4. Ma di da reti tem ben kom, Gado ben seni hem Pikien kom, a meki wan oeman meki hem, en a potti hem na ondro dwingi vo da wet,

5. Vo a moe verloesoe dem, disi de na ondro da wet, en vo Gado kan teki wi leki hem pikien.

6. We, di oen de pikien, vo da hede Gado ben seni da geest vo hem Pikien kom na ini oen hatti, disi de bari taki : Abba, wi lobbi Tata !

7. We, da so joe no de knegti moro, ma joe tron pikien srefi ; en efi joe de pikien, dan joe de erfgenaam vo Gado toe vo Kristus hede.

8. Ma na da tem, di oen no ben sabi Gado, oen ben dieni dem, disi no de gado vo dem srefi.

9. Ma now, di oen de sabi Gado, en moro foeloe di Gado de sabi oenoe, fa oen draai baka dan, go ageen na da zwake en poti fasi vo da fosi bigin ? bikasi da fasi dati oen wani dieni ageen.

10. Oen holi wan toe aparti dei nanga moen nanga feestitem nanga jari.

11. Mi frede gi oen taki,

somtem mi ben wroko vo soso na oen mindri.

12. Oen brara ! mi begi oen taki : meki oen kom so, leki fa mi de ! bikasi mi toe de leki oenoe ; na mi oen no ben doe ogri.

13. Oen srefi sabi, fa mi ben preeki da Evangelium gi oen da fositron nanga zwakefasi vo skin ;

14. Ma tog oen no ben veragti mi vo da tesi hede, disi mi ben habi na mi skin, oen no ben sjem vo dati ; ma leki wan Engel vo Gado oen ben teki mi, leki Kristus Jézus srefi.

15. Fa oen ben plisiri datem na ini oen hatti ! Mi de oen getuige, efi a ben kan de, oen ben sa diki poeloe oen hai, gi mi dem.

16. Mi tron oen vijanti dan, di mi taki oen da waarheid ?

17. Da fasi, fa dem trawan de haswa vo kisi oenoe, a no mooi ; poeloe nomo dem wani poeloe oen na wi, meki oen haswa na dem baka.

18. Vo haswa, a de wan boensani, efi a de alatem vo wan boensani hede, en no wawan, te mi de nanga oenoe.

19. Oen lobbi pikien vo mi ! mi de nanga toemoesi pijn ageen, vo gebore oen, meki Kristus moe kisi hem reti fasi na oen ini.

20. Ma mi wensi taki, mi kan de na oen mindri noja, vo mi kan verandre mi stem ;

bikasi mi no sabi, san mi moe membre vo oen.

21. Taki gi mi, oenoe, disi wani liebi na ondro da wet, oen no jeri da wet dan?

22. Bikasi dem skrivi taki, Abraham ben habi toe manpikien, wan vo da slavoe-oeman, da trawan vo da fri oeman.

23. Di vo da slavoe-oeman ben gebore na skinfasi; ma di vo da fri oeman ben gebore vo da pramisi hede.

24. Dati wani taki wansani; bikasi dati da dem toe testamenti; da *wan* de vo da bergi Sinai, disi de meki slavoe pikien, dati da Agar.

25. Bikasi Agar wani taki da bergi Sinai na Arabiakondre, en da bergi akordeeri nanga da Jerusalem vo noja, disi de na ondro dwingi nanga dem pikien vo hem.

26. Ma da Jerusalem, disi de na tapo, de fri, en hem de wi ala mama.

27. Bikasi wan profeti ben skrivi taki: Joe, disi joe bele tapo, en disi no meki pikien, plisiri! En joe, disi no de nanga pijn vo meki, djompo en bari! Bikasi hem, disi de hem wawan, habi moro foeloe pikien, leki hem, disi de nanga man.

28. Ma wi, oen brara! wi de pikien vo da pramisi leki Isaak.

29. Ma so leki fa datem da pikien, disi ben gebore na skinfasi, ben vervolge da trawan, disi ben gebore nanga wroko

vo da geest; so srefi dasani de waka toe noja.

30. Ma san Boekoe de taki? Troesoe da slavoe-oeman komoto nanga hem pikien! Bikasi da slavoe-oeman pikien no sa de erfgenaam makandra nanga da pikien vo da fri oeman.

31. We dan, oen brara, wi no de pikien vo da slavoe-oeman, ma vo da fri oeman.

KAP. 5.

Dem moese meki wan reti gebruik vo da kristen fri.

WE, tan vaste dan na ini da fri, disi Kristus ben meki wi kom fri! no meki dem kisi oen baka, potti oen na ondro dwingi leki knegti!

2. Loekoe! mi, Paulus, de taki gi oenoe taki: Efi oen meki dem besnijde oen, dan Kristus no helpi oen noti.

3. En mi de taki wantron moro gi ibriwan soema, disi de teki da besnijde taki: hem verpligti vo doe alasani, disi da heeli wet de taki.

4. Efi nanga da wet oen wani kom regtvaardiki, dan oen no habi Kristus vanoodoe moro; ma oen fadom baka, komoto na ini da gnade.

5. Bikasi nanga wi geest wi de wakti da hopoe vo da geregtigheid, (di wi kisi) nanga bribi.

6. Bikasi na ini Kristus Jezus dati no ha waarti, efi joe besnijde, efi joe no be-

snijde; ma da bribi, disi de wroko nanga lobbi, (habi waarti.)

7. Oen ben waka so mooi na fesi kaba; we, hoesoema kom tapo oen dan, vo oen no gi jesi na da waarheid moro?

8. A no Gado, disi ben kali oen, ben doe dati.

9. Wan pikin zuurdeegi meki da heeli lalabrede kom soewa.

10. Na nem vo Masra mi hopoe vo oenoe taki, oen srefi no sa membre trafasi. Ma da soema, disi de broeja oenoe, hem sa kisi hem strafeo, alwasi hoesoema a de.

11. Ma vo mi? oen brara! efi mi de preeki da besnijde jete, vo san hede dem vervolge mi jete? Dan da kruis no kan hindre dem moro.

12. Mi wensi taki, dem soema, disi de trobi en hindre oen, moese koti komopo krin krin.

13. Bikasi, oen brara! Gado ben kali oen, vo oen moese tron frimau; ma no misbruike da fri, vo oen skin no kisi wan okasie (vo doe san, disi boen na hem), ma nanga lobbi oen moese dieni makandra.

14. Bikasi da heeli wet de na ini da wan woortoe, disi de taki so: Joe moe lobbi ala soema na joe sei, leki fa joe lobbi joe srefi!

15. Ma efi oen de beti en kauw makandra, loekoe boen, vo oen no swali makandra!

16. We, mi taki: Waka

nanga da geest, dan oen no sa doe demsani, disi oen skin de luste!

17. Bikasi da skin de luste trafasi leki da geest, en da geest trafasi leki da skin; dem ala toe de feti nanga makandra, meki oen no kan doe dasani, disi oen wani.

18. Ma efi da geest de tiri oen, dan oen no de na ondro da wet.

19. We, dem wroko vo skin ala soema de sabi, leki soetadoe, hoeroedoe, takroedoe, sjemwroko,

20. Afgodrijwroko, toovroe-wroko, vo holi vijanti nanga soema, trobi, djaloeso, hattibron, feti, mandi, oproeroe, ogri hatti, vo kili soema,

21. Droengoeffasi, en vo njam toemoesi pasa, en ala sosani; mi taki oen dati na fesi, so leki mi ben taki na fesi kaba taki, dem soema, disi de doe sosani, no sa kisi wan porsi na Gadokondre.

22. Ma da vroeke toe vo da geest, dati da lobbi, plisiri, vrede, pasiensie, switi fasi, boenhatti, vertrouw fasi, safri hatti nanga krin liebi.

23. Ala demsani disi da wet no de tapo.

24. Ma dem soema, disi de vo Kristus, dem de kruisi dem skin nanga ala dem luste en hangri.

25. We, efi wi de liebi nanga da geest, dan wi moe waka toe nanga da geest.

26. No meki wi zoekoe soso bigi, trobi makandra en djaloesoe vo makandra !

KAP. 6.

Wi moe sori zakkafasi, doe boen na trawan, moro foeloe na dem leri-man. Vo da kruis vo Kristus.

OEN brara ! efi somtem wan soema misi wansani, zondro a doe dati vo expresi, dan oenoe, disi habi da geest, moese helpi so wan soema, potti hem reti baka nanga da safrihatti geest ; en joe moe loekoe na joe srefi, vo joe srefi no kom na ini wan tesi toe.

2. Oen moese helpi makandra, vo tjari oen hebi ; na so fasi oen sa doe da wet vo Kristus.

3. Bikasi efi wan soema denki taki, hem de wansani, ala di a no de noti, da soema de kori hem srefi.

4. Meki ibriwan soema onderzoekoe hem eigen wroko ; dan a sa habi boen nem na hem srefi wawan, en no na wan trawan.

5. Bikasi ibriwan ha vo tjari hem eigen lai.

6. Da soema, disi wan trawan de leri hem da tori, a moese doe boen na ala fasi na da soema, disi de leri hem.

7. No kori oen srefi ; wi no kan holi Gado vo spotoe ; bikasi dasani, disi wan soema de plani, dati a sa koti toe.

8. Da soema, disi de plani sani nanga hem liebisoemafasi, hem sa kisi en koti da porifasi vo hem liebisoemafasi ; ma da soema, disi de plani sani nanga hem geest, hem sa kisi en koti da liebi vo teego na ini da geest.

9. Ma meki wi doe boen, zondro vo kom weri ; bikasi iniwantem wi sa koti toe, efi wi no ben kom weri.

10. We dan, so meni leki wi habi okasie ; meki wi doe boen na ala soema, en moro foeloe na dem, disi habi da srefi bribi leki wi !

11. Loekoe, hoe bigi brievi mi ben skrivi gi oenoe nanga mi srefi hanoe !

12. Dem soema, disi wani sori mooi na liebisoema, dem de dwingi oen vo teki da besnijde, nomo vo soema no moe vervolge dem vo da kruisi vo Kristus hede.

13. Bikasi dem srefi, alwasi dem besnijde, tokoe dem no holi da wet ; ma dem wani taki, oenoe moe besnijde, nomo vo dem kan teki oen skin, meki dem srefi bigi.

14. Ma vo mi ? Gado moe kibri mi, vo mi no meki mi srefi bigi, buit nanga da kruisi vo wi Masra Jezus Kristus ; bikasi vo hem hede dem ben kruisi kondre gi mi, en mi dem ben kruisi gi kondre.

15. Bikasi na ini Kristus Jezus dati no ha waarti, efi joe besnijde, efi joe no besnijde ;

ma wan njoe soema, (dati habi waarti.)

16. We, vrede nanga sarihatti sa de vo ala dem, disi de liebi en waka so, leki a fiti da leri disi, en vo da Israel vo Gado!

17. Now no wan soema no moe trobi mi moro; bikasi mi

de tjari dem marki vo Masra Jezus na ini mi skin.

18. We, oen brara! da gnade vo wi Masra Jezus Kristus moe de nanga da geest vo oenoe! Amen.

Da brievi disi Paulus ben skrivi gi dem bribisoema na Galaciakondre, ala di a ben de na Rome.

DA BRIEVI VO APOSTEL PAULUS GI DA GEMEENTE NA EFESUS.

KAP. 1.

Paulus prijze Gado, disi a ben blesi wi so vo Kristus hede, en a begi hem, vo a moese hopo dem hai vo wi moro moro.

PAULUS wan Apostel vo Jezus Kristus nanga wani vo Gado, gi dem santawan na Efesus en gi dem, disi de bribi na Kristus Jezus.

2. Gnade moese de nanga oenoe en vrede vo Gado, wi Tata, en vo Masra Jezus Kristus!

3. Grantangi vo Gado, da Tata vo wi Masra Jezus Kristus, disi ben blesi wi ziele, gi wi so meni hemelgoedoe vo Kristus hede.

4. Bikasi na ini Kristus a ben verkiezi wi kaba, bifo a ben potti da fundamenti vo grontapo, vo wi moe de santa en zondro foutoe na hem fesi na ini lobbi.

5. En a ben pramisi na fesi kaba, vo teki wi leki pikien vo hem srefi vo Jezus Kristus hede; bikasi da so hem boenhatti ben wani,

6. Vo hem kisi wan bigi nem nanga da glori vo hem gnade, disi hem ben sori wi na ini hem lobbi Pikien;

7. Disi ben verloesoe wi nanga hem broedoe, meki wi kan kisi pardon vo wi zondoe vo hem toemoesi bigi gnade hede,

8. Disi hem ben sori so toemoesi na wi tapo, di a gi wi ala reti koni en voorzigtifasi;

9. En di a meki wi kom sabi da kibritori, san disi hem wani, so leki hem ben plisi vo doe, en so leki hem ben pramisi na ini hem hatti,

10. Taki, te da reti tem sa kisi, dan hem sa tjari alarani kom makandra na ondro *wan*

hede na ini Kristus, dasani disisi de na ini hemel, en disisi de na grontapo ;

11. Na ini Kristus, disisi ben meki wi toe kom erfgenaam, wi, disisi hem ben verkiezi en pramisi dati gi na fesi kaba ; so leki hem, disisi de wroko alasani, ben potti en wani ;

12. Vo wi moe meki da glori vo hem kom moro grani, wi, disisi ben hopoe vo Kristus na fesi kaba.

13. Oen srefi toe de na hem ini, sinsi oen ben jeri da woor-toe vo waarheid, da Evangelium vo da boen liebi vo oenoe ; en di oen ben kom bribi, hem ben meki oenoe toe kisi da marki vo da santa Jeje, disisi hem ben pramisi ;

14. Hem de da panti vo da erfenis vo wi, so langa tee hem sa verloesoe hem eigendom, meki hem glori kom moro bigi.

15. Vo da hede, sinsi mi ben jeri vo da bribi vo oen na Masra Jezus, en fa oen lobbi ala dem santawan,

16. Mi no kaba, vo taki Gado tangi vo oenoe hede, en vo membre oen na ini da begi vo mi,

17. Vo da Gado vo wi Masra Jezus Kristus, da Tata vo ala glori, moese gi oen da geest vo koni nanga di vo kom sabi dipi tori, vo oen kom sabi hem reti ;

18. A moe gi oen krin hai nanga verstand, vo oen kom sabi, san oen habi vo hopoe,

en san hem ben kali oen vo kisi, en hoe toemoesi bigi glorifasi da erfenis de habi, disisi dem santawan vo hem sa kisi ;

19. En hoe toemoesi bigi da kragti vo hem de na wi ini, disisi de bribi, so leki da tranga kragti vo hem de wroko,

20. Disisi hem ben wroko na ini Kristus, di a ben wieki hem komopo na ini dede, en di a ben hopo hem, potti hem na hem reti han sei na ini hemel,

21. Moro hei leki ala koning nanga ala granman nanga ala gransoema nanga granmasra, alwasi hoe nem soema kan habi, no wawan na disisi grontapo, ma na da tra liebi toe ;

22. En a potti alasani lidom na ondro hem foetoe, en a potti hem leki hedeman na alasani tapo na ini da gemeente,

23. Disisi de hem skin en da goedoe vo hem, disisi de foeloe alasani na alafasi.

KAP. 2.

Fa da liebisoe mafasi vo wi de, en fa da gnade de wroko. Da temple vo Gado.

EN oenoe toe (a ben wieki), di oen ben de dedesoe ma na ini ala ogridoe en zondoe,

2. Disisi fositem oen ben liebi na ini, so leki fa dem soema vo disisi grontapo de liebi en waka nanga wani vo da hede-

man, disi habi magti na ini lugti, vo da geest, disi habi hem wroko jete na ini dem soema, disi no bribi.

3. Wi srefi toe, wi alamal ben liebi en waka nanga dem makandra fositem so leki fa wi skin ben luste, wi ben doe da wani vo skin en vo wi prakseeri; en na skinfasi wi ben de pikien vo da hattibron (vo Gado), so srefi leki dem trawan.

4. Ma Gado, disi habi so toemoesi sarihatti, nanga hem bigi lobbi, disi a ben lobbi wi,

5. Di wi ben de dedesoema na ini dem zondoe vo wi, hem ben gi wi liebi nanga Kristus; (bikasi vo hem gnade hede oen zieli ben finni da helpi;)

6. En a ben wieki wi nanga hem makandra, en vo Kristus Jezus hede a ben potti wi nanga hem makandra na ini da Gadoliebi, di de na hemel;

7. Vo na dem bakatem, disi de vo kom, hem kan sori da toemoesi bigi gnade vo hem, en hoe boenhatti hem habi vo wi na ini Kristus Jezus.

8. Bikasi vo hem gnade hede oen zieli ben finni da helpi, di oen de bribi; no nanga oen tranga srefi, ma Gado ben gi oen dati;

9. No vo oen boen wroko hede, vo no wan soema moe meki hem srefi bigi.

10. Bikasi wi de hem wroko; nanga Kristus Jezus hem srefi ben meki wi so, vo wi kan doe

boen wroko; Gado srefi ben gi wi da fasi fosi, vo wi kan liebi en waka na ini (boen wroko).

11. Vo da hede oen moese membre, fa oenoe, di ben de heiden fositem na skinfasi,—(dem trawan, di habi da besnijde na skin, disi dem doe nanga hanoe, ben kali oen: soema zondro besnijde;)—

12. Fa datem oen ben de zondro Kristus, oen no ben sabi da burgerregt vo Israel, oen ben de farawei vo da verbontoe en vo da pramisi; zondro hopoe en zondro Gado oen ben de na grontapo;

13. Ma now, na ini Kristus Jezus oenoe, disi ben de farawei fositem, kom klosibe nanga da broedoe vo Kristus.

14. Bikasi hem de wi vrede; hem ben meki dem ala toe kom *wan*, a ben broko da muur, disi ben de na mindri en disi ben plati dem;

15. En so nanga hem skin srefi hem ben meki da vijantifasi kaba, dati taki, da wet vo dem gebod, disi ben habi so meni dorosei wroko; en so nanga hem persoon, di hem ben meki vrede, a ben meki dem ala toe tron *wan* nje soema;

16. En nanga da kruisi a verzoen dem ala toe nanga Gado, meki dem kom *wan* skin; bikasi na kruisi a ben kili da vijantifasi.

17. En now a kom preeki da Evangelium vo vrede gi

oenoe, disi ben de farawci, en gi dem toe, disi ben de klosibei.

18. Bikasi hem meki wi ala toe habi wan fri pasi nanga da wan geest, vo kom na (hem) Tata.

19. We, now oen no de wakaman nanga vreemde soema moro, ma oen habi da burgerregt nanga dem santawan makandra; oen de soema vo da hosoe vo Gado;

20. Dem bouw oen na tapo da stoonfoetoe vo dem Apostel en profeti, en Jezus Kristus srefi de da fosi hoekoestoon;

21. Na hem tapo da heeli hosoe voegoe en fiti makandra, en a gro tee a kom wan santa temple na ini Masra.

22. Oen srefi toe dem ben bouw na hem tapo, meki oen kom wan plesi, pee Gado nanga hem Jeje de liebi.

KAP. 3.

Vo da Apostelambti vo Paulus na mindri dem heiden. Fa Gado lobbi wi vo Kristus hede.

DATI meki mi, Paulus, de wan boejeman vo Jezus Kristus vo da boen vo oen hede, di de heiden.

2. Tog oen ben jeri vo da wroko, disi da gnade vo Gado ben gi mi, vo mi doe na oenoe;

3. Fa Gado srefi meki mi kom sabi da kibritori, so leki fa mi ben skrivu pikinsu kaba vo dati na bigin;

4. Na dati, efi oen lezi hem,

oen kan si, hoemeni mi sabi vo da kibritori vo Kristus,

5. Disi no wan liebisoema no ben sabi so na dem ouroe fosi tem, leki fa da Jeje ben sori dati now gi dem santa Apostel nanga profeti vo hem;

6. Dati de da tori, fa dem heiden toe sa kom erfgenaam, en dem sa kom leden toe vo da srefi skin, en dem sa kisi hafoe toe vo dasani, disi hem ben pramisi vo Kristus nanga da Evangelium,

7. Disi mi ben kom wan dienari vo hem, so leki a fiti da presenti, da gnade vo Gado, disi hem ben gi mi, so leki fa da kragti vo hem de wroko.

8. Mi, da moro lagewan vo ala dem santa soema, ben kisi da gnade, vo mi meki dem heiden kom sabi dem goedoe vo Kristus, disi waarti so tee a dangra ala liebisoema;

9. En vo mi sori ala soema krin, fa dem kan kisi hafoe toe vo da kibrisani, disi ben kibri sinsi bigin vo kondre na ini Gado (hatti), disi ben meki alasan nanga Jezus Kristus;

10. Vo now dem gran Engel nanga dem trangawan na ini hemel moe si na da gemeente, hoe dipi koni Gado habi na alafasi;

11. So leki fa da pramisi ben de, disi hem ben pramisi vo sinsi alatem na ini Kristus Jezus, wi Masra;

12. Disi de meki wi habi plisiri nanga foeloe vertrouw

vo go na hem, di wi de bribi na hem.

13. Vo da hede mi de begi, vo oen no moe lasi hatti vo ala da pina en trobi hede, disi de miti mi vo oenoe hede; bikasi dati de wan glori vo oenoe.

14. Vo da hede mi de soetoe knie na gron gi da Tata vo wi Masra Jezus Kristus,

15. Disi de da reti Tata vo alasani, disi dem de kali pikien, na ini hemel en na grontapo,

16. Vo hem moe helpi oen vo hem toemoesi bigi glori hede, vo da Jeje vo hem moe meki da inisei soema vo oen kom tranga;

17. En vo nanga da bribi Kristus moe liebi na ini oen hatti, vo oen meki dipi loetoe na ini da lobbi, en vo oen tanapoe na tapo wan vaste gron,

18. Vo oenoe nanga ala dem santawan moe kom sabi krin, san de da bradi nanga da langa nanga da dipi nanga da hei;

19. En vo oen kom sabi da lobbi vo Kristus, disi de dangra soema verstand; en vo oen (hatti) kom foeloe nanga ala dem foeloe (blesi) vo Gado.

20. Ma Hem, disi habi tranga vo doe toemoesi moro foeloe, leki alasani, disi wi kan begi ofoe membre, so leki fa da tranga de, disi de wroko na wi ini,

21. Hem moese habi glori na ini da gemeente, disi de na

ini Kristus Jezus, na alatem teego, zondro kaba! Amen.

KAP. 4.

Ala bribisoema moe de leki *wan* hatti makandra, en dem moe kom moro tranga na ini da reti kristenfasi en liebi.

WE, vo da hede mi, di de wan boejeman vo Masra hede, begi oenoe, vo oen liebi en waka so, leki a de fiti da kali, disi Masra ben kali oenoe.

2. Nanga ala zakkafasi nanga safrihatti nanga pasiensie oen moe verdrage makandra na ini lobbi.

3. En doe moeiti, vo da vrede moe tai oen makandra, vo oen hatti holi *wanfasi* makandra!

4. *Wan* skin de en *wan* geest, so leki Masra ben kali oenoe toe, vo oen habi da *wan* hopoe na ini da kali, disi hem ben kali oenoe;

5. *Wan* Masra de, *wan* bribi, *wan* doopoe,

6. *Wan* Gado nanga Tata vo alamal, di de na oen alamal tapo en nanga oen alamal en na ini oen alamal.

7. Ma na ibriwan vo wi a ben gi da gnade, so leki fa da marki de, disi Kristus de teki vo plati dem presenti vo hem.

8. Vo da hede hem de taki: Hem ben hopo go na tapo, a potti da doengroehoso srefi na boeje, en dan a plati presenti gi soema.

9. We, di a taki: Hem ben

hopo go na tapo, a no dati de sori krin taki, fosi a ben zakka go na ondro tee na ini dem moro dipi plesi na ondro gron ?

10. We, hem disi ben zakka go na ondro, dati de da srefiwan, disi ben hopo go na tapo pasa ala hemel, vo hem teki alasani abra, foeloe alasani.

11. We, hafoe hem ben potti vo Apostel, trawan vo profeti, trawan vo preeki da Evangelium, trawan vo herder nanga leriman ;

12. Vo dem santawan moe kom moro na fesi, en vo dem moe dieni makandra, ibriwan nanga da wroko, disi a habi na ini gemeente, en vo da skin vo Kristus moe kom moro tranga na ini bribi ;

13. Meki wi alamal kom so fara tee wi de *wan* nomo na ini da bribi, en wi sabi da Pikien vo Gado *wanfasi*, en wi kom wan reti man na alafasi, tee wi kisi da marki vo da reti grani vo Kristus !

14. Vo wi no moe tan moro langa leki pikien, disi ibriwan winti vo soema leri kan seki en kanti na ala sei, nanga da falsi fasi en dem ogri triki vo soema, ala di dem de zoekoe na wan konifasi, vo dem kisi wi, kori wi ;

15. Ma meki wi tan na ini da waarheid, en meki nanga lobbi wi gro na alafasi na ini Kristus, disi de da hede.

16. Hem de holi da heeli skin makandra, leki a fiti, meki

ala dem leden fassi en voegoe nanga makandra, helpi makandra ; en ibriwan piesi, so meni leki hem habi tranga, de wroko, vo meki da skin kan gro, vo a kom moro tranga na ini lobbi.

17. Vo da hede mi de taki, en mi de waarskouwe oen na nem vo Masra taki, no waka moro, so leki fa dem tra heiden de waka na ini da laufasi vo dem hatti ;

18. Bikasi dem verstand kom doengroe, en dem de farawei vo da liebi vo Gado, di dem no sabi no wan retisani, en di dem hatti ben de tranga.

19. Zondro sjem dem libi dem srefi abra na dem luste, en dem gridi na tapo ala soortoe takroe wroko.

20. Ma so oenoe no ben kom sabi Kristus,

21. Efi troe troe oen ben jeri hem, en cfi na hem ondro oen ben leri, fa na ini Jezus wan opregti fasi de.

22. We, nanga da fasi, disi oen ben liebi en waka fositem, oen moese kaba noja ; da ouroe soema oen moese poeloe, disi de pori hem srefi nanga dem bedriegi luste ;

23. Oen geest nanga oen heeli zieli moe teki wan njoe fasi ;

24. Oen moe teki weri da njoe soema, disi Gado ben meki, vo a geersi hem srefi na ini geregtigheid en santafasi vo da waarheid.

25. We, kaba dan nanga lei en taki waarheid, ibriwan nanga da soema, disi de na hem sei ; bikasi wi alamal de leden, wan vo trawan.

26. Efi oen hatti wani bron, loekoe boen, vo oen no doe zondoe ! No meki zon go na ondro, bifo da hattibron vo oen kaba !

27. No gi didiebri pasi.

28. Da soema, disi ben foefoeroe fosi, no moese foefoeroe moro ; ma meki a go wroko, meki a teki wan reti wroko na hem hanoe, vo a habi wan-sani, meki a kan helpi dem soema, disi de na pina.

29. No meki takroe en soso taktaki komoto na ini oen mofo ; ma (taki) sani, disi de boen en vanoodoe, vo meki trawan kom tranga na ini bribi, vo a helpi dem, disi de jeri oenoe.

30. No meki sari kisi da santa Jeje vo Gado, disi oen ben kisi leki wan marki, tee na da dei, disi Gado sa verloe-soe oen !

31. Ala bitafasi nanga hattibron nanga krasifasi nanga babari nanga koskosi moese tan farawei vo oenoe, en ala ogrihatti fasi so srefi toe.

32. Ma oen moe habi boen-hatti vo makandra, nanga sari-hatti ; en oen moese gi pardon, so leki Gado ben gi pardon na oen toe vo Kristus hede.

KAP. 5.

Da srefi vermane de go doru. Fa man nanga wefi moe liebi nanga makandra.

WE, zoekoe dan, vo oen kom geersi Gado, leki lobbi pikien !

2. En waka nanga lobbifasi, so leki Kristus toe ben lobbi wi, en a ben gi hem srefi abra na Gado vo wi hede leki wan presenti en wan ofrandi, disi smeri switi.

3. Ma vo hoeroedoe nanga ala takroesani, ofoe gridifasi no wan soema moe jeri no wansani na oen mindri ; bikasi so a de fiti dem santawan ;

4. So srefi ala sjemsani nanga lautaki nanga spotoefasi (no moese de) ; ma meki oen taki Gado tangi.

5. Bikasi dati oen moe sabi taki, no wan hoeroeman, no wan takroe soema, no wan gridiman, (bikasi hem de dieni kroekoetoe gado,) sa kisi wan porsi na ini da kondre vo Kristus en vo Gado.

6. No meki wan soema kori oen nanga soso taktaki ; bikasi vo sosani hede da hattibron vo Gado de kom na dem socma tapo, disi no de bribi.

7. Vo da hede oen no moe holi nanga dem.

8. Bikasi fositem oen ben de doengroe soso, ma now Masra ben meki oen kom wan letti ; we, waka dan leki pikien vo letti !

9. (Bikasi da vroektoe vo da

geest de sori hem srefi na ini ala boenfasi en gerechtigheid en waarheid.)

10. Oen srefi moe tesi en fili, san Masra de lobbi!

11. Oen no moe bemoeje nanga dem wroko vo doengroe, disi no de meki no wan boen vroektoe, ma oen moe strafœ dem.

12. Bikasi demsani, disi dem de doe na kibrifasi, dati wi moe sjem vo taki srefi.

13. Ma alasani, disi de kom na krin, dati da letti de tjari kom na krin; bikasi da letti de dasani, disi de meki alasani kom na krin.

14. Vo da hede hem de taki: Wieki, joe, di de slibi! Hopo, komoto na mindri vo dem dedewan; dan Kristus sa letti gi joe!

15. We, loekoe boen, vo oen waka voorzigtig; no leki lauman, ma leki soema, disi habi verstand.

16. No lasi oen tem vo soso; bikasi dem ogri dei kom kaba.

17. Vo da hede oen no moe de zondro verstand; ma oen moe sabi, san Masra wani.

18. No dringi tee vo droengoe; bikasi dati de tjari oen kom na ini wan jajoliebi; ma meki oen hatti kom foeloe nanga da geest!

19. Vermane makandra nanga psalm en lofsingi en tra switi singi; singi en prei gi Masra na ini oen hatti!

20. En taki Gado Tata gran-

tangi alatem vo alasani na nem vo wi Masra Jezus Kristus;

21. Zakka na makandra ondro na ini da frede vo Gado!

22. Oen oeman moese zakka oen srefi na oen man ondro, leki na Masra srefi!

23. Bikasi da man de da hede vo hem wefi, so leki Kristus toe de da hede vo hem gemeente; en hem de da Helpiman vo hem skin.

24. We, so leki da gemeente de zakka na Kristus ondro, so srefi dem oeman moese zakka na dem man ondro na ini alasani.

25. Oen man moese lobbi oen wefi, so leki Kristus toe ben lobbi da gemeente, en a ben gi hem srefi abra vo da gemeente,

26. Vo a meki da gemeente kom santa, ala di a krini hem na ini da wasi nanga watra na ini da woortoe;

27. Vo a meki wan glori gemeente gi hem srefi, disi no habi no wan vlaka, ofœ foutoe, ofœ sosani, ma vo a de santa en zondro foutoe.

28. We, da so dem man moese lobbi dem wefi leki dem skin srefi. Da soema, disi lobbi hem wefi, hem de lobbi hem skin srefi.

29. Bikasi no wan soema no sa habi ogri hatti vo hem srefi skin; ma a de gi hem njanjam, en a loekoe hem, leki Masra toe de loekoe da gemeente.

30. Bikasi wi de leden vo hem skin, vo hem meti en vo hem boon.

31. Vo da hede wan soema sa libi hem tata nanga mama, hanga na hem wefi; en dem toe sa de *wan* skin.

32. Dati de wan bigi kibritori troe; ma mi taki dati vo Kristus en vo da gemeente.

33. Ma tog oen alamal toe, ibriwan moe lobbi hem wefi, leki a lobbi hem srefi; ma da wefi moese respekki hem man.

KAP. 6.

Dem pligti vo pikien nanga tata, vo katibo en vo dem masra. Da liebi vo wi de geersi wan feti. Soortoe fetisani wi moe teki, vo wi kan winni.

OEN pikien, oen moe gi jesi na oen tata nanga mama vo Masra hede; bikasi so a de fiti.

2. Respekki joe tata nanga joe mama; dati de da fosi gebod, disi habi da pramisi taki:

3. Vo joe finni boen, en vo joe liebi langa na grontapo.

4. En oen tata, oen no moe strafoe oen pikien so, tee dem kisi hattibron; ma oen moe kweeki dem na ini da leri en vermane vo Masra.

5. Oen knegti nanga slavoe, oen moese harki dem masra vo oen skin nanga frede en bevi, en nanga opregti hatti, leki (oen habi vo harki) Kristus;

6. No leki soema, disi de dieni trawan hai, en disi de

zoekoe boen nem na liebisoe-ma, ma leki knegti vo Kristus, disi de doe Gado wani nanga dem heeli hatti;

7. En disi de doe da wroko vo dem nanga plisiri, leki gi Masra srefi, en no gi liebisoe-ma;

8. Bikasi oen sabi taki, da boen, disi ibriwan soema de doe, da srefisani Masra sa pai hem baka; efi hem de slavoe ofoe friman, dati da wan.

9. En oen masra, oen moe doe dem da srefisani toe; libi da krasifasi! Oen moe sabi taki, oen srefi habi wan Masra toe na ini hemel, en hem no de loekoe na no wan soema persoon.

10. We dan, oen brara vo mi! Oen moe kom tranga na ini Masra en na ini da tranga vo hem kragti!

11. Oen moe weri da heeli fetisani vo Gado, vo oen kan tanapoe, tapo dem ogri en falsi triki vo didiebr.

12. Bikasi wi no habi vo feti nanga skin en broedoe, ma nanga dem gransoe-ma en tran-gawan, nanga dem masra vo disi grontapo, disi de tiri da doengroe kondre vo disitem, en nanga dem ogri geest na ondro hemel.

13. Vo da hede oen moe teki da heeli fetisani vo Gado, vo oen kan tanapoe feti boen na da ogri dei, meki oen winni alasani, en meki oen tan masra vo da feti!

14. We, tanapoe dan, tai oen mindri nanga waarheid, en weri da borswapoe vo geregtigheid na oen borsoe;

15. Nanga soesoe na oen foetoe leki soema, disi tan klari, vo tjari da Evangelium vo vrede go rontoe;

16. Ma moro foeloe oen moe teki da skild vo bribi, disi oen kan kili nanga hem ala dem faja-pijli vo da ogriwan;

17. En teki da fetimoesoe vo da Gadoliebi, en da houroe vo da geest, dati de da woortoe vo Gado.

18. Alatem oen moe begi nanga ala begi en djeme na ini oen geest; en vo da hede oen moe wakti en holi pasiensie na ini begi vo ala santawan,

19. En vo mi toe, vo Gado gi mi da woortoe, meki mi kan hopo mi mofo zondro frede, meki soema kom sabi da kibritori vo da Evangelium;

20. Bikasi hem boodskopoe-man mi de na ini dem boeje; we, meki mi kan taki hem krin en zondro frede, leki fa a fiti mi vo taki.

21. Ma vo oen sabi toe, fa mi tan, en san mi de doe, ala dati Tigikus, da lobbi brara en getrouw dienari vo Masra, sa meki oen kom sabi.

22. Juisti vo dati hede mi ben seni hem kom na oenoe, vo oen kom jeri, fa mi tan, en vo hem troostoe oen hatti.

23. Vrede moese de nanga dem brara, en lobbi nanga bribi! Gado Tata nanga Masra Jezus Kristus moe gi dem dati!

24. Gnade moese de nanga ala dem, disi de lobbi wi Masra Jezus Kristus nanga krin hatti! Amen.

Da brievi disi Paulus ben skrivi gi da gemeente na Efesus, ala di a ben de na Rome, en a seni hem go gi dem nanga Tigikus.

DA BRIEVI VO APOSTEL PAULUS GI DA GEMEENTE NA FILIPPI.

KAP. 1.

Paulus taki Gado tangi en a begi hem gi dem soema vo Filippi. A tevrede vo liebi moro langa; ma vo go slibi? a boen na hem toe.

PAULUS nanga Timoteus, knegti vo Jezus Kristus, gi ala dem santa soema vo Kris-

tus Jezus, disi de na Filippi, en gi dem biskop nanga dem dienari.

2. Gnade moese de nanga oenoe, en vrede vo Gado, wi Tata, en vo Masra Jezus Kristus.

3. Mi de taki mi Gado

tangi alatem, te mi membre oenoe ;

4. En mi de doe dati alatem na ini ala mi begi, disi mi de begi gi oen alamal ; nanga plisiri mi de begi gi oenoe ;

5. Vo da gemeenskap hede, disi oen habi na da Evangelium sinsi vo da fosi dei tee noja.

6. So srefi mi habi da vaste vertrouw taki, hem srefi, disi ben bigin da boen wroko na ini oen hatti, hem srefi sa doro hem toe tee na da dei vo Jezus Kristus.

7. Bikasi a de fiti mi, vo mi membre so vo oen alamal, vo di mi tjari oen nanga mi na ini mi hatti, ala di mi de na ini dem boeje, en na ini da verantwoortoe, vo sori da waarheid vo da Evangelium ; bikasi oen alamal ben kisi hafoe vo da srefi gnade nanga mi makandra.

8. Troe, Gado de mi getuige, fa mi hatti de hangri vo oen alamal nanga da toemoesi tranga lobbi vo Jezus Kristus.

9. En mi de begi hem, vo da lobbi vo oenoe moe kom tranga moro moro jete na ini ala sabi en na ini ala ondervindi ;

10. Vo oen srefi kan onderzoekoe en sabi, san disi de da moro boensani, en vo oen de opregti en zondro foutoe tee na da dei vo Kristus ;

11. En vo oen meki foeloe vroektoe vo geregtigheid, disi Jezus Kristus de wroko, vo

Gado kisi bigi nem nanga glori !

12. Ma mi de meki oen sabi, oen brara, taki, dasani disi dem ben doe mi, ben meki da Evangelium kisi moro fri pasi ;

13. Bikasi na ini da heeli kroetoehoso en na ala dem tra plesi dem ben kom sabi krin taki, vo Kristus hede dem ben potti mi na boeje ;

14. En foeloe vo dem brara na ini Masra ben kisi moro tranga bribi, vo di mi de na boeje, tee dem taki da woortoe moro fri now, zondro frede.

15. Alwasi hafoe vo dem de preeki Kristus toe vo djaloeso en strij hede ; tokoe trawan de doe dati nanga opregti hatti.

16. Trawan de preeki Kristus nomo, vo di dem lobbi strij, dem no de opregti ; ma dem denki taki, dem wani meki da pina vo mi kom moro hebi na ini dem boeje vo mi ;

17. Ma trawan ageen de doe dati nanga lobbi ; bikasi dem de sabi taki, mi lidom dia, vo verantwoortoe da Evangelium.

18. We, san mi sa taki dan ? Efi dem preeki Kristus ma, alwasi na soortoe fasi ; efi da vo wan trasani hede, ofoe nanga waarheid, tog mi plisiri vo dati toe, en mi sa plisiri alatem.

19. Bikasi mi sabi taki, nanga da begi vo oenoe en nanga da asisteeri vo da Jeje vo Jezus Kristus, mi sa habi da boen hede, vo si taki, wan boen komopo na ini vo dati ;

20. So leki mi verwakti dati nanga mi heeli hatti, en mi hopoe taki, mi no sa kisi sjem, no na *wan* fasi; ma so leki alatem, so srefi toe na disi tem, nanga ala plisiri mi skin moe prijze Kristus, efi nanga liebi, ofoe nanga dede.

21. Bikasi Kristus de mi liebi, en vo go dede, dati de wan winni gi mi.

22. Ma efi vo mi wroko hede a de moro betre, vo mi tan liebi na ini skin, dan mi srefi no sabi, san mi sa teki.

23. Bikasi mi de wensi ala toe sani: mi hangri vo gowei, go tan nanga Kristus; dati de toemoesi moro betre;

24. Ma vo tan na ini skin jete, dati de moro vanoodoe vo oenoe hede.

25. En nanga boen vertrouw mi de sabi toe taki, mi sa tan jete, en mi sa tan nanga oen alamal, vo oen kan kom moro na fesi, en vo oen kisi plisiri na ini da bribi;

26. En vo oen blijti toemoesi na ini Kristus Jezus vo mi hede, te mi sa kom baka na oenoe ageen.

27. Holi oen srefi nomo, so leki fa a fiti da Evangelium vo Kristus, vo, efi mi kom si oenoe, ofoe mi no de nanga oenoe, tog mi kan jeri vo da liebi vo oen taki, oen tan vaste na ini *wan* geest, en nanga *wan* hatti oen helpi wi vo feti vo da bribi na da Evangelium;

28. En vo oen no meki dem

vijanti skreki oenoe na no wan fasi; bikasi dati de sori krin gi dem taki, dem de go lasi; ma gi oenoe a sori taki, oen sa kisi da boen liebi vo teego; en dati Gado srefi sa gi oen.

29. Bikasi oenoe ben kisi da gnade vo Kristus hede, no wan vo oen moe bribi na hem, ma vo oen moe pina toe vo hem hede;

30. Bikasi oen habi vo feti da srefi feti, disi oen ben si na mi, en disi oen de jeri vo mi noja.

KAP. 2.

Paulus vermane dem, vo dem holi vrede nanga zakkafasi, so leki da exemple vo Jezus de sori wi. A sori dem krin, fa a lobbi dem.

WE, efi now wan switi vermane na ini Kristus de, efi wan troostoe vo lobbi de, efi wan gemeenskap vo da geest de, efi opregti lobbi de nanga sarihatti vo trawan,

2. Dan meki mi kan habi *da* plisiri toe, vo oen akordeeri makandra, vo oen habi da srefi lobbi, en vo oen habi da *wan* fasi nanga fili na hatti.

3. No doe wansani vo strij hede, ofoe vo kisi bigi nem; ma nanga zakkafasi *wan* moe loekoe da trawan moro hei, leki a loekoe hem srefi.

4. No wan soema moe loekoe nomo na dasani, disi de vo hem srefi; ma ibriwan moe zorgoe toe vo dasani, disi de vo trawan.

5. Oen moese habi da srefi

fasi vo membre en vo doe, disi Jezus Kristus ben habi toe.

6. Bikasi hem, alwasi a ben habi Gadofasi, tog hem no teki da Gadofasi, prodo nanga dati, leki hem ben winni dasani na feti ;

7. Ma hem srefi poeloe da fasi, a teki wan knegtifasi, a tron leki iniwan tra soema ; alafasi dem ben si hem leki wan liebisoema ;

8. A ben zakka hem srefi so tee a ben gehoorzaam tee na dede, tee na dede na kruisi srefi.

9. Vo da hede Gado ben hopo hem toe, en a gi hem wan nem, disi de bigi pasa ala tra nem,

10. Vo ala soema, disi de na hemel en na grontapo en na ondro gron, moe buige knie gi da nem vo Jezus,

11. En ala tongo moese bekenti taki, Jezus Kristus, hem da Masra, meki Gado Tata kisi bigi nem.

12. We dan, oen lobbiwan ! so leki oen ben gehoorzaam alatem, no wawan di mi ben de nanga oenoe, ma moro foe-loe now, sinsi mi no ben de, zoekoe da boen vo oen zieli nanga frede en bevi !

13. Bikasi da Gado srefi, disi de wroko alasani na oen ini, da wani nanga da doe, vo hem boenhatti hede.

14. Doe alasani zondro kno-roe en zondro brokohede,

15. Vo oen de zondro foutoe en opregti en reti pikien vo Gado na mindri vo da pori en verkeerti speli soema, disi na dem mindri oen de skijn leki dem letti vo kondre ;

16. En holi vaste na da woortoe vo liebi, vo mi kan habi da plisiri na da dei vo Kristus taki, mi no ben broko foetoe vo soso, en mi no ben wroko toe vo soso.

17. En alwasi dem sa kili mi srefi vo da ofrandi en da wroko, di mi doe vo oen bribi hede, tog mi blijti, en mi plisiri nanga oen alamal.

18. So srefi oenoe moe blijti toe, en oen moe plisiri nanga mi makandra.

19. Ma mi hopoe na nem vo Masra Jezus taki, mi sa seni Timoteus kom na oen hesi, vo mi toe kisi njoe tranga baka, te mi jeri, fa oen tan.

20. Bikasi mi no habi no wan soema, disi de akordeeri so nanga mi, en disi sa zorgoe so vo oenoe nanga krin hatti.

21. Bikasi dem alamal de zoekoe, san disi de vo dem srefi, en no dasani, disi de vo Kristus Jezus.

22. Ma vo hem oen srefi sabi taki, hem de opregti, a ben dieni nanga mi makandra na ini da Evangelium, leki wan pikien de helpi hem tata.

23. We, mi denki taki, mi sa seni hem kom, so hesi mi si, fa sani sa waka nanga mi.

24. Ma mi de vertrouw na

nem vo Masra taki, mi srefi toe sa kom hesi.

25. Ma tog mi ben denki taki, a sa boen, vo mi seni mi brara Epafroditus kom na oenoe, disi de helpi mi vo wroko en vo feti, en disi oen ben seni kom, vo a loekoe dasani gi mi, disi mi habi vanoodoe ;

26. Bikasi a ben hangri vo troe, vo si oen alamal, en a ben hati hem toemoesi, disi oen ben jeri taki, a siki.

27. En troc, a ben siki tee vo dede, ma Gado ben sari vo hem ; en no vo hem wawan, ma vo mi toe, vo mi no moe kisi *wan* sari na trawan tapo.

28. Vo da hede mi ben seni hem kom moro hesi, vo; te oen si hem baka, oen hatti kan kouroe, en vo mi habi moro weiniki sari toe.

29. We, teki hem dan na nem vo Masra nanga ala plisiri ; so soema oen moe loekoe nanga respekki.

30. Bikasi vo da wroko vo Kristus hede a ben kom so klo-sibeï na dede ; a no ben ke vo hem liebi srefi, nomo vo a dieni mi na plesi vo oenoe, di oenoe no de nanga mi.

KAP. 3.

Paulus waarskouwe dem vo dem falsi Apostel. Vo da kristenliebi en waka.

WE dan, oen brara vo mi, plisiri na ini Masra ! Disi mi de skrivi oen da srefi-sani alatem, dati no verve!i mi,

en a meki oenoe kom sabi dasani moro boen toe.

2. Loekoe boen nanga dem dagoe ! Loekoe boen nanga dem falsi wrokoman ! Loekoe boen nanga dem, disi besnijde na skin nomo !

3. Bikasi wi de da besnijde, wi disi dieni Gado nanga wi geest, en disi de zoekoe nem na Kristus Jezus wawan, en disi no potti vertrouw na dorosei sani.

4. Alwasi mi toe habi sani na doroseifasi, disi Gado ben gi mi en disi mi kan potti vertrouw na dem tapo. Efi wan tra soema denki taki, hem kan potti vertrouw na so sani, disi de vo da dorosei liebi, mi habi moro foeloe reti vo dati.

5. Di vo aiti dei dem ben besnijde mi, mi de vo da piple vo Israel, vo Benjamin famili, wan gebore Ebreer, en na da fasi vo da wet mi de wan Fari-seman ;

6. Vo mi relisie mi ben feti so tee mi vervolge da gemeente ; en na ini da geregtigheid vo da wet mi ben de zondro foutoe.

7. Ma dasani, disi ben habi wan waarti na mi fositem, dati mi ben loekoc bakatem vo Kristus hede leki sani, disi doe mi ogri.

8. Vo troe, tee tidei jete mi de loekoe ala dati leki wansani, disi doe mi ogri, vo sinsi mi ben kom sabi Kristus Jezus, mi Masra ; bikasi *da* sabi de

waarti moro leki ala tra sani ; en vo hem hede mi ben teki ala tra sani trowei ; mi loekoe ala dem sani leki doti soso, nomo vo mi kan habi Kristus,

9. En vo mi tan na hem ini alatem ; en vo mi no habi wan geregtigheid vo mi srefi, disi da wet de wroko, ma disi da bribi na Kristus de wroko ; *da* geregtigheid, disi Gado de wroko nanga bribi ;

10. Vo mi kom sabi hem nanga da tranga vo da hopo baka vo hem na dede, en da gemeenskap vo da pina vo hem, en vo mi kom geersi da dede vo hem ;

11. Meki mi toe kan habi da boenhede wantron, vo hopo baka na dede.

12. No vo taki, mi kisi dasani kaba, ofoe mi doro mi marki kaba ; ma mi feti na dasani baka, efi somtem mi sa kisi hem ; bikasi vo dati hede Kristus Jezus ben kisi mi toe.

13. Oen brara, mi no denki taki, mi kisi dasani kaba. Ma wansani mi de doe (da vo taki) : Mi vergiti alasan, disi de na baka, en mi de langa mi hanoe vo kisi dasani, disi de na fesi :

14. Mi doe alasan, disi mi kan doe, vo kisi da marki nanga da paiman, disi Gado na hemel ben kali mi vo kisi na ini Kristus Jezus.

15. We, so meni vo wi, disi kom na fesi kaba, meki wi ala habi da srefi membre dan ; en alwasi oen membre pikinso tra-

fasi jete, Gado sa meki oen kom sabi dati toe.

16. Ma na ini dasani, disi wi kisi kaba, meki wi waka da srefi pasi, en meki wi habi da srefi membre toe.

17. Waka kom na mi baka, oen brara ! en loekoe na dem, disi de waka so, leki fa oen si wi de waka !

18. Bikasi foeloe de waka (trafasi), da vo taki dem, disi mi ben taki gi oen nofotron kaba, ma now mi de taki nanga krei taki, dem de vijanti vo da kruisi vo Kristus ;

19. Da kaba vo dem de da pori vo teego ; bikasi dem bele de dem gado, en na ini dem sjem dem de zoekoe bigi nem ; grontapo sani wawan de na ini dem hatti.

20. Ma wi de liebi en waka leki na ini hemel, en vo dapee wi de wakti da Helpiman toe, Jezus Kristus, wi Masra,

21. Disi sa verandre da mo-fina skin vo wi, meki a kom geersi da glori skin vo hem, nanga da tranga, disi a kan meki alasan moese zakka na hem ondro.

KAP. 4.

Wan toe vermane moro. A taki dem tangi vo da presenti, disi dem ben seni kom gi hem.

WE, oen lobbi brara vo mi ! di oen de da hangri vo mi hatti nanga mi plisiri nanga mi kroon ; tan vaste dan na ini Masra, oen lobbiwan !

2. (Dem sisa) Evodia nanga Sintike mi begi en vermane, vo dem moese de *wan* hatti makandra na ini Masra.

3. En mi begi joe toe, joe di de wroko so getrouw nanga mi makandra, taki, helpi dem oeman baka, disi ben feti vo da Evangelium nanga mi makandra, nanga Klemens nanga ala dem trawan, disi ben helpi mi, en disi dem nem vo dem de na ini da boekoe vo liebi.

4. Plisiri na ini Masra alatem; en wantron moro mi taki gi oen taki: Meki oen plisiri!

5. Meki ala soema kom sabi da safrihattifasi vo oenoe! Masra de klosibei.

6. No broko hede vo no wansani; ma nanga begi en djeme en taki tangi meki da hangri vo oen hatti kom na Gado fesi.

7. En da vrede vo Gado, disi de bigi pasa ala soema verstand, moe kibri oen hatti nanga oen membre na ini Kristus Jezus.

8. San mi sa taki moro, oen brara! Alasani, disi de troe, en disi de opregti, en disi de regtvaardiki, en disi de krin, en disi de switi, en disi de boen vo jeri, efi wan boen manieri de, efi wansani de vo prijze, na ala dati oen moese potti membre!

9. So srefi dasani, disi oen ben leri, en disi oen ben kisi en jeri en si na mi, dati oen moese

doe; dan da Gado vo vrede sa de nanga oenoe.

10. Ma mi ben plisiri vo troe na ini Masra, disi oen ben kisi njoe tranga baka, vo oen kan zorgoe vo mi; alwasi oen ben membre kaba vo doe so, ma oen no ben habi okasie jete.

11. Mi no taki dati, leki taki wansani mankeeri mi; bikasi mi ben leri vo tevrede nanga san di mi habi.

12. Mi sabi vo liebi na potifasi, en mi sabi toe, vo habi foeloe; na alafasi en na alapee mi ben leri, vo njam te mi habi nofo, en vo tan nanga hangri; vo habi toemoesi foeloe en vo habi pikinso nomo.

13. Nanga Kristus mi habi tranga vo alasani; bikasi hem de gi mi tranga.

14. Ma tog oen ben doe boen, disi oen ben teki da pina vo mi hafoe na oen tapo.

15. Oen srefi sabi toe, oen soema vo Filippi, fa na bigin vo da Evangelium, di mi ben komopo na Macedonia, no wan tra gemeente moro ben holi so uanga mi vo plati hafoe gi mi, leki oenoe wawan;

16. Tee na Tessalonika srefi oen ben seni sani kom gi mi wantron, disi mi ben habi vanoodoe, en dan wantron moro.

17. No vo taki, mi de zoekoe da presenti; ma mi de zoekoe da vroektoe, vo wan boen porsi moe libi abra gi oenoe.

18. Bikasi mi habi alasan nofo now, moro foeloe leki mi habi vanoodoe; mi habi foeloe vo troe, sinsi Epafroditus ben gi mi dasani, disi oen ben seni kom gi mi; dati de wan switi smeri nanga wan boen ofrandi, disi switi na Gado toe.

19. We, mi Gado, disi habi foeloe goedoe, hem sa teki da glori na ini Kristus Jezus, gi oen alasan, disi oen habi vanoodoc.

20. Glori moese de vo Gado, wi Tata, teego alatem! Amen.

21. Taki ala dem santawan na ini Kristus Jezus odi gi mi! Dem brara, disi de nanga mi, seni taki oen odi toe.

22. Ala dem santawan dia seni taki oen odi, moro foeloe dem, disi de vo Keizer hoso.

23. Da gnade vo wi Masra Jezus Kristus moe de nanga oen alamal! Amen.

Da brievi disi Paulus ben skrivi gi da gemeente na Filippi, ala di a ben de na Rome, en a seni hem go na dem nanga Epafroditus.

DA BRIEVI VO APOSTEL PAULUS GI DEM BRIBISOEMA NA KOLOSSEN.

KAP. 1.

Da preeki vo Kristus, disi ben meki alasan, en disi ben meki wi kom boen baka nanga Gado.

PAULUS, wan Apostel vo Jezus Kristus nanga wani vo Gado, nanga brara Timoteus, gi dem santawan na Kolossen, en gi dem brara, disi de bribi na Kristus.

2. Gnade moe de nanga oenoe, en vrede vo Gado, wi Tata, en vo Masra Jezus Kristus!

3. Wi de taki grantangi na Gado, da Tata vo wi Masra Jezus Kristus, en wi de begi gi oenoe alatem;

4. Vo sinsi wi ben jeri vo da bribi vo oen na Kristus Jezus,

en fa oen de lobbi ala dem santawan;

5. Vo da hopoe hede, disi Gado ben potti na sei gi oenoe na ini hemel, disi oen ben jeri fosi nanga da woortoe vo waarheid, da Evangelium;

6. Disi ben kom na oenoe toe so leki na ala tra kondre, en a de meki vroektoe, so leki a de doe na oen mindri toe sinsi vo da (fosi) dei, disi oen ben jeri hem, en disi oen ben kom sabi da gnade vo Gado troe troe;

7. So leki Epafras ben leri oen toe, da lobbi knegti, disi de wroko nanga wi makandra, en disi de wan vertrouw

dienari vo Kristus na oen mindri.

8. Hem ben verteli wi toe vo da lobbi vo oenoe na ini geest.

9. Vo da hede sinsi vo da dei, disi wi ben jeri dati, wi no kaba vo begi gi oenoe en vo plisi Gado, meki oen kom sabi hem wani reti nanga ala koni en verstand vo da geest ;

10. Vo oen moe waka so, leki fa a de fiti, en leki fa a switi na Masra na alafasi ; en vo oen meki vroektoe, doe ala boen wroko, en vo oen kom sabi Gado moro moro ;

11. En vo da glori tranga vo hem moe gi oen ala soortoe tranga nanga kragti, vo oen kan holi foeloe pasiensie, en vo oen kan verdrage alasani nanga plisiri ;

12. En vo oen taki da Tata tangi, disi ben meki wi kom so fara tee vo kisi wan porsi na ini da erfenis vo dem santawan na ini da letti.

13. Bikasi hem ben verloesoe poeloe wi na ondro da dwingi vo doengroe, en a ben teki potti wi abra na ini da kondre vo hem lobbi Pikien,

14. Disi ben verloesoe wi nanga hem broedoe, gi wi pardon vo wi zondoe.

15. Hem de da printje vo da Gado, disi soema hai no kan si ; hem de da fosiwan, a ben de bifo alasani, disi Gado ben meki.

16. Bikasi na *hem* ini Gado

ben meki alasani, disi de na ini hemel en na grontapo, disi wi kan si nanga disi wi no kan si ; dem troon srefi nanga dem granwan nanga heiwan nanga trangawan, alasani Gado ben meki nanga hem en vo hem hede ;

17. Hem ben de bifo alasani, en hem de holi alasani toe.

18. Hem de da hede toe vo da skin, dati taki, vo da gemeente ; hem de da bigin, da fosigeborewan na mindri vo dem dedewan, vo na alafasi hem moese de da fosiwan.

19. Bikasi so da Tata ben plisi, vo na hem ini ala glori moe de liebi ;

20. En vo nanga *hem*, di hem ben meki vrede nanga da broedoe vo hem na kruisi, mi taki, nanga *hem* Gado ben verzoen hem srefi nanga alasani, disi de na grontapo ofoe na ini hemel.

21. So srefi oenoe toe, di oen ben de farawei fositem, en di oen ben de vijanti na ini da soso verstand, vo di oen ben lobbi vo doe ogri wroko ;

22. Tokoe now hem ben verzoen oenoe nanga hem liebi-soema skin, nanga hem dede, vo a potti oen santa en zondro foutoe en krin na hem fesi ;

23. Efi troe troe oen tan vaste na ini da bribi, efi oen go moro dipi na ini, en efi oen no seki na ini da hopoe vo da Evangelium, disi oen ben jeri, en disi dem ben preeki gi ala

liebisoema, di de na ondro hemel, en disi mi, Paulus, ben tron wan dienari vo hem.

24. Vo da hede mi plisiri now na ini ala mi pina, disi mi de pina vo oen hede; en da pina, disi mankeeri jete vo Kristus hede, dati mi sa teki na *mi* skin tapo na plesi vo *hem* skin, dati de da gemeente,

25. Disi mi ben tron wan dienari vo hem, so leki fa Gado ben gi mi da wroko na oen mindri, vo mi meki ala soema kom sabi da woortoe vo Gado,

26. Da kibritori, disi ben kibri sinsi granwei en vo sinsi bigin vo grontapo, ma now Gado ben meki dem santawan vo hem kom sabi hem,

27. Dem, disi Gado ben wani meki dem kom sabi, hoe bigi glori da kibritori disia de habi na mindri vo dem heiden; dati da Kristus srefi na oen ini, da hopoe vo ala glori.

28. Da hem wi de preeki, en wi de vermane ala soema, en wi de leri ala soema nanga ala koni, vo wi kan potti ibriwan soema reti baka na ini Kristus Jezus.

29. Dati mi de zoekoe toe nanga mi wroko, en mi de doe, san mi kan doe nanga da tranga vo Gado, disi de wroko tranga na mi ini.

KAP. 2.

Vo demsani, disi liebisoema wawan ben potti; vo dem falsi leri; vo da liebi na ini Kristus, en vo da tranga vo hem dede.

BIKA mi wani oen moe sabi, soortoe bigi feti de na ini mi hatti vo oen hede en vo dem, disi de na Laodicea, en vo ala dem, disi no ben si mi fesi na fesi;

2. Vo dem hatti moe finni troostoe en vo dem kom fassi makandra na ini lobbi, en vo dem kisi ala dem goedoe vo da reti dipi verstand, vo dem kom sabi da kibritori vo Gado, da Tata, en vo Kristus;

3. Bikasi na hem ini ala dem goedoe vo da reti verstand nanga sabi de kibri.

4. Mi taki dati nomo, vo no wan soema moe kori oenoe nanga bigi en hei taki.

5. Bikasi alwasi mi no de na oen mindri nanga mi skin, tokoe nanga mi geest mi de nanga oenoe, en mi plisiri, di mi si da boen order vo oenoe, en fa da bribi vo oen na Kristus de so tranga.

6. We, so leki oen ben teki Kristus Jezus, wi Masra, so oen moe liebi en waka toe na hem ini.

7. Oen moe meki dipi loetoe, gro na hem tapo, tan vaste na ini bribi, so leki fa wi ben leri oenoe; en da bribi moe meki oen taki Gado foeloe tangi alatem.

8. Loekoe boen, vo no wan soema no foefoeroe oen hatti nanga da kondrekoni en soso korifasi en nanga sani, disi liebisoema wawan ben potti, so leki fa da fosi biginfasi vo

kondre ben de, en no leki fa da fasi vo Kristus de.

9. Bikasi na hem ini da heeli glori vo da Gadofasi de liebi leki na ini wan skin.

10. Oen srefi toe habi alasani nofo na hem ini ; bikasi hem de da hede vo ala dem heiwan nanga trangawan.

11. Bikasi na hem ini oen besnijde toe, oen ben kisi da besnijde zondro hanoë, di oen poeloe da zondoeskin vo soso meti nanga da besnijde vo Kristus.

12. Bikasi na ini da doopoe oen nanga hem beri makandra, en oen ben hopo baka toe nanga hem vo da bribi hede, disi oen de bribi taki, Gado ben wieki hem baka na dede.

13. En di oen ben de dedesoema na ini dem zondoe vo oen en na ini da porifasi vo oen skin, hem ben meki oenoe nanga hem makandra kisi njoë liebi, di a ben gi oen pardon vo ala oen zondoe ;

14. En a ben figi poeloe da skrivi vo da wet, disi ben de na pasi, tapo wi, en disi ben klage wi, a ben poeloe dati krin krin, di a ben spikri hem na kruisi ;

15. En so, di a ben poeloe da tranga na dem heiwan en trangawan, a sori dem krin gi ala soema, fa hem de winniman na dem tapo.

16. We now, meki no wan soema verdoem oen moro vo njanjam ofoe d'ringi hede, ofoe

vo dem feestidei ofoe njoemoen, ofoe vo Sabadei hede ;

17. Bikasi dati ben de da printje nomo vo dasani, disi ben de vo kom jete ; ma da skin srefi, dati da Kristus.

18. No meki wan soema kori oen, teki poeloe oen kroon, ala di a de sori zakkafasi, di a respeki en dieni dem Engel, di a bemoeje nanga sani, disi hem no ben si, di a de meki hem srefi bigi vo soso, prodo nanga hem liebisoema-verstand ;

19. En a no holi hem srefi na da hede, disi de holi en fassi da heeli skin nanga dem skroevoe en tetei, disi de fiti en fassi makandra, meki a gro, tee a kom geersi Gado srefi.

20. We, efi oen ben dede nanga Kristus makandra, libi da fosi biginfasi vo kondre : vo san hede oen meki dem d'wingi oen baka na demsani ondro, disi liebisoema ben potti, leki taki oen srefi de liebi jete na kondrefasi ?

21. (Di dem taki :) No fassi disi ! no tesi dati ! no meli dasani !

22. En tog ala demsani de go pori, te joe wroko nanga dem ; ala dati de gebod nanga leri vo liebisoema wawan.

23. Sosani de sori troe leki wan reti koni, di dem dieni Gado so leki dem srefi verkiezi, nanga zakkafasi srefi, zondro dem zorgoe reti vo dem srefi skin ; ma tog dati no habi wan waarti, dati de nomo, vo da

(pori) skin kisi dasani, disi hem wani.

KAP. 3.

Vermane vo liebi wan njoe liebi.

Pligti vo tata nanga mama nanga pikien en vo masra nanga slavoe.

WE, efi oen ben hopo baka nanga Kristus : zoekoe dasani dan, disi de na tapo, pee Kristus de, disi de sidom na reti han sei vo Gado !

2. Na demsani oen moe membre, disi de na tapo, no na sani vo disi grontapo !

3. Bikasi oen dede kaba, en da liebi vo oenoe kibri nanga Kristus makandra na ini Gado.

4. Ma te Kristus, da liebi vo oenoe, sa kom sori hem srefi na krin, dan oenoe sa kom na krin toe nanga hem makandra na wan glorifasi.

5. We, kili dan dem leden vo oen, disi de vo grontapo, da vo taki : da hoeroeliebi nanga takroedoe nanga sjemhangri nanga ogri luste nanga da gridifasi, disi de net so boen leki afgoderijwroko !

6. Bikasi vo sosani hede da hattibron vo Gado de kom na dem soema tapo, disi no wani bribi.

7. Oen srefi toe ben waka na ini dem srefi sani fositem, di oen ben liebi na ini sosani.

8. Ma now oen moese poeloe ala dem sani disi toe, da vo taki : da bitafasi nanga hattibronfasi nanga ogrihatti nanga koskosi nanga ala sjem taktaki,

disi de komopo na ini oen mofo !

9. No lei gi makandra ! ma poeloe da ouroe soema nanga ala hem wroko !

10. En weri da njoe soema, disi kom njoenjoe na ini da reti sabi, tee a kom geersi Gado srefi, disi ben meki hem.

11. Dan a de da srefi, efi joe de Grieki ofoe Djoe, besnijde ofoe no besnijde, blaka ofoe weti, slavoe ofoe friman ; Kristus wawan de alasani na ini ala soema.

12. We, leki soema, disi Gado ben verkiezi vo hem, oen santawan nanga lobbiwan, teki en weri dan wan reti sarihattifasi nanga boenhattifasi nanga zak-kafasi nanga safrihattifasi nanga pasiensie ;

13. En verdrage makandra, gi makandra pardon, efi wan soema finni taki, wan trawan foutoe hem ; so leki Kristus ben gi oenoe pardon, so srefi oenoe moese doe toe.

14. Ma fosi teki en weri da lobbi ; bikasi dati de da tetei, disi de tai ala boensani makandra.

15. En da vrede vo Gado moe tiri oen hatti ; bikasi vo hem Gado ben kali oenoe toe kom na ini *wan* skin ; en taki tangi vo dati !

16. Meki da woortoe vo Kristus waka tranga na oen mindri nanga ala verstand ; leri en vermane makandra nanga psalm en lofsingi eu

switi hemelsingi, prijze Masra na ini oen hatti!

17. En alasani, disi oen de doe nanga woortoe ofoe nanga wroko, oen moe doe alasani na nem vo Masra Jezus; en na hem nem oen moe taki Gado Tata tangi.

18. Oen oeman! zakka na oen man ondro, so leki fa a fiti, na ini Masra!

19. Oen man! lobbi oen wefi; oen no moe sori wan bitafasi gi dem!

20. Oen pikien! zakka na ondro oen tata nanga mama na alafasi; bikasi dati de switi na Masra.

21. Oen tata! no strafoe oen pikien toemoesi, vo dem no lasi hatti.

22. Oen slavoe! harki dem masra vo oen skin na alafasi; no dieni dem na dem hai nomo, leki taki, oen de zoekoe boen nem na liebisoema; ma nanga opregti hatti en nanga frede vo Gado.

23. En alasani, disi oen de doe, oen moe doe doe nanga oen heeli hatti leki gi Masra srefi, en no leki gi liebisoema.

24. Bikasi oen sabi taki, na Masra srefi oen sa kisi da paiman, da erfenis; bikasi da Masra Kristus oen dieni.

25. Ma da soema, disi doe kroekoetoe, hem sa kisi paiman vo da kroekoetoe, disi a ben doe; Gado no de loekoe na soema persoon.

KAP. 4.

Wi moe begi alatem, waka voorzigtigti.

OEN masra! oen moese gi na dem slavoe vo oenoe, san disi de reti en disi de fiti; en oen moe sabi taki, oen srefi habi wan Masra toe na ini hemel.

2. Holi doro vo begi, en wakti na ini vo dati, ala di oen de taki Gado tangi!

3. En begi wantem vo wi toe, vo Gado moe hopo da doro vo da woortoe gi wi, vo wi kan taki da kibritori vo Kristus, disi vo hem hede mi toe de na boeje;

4. Vo mi kan taki so fri vo dasani, leki a fiti mi vo taki:

5. Waka voorzigtigti na fesi vo dem soema, disi de na dorosei; no lasi oen tem soso!

6. Da taki vo oen moe de switi alatem, en a moe habi zoutoe, vo oen sabi, fa oen moe piki ibriwan soema.

7. Fa alasani vo mi tan, dati Tigikus sa verteli oen, da lobbi brara en da getrouw dienari, disi de helpi wi na ini da wroko vo Masra.

8. Mi ben seni hem kom na oenoe, expresi vo hem kan si, fa oenoe tan, en vo hem moe troostoe oen hatti;

9. Hem nanga Onesimus, da vertrouw en lobbi brara, disi de wan soema vo oenoe, dem sa verteli oen alasani vo wi dia.

10. Aristarkus, disi de nanga mi na boeje, seni taki oen

odi, nanga Markus, Barnabas sisa pikien, disi oen kisi boodskopoe vo hem kaba; efi a kom na oenoe, oen moe teki hem nanga boen.

11. Nanga Jezus toe, disi dem de kali Justus; dem de vo da besnijde, en dem wawan de helpi mi na ini da wroko vo Gadokondre; dem ben de wan troostoe gi mi.

12. Epafraas seni taki oen odi toe; a de da knegti vo Kristus, disi de wan soema vo oenoe, en disi de feti alatem vo oen na ini begi, vo oen kan tan klari doro doro, vo doe ala wani vo Gado.

13. Mi moese taki vo hem krin taki, hem de doe toemoesi foeloe moeiti gi oenoe en gi dem, disi de na Laodicea en na Hierapolis.

14. Lukas seni taki oen odi,

da datra, da lobbi brara, nanga Demas toe.

15. Taki dem brara na Laodicea odi gi mi, nanga Nimfas, nanga da gemeente, di de na hem hoso.

16. En so hesi oen ben lezi da brievi disi, nomo oen moe meki da gemeente na Laodicea kisi hem, vo dem toe lezi hem, en vo oen lezi di vo Laodicea toe.

17. En taki na Argippus taki: Loekoe na da wroko, disi joe ben kisi na Masra, vo joe doro hem boen!

18. Mi, Paulus, taki oen odi nanga mi srefi hanoe. Membre dem boeje vo mi! Da gnade moe de nanga oenoe! Amen.

Da brievi disi Paulus ben skrivi gi dem Kolossen, ala di a ben de na Rome, en a seni hem go na dem nanga Tigikus en Onesimus.

DA FOSI BRIEVI VO APOSTEL PAULUS GI DA GEMEENTE NA TESSALONIKA.

KAP. 1.

Paulus de prijze da gemeente.

PAULUS nanga Silvanus nanga Timoteus gi da gemeente na Tessalonika, disi de na ini Gado Tata en na ini Masra Jezus Kristus.—Gnade moese de nanga oenoe, en vrede vo Gado, wi Tata, en vo Masra Jezus Kristus!

2. Wi de taki Gado grantangi alatem vo oen alamal hede, te wi de membre oenoe na ini wi begi;

3. Alatem dati de na wi prakseeri, fa da bribi nanga da lobbi vo oenoe de wroko, en soortoe pasiensie oen habi, di oen hopoe na wi Masra Jezus Kristus na fesi vo Gado, wi Tata.

4. Bikasi, oen brara, disi Gado de lobbi, wi de sabi, fa Gado ben verkiezi oenoe ;

5. En fa da Evangelium vo wi ben de na oen mindri, no na ini woortoe nomo, ma na ini kragti toe, en na ini da santa Jeje, en nanga reti krin sabi ; so leki fa oen srefi de sabi, fa wi ben sori wi srefi na oen mindri vo oenoe hede.

6. En oen ben waka kom na wi en na Masra baka ; bikasi na ini so meni pina oen ben teki da woortoe nanga plisiri vo santa Jeje ;

7. En da so oen ben de wan exemple gi ala bribisoema na Macedonia en na Akaja.

8. Bikasi na oenoe da woortoe vo Masra komoto tee ala soema kom jeri hem ; no wawan na Macedonia en na Akaja, ma na ala plesi dem jeri, fa oen de bribi na Gado ; en vo da hede wi no habi vanoodoe, vo taki moro foeloe vo dati.

9. Bikasi dem srefi ben verteli vo wi, soortoe fri pasi wi ben finni na oen mindri, en fa oen draai kom na Gado, libi dem kroekoetoe gado, vo oen dieni da liebi en da troe Gado ;

10. En vo oen wakti hem Pikien komoto na ini hemel, disi hem ben wieki hopo na dede, da Jezus, disi ben verloesoe wi, poeloe da hattibron, di ben de vo kom.

KAP. 2.

Fa dem Apostel ben preeki da Evangelium gi dem, en fa dem ben teki da woortoe.

BIKASI oen srefi sabi, oen brara ! na hoefasi wi ben kom na oenoe, en fa dati no ben de vo soso ;

2. Bikasi alwasi wi ben pina nofo kaba, en dem ben kosi wi toe na Filippi, so leki oen sabi ; tokoe di wi ben vertrouw na wi Gado tapo, wi ben teki hatti, vo preeki da Evangelium vo Gado gi oenoe, alwasi nanga foeloe feti.

3. Bikasi wi no ben vermane oen nanga korifasi, ofoe nanga takroefasi, ofoe nanga triki.

4. Ma so leki fa Gado ben plisi vo teki wi, vo vertrouw wi da Evangelium, da so wi de taki ; no vo wi zoekoe boen nem na liebisoema, ma na Gado, disi de sabi wi hatti doro doro.

5. Bikasi nooiti wi no ben zoekoe vo kori soema nanga switi taki, dati oen srefi de sabi ; wi no ben zoekoe toe, vo winni wansani safri vo wi srefi, vo dati Gado de mi getuige.

6. Wi no ben zoekoe bigi nem toe na liebisoema, no na oenoe, no na trawan ; alwasi wi ben kan lastiki oen, leki Apostel vo Kristus.

7. Ma wi ben de so safri en switi na oen mindri, leki wan minna de kweeki dem pikien vo hem ;

8. So srefi wi hatti ben lobbi oenoe toe; en nanga plisiri wi ben plati da Evangelium vo Gado gi oenoe; en no dati wawan, ma wi zieli srefi toe wi ben wani gi oenoe, vo di wi ben lobbi oen.

9. Bikasi, oen brara! oen sabi da wroko nanga da moeiti vo wi jete; dei nanga neti wi ben wroko, vo wi no moe lastiki no wan soema; en so wi ben preeki da Evangelium vo Gado gi oen.

10. Oen srefi de getuige nanga Gado so srefi toe, fa wi ben de santa en regtvaardiki en zondro foutoe na oen mindri, di oen ben teki da bribi.

11. Oen srefi sabi, fa wi ben vermane en troostoe ibriwan vo oenoe, leki wan tata de doe nanga hem pikien,

12. En wi ben taki krin, fa oen moe waka, leki a de fiti na Gado fesi, disi ben kali oen, vo kom na hem kondre en na hem glori.

13. Vo dati hede wi de taki Gado grantangi toe alatem, vo di, datem di oen ben kisi da woortoe vo Gado, disi oen ben jeri na wi, oen ben teki hem toe, no leki woortoe vo liebisoeama, ma (so leki a de troe troe) leki Gadowoortoe, disi de wroko toe na oen ini, di de bribi.

14. Bikasi, oen brara! oen ben kom geersi dem gemeente vo Gado, disi de na Judea na ini Kristus Jezus; bikasi dem kondreman vo oenoe ben pina

oen so srefi, leki dem Djoe ben pina dem.

15. Dem ben kili Masra Jezus toe nanga dem profeti vo dem, en dem vervolgoe wi toe; en di dem srefi no de boen nanga Gado, so dem de vijanti nanga ala soema toe.

16. Dem de tapo wi vo taki gi dem heiden, fa dem zieli kan finni boen; en so alatem dem meki dem zondoe vo dem kisi dem marki. Ma now bakatem da hattibron vo Gado kisi dem kaba.

17. Ma wi, oen brara! di wi no ben kan de nanga oenoe wan piesi tem, vo si oen nanga hai, alwasi hatti ben de; vo da hede wi ben meki toemoesi foeloe moeiti nanga bigi verlange, vo si oen fesi baka.

18. Vo da hede wi ben wani kom na oenoe moro leki wantron, (moro foeloe mi, Paulus;) ma Satan ben tapo wi.

19. Bikasi hoesoema de wi hopoe, ofoe wi plisiri, ofoe da kroon vo wi glori? A no oenoe toe de dati na fesi vo wi Masra Jezus Kristus, te hem sa kom baka?

20. Troe oenoe de wi glori nanga wi plisiri.

KAP. 3.

Paulus de zorgoe en begi vo dem bribisoema na Tessalonika.

WE, di wi no ben kan holi moro langa, vo da hede wi ben de tevrede, vo dem libi wi wi wawan na Atene,

2. En wi ben seni Timoteus go, da brara vo wi, en da dienari vo Gado, disi de helpi wi na ini da wroko vo da Evangelium vo Jezus Kristus, meki hem gi oen tranga, troostoe oen na ini da bribi;

3. Vo no wan soema no moe lasi hatti na ini ala dem pina. Bikasi oen srefi sabi taki, sosani moese kom wi abra.

4. En di wi ben de nanga oenoe, wi ben pingi oen na fesi kaba taki, wi sa kom na pina en trobi; en so a ben kom toe, leki oen de sabi.

5. Vo da hede mi no ben kan wakti moro langa toe, ma mi seni haksi oen, fa da bribi vo oen tan, efi somtem da tesiman ben kom tesi oenoe, meki da wroko vo wi de vo soso.

6. Ma now, sinsi Timoteus komopo na oenoe, kom baka na wi, en di hem tjari so boen njoesoe kom gi wi vo da bribi en vo da lobbi vo oenoe, en fa oen de membre wi alatem nanga lobbi, en fa oen de hangri vo si wi, so leki wi toe de hangri vo oenoe;

7. Dati, oen brara! ben troostoe wi vo oenoe hede, di wi sabi taki, oen de holi bribi, alwasi wi de na ini pina en nootoe.

8. Bikasi now fosi wi de liebi, di oen tan vaste na ini Masra.

9. Soortoe tangi wi kan gi na Gado vo oenoe hede, pai

hem baka vo ala da plisiri, disi wi plisiri vo oenoe hede na fesi vo wi Gado?

10. Dei nanga neti wi de begi hem toemoesi, vo wi kan si oen fesi, helpi oen vo kisi dasani, disi de mankeeri da bribi vo oen jete.

11. We, Gado srefi, wi Tata, en wi Masra Jezus Kristus moe meki wi finni pasi, vo kom na oenoe!

12. Masra moe meki oen gro, vo oen kom tranga moro moro na ini da lobbi vo makandra en vo ala soema, so leki fa wi lobbi oenoe toe;

13. Vo oen hatti kisi tranga, en vo oen de santa en zondro foutoe na fesi vo Gado, wi Tata, te wi Masra Jezus Kristus sa kom baka nanga ala dem santawan vo hem.

KAP. 4.

Paulus vermane dem vo wan santa liebi en waka. Vo da hopo baka na dede en vo da kom vo Masra.

SO srefi, oen brara, wi de begi en vermane oen na nem vo Masra Jezus, so leki oen ben jeri na wi, fa oen moe liebi en waka, vo Gado kan habi plisiri nanga oenoe, taki: zoekoe, vo oen kom na fesi moro moro na ini vo dati.

2. Tog oen sabi, hoereti gebod wi ben gi oen na nem vo Masra Jezus.

3. Bikasi dati de da wani vo Gado, vo oen kom santa, en vo oen no doe hoeroedoe.

4. Ibrivan vo oen moe sabi vo loekoe hem srefi skin nanga santafasi en nanga respekti.

5. No na ini ala takroe luste leki dem heiden, disi no sabi Gado.

6. En no wan soema moe habi bigi hai, bedriegi hem brara na ini hem afeersi; bikasi Masra de strafoe ala sosani, leki wi ben taki en sori krin gi oen fositem kaba.

7. Bikasi Gado no ben kali wi, vo doe takroesani, ma vo wi kom santa.

8. Ma da soema, disi veragti dati, hem no veragti liebiesoema, ma Gado srefi, disi ben gi oen hem santa Jeje toe.

9. We, vo da braralobbi a no de vanoodoe, vo mi skrivi gi oenoe; bikasi Gado srefi ben leri oenoe taki, oen moese lobbi makandra.

10. En oen de doe dati toe na ala dem brara, disi de na heeli Macedonia. Ma wi vermane oenoe, oen brara, vo oen kom tranga moro moro na ini vo dati;

11. En vo oen doe moeiti, vo holi oen srefi tiri, doe oen pligti, wroko nanga oen srefi hanoe, so leki fa wi ben potti gi oen;

12. Vo oen waka opregti na fesi vo dem soema, disi de na dorosei, en vo oen no habi no wan soema vanoodoe.

13. Ma vo dem soema, oen brara, disi ben go slibi kaba, mi wani, taki, oen moe sabi

alasan krin, vo oen no krei leki dem trawan, disi no habi no wan hopoe.

14. Bikasi so leki wi de bribi taki, Jezus ben dede, en a hopo baka toe, so srefi Gado sa tjari *dem* soema kom baka toe nanga Jezus, disi ben go slibi nanga bribi na hem.

15. Bikasi dati wi de taki gi oen leki wan woortoe vo Masra taki: wi, disi de liebi jete, en disi sa libi abra, te Masra sa kom, wi no sa winni dem, disi ben go slibi kaba.

16. Bikasi Masra srefi sa komopo na hemel, kom na ondro nanga wan tranga babari en nanga da stem vo da gran Engel en nanga da trompet vo Gado; dan *dem* fosi sa hopo, disi ben go dede na ini Kristus;

17. Na baka wi, disi de liebi jete, en disi sa libi abra, sa hopo go wantem nanga dem na ini dem wolkoe, go miti Masra na ini lugti; en da so wi sa de nanga Masra alatem.

18. We, nanga dem woortoe disi oen moe troostoe makandra.

KAP. 5.

Vo da tem, disi Kristus sa kom baka, en fa wi moe holi wi srefi klari. Wan toe vermane moro.

MA vo da tem en vo da joeroe, oen no ha vanoodoe, oen brara, vo mi skrivi gi oenoe.

2. Bikasi oen srefi sabi heeli

boen taki, da dei vo Masra sa kom leki wan foefoeroeman na neti.

3. Bikasi, te dem sa taki: Alasani de heeli boen, noti no de vo frede! dan da pori sa kom hesi na dem tapo, leki da pijn de kisi wan oeman, di de vo meki, en dem no sa ronwei.

4. Ma oenoe no de na ini dtengroe, oen brara, vo da dei sa moese kisi oen leki wan foefoeroeman.

5. Oen alamal de pikien vo letti en pikien vo dei; wi no de vo neti ofoe vo doengroe.

6. Vo da hede meki wi no slibi leki dem trawan; ma meki wi wakti; meki wi tan nanga krin hai!

7. Bikasi dem, disi de slibi, dem de slibi na neti, en dem disi droengoe, dem de droengoe na neti.

8. Ma wi, disi de vo dei, meki wi hai tan krin, meki wi weri da borswapoe vo bribi en vo lobbi; en da hopoe vo da boen liebi vo teego moese de wi fetimoesoe.

9. Bikasi Gado no wani, vo wi moe go lasi, ma vo wi kisi da boen liebi nanga wi Masra Jezus Kristus,

10. Disi ben dede na plesi vo wi; vo now, efi wi wakti, efi wi slibi, wi moe liebi nanga hem makandra.

11. Vo da hede oen moe vermaue makandra, helpi makandra, vo kom moro tranga

na ini bribi, so leki oen de doe toe.

12. Ma wi de begi oenoe, oen brara, taki, oen moe sabi dem soema, disi de wroko na oen zieli, en disi de zorgoe vo oenoe na ini Masra, en disi de vermane oen;

13. Oen moe sori dem bigi respekki nanga lobbi vo da wroko vo dem hede. Holi fri nanga makandra!

14. So srefi, oen brara, wi vermane oen taki, waarskouwe dem, disi no de waka reti! troostoe dem, disi wani lasi hatti! asisteeri dem zwakewan! holi pasiensie nanga ala soema!

15. Loekoe boen, vo no wan soema no pai wan trawan ogri vo ogri baka! ma alatem oen moe feti na ala boensani baka, oen na oen makandra, en na fesi vo ala soema.

16. Alatem oen moe plisiri!

17. Holi oen begi doro!

18. Vo alasani oen moe taki tangi. Bikasi dati Gado wani oen moe doe vo Kristus Jezus hede.

19. No tapo da geest!

20. No veragte dem profeti-taki!

21. Tesi en fili alasani, en san disi de boen, oen moe holi!

22. Voorzigtigti nanga alasani, disi sori ogri!

23. Ma Hem, da Gado vo vrede, moe meki oen kom santa doro doro; hem srefi moe meki oen heeli geest nanga zieli

nanga skin tan krin, zondro foutoe tee na da kom vo wi Masra Jezus Kristus!

24. Hem de getrouw, disi de kali oen! hem sa doe dati toe.

25. Begi gi wi, oen brara!

26. Taki ala brara odi gi mi nanga da santa bos!

27. Mi gebiede oen na nem

vo Masra, vo oen meki dem lezi da brievi disi gi ala dem santa brara.

28. Da gnade vo wi Masra Jezus Kristus moe de nanga oenoe! Amen.

Dati de da fosi brievi, disi Paulus ben skrivi gi da gemeente na Tessalonika, ala di a ben de na Atene.

DA TRA BRIEVI VO APOSTEL PAULUS GI DA GEMEENTE NA TESSALONIKA.

KAP. 1.

Blesi vo dem, disi de tan vaste na ini bribi en na ini lobbi en na ini pasiensie.

PAULUS nanga Silvanus nanga Timoteus gi da gemeente na Tessalonika na nem vo Gado, wi Tata, en vo Masra Jezus Kristus.

2. Gnade moe de nanga oenoe, en vrede vo Gado, wi Tata, en vo Masra Jezus Kristus.

3. Wi moese taki Gado grantangi alatem, oen brara, vo oenoe hede; bikasi so a de fiti, di da bribi vo oen de gro moro moro, en da lobbi vo makandra kom tranga toe na ini ibriwan vo oenoe;

4. So tee wi srefi meki wi srefi bigi na ini dem gemeente vo Gado vo da pasiensie en bribi vo oen hede, disi oen de sori na ini ala

vervolgoe nanga pina, disi oen verdrage,

5. En disi de sori krin da reti kroetoe vo Gado taki, oen sa kom waarti vo Gadokondre; bikasi vo hem hede oen de pina toe.

6. En a de reti na Gado fesi, vo hem pai dem soema da pina baka, disi dem de pina oenoe.

7. Ma oenoe, disi dem de pina, a sa pai nanga ruste, leki wi toe, te Masra Jezus sa komopo na hemel, sori hem srefi nanga dem Engel vo hem kragti,

8. En nanga flamfaja, vo teki hem revensi na dem soema tapo, disi no sabi Gado, en disi no gi jesi na da Evangelium vo wi Masra Jezus Kristus.

9. Dem sa kisi da strafhoe, da pori vo teego, komoto na

fesi vo Masra en na da glori vo hem kragti ;

10. Te hem sa kom, vo kisi hem glori na mindri vo dem santawan vo hem, en vo ala bribisoema moe verwondroe vo hem na da dei ; bikasi na oen mindri soema ben bribi da taki vo wi mofo.

11. Vo da hede wi de begi toe gi oenoe alatem, vo wi Gado moe meki oen kom waarti vo da kali vo hem, en vo hem moe doro ala boensani nanga hem boenhatti, en vo hem kragti moese doro da wroko vo bribi ;

12. Vo da nem vo wi Masra Jezus Kristus moe kisi glori na oen ini, en oenoe na hem ini, nanga da gnade vo wi Gado en vo Masra Jezus Kristus.

KAP. 2.

Vo da kom baka vo Masra.

MA vo da kom baka vo wi Masra Jezus Kristus, oen brara, en fa wi alamal sa kom makandra na hem sei, wi begi oenoe taki :

2. No meki dem draai oen membre so hesi ; no meki dem skreki oen, no nanga geest, no nanga woortoe, no nanga brievi toe, disi dem seni gi oen leki taki, da wi ben skrivi dem taki, da dei vo Kristus de klosibei kaba.

3. No meki no wan soema kori oen na no wan fasi ! Bikasi da dei no sa kom, bifo

foeloe soema sa draai baka, libi Kristus, en bifo da soema vo zondoe sa sori hem srefi fosi, da pikien vo da ogri pori ;

4. Disi de hopo tanapoe, meki hem srefi bigi na alasani tapo, disi dem kali Gado, ofoe disi dem aanbegi leki Gado ; en da so hem go sidom na ini da temple vo Gado leki wan Gado, en a sori hem srefi leki taki, a de Gado.

5. Oen no membre dati moro, fa mi ben taki oen ala demsani disi, di mi ben de nanga oen jete ?

6. We, dan oen sabi toe, san de tapo hem tee noja jete, meki a no kan sori hem srefi, bifo hem tem kisi.

7. Bikasi da kibrisani vo da ongerechtigheid bigin vo wroko kaba ; noti no mankeeri moro, buitit da soema, disi de tapo hem tee noja, moese komoto na pasi fosi.

8. Dan da ogriwan sa kom na krin ; ma Masra sa kili hem nanga da geest vo hem mofo ; en nanga da kom baka vo hem soso, hem sa meki a kaba.

9. Ma da ogriwan sa kom nanga wroko vo Satan, nanga ala soortoe koritranga en marki en wonderwroko,

10. En nanga ala bedriegi-fasi vo ongerechtigheid na ini dem soema, disi de go lasi, vo di dem no ben wani teki da lobbi vo waarheid, meki dem zieli kan fiuni helpi.

11. En vo da hede Gado sa meki dem kom verdwale so tranga, tee dem kom bribi da lei ;

12. Vo dem ala kisi dem strafœ, disi no ben bribi da waarheid, ma dem ben habi dem plisiri nanga ongeregtigheid.

13. Ma vo oenoe hede, oen brara, disi Masra de lobbi, wi moese taki Gado grantangi alatem, disi Gado ben verkiezi oen kaba sinsi bigin, vo kisi da boen liebi, nanga dati, disi da geest de meki oen kom santa, en disi oen de bribi da waarheid.

14. Vo dati hem ben kali oen nanga da Evangelium vo wi, vo oen kisi da glori vo wi Masra Jezus Kristus.

15. We dan, oen brara, tanapœ vaste en holi ala demsani, disi oen ben leri, so boen nanga wi woortoe, leki nanga wi brievi.

16. Ma hem srefi, wi Masra Jezus Kristus, nanga Gado, wi Tata, disi ben lobbi wi, en disi ben gi wi wan troostoe vo teego en wan boen hopœ nanga hem gnade,

17. Hem moese troostoe oen hatti, meki oen kom tranga na ini ala leri en boen wroko !

KAP. 3.

Dem moe begi gi da Evangelium.
En dem soema, disi de waka verkeerti, dem moese poelœ komopo na ini gemeente.

WE, dan, oen brara, begi gi wi, vo da woortoe vo Masra moe waka panja, en vo ala soema kom sabi da waarti vo hem so leki oenoe ;

2. En vo hem verloesœ poelœ wi na ini dem verkeerti en ogrî soema hanœ ; bikasi ala soema no habi da bribi.

3. Ma Masra de getrouw, hem sa gi oen tranga, kibri oen vo da ogriwan.

4. En vo oenoe wi habi da vertrouw na Masra taki, oen de doe, en oen sa doe alasani, disi wi ben taki gi oen vo doe.

5. Masra srefi moe tiri oen hatti, vo oen lobbi Gado, en vo oen verdrage alasani, leki Kristus (ben verdrage).

6. Ma wi gebiede oenoe, oen brara, na nem vo wi Masra Jezus Kristus, vo oen no habi gemeenskap nanga no wan brara, disi de liebi en waka verkeerti, en no na da fasi, disi wi ben leri oen.

7. Bikasi oen srefi sabi, fa a de fiti oen, vo waka na wi baka. Bikasi wi no ben waka verkeerti na oen mindri ;

8. Wi no ben njam wan soema brede toe vo soso ; ma nanga moeiti en pina wi ben wroko dei nanga neti, vo wi no moe lastiki no wan vo oenoe.

9. No vo taki, wi no habi magti vo dati, ma vo wi teki wi srefi, sori oen wan exemple, vo oenoe moe kom geersi wi.

10. Bikasi, di wi ben de

nanga oenoe, wi ben taki gi oen taki: efi wan soema no wani wroko, dan a no moe njam toe.

11. Ma wi jeri taki, soema de na oen mindri, disi no de waka so, leki fa a fiti; dem no de wroko, ma dem bemoeje nanga onnoodiki sani.

12. We, so soema wi taki tranga gi, en wi vermane dem na nem vo wi Masra Jezus Kristus taki, meki dem doe dem wroko tiri, njam dem eigen njanjam.

13. Ma oenoe, oen brara, no moe kom weri vo doe boen.

14. Ma efi wan soema no gi jesi na da woortoe vo wi na ini da brievi disia, oen moe marki da soema; en oen no

moe habi gemeenskap nanga hem, ma meki a kisi sjem.

15. Ma tog oen no moe loekoe hem leki wan vijanti, ma oen moe vermane hem leki wan brara.

16. We, da Masra vo vrede srefi moe gi oen vrede na alapee en na alafasi. Masra moe de nanga oen alamal!

17. Mi, Paulus, seni taki oen odi, (skrivi) nanga mi srefi hanoe; dati de da marki vo ala dem brievi vo mi; so mi de skrivi.

18. Da gnade vo wi Masra Jezus Kristus moe de nanga oen alamal! Amen.

Dati de da brievi di vo toe vo Paulus gi da gemeente na Tessalonika; a ben skrivi hem na Atene.

DA FOSI BRIEVI VO APOSTEL PAULUS GI TIMOTEUS.

KAP. 1.

Paulus vermane Timoteus, vo a holi hem bribi reti.

PAULUS, wan Apostel vo Jezus Kristus nanga wani vo Gado, wi Helpiman, en vo Masra Jezus Kristus, disi de da hopoe vo wi,

2. Gi Timoteus, da opregti pikien vo mi na ini bribi.— Gnade moese de nanga joe en da boenhatti nanga da vrede vo Gado, wi Tata, en vo Jezus Kristus, wi Masra!

3. So leki mi ben vermane joe, di mi ben de go na Macedonia, so mi taki, joe moe tan na Efesus, waarskouwe som soema, meki dem no leri wan tra leri;

4. En meki dem no bemoeje nanga soso tori en nanga dem lijst vo dem ouroe avoo, disi no kaba nooit, en disi de meki soema kisi soso trobi makandra, na plesi vo dem meki soema finni blesi na Gado na ini bribi.

5. Bikasi da hedesani vo da gebod de: Lobbi nanga krin hatti en nanga boen konsiensie en nanga opregti bribi.

6. Ma som soema ben lasi dati, dem ben draai baka, meki soso taktaki;

7. Dem wani de meester vo wet, ma dem srefi no versta, san dem de taki, en san dem potti vo doe.

8. Ma wi sabi taki, da wet de boen, efi wan soema doe hem reti.

9. Bikasi a moe sabi taki, Gado no ben gi da wet vo dem regtvaardiki soema, ma vo dem onregtvaardiki en ongehoorzaam soema hede; vo dem, disi de zondro Gado; vo dem zondari; vo dem, disi no de santa en disi de liebi takroe; vo dem, disi de kili dem tata nanga mama, en disi de kili tra soema toe;

10. Vo dem hoeroesoema; vo dem, disi doe takroe, man nanga man; vo dem, disi foefoeroe liebisoema; vo dem lei-man; vo dem, disi de sweri falsi sweri; en ala trasani, disi no fiti da gezontoe leri,

11. So leki fa da grani Evangelium vo da glori Gado de leri, disi hem ben vertrouw mi.

12. En mi taki Kristus Jezus, wi Masra, grantangi, disi hem ben gi mi tranga, en disi hem ben finni mi getrouw, vo a potti mi na da wroko,

13. Mi, disi ben kosi Gado

fositem, en disi ben vervolgoe en kwinsi soema; ma hem boenhatti ben sari vo mi; bikasi mi ben doe dati, di mi no ben sabi moro betre, en di mi no ben bribi jete.

14. Troe, da gnade vo wi Masra ben de toemoesi bigi, nanga da bribi en da lobbi, disi de na ini Kristus Jezus.

15. Dati da wan troe tori, en a waarti, vo ala soema teki hem, taki: Kristus Jezus ben kom na grontapo, vo meki zondari kom boen nanga Gado, disi mi de da moro bigiwan na dem mindri.

16. Ma vo dati hede Masra ben sari vo mi, vo na mi fosi Jezus Kristus sori ala hem pasiensie vo wan exemple gi dem, disi sa bribi na hem bakatem, meki dem liebi teego.

17. We, da koning vo alatem, da Gado, disi no habi kenki, en disi soema hai no kan si, en disi habi verstand, hem wawan: hem moese habi bigi nem nanga glori teego alatem! Amen.

18. We, da gebod mi teki, potti na joe tapo, mi pikien Timoteus, so leki soema ben taki vo joe na fesi kaba na profetifasi, taki, meki joe feti wan boen feti na ini da leri,

19. En holi bribi nanga wan boen konsiensie, disi som soema ben troesoe komoto na dem; en so da bribi vo dem lasi, leki wan sipi de broko en lasi.

20. Himeneus nanga Alexander de vo dem toe; ma mi ben gi dem abra na Satan, meki dem kisi dem strafoe, vo dem no moe kosi Gado moro.

KAP. 2.

Fa wi m^oe begi gi makandra; en fa man nanga oeman moe holi dem srefi.

VO da hede mi de vermane moro foeloe taki, soema moese djeme en krei en begi en taki tangi vo ala soema;

2. Vo dem koning en vo ala gransoema vo kondre, vo wi kan liebi wan geruste en tiri liebi, nanga wan santa frede, di wi frede en respekí Gado.

3. Bikasi so wan begi de boen, en a de switi na Gado, wi Helpiman,

4. Disi wani, vo ala soema moe finni helpi, en vo dem kom sabi da waarheid.

5. Bikasi *wan* Gado de, en *wan* mindriman de na mindri vo Gado en vo soema, dati de da soema Kristus Jezus,

6. Disi ben gi hem srefi abra vo verloesoe ala soema, en vo dem moe getuige vo hem na hem reti tem.

7. Vo dati hede a ben potti mi toe vo wan preekiman nanga Apostel, (mi taki waarheid na ini Kristus, mi no de lei,) wan leriman vo dem heiden, nanga bribi en waarheid.

8. We, vo da hede mi wani, vo dem mansoema moe begi na alapee, dem moe hopo san-

ta hanoe zondro hattibron en zondro trobi.

9. So srefi dem oeman toe, meki dem weri krin klosi, leki fa a fiti; meki dem sori mooí nanga zakkafasi en respekí-fasi, no nanga breiwiwiri, ofoe vo hanga goutoe ofoe peri na skin, ofoe vo weri diri klosi;

10. Ma meki dem doe boen wroko, so leki fa a de fiti dem oeman, disi taki, dem de frede Gado.

11. Wan oeman moe leri safri vo hem nanga ala zakkafasi.

12. Na oeman mi no de gi pasi, vo dem leri (trawan publikí), ofoe vo dem komandeeí dem man; ma dem moe holi dem srefi tiri.

13. Bikasi fosi Gado ben meki Adam, na baka Eva.

14. En da sneki no ben kori Adam, ma da oeman a ben kori; hem ben doe da zondoe.

15. Ma tog da oeman sa finni boen nanga dati, di a meki pikien, efi a tan na ini bribi en na ini lobbi en na ini santafasi en zakkafasi.

KAP. 3.

Vo dem pligti vo dem biskop, dem leriman nanga tra dienari vo kerki. Da liebi na ini Gado de wan kibritori.

DATI de wan troe woortoe: efi wan soema de zoekoe da wroko vo wan biskop, hem de zoekoe wan bigi wroko.

2. We, wan biskop moese

de zondro foutoe, da man vo *wan* wefi; alatem a moe de nanga krin hai en nanga krin hede; a moe habi wan safri fasi nanga boen manieri; a moe lobbi vo teki vreemde soema na hem hoso, en a moe sabi vo leri trawan;

3. A no moe de wan droengoeman ofoe fetiman; a no moe zoekoe toe vo winni wansani na wan sjemfasi; ma a moe habi wan safri hatti zondro fetifasi en zondro gridifasi;

4. A moe sabi vo tiri hem hoso boen, meki dem pikien vo hem harki hem; so a moe sabi vo holi hem respek;

5. (Bikasi efi wan soema no sabi vo tiri hem srefi hoso, fa a sa zorgoe dan vo da gemeente vo Gado?)

6. A no moe de wan soema toe, disi ben kom njoe na ini gemeente, vo a no kisi heimbembre, fadom na ini kroetoe vo didiebri.

7. So srefi a moe habi wan boen nem toe na dem soema, disi de na dorosei, vo a no fadom na ini sjem en na ini da trapoe vo didiebri.

8. So srefi dem diaken (ofoe dienari) moese de ordentliki soema; dem no moe de dobloetongo soema; dem no moe lobbi dringi pasa; dem no moe zoekoe vo winni wansani na wan sjemfasi;

9. Dem moe holi da kibritori vo da bribi na ini wan krin konsiensie.

10. Ma trawan moe fili en tesi dem fosi; en efi dem finni dem zondro foutoe, dan meki dem dieni.

11. So srefi dem oeman moe de ordentliki soema; dem no moe lobbi vo gongosa trawan; ma dem hai moe krin alatem, en dem moe de getrouw na alafasi.

12. Dem dienari no moe habi moro leki *wan* wefi, en dem moe sabi vo tiri dem pikien nanga dem hoso vo dem boen.

13. Bikasi dem, disi de dieni boen, dem de potti dem srefi na wan boen foetstapoe, en dem kisi wan toemoesi getrootoe hatti na ini da bribi na Kristus Jezus.

14. Mi de skrivi joe dati, alwasi mi hopoe vo kom hesi na joe;

15. Ma efi somtem mi no sa kom so hesi, meki joe sabi, fa joe moe holi joe srefi na ini da hoso vo Gado, disi de da gemeente vo da liebi Gado, wan pilari nanga wan stoonfoetoe vo da waarheid.

16. En troe troe, da kibritori vo da liebi na ini Gado de toemoesi bigi, vo taki, Gado kom sori hem srefi na krin na ini liebisoema skin; en a kom regtvaardiki na ini geest, dem Engel ben si hem, en soema ben preeki hem gi dem heiden; dem soema vo kondre ben bribi na hem; en Gado ben teki hopo hem na ini glori.

KAP. 4.

Na da laatste tem soema sa hopo, disi de leri trawan verkeerti.

MA da geest de taki krin taki, na dem laatste tem som soema sa fadom komoto na ini da bribi, dem sa go holi dem srefi nanga dem bedriegi geest en nanga dem leri vo dem didieabri ;

2. Disi de taki leitori, ala di dem sori wan falsi santafasi ; en so dem srefi bron dem eigen konsiensie leki nanga wan fajaisri.

3. Dem tapo soema vo teki wefi, en dem taki, dem no moe njam ala njanjam, disi tog Gado ben meki, vo dem bribisoema en dem, disi de sabi da waarheid, kan njam dem nanga taki tangi.

4. Bikasi alasani, disi Gado ben meki, de boen ; en a no fiti vo trowei no wansani, disi soema de teki nanga taki tangi.

5. Bikasi a kom santa nanga da woortoe vo Gado en nanga begi.

6. Efi joe potti dati na dem brara fesi, dan joe sa de wan boen dienari vo Jezus Kristus, disi dem ben kweeki na ini da tori vo bribi en na ini da boen leri, disi joe ben teki waka na hem baka.

7. No bemoeje nanga dem soso taktaki en soso tori vo dem ouroe oeman ; ma doe san joe kan doe, vo joe liebi alatem na ini Gado.

8. Bikasi efi wi doe san wi kan doe gi wi skin, dati no kan helpi foeloe ; ma vo liebi na ini Gado, dati de helpi wi na alafasi, en a habi da pramisi vo disi liebi en vo da tra liebi toe.

9. Dati da wan troe woortoe, en a waarti, vo ala soema teki hem.

10. Bikasi da dati wi de zoekoe toe nanga wi wroko, alwasi soema de kosi wi, di wi potti wi vertrouw na da liebi Gado, disi de wan Helpiman vo ala soema en moro foeloe vo dem bribisoema.

11. Dati joe moe taki en leri.

12. No wan soema no moe veragti dem jonge jari vo joe ; ma joe moe de wan exemple gi dem bribisoema, nanga woortoe, nanga joe liebi en waka, nanga lobbi, nanga joe geest, nanga bribi en nanga krin liebi.

13. Holi doro vo lezi, vo vermane en vo leri, tee mi srefi sa kom !

14. No libi da gnade, disi de na joe ini, en disi joe ben kisi nanga soema pramisi, di dem gransoema ben potti dem hanoe na joe tapo.

15. Dati joe moe membre ; dati wawan moe de na ini joe hatti, meki ala soema kan si taki, joe de kom moro na fesi na alafasi.

16. Potti hai na joe srefi en na da leri tapo, en holi doro

nanga dati ! Bikasi efi joe sa doe so, dan joe srefi sa finni boen nanga dem toe, disi de jeri joe.

KAP. 5.

Wan toe vermane moro.

WAN ouroe soema joe no moe krasi, ma vermane hem leki wan tata en dem jonge soema leki brara ;

2. Dem ouroe oeman leki mama, en dem jongewan leki sisa nanga ala krinfasi.

3. Respeki dem weduwe, disi de reti weduwe troe.

4. Ma efi wan weduwe habi pikien ofoe pikien pikien, meki dem leri fosi, vo sori da Gado-liebi vo dem na ini dem srefi hoso, en vo pai dem tata nanga mama vo dem ala boensani baka ; bikasi dati de boen en switi na Gado fesi.

5. We, wan oeman, disi de wan weduwe, en disi de hem wawan, hem moe potti hem vertrouw na Gado tapo, en a moe holi doro vo begi en vo djeme na neti en na dei.

6. Ma disi de waka na hem takroe luste baka, so wan oeman dede kaba, ala di a de na liebi.

7. Dati joe moe taki gi dem, vo dem de zondro foutoe.

8. Ma efi wan soema no de zorgoe vo dem soema vo hem, en moro foeloe vo dem soema vo hem hoso, hem de sori krin taki, hem no ha bribi, en a de moro takroe, leki wan heiden.

9. No meki dem teki wan weduwe (vo dienari), disi no ouroe siksitentien jari jete, en a ben moe de da wefi vo *wan* man nomo ;

10. En dem moe kan taki vo hem nanga troe taki, a ben doe boen wroko ; a ben kweeki pikien ; a ben teki vreemde soema na hem hoso ; a ben wasi dem santa soema foetoe ; a ben asisteeri dem mofina soema, en a ben feti na ala boen wroko baka.

11. Ma dem jonge weduwe joe no moe teki ; bikasi efi dem skin habi toemoesi boen liebi, dan dem libi Kristus, en dem wani teki man baka ;

12. En so dem habi da zondoe na dem tapo taki, dem ben trowei, libi da fosi bribi.

13. En buiti dati dem kom lezi toe, dem bigin vo waka jajo na soema hoso ; en no da lezifasi wawan dem de habi, ma dem meki soso taktaki, bemeoje nanga tra soema afeersi, en dem taki sani, disi no fiti.

14. Vo da hede mi wani, vo dem jonge weduwe moe teki man, meki pikien, loekoe dem hoso vo dem ; vo dem vijanti no finni no wansani vo kosi wi.

15. Bikasi som oeman draai baka kaba, go na Satan baka.

16. Ma efi wan bribisoema, brara ofoe sisa, habi weduwe na hem famili, hem srefi moe zorgoe vo dem, meki da gemeente no habi trobi nanga dati ; vo dem, disi de reti we-

duwe troe, kan kisi dasani, disi dem habi vanoodoe.

17. Dem gransoema, disi de tiri alasani boen, da gemeente moe loekoe nanga dobloe respeki, en moro foeloe dem, disi de wroko na ini da woortoe en na ini da leri.

18. Bikasi Boekoe de taki : Joe no moe tai da kow mofo, disi de masi areisi. En so srefi toe : Wan wrokoman de waarti vo kisi hem paiman.

19. Na tapo vo wan gransoema joe no moe teki no wan klaag, buiti na fesi vo wan toe drie getuige.

20. Dem disi de doe zondoe, joe moe strafoe na ala soema fesi, meki dem trawan kisi frede toe.

21. Mi de taki gi joe na fesi vo Gado, en na fesi vo Masra Jezus Kristus, en na fesi vo dem santa Engel, vo joe holi en doe ala demsani, zondro joe loekoe da wan moro betre leki wan trawan, en vo joe no doe no wansani, vo di joe habi wan zwake vo iniwan soema.

22. Loekoe boen, vo joe no potti hanoe na wan soema tapo toemoesi hesi (blesi hem vo dienari), en vo joe no hali tra soema zondoe hafoe abra kom na joe tapo ! Holi joe srefi krin !

23. No dringi da soso watra moro, ma teki pikin wieni vo joe hatti (maag) hede, en di joe de sikisiki so meni.

24. Som soema zondoe de na

krin, bifo dem go na kroetoe ; ma som trawan de kom na krin bakatem fosi.

25. So srefi som boen wroko de na krin na fesi kaba ; en dem, disi de trafasi, no kan tan kibri toe.

KAP. 6.

Pligti vo dem slavoe. Wi moe voorzigtig nanga dem falsi leri.

DEM slavoe, disi de na ondro dwingi, moe loekoe dem masra vo dem nanga ala respeki, vo trawan no kosi da nem vo Gado nanga da leri toe.

2. En dem, disi habi masra, di de bribi toe, no moe veragti dem, vo di dem de brara ; ma dem moe dieni dem moro boen, vo di dem de bribisoema, disi Gado de lobbi, en disi ben kisi da srefi blesi toe. Dati joe moe leri en vermane dem.

3. Efi wan soema de leri wan trafasi, disi no akordeeri nanga dem gezontoe woortoe vo wi Masra Jezus Kristus en nanga da leri vo da troe Gado-liebi,

4. So wan soema habi bigimembre, a no sabi noti, ma a de meki soso trobi nanga strij vo soso woortoe hede ; en dati meki djaloesoer nanga trobi nanga koskosi nanga ogri membre de hopo,

5. En verkeerti strijtaki vo so soema, disi da verstand vo dem pori, en disi no sabi waarheid moro, ma dem denke taki, da bribi na Gado de wan

ambagti. Nanga so soema joe no moe bemoeje.

6. Ma da reti liebi na ini Gado de meki soema winni foeloe vo troe, efi soema tevrede.

7. Bikasi wi no ben tjari noti kom na grontapo ; en troe, wi no kan tjari no wansani komoto go nanga wi.

8. Ma efi wi habi njanjam nanga sani vo tapo wi skin, meki wi tevrede.

9. Bikasi dem, disi de zoekoe vo kom goedoeman, dem de fadom na ini tesi en trapoe, en na ini foeloe lausani en takroe luste, disi de meki soema go pori en lasi.

10. Bikasi da bigihaifasi de wan loetoe vo ala ogri ; som soema ben luste vo dati, en so dem verdwale komoto na ini da bribi, dem gi dem srefi foeloe skinhati.

11. Ma joe, soema vo Gado ! kibri joe srefi vo sosani ! ma zoekoe vo kisi da geregtigheid nanga da troe Gadoliebi nanga da bribi nanga da lobbi nanga da pasiensie nanga da safrihattifasi.

12. Feti da boen feti vo bribi, zoekoe vo kisi da liebi vo teego, disi Gado ben kali joe toe vo hem, en disi joe bekenti da boen bekenti kaba na fesi vo so meni getuige.

13. Mi de taki gi joe na fesi vo Gado, disi de gi alasani liebi, en na fesi vo Jezus Kristus, disi ben gi da boen bekenti na fesi vo Pontius Pilatus,

14. Vo joe holi da gebod zondro vlaka en zondro foutoe tee na da dei, disi wi Masra Jezus Kristus sa kom sori hem srefi ;

15. Troe, Gado sa meki a sori hem srefi na hem reti tem, da Gado, disi habi ala blesi, en disi habi ala tranga, da Koning vo ala koning nanga da Masra vo ala masra ;

16. Hem disi wawan no kan dede, en disi de liebi na wan letti ini, pee no wan soema no kan doro kom na ini ; disi no wan soema no ben si, en disi no wan soema no kan si ; hem moese habi glori nanga kragti teego ! Amen.

17. Dem goedoeman vo disi grontapo joe moe taki tranga gi, meki dem no kisi heimembre, en vo dem no potti dem vertrouw na dem goedoe tapo, disi kan lasi so hesi ; ma meki dem potti dem vertrouw na da liebi Gado tapo, disi de gi wi alasani nofo vo njam.

18. We, meki dem doe boen na trawan ; meki dem kom goedoeman na ini boen wroko ; meki dem habi plisiri vo gi trawan hafoe en vo asisteeri dem ;

19. En meki dem zoekoe dati leki wan goedoe en leki wan boen stoonfoetoe tee na da bakatem, di dem sabi taki, dem sa kisi da liebi vo teego.

20. O Timoteus ! kibri dasani, disi Masra ben vertrouw

na joe hanoë. No bemoeje nanga dem prefoeroe en soso taktaki en nanga dem strijkwesie vo da falsi sabi, disi dem *kali* so nomo.

21. Som soema de meki dem srefi bigi nanga dati, ma dem

verdwale, lasi da bribi.—Da gnade moe de nanga joe! Amen.

Dati de da fosi brievi vo Paulus gi Timoteus ; a ben skrivi hem na Laodicea, da moro bigi foto vo Frigia Pakaciana.

DA TRA BRIEVI VO APOSTEL PAULUS GI TIMOTEUS.

KAP. 1.

Paulus vermane Timoteus, vo a moe tan vaste na ini bribi.

PAULUS, wan Apostel vo Jezus Kristus nanga wani vo Gado, disi ben kali hem vo preeki da Evangelium vo da liebi, disi de na ini Kristus Jezus,

2. Gi mi lobbi pikien Timoteus.—Gnade nanga boenhatti nanga vrede vo Gado Tata en vo Kristus Jezus, wi Masra !

3. Mi de taki mi Gado tangi, hem, disi mi de dieni vo sinsi dem avoo vo mi nanga krin konsiensie, (so leki mi de membre joe alatem na ini da begi vo mi na dei en na neti ;

4. En te mi membre, fa joe hai ben ron watra, dan mi hangri vo si joe, meki mi hatti kan kom foeloe nanga plisiri ;)

5. Te mi membre da opregti bribi, disi de na joe ini, en disi ben de fosi na ini joe granmama Lois en na ini joe mama

Eunike ; ma mi sabi troe taki, a de na joe ini toe.

6. Vo da hede mi de membre joe dati, vo joe wieki da blesi vo Gado baka, disi joe ben kisi, di mi ben potti hanoë na joe hede tapo.

7. Bikasi Gado no ben gi wi da geest vo frede, ma di vo kragti en vo lobbi en vo safrihatti.

8. Vo da hede joe no moe sjem vo taki krin vo wi Masra ; en joe no moe sjem vo mi toe, di de na boeje vo hem hede ; ma nanga da kragti vo Gado joe moe teki hafoe toe vo da pina, disi de miti da Evangelium.

9. Bikasi hem ben meki wi finni boen, en a ben kali wi nanga wan santa kali, no vo wi wroko hede, ma vo hem pramisi en gnade hede, disi hem ben gi wi na ini Kristus Jezus, bifo grontapo ben de ;

10. Ma now fosi a kom na

krin, sinsi wi Helpiman Jezus Kristus ben kom sori hem srefi, disi ben broko da tranga vo dede, en disi ben tjari liebi kom na krin nanga da Evangelium, meki wi no kan pori.

11. En vo da Evangelium hem ben potti mi vo wan preekiman en Apostel en leriman vo dem heiden.

12. En vo dati hede mi de na disi pina toe, ma mi no de sjem vo dati. Bikasi mi de sabi, na hoesoema mi de bribi; en mi sabi troe troe taki, hem habi da tranga, vo holi kibri da panti vo mi na hem sei tee na da (bigi) dei.

13. We, holi joe srefi so leki fa da voorbeeld vo da gezontoe leri de, disi joe ben jeri na mi; (holi dati) nanga bribi en nanga da lobbi, disi de na ini Kristus Jezus!

14. Da boen panti, disi Masra ben vertrouw joe, joe moe holi kibri nanga wroko vo da santa Jeje, disi de liebi na wi ini.

15. Ala dem, disi de na Asia, ben draai baka, libi mi, dati joe sabi kaba; Figellus nanga Hermogenes de na ini toe.

16. Masra moe sori da hoso vo Onesiforus foeloe gnade; bikasi a ben troostoe mi foelotron, en a no ben sjem vo da boeje vo mi.

17. Ma di a kom na Rome, a doe moeiti vo zoekoe mi, tee a finni mi.

18. Masra moe de nanga hem, meki a finni gnade na Masra na da (bigi) dei! En fa a ben dieni mi so boen na Efesus, dati joe srefi sabi heeli boen.

KAP. 2.

A vermane hem vo holi pasiensie, en vo a no bemoeje nanga dem falsi leri on kwesie.

WE, kom moro tranga dan, mi pikien, na ini da gnade, disi de na ini Kristus Jezus!

2. En dasani, disi joe ben jeri na mi na fesi vo so meni getuige, dati joe moe gi abra na vertrouw soema, disi de koni toe, vo leri trawan.

3. Holi pasiensie na ini ala pina leki wan boen soldati vo Jezus Kristus!

4. No wan soldati na feti bemoeje hem srefi nanga tra afeersi vo disi liebi, nomo vo da soema, disi ben teki hem na diensti, moe tevrede nanga hem.

5. En alwasi wan soema de feti, tog a no kisi da kroon, efi a no feti so, leki fa da wet de taki.

6. Wan soema, disi de wroko wan gron, hem fosi fiti vo njam dem vroektoe vo hem.

7. Potti membre na san disi mi de taki! Masra srefi sa gi joe verstand vo alasani.

8. Membre doro taki, Jezus Kristus, disi de vo da siri vo David, ben hopo baka na dede,

so leki fa da Evangelium vo mi de taki.

9. En vo da Evangelium hede mi de pina toe, tee mi de na boeje srefi leki wan soema, disi ben doe ogri; ma tog da woortoe vo Gado dem no kan tai, potti na boeje.

10. Dati de meki mi verdrage alasani vo dem soema hede, disi Gado ben kali, vo dem toe moe kisi da boen liebi na ini Kristus Jezus nanga da glori vo teogo.

11. Dati de wan troe woortoe taki: Efi wi ben *dede* nanga hem, dan wi sa *liebi* toe nanga hem.

12. Efi wi holi pasiensie, dan wi sa de masra toe nanga hem; ma efi wi teki sjem vo hem, dan hem sa teki sjem vo wi toe.

13. En alwasi wi no de getrouw, tog hem de tan getrouw; hem no kan sori hem srefi wan trafasi.

14. Ala dati joe moe membre dem, en joe moe meki dem kom sabi dati krin na Masra fesi, vo dem no kroetoe en strij vo soso woortoe hede; bikasi dati no de doe no wan boen, ma a de draai dem soema hede, disi de jeri dem.

15. Doe san joe kan doe, vo sori joe srefi na Gado fesi leki wan vertrouw wrokoman, disi no ha vo sjem, en disi de plati da woortoe vo waarheid reti.

16. Nanga dem soso prefoeroe taktaki joe no moe bemoe-

je; bikasi sosani de meki soema kom ogri moro moro.

17. En da woortoe vo dem de waka njam leki wan waka-waka soro; Himeneus nanga Filetus de vo dem spele soema toe;

18. Dem komopo na ini da waarheid, di dem de taki, da hopo baka pasa kaba; en so dem ben draai da bribi vo som soema.

19. Ma tog da stoonfoetoe vo Gado tan vaste, en a habi da marki disi, taki: Masra de sabi dem soema vo hem; en so srefi toe, taki: Ibriwan soema, disi de kali Kristus nem, moese kaba nanga ongerechtigheid.

20. Na ini wan bigi hoso dem no habi goutoe nanga zilver sani wawan, ma dem habi hoedewan nanga stoonpatoe toe; som de nomo vo prodo hede, trawan vo doe iniwan wroko.

21. We, efi wan soema de krini hem srefi, libi so spele soema, hem sa de wan boen wrokosani, disi santa en boen, vo Masra kan wroko nanga hem; a de fiti vo doe ala boen wroko.

22. Kibri joe srefi vo dem jonge soema luste, ma feti vo kisi da gerechtigheid, da bribi, da lobbi en da vrede nanga ala dem, disi de begi na Masra nanga krin hatti.

23. Ma nanga dem laukwesie en soso strij joe no moe bemoeje; bika joe srefi sabi

taki, dem de tjari nomo trobi kom.

24. Wan knegti vo Masra no moe lobbi strij nanga trobi, ma a moe sori wan switi fasi gi ala soema; en a moe sabi vo leri trawan, en a moe kan verdrage dem ogri soema toe.

25. Nanga safrihatti a moe vermane dem, disi sori tranga hede, efi somtem Gado sa meki dem draai dem liebi iniwantem, vo dem kom sabi da waarheid;

26. En vo dem wieki baka, komoto na ini da trapoe vo didiebri, disi de boeje dem, meki dem doe so leki fa hem wani.

KAP. 3.

Vo dem laatste dei; vo dem falsi leriman; vo dem vervolge, en vo da blesi vo dem santa boeke.

DATI joe moe sabi toe taki, na dem laatste dei wan toemoesi ogri tem sa kom.

2. Bikasi dan soema sa de, disi lobbi nomo dem srefi; disi gridi; disi meki dem srefi bigi; disi habi heimembre; en disi kosi Gado; disi no gi jesi na dem tata nanga mama; disi no sabi tangi, en disi no sori Gado respek;

3. Disi no sabi wan reti lobbi; disi holi trawan na hatti; disi de gongosaman; disi de njam en dringi toemoesi pasa; disi kراسي, en disi no lobbi wan boensani;

4. Disi de tori trawan, en disi no ke vo noti, en disi habi bigimembre vo dem srefi;

disi lobbi dem luste moro, leki dem lobbi Gado;

5. Dem sori troe, leki taki dem habi da reti Gadoliebi, ma da tranga vo hem dem no de sori. Nanga so soema joe no moe bemoeje.

6. Va da spele soema *dem* de toe, disi foefoeroe pasi kruipi go na ini dem hosoe, kisi dem oeman, disi lai nanga zondoe kaba, en disi ala soortoe luste de tiri dem hatti;

7. Dem de leri alatem, en tog nooiti dem no kan kom sabi da waarheid.

8. We, so leki Jannes nanga Jambres ben tanapoe tapo Moses, so srefi dem disi toe de tapo da waarheid; dem de soema, disi habi verkeerti membre, en da so dem no kan kisi da reti bribi.

9. Ma dem no sa go moro fara; bikasi da laufasi vo dem sa kom na krin na ala soema fesi, so leki di vo dem trawan ben kom na krin toe.

10. Ma joe ben waka na mi leri baka, en na mi liebi en waka, en na mi pramisi, en na mi bribi, en na mi sarhattifasi, en na mi lobbi, en na mi pasien-sie,

11. En na dem vervolge en pina, disi ben miti mi na Antio-kia en na Ikonja en na Listra; ala dem vervolge mi ben doro, ma Masra ben verloesoe poeloe mi na ini alasani.

12. Troe, ala dem, disi wani liebi boen nanga Gado na ini

Kristus Jezus, dem moese verdrage, efi trawan vervolge dem.

13. Dem ogri soema nanga dem bedriegiman de kom ogri moro moro; *dem* de kori trawan, en trawan de kori dem baka.

14. Ma joe moe tan na ini dasani, disi joe ben leri, en disi joe ben kisi wan reti sabi vo hem! Bikasi joe srefi de sabi boen, hoesoema ben leri joe.

15. En di joe sabi dem santa boekoe vo sinsi joe pikientem kaba, we, dem dati kan gi joe da reti verstand vo da boen liebi, (di wi de kisi) nanga da bribi na Kristus Jezus.

16. Bikasi Gado srefi ben meki dem skrivi ala dem boekoe; en dem de helpi wi foeloe vo leri wi, vo strafoe wi, vo meki wi kom moro boen, en vo kweeki wi na ini da geregtigheid;

17. Meki wan soema vo Gado kom so fara, tee a kan doe ala boen wroko.

KAP. 4.

Paulus de gi Timoteus som vermane jete.

WE, vo da hede mi de taki tranga gi joe na fesi vo Gado en vo Masra Jezus Kristus, disi sa kroetoe dem liebiwan nanga dem dedewan, te hem sa kom sori hem srefi nanga hem kondre, taki:

2. Preeki da woortoe, holi doro, te a fiti boen en te a no fiti boen; strafoe en waar-

skouwe en vermane dem nanga ala pasiensie en leri.

3. Bikasi wan tem sa kom, disi dem no sa wani verdrage da gezontoe leri moro; ma so leki fa dem hatti wani, dem srefi sa potti leriman gi dem srefi, disi preeki so, leki a boen na dem jesi vo jeri;

4. Dem sa poeloe dem jesi na da waarheid, draai dem gi soso lautori.

5. We, wakti joe srefi na alafasi; teki joe hebi na joe tapo; doe da wroko vo wan evangelisti; meki soema si taki, joe doe ala joe pligti boen!

6. Bikasi mi de klari kaba, vo dem gi mi abra leki wan ofrandi, en da tem vo mi vo verhuizi de klosibei.

7. Mi ben feti wan boen feti, mi doro mi pasi en mi ben holi bribi;

8. Now dem holi da kroon vo geregtigheid klari gi mi, disi Masra, da regtvaardiki kroetoeman, sa gi mi na da bigi dei; no na mi wawan (a sa gi hem), ma na ala dem so srefi toe, disi de lobbi da kom vo hem.

9. Doe moeiti, vo joe kom hesi na mi!

10. Bikasi Demas libi mi, a kom lobbi disi grontapo baka, en a go na Tessalonika; Krescens go na Galacia, en Titus na Dalmacia.

11. Lukas wawan de nanga mi. Teki Markus, tjari hem

kom nanga joe ; bikasi a kan helpi mi foeloe na ini da wroko.

12. Tigikus mi ben seni go na Efesus.

13. Te joe de kom, tjari da mantel kom gi mi, disi mi ben libi na Troas na Karpus hoso, so srefi dem boekoe toe, en no vergiti dem pergamenti.

14. Alexander, da koprosmeti, ben doe mi foeloe ogri. Masra sa pai hem, so leki a fiti hem wroko.

15. Joe srefi moe loekoe boen toe nanga hem ; bikasi a ben tapo dem woortoe vo wi toemoesi.

16. Di mi ben verantwoord toe mi srefi da fositron, no wan soema no ben tan na mi sei, ma dem alamal libi mi ; Masra no moe zoekoe dati na dem !

17. Ma Masra ben tan na mi sei ; hem ben gi mi tranga, vo nanga mi (woortoe) tra soema ben kom sabi da preeki moro krin, en ala heiden jeri hem,

en mi komopo toe na ini da leeuw mofo.

18. We, Masra sa verloesoe poeloe mi na ini ala ogri wroko, en a sa helpi mi vo doru na ini hem hemelkondre. Hem moese habi glori teego alatem ! Amen.

19. Taki Priska nanga Akwila nanga da famili vo Onesiforus odi gi mi.

20. Erastus tan na Korint ; ma Trofimius mi ben libi na Miletus nanga siki.

21. Doe moeiti, vo joe kom, bifo kouroetem kom. Eubulus seni taki joe odi, nanga Pudens nanga Linus nanga Klaudia nanga ala brara.

22. Masra Jezus Kristus moe de nanga joe geest ! Da gnade moe de nanga joe ! Amen.

Dati de da tra brievi gi Timoteus, da fosi biskop vo da gemeente na Efesus. Paulus ben skrivi da brievi na Rome, di dem ben seni hem go vo toetron na Keizer Nero.

DA BRIEVI VO APOSTEL PAULUS GI TITUS.

KAP. 1.

Vo dem biskop nanga dem leriman ; en fa dem moe loekoe da gemeente na Kreta.

PAULUS, wan dienari vo Gado en wan Apostel vo Jezus Kristus vo da bribi hede

vo dem soema, disi Gado ben kali kom na hem, en vo da sabi hede vo da waarheid, disi de tjari wi na ini da reti Gadoliebi,

2. En na ini da hopoe vo da liebi vo teego, disi da Gado,

di no kan lei, ben pramisi, bifo wansani ben de jete,

3. Ma now na hem reti tem a ben meki hem woortoe kom na krin nanga da preeki, disi a ben potti mi vo preeki, nanga da wani vo Gado, wi Helpiman,

4. Gi Titus, da opregti pikien vo mi, na ini da gemeenskap vo da bribi vo wi. —Gnade nanga boenhatti nanga vrede vo Gado Tata, en vo Masra Jezus Kristus, wi Helpiman!

5. Vo dati hede mi ben libi joe na Kreta, vo joe potti demsani na order, disi ben mankeeri jete, en vo joe potti gransoema na ala dem foto, so leki mi ben taki gi joe.

6. Efi joe finni soema zondro foutoe, disi no habi moro leki *wan* wefi, en disi dem pikien vo dem de na bribi toe, disi no habi ogri nem leki jajoman ofoe pikien, disi no de harki.

7. Bikasi wan biskop moese de zondro foutoe leki wan soema, disi de zorgoe vo da hoso vo Gado; a no moe zoekoe, fa hem wani; a no moe kisi hattibron hesi; a no moe de wan droengoeman; a no moe lobbi trobi, en a no moe zoekoe vo winni wansani na wan sjemfasi.

8. Ma a moe lobbi teki vreemde soema na hem hoso; a moe lobbi ala boensani; a no moe doe no wansani tee pasa

marki; a moe de regtvaardiki en santa en krin;

9. En a moe holi na da woortoe, disi de troe, en disi de akordeeri nanga da leri, meki a kom tranga no wawan vo vermane soema nanga da gezontoe leri, ma vo sori krin gi dem soema toe, disi de zoekoe vo tapo hem.

10. Bikasi nofo asranti en soso taktakiman nanga bedriegiman de, moro foeloe na mindri vo dem, disi de vo da besnijde.

11. Dem soema mofa wi moe tapo; bikasi dem de meki heeli famili kom na broeja, di dem de leri sani, disi no fiti, nomo vo da takroe bigihaifasi vo dem hede.

12. Wan vo dem singiman vo dem srefi ben taki: Dem soema vo Kreta de leiman alatem, ogri meti, nanga lezi bele.

13. En dati a taki reti. Vo da hede joe moe kراسي dem tranga, meki dem kom gezontoe na ini bribi;

14. Vo dem no moe jeri na dem soso lautori vo dem Djoe en na dem gebod vo liebisoema, disi de poeloe soema na ini da waarheid.

15. Gi dem krin soema alasani de krin; ma gi dem dotiwan en disi no de bribi, no wansani no de krin; bikasi dem hatti nanga dem konsiensie vo dem habi vlaka.

16. Dem lobbi taki, dem

sabi Gado, ma nanga dem wroko vo dem dem no wani sabi hem ; bikasi dem de wan vistasani, dem no de harki en dem no ben leri vo doe no wan boen wroko.

KAP. 2.

Wan toe pligti vo ala soema. Vo da gnade, disi de kweeki wi vo kisi da boen liebi vo teego.

MA joe moe taki dasani, disi de fiti da gezontoe leri.

2. Dem ouroe mansoema moe de nanga krin hai alatem ; dem moe holi dem srefi wan respekifasi en krin en gezontoe na ini bribi, na ini lobbi en na ini pasiensie ;

3. So srefi dem ouroe oeman moe holi dem srefi, leki fa a de fiti dem santawan ; dem no moe de gongosaman ; dem no moe dringi wienee tee vo droengoe ; ma dem moe leri trawan ala boensani ;

4. Dem moe leri dem jonge oeman, fa dem moe liebi nanga verstand, fa dem moe lobbi dem man vo dem, en fa dem moe lobbi dem pikien vo dem ;

5. Fa dem moe habi zakka-fasi nanga krinfasi ; fa dem moe loekoe dem hoso vo dem ; fa dem moe ha boenhatti, en fa dem moe zakka na dem man vo dem ondro, vo trawan no moe kosi da woortoe vo Gado.

6. So srefi joe moe vermane dem jonge mansoema, vo dem holi dem srefi, leki a de fiti.

7. Ma na ini alasani joe moe sori joe srefi leki da fesiman vo ala boen wroko ; na ini da leri joe moe sori wan krinfasi nanga respekifasi nanga opregtifasi.

8. Da woortoe moe de gezontoe en zondro foutoe, vo dem vijanti moe kisi sjem, en vo dem no finni noti, disi dem kan teki, kosi wi.

9. Dem knэгti (joe moe vermane), vo dem harki dem masra vo dem, en vo dem doe dem plisiri na alafasi, en vo dem no asranti ;

10. En vo dem no teki wansani, foefoeroe, ma vo dem sori wan reti getrouwfasi, meki da leri vo Gado, wi Helpiman, kisi wan boen nem na alafasi vo dem hede.

11. Bikasi da gnade vo Gado, disi de meki wi kisi da boen liebi, ben kom sori hem srefi gi ala soema,

12. En a de leri wi so, vo wi libi en bedanke alasani, disi no de vo Gado, nanga dem kondreluste toe ; en vo wi liebi nanga verstand en regtvaardiki en wan reti Gado-liebi na disi grontapo ;

13. En vo wi wakti da switi hopoe nanga da glori kom vo da bigi Gado en Helpiman vo wi, Jezus Kristus,

14. Disi ben gi hem srefi abra vo wi hede, vo a verloesoe

poeloe wi na ini ala onge-
rechtigheid, en vo a krini wi,
meki wi kom wan piple vo
hem eigendom, disi de doe
san dem kan doe na ini ala
boen wroko.

15. So joe moe taki en
vermane en waarskouwe dem
nanga joe heeli hatti. Meki
no wan soema no veragti joe !

KAP. 3.

A gi hem moro foeloe vermane nanga
leri.

VERMANE dem, vo dem
moe zakka dem srefi en
gi jesi na dem granman en
gransoema vo kondre, en vo
dem moe klari alatem, vo doe
ibriwan boen wroko.

2. Dem no moe taki ogri
vo no wan soema, dem no moe
lobbi feti, ma dem moe sori
wan zakkafasi nanga wan
safrifasi gi ala soema.

3. Bikasi wi srefi toe ben
de dom soema fositem, en wi
ben habi tranga jesi, en wi
ben verdwale ; wi ben dieni
ala soortoe luste en plisiri ; wi
ben liebi na ini wan ogrihatti-
fasi en djaloesoer en vijantifasi,
en wi vijanti makandra toe.

4. Ma di Gado, wi Helpi-
man, ben kom sori wi hem
boenhatti nanga hem lobbi,
disi hem lobbi soema,

5. Hem kom helpi wi, no
vo dem wroko vo gerechtigheid
hede, disi wi ben doe ; ma vo
hem boenhatti hede a ben me-
ki wi finni boen nanga da wasi

vo da njoegeboortoc, en nanga
dati toe, disi santa Jeje ben
meki wi kom njoe njoe,

6. (Da Jeje), disi hem ben
seni kom so tranga na wi tapo
nanga Jezus Kristus, wi Helpi-
man,

7. Vo nanga hem gnade wi
moe kom regtvaardiki en erfge-
naam vo da liebi vo teego, so
leki wi habi da hopoe.

8. Dati de wan troe woor-
toe ; en dati mi wani, joe moe
leri tranga, vo dem soema, disi
ben kom bribi na Gado, moe
doe moeiti vo holi doru nanga
boen wroko. Sosani de boen,
en a de helpi tra soema
toe.

9. Ma nanga dem soso tak-
taki en nanga dem lijst vo dem
ouroe avoo en nanga da trobi
en kroetoe vo da wet hede joe
no moe bemoeje ; bikasi dati
de wan sososani, a no kan helpi
noti.

10. Wan soema, disi de leri
trawan verkeerti, joe moe ver-
mane wantron en toetron ; ma
na baka joe no moe bemoeje
moro nanga hem.

11. Bika joe srefi sabi taki,
so wan soema de verkeerti en
a de doe zondoe ; hem srefi de
vonisi hem srefi.

12. Te mi sa seni Artemas
ofoe Tigikus kom na joe, dan
joe moe meki hesi vo kom na
mi na Nikopolis ; bikasi mi ben
pramisi vo tan dapee da heeli
kouroetem.

13. Zenas, da afkati, nanga

Apollo joe moe potti na pasi boen, meki no wansani no mankeeri dem.

14. Ma meki dem tra soema vo wi moe leri toe, vo dem holi doro nanga boen wroko, helpi, pee a de vanoodoe, vo dem no tan leki boom, disi no de meki vroehtoe.

15. Ala soema, disi de nanga

mi, seni taki joe odi. Taki ala dem socma odi gi mi, disi de lobbi wi na ini bribi! Da gnade moe de nanga oen alamal! Amen.

Dati de da brievi gi Titus, disi da gemeente na Kreta ben potti vo da fosi biskop vo dem; Paulus ben skrivi da brievi, di a ben de na Nikopolis na Macedoniakondre.

DA BRIEVI VO APOSTEL PAULUS GI FILEMON.

Paulus de begi gi Onesimus.

PAULUS, di de na boeje vo Kristus Jezus hede, nanga brara Timoteus gi wi lobbi Filemon, disi de helpi wi na ini da wroko,

2. En gi Appia, da lobbi sisa vo wi, en gi Argippus, disi de helpi wi vo feti, en gi da gemeente na ini joe hoso.

3. Gnade moe de nanga oenoe, en vrede vo Gado, wi Tata, en vo Masra Jezus Kristus!

4. Mi de taki mi Gado tangi alatem, te mi membre joe na ini dem begi vo mi,

5. Di mi jeri vo da lobbi vo joe en vo da bribi, disi joe habi na Masra Jezus en vo ala dem santawan;

6. Vo da gemeenskap vo da bribi vo joe moe kom tranga, di joe kom sabi ala da boen, disi wi habi na ini Kristus Jezus.

7. Bikasi da lobbi vo joe meki wi habi wan bigi plisiri en troostoe; joe, mi brara, ben meki dem santa soema hatti plisiri vo troe.

8. Vo da hede, alwasi mi habi pasi nofo na ini Kristus, vo *haksi* dasani na joe, disi de fiti joe vo doe,

9. Tog vo da lobbi hede mi ha moro foeloe plisiri vo *begi* joe; bikasi mi de da ouroe Paulus, en now mi de na boeje srefi vo Jezus Kristus hede.

10. We, mi de begi joe vo mi pikien Onesimus, disi mi ben kisi na ini dem boeje vo mi.

11. A troe, fositem a no ben waarti gi joe, ma now a waarti toemoesi gi joe nanga mi; da hem mi seni kom baka.

12. We, teki hem leki taki, a de mi hatti srefi!

13. Mi ben sa wani holi hem

nanga mi dia, meki hem dieni mi na plesi vo joe, di mi de na boeje vo da Evangelium hede.

14. Ma mi no wani doe noti, zondro joe gi pasi vo dati, vo da boen, disi joe de doe, no moe de, leki taki, joe doe hem nanga dwingi, ma nanga fri wani.

15. Somtem vo dati hede wawan a ben plati nanga joe wan pikin piesi tem, vo joe moe kisi hem baka vo alatem ;

16. En no leki wan slavoe soso, ma moro leki wan slavoe, da vo taki, leki wan lobbi brara, fosi vo mi, ma moro foeloe vo joe srefi, so boen na skinfasi, leki na ini Masra.

17. We, efi joe loekoe mi leki joe kompe, teki hem dan leki mi srefi.

18. Ma efi a ben doe joe wan ogri, ofoe somtem a habi vo pai joe wansani, potti da paiman na mi tapo !

19. Mi, Paulus, skrivi dati nanga mi srefi hanoe taki, mi sa pai joe dati ; mi no wani

taki gi joe taki, joe srefi toe moese loekoe joe srefi leki mi paiman.

20. Ja, mi brara ! meki mi habi da plisiri vo joe hede na ini Masra ; troostoe mi hatti na ini Masra !

21. Mi ben skrivi so gi joe, di mi sabi da gehoorzaam vo joe ; en mi sabi taki, joe sa doe moro foeloe srefi, leki mi taki.

22. We, meki wan hoso klari toe gi mi ; bikasi mi hopoe vo da begi vo oen hede taki, Gado sa gi mi baka na oenoe.

23. Epafras, disi de nanga mi na boeje vo Jezus Kristus hede, seni taki oen odi.

24. So srefi Markus nanga Aristarkus nanga Demas nanga Lukas, dem disi de helpi mi na ini da wroko.

25. Da gnade vo wi Masra Jezus Kristus moe de nanga da geest vo oenoe ! Amen.

Da brievi disi Paulus ben skrivi gi Filemon, ala di a ben de na Rome, en a seni hem go gi hem nanga Onesimus, da foetoeboi vo Filemon.

DA BRIEVI GI DEM EBREER.

KAP. 1.

Kristus de da Pikien vo Gado ; a de moro grani leki dem Engel nanga ala liebisani.

DI fositem Gado ben taki so menitron en na so meni

fasi na dem granavoo nanga mofo vo dem profeti,

2. Da so na dem laatste dei vo wi noja a ben taki nanga wi toe nanga mofo vo hem Pikien, disi a ben potti, meki hem

de erfgenaam vo alasani; en nanga hem a ben meki hemel nanga grontapo toe.

3. We Hem, di hem de da skijn vo hem glori nanga da printje vo hem Gadofasi, en di hem de holi tjari alasani nanga da woortoe vo hem kragti; we, di hem nanga hem srefi ben krini wi, poeloe wi zondoe, na baka a ben go sidom na reti han sei vo da majesteiti tee na tapo;

4. En so a kom toemoesi moro grani leki dem Engel, di hem ben kisi wan toemoesi moro hei nem, leki dem de habi.

5. Bikasi na hoe Engel Gado ben taki iniwantem taki: Joe de mi Pikien, tidei mi ben meki joe kom gebore?—En ageen (a taki): Mi sa de hem Tata, en hem sa de mi Pikien.

6. En wan tra leisi ageen, di a ben tjari da fosigebore (Pikien) kom na kondre, a taki: En ala Engel vo Gado moese aanbegi hem.

7. Na dem Engel a de taki: Hem de meki dem Engel vo hem de winti, en dem dienari vo hem de flamfaja.

8. Ma na da Pikien (a taki): Da troon vo joe, o Gado, de vo teego alatem; da septer vo joe koningkondre de wan reti septer.

9. Joe ben lobbi geregtigheid, ma ongeregtigheid joe no de lobbi; vo da hede, o Gado, joe Gado ben zalvoe joe nanga

da (santa) olie vo plisiri, moro leki dem mati vo joe.

10. En so srefi toe a taki: Joe, o Masra, ben potti da fundamenti vo grontapo na bigin, en dem hemel de da wroko vo joe hanoe.

11. We, dem sa lasi gowei, ma joe sa tan; dem alamal sa kom ouroe, leki wan klosi kom ouroe;

12. Joe sa domloe dem makandra leki wan mantel, en dem sa verandre; ma joe sa tan da srefiwan, en dem jari vo joe no sa kaba.

13. Ma na hoe Engel a ben taki iniwantem taki: Kom sidom na mi reti han sei, tee mi sa potti dem vijanti vo joe lidom na ondro joe foetoe vo joe foetoebangi?

14. Dem alamal de Jeje na Gado ondro, disi hem de seni vo dieni *dem* soema, disi sa de erfgenaam vo da boen liebi vo teego.

KAP. 2.

Da laufasi vo dem, disi de tapo da leri vo Kristus, di de da hedeman vo ala soema, en disi ben winni da boen liebi gi wi.

VO da hede a de fiti wi, vo wi holi wi srefi tranga na dasani, disi wi ben jeri, vo wi no go lasi iniwantem.

2. Bikasi efi da woortoe, disi dem Engel ben taki, ben de so vaste, en ibri pasamofa nanga ongehoorzaam ben kisi hem reti paiman;

3. Pee wi sa ron go kibri

dan, efi wi no ke vo so wan bigi boen, disi Masra srefi ben bigin vo preeki fosi; en na baka dem, disi ben jeri hem, ben sori gi wi toe taki, a de so troe troe.

4. En Gado srefi ben gi getuigenis vo dati toe nanga marki en wonderwroko en so meni kragti, en di a gi dem da santa Jeje, so leki hem ben wani.

5. Bikasi a no na dem Engel ondro a ben potti da tra kondre janda, disi de na wi fesi, en disi wi de taki vo hem.

6. Ma wan soema ben taki krin na wan plesi taki: San da wan liebisoema, disi joe de membre hem so? en da soemapikien, disi joe ben kom loekoe hem?

7. Joe ben zakka hem pikinso na dem Engel ondro; ma dan joe ben kroon hem nanga glori en bigi nem, en joe potti hem hei moro leki ala wroko vo joe hanoe.

8. Alasani joe ben potti na hem foetoe ondro. We, di a ben potti alasani na hem ondro, a no ben poeloe no wansani, disi no moese de na hem ondro; ma leki wi de, wi no de si jete taki, *alasani* de na hem ondro.

9. Ma Jezus, disi ben moese zakka pikinso na dem Engel ondro, hem wi de si, fa vo hem pina en dede hede Gado ben kroon hem nanga glori en bigi nem; bikasi nanga da gnade vo Gado hem ben moese tesi

en fili da dede vo ala soema hede.

10. Bikasi a ben fiti Gado, disi alasani de vo hem hede, en hem srefi meki alasani, ala di a de tjari foeloe pikien kom na ini glori, vo a ben moe meki da hedeman vo da boen liebi vo dem doro hem wroko nanga foeloe pina.

11. Bikasi hem, disi de meki soema kom santa, nanga dem, disi ben kom santa, dem alamal komopo na da *wan* Gado, en vo da hede hem no sjem toe, vo kali dem *brara*,

12. Di a taki: Mi sa preeki joe nem gi dem brara vo mi, en na da gemeente mindri mi sa singi en prijze joe.

13. So srefi (a de taki): Mi sa potti mi vertrouw na hem tapo. En dan baka: Loekoe dia, mi nanga dem pikien, disi Gado ben gi mi.

14. We, so leki dem pikien skin habi meti nanga broedoe, so srefi hem ben teki dati toe, vo nanga da dede hem kan dwingi da soema, disi habi magti na da dede tapo, dati da didiebri;

15. En vo a verloesoe dem, disi da frede vo dede ben meki dem de na ondro dwingi da heeli liebitem vo dem.

16. Bikasi tog a no ben teki dem Engel, ma da siri vo Abraham a ben teki.

17. Vo da hede a ben moese kom geersi dem brara vo hem na alafasi, vo hem kan habi

sarihatti vo wi, en vo hem de wan getrouw grandomine na fesi vo Gado, vo verzoen ala soema zondoe.

18. Bikasi na ini vo dasani, disi hem srefi ben pina, en disi ben tesi hem toe, hem kan helpi dem soema, disi de kom na wan tesi.

KAP. 3.

Kristus de grani moro leki Moses.

Tidei, di oen jeri hem stem!

VO da hede, oen santa brara, di oen ben kisi da kali vo hemel, disi ben kali oenoe so srefi toe, potti membre na da Apostel en Grandomine, disi wi de taki vo hem, da Kristus Jezus.

2. Hem de so getrouw gi Gado, disi ben potti hem, leki Moses toe ben de na ini hem heeli hoso.

3. Ma disi dia de waarti vo kisi moro foeloe glori leki Moses, so leki wan soema, disi ben meki wan hoso, kisi moro bigi nem, leki da hoso srefi de kisi.

4. Bikasi ibriwan hoso habi hem basi, disi ben meki hem; ma da soema, disi ben meki alasani, dati da Gado.

5. Moses ben de getrouw vo troe na ini hem heeli hoso leki wan dienari, vo wan marki vo demsani, disi ben de vo taki jete na bakatem;

6. Ma Kristus de (getrouw) leki da Pikien vo hem eigen hoso; en da hoso vo hem da

wi srefi, efi wi holi da getroos-toe hatti nanga da plisiri vo da hopoe doro tee na kaba.

7. Vo da hede so leki santa Jeje de taki: Tidei, te oen jeri hem stem,

8. No meki oen hatti tranga, leki dem ben doe na ini da bitafasi, da dei di dem ben tesi Gado na woestijn;

9. Pee dem tata vo oenoe ben tesi en probeeri mi, alwasi dem ben si dem wroko vo mi fotentien jari langa.

10. Vo da hede mi hatti ben bron nanga dem soema janda, en mi taki: Alatem dem hatti vo dem verdwale, dem no sabi dem pasi vo mi;

11. Vo da hede mi ben sweri toe na ini da hattibron vo mi taki, dem no sa kom na ini da ruste vo mi.

12. Loekoe boen, oen brara! vo no wan vo oenoe no moe habi wan ogri hatti, disi no de bribi, en disi draai komoto na da liebi Gado!

13. Ma aladei oen moe vermane makandra, so langa dem taki jete *tidei*, vo no wan vo oen hatti no moe kom tranga nanga dati, di zondoe de kori hem.

14. Bikasi wi ben kom na ini da gemeenskap vo Kristus, efi nomo wi holi da fasi doro tee na kaba, so leki wi ben bigin.

15. We, so langa dem taki: Tidei, te oen jeri hem stem,— no meki oen hatti tranga, leki

dem ben doe janda na ini da bitafasi!

16. Bikasi som vo dem, di dem ben jeri dem soema, dem meki oproeroe; ma tog a no dem alamal, disi Moses ben tjari komopo na Egipti.

17. Ma nanga hoesoema hem hatti ben bron dan ala dem fotentien jari doro? A no nanga dem, disi ben doe zon-doe, en disi dem skin vo dem ben pori na ini woestijn?

18. En hoesoema a ben sweri gi, taki, dem no sa kom na ini da ruste vo hem? A no gi dem, disi no ben harki hem stem?

19. Da so wi si taki, dem no ben kan kom na ini, vo di dem no ben bribi.

KAP. 4.

Fa wi kan kom na ini da ruste vo Kristus.

WE, di wan pramisi de libi abra gi wi taki, wi sa kom na ini da ruste vo hem, meki wi frede dan, vo no wan vo wi no moe sori, leki hem ben fika na baka.

2. Bikasi dem ben preeki da Evangelium gi wi toe so boen, leki gi *dem*; ma da woortoe vo da preeki no ben helpi dem trawan; bika dem, disi ben jeri hem, no ben teki moksi hem nanga bribi.

3. Bikasi wi, di de bribi, sa go na ini da ruste, so leki hem ben taki: Mi ben sweri na ini da hattibron vo mi taki, dem

(trawan) no sa kom na ini da ruste vo mi; en tog dem wroko vo hem ben doro kaba, vo sinsi a ben potti da fundamenti vo grontapo.

4. Bikasi vo da dei, di meki sebi, a ben taki na iniwan plesi taki: En da dei, di meki sebi, Gado ben ruste vo ala hem wroko.

5. En dia ageen a de taki: Dem no sa kom na ini da ruste vo mi.

6. We now, di dati de na fesi jete taki, som soema sa go na ini da ruste, en di dem trawan, disi fosi dem ben preeki da Evangelium gi dem, no ben kom na ini, vo di dem no ben bribi:

7. Vo da hede a ben potti wan tra dei ageen; en dati de da *tidei*, disi a ben taki nanga mofvo vo David so langa tem na baka, di a taki: *Tidei* te oen jeri hem stem, no meki oen hatti tranga!

8. Bikasi efi Josua ben tjari dem go na ini da ruste kaba, dan bakatem a no ben sa taki moro vo wan tra dei.

9. Vo da hede wan ruste libi abra jete gi da piple vo Gado.

10. Bikasi da soema, disi go na ini hem ruste kaba, hem de ruste toe vo hem wroko, leki Gado ben ruste vo dem wroko vo hem.

11. We, meki wi doe dan san wi kan doe, vo kom na ini da ruste disi; meki no wan

soema no moe waka na dem baka, disi no ben bribi.

12. Bikasi da woortoe vo Gado habi liebi nanga tranga, en a srapoe moro leki wan houroe, disi de koti na ala toe sei; a de soetoe doro tee a plati zieli nanga geest, en ala boon nanga da fateo na ini; so srefi a de kroetoe ala prakti-zeeri nanga membre vo soema hattti.

13. No wansani, disi Gado ben meki, no kan kibri na hem fesi, ma alasani de tan soso en krin na da Gado hai, disi wi de taki vo hem.

14. We, di wi habi so wan bigi grandomine, disi ben pasa dem hemel doro, dati da Jezus, da Pikien vo Gado: meki wi holi vaste dan na da bekenti vo wi.

15. Bikasi wi no habi so wan grandomine, disi no kan habi sarihatti nanga da zwakafasi vo wi; ma hem srefi ben onderfindi tesi toe na alafasi, ma zondoe a no ben habi.

16. Vo da hede meki wi go klosibei na da gnadetroon zondro frede, vo hem kan sari wi, en vo wi kan finni gnade datem, te wi habi helpi vanoodoe.

KAP. 5.

Kristus de bigi moro leki Aaron.

BIKASI ibri grandomine, disi dem teki na mindri vo liebisoema, dem potti vo soema hede, vo a loekoe demsani, disi dem habi nanga

Gado, meki a tjari presenti nanga ofrandi kom vo dem zondoe;

2. En meki a kan habi sarihatti vo dem, disi no sabi moro betre, en disi de misi wansani; bikasi hem srefi toe de wan zwake soema.

3. En vo da (zwakafasi) hede, so leki a meki ofrandi vo dem zondoe vo da piple, so srefi a moese doe vo hem srefi toe.

4. En no wan soema no kan teki so wan bigi (wroko) nanga hem eigen wani, buitit da soema nomo, disi Gado de kali, leki a ben kali Aaron.

5. So srefi Kristus toe, hem no ben potti hem srefi na da glori vo tron grandomine, ma Hem (ben potti hem), disi ben taki gi hem taki: Joe da mi Pikien, tidei mi ben meki joe kom gebore.

6. So leki fa a de taki toe na wan tra pee taki: Joe de wan domine tee vo alatem na da fasi vo Melkisedek.

7. Na dem dei, di a ben de na hem liebisoema fasi, a ben tjari so meni begi en djeme nanga tranga bari en krewattra leki ofrandi gi *hem*, disi ben kan helpi hem, poeloe hem na ini dede; en Gado ben jeri hem toe, poeloe hem na ini da frede.

8. We hem, alwasi hem de da Pikien srefi, tokoe na ini da pina vo hem a ben leri vo gehoorzaam;

9. En dan, di a doro alasani, a ben tron da soema, disi kan meki ala dem, di de gi jesi na hem, kan kisi da boen liebi vo teego.

10. En Gado de kali hem wan grandomine na da fasi vo Melkisedek.

11. Vo hem wi habi foeloe sani vo taki; ma a hebi vo poeloe dati krin, vo di oen kom so lezi vo jeri sani.

12. Bikasi granwei oen srefi ben moese de leriman kaba; ma oen habi vanoodoe, vo wi leri oen dem fosi bigin baka ageen vo dem woortoe vo Gado; oen ben tron leki dem, disi habi melki vanoodoe, en disi no kan teki tranga njanjam.

13. Bikasi da soema, disi moe habi melki jete, hem no habi onderfindi vo da woortoe vo geregtigheid, bikasi hem de wan pikien.

14. Ma da tranga njanjam de vo dem bigi soema, disi gewenti en disi koni nofo kaba, vo kisi sani krin en vo sabi, san da boen, en san da ogri.

KAP. 6.

Vermane, vo dem no moe draai baka, fadom. Meki dem tan vaste, holi da vertrouw na Gado.

VO da hede meki wi libi da fosi bigin vo da leri vo Kristus, meki wi teki dasani, disi de fiti *dem*, di de moro koni kaba; no meki wi bigin njoe njoe ageen vo taki, fa

soema moe draai, libi dem dede wroko, en fa dem moe bribi na Gado;

2. En vo da leri vo da doopoe, en fa dem moe potti hanoe na soema hede tapo, en vo da hopo baka vo dem dedewan, en vo da kroetoe vo teego.

3. En dati wi sa doe, efi Gado de gi wi pasi.

4. Bikasi a no kan de, efi *dem* soema, disi dem hai vo dem ben hopo wantron kaba, en disi ben tesi da hemelgnade, en disi ben kisi da santa Jeje,

5. En disi ben tesi en fili da boen woortoe vo Gado nanga dem kragti vo da tra liebi janda,

6. Efi *dem* draai baka fadom, —a no kan de,—vo meki dem draai njoe njoe baka ageen; bikasi dem ben kruisi da Pikien vo Gado wantron moro ageen gi dem srefi, en na ala soema fesi dem de holi hem vo spotoe.

7. Bikasi da gron, disi dringi da areen, di fadom foeloe na hem tapo, en disi de meki boen groentoe gro gi dem soema, di de wroko hem, so wan gron Gado de blesi.

8. Ma *da* gron, disi de meki maka nanga brantimaka, hem no waarti; da vloekoe de hem klosibei, en bakatem dem de go bron hem.

9. Ma oen lobbiwan! alwasi wi de taki so, tokoe vo oenoe wi de hopoe moro betresani,

disi de klosibei na da boen liebi vo teego.

10. Bikasi Gado no de onregtvaardiki, a no sa vergiti, san oen ben doe kaba, en da wroko vo lobbi, disi oen ben sori gi hem nem, di oen ben dieni dem santawan, en oen de dieni dem jete.

11. Ma wi hangri taki, ibriwan vo oen moe doe moeiti so srefi toe, vo holi kibri da vaste hopoe tee na kaba ;

12. Vo oen no kom lezi, ma vo oen feti na dem soema baka, disi de holi da bribi nanga da pasiensie, tee dem kisi demsani, disi Gado ben pramisi.

13. Bikasi di Gado ben gi Abraham da pramisi, en di a no ben kan sweri na wan moro heiwan, a sweri na hem srefi,

14. A taki: Troe troe, mi sa blesi joe, en mi sa gi joe wan bigi famili vo troe.

15. En da so, di Abraham wakti dasani nanga pasiensie, a ben kisi dasani toe, disi Gado ben pramisi hem.

16. Bikasi liebisoema de lobbi sweri na wan moro heiwan (leki dem srefi de), en da sweri habi tranga, a koti ala dem kroetoe vo dem.

17. En vo da hede, di Gado ben wani sori gi dem erfgenaam vo da pramisi, meki dem sabi troe troe taki, da pramisi vo hem no kan kenki, a potti wan sweri na tapo ;

18. Vo nanga toe sani, disi no kan kenki, en disi a no kan

pasa taki, Gado kan lei, wi de habi wan tranga troostoe, wi, disi ben teki dati vo wi kibriplezi, vo wi holi da hopoe, disi de na wi fesi ;

19. (Da hopoe,) disi wi habi leki wan ankra vo wi zieli, disi de vaste en tranga, en disi de go doro toe tee na da inisei na baka vo da gardijn,

20. Pee da fesiman ben go na ini vo wi hede, da Jezus, disi ben tron wan grandomine tee vo alatem na da fasi vo Melkisedek.

KAP. 7.

Vo da domine na da fasi vo Melkisedek.

BIKASI da Melkisedek disi ben de wan koning vo Salem, wan domine vo da moro hei Gado, disi ben go miti Abraham, en a blesi hem, di a komoto baka na da feti, disi a ben feti nanga dem koning.

2. Na hem Abraham ben gi tien procenti toe vo alasan. Fosi da nem vo hem de taki : wan koning vo gerechtigheid ; ma dan a de wan koning vo Salem toe, dati taki, wan koning vo vrede.

3. Zondro tata, zondro mama, en zondro famili ; dem dei vo hem no ha bigin, en hem liebi no ha kaba toe ; ma a de geersi da Pikien vo Gado, en a de tan domine tee vo alatem.

4. Now loekoe, fa da soema ben grani, disi Abraham srefi,

da granavoo, ben gi tien procenti vo ala dasani, disi a ben winni.

5. A troe, dem pikien vo Levi, disi ben kisi da dominewroko, habi ordre na ini da wet, vo teki tien procenti na piple, dati taki, na dem brara vo dem srefi, alwasi dem toe komopo vo Abraham skin.

6. Ma da trawan, disi no komopo vo dem famili, hem ben teki tien procenti na Abraham, en a blesi da soema, disi ben kisi dem pramisi kaba.

7. We, now tog a de na krin taki, da moro granwan moe blesi da moro pikinwan, dati no wan soema no kan strij.

8. En dia soso soema, disi moese dede, de teki procenti; ma janda da trawan de teki, disi dem taki vo hem krin taki, a de liebi.

9. En vo taki reti, nanga Abraham Levi srefi, disi de teki procenti, ben gi procenti toe.

10. Bikasi a ben de jete na ini hem tata skin, di Melkisedek ben go miti hem.

11. We, efi da dominewroko vo Levi ben de nofo kaba, (bikasi na da wroko tapo da piple ben kisi da wet): san hede a ben de vanoodoe jete dan, vo wan tra domine moese hopo na da fasi vo Melkisedek? san hede dem no taki, a de na da fasi vo Aaron?

12. We, efi da dominewroko kenki, dan da wet moese kenki toe.

13. Bikasi da soema, disi dem ben taki vo hem so na fesi, de vo wan tra famili; en nooti wantem wan soema vo da famili no ben dieni da altari.

14. Bikasi wi Masra komopo vo Juda famili, dati de na krin; en na da famili disi Moses no ben taki noti vo da dominewroko.

15. Ma da trasani de toemoesi moro krin jete taki, wan tra domine sa hopo, disi de geersi Melkisedek,

16. En disi dem no ben potti na da fasi vo wan liebi-soema wet, ma nanga da tranga vo da liebi, disi no kan kaba.

17. Bikasi hem de taki krin taki: Joe de wan domine tee vo alatem na da fasi vo Melkisedek.

18. We, nanga dati dem ben poeloe da fosi wet, vo di a no habi tranga, en di a no kan helpi.

19. Bikasi da wet no ben meki wansani kom boen doro doro, ma a ben tjari wan moro boen hopoe kom, disi de meki wi kom klosibei na Gado.

20. En dati ageen no ben kom zondro sweri, (bikasi dem trawan ben tron domine zondro sweri;

21. Ma disi dia ben tron domine nanga wan sweri vo da

soema, disi ben taki gi hem taki: Masra ben sweri, en dati no sa berouw hem, taki: Joe de wan domine tee vo alatem na da fasi vo Melkisedek):

22. We, da so Jezus ben kom da borgoe vo wan toemoesi moro boen verbontoe.

23. Dem trawan ben de foe-loe, disi ben tron domine; bikasi dede no ben gi dem pasi vo tan de alatem.

24. Ma disi dia, di hem de tan tee vo alatem, dati de meki da dominewroko vo hem de go doro toe.

25. En vo da hede toe hem kan gi da boen liebi troe troe na dem, disi de kom na Gado nanga wroko vo hem; bikasi hem de liebi doro, en a de begi gi dem.

26. Bikasi so wan grandomine wi ben moese habi, disi de santa en zondro foutoe en zondro vlaka en krin krin trafasi, leki dem zondari, en disi ben kom moro hei leki dem hemel;

27. En disi no habi vanoodoe aladei leki dem tra grandomine, vo meki ofrandi, fosi vo hem srefi zondoe en dan vo di vo da piple; bikasi dati hem ben doe wantron, di a ben gi hem srefi abra leki wan ofrandi.

28. Bikasi da wet de potti so soema vo grandomine, disi dem vo dem srefi habi dem zwaki toe; ma da woortoe vo da sweri, disi ben kom na baka

vo da wet, dati de potti da Pikien (leki grandomine), disi de santa tee vo alatem.

KAP. 8.

Da grandomine vo hemel de vo da njoer verbontoe.

WE, da hedesani, disi wi ben taki vo hem, de so: Wi habi so wan grandomine, disi de sidom na reti han sei vo da troon vo da majesteiti na ini hemel;

2. Hem de wan dienari vo da santaplesi, vo da reti temple, disi Masra srefi ben hopo, no liebisoema.

3. Bikasi ibri grandomine dem potti, vo tjari presenti nanga ofrandi kom; en vo da hede a de vanoodoe, vo a habi wansani toe, disi a kan teki, tjari kom leki wan ofrandi.

4. We, efi Kristus ben de dia na grontapo, dan hem no ben sa de domine srefi; bikasi dia domine de, disi de meki ofrandi, so leki da wet de taki;

5. Dem de dieni da exemple nanga da skijn vo demsani nomo, disi de na hemel, so leki fa Gado ben taki gi Moses, di a ben de vo meki da santa tenti. Loekoe boen—so a ben taki—vo joe meki alasani so, leki da printje ben de, disi joe ben si na tapo da bergi.

6. Ma now Kristus ben kisi wan toemoesi moro boen dominewroko, vo di hem de da mindriman vo wan moro boen

verbontoe, disi habi moro boen pramisi.

7. Bikasi efi da fosi verbontoe ben de so taki, no wansani no ben mankeeri moro, dan Gado no ben sa zoekoe vo meki wan trawan.

8. Ma di Masra ben finni foutoe na dem, vo da hede a taki: Loekoe!—so Masra de taki—da tem sa kom, disi mi sa meki wan njoe verbontoe nanga da hoso vo Israel en nanga da hoso vo Juda;

9. No na so wan fasi, leki da verbontoe ben de, disi mi ben meki nanga dem tata vo dem, da dei di mi ben teki dem na hanoë, vo tjari dem komoto na Egiptikondre. Bikasi dem no ben tan na ini da verbontoe vo mi, en vo da hede mi toe no ben ke vo dem—so Masra de taki.

10. Ma da verbontoe, disi mi sa meki nanga da hoso vo Israel na baka vo disi tem—so Masra de taki,—hem de so: Mi sa potti dem wet vo mi dipi na ini da verstand vo dem, mi sa skrivi dem tee na ini dem hatti ini, en mi sa de dem Gado, en dem sa de mi piple.

11. Dan no wan soema no sa leri wan trawan, no wan brara no sa leri hem brara taki: Joe moe kom sabi Masra! bikasi dem alamal sa sabi mi, dem pikinwan so boen leki dem ouroewan vo dem.

12. Bikasi mi sa sari dem,

gi dem pardon vo da onge-regtigheid vo dem; en dem zondoe nanga da ogridoe vo dem mi no sa membre moro.

13. Di a taki vo wan njoe verbontoe, nanga dati tog a de meki da fosiwan kom tron wan ouroewan. Ma dasani, disi kom ouroë, en disi pasa hem jari kaba, dati de klosibe i vo kaba.

- KAP. 9.

Da broedoe vo Kristus de bigi en waarti moro ala ofrandi.

A TROE, da fosi verbontoe ben habi hem fasi nanga hem wet toe vo dieni Gado, en a ben habi hem santaplesi toe na grontapo fasi.

2. Bikasi dem ben meki da verbontoe hoso so: na ini da fosi plesi da bigi kanderatiki ben de, nanga da tafra nanga dem toonbrede; en dati dem de kali da Santaplesi.

3. Ma na baka vo da gardijn di meki toe da plesi ben de, disi dem de kali da Morosantaplesi.

4. Dati ben habi da goutoe smoko-komforo nanga da verbontoe kissi, disi ben tapo krin krin nanga goutoe; na ini da kissi da goutoe djogo ben de, disi ben habi da manna, nanga da tiki vo Aaron, disi ben groen, nanga dem (toe) lei vo da verbontoe.

5. Ma na da kissi tapo dem Kerubim vo da glori (vo Gado) ben de, dem ben tapo da

gnadetroon ; ma vo demsani wi no sa taki piesi piesi, so leki wi de.

6. We, di dem klari nanga alasani, dem domine ben go alatem na ini da fosi plesi, doe da wroko vo dieni Gado.

7. Ma na ini da plesi di meki toe da grandomine wawan ben de go ibri jari wantron, ma no zondro broedoe ; dati a ben trowei vo hem srefi en vo dasani, disi da piple ben misi.

8. Nanga dati santa Jeje ben sori taki, da pasi, vo go na ini da morosantaplesi, no hopo jete, so langa da fosi hoso de tan,

9. Disi ben de wan printje vo da srefi tem, di dem ben tjari presenti nanga slagtiofrandi kom, disi tog no ben kan meki da soema konsiensie kom krin en santa, di ben dieni Gado ;

10. Nomo nanga njanjamsani en dringisani en nanga so meni wasi en dorosei pligti vo skin ; dati dem ben moese doe so langa, tee da moro boensani sa kom.

11. Ma di Kristus ben kom, da grandomine vo dem goedoe, disi de vo da tra liebi, hem ben go na ini wan moro bigi en moro boen verbontoehoso, disi liebisoema hanoe no ben meki, dati taki, disi no meki na grontapo fasi.

12. A no ben teki broedoe toe vo dem boko en vo dem

pikin kow, ma nanga hem srefi broedoe a ben go wantron na ini da (reti) santaplesi ; en so a ben verloesoe wi tee vo alatem.

13. Bikasi efi da broedoe vo dem kow en vo dem boko, en da asesi vo wan jonge kow, disi dem spater trowei na dem doti soema tapo, kan meki dem skin vo dem kom santa en krin baka ;

14. Hoe meni moro da broedoe vo Kristus sa krini wi konsiensie, poeloe dem dede wroko, meki wi dieni da liebi Gado, di Hem, disi no habi foutoe, ben gi hem srefi abra vo wan ofrandi gi Gado nanga tranga vo santa Jeje ?

15. En vo da hede hem de da mindriman vo da njoe testamenti, vo nanga hem dede, (disi a ben dede,) vo verzoen dem zondoe, disi soema ben doe na da tem vo da fosi testamenti, now dem soema, disi hem ben kali, sa kisi da erfenis vo teego, disi hem ben pramisi gi dem.

16. Bikasi pee wan testamenti de, na dapee a de vanoodoe, vo da soema, disi ben meki da testamenti, moese dede fosi.

17. Bikasi wan testamenti de kisi hem kragti fosi, te da soema dede kaba ; ma so langa da soema de na liebi, disi ben meki da testamenti, a no habi kragti jete.

18. Vo da hede da fosi

testamenti toe no ben meki zondro broedoe.

19. Bikasi di Moses ben taki ala dem gebod kaba gi da heeli piple, so leki fa dem de na ini da wet, dan a teki broedoe vo pikin kow nanga krabita, moksi nanga watra, en nanga redi wol en ijsop a nati da boekoe nanga da heeli piple,

20. A taki: Dati de da broedoe vo da verbontoe, disi Gado ben taki vo hem gi oenoe.

21. So srefi da verbontoe-hoso nanga ala dem santa wrokosani a nati toe nanga broedoe.

22. Pikinmoro alasani moese wasi krin na ini broedoe, so da wet de taki; en zondro vo trowei broedoe, no wan pardon no de.

23. Da so a ben de vanoodoe troe, vo dem exemple vo demsani, disi de na hemel, moese kom krin na so fasi; ma dem hemelsani srefi moese habi moro boen ofrandi, leki di vo *dem* ben de.

24. Bikasi Kristus no ben go na ini *da* santaplesi, disi liebisoema hanoe ben meki, en disi ben de wan marki nomo vo da retiwan; ma na ini hemel srefi (a ben go), vo kom tanapoe noja na Gado fesi, vo wi kan finni boen.

25. A no habi vo gi hem srefi abra toe moro leki wantron, leki grandomine de go

ala jari na ini da santaplesi, no nanga da broedoe vo hem srefi.

26. (Bikasi dan a ben sa moese pina foeloetron kaba, vo sinsi Gado ben meki gron-tapo.) Ma now hem ben kom sori hem srefi *wantron* na disi bakatem, vo poeloe da zondoe nanga wan ofrandi vo hem srefi.

27. En so leki Gado ben potti gi soema taki, dem moese dede *wantron*, en dan da kroetoe sa kom:

28. So srefi dem ben kili Kristus *wantron* toe leki wan ofrandi, vo a poeloe foeloe soema zondoe; ma di vo toetron *dem* soema, disi de wakti hem, vo dem moe finni boen, sa si hem zondro zondoe.

KAP. 10.

Da verzoenofrandi vo Kristus de bigi en waarti moro ala tra ofrandi. Wan vermane, vo holi bribi.

BIKASI da wet, di a habi da skijn wawan vo dem goedoe vo da tra liebi, ma no da reti printje srefi vo demsani; vo da hede nanga dem srefi ofrandi, disi dem de tjari kom ala jari doro, a no kan meki dem soema kom de zondro foutoe, disi de tjari da ofrandi kom.

2. Efi no so, dem ben sa kaba vo meki ofrandi, efi dem soema, disi ben doe dati wantron, en disi ben kom krin kaba, no ben habi wan hebi

konsiensie moro vo dem zondoe.

3. Ma dem ofrandi meki dem kom membre dem zondoe vo dem ala jari njoe njoe ageen.

4. Bikasi da broedoe vo kow nanga krabita no kan poeloe zondoe; dati no kan de.

5. Vo da hede di hem kom na grontapo, a taki: Ofrandi nanga presenti joe no ben wani; ma wan soema skin joe ben gi mi.

6. Bronofrandi nanga zondoeofrandi joe no lobbi.

7. Dan mi taki: Loekoe, mi de kom, vo doe joe wani, mi Gado! (na ini Boekoe dem ben skrivi vo mi.)

8. We, di a ben taki na fesi taki: Ofrandi nanga presenti en bronofrandi nanga zondoeofrandi joe no ben wani, joe no lobbi dem srefi; (en tog da wet ben meki dem moese tjari dem kom;)

9. Dan a taki: Loekoe, mi de kom, vo doe joe wani, mi Gado! En da so a poeloe da fosisani, vo a potti da tra sani.

10. We, nanga da wani (vo Gado) wi ben kom santa nanga da *wan* ofrandi vo da skin vo Jezus Kristus.

11. Ibriwan (tra) domine de tanapoe aladei, de doe hem wroko, en nofotron a de tjari dem srefi ofrandi kom baka ageen, disi tog no kan poeloe dem zondoe nooiti.

12. Ma disi dia, di hem ben tjari *wan* ofrandi kom vo soema zondoe hede, now a de sidom tee vo alatem na da reti han sei vo Gado;

13. En janda a de wakti now, tee dem vijanti vo hem sa lidom na ondro hem foetoe vo hem foetoebangi.

14. Bikasi nanga da wan ofrandi a ben meki ala dem soema de zondro foutoe alatem, disi ben kom santa.

15. Dati da santa Jeje ben sori krin toe gi wi. Bikasi di a ben taki fosi taki:

16. Dati de da verbontoe, disi mi sa meki nanga dem na baka vo disi tem, Masra de taki: Mi sa gi mi wet na ini dem hatti; na ini dem verstand mi sa skrivi hem.

17. En ala dem zondoe nanga ogri wroko vo dem mi no sa membre moro.

18. We, pee pardon vo zondoe de, na dapee no wan ofrandi vo zondoe no de vanoodoe moro.

19. We dan, oen brara! di wi habi kouroe hatti, vo go na ini da morosantaplesi nanga da broedoe vo Jezus,

20. Na wan njoe en liebi pasi, disi hem ben hopo gi wi, meki wi kan pasa da gardijn doro, dati de da liebisoema skin vo hem;

21. En di wi habi so wan bigi domine na ini da hosoe vo Gado;

22. Meki wi go klosibeid dan

nanga opregti hatti, nanga reti vaste bribi, meki wi hatti wasi en kom fri voda ogri konsiensie, en meki wi skin wasi toe nanga krin watra ;

23. En meki wi holi da be-kenti vo da hopoe vo wi tranga, disi no de seki ; (bikasi Gado de getrouw, disi ben pramisi hem gi wi.)

24. En meki wi zorgoe vo makandra toe, tee vo meki da lobbi nanga ala boen wroko kom moro tranga.

25. No meki wi libi dem kerki vo wi, leki som soema habi da gewenti, ma meki wi vermane makandra ; troe, dati de vanoodoe ; bika oen srefi si taki, da (bigi) dei kom klosibei kaba.

26. Bikasi efi wi doe zondoe vo expresi, ala di wi ben kom sabi da waarheid kaba, dan no wan tra ofrandi no libi moro vo wi zondoe ;

27. Ma nanga bigi skreki wi moe wakti da kroetoe nanga da faja hattibron, disi sa njam dem, di no wani zakka na Masra ondro.

28. Efi wan soema ben broko da wet vo Moses, da soema ben moese dede zondro pardon, efi toe ofoe drie getuige nomo ben de.

29. We, san oen denke ? hoe moro ogri strafoe sa fiti *da* soema, disi de trapoe da Pikien vo Gado nanga foetoe, en disi de loekoe da broedoe vo da verbontoe, di ben meki hem

kom santa, leki wan sososani, en disi de kosi da geest vo gnade ?

30. Bikasi wi sabi da soema, di ben taki : Da revensi de vo mi, mi sa pai baka, so Masra de taki : En ageen a de taki : Masra sa kroetoe hem piple.

31. A de wan skrekisani vo troe, vo fadom na ini hanoe vo da liebi liebi Gado !

32. Membre na dem fosi dei, di oen hai ben kom hopo, hoe hebi pina oen ben verdrage na da tem.

33. Na wan sei dem ben kosi en kwinsi oen srefi, oen ben tron leki wan lausani na soema fesi ; en na tra sei oen ben habi gemeenskap nanga dem, disi dem trawan ben doe nanga dem so srefi toe.

34. Bikasi oen ben habi sari-hatti nanga dem, disi ben de na boeje ; en di dem ben teki foefoeroe oen goedoe, oen ben verdrage dati nanga plisiri ; bikasi oen sabi taki, oen habi wan moro boen goedoe na ini oen hatti, disi sa tan tee vo alatem na ini hemel.

35. Vo da hede oen no moe lasi da vertrouw vo oenoe ; bikasi dati sa kisi wan bigi paiman.

36. Ma pasiensie oen habi vanoodoe, vo oen doe Gado wani, en vo oen kisi dasani, disi hem ben pramisi.

37. Bikasi wan pikin tem libi jete, dan Hem, disi de vo

kom, sa kom troe, en a no sa draai langa.

38. We, da regtvaardiki soema sa liebi vo hem bribi hede ; ma da soema, disi draai baka, nanga hem mi hatti no sa habi plisiri.

39. Ma *wi* no de vo dem soema, disi draai baka gi Gado, go lasi ; ma vo dem, disi de holi bribi, meki dem ziele finni boen.

KAP. 11.

Vo da bribi en vo da kragti vo hem.

DA bribi, dati de wan vaste vertrouw vo dasani, disi wi de hopoe, en wan overtuige vo demsani, disi wi no de si.

2. Nanga *hem* dem ouroetem soema ben kom sabi na ini dem konsiensie taki, Gado de loekoe dem nanga boen hai.

3. Nanga *bribi* wi de sabi troe taki, da woortoe vo Gado ben meki hemel nanga grontapo nanga alasani ; en demsani, disi soema hai kan si, no komopo na sosani, disi de vo si.

4. Nanga *bribi* Abel ben tjari wan moro boen ofrandi kom gi Gado leki Kain, en nanga *hem* a ben kisi vo sabi taki, hem de wan krin soema, Gado srefi ben taki dati vo dem ofrandi vo hem ; en nanga da srefi bribi a de taki jete, ala di a dede kaba.

5. Nanga *bribi* Enok ben komoto na grontapo, zondro vo a ben si dede ; dem no ben finni

hem moro, di Gado ben teki poeloe hem ; bikasi bifo a komoto srefi, a ben kisi vo sabi krin taki, Gado de lobbi hem.

6. Ma zondro bribi a no kan de kweti kweti, vo Gado kan ha plisiri nanga soema ; bikasi da soema, disi wani kom na Gado, hem moese bribi taki, Gado de, en hem sa pai dem soema toe, disi de zoekoe hem nanga dem heeli hatti.

7. Nanga *bribi* Noa, di Gado ben waarskouwe hem vo demsani, disi no ben de vo si jete, en di a kisi frede, a meki da sipi, vo kibri da liebi vo hem famili ; en nanga dati a vonisi dem kondresoema, ma hem srefi ben kom erfgenaam vo da geregtigheid, di soema de kisi nanga bribi.

8. Nanga *bribi* Abraham ben harki, di Gado ben kali hem, meki a verhuizi go na da kondre, disi hem sa kisi leki hem porsu ; en so a teki pasi, a gowei, zondro a sabi, na hoepee hem sa go.

9. Nanga bribi a ben liebi na ini da pramisi-kondre ; leki na wan vreemde kondre na ini masanga a ben liebi, hem nanga Isaak nanga Jakob, disi ben de erfgenaam vo da srefi pramisi ;

10. Bikasi a ben tan loekoe da foto, disi habi boen stoonfoetoe, en Gado srefi de da basi, disi ben meki hem.

11. Nanga *bribi* Sara srefi kisi da tranga toe, vo a kisi

bele, en a meki toe, alwasi dem jari vo hem ben pasa kaba ; bikasi a ben sabi taki, Gado, disi ben pramisi dati, hem de holi woord.

12. En vo da hede vo da *wan* skin, disi ben dede hafoe kaba, so toemoesi foeloe pikien komopo, leki dem staar de na hemel, en leki da zanti na zeekanti sei, disi no wan soema no kan teli.

13. We, dem soema ala ben dede na ini da bribi, zondro vo dem ben kisi dasani, disi Masra ben pramisi ; ma dem ben si dasani tee farawei, en dem ben bribi en brasa dasani, en dem taki krin taki, dem de vrecmde soema nanga wakaman na grontapo.

14. Bikasi dem soema, disi de taki so, dem de sori krin taki, dem de zoekoe wan tra kondre.

15. We, efi *da* kondre ben de na dem membre, pee dem ben komopo, tog dem ben habi tem vo draai baka, go dapee.

16. Ma now dem ben zoekoe wan moro boen kondre, dati taki, di vo hemel. Vo da hede Gado no teki sjem, vo meki dem kali hem da Gado vo dem ; bikasi hem ben meki wan foto klari gi dem.

17. Nanga *bribi* Abraham ben tjari Isaak kom vo wan ofrandi, di Gado ben probeeri hem ; da *wan* pikien vo hem a gi abra, ala di a ben kisi da pramisi ;

18. Bikasi Masra ben taki gi hem taki : Nanga Isaak joe famili sa kisi nem.

19. Abraham ben taki na ini hem hatti taki, Gado habi tranga nofo, en a kan wieki da pikien na ini dede srefi ; en vo da hede a ben kisi hem baka toe na geersifasi.

20. Nanga *bribi* Isaak ben blesi Jakob nanga Ezau, di a pramisi dem sosani, disi ben de vo kom jete.

21. Nanga *bribi* Jakob, di a go dede, blesi dem toe manpikien vo Josef, en dan a bendi hem srefi na tapo da hede vo hem tiki, aabegi.

22. Nanga *bribi* Josef, di a go dede, ben taki, fa dem pikien vo Israel sa komoto (na Egipti), en a gi ordre toe, san vo doe nanga dem boon vo hem.

23. Nanga *bribi* Moses tata nanga mama ben kibri hem drie moen langa na baka vo hem geboortoe ; bikasi dem ben si taki, a de so wan mooi pikien, en dem no frede da gebod vo koning.

24. Nanga *bribi* Moses, di a kom bigi, no ben wani moro taki, dem moe kali hem wan pikien vo da oemanpikien vo Farao.

25. Ma moro betre a ben wani teki hafoe vo da pinaliebi vo da piple vo Gado, leki vo njam da sjatoe zondoe-plisiri.

26. A ben loekoe da sjem vo Kristus hede vo wan moro bigi

goedoe leki ala goedoe vo Egipti; bikasi a ben loekoe na da paiman.

27. Nanga *bribi* a ben libi Egipti, en a no frede da hattibron vo koning; bikasi a ben holi hem srefi so, leki taki hem si da Gado, disi tog no de vo si.

28. Nanga *bribi* a ben holi da Paaska, spater da broedoe, vo da Engel, disi ben kom kili dem fosigebore pikien, no moe meli dem.

29. Nanga *bribi* dem ben waka da redi zee doru leki na wan drei gron; dem Egiptisoema ben wani doe dati toe, ma dem dede na ini watra.

30. Nanga *bribi* dem muur vo Jeriko ben fadom, di dem (pikien vo Israel) ben waka dem rontoe sebi dei.

31. Nanga *bribi* Rahab, di holi da kolesi-hoso, no ben go lasi, moksi nanga dem trawan, disi no ben *bribi*, vo di a ben ontvange dem soema so boen, disi ben kom loekoe da kondre na wan konifasi.

32. En san mi sa taki moro fara? Da tem sa kom sjatoe toemoesi gi mi, efi mi sa verteli vo Gideon, vo Barak, vo Samson, vo Jefta, vo David, vo Samuel en vo dem profeti,

33. Fa nanga *bribi* dem ben winni dem koningkondre, dem ben wroko geregtigheid, dem ben kisi dem pramisi, dem ben tapo dem leeuw mofo,

34. Dem ben kili da kragt

vo faja, dem ron komopo na srapoe houroe mofo; na ini zwaki dem kisi kragt, en na ini feti dem kom tranga, dem jagi en fom dem hipi vo dem vijanti.

35. Dem oeman ben kisi dem dedesoema vo dem baka, di dem hopo baka, kisi liebi. Trawan dem (ogri soema) ben pina en masi, en di dem wani loesoe dem, dem no *teki* dati srefi, nomo vo dem kan kisi wan moro boen hopo baka na dede.

36. Trawan ageen ben verdrage ala soortoe spotoe nanga fomfom; dem ben go na boeje en na doengroehoso srefi.

37. Som dem kili nanga stoon; trawan dem saa, koti na piesi piesi; trawan dem pina nanga tesi; trawan dem kili nanga houroe; dem ben waka rontoe, weri skapoeboba nanga krabitaboeba; dem ben de na pina en nootoe en ala soortoe trobi;

38. (En di dem kondresoema no ben waarti, vo habi so soema na dem mindri, vo da hede) dem ben waka rontoe na ini dem woestijn, na tapo dem bergi, na mindri dem stoonhoro en na ini dem horo na ondro gron.

39. We, dem alamal ben kisi wan boen getuigenis vo da *bribi* vo dem hede, ma tog da pramisi srefi dem no ben kisi;

40. Bikasi Gado ben pramisi wi wan moro boensani

kaba ; en vo da hede dem no ben moese kom klari nanga alasani, bifo wi toe sa kom so fara.

KAP. 12.

Wan toe vermane, vo holi pasiensie, te Masra strafoe dem, en vo dem zoekoe da troe Gadoliebi. Vo da Jerusalem na hemel.

VO da hede wi toe, di wi habi so wan hipi getuige romboto wi, meki wi poeloe trowei ala hebi nanga da zondoe toe, disi de lobbi rontoe wi hesi ; en nanga pasiensie meki wi doe moeiti, vo waka da pasi doro, disi de na wi fesi.

2. En meki wi loekoe na Jezus, disi de da fesiman vo da bribi vo wi, en disi sa doro hem toe ; bikasi hem srefi vo da plisiri hede, disi ben tan wakti hem, ben tjari da kruisi nanga pasiensie, en a no ben ke vo da sjem ; ma now a de sidom na reti han sei vo da troon vo Gado.

3. Membre na hem, fa hem ben holi pasiensie, alwasi dem zondari ben fom hem nanga mofa toemoesi ; meki oenoe toe no kom weri ; no lasi hatti !

4. Bikasi oen no ben feti jete tee vo lasi broedoe na ini da feti nanga da zondoe.

5. En tog oen vergiti da vermane kaba, disi de taki nanga oenoe leki nanga pikien taki : Mi pikien, no loekoe da fomfom vo Masra leki wan sososani ; no lasi hatti, te hem strafoe joe.

6. Bikasi da soema, disi Masra de lobbi, hem a de strafoe ; en a de fom ibriwan pikien, disi a de teki vo hem pikien.

7. We, efi oen teki da strafoe zondro stoutoe, dan Gado sa loekoe oen leki pikien vo hem ; (bikasi pee wan pikien de, disi hem tata no de strafoe ?)

8. Ma efi oen tan zondro strafoe, disi tog ala soema de kisi, dan oen de basra, dan oen no de reti pikien.

9. En buiti dati, di dem tata vo wi skin ben strafoe wi, en wi ben respeki dem ; wi no sa zakka moro hesi dan na da tata vo dem geest ondro, vo wi moe liebi ?

10. Bikasi dem (tata vo wi) ben strafoe wi troe vo wan sjatoe tem, so leki fa dem ben finni vo boen ; ma *hem* de doe dati vo da boen vo wi srefi hede, vo wi kisi hafoe toe vo da santafasi vo hem.

11. A troe, ala strafoe, da joeroe, di wi kisi hem, a no tan leki wan plisiri gi wi, ma a de gi wi sari ; ma na baka a de meki wan switi vroektie vo vrede en vo gerechtigheid gi dem soema, disi ben leri sani na ini vo dati.

12. We, hopo oen hanoe baka dan, disi de so lezi, nanga dem knie, disi weri so !

13. En potti oen foetoe stijvi na da reti pasi, vo da malengrifasi no moe meki wan soema fadom ; ma meki so wan soema kom boen baka.

14. Doe moeiti, vo holi vrede nanga ala soema, en vo oen kom santa ; bikasi zondro dati no wan soema no sa si Masra.

15. En loekoe boen, vo no wan soema no moe lasi da gnade vo Gado ; vo wan bita loetoe no moe hopo gro na oen mindri, disi de tjari trobi kom, en disi kan meki foeloe soema kisi takroe vlaka.

16. Meki no wan soema no moe de wan hoeroeman, ofoe takroe soema leki Ezau, disi ben de da fosigebore pikien, ma vo wan njanjam hede a ben seli da grani vo hem.

17. Bikasi oen sabi taki, batakem, di a ben hangri vo kisi da blesi, dem ben potti hem na baka ; bikasi a no ben kan finni no wan verandre moro, alwasi a ben zoekoe dati nanga watrahai srefi.

18. Bikasi oen no ben kom na da bergi, disi soema ben kan meli en fassi, en disi ben bron nanga faja ; no na da blaka en doengroe toe en na da onweeri ;

19. No na da tongo toe vo da trompeti en na da stem vo dem woortoe, disi ben piki so tranga, tee dem soema, disi jeri hem, ben begi, vo da tongo no moe taki moro nanga dem.

20. Bikasi dem ben skreki toemoesi vo da gebod, taki : Alwasi wan meti nomo de meli da bergi, dem moe kili hem nanga stoon, ofoe dem moe soetoe hem nanga pijli.

21. Dasani ben de so wan

skrekisani vo si, tee Moses srefi ben taki : Mi skreki so tee mi bevi.

22. Ma oenoe ben kom na da bergi Zion en na da foto vo da liebi Gado, na da Jerusalem, disi de na hemel, en na dem hipi vo dem foeloe doezend Engel ;

23. En na da bigi komparisi, na da gemeente vo dem fosigebore pikien, disi dem nem vo dem skrivi na ini hemel, en na Gado, da kroetoeman vo ala soema, en na dem geest vo dem regtvaardiki soema, disi doru kaba ;

24. En na Jezus, da mindri-man vo da njoe testamenti, en na da broedoe, disi wasi wi krin, en disi de taki moro boensani leki di vo Abel.

25. Loekoe boen, vo oen no veragti *Hem*, disi de taki ! Bikasi efi dem soema janda no ben kan ronwei, disi no ben wani jeri *Hem*, di ben taki na grontapo ; fa *wi* sa kan ronwei dan, efi wi no wani jeri *Hem*, disi de vo hemel ?

26. Datem kaba hem stem ben seki grontapo ; ma now a pramisi taki : Wantron moro mi sa seki no grontapo wawan, ma hemel srefi toe.

27. We, da woortoe "wantron moro," dati de sori taki, demsani, disi kan seki, sa verandre ; bikasi dati de wansani, disi Gado ben meki ; ma demsani, disi no kan seki, sa tan.

28. We, di wi kisi wan

kondre, disi no kan seki, meki wi holi da gnade tranga dan, disi de meki wi kan dieni Gado nanga respekni en frede, so leki fa a boen na hem.

29. Bikasi da Gado vo wi de wan faja, disi de njam alasani.

KAP. 13.

Wan toe vermane, vo dem moe liebi en waka na wan reti kristenfasi, en vo dem holi da leri krin.

MEKI da braralobbi go doro!

2. No vergiti, vo teki vreemde soema na oen hosu; bikasi nanga dati som soema ben teki Engel srefi, zondro vo dem sabi.

3. Membre *dem*, disi de na boeje; a moe tan, leki oen srefi toe de na boeje nanga dem makandra; membre *dem*, disi trawan de pina en trobi; bikasi oen srefi toe de liebi jete na ini skin.

4. Da liebi vo man nanga wefi ala soema moe loekoe nanga respekni, en da bedi vo dem moe tan zondro vlaka; dem hoeroeman nanga soetaman Gado sa kroetoe.

5. Da liebi en waka vo oen moe de zondro gridifasi; meki oen tevrede nanga san disi oen habi! Bikasi hem ben taki: Mi no sa libi joe, mi no sa verzuim joe.

6. En vo da hede wi kan taki nanga kouroe hatti taki: Masra de mi Helpiman, mi no

sa frede! san liebisoema sa kan doe mi?

7. Membre dem gransoema vo oenoe, disi ben taki da woortoe vo Gado gi oenoe; loekoe na da kaba vo da liebi en waka vo dem, en waka na dem baka na ini da srefi bribi!

8. Jezus Kristus de tan da srefiwan, leki isredei, so tidei en tee vo alatem.

9. No meki trawan seki en kanti oenoe nanga ala soortoe en nanga vreemde leri; bikasi a de wan toemoesi boensani, efi da *gnade* de meki wi hatti kisi da reti kragti; dati no kom nanga njanjamsani; bikasi sosani no ben helpi dem soema, disi ben habi wroko nanga dati.

10. Wi habi wan altari, disi dem soema, di de dieni da verbontoehosu jete, no habi pasi vo njam vo hem.

11. Bikasi dem meti, disi grandomine de tjari da broedoe vo dem go tee na ini da santaplesi, vo poeloe soema zondoe, dem skin dem go bron na dorosei vo da kampoe.

12. Vo da hede Jezus toe ben pina na dorosei vo da poortoe, vo a meki da piple kom santa nanga da broedoe vo hem srefi.

13. We, meki wi go na hem dan tee na dorosei vo da kampoe, en meki wi tjari da sjem vo hem!

14. Bikasi dia wi no habi wan foto, pee wi sa tan alatem,

ma wi de zoekoe da trawan janda.

15. We, nanga Jezus wi moe tjari da tangiofrandi kom gi Gado alatem, dati de da vroektoe vo dem soema tongo, disi de prijze hem nem.

16. Vo doe boen en vo gi trawan hafoe, dati oen no moe vergiti; bikasi so soortoe ofrandi Gado de lobbi.

17. Gi jesi na dem gransoema, vo oenoe, en zakka na dem ondro! bikasi dem de wakti oen zieli, en dem moese gi verantwoortoe vo dati; meki dem kan doe dati nanga plisiri, no nanga djeme; bikasi dati no sa boen vo oenoe.

18. Begi gi wi! A troe, wi habi da troestoe taki, wi habi wan boen konsiensie, en wi doe san wi kan doe, vo liebi en waka opregti na ala fasi.

19. Ma tog mi de begi oen moro foeloe, vo doe dati, meki oen kan kisi mi moro hesi baka.

20. We, da Gado vo vrede, disi ben wieki da bigi herder vo dem skapoe, wi Masra Jezus

Kristus, na ini dede, tjari hem kom baka, nanga da broedoe vo da testamenti vo teego;

21. Hem moe meki oen kom basi na ini ala boen wroko, vo oen doe hem wani; hem srefi moe wroko na oen ini san disi switi na hem; nanga Jezus Kristus (a moe doe dati), disi moese habi ala glori teego alatem. Amen.

22. Ma mi begi oen, mi brara! taki, teki da woortoe vo da vermane disia nanga boen; bikasi mi ben skrivi sjatoe gi oenoe.

23. Oen moe sabi taki, dem ben poeloe brara Timoteus baka na ini doengroehoso; efi a kom hesi, dan mi nanga hem sa kom loekoe oenoe.

24. Taki ala dem gransoema vo oen odi, nanga ala dem santawan toe! Di vo Italia seni taki oen odi toe.

25. Da gnade moese de nanga oen alamal!

Da brievi disi skrivi na Italia, en nanga Timoteus dem seni hem go gi dem Ebreer.

DA BRIEVI VO APOSTEL JAKOBUS GI ALA BRIBISOEMA.

KAP. 1.

Tesi de wroko foeloe boen gi soema. Vo da reti begi nanga da reti verstand nanga zakkafasi. Da loetoe vo zondoe. Vo da wet vo fri.

JAKOBUS, wan knegti vo Gado en vo Masra Jezus Kristus, de taki bigi odi gi dem twaalvoe famili, disi panja na alapee.

2. Oen brara vo mi! oen moe loekoe dati leki wan reti plisiri, efi ala soortoe tesi de miti oen.

3. Bikasi oen sabi taki, efi Gado de probeeri da bribi vo oenoe, dati de wroko pasiensie.

4. Ma da pasiensie moe doro hem wroko boen boen, vo oen kom santa doro doro, en vo no wansani no moe mankeeri oen.

5. Ma efi wan vo oenoe no habi koni nofo, meki a begi Gado vo dati, disi de gi ala soema nanga hem heeli hatti, en a no verwijti no wan soema; dan da soema sa kisi hem.

6. Ma a moe begi nanga bribi, zondro vo praktizeeri taki, a no sa kisi; bikasi wan soema, disi de praktizeeri so, hem de leki wan bare vo zee, disi winti de tjari go, tjari kom.

7. So wan soema no moe

denke taki, hem sa kisi wansani vo Masra.

8. Wan toehatti soema de seki en kanti, alwasi pee a de waka.

9. Ma wan brara, disi no habi nem na kondre, meki hem plisiri vo da heifasi vo hem.

10. En wan goedoeman moe zoekoe hem plisiri na ini da lagefasi vo hem; bikasi leki wan blomiki na sabana a sa kaba.

11. So hesi zon hopo nanga hem faja, da grasi kom drei en da blomiki fadom, en da mooimooi vo hem kaba; we, so srefi da goedoeman sa kom drei na dem pasi vo hem.

12. Blesi vo da soema, disi de holi doro na ini ala tesi! Bikasi te a doro dem tesi boen, dan a sa kisi da kroon vo liebi, disi Gado ben pramisi gi dem soema, di de lobbi hem.

13. No wan soema no moe taki, te wan tesi de miti hem, taki, da Gado de tesi hem; bikasi so leki no wan ogri kan tesi Gado, so srefi hem no de tesi no wan soema toe.

14. Ma ibriwan soema, efi tesi de miti hem, dan dem luste vo hem srefi de kali en seni hem.

15. Na baka, te da luste

vanga kaba, dan a gebore da zondoe; en da zondoe, te soema de doe hem, gebore da dede.

16. No kori oen srefi, oen lobbi brara vo mi!

17. Ala boensani, di wi kisi, en ala reti boen presenti komopo tee na tapo, na da Tata vo dem letti, disi no kan verandre, en a no kan draai toe, vo tron doengroe.

18. Nanga hem fri wani hem ben gebore wi nanga da woortoe vo waarheid, vo wi moe de leki dem fosiwan, disi hem ben meki.

19. Vo da hede, oen lobbi brara vo mi! ibriwan soema moese de hesi vo jeri, ma no hesi vo taki, en no hesi vo kisi hattibron;

20. Bikasi da hattibron vo soema no doe, san disi de reti na Gado fesi.

21. Vo da hede oen moe poeloe trowei ala takroefasi, en san disi libi abra vo da ogrihattifasi; nanga safri hatti oen moe teki da woortoe, disi dem de plani na oen ini, en disi kan meki oen zieli finni boen.

22. Ma oen moese *doe* toe, san da woortoe de taki; oen no moe jeri hem nomo; efi no so, oen go kori oen srefi.

23. Bikasi efi wan soema de jeri da woortoe, kaba a no doe so, dan hem de leki wan soema, disi de loekoe hem fesi na ini wan spiegli.

24. Bikasi te a loekoe hem srefi kaba, dan a gowei, en wantem a vergiti, fa hem fesi ben tan.

25. Ma da soema, disi de loekoe doro tee na ini da reti wet, disi de meki wi zieli kom fri, en da soema, disi de tan na ini vo dati, en disi no jeri nomo, en dan a vergiti baka, ma a doe dasani troe,—*da* soema sa finni blesi na ini dasani, disi a de doe.

26. Efi wan vo oenoe denke taki, hem de dieni Gado, kaba a no dwingi hem tongo, ma a bedriege hem eigen hatti, da soema bribi de wan sososani.

27. Da soema, disi wani dieni Gado, wi Tata, krin en zondro foutoe, hem moese go loekoe dem pikien, di no habi tata nanga mama, nanga dem weduwe na ini da nootoe vo dem, en a moe holi hem srefi so na kondre, vo a no doti hem srefi.

KAP. 2.

Wi no moe loekoe na soema persoon.
Vo da falsi bribi.

OEN brara vo mi, oen no moe teki da bribi na Jezus Kristus, da Masra vo glori, so, vo oen loekoe na soema persoon!

2. Bikasi efi somtem wan soema kom na oen kerki nanga goutoe ringa na hem finga en nanga mooi klosi, kaba wan poti soema kom na ini toe nanga soso klosi;

3. Efi dan oen loekoe na da soema, disi weri dem mooi klosi, oen taki gi hem taki : Kom sidom dia na hedesei ! ma na da potiman oen taki : Tanapoe janda ! ofoe, kom sidom dia na ondro, na mi foetoesei !

4. A no oen loekoe dan na ini oen hatti da wan moro betre leki da trawan ? oen no kroetoe sani dan nanga ogri praktizeeri ?

5. Jere mi, oen lobbi brara ! A no Gado ben teki kali dem potiman vo disi grontapo, meki dem kom goedoeman na ini bribi, en meki dem kisi da kondre, disi hem ben pramisi gi dem soema, di de lobbi hem ?

6. Ma oenoe ben gi dem potiman sjem. A no dem goedoeman de *dem* soema, disi de dwingi en kwinsi oenoe ? A no *dem* de tjari oen go na kroetoe ?

7. A no *dem* de kosi da boen nem, disi oen ben kisi ?

8. Efi oen doe nomo, san da koning-wet de taki, leki fa dem skrivi na Boekoe taki : Lobbi ala tra soema, leki joe lobbi joe srefi ; dan oen doe boen.

9. Ma efi oen loekoe na soema persoon, dan oen doe zondoe ; en da wet srefi de strafoe oen, di oen de pasa hem.

10. Bikasi alwasi wan soema holi da heeli wet, kaba a pasa wan enkli gebod nomo, dan

a de, leki hem pasa dem alamal.

11. Bikasi da srefiwan, disi ben taki : Joe no moe doe soetadoe ! hem ben taki toe taki : Joe no moe kili soema ! We, alwasi joe no doe soetadoe, kaba joe kili soema, tog joe pasa da wet.

12. We, oen moe taki so, en oen moe doe so, leki fa a fiti so soema, disi da wet vo fri sa kroetoe.

13. Ma da soema, disi no ben sari vo trawan, *hem* Gado sa kroetoe, zondro vo sari vo hem ; vo habi sarihatti vo trawan, dati de bigi en tranga moro leki da kroetoe.

14. Bikasi, oen brara vo mi, san dati kan helpi, efi wan soema de taki, hem habi da bribi, kaba a no habi dem wroko ? So wan bribi sa meki hem zieli finni boen ?

15. Efi wan brara ofoe wan sisa no habi klosi, vo tapo hem skin, en efi a no habi wansani vo njam ;

16. Kaba wan vo oen de taki gi dem taki : Gado moe blesi oen, go waram oen skin ! njam oen bele foeloe ! ma oen no gi dem, san dem skin habi vanoodoe ; san dati kan helpi dem dan ?

17. We, so srefi da bribi toe, efi a no habi wroko, dan a de wan dedesani soso.

18. Somtem wan soema sa taki : *Joe* habi da bribi, en *mi* habi dem wroko.—We, meki

dem wroko vo joe sori mi da bribi vo joe, dan mi sa meki dem wroko vo *mi* sori joe da bribi vo mi.

19. Joe de bribi taki, *wan* Gado nomo de. A boen so; dem didiebri de bribi dati toe, ma nanga bevi.

20. Ma joe wani sabi, joe lau soema! taki: bribi zondro wroko de wan dedesani troe?

21. A no Abraham, wi tata, ben kom regtvaardiki nanga dem wroko vo hem, di a ben potti hem pikien Isaak na tapo da altari?

22. Joe si? da bribi ben wroko moksi nanga dem wroko vo hem; en nanga dem wroko fosi da bribi ben kom wan reti bribi.

23. Da so da Boekoe ben kom reti, disi taki: Abraham ben bribi Gado, en dati Gado ben loekoe leki hem geregtigheid; en dem ben kali hem wan kompe vo Gado.

24. Da so oen si taki, dem wroko de meki wan soema kom regtvaardiki, en no da bribi wawan.

25. So srefi Rahab toe, disi ben holi da koleksi-hoso; a no nanga hem wroko a ben kom regtvaardiki, di a ben teki dem boodskopoeman na hem hoso, en a meki dem gowei baka na wan tra pasi?

26. Bikasi so leki da skin zondro zieli de wan dedesani, so srefi da bribi zondro wroko de wan dedesani toe.

KAP. 3.

Vo da ogri, disi soema de wroko nanga dem tongo vo dem. Trobi nanga djaloeseo no de boen.

OEN brara vo mi! no meki ibriwan soema zoekoe vo leri trawan; en membre taki, wi sa habi wan moro bigi verantwoortoe toe!

2. Bikasi wi alamal misi sani so menitron. Ma da soema, disi no misi no nanga *wan* woortoe srefi, hem de wan reti *man*, en hem habi tranga toe, vo holi da heeli skin na ondro dwingi.

3. Loekoe, dem hasi wi de potti toom na ini dem mofu, meki dem moe harki wi, en so wi de tiri da heeli skin vo dem.

4. Loekoe dem sipi toe, alwasi fa dem bigi, en tranga winti de tjari dem go; ma tog wan pikin tiri nomo de tiri tjari dem go, pee da soema wani, disi de tiri hem.

5. So srefi da tongo vo soema de wan pikin piesi vo skin, kaba a de doe so bigisani. Loekoe wan pikin faja, hoe bigi hipi hoedoe a de letti!

6. Soema tongo de wan faja toe, wan kondre, disi foeloe nanga ogri wroko; da so da tongo de na mindri vo dem leden vo wi, a de vlaka da heeli skin; en efi da faja vo hel ben letti hem, dan hem de letti da heeli dorosei-liebi vo wi.

7. Bikasi ala fasi vo dem

boesimeti nanga di vo dem fowloe nanga di vo dem sneki nanga di vo dem bigi meti na ini watra, soema kan dwingi, en da doe vo soema dwingi dem kaba.

8. Ma soema tongo? dati no wan soema no kan dwingi; a de wan ogri, disi no de jeri na noti; a foeloe nanga wisi, disi de kili soema.

9. Nanga hem wi de prijze Gado, wi Tata, en nanga hem wi de vloekoe dem soema, disi Gado ben meki, vo dem moe geersi hem.

10. Blesi nanga vloekoe komopo na ini da srefi mofo. Dati no fiti so, oen brara vo mi!

11. Hoefasi? oen brara vo mi, switi nanga bita watra kan komopo na ini da srefi horo?

12. Wan figaboom sa kan meki druivi? Wan druiviboom sa meki figa? So srefi wan peti toe no kan gi zoutoe watra nanga switiwan na wantron.

13. Da soema vo oen, disi habi verstand nanga koni, meki hem sori hem boen wroko nanga wan opregti liebi en waka, en nanga safrihatti en verstand.

14. Ma efi oen habi bita djaloeseo nanga strijfasi na ini oen hatti, dan oen no moe meki oen srefi bigi, lei gi da waarheid.

15. Dati no de da koni, disi komopo tee na tapo; ma a de

vo disi grontapo, a habi liebi-soema-fasi nanga didiebri-fasi.

16. Bikasi pee djaloeseo nanga trobi de, na dapee broeja de nanga ala ogri wroko.

17. Ma da koni, disi komopo tee na tapo, dati fosi de *krin*; dan a lobbi vrede toe; a habi zakkafasi; a de jeri soema; a foeloe nanga sarihatti en nanga boen vroektoe; a no teki *wan* soema moro betre leki trawan, en a no falsi toe.

18. Ma da vroektoe vo geregtigheid, dati dem zaai nanga vrede na ini dem soema, disi de holi vrede.

KAP. 4.

Vo dem ogri luste nanga da kondrefasi nanga heimembre.

FA dati de kom dan, disi trobi nanga feti de na oen mindri? A no dati de kom vo dem ogri luste vo oen hede, disi de feti nanga makandra na ini oen skin?

2. Oen habi bigi hai, ma tog oen no habi noti; oen de djaloeseo en feti vo kisi sani, ma oen no kan kisi; oen de kroetoe en feti, ma oen no habi no wansani, vo di oen no begi.

3. En alwasi oen de begi, tog oen no kisi, vo di oen begi verkeerti; bikasi oen wani vermorsoe dasani na ini dem luste vo oenoe.

4. Oen soetaman nanga soetaoeman! oen no sabi taki, da

boenmati nanga kondre de vijanti nanga Gado? We, da soema, disi wani de wan kompe vo kondre, hem de wan vijanti vo Gado.

5. Ofoe somtem oen denke taki, Boekoe de taki vo soso taki: Da geest, disi de liebi na wi ini, hem de lobbi na wan djaloesoefasi?

6. Hem de gi moro foeloe gnade. Vo da hede Boekoe de taki: Gado de tapo dem bigimembre soema, ma dem, disi habi zakkafasi, hem de gi gnade.

7. We, zakka na Gado ondro dan! en potti oen srefi gi didiebri, dan hem sa ronwei, libi oenoe.

8. Go klosibei na Gado, dan hem sa kom klosibei na oenoe toe! Krini oen hanoe, oen zondari! en meki oen hatti kom santa, oen toehatti soema!

9. Fili oen nootoe, en kisi berouw, en krei! da lafoe vo oen moese tron krei, en da plisiri vo oen moese tron sari!

10. Zakka oen srefi na Masra fesi, dan hem sa hopo oenoe!

11. Oen brara! no taki ogri na trawan baka! Da soema, disi de taki ogri na hem brara baka, en disi de kroetoe hem brara, hem de taki ogri vo da wet, en a de kroetoe da wet. Ma efi joe kroetoe da wet, dan joe no *doe* da wet, ma joe de hem kroetoeman.

12. *Wan* nomo de, disi de

gi da wet; hem kan loesce soema, en hem kan pori soema. We, hoesoema da joe, disi joe de kroetoe wan trawan?

13. We dan, oenoe disi de taki: Tidei ofoe tamara wi sa go na so wan foto, ofoe na so wan; wi sa tan wan jari dapee, bai sani, seli sani en winni sani;

14. Di oen no sabi, san kan pasa tamara. Bikasi san da liebi vo oen de? A de wan smoko, disi soema kan si wan pikin piesi tem, en dan a lasi.

15. Na plesi vo dati a de fiti oen vo taki: Efi Masra wani, en efi wi de na liebi, dan wi sa doe disi ofoe dati.

16. Ma now nanga dem heimembre vo oenoe oen meki oen srefi bigi. Ala so soortoe bigi de ogri.

17. We, da soema, disi sabi vo doe boen, kaba a no doe, dati da wan zondoe gi hem.

KAP. 5.

Ala goedoe da sososani. Vo da pasienie na ini pina; vo da reti begi; wi moe helpi dem soema, disi verdwale, meki dem draai kom baka.

WE dan, oen goedoeman! krei en bari vo ala da mofinafasi, disi sa kom oen abra!

2. Dem goedoe vo oen pori, en worom ben njam oen klosi.

3. Da goutoe nanga zilver vo oen verroestoe, en da roestoe sa getuige, tori oenoe; a

sa njam oen skin leki faja ;
oen ben hipi foeloe goedoe
makandra vo dem laatste dei.

4. Loekoe, da paiman vo
dem wrokoman, disi ben koti
oen areisi, oen ben poeloe hafoe
na ini, en dati de bari ; en da
krei vo dem wrokoman doro
tee na Masra Zebaot jesi.

5. Oen ben liebi boen vo
troe na grontapo, oen ben
njam, san oen ben luste, oen
ben meki oen hatti (habi ala
plisiri), liebi fatoe, leki fa soe-
ma de liebi na da dei, te dem
slagti wan fatoe meti.

6. Oen ben vonisi da regt-
vaardiki soema, oen ben kili
hem srefi ; en hem no feti nanga
oenoe, helpi hem srefi.

7. We, holi pasiensie dan,
oen brara, tee Masra srefi sa
kom ! Loekoe, wan pranasi-
man de wakti da switi vroektoe
vo hem gron, en a de holi
pasiensie, tee a kisi da fosi
areen nanga da baka areen.

8. Da so oenoe toe moe holi
pasiensie, meki oen hatti kisi
tranga ; bikasi da kom vo
Masra de klosibei kaba.

9. No djeme na trawan
tapo, oen brara, vo oen no
kom na strafoe ! Loekoe, da
kroetoeman tanapoe na doro
mofu.

10. Oen brara vo mi, da
pina nanga da pasiensie vo
dem profeti, disi ben taki na
nem vo Masra, dati oenoe moe
teki vo wan exemple.

11. Loekoe, wi taki, blesi

vo dem, disi ben holi pasiensie !
Da pasiensie vo Job oen ben
jeri, en da kaba vo Masra oen
ben si, fa Masra habi toemoesi
boenhatti nanga sarihatti.

12. Ma moro foeloe, oen
brara vo mi, oen no moe sweri ;
oen no moe teki hemel, sweri ;
oen no moe teki grontapo toe,
sweri ; oen no moe sweri no
wan tra sweri toe. Ma da
ja vo oen moese de ja, en da
no vo oen moese de no, vo oen
no fadom na strafoe.

13. Efi wan soema na oen
mindri de na pina, meki a
begi. Efi wan soema hatti
habi plisiri, meki hem singi
psalm.

14. Efi wan soema na oen
mindri de siki, meki hem kali
dem gransoema vo gemeente
kom na hem, en meki dem
begi na hem tapo, zalvoe hem
nanga olie na nem vo Masra.

15. En da begi nanga bribi
sa helpi da sikiman, en Masra
sa hopo hem ; en efi a ben doe
zondoe, a sa kisi pardon.

16. Bekenti oen zondoe gi
makandra, en begi vo makan-
dra, vo oen kom boen baka.
Wan kragtigi begi vo wan regt-
vaardiki soema kan doe foeloe
vo troe.

17. Elias ben de so wan srefi
soema toe leki wi, ma a ben
begi wan begi, vo areen no
moe fadom ; en areen no ben
fadom na grontapo drie jari
nanga siksi moen langa.

18. En di a begi ageen,

hemel gi areen, en grontapo meki vroektoe.

19. Oen brara! efi somtem wan soema na oen mindri ben verdwale, libi da waarheid, en wan trawan tjari hem kom baka,

20. Da soema moe sabi taki, da soema disi de tjari wan zondari kom baka, meki a komoto na tapo da verdwale pasi vo hem, hem de poeloe wan zieli na ini dede, tapo foeloe foeloe zondoe.

DA FOSI BRIEVI VO APOSTEL PETRUS GI ALA BRIBISOEMA.

KAP. 1.

Vo dem goedoe en vo da switi hopoe, disi dem kristensoema de habi, en fa dem moe liebi en waka toe, vo dem kom waarti so wan bigi boen.

PETRUS, wan Apostel vo Jezus Kristus, gi dem vreemde soema, disi de liebi panja na Pontus en Galacia en Capadocia en Asia en Bitinia, dem, disi Masra ben teki vo hem,

2. En disi Gado Tata ben sabi na fesi kaba, en disi santa Jeje ben meki kom santa, vo dem gi jesi na Jezus Kristus, disi wasi dem nanga hem broedoe.—Gnade en vrede moe de nanga oen moro moro!

3. Grantangi vo Gado, da Tata vo wi Masra Jezus Kristus, disi ben meki wi kom njoegebore nanga da toemoesi bigi gnade vo hem, meki wi kisi wan reti liebi hopoe nanga da hopo baka vo Jezus Kristus na dede;

4. En vo wi kisi wan goedoe, disi no kan pori, en disi no habi vlaka, en disi no kom drei, en disi hem de holi kibri (gi oen) na ini hemel,

5. Gi oenoe, disi de meki da tranga vo Gado kibri oen na ini bribi, vo oen kisi da boen liebi vo teego, disi hem holi klari, meki a kom na krin na da baka tem.

6. Vo dati oen sa plisiri vo troe, alwasi vo noja (efi a de vanoodoe) oen de nanga sari vo wan sjatoe tem na ini so meni tesi;

7. Vo na ini dem tesi da bribi vo oen moe kom moro diri en waarti leki da goutoe, disi de go pori, en disi dem ben smelti na ini faja; en so oen sa kisi nem nanga grani nanga glori, te Jezus Kristus sa kom sori hem srefi na krin.

8. Oen no ben si hem, jete oen de lobbi hem, en oen bribi na hem, alwasi oen no de si

hem noja, en oen sa plisiri so wan gloriplisiri, disi no wan soema tongo no man vo taki,

9. Te oen sa kisi da marki vo da bribi vo oenoe, dati de da boen liebi vo oen zieli.

10. Vo da boen liebi disi, dem profeti ben haksi en zoekoe vo kom sabi toe; en dem ben taki na fesi kaba vo da gnade, disi sa kom na oenoe;

11. Bikasi dem ben zoekoe, vo hoe soema en vo hoe tem da Jeje vo Kristus ben taki, disi ben de na dem ini da tem, di a ben taki na fesi vo da pina vo Kristus en vo da glori, disi sa kom na baka.

12. Bikasi Gado ben sori dem taki, a no gi dem srefi, ma gi *wi* dem verteli demsani, disi *dem* soema ben meki oen kom sabi noja, di ben preeki da Evangelium gi oenoe nanga tranga vo santa Jeje, disi Gado ben seni komopo na hemel; we, demsani dem Engel srefi ben hangri vo kom loekoe.

13. Vo da hede oen moe holi oen hatti nanga oen membre klari leki wakaman, meki oen hai tan krin; en potti ala oen hopoe krin krin na tapo da gnade, disi oen sa kisi, te Jezus Kristus sa kom sori hem srefi.

14. Leki pikien, disi de harki boen, oen no moese doe moro, leki oen ben doe fositem, di oen no ben sabi moro betre, di oen ben liebi na ini dem luste.

15. Ma so leki Hem, disi ben kali oenoe, de santa, so srefi oenoe toe moe kom santa na ini ala oen liebi en waka.

16. Bikasi Boekoe de taki: Oen moe de santa, vo di Mi de santa!

17. En di oen de kali Gado oen Tata, disi de kroetoe, zondro a loekoe na soema persoon, ma so leki fa ibriwan soema wroko de; vo da hede, so langa oen de liebi diaso, oen moe liebi en waka nanga frede,

18. Di oen sabi taki, a no zilver ofoe goutoe, disi de go pori, ben verloesoe poeloe oenoe na ini da verkeerti liebi en waka, so leki fa oen ben si en leri na dem tata vo oenoe,

19. Ma da diri broedoe vo Kristus (ben verloesoe oenoe), di de wan krin lam, zondro foutoe.

20. Gado ben pramisi granwei kaba, vo seni hem kom, bifo a ben meki da fundamenti vo grontapo; ma now na disi bakatem a kom sori hem srefi vo oenoe hede;

21. Di nanga hem oen de bribi na da Gado, disi ben wieki hem baka na dede, en disi ben gi hem glori, meki oenoe kan habi bribi nanga hopoe na Gado.

22. We, krini oen zieli dan, di oen gi jesi na da waarheid nanga tranga vo da geest; vo oen lobbi dem brara zondro falsi, en vo oen lobbi makandra tranga nanga krin hatti.

23. Bikasi oen kom njoegebore, no nanga siri, disi de go pori, ma nanga siri, disi no de go pori, vo taki, nanga da liebi woortoe vo Gado, disi de tan tee vo alatem.

24. Bikasi alasan, disi habi liebi, de leki grasi, en ala glori vo soema de leki wan blomiki na sabana. Da grasi kom drei, en da blomiki fadom,

25. Ma da woortoe vo Masra tan tee vo alatem. En dati de da srefi woortoe, disi dem de preeki gi oenoe.

KAP. 2.

Pligti vo dem soema, disi ben kom njoegebore. Petrus vermane dem, vo dem sori gehoorzaam en vo dem holi pasiensie.

WE, poeloe trowei dan ala ogrihattifasi nanga falsifasi nanga djaloese nanga ala gongosa taktaki!

2. En leki njoegebore pikien oen moe hangri vo da krin melki vo da woortoe, meki oen kan gro nanga dati.

3. Efi troe troe oen ben tesi kaba, fa Masra de so switi.

4. Bikasi oen ben kom na hem leki na da liebi stoon, disi dem soema ben trowei; ma Gado ben teki hem, en a de diri en waarti gi hem.

5. So srefi oenoe toe, leki liebi stoon oen moe bouw oen srefi, tron wan hoso vo da geest, wan santa domine-famili, vo tjari so ofrandi vo da geest

kom, disi de switi na Gado vo Jezus Kristus hede.

6. Vo da hede dem ben skrivi toe na ini Boekoe taki: Loekoe, mi de potti wan aparti diri hoekoestoon na Zion; en da soema, disi de bribi na hem, no sa kisi sjem.

7. We, gi oenoe, disi de bribi, a de diri vo troe; ma gi dem, disi no wani bribi, a de da stoon, disi dem basi ben trowei, en disi ben tron hoekoestoon;

8. Wan stoon, disi de meki soema naki foetoe, en wan klipstoon, disi de meki *dem* soema fadom, disi naki foetoe na da woortoe, vo di dem no wani bribi; da so a ben moese kom nanga dem.

9. Ma oenoe de da lobbi famili, disi Gado ben teki vo hem, da domine-famili nanga koningfasi, da santa piple, da piple, disi de vo hem, vo oen moe meki ala soema kom sabi da boenhatti vo Masra, disi ben kali oen komoto na ini doengroe, kom na ini da verwondroe letti vo hem;

10. Oen, di no ben de wan piple fositem, ma now oen de da piple vo Gado; fositem oen no ben sabi gnade, ma now oen kisi gnade.

11. Oen lobbiwan! mi vermane oenoe, di oen de vreemde soema nanga wakaman, taki: Kibri oen srefi vo dem luste vo skin, disi de feti vo pori da zieli.

12. En meki da liebi en waka vo oen de opregti na mindri dem heiden, vo *dem* soema, disi de pori oen nem taki, oen de doe ogri, moe si dem boen wroko vo oenoe, en vo dem prijze Gado na da dei, disi sa meki alasan kom na krin.

13. Vo da hede oen moe zakka oen srefi na ala dem soema ondro, disi de na oen tapo, vo Masra hede; fosi na da koning ondro, bikasi hem de da moro granwan;

14. So srefi na dem granman, leki na dem trawan ondro, disi koning de seni go, vo strafoe dem, di doe ogri, en vo prijze dem, di doe boen.

15. Bikasi dati Gado wani, vo oen doe boen, en vo nanga dati oen tapo dem lau soema mofo, disi no sabi noti.

16. Leki fri soema (oen moe liebi), ma no so, leki oen teki da fri vo wan djakti vo tapo oen ogri, ma leki knegti vo Gado.

17. Respeki ala soema! Lobbi dem brara! Frede Gado! Respeki koning!

18. Oen slavoe! zakka oen srefi na oen masra ondro nanga ala frede; no wawan na dem boenwan nanga safriwan, ma na dem krasiwan ondro toc.

19. Bikasi dati de wan gnade, efi vo hem konsiensie hede na Gado fesi wan soema verdrage ogri, meki trawan doe hem kroekoetoe.

20. Bikasi dati no de gi oen wan boen nem, efi vo ogri-doe hede oen kisi strafoe; ma efi oen doe boen, kaba oen kisi strafoe, en oen teki dati nanga pasiensie, dati de wan gnade na Gado fesi.

21. We, so a de fiti da kali vo oenoe. Bikasi Kristus toe ben pina vo wi hede, en a libi wan exemple gi wi, fa oenoe moe waka na hem foetstapoe baka.

22. Hem no ben doe no wan zondoe, nooiti dem no ben finni wan bedriegi (taki) na hem mofo;

23. Hem no ben kosi baka, te soema kosi hem; en na ini ala hem pina a no ben krasi; ma a gi dati abra na hem ('Tata), disi de kroetoe nanga reti.

24. Hem srefi ben tjari ala wi zondoe na ini vo hem skin srefi na tapo da kruishoedoe, vo wi, te wi dede gi zondoe, moe liebi gi da geregtigheid; we, dem wonden vo hem ben meki oenoe kom boen baka.

25. Bikasi oen ben de leki skapoe, disi waka panja; ma now oen draai baka kom na da herder en biskop vo oen zieli.

KAP. 3.

Pligti vo man nanga wefi en vo ala tra kristensoema. Fa Kristus ben go preeki tee na ini dedekondre, en fa a ben hopo go na hem glori. Vo da doopoe.

SO srefi oen oeman! ibriwan vo oen moe zakka na da

man vo hem ondro, vo *dem*, disi no de bribi da woortoe jete, moe draai dem liebi toe zondro woortoe, nomo nanga da liebi en waka vo dem oeman ;

2. Te dem si da krin liebi en waka vo oenoe, en fa oen de frede Gado.

3. Oen no moe prodo nanga mooimooi, disi de na dorosei, vo taki, vo brei dem wiwiri mooi, hanga goutoe na skin, weri mooi klosi ;

4. Ma da inisei soema, disi de kibri na ini hatti, (moe prodo) nanga sani, disi no kan pori, vo taki, nanga wan tiri safri geest ; da dati de diri en waarti na Gado fesi.

5. Bikasi da so dem santa oeman vo fositem ben meki dem srefi mooi toe, di dem potti dem vertrouw na Gado tapo, en dem zakka na dem man vo dem ondro.

6. Leki Sara ben zakka gi Abraham, en a ben kali hem masra ; we, oenoe tron Sara pikien, efi oen doe boen, en efi no wan skrekisani no kan meki oen frede.

7. So srefi oen man ! oen moe liebi nanga dem nanga verstand, en di dem oeman de dem moro zwakawan, oen moe respek dem ; bikasi oen de mede-erfgenaam makandra vo da gnade vo liebi ; no meki no wansani tapo da begi vo oenoe !

8. Ma moro foeloe oen almal moe de leki *wan* hatti

nanga membre ; oen moe habi sarihatti, oen moe lobbi dem brara, oen moe habi boenhatti vo trawan, sori wan switifasi.

9. No pai ogri vo ogri baka, ofoe koskosi vo koskosi ; ma oen moe blesi trawan, di oen sabi taki, Gado ben kali oen, vo oen moe kisi blesi vo oen pors.

10. Bikasi da soema, disi wani habi plisiri nanga hem liebi, en disi wani liebi boen, moe dwingi hem tongo, vo a no taki ogri, en a moe tapo hem mofo, vo a no taki bedriegisani.

11. Meki a kaba vo doe ogri, meki a doe boen ; meki a zoekoe vrede, feti na hem baka.

12. Bikasi Masra hai de si dem regtvaardiki soema, en hem jesi de jeri da begi vo dem ; ma dem, disi de lobbi doe ogri, Masra de loekoe nanga tranga hai.

13. En hoesoema sa kan doe oen ogri, efi oen de feti na boensani baka ?

14. En alwasi oen de pina vo da geregtigheid hede, tog oen finni blesi. No frede da krasi vo dem, no skreki !

15. Ma vo Gado Masra oen moe habi wan santa frede na ini oen hatti. En alatem oen moe klari, vo gi ibriwan soema verantwoordoe, di de haksi oen vo da hopoe, disi de na oen ini ; nanga safri fasi en nanga respek (oen moe piki dem).

16. Zoekoe vo habi wan boen konsiensie alatem, vo dem soema, disi de pori oen nem taki, oen de doe ogri, moe kisi sjem, di dem kosi da boen liebi en waka vo oen na ini Kristus.

17. Bikasi efi Gado wani so, a moro betre taki, oen de pina vo boen wroko hede, leki vo ogridoe hede.

18. Bikasi Kristus toe ben pina wantron vo wi zondoe hede, da krinwan na plesi vo dem, disi no krin, vo hem tjari wi kom na Gado; dem ben kili hem skin troe, ma da geest ben gi hem liebi baka.

19. Nanga da geest a ben go toe, go preeki gi dem geest na ini doengroehoso,

20. Disi no ben harki fosi-tem, datem di Gado ben wakti nanga toemoesi pasiensie na Noa tem, di a ben meki da sipi klari, pee wan toe soema nomo ben kibri dem liebi na ini, vo taki aiti, na tapo da watra,

21. Di ben de wan printje vo da doopoe, disi de holi kibri wi toe noja; a no de poeloe doti na wi skin, ma a de da verbontoe taki, wi habi wan boen konsiensie na Gado fesi, (di wi kisi) nanga da hopo baka vo Jezus Kristus.

22. Disi ben hopo go na hemel, sidom na reti han sei vo Gado, en ala Engel nanga granwan nanga trangawan zakka na hem ondro.

KAP. 4.

Vo da pasiensie nanga troostoe na ini pina.

WE, di Kristus ben pina vo wi hede na ini hem liebisoemaskin, meki oenoe toe teki dati vo oen tranga, vo oen kisi da srefi membre; bikasi da soema, disi habi pijn na hem skin, hem de kaba nanga zondoe;

2. Vo da heeli tem, disi a habi vo liebi na ini skin jete, a no moe liebi moro, leki fa liebisoema de luste, ma leki fa Gado wani.

3. Bikasi a nofo, disi wi ben pasa da fosi liebi vo wi tee tidei na dem heiden fasi, ala di wi ben liebi en waka na ini takroedoe nanga luste nanga dringi nanga njam toemoesi pasa nanga droengoeliebi nanga ala takroe afgoderijwroko.

4. Dati de dangra dem now, di oen no de waka jajo moro nanga dem makandra na da srefi slingrifasi, en vo da hede dem de kosi oen;

5. Ma dem sa moese gi verantwoortoe na *Hem*, disi de klari kaba vo kroetoe ala soema, liebiwan nanga dedewan.

6. Bikasi vo dati hede dem ben preeki da Evangelium gi dem dedesoema toe, vo, alwasi na liebisoema fesi dem skin kisi dem strafeo, tog na Gado fesi dem moe liebi na ini geest.

7. Ma da kaba vo alasan kom klosibe kaba.

8. Vo da hede oen moe tan

nanga krin hai, waktu na ini begi! Ma moro foeloe oen moe lobbi makandra nanga wan krin lobbi; bikasi lobbi de tapo foeloe foeloe zondoe.

9. Teki makandra na ini oen hosoe zondro knoroe!

10. Dieni makandra, ibriwan nanga da gnade, disi hem ben kisi leki soema, disi sabi vo wroko boen nanga ala dem difrenti gnade vo Gado.

11. Efi wan soema de *taki* wansani, meki hem taki dati leki Gado woortoe! Efi wan soema doe wan diensti, meki hem doe dati nanga da tranga, disi Gado de gi hem! Na ini vo alasani Gado moe kisi bigi nem nanga Jezus Kristus, disi moe habi glori nanga kragti teego alatem. Amen.

12. Oen lobbiwan! no meki da faja vo da tési, disi ben kom oen abra vo tési oen, moe dangra oenoe, leki taki, da wan apartisani, disi kom oen abra.

13. Ma meki oen plisiri, vo di oen habi gemeenskap nanga da pina vo Kristus, vo, te hem sa kom sori hem glori, oenoe toe moe blijti en plisiri.

14. Blesi vo oenoe, efi trawan de kosi oen vo Kristus nem hede; bikasi da geest, di de wan geest vo glori en vo Gado, de na oen tapo; *dem* de kosi hem, ma *oenoe* de prijze hem.

15. No meki no wan vo oen moe pina, vo di a de wan kili-

man, ofoe foefoeroeman, ofoe disi doe ogri, ofoe disi bemoeje nanga tra soema wroko.

16. Ma efi wan soema de pina, vo di hem de wan kristensoema, dan hem no ha vo sjem, ma meki a prijze Gado vo dati.

17. Bikasi da tem de now, disi da kroetoe moese bigin na ini da hosoe vo Gado. Ma efi nanga *wi* fosi a bigin, fa da kaba vo *dem* soema sa de dan, disi no ben gi jesi na da Evangelium vo Gado?

18. En efi pikinmoro da regtvaardiki soema no sa doro dasani, hoepee da godlooze soema nanga da zondari sa tan dan?

19. Vo da hede dem soema, disi de na pina nanga Gado wani, dem moese holi doro vo doe boen, libi dem ziele abra na da vertrouw Gado, disi ben meki alasani.

KAP. 5.

Pligti vo dem gransoema, vo dem jonge soema en vo ala tra kristensoema.

DEM gransoema, disi de na oen mindri, mi vermane, vo di mi toe de wan gransoema nanga wan getuige vo da pina vo Kristus, en vo di mi sa kisi hafoe toe vo da glori, disi sa kom na krin bakatem, taki:

2. Loekoe da hipi vo Gado boen, disi de na oen ondro; potti hai na dem boen boen, no nanga dwingi, ma nanga

plisiri ; no vo paiman hede, bikasi dati de wan sjem, ma nanga oen heeli hatti ;

3. No leki soema, disi de sori wan masrafasi na tapo dasani, disi de vo Gado, ma oen moese de fesiman vo da hipi.

4. Dan, te da granherder sa kom sori hem srefi, oenoe sa kisi da glori-kroon, disi no kan pori.

5. So srefi oen jonge soema ! oen moese zakka na dem gran-soema ondro ; oen alamal moese zakka wan na trawan ondro ; zakkafasi moese de oen klosi. Bikasi Gado de tapo dem bigimembre soema ; ma na *dem*, disi habi zakkafasi, hem de gi gnade.

6. We, zakka oen srefi dan na ondro da tranga hanoe vo Gado, vo hem kan hopo oenoe, te hem joeroe sa kisi.

7. Ala oen sari oen moe teki hiti na hem tapo ; bikasi hem de zorgoe vo oenoe.

8. Tan nanga krin hai en wakti ; ikasi didiebri, da vijanti vo oenoe, de waka rontoe leki wan krasig tigrig, a de zoekoe, hoesoema a kan swali.

9. We, potti oen srefi gi hem, en holi bribi tranga, vo di oen sabi taki, da srefi pina de miti dem tra brara vo oen toe, di de na grontapo.

10. Ma da Gado vo ala gnade, disi ben kali wi na ini Kristus Jezus, vo kom na hem glori, disi tan teego, na baka di wi ben pina wan sjatoe tem, hem moe meki oen kom boen doro doro en vaste en tranga, meki oen habi wan boen stoon-foetoe.

11. Hem moe habi glori nanga kragti teego alatem. Amen.

12. Nanga Silvanus, da getrouw brara vo oenoe (so leki mi denki), mi ben skrivi wan toe woortoe, vo vermane oenoe, en vo meki oen kom sabi taki, dati de da reti gnade vo Gado, disi oen de na ini.

13. Da gemeente, di de na Babilon, en disi Masra ben verkiesi toe so leki oenoe, seni taki oen odi ; so srefi mi pikien Markus toe.

14. Taki makandra odi nanga da bosi vo lobbi. Vrede moe de nanga oen alamal, oenoe, disi de na ini Kristus Jezus ! Amen.

DA TRA BRIEVI VO APOSTEL PETRUS GI ALA BRIBISOEMA.

KAP. 1.

Petrus vermane dem, vo liebi wan reti kristenliebi. Vo da glori vo Kristus. Vo da profeti-woortoe.

SIMON Petrus, wan knegti nanga Apostel vo Jezus Kristus, gi dem, disi ben kisi da srefi waarti bribi leki wi toe na ini da geregtigheid vo wi Gado en Helpiman Jezus Kristus.

2. Gnade nanga vrede moe de nanga oenoe moro moro, di oen kom sabi Gado nanga Jezus Kristus, wi Masra !

3. So leki da Gadotranga vo hem ben gi wi alasani, di wi habi vanoodoe, vo wi kan liebi wan reti Gadoliebi, di a meki wi kom sabi Masra, disi ben kali wi nanga hem glori en tranga ;

4. Nanga dati a ben gi wi dem moro bigi en waarti pramisi, taki, nanga dem oen sa kisi hafoe vo da Gadofasi, efi oen libi dem pori luste vo kondre.

5. We, vo da hede oenoe toe moese doe ala moeiti vo dati, meki da bribi vo oen moe moksi nanga boen manieri ; en nanga dem boen manieri oen moe habi reti verstand ;

6. En nanga da reti verstand oen moe kan dwingi oen srefi ; en di oen de dwingi oen srefi,

oen moe ha pasiensie ; en na ini da pasiensie oen moe sori taki, oen frede Gado ;

7. En nanga da frede vo Gado da braralobbi moe moksi ; en nanga da braralobbi da lobbi vo ala soema.

8. Bikasi efi oen habi ala demsani disi foeloe, dati sa meki oen no tan lezi en zondro vroektoe na ini da sabi, di oen sabi wi Masra Jezus Kristus.

9. Ma da soema, disi no habi demsani disi, hem de blinde, a no kan si farawei, en a vergiti kaba, fa hem ben kom krin, komopo na ini dem fosi zondoe vo hem.

10. Vo da hede, oen brara ! oen moe doe moeiti moro moro, vo meki da kali nanga da teki, disi Masra ben kali en teki oenoe, kom vaste ; bikasi efi oen de doe so, dan oen no sa fadom nooiti.

11. En da so dem sa hopo da pasi bradi gi oenoe, vo go na ini da kondre vo wi Masra en Helpiman Jezus Kristus, disi sa tan teego.

12. Vo da hede mi no sa kom weri, vo membre oen demsani alatem, alwasi oen srefi sabi dem kaba, en oen tan vaste na ini da waarheid, disi oen de sabi noja.

13. Bikasi mi de loekoe

dati vo mi pligti, vo, so langa mi de liebi na ini disi hoso jete, mi wieki oen hopo, ala di mi vermane oenoe ;

14. Bikasi mi de sabi taki, mi sa verhuizi hesi, komoto na ini disi hoso, so leki wi Masra Jezus Kristus ben sori mi kaba.

15. Ma mi sa doe moeiti, vo, te mi gowei kaba, oen moe habi wansani, disi de meki oen holi dati na oen membre alatem.

16. Bikasi di wi ben meki oen kom sabi da kragti nanga da kom vo wi Masra Jezus Kristus, wi no ben waka na dem soso leitori baka, disi trawan ben praktizeeri na wan konifasi ; ma wi srefi hai ben si da bigi glori vo hem.

17. Bikasi Gado Tata ben gi hem bigi nem nanga glori, di da stem vo da toemoesi hei glori kom na hem taki : Disi de mi lobbi Pikien ; nanga hem mi habi mi plisiri.

18. En da stem, disi ben komopo na ini hemel, wi srefi ben jeri, di wi ben de nanga hem na tapo da santa bergi.

19. Wi habi wan profetiwoortoe, disi de vaste vo troe ; en oen sa doe boen, efi oen potti membre na hem, teki hem leki wan lampoe, disi de letti na wan doengroe plesi so langa, tee dei sa broko, en da deistaar sa hopo na ini oen hatti.

20. Fosi oen moese sabi

taki, no wan profetitaki de na Boekoe, disi wan soema kan poeloe, so leki fa hem wani.

21. Bikasi dem profeti na ouroetem no ben taki dem tori nanga liebisoema wani ; ma dem santa soema vo Gado ben taki so sani, disi santa Jeje ben gi dem vo taki.

KAP. 2.

Vo dem falsi leri en vo da pori vo kerki.

MA falsi profeti ben de toe na mindri vo da piple ; so leki na oen mindri toe falsi leriman sa kom, disi sa kori en pori soema safri ; dem no sa wani sabi da Masra, disi ben bai dem ; en so dem sa hali wan hesi strafoe nanga pori kom na dem srefi tapo.

2. En foeloe soema sa waka go na dem baka na ini da srefi pori liebi ; en vo dem hede trawan sa kosi da pasi vo waarheid.

3. Na ini da bigihaifasi vo dem dem sa zoekoe nanga leitaki, vo kisi oen leki wan negosisani ; ma da vonisi vo dem, disi komopo granwei kaba, no sa draai, en da verdoemenis vo dem no de slibi.

4. Bikasi dem Engel srefi, disi ben doe zondoe, Gado no ben libi zondro strafoe, ma a hiti dem na ini hel, potti dem na boeje na ini doengroe, meki dem tan dapee tee na da bigi kroetoe.

5. So srefi a no ben kibri

da fosi grontapo toe, buiti Noa, da preekiman vo geregtigheid; hem a ben kibri nanga sebi trawan moro, di a ben meki da zondoevloedoe kom na tapo da kondre vo dem godlooze soema.

6. So srefi a ben bron dem foto Sodom nanga Gomora, tee dem tron asesi, a verdoem en draai dem krin krin; en nanga dati a ben sori wan exemple gi dem tra godlooze soema, disi sa kom na baka.

7. Ma da regtvaardiki Lot, disi dem takroe soema ben pina na alafasi nanga dem sjemwroko vo dem, hem a ben verloesoe poeloe dapee.

8. Bikasi di da regtvaardiki soema ben liebi na dem mindri, en di a ben moese si en jeri ala dasani, dem onregtvaardiki wroko ben pina da regtvaardiki zieli vo hem dei vo dei.

9. Da so Masra de sabi, vo verloesoe poeloe dem vroom soema na ini da tesi, en vo holi kibri dem onregtvaardiki soema tee na da dei vo kroetoe, meki dem kisi dem strafoe.

10. Ma moro foeloe *dem* soema (sa kisi strafoe), disi de liebi en waka na ini dem takroe luste vo skin, en disi de veragti dem gransoema, en disi de asranti, sori tranga hede, disi no frede srefi, vo kosi dem moro heiwan.

11. Kaba dem Engel srefi, disi habi moro bigi kragti nanga

tranga, dem no sa klage en kosi so soema na Masra fesi.

12. Ma dem trawan de leki dem meti, disi no habi verstand, en disi de kom na liebi, nomo vo soema kisi dem, kili dem: so dem de kosi, zondro dem sabi, vo san hede; en dem sa go lasi na ini da porifasi vo dem srefi;

13. En dem sa kisi da paiman vo da ongeregtigheid. Bikasi vo liebi boen ala dei, dati dem de loekoe leki dem plisiri; dem de sjemvlaka nanga tingidoti; dem de prodo srefi nanga da bedriegifasi vo dem, ala di dem sidom njam nanga oen na wan tafra.

14. Dem hai vo dem foeloe nanga soetadoe, dem no kan kaba vo doe zondoe; dem de seti trapoe toe gi dem soema, disi no de tranga jete na ini bribi, vo hali dem kom abra toe; dem hatti vo dem kom koni vo troe na ini da gridifasi; dem de vervloektie pikien.

15. Dem ben libi da reti pasi, en dem verdwale; dem teki waka da pasi vo Bileam, da pikien vo Beor, disi ben lobbi da paiman vo ongeregtigheid.

16. Ma a ben kisi da strafoe toe vo hem ongeregtigheid. Bikasi da stom meti, di a ben sidom na hem tapo, bigin vo taki nanga liebisoema stem, a tapo da profeti na ini da laufasi vo hem.

17. So soortoe soema de leki

peti zondro watra; dem de wolkoe, disi wan draaiwinti de tjari; we, dem sa finni dem plesi na ini da moro bigi doengroe teego.

18. Bikasi dem de prodo nanga bigi taki, disi no waarti noti; en nanga dem luste vo skin en nanga da takroe liebi dem de zoekoe vo hali dem soema kom abra, disi ben ron boen boen komoto kaba na dem soema mindri, disi de waka verdwale;

19. Dem pramisi dem, taki, dem sa meki dem kom fri, kaba dem srefi de slavoe vo da porifasi. Bikasi da soema, .disi ben winni joe, da hem slavoe joe de.

20. Bikasi efi dem ben komoto kaba na ini da doti vo kondre, di dem ben kom sabi wi Masra nanga wi Helpiman, Jezus Kristus, kaba dem fadom baka na ini trapoe ageen, meki soema winni dem, dan a kom moro ogri nanga dem na bakatem, leki a ben de fositem.

21. Bikasi a ben sa de moro betre vo dem, efi dem no ben kom sabi da pasi vo geregtigheid nooiti wantem, leki taki, dem sabi hem, kaba dem draai baka, libi da santa gebod, disi dem ben kisi.

22. Bikasi a kom so nanga dem, leki da troe odo de taki: Dagoe de njam dasani baka, disi a ben pio; en so srefi: Te hagoe komoto na wasi, wantem

a go rolo hem srefi baka na ini tokotoko.

KAP. 3.

Na dem laatste tem wan toe soema nomo sa bribi. Vo da laatste kom vo Kristus, en fa wi moe meki wi srefi klari.

WE, oen lobbiwan, dati de now da brievi di vo toe, disi mi de skrivi gi oenoe; na ini ala toe brievi mi de gi oen som vermane, vo seki oen, vo oen wieki, meki oen zoekoe vo habi wan opregti hatti;

2. En meki oen membre dem woortoe, disi dem santa profeti ben taki na fesi, en (meki oen membre) da gebod vo wi, di de Apostel vo wi Masra nanga wi Helpiman.

3. En dati oen moe sabi moro foeloe taki, na dem laatste dei spotoeman sa kom, disi sa waka na dem luste vo dem srefi baka;

4. En dem sa taki: Hoepee da pramisi tan dan taki, hem sa kom baka? Bika vo sinsi dem tata ben go slibi, alasan ben tan so, leki fa a ben de, sinsi vo da tem, di Gado ben meki alasan.

5. Ma vo expresi dem no wani sabi taki, nanga da woortoe vo Gado da hemel ben de granwei kaba, en grontapo ben de toe, disi komopo na ini watra, en disi tan na ini watra;

6. Nanga dati da grontapo vo datem ben lasi, di da watra

vo da zondoevloedoe meki a soengoe.

7. Ma da hemel nanga da grontapo vo noja hem de kibri nanga da srefi woortoe; en a de holi kibri dem, meki dem go na faja na da dei vo kroetoe, te dem godlooze soema sa go na da verdoemenis.

8. Ma da *wan* sani oen moe sabi, oen lobbiwan! taki, na Masra hai wan enkli dei de tan leki doezend jari, en doezend jari leki *wan* dei.

9. Masra no de draai nanga dasani, disi hem ben pramisi, so leki som soema de denke taki, a de draai langa toemoesi; ma a de holi pasiensie nanga wi, a no wani no wan soema no moe go lasi, ma ala soema moe draai dem liebi.

10. Ma da dei vo Masra sa kom leki wan foefoeroeman na neti; dan dem hemel sa lasi gowei nanga bigi babari, en dem elementi sa smelti na ini da tranga faja; so srefi grontapo toe sa bron krin krin nanga ala dem wroko, disi de na hem tapo.

11. We, di ala dem sani de go lasi en pori, a no fiti oen dan, vo oen liebi en waka wan santa Gadoliebi?

12. Tog oen verwakti vo go miti da kom vo da bigi dei vo Masra hesi, da dei, disi dem hemel sa bron na ini faja, gowei, en dem elementi sa smelti na ini da tranga faja.

13. Ma *wi* de wakti wan

njoe hemel nanga wan njoe grontapo, so leki hem ben pramisi; en na dapee geregtigheid sa liebi.

14. Vo da hede, oen lobbiwan! di oen de verwakti demsani disi, doe moeiti dan, vo hem moe finni oen zondro vlaka en zondro foutoe en nanga vrede!

15. En da pasiensie vo wi Masra oen moe loekoe vo da boen vo oen zieli, so leki wi lobbi brara Paulus ben skrivi toe gi oenoe nanga da dipi verstand, disi Masra ben gi hem;

16. En so a de doe na ini ala dem brievi vo hem, te a de taki vo demsani disi; som tori de na ini toe, disi de trobi soema vo kisi dem krin; en dati *dem* soema de teki, draai, disi no sabi sani, en disi no de tranga na ini bribi, so leki dem de doe toe nanga dem tra boekoe; en nanga dati dem de pori dem srefi.

17. Ma oenoe, oen lobbiwan vo mi! di oen sabi dati na fesi, meki oen voorzigtigti, vo da verkeerti fasi vo dem ogri soema no moe kori oenoe toe, tjari oen go nanga dem, en vo oen no moe fadom, komoto na ini da vaste bribi vo oenoe!

18. Ma meki oen gro na ini da gnade en na ini da sabi, disi oen sabi wi Masra nanga wi Helpiman, Jezus Kristus; Hem moese habi glori nojaso en tee vo alatem! Amen.

DA FOSI BRIEVI VO APOSTEL JOHANNES GI ALA BRIBISOEMA.

KAP. 1.

Vo da woortoe vo liebi en vo da gemeenskap nanga Gado.

DASANI, disi ben de vo sinsi bigin, disi wi ben jeri, en disi wi ben si nanga hai, en disi wi ben loekoe, en disi wi hanoë ben fassi toe, da vo taki, vo da woortoe vo liebi;

2. (Bikasi da liebi ben kom sori hem srefi, en wi ben si hem; wi de taki krin, meki oen kom sabi da liebi, disi de sinsi vo alatem, disi ben de nanga Gado Tata, en disi ben sori hem srefi gi wi;)

3. Dasani, disi wi ben si en disi wi ben jeri, dati wi de meki oen kom sabi, vo oenoe toe moë habi gemeenskap nanga wi; ma da gemeenskap vo wi de nanga da Tata en nanga hem Pikien Jezus Kristus.

4. En wi de skrivi demsani gi oenoe, vo oen moë habi wan reti plisiri.

5. En dati de da tori, disi wi ben jeri na hem (mofo), en disi wi de meki oen kom sabi, taki: Gado de wan letti, en na hem ini no wan doengroe no de.

6. Efi wi de taki, wi habi gemeenskap nanga hem, kaba wi de liebi en waka na ini doengroe, dan wi de meki lei, en wi no de doe da waarheid.

7. Ma efi wi de liebi en waka na ini letti, dan wi habi gemeenskap nanga makandra; en da broedoe vo Jezus Kristus, hem Pikien, dati de krini wi, poeloe ala zondoe.

8. Efi wi de taki, wi no habi zondoe, dan wi de kori wi srefi, en da waarheid no de na wi ini.

9. Ma efi wi bekenti wi zondoe, dan hem de getrouw en regtvaardiki, so tee hem de gi wi pardon vo wi zondoe, en a de krini wi toe, poeloe ala ongeregtigheid.

10. Efi wi de taki, wi no ben doe zondoe, dan wi de meki hem tron wan leiman, en hem woortoe no de na wi ini.

KAP. 2.

Kristus de begi gi wi. Fa wi kan kom sabi dem bribisoema. Wi verpligti vo lobbi makandra, veragti da kondrefasi. Da Anti-kristus.

OEN lobbi pikien vo mi! mi de skrivi dati gi oenoe, vo oen no moë doe zondoe. En efi wan soema ben doe zondoe, dan wi habi wan soema na wi Tata sei, disi de begi gi wi, dati da Jezus Kristus, da regtvaardikiwan.

2. Hem de da verzoening toe vo wi zondoe, ma no vo

wi zondoe wawan, ma vo di vo heeli grontapo toe.

3. En na dati wi kan si troe taki, wi de sabi hem, efi wi holi dem gebod vo hem.

4. Da soema, disi de taki : Mi sabi hem, kaba a no holi dem gebod vo hem ; da soema de wan leiman, en da waarheid no de na ini vo so wan soema.

5. Ma da soema, disi de holi da woortoe vo hem, na hem ini da reti lobbi vo Gado de troe troe. Na dati wi de si taki, wi de na hem ini.

6. Da soema, disi de taki, hem tan na hem ini, so wan moe liebi en waka toe, leki fa Kristus ben liebi en waka.

7. Oen brara ! mi no de skrivi wan njoe gebod gi oenoe, ma da ouroe gebod, disi oen ben jeri vo sinsi bigin kaba. Da ouroe gebod, dati de da woortoe, disi oen ben jeri vo sinsi bigin kaba.

8. Ma tog mi de skrivi hem gi oen ageen leki wan njoe gebod ; dasani, disi de troe troe na hem ini, moe de na oenoe ini troe toe. Bikasi da doengroe pasa kaba, en da reti letti de skjijn noja.

9. Da soema, disi de taki, hem de na ini letti, kaba a habi ogrihatti vo hem brara, hem de na ini doengroe jete.

10. Da soema, disi de lobbi hem brara, hem de tan na ini letti, en a no meki soema naki foetoe, fadom.

11. Ma da soema, disi habi

ogrihatti vo hem brara, hem de na ini doengroe, en a de waka na ini doengroe, en a no sabi, na hoepee a de go ; bikasi da doengroe ben blindi dem hai vo hem.

12. Oen pikien vo mi, mi de skrivi so gi oenoe ; bikasi oen ben kisi pardon vo oen zondoe vo hem nem hede.

13. Mi de skrivi gi oenoe, oen tata ! bikasi oen ben sabi Hem, disi de vo sinsi bigin. Mi de skrivi gi oenoe, oen jonkman ! bikasi oen ben winni da ogriwan. Mi de skrivi gi oenoe, oen pikien ! bikasi oen ben sabi da Tata.

14. Mi ben skrivi gi oenoe, oen tata ! bikasi oen ben sabi Hem, disi de vo sinsi bigin kaba. Mi ben skrivi gi oenoe, oen jonkman ! bikasi oen de tranga, en da woortoe vo Gado de tan na oen ini, en oen ben winni da ogriwan.

15. Oen no moe lobbi kondre nanga san disi de na kondre. Efi wan soema lobbi kondre, dan da lobbi vo da Tata no de na hem ini.

16. Bikasi alasani, disi de na kondre, vo taki, da luste vo skin, da luste vo hai, nanga da bigifasi vo liebi, dati no komopo na da Tata, ma na kondre.

17. En kondre de go lasi nanga ala hem plisiri ; ma da soema, disi de doe Gado wani, hem sa tan teego.

18. Oen lobbi pikien ! da

kroboi joeroe de kaba; en so leki oen ben jeri taki, da Antikristus sa kom, we, so leki wi de, foeloe Antikristus de kaba, en na dati wi kan si taki, da kroboi joeroe kom kaba.

19. Dem ben komopo na wi mindri toe, ma dem no ben de vo wi; bikasi efi dem ben sa de vo wi, dem ben sa tan nanga wi; ma (dati kom so), vo dem moese kom na krin taki, dem alamal no ben de vo wi.

20. Ma oenoe habi da wijje vo da Santawan, en oen sabi alasani.

21. Mi no skrivi gi oenoe, leki taki, oen srefi no sabi da waarheid, ma vo di oen de sabi hem, en (vo di oen de sabi toe taki,) na ini da waarheid no wan lei no komopo.

22. Hoesoema de wan leiman, buiti da soema, disi de strij taki, Jezus no de Kristus. Dati de da Antikristus, disi de strij taki, da Tata no de, en da Pikien no de.

23. Ibriwan soema, disi de strij taki, da Pikien no de, hem no habi da Tata toe.

24. We, dasani disi oen ben jeri vo sinsi bigin kaba, dati moe tan na oen ini. Efi dasani, disi oen ben jeri vo sinsi bigin kaba, sa tan na oen ini, dan oenoe sa tan toe na ini da Pikien en na ini da Tata.

25. En dati de da pramisi, disi hem ben pramisi wi (taki, hem sa gi wi) da liebi vo teego.

26. Ala demsani disi mi de

skrivi gi oenoe vo dem soema hede, disi de leri oen verkeerti.

27. Ma da wijje, disi hem ben gi oen, sa tan na oen ini, en so oen no ha vanoodoe, vo wan soema leri oenoe; ma so leki fa da wijje vo da Jeje de leri oen alasani, so a de troe, a no de wan lei; en so leki fa hem ben leri oenoe, so oen moe tan na ini.

28. We dan, oen lobbi pikien! tan na hem ini, vo wi kan habi kouroe hatti, te hem sa kom sori hem srefi, en vo wi no kisi sjem na hem fesi, te hem sa kom baka.

29. Efi oen sabi taki, hem de regtvaardiki, dan oen moe sabi toe taki, ibriwan soema, disi de doe reti, hem de wan pikien vo hem.

KAP. 3.

Vo da reti kristenliebi nanga da reti kristenlobbi.

LOEKOE, hoe bigi lobbi dati, disi wi Tata ben lobbi wi, di wi sa nem pikien vo Gado! Vo da hede kondre no de sabi wi, di a no de sabi hem.

2. Oen lobbiwan, wi de pikien vo Gado noja, kaba a no kom na krin jete, san wi sa de (bakatem). Ma dati wi de sabi taki, te hem sa kom, dan wi sa geersi hem; bikasi wi sa si hem, so leki fa hem de.

3. We, ibriwan soema, disi de hopoe dasani vo hem, sa

krini hem srefi, so leki fa hem de krin.

4. Ibriwan soema, disi de doe zondoe, hem de doe ongeregtigheid ; bikasi da zondoe srefi de da ongeregtigheid.

5. En oen sabi taki, hem ben kom dia, vo a poeloe wi zondoe, so leki na hem ini no wan zondoe no de.

6. Ibriwan soema, disi de tan na hem ini, hem no doe zondoe ; ma da soema, disi de doe zondoe, hem no ben si hem, en a no ben sabi hem nooiti.

7. Oen lobbi pikien ! no meki no wan soema kori oenoe ! Da soema, disi de doe reti, hem de regtvaardiki, so leki fa Gado de regtvaardiki.

8. Da soema, disi de doe zondoe, hem de vo didiebri ; bikasi vo sinsi bigin kaba didiebri de doe zondoe. Vo dati hede da Pikien vo Gado ben kom, vo hem broko en pori dem wroko vo didiebri.

9. Da soema, disi ben trouwan pikien vo Gado, hem no de doe zondoe, vo di da siri vo Gado de tan na hem ini ; en so hem no kan doe zondoe, vo di hem de wan pikien vo Gado.

10. Dati de meki a kom na krin, hoesoema de dem pikien vo Gado, en hoesoema de dem pikien vo didiebri. Ibriwan soema, disi no doe reti, en disi no lobbi hem brara, no de vo Gado.

11. Bikasi wi moe lobbi makandra ; dati de da bood-

skopoe, disi oen ben jeri vo sinsi bigin kaba.

12. Wi no moe doe so, leki Kain, disi ben de vo da ogriwan, en disi ben kili hem brara. En vo san hede a ben kili hem ? Vo di dem wroko vo hem ben de ogri, ma di vo hem brara ben de regtvaardiki.

13. Oen no moe verwondroe, oen brara, efi kondre no lobbi oenoe.

14. Wi de sabi taki, wi komoto na ini dede, kom na liebi ; bikasi wi de lobbi dem brara. Da soema, disi no de lobbi hem brara, hem de fika jete na ini dede.

15. Ma da soema, disi habi ogrihatti vo hem brara, hem de wan kiliman ; en oen sabi taki, wan kiliman no habi da boen liebi vo teego so, vo a tan na hem ini.

16. Nanga dati wi kom sabi da reti lobbi, vo di hem ben gi hem liebi abra vo wi hede ; en wi moese gi wi liebi abra toe vo dem brara hede.

17. Ma efi wan soema habi goedoe vo disi grontapo, kaba a de si taki, hem brara mankeeri sani, ma a meki hem hatti tranga, a no gi hem noti : fa da lobbi vo Gado kan tan na hem ini ?

18. Oen lobbi pikien ! no meki wi lobbi nanga woortoe ofoe nanga tongo nomo, ma manga *doe* en nanga *troe*.

19. En nanga dati wi de sabi taki, wi de vo da waarheid, en

so wi kan meki wi hatti kouroe na hem fesi ;

20. Bikasi alwasi wi hatti srefi de klage wi, tokoe Gado de bigi moro leki wi hatti, en hem de sabi alasanani.

21. Oen lobbiwan ! efi wi hatti no de verdoem wi, dan wi habi kouroe hatti na Gado fesi.

22. En alasanani, disi wi de begi, dati hem sa gi wi, vo di wi holi dem gebod vo hem, en wi de doe, san disi boen na hem.

23. En hem gebod de, vo wi bribi na da nem vo hem Pikien Jezus Kristus, en vo wi lobbi makandra, so leki fa hem ben gi wi da gebod.

24. En da soema, disi de holi dem gebod vo hem, da soema de tan na hem ini, en hem de tan na ini da soema. En na dati wi kan si taki, troe, hem tan na wi ini : (vo taki,) na da geest, disi hem ben gi wi.

KAP. 4.

Johannes waarskouwe dem bribisoema vo dem falsi leri. Wi moe lobbi Gado nanga ala dem tra soema toe.

OEN lobbiwan ! no bribi ibriwan geest, ma tesi dem geest, efi dem de vo Gado ; bikasi foeloe falsi profeti de waka rontoe na kondre.

2. Nanga dati oen kan sabi da geest vo Gado taki : Ibriwan geest, disi de bekenti taki,

Jezus Kristus ben tron wan liebisoema, hem de vo Gado.

3. Ma ibriwan geest, disi no bekenti taki, Jezus Kristus ben tron wan liebisoema, hem no de vo Gado. En dati de da geest vo da Antikristus, disi oen ben jeri taki, a sa kom ; en leki wi de, a de na kondre kaba.

4. Oenoe de vo Gado, oen lobbi pikien, en oen winni dem trawan ; bikasi Hem, disi de na oenoe ini, de bigi moro leki disi de na kondre.

5. Dem trawan de vo kondre, en vo da hede dem de taki sani vo kondre, en kondre de jeri dem.

6. *Wi* de vo Gado ; da soema, disi de sabi Gado, hem de jeri wi, ma da soema, disi no de vo Gado, hem no de jeri wi. Nanga dati wi de sabi da geest vo waarheid nanga da geest vo leifasi.

7. Oen lobbiwan ! meki wi lobbi makandra ! bikasi *lobbi* de vo Gado ; en da soema, disi de lobbi trawan, da hem Gado ben gebore, en hem de sabi Gado.

8. Da soema, disi no de lobbi trawan, hem no de sabi Gado ; bikasi Gado de da *lobbi*.

9. Nanga dati wi ben kom si, fa Gado de lobbi wi, vo di Gado ben seni da wangebore Pikien vo hem kom na gron-tapo, vo nanga hem wi moe finni liebi.

10. Dati de da lobbi : no vo

taki, wi ben lobbi Gado ; ma hem ben lobbi wi, en a ben seni hem Pikien kom, vo hem de da verzoening vo wi zondoe.

11. Oen lobbiwan ! di Gado ben lobbi wi so, vo da hede wi verpligti vo lobbi makandra toe.

12. No wan soema no ben si Gado nooiti. Ma efi wi lobbi makandra, dan Gado de tan na wi ini, en da lobbi vo hem kom tranga na wi ini.

13. Na dati wi kan si taki, wi de tan na hem ini, en hem de tan na wi ini, di hem ben gi wi hafoe vo da geest vo hem.

14. En wi srefi ben si, en wi getuige taki, da Tata ben seni da Pikien kom, vo hem de da Helpiman vo kondre.

15. We, da soema, disi bekenti taki, Jezus de da Pikien vo Gado, na da soema ini Gado de tan, en hem de tan na ini Gado.

16. En wi ben sabi en bribi da lobbi, disi Gado habi vo wi. Gado de da lobbi, en da soema, disi de tan na ini da lobbi, hem de tan na ini Gado, en Gado de tan na hem ini.

17. Nanga dati da lobbi kom so tranga na wi ini, a sa meki wi habi kouroe hatti na da dei vo kroetoe, di wi sabi taki, so leki hem de, so srefi wi de toe na disi grontapo.

18. Frede no de na ini lobbi, ma da reti lobbi de poeloe da frede ; bikasi frede habi pijn.

Ma da soema, disi de frede, hem no de reti na ini lobbi.

19. Wi de lobbi hem, vo di hem fosi ben lobbi wi !

20. Efi wan soema taki : Mi lobbi Gado, kaba a habi ogrihatti vo hem brara, da soema de wan leiman. Bikasi efi wan soema no de lobbi hem brara, disi hem kan si : fa a kan lobbi Gado dan, disi hem no de si ?

21. Bikasi da gebod hem srefi ben gi wi, vo taki : da soema, disi de lobbi Gado, moe lobbi hem brara toe.

KAP. 5.

Vo da bribi, disi habi lobbi, en disi de meki wi winni alasani. Da getuigenis vo da waarheid. Kristus de Gado.

WAN soema, disi de bribi taki, Jezus hem da Kristus, da soema Gado ben gebore ; en da soema, disi de lobbi Gado, di ben gebore hem, hem de lobbi da soema toe, disi Gado ben gebore.

2. Nanga dati wi de sabi taki, wi lobbi dem, disi de pikien vo Gado, efi wi lobbi Gado, en efi wi holi dem gebod vo hem.

3. Bikasi dati de da lobbi, di wi lobbi Gado, efi wi holi dem gebod vo hem ; en dem gebod vo hem no hebi.

4. Bikasi alasani, disi Gado ben gebore, de winni kondre ; en da bribi vo wi de da winni, disi ben winni kondre.

5. Ma hoesoema kan winni

kondre, buitida soema, diside bribi taki, Jezus de da Pikien vo Gado?

6. Dati de hem, diside kom nanga watra en nanga broedoe, vo taki: Jezus Kristus, no nanga watra wawan, ma nanga watra en nanga broedoe. En da geest srefi de da soema, diside getuige taki, da geest de waarheid.

7. Bikasi *drie* de, diside getuige [na ini hemel, vo taki: da Tata, da Woortoe nanga da santa Jeje; en dem drie de *wan*.

8. So srefi *drie* de toe, diside getuige na grontapo,] vo taki: da geest nanga da watra nanga da broedoe, en dem drie makandra de taki da srefi sani.

9. Efi wi teki da getuigenis vo liebisoema, dan tog da getuigenis vo Gado de moro bigi; bikasi dati de da getuigenis vo Gado, diside hem ben getuige vo hem Pikien.

10. Da soema, diside bribi na da Pikien vo Gado, hem habi da getuigenis na ini hem hatti. Ma da soema, diside no de bribi Gado, hem de meki Gado tron wan leiman, vo di hem no de bribi da getuigenis, diside Gado de getuige vo hem Pikien.

11. En dati de da getuigenis taki: Gado ben gi wi da liebi vo teego, en da liebi diside de na ini hem Pikien.

12. Wan soema, diside habi da Pikien, hem habi da liebi;

ma da soema, diside no habi da Pikien vo Gado, hem no habi da liebi.

13. Dati mi ben skrivi gi oenoe, diside de bribi na da nem vo da Pikien vo Gado, vo meki oen kom sabi taki, oen habi da liebi vo teego, en vo oen bribi na da nem vo da Pikien vo Gado.

14. En dati de da boen ver-trouw, diside wi habi na hem tapo, taki, efi wi begi wansani nanga hem wani, dan hem de jeri wi.

15. En efi wi sabi taki, hem de jeri wi, san wi begi hem, dan wi de sabi toe taki, wi sa kisi dasani, diside wi ben begi hem.

16. Efi wan soema si taki, hem brara de doe zondoe, so wan zondoe, diside no waarti dede, dan a moe begi gi hem, meki a kibri liebi gi hem; mi taki dati vo dem soema, diside no doe so zondoe, diside waarti dede. Wan zondoe de, diside waarti dede; vo dati mi no de taki, trawan moe begi.

17. Alasani, diside no reti, de zondoe; ma tog so zondoe de, diside no waarti dede.

18. Wi de sabi taki, da soema, diside Gado ben gebore, hem no de doe zondoe; ma da soema, diside Gado ben gebore, hem de kibri hem srefi, en da ogriwan no sa meli hem.

19. Wi de sabi taki, wi de vo Gado, ma heeli grontapo de lidom na ini ogri.

20. Wi de sabi toe taki, da Pikien vo Gado ben kom, en hem ben gi wi da verstand, vo wi kan sabi *hem*, disi de da waarheid srefi, en vo wi de na *hem* ini, disi de da waarheid,

vo taki, na ini hem Pikien Jezus Kristus. Hem de da troe Gado nanga da liebi vo teego.

21. Oen lobbi pikien ! kibri oen srefi vo dem kroekoetoe gado ! Amen.

DA BRIEVI DI MEKI TOE VO APOSTEL JOHANNES.

Da gebod vo da lobbi. Da leri vo Kristus de da wan reti relisie.

GRANBRARA (Johannes skrivi) gi da missi, disi Gado ben teki vo hem, en gi dem pikien vo hem, di mi lobbi vo troe, en no mi wawan, ma ala dem trawan toe, disi ben kom sabi da waarheid ;

2. Vo da waarheid hede, disi de tan na wi ini, en disi sa de nanga wi tee vo alatem.

3. Gnade moe de nanga oenoe, en da boenhatti nanga da vrede vo Gado Tata en vo Masra Jezus Kristus, da Pikien vo da Tata, nanga waarheid en nanga lobbi.

4. Mi ben plisiri vo troe, disi mi ben finni wan toe pikien vo joe, disi de liebi en waka na ini da waarheid, so leki da Tata ben gi wi wan gebod.

5. En now mi de begi joe, mi missi ! no leki taki, mi wani skrivi wan njoe gebod gi joe, ma dasani, disi wi ben habi vo sinsi bigin kaba, da vo taki, vo wi lobbi makandra.

6. En dati de da lobbi, vo wi waka na dem gebod vo hem baka. Dati de da gebod, so leki oen ben jeri vo sinsi bigin kaba, vo oen liebi en waka na ini da lobbi.

7. Bikasi foeloe bedriegiman kom na kondre kaba, disi no bekenti taki, Jezus Kristus ben tron wan liebisoema. Dati de da bedriegiman nanga da Antikristus.

8. Loekoe boen na oen srefi, vo wi no lasi demsani, disi wi ben wroko, ma vo wi kisi wi heeli paiman.

9. Da soema, disi draai baka, en disi no tan na ini da leri vo Kristus, hem no habi Gado ; ma da soema, disi de tan na ini da leri vo Kristus, hem habi ala toe, da Tata nanga da Pikien.

10. Efi wan soema kom na oenoe, disi no de tjari da leri disi kom, da soema oen no moe teki na oen hosoe, oen no moe taki hem odi toe.

11. Bikasi da soema, disi de

taki hem odi, hem de teki dem ogri wroko vo da soema hafoe na hem srefi tapo.

12. Mi habi foeloesani jete vo skrivi gi oenoe, ma mi no wani (skrivi) nanga pampiera en inki ; bikasi mi hopoe, mi

sa kom na oenoe, taki nanga oenoe fesi na fesi, meki da plisiri vo wi moe de wan reti plisiri.

13. Dem pikien vo joe sisa, disi Gado ben teki vo hem, seni taki joe odi. Amen.

DA BRIEVI DI MEKI DRIE VO APOSTEL JOHANNES.

Johannes prijze Gajus, vo di a ben teki dem vreemde brara na hem hoso.

G RANBRARA (Johannes skrivi) gi da lobbi Gajus, disi mi lobbi vo troe.

2. Joe lobbiwan vo mi ! mi wensi fosi taki, joe moese tan boen en so gezontoe, leki fa joe ziele de boen.

3. Bikasi mi ben plisiri vo troe, di dem brara ben kom, en di dem verteli vo da waarheid vo joe, fa joe de liebi en waka na ini da waarheid.

4. Mi no sabi wan moro bigi plisiri, leki te mi jeri taki, dem pikien vo mi de liebi en waka na ini da waarheid.

5. Joe lobbiwan vo mi ! alarani, disi joe doe na dem brara en na dem vreemde soema, dati joe de doe nanga opregti hatti.

6. Dem ben taki vo da lobbi vo joe na fesi vo da gemeente ; en joe sa doe boen, efi joe sa

potti dem na pasi na so wan fasi, leki fa a fiti na Gado fesi.

7. Bikasi vo hem nem hede dem teki pasi gowei, en dem no ben teki noti na dem heiden hanoe.

8. Vo da hede a de *wi* pligti, vo teki so soema na wi hoso, vo wi toe helpi da waarheid.

9. Mi ben skrivi gi da gemeente, ma Diotrefes, disi wani de basi na dem mindri, hem no wani sabi wi.

10. Vo da hede te mi sa kom, mi sa membre hem ala hem wroko, disi hem de doe, di a de fom wi nanga mofa nanga foeloe takroe woortoe ; en nanga dati srefi a no tevrede jete, ma hem srefi no de teki dem brara ; en dem trawan, disi wani teki dem, a de tapo toe ; a de poeloe dem srefi na ini da gemeente.

11. Joe lobbiwan vo mi ! no waka na ogrisani, ma na

boensani baka. Da soema, disi de doe boen, hem de vo Gado ; ma da soema, disi de doe ogri, hem no ben si Gado.

12. Demetrius habi wan boen nem na ala soema, da waarheid srefi de gi hem da getuigenis ; en wi getuige dati toe, en oenoe sabi taki, da getuigenis vo wi de troe.

13. Mi habi foeloesani vo

skrivu, ma mi no wauu skrivu gi joe nanga inki en nanga pen ;

14. Mi hopoe taki, mi sa si joe hesi ; dan wi sa taki nanga makandra mofo na mofo.

15. Vrede moe de nanga joe ! Dem kompe (vo wi) seni taki joe odi. Taki ala dem kompe odi toe, ibriwan nanga hem nem !

DA BRIEVI VO APOSTEL JUDAS GI ALA BRIBISOEMA.

Da Apostel vermane dem, vo da leri nanga da liebi vo dem moe tan krin, en vo dem no meki ogri soema kori dem.

JUDAS, wan knegti vo Jezus Kristus nanga da brara vo Jakobus, gi dem soema, disi Masra ben kali, en disi Gado Tata ben meki kom santa, en disi Jezus Kristus de holi kibri.

2. Gnade nanga vrede nanga lobbi moe de nanga oenoe moro moro !

3. Oen lobbiwan ! di mi ben doe moeiti, vo skrivu gi oen vo da bigi helpi, disi wi ala zieli ben finni, tokoe mi ben si taki, a de vanoodoe, vo mi skrivu gi oen en vo mi vermane oen, meki oen feti vo da bribi, disi Masra ben gi abra wantron na dem santawan.

4. Bikasi som soema ben foefoeroe pasi, kom na ini, disi Boekoe ben marki granwei kaba taki, so wan verdoemenis sa kisi dem ; dem de godlooze soema, disi de teki da gnade vo wi Gado, vo doe takroesani, en disi no wani sabi da *wan* Masra Gado nanga wi Masra Jezus Kristus.

5. Vo da hede, alwasi oen sabi dasani kaba, tokoe mi wani membre oen dasani baka, fa Masra, di a ben verloesoe poeloe hem piple kaba na Egipti, tokoe bakatem a ben kili dem soema, disi no ben wani bribi.

6. So srefi dem Engel, disi no ben holi kibri da fosi grani-fasi vo dem, ma dem libi da reti plesi vo dem, Gado ben tai dem tee vo alatem na ini

doengroe, en so a de holi kibri dem tee na da bigi kroetoedei.

7. So srefi Sodom nanga Gomora nanga dem tra foto rontoe, di dem ben doe da srefi takroe hoeroedoe-wroko leki *dem* soema dia, en dem ben go na trasani baka, disi de sjemwroko toe ; vo da hede Masra ben potti dem vo wan waarskouwe, en dem kisi da strafoe vo da faja, disi de bron teego.

8. So srefi dem soema dia toe, di dem fadom na ini da zondoe-slibi, dem de vlaka dem skin vo dem, dem veragte dem gransoema, en dem kosi dem moro heiwan.

9. Kaba Mikael srefi, wan vo dem moro gran Engel, di hem ben habi da trobi nanga didiebri, di dem ben strij nanga makandra vo da dedeskin vo Moses hede, a no ben habi pasi vo poeloe no wan koskosi, kroetoe hem, ma a taki : Masra moe strafoe joe !

10. Ma dem disi dia, dem de kosi sani, disi dem no sabi ; ma dasani, disi dem de sabi nanga da liebisoemafasi leki dem meti, di no habi verstand, na ini vo dati dem de pori dem srefi.

11. Heloe vo dem ! Bikasi dem de waka da pasi vo Kain ; en na ini da bigihaifasi dem de ron na Bileam baka, verdwale ; en na ini da oproeroe vo Kora dem de go lasi.

12. Dem de sjemvlaka na

ini dem liefdemaal vo oenoe, en te dem njam nanga oenoe, dem de meki dem srefi kom fatoe zondro frede ; dem de leki wolkoe zondro watra, disi winti de tjari go ; dem de leki boom zondro blati en zondro vroektoe, disi dede vo toetron kaba en disi pori tee na loetoe ;

13. Dem de leki krasi prana vo da bigi zoutwatra, disi de poeloe da sjem vo dem srefi na ini da sgoema ; dem de staar, disi verdwale, en da blaka vo da bigi doengroe vo teego de wakti dem.

14. Enok srefi, di ben meki sebi na baka vo Adam, ben taki vo so soema kaba na profetifasi, di a taki : Loekoe, Masra de kom nanga dem foe-loe doezend santa soema vo hem,

15. Vo kroetoe ala soema en vo strafoe ala dem godlooze soema na dem mindri vo ala dem ogri wroko, disi dem ben doe ogri, en vo ala dem tranga woortoe, disi dem godlooze zondari ben taki, trowei na hem tapo.

16. Dem de knoroe en klage alatem, en tog dem de waka na dem luste vo dem baka ; dem mofo vo dem de taki bigi en hei woortoe, en tog vo dem kan winni sani na ini, dem verwondroe vo tra soema persoon toe.

17. Ma oenoe, oen lobbiwan vo mi ! oenoe moe membre dem woortoe, disi dem Apostel

vo wi Masra Jezus ben taki na fesi kaba,

18. Di dem ben taki gi oenoe, fa na da laatste tem spotoeman sa hopo, disi sa waka na dem ogri luste vo dem srefi baka.

19. Dati da *dem* soema, disi de holi dem srefi vo dem aparti, dem de soso soema, disi no habi da geest.

20. Ma oenoe, oen lobbiwan vo mi! zoekoe, vo oen kom moro tranga en vaste na ini da toemoesi santa bribi vo oen, nanga begi na ini santa Jeje!

21. Holi en kibri oen srefi na ini da lobbi vo Gado, en potti oen vertrouw na da sarhatti vo wi Masra Jezus Kristus tapo, disi sa gi oen da liebi vo teego.

22. Oen no moe teki ala waufasi; nanga som soema oen moe holi pasiensie;

23. Ma trawan oen moe helpi, poeloe dem na ini faja, ala di oen meki dem kom frede; en da klosi srefi, disi da skin ben vlaka, moese viste na oenoe.

24. Ma Hem, disi habi da tranga vo kibri oen, meki oen no fadom, en disi kan potti oen na fesi vo da glori vo hem zondro foutoe en nanga bigi plisiri,

25. Da Gado, wi Helpiman, disi habi ala koni hem wawan; hem moe habi glori nanga grani nanga kragt nanga tranga na disitem noja en tee na alatem teego! Amen.

DA OPENBARING VO JOHANNES.

KAP. 1.

Johannes de skrivi gi dem sebi gemeente na Asiakondre. Da glori kom vo Soemapikien. Vo dem sebi kandratiki nanga dem sebi staar.

DA openbaring vo Jezus Kristus, disi Gado ben sori hem, vo hem sori gi dem knegti vo hem, san disi sa kom hesi; en a ben seni dati kom nanga da Engel vo hem, meki hem sori alasani gi hem knegti Johannes,

2. Disi ben taki da woortoe vo Gado krin, nanga da getuigenis vo Jezus Kristus, nanga alasani, disi hem srefi ben si.

3. Blesi vo da soema, disi de lezi dati, en blesi vo dem, di de jeri dem woortoe vo da profetitaki disia, en disi de holi kibri demsani, di skrivi na ini dia; bikasi da tem de klosibei.

4. Johannes (skrivi) gi dem sebi gemeente, disi de na Asia taki: Gnade moe de nanga

oenoe, en vrede vo Hem, disi *de* en disi *ben* de en disi sa kom; en vo dem sebi geest, disi de na fesi vo hem troon;

5. En vo Jezus Kristus, disi de da troe getuige en da fosiwan vo dem, disi hopo baka na dede, en da hedeman vo dem koning na grontapo; da hem ben lobbi wi, en nanga hem broedoe a ben wasi wi, poeloe wi zondoe;

6. En a ben meki wi tron koning nanga domine na fesi vo Gado, hem Tata; we, hem moe habi glori nanga kragti teego alatem! Amen.

7. Loekoe! hem de kom na ini dem wolkoe; ala soema hai sa si hem, *dem* toe, disi ben soetoe hem; en ala piple na grontapo sa krei vo hem. Ja, Amen.

8. Mi de da fosiwan nanga da kroboiwan, da bigin nanga da kaba; so da Masra de taki, disi *de*, disi *ben* de en disi sa kom, hem, disi habi ala magti.

9. Mi, Johannes, di de oen brara toe, en disi ben kisi hafoe toe vo da pina en vo da koning-kondre en vo da pasiensie vo Jezus Kristus, mi ben de na tapo da eilanti, disi dem kali Patmos, vo da woortoe vo Gado en vo da getuigenis vo Jezus Kristus hede.

10. We, na wan vo dem dei vo Masra mi geest ben libi mi skin, en na mi baka mi jeri wan tranga stem leki di vo wan trompeti,

11. A taki: Mi de da bigin nanga da kaba, da fosiwan nanga da kroboiwan; en so srefi: dasani, disi joe de si, joe moe skrivi na ini wan boekoe, seni go na dem sebi gemeente na Asia, vo taki, na Efesus, na Smirna, na Pergamus, na Tiatira, na Sardis, na Filadelfia en na Laodicea.

12. Dan mi draai mi fesi, vo si da stem, disi taki nanga mi; ma di mi draai, mi si sebi goutoe kandratiki.

13. En na mindri vo dem sebi kandratiki mi si wan soema, disi geersi Soemapikien srefi; a weri wan klosi, disi langa tee na hem foetoe; en na hem hatti tapo a tai wan goutoe banti;

14. Hem hede nanga hem wiwiri ben weti leki weti katoen, leki zoutoe; en hem hai ben de leki vlamfaja;

15. Hem foetoe ben de redi leki fini kopro, di de bron na ini wan oven; en hem stem ben de leki da babari vo foeloe watra.

16. Na hem reti hanoe a holi sebi staar; en wan srapoe houroe, disi de koti na ala toe sei, komopo na ini hem mofu; en hem fesi ben letti leki zon na mindri dei.

17. En di mi si hem, mi fadom na hem foetoesei, leki mi dede. Ma hem potti hem reti hanoe na mi tapo, a taki gi mi taki: No frede! Mi de da fosiwan nanga da kroboiwan,

18. Nanga da liebiwan. Mi ben dede troe, ma loekoe, mi de liebi now teego alatem, Amen. En mi habi dem sloto vo hel en vo dede.

19. We, skrivi dasani, disi joe *ben* si, en disi de noja, en disi sa kom na bakatem.

20. Da kibritori vo dem sebi staar, disi joe ben si na mi reti hanoe, nanga dem sebi goutoe kandratiki. Dem sebi staar de dem Engel vo dem sebi gemeente; en dem sebi kandratiki, disi joe ben si, de dem sebi gemeente.

KAP. 2.

Masra meki Johannes skrivi gi da gemeente na Efesus, na Smirna, na Pergamus en na Tiatira.

GI da Engel vo da gemeente na Efesus joe moe skrivi taki: Da so *hem* de taki, disi de holi dem sebi staar na hem reti hanoe, en disi de waka na mindri vo dem sebi goutoe kandratiki, taki:

2. Mi sabi dem wroko vo joe nanga da moeiti vo joe nanga da pasiensie vo joe, en fa joe no kan verdrage dem ogri soema; en joe ben probeeri dem, disi de taki, dem de Apostel, ma dem no de (Apostel), en joe ben finni taki, dem de leiman;

3. En joe ben verdrage (foe-lesani); joe ben holi pasiensie; en vo mi nem hede joe ben wroko, zondro joe ben kom weri.

4. Ma *wansani* vo joe no

boen na mi, vo taki, joe ben lasi da fosi lobbii.

5. We membre, san joe lasi en fa joe fadom! draai baka en doe dem fosi wroko. Efi no so, mi sa kom hesi, troesoe poeloe joe kandratiki na hem plesi, efi joe no draai joe liebi.

6. Ma *da* boen joe de habi taki, joe no kan verdrage dem wroko vo dem Nikolaiti, disi mi toe no kan verdrage.

7. Da soema, disi habi jesi, meki hem jeri, san da geest de taki gi dem gemeente, taki: Da soema, disi winni alasani, na hem mi sa gi, vo a njam vo da boom vo liebi, disi de reti mindri na ini da paradijsi vo Gado.

8. En gi da Engel vo da gemeente na Smirna joe moe skrivi taki: Da so da fosiwan nanga da kroboiwan de taki, disi ben dede, ma a kisi liebi baka, taki:

9. Mi sabi dem wroko vo joe nanga da pinaliebi nanga da potifasi vo joe, (ma joe habi goedoe vo troe;) mi sabi da koskosi toe vo dem soema, disi de taki, dem de Djoe, ma dem no de (Djoe), ma dem de vo da skolo vo Satan.

10. No frede no wan vo ala demsani, disi joe sa pina! Loekoe, didiebri sa hiti som vo oenoe na ini doengroehoso, vo a tesi oenoe; en oen sa de na pina tien dei langa. Tan getrouw, tee joe dede, dan mi sa gi joe da kroon vo liebi!

11. Da soema, disi habi jesi, meki hem jeri, san da geest de taki gi dem gemeente, taki: Da soema, disi winni alasani, na hem da tra dede no sa doe no wan ogri.

12. En gi da Engel vo da gemeente na Pergamus joe moe skrivi taki: Da so hem de taki, disi habi da srapoe houroe, di de koti na ala toe sei, taki:

13. Mi sabi dem wroko vo joe, en pee joe de liebi, da vo taki, pee da stoeloe vo Satan de; en joe holi vaste na mi nem, en joe no ben trowei da bribi na mi, no na dem dei srefi, di dem ben kili Antipas, da getrouw getuige vo mi, na oenoe mindri, pee Satan de liebi.

14. Ma wan pikinsani vo joe no boen na mi, vo taki: joe habi soema dapee, disi de holi nanga da leri vo Bileam, di ben leri Balak, fa a moe seti trapoe gi dem pikien vo Israel, meki dem njam dem kroekoe-toe gado ofrandi, en meki dem doe hoeroedoe.

15. So srefi joe habi soema toe, disi de holi nanga da leri vo dem Nikolaiti, disi mi no kan verdrage.

16. Draai baka! efi no so, mi sa kom na joe hesi, en mi sa teki da houroe vo mi mofo, feti nanga dem.

17. Da soema, disi habi jesi, meki hem jeri, san da geest de taki gi dem gemeente, taki: Da soema, disi winni alasani,

na hem mi sa gi vo da kibri manna, meki a njam; en mi sa gi hem wan weti stoon, en na ini da stoon mi sa skrivi wan njoe nem, disi no wan soema no de sabi, buiti da soema wawan, disi de kisi hem.

18. En gi da Engel vo da gemeente na Tiatira joe moe skrivi taki: Da so da Pikien vo Gado de taki, disi habi hai leki fajavlam, en hem foetoe de redi leki fini kopro, taki:

19. Mi sabi dem wroko vo joe, nanga da lobbi vo joe, en fa joe de dieni mi, en da bribi vo joe, nanga da pasiensie vo joe, en fa bakatem joe ben doe moro foeloe leki fositem.

20. Ma somsani vo joe no boen na mi, vo taki, joe meki da oeman Isebel, disi de taki, hem de wan profeti, leri trawan, seti trapoe gi dem knegti vo mi, meki dem doe hoeroedoe, njam dem kroekoetoe gado ofrandi.

21. Mi ben gi hem tem, vo a draai hem liebi, libi da hoeroedoe vo hem; ma a no ben draai hem liebi.

22. Loekoe, mi de go hiti hem na wan (straf) bedi tapo; en ala dem, disi ben soeta nanga hem, mi sa hiti toe na ini wan hebi pinaliebi, efi dem no draai dem liebi, libi dem wroko vo dem.

23. En dem pikien vo hem mi sa kili toe, meki dem dede; en ala gemeente sa kom sabi

taki, mi de da Gado, disi de tesi en fili ala soema hatti nanga membre; en mi sa pai ibriwan vo oenoe, so leki fa a fiti hem wroko.

24. Ma na oenoe mi sa taki gi, en na dem trawan na Tia-tira, disi no habi da leri, en disi no sabi da dipi koni vo Satan (so leki dem trawan) taki: Mi no sa potti no wan tra hebi moro na oen tapo.

25. Ma dasani, disi oen habi, oen moe holi, tee mi sa kom.

26. Da soema, disi winni (alasan), en disi holi kibri dem wroko vo mi tee na kaba, na hem mi sa gi magti na dem heiden tapo;

27. En hem sa tiri dem nanga wan isri tiki; leki patoe nanga skotriki a sa masi dem krin krin; so leki mi Tata ben gi mi da tranga toe.

28. En mi sa gi hem da deistaar.

29. Da soema, disi habi jesi, meki hem jeri, san da geest de taki gi dem gemeente.

KAP. 3.

Johannes skrivi moro fara gi da gemeente na Sardis, na Filadelfia en na Laodicea.

EN gi da Engel vo da gemeente na Sardis joe moe skrivi taki: Da so *hem* de taki, disi habi dem sebi geest vo Gado nanga dem sebi staar, taki: Mi sabi dem wroko vo joe taki, joe habi da nem taki, joe de liebi, ma joe dede.

2. Hopo joe hai krin, en meki dem trawan, disi wani go dede, kom tranga baka; bikasi mi no ben finni dem wroko vo joe krin nofo na Gado fesi.

3. We, membre baka, san joe ben kisi en san joe ben jeri; holi dasani vaste, en draai kom baka! Ma efi joe no sa tan na hai, dan mi sa kom na joe tapo leki wan foefoeroeman, en joe no sa sabi, na hoereti joeroe mi sa kom na joe tapo.

4. Ma tog joe habi wan toe nem na Sardis, disi no ben doti dem klosi vo dem; en dem sa waka nanga mi makandra nanga weti klosi; bikasi dem waarti so.

5. Da soema, disi winni (alasan), hem sa kisi weti klosi vo weri, en mi no sa poeloe hem nem na ini da boekoe vo liebi, ma mi sa kali hem nem na fesi vo mi Tata en na fesi vo dem Engel vo hem.

6. Da soema, disi habi jesi, meki hem jeri, san da geest de taki gi dem gemeente!

7. En gi da Engel vo da gemeente na Filadelfia joe moe skrivi taki: Da so da Santawan de taki, disi no de lei, en disi habi dem sloto vo David; di de hopo doro, zondro wan soema kan sloto baka, en di de sloto, zondro wan soema kan hopo baka, taki:

8. Mi sabi dem wroko vo

joe. Loekoe, mi ben potti wan hopo doro na joe fesi, en no wan soema no kan tapo hem baka; bikasi joe habi wan pikin tranga nomo, ma tog joe ben holi kibri mi woortoe, en joe no ben sjem vo kali mi nem.

9. Loekoe, mi sa gi joe wan toe vo da skolo vo Satan, dem, disi de taki, dem de Djoe, ma dem no de Djoe, dem de lei; loekoe, mi sa meki dem kom aanbegi na joe foetoesei, en dem sa si troe taki, mi ben lobbi joe.

10. We, di joe ben holi kibri da woortoe vo da pasien-sie vo mi, vo da hede mi sa holi kibri joe toe na da joeroe vo da tesi, disi sa kom na heeli grontapo, vo tesi dem soema, di de liebi na grontapo.

11. Loekoe, mi de kom hesi. Holi dasani, disi joe de habi, vo no wan soema no moe teki poeloe joe kroon!

12. Da soema, disi winni (alasan), hem mi sa meki tron de wan pilari na ini da temple vo mi Gado; en nooiti hem no sa komoto moro dapee. En mi sa skrivi da nem vo mi Gado na hem tapo, nanga da nem vo da foto vo mi Gado, dati de da njoe Jerusalem, disi komopo na hemel na mi Gado, zakka kom na ondro; so srefi mi sa skrivi da njoe nem vo mi na hem tapo.

13. Da soema, disi habi jesi, meki hem jeri, san da geest de taki gi dem gemeente!

14. En gi da Engel vo da gemeente na Laodicea joe moe skrivi taki: Da so da Amen de taki, da getrouw getuige, di no de lei, da bigin vo alasan, disi Gado ben meki, taki:

15. Mi sabi dem wroko vo joe, taki, joe no kouroe, en joe no faja toe. Mi wensi taki, joe sa de kouroe ofoe faja!

16. Ma di joe de so broko-kouroe, di joe no de kouroe ofoe faja, vo da hede mi sa spiti poeloe joe na ini mi mofo.

17. Joe de taki vo joe srefi taki: Mi de wan goedoeman, mi habi alasan nofo, noti no mankeeri mi; kaba joe no sabi taki, joe de so mofina, so jamerfasi, so poti en blinde en zondro klosi.

18. Mi rai joe taki, kom na mi, bai goutoe, disi smelti krin na ini faja, meki joe kisi wan reti goedoe; (kom bai) weti klosi, vo joe kan tapo joe skin, meki da sjem vo da soso skin vo joe no moe kom so na krin; en zalvoe joe hai nanga hai-zalvoe, vo joe kan si.

19. Dem soema, disi mi de lobbi, dem mi de strafoe en fom. We, feti dan, en draai joe liebi!

20. Loekoe, mi tanapoe de na doro mofo, mi naki doro. Da soema, disi de jeri mi stem, en disi hopo doro gi mi, na hem ini mi sa go, holi avondmaal nanga hem, en hem nanga mi.

21. Da soema, disi winni alarani, hem mi sa gi (pasi), vo sidom nanga mi na mi troon tapo, so leki mi toe ben winni alarani, en mi ben go sidom nanga mi Tata na hem troon tapo.

22. Da soema, disi habi jesi, meki hem jeri, san da geest de taki gi dem gemeente!

KAP. 4.

Johannes si da troon vo Gado nanga dem 24 gransoema nanga dem fo Liebisani.

NA baka mi si, en loekoe! wan doro hopo na ini hemel; en da fosi stem, disi mi ben jeri kaba, disi ben taki nanga mi leki wan trompeti, taki now taki: Kom dia na tapo, mi sa sori joe, san sa kom na bakatem.

2. En wantem mi geest libi mi skin. En loekoe! wan troon ben de na ini hemel, disi dem ben potti dapee, en wan soema sidom na da troon tapo.

3. En da soema, disi sidom dapee, ben sori leki da stoon Jaspis nanga Sardijs; en wan arenbo rontoe da troon, a sori leki da stoon Smaragd.

4. En rontoe vo da troon twenti na fo (tra) troon (moro) ben de; en na dem troon tapo mi si twenti na fo gransoema sidom, disi de weri weti klosi, en na dem hede tapo dem de weri goutoe kroon.

5. En da troon ben de koti

faja doro, en mi jeri dondrobari nanga tra stem moro; en na fesi vo da troon sebi faja-lampoe ben de letti, dati de dem sebi geest vo Gado.

6. En wan glazi zee ben de na fesi vo da troon, a tan leki kristal. En na mindri vo da troon, so srefi da heeli troon rontoe fo Liebisani ben de, disi foeloe nanga hai na fesisei en na bakasei.

7. Da fosi Liebisani ben geersi wan leeuw, en di vo toe geersi wan pikin kow, en di vo drie habi wan fesi leki wan liebisoema, en di vo fo geersi wan arend, te a flei.

8. En ibriwan vo dem fo Liebisani habi siksi flei da heeli skin rontoe, en na inisei dem foeloe nanga hai; en dem no habi ruste, no na dei, no na neti, dem taki: Gado Masra de santa, santa, santa! Hem, disi habi ala magti; disi *ben* de, disi *de*, en disi sa kom!

9. En te dem fo Liebisani prijze en taki tangi en gi glori na da soema, disi sidom na da troon tapo, en disi de liebi teego alatem,

10. Dan dem twenti na fo gransoema fadom na gron na da soema fesi, disi sidom na da troon tapo; en dem aanbegi Hem, disi de liebi teego alatem; en dem hiti dem kroon vo dem na gron na fesi vo da troon, dem taki:

11. Masra, joe de waarti vo kisi glori nanga bigi nem nanga

kragti; bikasi joe ben meki alasani; nanga joe wani alasani ben kom de, en joe ben meki dem.

KAP. 5.

Da Lam kisi da boekoe, di habi dem sebi zegel.

EN na ini da reti hanoe vo da soema, disi sidom na da troon tapo, mi si wan boekoe, disi habi skrivi na inisei en na dorosei, en dem zegel hem nanga sebi zegel.

2. En mi si wan tranga Engel, disi bari nanga tranga stem taki: Hoesoema de waarti, vo hopo da boekoe, en vo broko dem zegel vo hem?

3. Ma no wan no ben de, no na ini hemel, no na grontapo, no na ondro gron srefi, disi ben kan hopo da boekoe, loekoe na ini.

4. En mi krei vo troe, disi dem no finni no wan soema waarti, vo hopo en vo lezi da boekoe, ofoe vo loekoe na ini.

5. En wan vo dem gransoema taki gi mi taki: No krei! loekoe, da leeuw vo da famili vo Juda, da loetoe vo David, hem winni alasani, vo hem kan hopo da boekoe, broko dem sebi zegel vo hem.

6. En mi si, en loekoe! na mindri vo da troon nanga dem fo Liebisani, en na mindri vo dem gransoema wan Lam tana-poe leki taki, dem ben kili hem; en a habi sebi toetoe nanga sebi hai, dati de dem

sebi geest vo Gado, disi hem ben seni go na ala kondre.

7. En da Lam kom teki poeloe da boekoe na reti hanoe vo da soema, disi sidom na da troon tapo.

8. En di hem teki da boekoe, dem fo Liebisani nanga dem twenti na fo gransoema fadom na gron na fesi vo da Lam; en ibriwan vo dem habi harpoe nanga goutoe komforo, disi foeloe nanga switi smoko, dati de dem begi vo dem santawan.

9. En dem singi wan njoe singi, taki: Joe de waarti vo teki da boekoe, en vo hopo dem zegel vo hem; bikasi dem ben kili joe, en joe bai wi gi Gado nanga joe broedoe, komopo na ala soortoe piple en tongo en kondre en naatsie;

10. En joe meki wi tron koning nanga domine na fesi vo wi Gado, en wi sa de masra na grontapo.

11. En mi si, en mi jeri da stem vo so meni Engel rontoe vo da troon en vo dem Liebisani en vo dem gransoema; en da getal vo dem ben de tiendoezend tron tiendoezend, en doezend tron doezend;

12. Dem ben taki nanga tranga stem taki: Da Lam, disi dem ben kili, de waarti vo teki kragti nanga foeloe goedoe nanga verstand nanga tranga nanga glori nanga tangi nanga boen nem.

13. En alasani, disi de na ini hemel en na grontapo en

na ondro gron, nanga alasani, disi de na ini da bigi zoutwatra en na ala plesi, mi jeri dem taki: Blesi nanga glori nanga tangi nanga kragti moese de vo Hem, disi sidom na da troon tapo, en vo da Lam teego alatem!

14. En dem fo Liebisani taki: Amen! En dem twenti na fo gransoema fadom aanbegi Hem, disi de liebi teego alatem.

KAP. 6.

Da Lam hopo dem siksi fosi zegel.

NOW mi si taki, da Lam hopo wan vo dem zegel; en mi jeri taki, wan vo dem fo Liebisani taki leki nanga dondrostem taki: Kom, loekoe si!

2. En mi si, en loekoe! wan weti hasi ben de, en da soema, disi sidom na hem tapo, habi wan bo; en dem gi hem wan kroon; en leki wan winniman a gowei, vo a winni moro foeloe.

3. En di a hopo da zegel di meki toe, mi jeri da Liebisani di vo toe taki: Kom, loekoe si!

4. En wan tra hasi komoto gowei, dati ben de redi; en na da soema, disi sidom na hem tapo, dem gi da tranga, vo poeloe vrede na grontapo, meki soema kili makandra; en dem gi hem wan bigi houroe toe.

5. En di a hopo da zegel di

meki drie, mi jeri da Liebisani di vo drie taki: Kom, loekoe si! We, mi si, en loekoe! wan blaka hasi ben de, en da soema, disi sidom na hem tapo, holi wan wegi na hem hanoe.

6. En na mindri dem fo Liebisani mi jeri wan stem taki: Wan kalabas areisi vo wan sren, en drie kalabas karo vo wan sren! ma na olie en na wieni joe no moe doe wan ogri.

7. En di a hopo da zegel di meki fo, mi jeri da stem vo da Liebisani di meki fo taki: Kom, loekoe si!

8. En mi si, en loekoe! wan bleeki geeli hasi ben de; en da soema, disi sidom na hem tapo, dem kali *dede*; en da hel waka kom nanga hem. En dem kisi tranga, vo kili di vo fo hafoe na grontapo nanga houroe en nanga hangri en nanga ogri siki en nanga ogri meti vo grontapo.

9. En di a hopo da zegel di meki vijvi, mi si *dem* soema zieli na ondro da altari, disi dem ben kili vo da woortoe vo Gado hede en vo da getuigenis hede, disi dem ben gi.

10. En dem bari nanga tranga stem taki: Joe santa Masra, disi no man vo lei, hoe langa joe de wakti, bifo joe holi kroetoe, en bifo joe zoekoe da broedoe vo wi, pai dem soema baka, disi de liebi na grontapo?

11. En dem gi na ibriwan

vo dem wan langa weti klosi ; en hem taki gi dem taki, meki dem ruste wan piesi tem jete, tee ala dem tra knegti vo da Masra vo dem sa kom toe nanga dem brara vo dem, disi dem sa kili so srefi jete, leki dem ben kili dem.

12. Now mi si taki, a hopo da zegel di meki siksi, en loekoe! wan bigi aardbevi kom, en zon kom so blaka leki wan rouwklosi, en moen tron leki broedoe.

13. En dem staar vo hemel komoto fadom na gron, leki wan figaboom trowei dem figa vo hem, disi no repi, te wan tranga winti kom seki hem.

14. En hemel srefi lasi toe leki wan boekoe, disi dem rolo makandra, en ala bergi nanga eilanti seki komoto na dem plesi.

15. En dem koning vo grontapo nanga dem gransoema nanga dem goedoeman nanga dem hedeman nanga dem tranggawan, ala slavoe nanga ala friman go kibri na ini dem horo en na mindri dem bigi stoon na tapo dem bergi,

16. En dem taki na dem bergi en na dem bigi stoon taki: Oen fadom na wi tapo, kibri wi, meki wi no si da soema, disi sidom na da troon tapo, en meki wi no si da hattibron vo da Lam!

17. Bikasi da bigi dei kom kaba, disi hem hatti de bron, en hoesoema sa man vo tan?

KAP. 7.

Wan Engel go marki dem knegti vo Gado.

EN na baka mi si fo Engel tanapoe na dem fo hoe-koe vo grontapo, dem holi dem fo winti vo grontapo, meki no wan winti no moe waai na grontapo, no na zoutwatra toe en no na wan boom toe.

2. En mi si wan tra Engel hopo go na tapo na da sei, pee zon de hopo; hem habi da zegel vo da liebi Gado; en nanga tranga stem a bari dem fo Engel, disi ben kisi tranga, vo doe ogri na grontapo en na da bigi zoutwatra,

3. A taki: No doe ogri jete na grontapo, ofoe na zoutwatra, ofoe na dem boom; meki mi potti da zegelmarki vo wi Gado fosi na dem fesihede vo dem knegti vo hem.

4. En mi jeri da getal vo dem soema, disi kisi da zegelmarki; dem ben de wanhondro nanga fotentien na fo doezend soema vo ala famili vo dem pikien vo Israel, disi ben kisi da zegelmarki.

5. Vo Juda famili twaalfdoezend kisi da marki. Vo Ruben famili twaalfdoezend kisi da marki. Vo Gad famili twaalfdoezend kisi da marki.

6. Vo Aser famili twaalfdoezend kisi da marki. Vo Naftali famili twaalfdoezend kisi da marki. Vo Manase famili twaalfdoezend kisi da marki.

7. Vo Simeon famili twaalfdoezend kisi da marki. Vo Levi famili twaalfdoezend kisi da marki. Vo Isaskar famili twaalfdoezend kisi da marki.

8. Vo Zabulon famili twaalfdoezend kisi da marki. Vo Josef famili twaalfdoezend kisi da marki. Vo Benjamin famili twaalfdoezend kisi da marki.

9. Na baka mi si ageen, en loekoe! wan bigi hipi soema, disi no wan soema no kan teli, vo ala naatsie en piple en kondre en tongo, dem tanapoe na fesi vo da troon en na fesi vo da Lam, dem weri langa weti klosi, en palmtakki dem holi na dem hanoe;

10. En dem bari nanga tranga stem, dem taki: Blesi vo wi Gado, disi sidom na da troon tapo en (blesi) vo da Lam!

11. En ala Engel tanapoe rontoe da troon en rontoe dem gransoema nanga dem fo Liebisan; en dem fadom, potti dem fesi na gron na fesi vo da troon, dem aanbegi Gado,

12. Dem taki: Amen, blesi nanga glori nanga verstand nanga tangi nanga bigi nem nanga kragt nanga tranga moese de vo wi Gado alatem. Amen.

13. En wan vo dem gransoema haksi mi taki: Hoesoema dati? dem, disi de weri dem langa weti klosi? en na hoepee dem komopo?

14. Mi taki gi hem taki:

Masra, dati joe de sabi. En hem taki gi mi taki: Dati da dem soema, disi de komopo na wan tranga pinaliebi; en dem ben wasi dem klosi vo dem, dem ben meki dem klosi kom krin na ini da broedoe vo da Lam.

15. Vo da hede dem de now na fesi vo da troon vo Gado, en dem dieni hem na ini hem temple na dei en na neti. En Hem, di sidom na da troon tapo, sa liebi na dem mindri.

16. Dem no sa pina nanga hangri moro; dem no sa dreiwatra moro; zon ofoe iniwan tra pijn no sa fadom na dem tapo moro.

17. Bikasi da Lam, disi de na da troon mindri, sa loekoe dem leki da herder vo dem; a sa tjari dem go na dem liebiwatra fontein; en Gado sa figi poeloe ala watra na dem hai, disi dem ben krei.

KAP. 8.

Da zegel di vo sebi hopo. Da begi vo dem santawan. Fo Engel blo dem trompeti vo dem. Da driebloe heloe.

EN di a hopo da zegel di vo sebi, alarani tan tiri krin krin na ini hemel wan hafoe joeroe langa so.

2. En mi si dem sebi Engel, disi tanapoe de na Gado fesi; en dem gi dem sebi trompeti.

3. Dan wan tra Engel moro kom, a go tanapoe na da altari fesi nanga wan goutoe wierook-

komforo ; en dem gi hem foe-loe wierook, meki a tjari dati nanga dem begi vo ala dem santawan na tapo da goutoe altari, disi de na fesi vo da tron.

4. En da smoko vo da wieroock nanga dem begi vo dem santawan komopo na da Engel hanoë, hopo go tee na Gado fesi.

5. En da Engel teki da smoko-komforo, a foe-loe hem nanga faja vo da altari, en dan a fringi panja dasani na grontapo. En dem jeri stem nanga dondrobari ; dem si faja koti nanga aardbevi.

6. En dem sebi Engel, di habi dem sebi trompeti, meki dem srefi klari, vo blo dem trompeti.

7. Now da fosi Engel blo hem trompeti, en wantem hagla nanga faja moksi nanga broedoe kom fadom na grontapo ; en di vo drie hafoe vo ala boom kom bron, en ala groen grasi bron toe.

8. Dan da Engel di vo toe blo hem trompeti ; en dem hiti wansani na ini zoutwatra leki wan bigi bergi, disi de bron nanga faja, en so di vo drie hafoe vo da bigi zoutwatra tron broedoe ;

9. En di vo drie hafoe vo ala dem meti, disi de liebi na ini zoutwatra kom dede ; en di vo drie hafoe vo dem sipi soengoe en pori.

10. Now da Engel di vo

drie blo hem trompeti ; en wan bigi staar komoto na hemel fadom, a bron leki wan lampoe, en so a fadom na tapo da di vo drie hafoe vo dem riba en vo dem watrafontein ;

11. Da nem vo da staar dem kali Bita ; en vo da hede da di vo drie hafoe vo ala watra tron bita, en foe-loe soema dede vo da watra, di a ben kom so bita.

12. Now da Engel di meki fo blo hem trompeti ; en da di vo drie hafoe vo zon kisi wan naki ; so srefi, da di vo drie hafoe vo moen nanga da di vo drie hafoe vo dem staar ; en so da di vo drie hafoe vo dem kom doengroe ; da dei ben lasi da di vo drie hafoe vo da krin vo hem, en da neti so srefi toe.

13. En mi si en mi jeri wan Engel flei reti doro na mindri na ini hemel, a taki nanga tranga stem taki : Heloe ! heloe ! heloe vo dem soema, disi de liebi na grontapo vo dem tra stem hede vo dem trompeti vo dem drie Engel, disi sa blo jete !

KAP. 9.

Dem blo da trompeti di vo vijvi nanga siksi.

NOW da Engel di vo vijvi blo hem trompeti ; en mi si wan staar komoto na hemel, fadom na grontapo ; en na hem dem gi da sloto vo da dipi peti, di no habi gron.

2. En di hem hopo da dipi peti, di no habi gron, wan smoko komopo na ini da peti, leki da smoko vo wan bigi oven; en da smoko vo da peti ben meki zon nanga lugti kom doengroe.

3. En sprinkhaan komopo na ini da smoko, kom na grontapo; en dem kisi da srefi tranga, leki fa dem kroekoetoe tere habi tranga na grontapo.

4. Ma dem kisi ordre, vo dem no moe doe ogri na da grasi vo grontapo, ofoe na wan tra groensani, ofoe na wan boom; ma na *dem* soema wawan, disi no habi da zegelmarki vo Gado na dem fesi-hede.

5. Ma dem no kisi pasi vo kili dem, ma nomo vo pina dem vijvi moen langa; en da pijn vo dem de leki da pijn, te wan kroekoetoe tere ben soetoe wan soema.

6. Na dem dei liebisoema sa zoekoe dede, ma dem no sa finni hem; dem sa hangri vo dede, ma dede sa ronwei libi dem.

7. Da fasi vo dem sprinkhaan de leki hasi, disi klari vo go na feti; en na dem hede tapo wansani ben de leki goutoe kroon, en dem fesi ben tan leki liebisoema fesi.

8. Wiwiri dem ben habi leki oeman wiwiri, en dem tifi vo dem ben de leki leeuw tifi.

9. Borswapoe dem habi leki isri borswapoe; en dem flei

vo dem meki wan soortoe bari, leki wagi de bari, te foeloe hasi de hali hem, ron go na feti.

10. Tere dem habi leki kroekoetoe tere, en dem tere habi maka; en dem habi magti, vo doe soema ogri vijvi moen langa.

11. En dem habi wan koning na dem tapo, dati de da Engel vo da dipi peti, di no habi gron; na djoetongo a nem Abadon, en na griekitongo a nem Apollion.

12. Now da wan heloe pasa kaba; ma loekoe! toe heloe moro de kom na hem baka.

13. En da Engel di vo siksi blo hem trompeti; en mi jeri wan stem komoto na ini dem fo hoekoe vo da goutoe altari, disi de na Gado fesi.

14. Da stem taki gi da Engel di vo siksi, disi habi da trompeti, taki: Loesoe dem fo Engel, disi tai na da bigi riba Eufrates!

15. En dem fo Engel kom loesoe, disi ben tan klari, wakti da joeroe nanga da dei nanga da moen nanga da jari, vo dem go. kili da di vo drie hafoe vo ala soema.

16. En da getal vo da bigi hipi soldati, disi rei na hasi tapo, ben de toehondro doezendtron doezend. Mi ben jeri da getal vo dem.

17. En mi si dem hasi toe nanga dem, disi sidom na dem tapo; dem habi borswapoe,

disi redi leki faja, en blauw leki da hemeltenti en geeli leki zwavloe. Dem hasi hede ben de leki leeuwheide ; en faja nanga smoko nanga zwavloe komopo na ini dem mofo vo dem.

18. Dem drie sani, vo taki, da faja nanga da smoko nanga da zwavloe, disi komopo na ini dem mofo, ben kili da di vo drie hafoe vo ala soema.

19. Bikasi da tranga vo dem hasi de na ini dem mofo en na ini dem tere vo dem ; bikasi dem tere de leki sneki, en dem habi hede toe ; nanga dem dati dem doe ogri.

20. En tog dem tra soema, di libi abra, disi dem plaag no ben kili, dem no draai dem liebi, libi dem wroko vo dem hanoe, vo dem no aanbegi dem didiebri nanga dem kroekoetoe gado, dem goutoewan nanga zilverwan nanga koprowan nanga stoonwan nanga hoedoewan, disi no kan si en jeri en waka ;

21. Dem no draai toe, libi da kiliwroko vo dem nanga da toovroewroko nanga da hoeroe-liebi nanga da foefoeroe.

KAP. 10.

Da Engel, di habi da pikin boekoe. Johannes swali da boekoe. Dem sebi dondro.

NA baka mi si wan tra Engel moro komoto na hemel, zakka kom na ondro, wan trangawan ; hem dati ben weri wan wolkoe vo hem klosi,

en wan areenbo ben de na tapo hem hede ; hem fesi ben de leki zon en dem foetoe vo hem leki fajapilari.

2. Na hem hanoe a holi wan pikin boekoe, disi hopo ; da reti foetoe vo hem a potti na da bigi zoutwatra tapo, en da kroekoetoe wan a potti na sjoursei ;

3. En a bari nanga tranga stem, leki wan leeuw de bari ; en di hem bari so, dem sebi dondro piki hem baka nanga dem stem.

4. En di dem sebi dondro piki baka nanga dem stem, mi wani skrivi dasani ; ma mi jeri wan stem vo hemel taki gi mi taki : Dasani, disi dem sebi dondro ben taki, joe moe kibri nanga zegel, joe no moe skrivi dati.

5. Now da Engel, di mi si tanapoe hafoe na zoutwatra en hafoe na sjero, ben hopo hem hanoe tee na tapo,

6. En a sweri na Gado, disi de liebi teego alatem, disi ben meki hemel nanga alasani, di de na ini, en grontapo nanga alasani, di de na ini, en da bigi zoutwatra nanga alasani, di de na ini, a taki : Now no wan tem no sa de moro ;

7. Ma dem srefi dei, te da stem vo da Engel di vo sebi sa piki, te hem blo hem trompeti, dan ala dem kibritori vo Gado sa kom reti, so leki fa hem ben taki gi dem knegti nanga dem profeti vo hem.

8. En da stem vo hemel, disi mi ben jeri, kom taki ageen nanga mi, a taki : Go teki da pikin boekoe, di hopo na ini da Engel hanoë, disi tanapoe hafoe na zoutwatra en hafoe na sjoro.

9. We, mi go na da Engel, mi taki gi hem taki : Gi mi da pikin boekoe ! En hem taki gi mi taki : Teki hem, swali hem ; a sa meki joe bele kom bita, ma na ini joe mofo a sa switi leki honi.

10. We, mi teki da pikin boekoe na da Engel hanoë, mi njam hem, en a ben switi na ini mi mofo leki honi ; ma di mi swali hem, a meki mi bele kom bita.

11. En hem taki gi mi taki : Joe moese taki wantron moro na profetifasi na fesi vo foeloe piple nanga kondre nanga tongo nanga koning !

KAP. 11.

Dem toe getuige.

NOW dem gi mi wan pijltiki, disi ben geersi wan mar-
kitiki ; en da Engel tanapoe de taki : Hopo, go marki da temple vo Gado nanga da altari nanga dem soema, disi aanbegi dapee.

2. Ma da plasi na dorosei vo da temple joe no moe teki na ini, joe no moe marki hem ; bikasi dati Masra ben libi abra gi dem heiden ; dem sa trapoe en masi da santa foto fotentien na toe moen langa.

3. En mi sa gi tranga na dem toe getuige vo mi, en dem sa taki na profetifasi wandoezend toehondro nanga siksintientien dei langa, ala di dem weri zakaklosi.

4. Dati da dem toe olijfboom nanga dem toe kandratiki, disi tanapoe na fesi vo da Gado vo disi grontapo.

5. En efi wan soema wani doe dem ogri, wantem faja komopo na ini dem mofo, swali dem vijanti vo dem ; en efi wan soema wani doe dem ogri, da soema dem moese kili na da srefi fasi.

6. Dem habi tranga toe, vo sloto hemel, meki no wan areen no fadom ala dem dei, disi dem de taki dem profetitori ; dem habi tranga toe, vo meki ala watra tron broedoe, en vo pina grontapo nanga ala soortoe plaag, so meni leki fa dem wani.

7. En te dem kaba nanga da getuigenis vo dem, dan da meti, disi komopo na ini da dipi plesi, di no habi gron, sa kom feti nanga dem, en a sa winni dem, kili dem.

8. En dem dedeskin vo dem sa lidom na dem strati vo da bigi foto, disi dem kali na odofasi Sodom nanga Egipti, pee dem ben kruisi wi Masra toe.

9. Dan foeloe vo dem piple nanga kondre nanga tongo nanga heiden sa si dem dedeskin vo dem drie dei nanga

hafoe ; en dem no sa gi pasi, vo soema go beri dem dedeskin vo dem na ini grebi.

10. En dem, disi de liebi na grontapo, sa plisiri vo dem hede, dem sa blijti vo dati, en dem sa seni presenti, wan gi trawan ; bikasi dem toe profeti ben pina dem soema, disi de liebi na grontapo.

11. En na baka vo dem drie dei nanga hafoe da liebi geest, disi komopo na Gado, ben go na dem ini ; en dem ben tanapoe na dem foetoe tapo, en ala dem, disi ben si dem, kisi bigi frede.

12. En dem jeri wan bigi stem vo hem taki gi dem taki : Kom dia na tapo ! En dem hopo go na hemel na ini wan wolkoe ; dem vijanti srefi si dem.

13. En da srefi joeroe wan bigi aardbevi kom en da di vo tien hafoe vo da foto fadom, en sebi doezend soema nem ben de, disi da aardbevi ben kili ; en dem trawan kisi frede, dem gi da Gado vo hemel glori.

14. Now da heloe di meki toe pasa kaba ; we, da di vo drie sa kom hesi.

15. En da Engel di vo sebi blo da trompeti vo hem. En bigi stem piki na ini hemel taki : Now dem koningkondre vo grontapo de vo wi Masra en vo hem Kristus ; en hem sa de masra teego alatem.

16. En dem twenti na fo

gransoema, disi sidom na dem troon tapo na Gado fesi, dem fadom potti dem fesi na gron, aanbegi Gado,

17. Dem taki : Wi de taki joe tangi, Masra Gado Almagti ! Joe, disi *de*, en disi *ben de*, en disi sa kom ! (Grantangi,) disi joe ben teki da bigi kragti vo joe, tiri alasani !

18. Dem heiden hatti ben bron ; ma joe hatti kom bron toe, en da tem vo dem dedesoema kisi, vo dem go na kroetoe, en vo joe pai dem knegti vo joe, dem profeti nanga dem santawan, nanga dem, disi de frede joe nem, pikinwan nanga bigiwan ; en vo joe pori dem, disi ben pori grontapo.

19. En dem hopo da temple vo Gado na ini hemel, en da kissi vo da verbontoe vo hem ben de vo si na ini hem temple ; so srefi faja koti nanga foeloe stem nanga dondrobari nanga aardbevi nanga hagla.

KAP. 12.

Da oeman di de nanga bele. Da kaiman. Mikael nanga dem Engel vo hem feti nanga da kaiman.

NOW wan bigi marki ben de vo si na hemel, vo taki, wan oeman, disi weri zon vo hem klosi, moen a habi na ondro hem foetoe ; en na hem hede tapo a weri twaalvoe staar leki wan kroon.

2. Da oeman ben de nanga bele, a bari na ini da pijn, en

a pina toemoesi vo meki da pikien.

3. Na baka wan tra marki moro ben de vo si na hemel; loekoe! wan bigi redi kaiman ben de dapee, disi habi sebi hede nanga tien toetoe; en na tapo dem (sebi) hede vo hem a weri sebi kroon.

4. En da tere vo hem hali da di vo drie hafoe vo dem staar vo hemel, a hiti dem na grontapo. En da kaiman go tanapoe na da oeman fesi, disi ben de nanga pijn vo meki, a wakti vo swali da pikien, so hesi a gebore.

5. En da oeman meki wan manpikien, disi sa tiri ala heiden nanga wan isri tiki; en dem teki poeloe da pikien na hem sei, potti hem na fesi vo Gado en vo hem troon.

6. Ma da oeman ron go kibri na ini woestijn, pee Gado srefi ben meki wan plesi klari gi hem, vo a finni njanjam dapee wan doezend toe hondro nanga siksitentien dei langa.

7. Now wan feti hopo na ini hemel. Mikael nanga dem Engel vo hem ben feti nanga da kaiman, en da kaiman nanga dem Engel vo hem ben feti toe.

8. Ma dem no winni; so srefi dem no finni wan plesi moro na ini bemel.

9. En dem hiti da bigi kaiman na doro, da ouroe sneki, disi dem de kali didiebri nanga Satan, di ben kori heeli gron-

tapo; da hem dem poeloe hiti na grontapo, so srefi dem Engel vo hem dem hiti dapee toe nanga hem.

10. En mi jeri wan bigi stem na ini hemel taki: Now ala winni nanga kragti nanga koningkondre de vo wi Gado, en da magti de vo hem Kristus; bikasi dem poeloe da vijanti vo dem brara vo wi, disi de klage dem na Gado fesi na dei en na neti.

11. En dem winni hem nanga da broedoe vo da Lam en nanga da woortoe vo da getuigenis vo dem; en dem no ben ke vo dem liebi srefi, tee dem dede.

12. Vo datu oen moese plisiri, oen hemel! nanga oen alamal, disi de liebi na ini. Ma heloe vo dem, disi de liebi na grontapo en na da bigi zoutwatra; bikasi didiebri zakka na ondro, kom na oenoe, en a habi bigi hattibron; bikasi a sabi taki, hem no habi foeloe tem moro.

13. We, di da kaiman si taki, dem poeloe hiti hem na grontapo, a go vervolge da oeman, disi ben meki da manpikien.

14. En dem gi da oeman toe flei vo wan bigi arend, meki a flei go na woestijn na hem plesi, en dem gi hem njanjam dapee wan (heeli) tem en moro foeloe tem en wan hafoe tem, zondro da sneki si hem.

15. En da sneki poeloe so meni watra na hem mofo, hiti

na da oeman baka leki wan riba, vo da watra moe tjari da oeman gowei.

16. Ma grontapo helpi da oeman, a hopo hem mofo, swali da riba, disi da kaiman ben poeloe na ini hem mofo.

17. En da kaiman hatti kom bron nanga da oeman, a go feti nanga dem trawan vo hem famili, disi de holi dem gebod vo Gado, en disi habi da getuigenis vo Jezus Kristus.

18. En hem kom tanapoe na zeekanti sei na tapo da zanti.

KAP. 13.

Da meti di habi sebi hede nanga tien toetoe.

EN mi si wan meti komoto na ondro da zoutwatra; dati ben habi sebi hede nanga tien toetoe; en na tapo dem toetoe a habi tien kroon; en na tapo dem hede a habi ogri koskosi nem.

2. Da meti, di mi si, ben geersi wan pardel, dem foetoe vo hem ben de leki di vo wan beer, en hem mofo ben de leki wan leeuw mofo. En da kaiman gi hem da kragti nanga da troon nanga da bigi tranga vo hem.

3. Wan vo dem hede vo hem mi si, en a tan leki a broko, tee a ben kan dede vo dati, ma da horo, disi ben kan meki a dede, kom boen baka, en heeli grontapo verwondroe vo da meti hede.

4. En dem aanbegi da kai-

man, disi ben gi da meti so bigi tranga, en dem aanbegi da meti toe, dem taki: Hoesoema de geersi da meti disia? hoesoema sa man vo go feti nanga hem?

5. En da meti ben kisi wan mofo, vo a taki heisani nanga ogri koskosi; en a kisi tranga toe, vo doe dati fotentien na toe moen langa.

6. En a hopo hem mofo, vo kosi Gado en vo kosi hem nem nanga hem temple nanga dem, disi de liebi na ini hemel.

7. En a kisi tranga toe, vo go feti nanga dem santawan, en vo winni dem. En a kisi tranga na ala kondre en tongo en piple tapo.

8. En ala soema, disi de liebi na grontapo, sa aanbegi hem, dem, disi dem nem vo dem no skrivi vo sinsi bigin vo grontapo na ini da boekoe vo liebi en vo da Lam, disi dem ben kili.

9. Efi wan soema habi jesi, meki a jeri.

10. Da soema, disi de tjari trawan go na doengroehoso, hem srefi sa go na doengroehoso toe; da soema, disi de kili trawan nanga houroe, hem dem moese kili baka nanga houroe. Dia dem santawan moe sori pasiensie nanga bribi.

11. Now mi si wan tra meti moro komopo na ondro gron; dati ben habi toe toetoe leki wan lam, ma a ben taki leki wan kaiman.

12. We, hem de wroko nanga ala da kragtifasi vo da fosi meti na hem presensie srefi; en a meki grontapo nanga dem, disi de liebi dapee, go aanbegi da fosi meti, disi da broko hede vo hem ben kom boen baka.

13. En a doe bigi wonderwroko, a meki faja srefi komoto na hemel, fadom na gron na ala soema fesi.

14. En nanga dem bigi marki, disi hem ben kisi tranga vo doe na da meti fesi, a de kori dem soema, disi de liebi na grontapo; en a taki gi dem, disi de liebi na grontapo taki, dem moese meki wan printje gi da meti, di houroe ben broko hem hede, zondro a ben dede.

15. En a kisi da tranga, vo a gi wan (liebi) geest na da printje vo da meti, meki da printje vo da meti kan taki toe, en vo hem meki dem kili ala dem soema, disi no wani aanbegi da printje vo da meti.

16. En a meki ala soema, lagewan nanga gransoema, goedoeman nanga potiman, friman nanga katibo, moe kisi wan marki na dem reti hanoe, ofoe na dem fesihede;

17. En vo no wan soema no kan bai sani, seli sani, efi a no habi da marki, ofoe da nem vo da meti, ofoe da getal vo hem nem.

18. Dia reti koni de (vanoo-doe). Da soema, disi habi

verstand, meki hem zoekoe da getal vo da meti; bikasi a de wan liebisoema getal, en da getal vo hem de siksihondro siksitentien na siksi.

KAP. 14.

Da Lam na tapo da bergi Zion. Dem drie Engel. Babel fadom. Strafoe vo dem ogri soema.

EN mi si, en loekoe! da Lam tanapoe na tapo da bergi Zion nanga wanhondro fotentien na fo doezend soema na hem sei, disi habi da nem vo hem Tata, skrivi na dem fesi-hede.

2. En mi jeri wan stem komopo na hemel leki da stem vo foeloe watra, en leki da stem vo wan bigi dondro; so srefi mi jeri wan stem, leki dem harpoeman de prei dem harpoe.

3. En dem singi wan njoe singi na fesi vo da troon en vo dem fo Liebisani en vo dem gransoema; en no wan soema no ben kan leri da singi, buiti dem wanhondro nanga fotentien na fo doezend soema, disi da Lam ben bai na grontapo.

4. Dati da dem, disi no ben vlaka dem srefi nanga oeman; bikasi dem de leki njoewendje. Dati da dem, disi de waka go na da Lam baka, alwasi na hoepee a de go. Da dem a ben bai komopo na mindri dem liebisoema, meki dem de da fosi eigendom vo Gado en vo da Lam.

5. No wan falsi no ben de

na ini dem mofo ; bikasi dem de zondro foutoe na fesi vo da troon vo Gado.

6. Now mi si wan tra Engel moro flei reti doru na mindri na ini hemel, hem habi da Evangelium vo teego, vo preeki gi dem soema, disi de liebi na grontapo, en gi ala heiden en kondre en tongo en piple ;

7. En a taki nanga tranga stem taki : Frede Gado, en gi hem glori ; bikasi da joeroe vo da kroetoe vo hem kom kaba ! Aanbegi Hem, disi ben meki hemel nanga grontapo nanga da bigi zoutwatra nanga dem watrafontein.

8. Now wan tra Engel moro kom na hem baka, a taki : Babilon fadom ! da bigi foto fadom ; bikasi a ben meki ala heiden dringi da hattibronwieni vo da hoeroeliebi vo hem.

9. Now da Engel di vo drie kom na dem baka, a taki nanga tranga stem taki : Efi wan soema sa aanbegi da meti nanga da printje vo hem, teki da marki na hem fesihede ofoe na hem hanoe,

10. Da soema sa dringi toe vo da soso wieni vo da hattibron vo Gado, disi dem kanti na ini da beker vo da hattibron vo hem ; en dem sa pina hem nanga faja en nanga zwa-vloe na fesi vo dem santa Engel en vo da Lam.

11. En da smoko vo da pijn vo dem sa hopo go na tapo teego alatem ; en dem no sa

habi ruste, no na dei, no na neti, dem, disi ben aanbegi da meti nanga da printje vo hem, en disi ben teki da marki vo hem nem.

12. Dia da pasiensie vo dem santawan de (vanoodoe), disi de holi dem gebod vo Gado nanga da bribi na Jezus.

13. Now mi jeri wan stem vo hemel taki gi mi taki : Skrivi : Blesi vo dem dedewan, disi dede na ini Masra vo noja . Ja troe—so da geest de taki—dem de ruste vo dem wroko, en dem wroko vo dem de go nanga dem.

14. En mi si, en loekoe ! wan weti wolkoe ben de, en na da wolkoe tapo wan soema sidom, disi de geersi wan soemapikien ; hem ben weri wan goutoe kroon na hem hede tapo, en na hem hanoe a holi wan srapoe langa nefi.

15. Now wan tra Engel moro komoto na ini da temple ; en nanga tranga stem a bari da soema, disi sidom na da wolkoe tapo, taki : Teki joe langa nefi, koti ! Bikasi da tem kisi kaba, vo koti areisi ; da areisi vo grontapo repi kaba.

16. En da soema, disi sidom na da wolkoe tapo, hali hem langa nefi, a naki grontapo ; en so a koti kibri da areisi vo grontapo.

17. Now wan tra Engel moro komoto na ini da temple, disi de na ini hemel ; hem habi wan srapoe langa nefi toe.

18. En wan tra Engel ageen komoto na da altari; dati da hem, disi habi magti na da faja tapo; en nanga tranga stem a bari da trawan, disi habi da srapoe langa nefi, taki: Hali joe srapoe langa nefi en koti dem druivi vo da druiviboom vo grontapo; bikasi dem hai vo hem repi!

19. En da Engel hali da langa nefi vo hem, naki grontapo, a koti dem druivi na da druiviboom vo grontapo, hiti dem na ini da bigi wienipersbaki vo da hattibron vo Gado.

20. En dem masi da wienipersbaki na dorosei vo foto; en broedoe komopo na ini da wienipersbaki, a go tee na dem hasi toom wandoezend nanga siksihondro stadia fara.

KAP. 15.

Dem winniman singi na sei da glasi zee. Dem sebi Engel, di habi dem sebi beker vo da hattibron vo Gado.

NOW mi si wan tra marki moro na hemel, wan bigisani nanga wan verwondroesani, vo taki: Sebi Engel (mi si), disi habi dem sebi laatste plaag; bikasi nanga dem da hattibron vo Gado kaba.

2. En mi si wansani leki wan glasi zee, disi moksi nanga faja; en dem, disi ben holi doro, wiinni da meti nanga

da printje vo hem nanga da marki vo hem nanga da getal vo hem nem, dem tanapoe na sei da glasi zee nanga dem harpoe vo Gado;

3. En dem singi da singi vo Moses, da knegti vo Gado, nanga da singi vo da Lam, dem taki: Masra Gado Almagti! ala dem wroko vo joe de bigi en vo verwondroe; en dem pasi vo joe de regtvaardiki en opregti, joe, di de da koning vo dem santawan!

4. Masra! hoesoema no sa frede joe, prijze joe nem? Bikasi joe wawan de santa. Ala piple sa kom aanbegi na joe fesi; bikasi ala kroetoe vo joe kom na krin kaba.

5. Na baka mi si, en loekoe! dem hopo da temple vo da santa tenti vo da getuigenis (vo Gado) na ini hemel.

6. En dem sebi Engel, disi habi dem sebi plaag, komopo na ini da temple, dem weri weti blinkri linnenklosi, en na dem hatti tapo dem tai goutoe linti.

7. En wan vo dem fo Liebisani ben gi dem sebi Engel sebi goutoe beker, disi foeloe nanga da hattibron vo Gado, di de liebi teego alatem.

8. En da temple kom foeloe nanga smoko vo da glori vo Gado en vo hem kragti; en no wan soema no ben kan go na ini da temple, so langa dem sebi plaag vo dem sebi Engel no kaba krin krin.

KAP. 16.

Dem kanti dem sebi plaag vo da hattibron vo Gado, hiti dem na grontapo.

EN mi jeri wan bigi stem komoto na ini da temple, a taki gi dem sebi Engel taki : Go, kanti dem sebi beker vo da hattibron vo Gado, trowei panja na grontapo !

2. We, da fosiwan go kanti hem beker, trowei na grontapo ; en wantem dem soema, disi habi da marki vo da meti, en disi ben aanbegi da printje vo hem, kisi ogri takroe soro.

3. Dan da Engel di vo toe kanti hem beker, trowei na ini zoutwatra ; en da watra tron broedoe leki di vo wan dedesoema ; en alasani, disi de liebi na ini zoutwatra, kom dede.

4. Now da Engel di vo drie kanti hem beker, trowei na ini dem riba en na ini dem watrafontein ; en ala watra tron broedoe.

5. En mi jeri da Engel vo dem watra taki : Masra, joe de regtvaardiki ! Joe, disi *de*, disi *ben de*, en disi *sa de*, vo di joe ben kroetoe so wan kroetoe.

6. Dem ben trowei da broedoe vo dem santa soema en vo dem profeti ; en vo da hede joe ben gi dem broedoe vo dring ; dati de fiti dem.

7. En mi jeri wan trawan moro na ini da altari taki : Ja, Masra Gado Almagti ! ala kroetoe vo joe de opregti en regtvaardiki.

8. Now da Engel di meki fo kanti hem beker, trowei na ini zon ; en a kisi tranga, vo pina soema nanga faja.

9. En da bigi faja bron dem soema so, tee dem kosi da Gado nem, disi habi magti na tapo dem plaag ; ma dem no draai dem liebi, gi hem glori.

10. Now da Engel di vo vijvi kanti hem beker, trowei na tapo da troon vo da meti ; en da kondre vo hem kom doengroe krin krin ; en da pijn meki dem njam en beti dem tongo ;

11. Dem kosi da Gado vo hemel vo dem pijn hede en vo dem soro ; ma dem no draai, libi dem (ogri) wroko.

12. Dan da Engel di vo siksi kanti hem beker, trowei na tapo da bigi riba Eufrates ; en da watra vo hem kom drei, a meki wan pasi klari gi dem koning, disi sa komopo, pee zon de hopo.

13. En mi si drie takroe geest, disi ben geersi todo, komoto na ini da kaiman mofo en na ini da meti mofo en na ini da falsi profeti mofo.

14. Dati da dem geest vo dem didiebri, disi de doe wonderwroko, en disi de go tee na dem koning vo heeli grontapo, vo meki dem kom makandra na feti na da bigi dei vo Gado, di habi ala tranga.

15. Loekoe ! mi de kom leki wan foefoeroeman. Blesi vo da soema, disi de wakti, en

disi de kibri hem klosi boen, vo a no waka nanga soso skin, en vo soema no si hem sjem.

16. En a meki dem kom makandra na wan plesi, disi dem kali Armageddon na djoetongo.

17. Dan da Engel di vo sebi kanti hem beker, trowei na ini lugti; en wan bigi stem komopo na ini da temple vo hemel na da troon, a taki: A kaba.

18. Now foeloe stem hopo en dondrobari nanga fajakoti; en wan bigi aardbevi kom, leki no wan no ben de jete, vo sinsi liebisoeama ben de na grontapo, so wan tranga en bigi aardbevi.

19. En da bigi foto kom plati na drie piesi; en dem foto vo dem heiden broko, fadom. En na fesi vo Gado dem kom membre Babilon toe, da bigi foto, vo gi hem da wienibeker vo da toemoesi bigi hattibron vo Gado.

20. En ala eilanti ron gowei; bergi no ben de vo si moro.

21. En wan bigi hagla komoto na hemel, fadom na soema tapo; ibriwan stoon ben wegi wan talenti so. En dem soema kosi Gado vo da plaag hede vo da hagla; bikasi da plaag vo hem ben hebi vo troe.

KAP. 17.

Da bigi hoeroeoman, disi sidom na da meti tapo, di habi sebi hede.

NOW wan vo dem sebi Engel, disi habi dem sebi beker, kom taki nanga mi, a taki: Kom dia, mi sa sori joe da vonisi vo da bigi hoeroeoman, disi sidom na so meni watra tapo;

2. Disi dem koning vo grontapo ben doe hoeroedoe nanga hem, en dem, disi de liebi na grontapo, ben dringi da wieni vo da hoeroliebi vo hem, tee dem droengoe.

3. En hem teki mi geest, tjari mi gowei na wan woestijn. En mi si wan oeman sidom na wan meti tapo, disi redi leki skarlaken, en disi foeloe nanga ala soortoe nem, vo kosi Gado; en a ben habi sebi hede nanga tien toetoe.

4. En da oeman ben weri purpur nanga skarlaken klosi, a lai nanga goutoe en diri stoon en peri; en na hem hanoe a holi wan goutoe beker, disi foeloe nanga takroesani en sjemsani vo da hoeroliebi vo hem.

5. En na hem fesihede wan nem skrivi, disi taki: *Kibrisani! Da bigi Babilon, da mama vo ala hoeroliebi nanga sjemsani na grontapo.*

6. En mi si taki, da oeman ben droengoe vo da broedoe vo dem santawan en vo da broedoe vo dem getuige vo Jezus. En di mi si hem, mi verwondroe vo troe.

7. En da Engel taki gi mi taki: San de meki joe verwon-

droe so? Mi sa verteli joe da kibritori vo da oeman en vo da meti, disi de tjari hem, en disi habi sebi hede nanga tien toetoe.

8. Da meti, disi joe ben si, dati *ben* de, en a *no* de; a sa hopo, komoto na ini da peti, di no habi gron, en dan a sa go na ini pori. En dem, disi de liebi na grontapo, (dem, disi dem nem vo dem no skrivi na ini da boekoe vo liebi, tee vo sinsi Gado ben potti da fundamenti vo grontapo,) dem sa verwondroe, te dem si da meti, disi *ben* de, en disi *no* de, en tokoe a de.

9. Dia verstand nanga koni de vanoodoe. Dem sebi hede de sebi bergi, pee da oeman sidom.

10. So srefi sebi koning de: Dem vijvi fadom kaba, da wan de noja, en da trawan no kom jete; ma te a kom, a sa tan wan sjatoe tem nomo.

11. En da meti, disi ben de, en disi no de, hem de da koning toe, di meki aiti, ma a de vo dem sebi; en a de go na ini da pori.

12. En dem tien toetoe, disi joe ben si, dati da tien koning, disi no kisi wan koningkondre jete; ma dem sa kisi magti leki koning wan joeroe langa nanga da meti makandra.

13. Dem alamal de membre wanfasi, en dem sa teki da kragti nanga da magti vo dem, gi na da meti.

14. We, *dem* sa go feti nanga da Lam, en da Lam sa winni dem; bikasi hem de da Masra vo ala masra nanga da Koning vo ala koning; en *dem*, disi de nanga hem, dati da dem, disi hem ben kali en verkiezi, en disi de getrouw.

15. En hem taki gi mi taki: Dem watra, disi joe ben si, pee da hoeroeoeman sidom, dati da dem kondre nanga bigi hipi nanga naatsie nanga tongo.

16. En dem tien toetoe, disi joe ben si na da meti, dem sa habi ogrihatti vo da hoeroeoeman, dem sa poeloe ala hem sani, libi hem soso; hem skin dem sa njam, en dan dem sa bron hem nanga faja.

17. Bikasi Gado ben potti dati na ini dem hatti, vo dem doe hem wani, en vo dem doe dati wanfasi, en vo dem gi dem koningkondre vo dem na da meti, so langa tee dem woortoe vo Gado sa kom reti.

18. En da oeman, disi joe ben si, dati de da bigi foto, disi de masra vo ala koning na grontapo.

KAP. 18.

Da foto Babel fadom, pori.

NA baka mi si wan tra Engel ageen komoto na hemel, zakka kom na ondro; hem dati habi bigi tranga, en da glori vo hem ben letti na heeli grontapo.

2. En a bari tranga, nanga

tranga stem, a taki: Da bigi Babilon fadom! a fadom, a tron wan plesi, pee dem didiebri de liebi, wan kibriplesti vo ala takroe geest, en wan kibriplesti vo ala takroe en ogri fowloe.

3. Bikasi ala naatsie ben dringi vo da hattibron-wieni vo da hoeroeliebi vo hem; en dem koning vo grontapo ben doe hoeroedoe nanga hem; en da bigi plisiriliebi vo hem ben meki dem koopman vo grontapo tron goedoeman.

4. Dan mi jeri wan tra stem moro vo hemel taki: Komoto na ini da foto, oen soema vo mi, vo oen no habi gemeenskap nanga dem zondoe vo hem, en vo oen no kisi hafoe vo dem plaag vo hem!

5. Bikasi dem zondoe vo hem kisi tee na hemel, en Gado de membre ala ogridoe vo hem.

6. We, pai hem baka, so leki hem ben pai oenoe! gi hem dasani dobloe, disi de fiti dem wroko vo hem! da srefi dringibeker, disi hem ben foeloe gi oenoe, foeloe hem dobloe baka!

7. So meni hem ben meki hem srefi bigi, liebi nanga plisiri, so meni oen moese pina en kwinsi hem now; bikasi hem taki na ini hem hatti taki: Mi sidom leki wan koningin, mi no de wan weduwe, mi no sa si sari.

8. Vo da hede dem plaag vo hem sa kom ala na *wan* dei, da

vo taki: *dede* nanga *sari* nanga *hangri*; nanga faja dem sa bron hem krin krin; bikasi Masra Gado de tranga vo troe, disi de kroetoe hem.

9. En dem koning vo grontapo, disi ben doe hoeroedoe nanga hem, en disi ben liebi bigi nanga hem, plisiri, dem sa krei en dem sa de na sari vo hem, te dem si da smoko vo da branti vo hem;

10. En nanga frede vo da pinaliebi vo hem dem sa tanapoe farawei, taki: Heloe, heloe vo da bigi foto Babilon, da tranga foto! Bikasi na *wan* joeroe-tem da vonisi vo joe komopo.

11. En dem koopman vo grontapo sa krei en sari vo hem; bikasi no wan soema no sa bai dem goedoe moro.

12. Sani disi de vo goutoe, vo zilver, vo diri stoon, vo peri, vo fini linnen, vo purpur, vo zij, vo skarlaken nanga ala soortoe hoedoe, disi smeri boen, nanga ala soortoe azauboonsani, nanga ala soortoe mooi hoedoesani, nanga sani, disi de vo kopro, vo isri en vo marmer;

13. So srefi kaneeli, nanga specerijnsani, nanga zalvoe, nanga wierook, nanga wieni, nanga olie, nanga fini blom, nanga areisi, nanga kow, nanga skapoe, nanga bigi hasi, nanga sjeezi, nanga slavoe, nanga soema zieli;

14. En dem vroektie, disi joe zieli ben luste, gowei, libi

joe; en alasani, disi ben switi en mooi, gowei, libi joe; joe no sa finni dati moro.

15. En dem koopman, disi ben seli sosani, en disi ben kom goedoeman nanga dati, dem sa tanapoe farawei, vo di dem frede da pijn vo hem, en dem sa krei en klage,

16. Dem sa taki: Heloe, heloe vo da bigi foto, disi ben weri fini linnen klosi nanga purpur nanga skarlaken, en disi lai nanga goutoe en diri stoon en peri!

17. Bikasi na *wan* joeroe-tem ala da bigi goedoe ben tron noti. En ala kaptein nanga ala pasasieri nanga dem matrozi nanga ala dem, disi de doe negosi na zoutwatra, dem tanapoe farawei,

18. En di dem si da smoko vo da branti vo hem, dem bari taki: Hoe foto ben geersi da bigi foto disia?

19. En dem hiti stof na dem hede tapo, dem bari en krei en klage, dem taki: Heloe, heloe vo da bigi foto, disi nanga dem goedoe vo hem ala dem soema, disi habi sipi na zoutwatra tapo, ben tron goedoeman! bikasi na *wan* joeroe-tem a pori krin krin!

20. We, hemel! plisiri vo hem hede; so srefi oen santa Apostel nanga Profeti; bikasi Gado ben pai hem dasani baka, disi a ben doe na oenoe.

21. Na baka wan tranga Engal hopo wan stoon leki

wan bigi milistoon, a hiti hem na ini zoutwatra, a taki: So tranga en so hesi dem sa hiti da bigi foto Babilon na gron; en a no sa de moro kweti kweti.

22. En da stem vo dem soema, disi prei harpoe, en disi singi, en disi blo fluiti nanga trompeti, no sa de vo jeri moro na joe ini; en no wan granbasi vo iniwan fini wroko no sa de vo finni moro na joe ini; en da babari vo wan mili no sa de vo jeri moro na joe ini.

23. En da letti vo wan lampoe no sa skijn moro na joe ini; en da stem vo wan bruidigom nanga di vo wan bruid no sa de vo jeri moro na joe ini; bikasi dem koopman vo joe ben de gransoema na grontapo; bikasi nanga da toovroewroko vo joe, joe ben kori ala kondre.

24. En na joe ini dem ben finni da broedoe vo dem profeti nanga di vo dem santa soema nanga di vo ala dem, disi dem ben kili na grontapo.

KAP. 19.

Tangisingi vo da fadom vo Babel.
Da bruiloft vo da Lam.

NA baka mi jeri wan bigi stem leki da stem vo foeloe foeloe soema na ini hemel, dem taki: Halleluja! Blesi nanga tangi nanga glori nanga kragti de vo Masra, wi Gado!

2. Bikasi ala kroetoe vo hem de opregti en regtvaardiki, di a kroetoe da bigi hoeroe-oeman, disi ben pori grontapo nanga da hoeroeliebi vo hem, en di a haksi da broedoe vo dem knegti vo hem baka na da hoeroe-oeman hanoe.

3. En dem taki di vo toetron taki: Halleluja! En da smoko vo hem de hopo go na tapo teego alatem.

4. En dem twenti na fo gransoema nanga dem fo Liebisani fadom na gron, aanbegi da Gado, disi sidom na da troon tapo, en dem taki: Amen, Halleluja!

5. En wan stem ben komopo na da troon taki: Prijze wi Gado, oen alamal, disi de knegti vo hem, nanga oenoe toe, disi de frede hem, pikinwan nanga bigiwan!

6. En mi jeri wansani leki wan stem vo wan bigi hipi soema, en leki wan stem vo foeloe watra, en leki wan stem vo tranga dondro, disi taki: Halleluja! Bikasi Masra, wi Gado, disi habi ala tranga, hem de Grankoning.

7. Meki wi blijti! meki wi plisiri! meki wi gi hem glori! Bikasi da bruiloft vo da Lam kom kaba, en hem wefi ben meki hem srefi klari.

8. En dem meki da oeman weri klosi vo krin en blinkri fini linnen; en da fini linnen, dati de da geregtigheid vo dem santawan.

9. En da Engel taki gi mi taki: Skrivi taki: Blesi vo dem, disi Masra ben kali kom na da avondmaal vo da bruiloft vo da Lam! En a taki gi mi taki: Dem woortoe disia de troe taki vo Gado.

10. Now mi fadom na hem foetoe sei, vo aanbegi hem. Ma hem taki gi mi taki: Loekoe boen, no doe dati; bikasi mi nanga joe de knegti vo da srefi Masra, so leki dem brara vo joe toe, disi habi da getuigenis vo Jezus. Aanbegi Gado! Bikasi da getuigenis vo Jezus de da geest vo ala profetitaki.

11. En mi si hemel hopo, en loekoe! wan weti hasi ben de, en da soema, disi sidom na hem tapo, nem *Getrouw* nanga *Opregti*; en na ini geregtigheid hem de holi kroetoe nanga feti.

12. Hem hai tan leki fajavlam, en na tapo hem hede a weri foeloe kroon; en wan nem skrivi na hem tapo, disi no wan tra soema no sabi, buiti hem srefi wawan.

13. En wan klosi a weri, disi vervi nanga broedoe; en hem nem de: *Da Woortoe vo Gado*.

14. En ala dem foeloe hipi, disi de na ini hemel, kom toe nanga hem, dem sidom na weti hasi tapo, en dem weri weti krin linnen klosi.

15. En wan srpoe houroe komopo na ini hem mofo, vo

nanga hem a fom dem heiden ; en nanga wan isri tiki a sa tiri en tjari dem. Hem srefi sa masi da wienipersbaki, disi foeloe nanga da toemoesi bigi hattibronwieni vo da tranga en bigi Gado.

16. En na hem klosi tapo en na hem boutoe wan nem skrivi so : *Da Koning vo dem koning en da Masra vo dem masra !*

17. En na ini zon mi si wan Engel tanapoe ; hem bari nanga tranga stem, taki gi ala dem fowloe, disi de fiei na mindri vo hemel, taki : Kom dia, kom makandra na da avondmaal vo da bigi Gado !

18. Njam da skin vo dem koning, nanga da skin vo dem hedeman, nanga da skin vo dem trangawan, nanga da skin vo dem hasi, nanga di vo dem, disi sidom na dem (hasi) tapo, nanga da skin vo ala friman nanga slavoe, pikinwan nanga bigiwan !

19. Now mi si da meti ; en dem koning vo grontapo nanga dem hipi vo dem kom makandra, vo feti nanga da soema, disi sidom na da hasi tapo, en nanga da heeli hipi vo hem.

20. En dem kisi da meti ; so srefi dem kisi da falsi profeti toe, disi ben doe dem wonderwroko na da meti fesi, disi nanga dem a ben kori ala dem soema, di ben teki da marki vo da meti en di ben aanbegi da printje vo hem.

We, dem ala toe dem teki, hiti na ini da fajazee, di de bron nanga zwavloe ; liebiliebi (dem hiti dem na ini).

21. Ma ala dem trawan dem kili nanga da houroe, disi komopo na ini da soema mofo, di sidom na da hasi tapo ; en ala fowloe njam dem bele foeloe nanga da meti vo dem.

KAP. 20.

Dem tai didiebri doezend jari. Da fosi hopo baka. Gog nanga Magog. Da krobai kroetoe.

NOW mi si wan Engel komoto na hemel, zakka kom na ondro, disi habi da sloto vo da peti, di no ha gron, na hem hanoe, nanga wan bigi ketting toe.

2. En a kisi da kaiman, da ouroe sneki, dati da didiebri nanga Satan ! en a tai hem doezend jari ;

3. En a hiti hem na ini da peti, di no ha gron, a sloto hem na ini ; en a potti wan zegel na hem tapo, vo a no moe kori soema moro, tee dem doezend jari pasa. Na baka dem moese loesoe hem baka wan sjatoe tem.

4. En mi si troon toe, en dem go sidom na dem (troon) tapo, en dem ben kisi da wroko vo holi kroetoe ; so srefi mi si dem ziele vo dem soema, disi dem ben kili, koti poeloe dem hede vo dem, vo da getuigenis hede vo Jezus en vo da woor-toe vo Gado hede, en disi no

ben aanbegi da meti ofoe da printje vo hem, en disi no ben teki da marki vo hem na dem fesihede en na dem hanoe ; we, dem alamal ben de liebi en ben de masra now nanga Kristus makandra dem doezend jari.

5. Ma dem tra dedesoema no ben kisi liebi baka, so langa dem doezend jari no pasa jete. Dati de da fosi hopo baka.

6. Blesi vo dem santa soema, disi de na ini da fosi hopo baka ! na *dem* soema tapo da tra dede no habi tranga ; ma dem sa de domine vo Gado en vo Kristus ; en dem sa de koning nanga hem makandra doezend jari langa.

7. En te dem doezend jari pasa kaba, dan dem sa loesoe Satan baka, komoto na hem doengroehoso ;

8. En a sa waka gowei, vo kori ala piple, disi de liebi tee na dem fo hoekoe vo grontapo, Gog nanga Magog, en vo a kali dem kom makandra na feti ; da hipi vo dem de leki da zanti na zeekanti sei.

9. En dem kom makandra na da heeli bradi vo grontapo, dem rontoe da kampoe vo dem santawan nanga da foto, disi Gado de lobbi. Ma da faja vo Gado komoto na ini hemel, a swali dem (alamal).

10. En dem teki da didiebri, disi ben kori dem, dem hiti hem na ini da faja-nanga zwa-vloezee, pee da meti nanga da falsi profeti de toe ; en dem sa

de nanga pijn dei nanga neti teego alatem.

11. Now mi si wan bigi weti troon nanga da soema, disi sidom na hem tapo ; en grontapo nanga hemel ron komoto na da soema fesi ; plesi no ben de vo finni moro gi dem.

12. En mi si dem dedesoema, pikinwan nanga bigiwan, tanapoe na Gado fesi ; en dan dem boekoe hopo ; en wan tra boekoe ageen dem hopo, da boekoe vo liebi. En dem loekoe dasani, disi skrivi na ini dem boekoe vo dem wroko vo dem ; dem kroetoe dem dedesoema.

13. En da bigi zoutwatra ben gi dem dedesoema baka, disi de na hem ini ; so srefi da dede nanga da dedekondre ben gi dem dedesoema baka toe, disi de na dem ini ; en dem go na kroetoe ; ibriwan kisi so leki fa a fiti dem wroko vo hem.

14. En dem teki da dede nanga dedekondre, hiti na ini da fajazee. Dati de da tra dede.

15. En ibri soema, disi dem no finni hem nem skrivi na ini da boekoe vo liebi, dem hiti na ini da fajazee.

KAP. 21.

Da njoe hemel nanga da njoe grontapo. Da njoe Jerusalem.

EN mi si wan njoe hemel nanga wan njoe grontapo. Bikasi da fosi hemel

nanga da fosi grontapo pasa gowei, en da bigi zoutwatra no de moro.

2. En mi, Johannes, si da santa foto, da njoe Jerusalem, komopo na Gado na ini hemel, zakka kom na ondro ; a klari leki wan bruid, disi weri mooi, meki hem man plisiri.

3. En mi jeri wan bigi stem vo hemel taki : Loekoe dia, da santa hoso vo Gado de na mindri vo liebisoema ; hem srefi sa liebi na dem mindri, dem sa de hem piple, en Gado srefi sa de nanga dem leki da Gado vo dem.

4. En Gado sa figi poeloe ala watra na dem hai, disi dem ben krei ; en dede no sa de moro, no wan sari, no wan krei, no wan pijn no sa de moro ; bikasi dem fosisani pasa kaba.

5. En Hem, disi sidom na da troon tapo, ben taki : Loekoe, mi de meki alasan kom njoe njoe. En dan a taki gi mi taki : Go skrivi ! bikasi dem woortoe disia de troe en waarheid.

6. En hem taki gi mi taki : Alasan klari kaba. Mi de da fosiwan nanga da kroboiwan, da bigin nanga da kaba. Da soema, disi dreiwatra, na hem mi sa gi vo da liebiwatra na ini da fontein ; vo presenti (mi sa gi hem).

7. Da soema, disi winni, hem sa kisi alasan vo hem porsi ; mi sa de da Gado vo hem, en hem sa de mi pikien.

8. Ma dem, disi lasi hatti, nanga dem, disi no de bribi, nanga dem takroe soema nanga dem kiliman nanga dem hoe-roeman nanga dem toovroeman nanga dem afgodesoema nanga dem leiman, da porsi vo dem sa de na ini da zee, di de bron nanga faja en nanga zwavloe. Dati de da tra dede.

9. Now wan vo dem sebi Engel, disi ben habi dem sebi beker, di foeloe nanga dem sebi laatste plaag, kom taki nanga mi, a taki : Kom dia, mi sa sori joe da bruid, da wefi vo da Lam.

10. En a teki mi geest, tjari mi go na tapo wan bigi en hei bergi ; na dapee a sori mi da bigi foto, da santa Jerusalem, fa a komopo na ini hemel na Gado, zakka kom na ondro ;

11. En a habi da glori vo Gado ; en da letti vo hem ben de leki da moro diri stoon, so krin leki wan kristal Jaspis.

12. En a habi wan bigi en hei muur nanga twaalvoe poortoe ; en na tapo dem poortoe twaalvoe Engel ben de ; en nem toe skrivi na dem tapo, dati de dem nem vo dem twaalvoe famili vo dem pikien vo Israel.

13. Na oostsei a habi drie poortoe, na noordsei drie poortoe, na zuidsei drie poortoe en na westsei drie poortoe.

14. En da muur vo da foto habi twaalvoe fundamenti, en dem nem vo dem twaalvoe

Apostel vo da Lam de na dem ini.

15. En da soema, disi ben taki nanga mi, ben habi wan goutoe markitiki, vo a marki da foto nanga dem poortoe vo hem nanga da muur vo hem.

16. Da foto lidom fokanti; da langa vo hem de so bigi leki da bradi. Now a marki da foto nanga da markitiki, a kisi twaalvoe doezend stadia. Da langa nanga da bradi nanga da hei de wanfasi.

17. So srefi a marki da muur toe, wanhondro fotentien na fo jari, so leki da marki vo wan liebisoema de, disi da Engel ben habi.

18. Da muur vo hem dem ben meki vo Jaspis, en da foto srefi ben de vo soso goutoe leki krin glasi.

19. En dem fundamenti vo da muur vo da foto dem ben meki mooi nanga ala soortoe diri stoon. Da fosi fundamentistoon ben de wan Jaspis; di vo toe ben de wan Safir; di vo drie wan Kalcedon; di vo fo wan Smaragdus;

20. Di vo vijvi wan Sardonis; di vo siksi wan Sardius; di vo sebi wan Krisolitus; di vo aiti wan Berilus; di vo negi wan Topazion; di vo tien wan Krisoprasus; di vo elvoe wan Hiacintus; di vo twaalvoe wan Ametistus.

21. En dem twaalvoe poortoe ben de twaalvoe peri, ibriwan poortoe ben de *wan* peri

nomo; en dem strati vo da foto ben de soso goutoe leki da moro krin glasi.

22. En mi no si no wan temple na hem ini; bikasi Masra Gado Almagti nanga da Lam de da temple vo hem.

23. En da foto no ha vanoo-doe vo zon ofoe moen, vo dem letti na ini; bikasi da glori vo Gado de gi hem letti; en da Lam de da lampoe vo hem.

24. En dem naatsie, disi finni da boen liebi, sa waka na ini da letti vo hem; en dem koning vo grontapo sa tjari da glori nanga da bigi vo dem kom na ini.

25. En dem poortoe vo hem no sa sloto na dei; bikasi neti no sa de dapee.

26. En dem sa tjari da glori nanga da bigi nem vo dem naatsie kom na ini.

27. Ma no wan soortoe sani, disi no krin, no sa go na ini, nanga so soema, disi doe takroe-sani, en disi meki lei; *dem* wawan (sa go na ini), disi skrivi na ini da boekoe vo liebi vo da Lam.

KAP. 22.

Da riba nanga da hoedoe vo liebi.

EN hem sori mi wan krin riba, di habi liebi watra, so krin leki kristal, dati ron komopo na ini da troon vo Gado en vo da Lam.

2. Na mindri dem strati vo da foto en na ala toe sei vo da

riba da boom vo liebi ben de, disi meki twaalvoe soortoe vroektoe; ibri moen a meki hem vroektoe; en dem blati vo da boom de boen, vo dresi dem heiden.

3. No wan vloekoe no sa de moro; ma da troon vo Gado nanga di vo da Lam sa de dapee, en dem knegti vo hem sa dieni hem;

4. Dem sa si hem fesi, en hem nem sa de na dem fesihede.

5. No wan neti no sa de dapee moro, en dem no habi lampoe vanoodoe, ofoe da letti vo zon; bikasi Gado Masra sa gi dem letti, en dem sa de koning teego alatem.

6. Now hem taki gi mi taki: Dem woortoe disia de troe en waarheid; en Masra, da Gado vo dem santa profeti, ben seni hem Engel kom, vo sori gi dem knegti vo hem, san sa kom hesi.

7. Loekoe! mi de kom hesi. Blesi vo da soema, disi de holi kibri dem woortoe vo da profetitaki, di de na ini da boekoe disia.

8. En mi, Johannes, de da soema, disi ben si en jeri ala demsani. We, di mi jeri en si alasani kaba, mi fadom na gron, vo aanbegi na dem foetoe vo da Engel, disi ben sori mi demsani.

9. Ma hem taki gi mi taki: Loekoe boen, no doe dati; bikasi mi nanga joe de knegti vo da srefi Masra, so leki dem brara vo joe toe, nanga dem

profeti, nanga dem, disi de holi kibri dem woortoe vo da boekoe disia; aanbegi Gado!

10. En hem taki gi mi taki: No tapo dem woortoe vo da profetitaki, di de na ini da boekoe disia; bikasi da tem de klosibe!

11. Da soema, disi doe kroekoe, meki hem doe kroekoe-toe go doro; en da soema, disi takroe, meki hem tan takroe; ma da soema, disi de regtvaardiki, meki hem kom regtvaardiki moro moro, en hem, disi de santa, meki hem kom santa moro moro!

12. Loekoe, mi de kom hesi, en mi paiman de nanga mi, vo mi gi na ibriwan, so leki fa hem wroko sa de.

13. Mi de da fosisani nanga da laatstesani, da bigin nanga da kaba, da fosiwan nanga da kroboiwan.

14. Blesi vo dem, disi de holi dem gebod vo hem, meki dem habi reti na tapo da boom vo liebi, en vo dem kan go na ini dem poortoe vo da foto!

15. Ma dem dagoe sa tan na dorosei, nanga dem toovroeman nanga dem hoeroeman nanga dem kiliman nanga dem afgoderijsoema nanga ala dem, disi de lobbi leisani, en disi de meki lei srefi.

16. Mi, Jezus, ben seni mi Engel kom, vo getuige demsani gi oenoe na ini dem gemeente. Mi de da loetoe nanga da famili vo David, da krin deistaar.

17. En da geest nanga da bruid de taki : Kom ! En da soema, disi de jeri dati, moe taki : Kom ! En da soema, disi dreiwatra, meki a kom ; en da soema, disi wani, meki a teki da liebiwatra vo presenti !

18. Mi de taki krin gi ibriwan soema, disi de jeri dem woortoe vo da profetitaki na ini da boekoe disia, taki : Efi wan soema teki demsani, potti moro foeloe na tapo, dan Gado sa potti moro foeloe na tapo gi hem vo dem plaag, disi skrivi na ini da boekoe disia.

19. En efi wan soema sa teki poeloe hafoe vo dem woortoe na ini da boekoe vo da profetitaki disia, dan Gado sa teki poeloe hem porsi komopo na ini da boekoe vo liebi, en na ini da santa foto, en na demsani ini, disi skrivi na ini da boekoe disia.

20. We, Hem, disi de taki demsani disia, taki : Troe, mi de kom hesi. Amen ! Ja kom, Masra Jezus !

21. Da gnade vo wi Masra Jezus Kristus moe de nanga oen alamal ! Amen.

LIJST.

	Bladsei
Da Evangelium vo Matteus	3
Da Evangelium vo Markus	69
Da Evangelium vo Lukas	111
Da Evangelium vo Johannes	182
Da Tori vo dem Apostel	233
Da brievi gi dem Romeini	299
Da fosi brievi gi da gemeente na Korint	328
Da tra brievi gi da gemeente na Korint	356
Da brievi gi dem soema na Galaciakondre	374
Da brievi gi da gemeente na Efesus	384
Da brievi gi da gemeente na Filippi	393
Da brievi gi dem bribisoema na Kolossen	400
Da fosi brievi gi da gemeente na Tessalonika	406
Da tra brievi gi da gemeente na Tessalonika	412
Da fosi brievi gi Timoteus	415
Da tra brievi gi Timoteus	423
Da brievi gi Titus	428
Da brievi gi Filemon	432
Da brievi gi dem Ebreer	433
Da brievi vo Jakobus	455
Da fosi brievi vo Petrus	462
Da tra brievi vo Petrus	470
Da fosi brievi vo Johannes	475
Da brievi di meki toe vo Johannes	482
Da brievi di meki drie vo Johannes	483
Da brievi vo Judas	484
Da openbaring vo Johannes	486

° Bible, Rahms. Boeke (Surrey), 1901.

DA

BOEKOE VO DEM PSALM

VO

DAVID.

PSALM 1.

Da boenhede vo dem vroom soema,
nanga da strafeo vo dem godlooze
soema.

1. **B**LESI vo da soema,
disi no de waka na
ini gemeenskap vo dem god-
looze soema; en disi no potti
foetoe na tapo da pasi vo dem
zondari; en disi no de sidom,
pee dem spotoeman sidom;

2. Ma disi habi hem plisiri
nanga da wet vo Masra; en
disi de praktizeeri da wet vo
hem dei nanga neti!

3. Da soema de leki wan
boom, disi dem ben plani na
sei watrakriki, disi de meki
hem vroektoe na reti tem; dem
blati vo hem no kom drei, en
alasan, disi a de doe, komopo
boen.

4. Ma da so dem godlooze
soema no de; dem de leki
areisiboeba, disi winti de teki
panja.

5. Vo da hede dem godlooze
soema no sa man vo holi na
ini da kroetoe, en dem zondari
(no sa tan) na ini da gemeente
vo dem regtvaardiki soema.

6. Bikasi Masra de sabi da
pasi vo dem regtvaardiki soe-
ma; ma da pasi vo dem god-
looze soema sa pori en lasi.

PSALM 2.

Vo da koningkondre vo da Pikien vo
Gado, en vo dem vijanti vo hem.

1. **V**O san hede dem hei-
den de krasi so? en
vo san hede dem soema de
praktizeeri so wan sososani?

2. Dem koning vo grontapo
hopo dem hede, en dem
granman potti mofo makan-
dra, vo go feti nanga Masra
en nanga da Kristus vo hem,
(dem taki:)

3. Meki wi broko dem boeje,
en meki wi poeloe trowei dem
tetei, disi dem ben teki tai
wi!

4. Ma Hem, disi de liebi na
ini hemel, sa lafoe dem; Masra
sa spotoe dem.

5. Dan hem sa taki nanga
dem na ini da hattibron vo
hem, en nanga da krasifasi vo
hem a sa meki dem skreki.

6. Tog mi ben zalvoe mi
koning, potti hem na tapo mi
santa bergi Zion.

7. Mi sa taki fri, fa dasani
lidom: Masra ben taki gi mi
taki: Joe de mi pikien, tidei
mi ben meki joe kom gebore.

8. Haksi mi wansani! dan
mi sa gi joe dem heiden vo joe
porsi; en heeli grontapo tee
na dem moro farawei hoekoe

vo hem (mi sa gi joe) vo joe srefi.

9. Joe sa naki dem nanga wan isri tiki, na piesi piesi joe sa broko dem leki stoon patoe.

10. We dan, oen koning, kom na verstand! Teki wan rai, oen kroetoeman vo gron-tapo!

11. Dieni Masra nanga frede; en plisiri nanga bevi!

12. Bosi da Pikien, vo hem hattı no moe bron, en vo oen no lasi en pori na pasi; bikasi pikinmoro da hattı vo hem sa teki faja. Blesi vo dem, disı de potti dem vertrouw na hem tapo.

PSALM 3.

David begi en krei vo kisi troostoe.

1. Wan psalm vo David, di a ron go kibri vo hem pikien Absalom.

2. **K**E Masra, fa dem vijanti vo mi de so foeloe! so meni soema hopo na mi tapo!

3. Foeloe soema de taki vo mi zieli, taki: A no habi helpi na Gado. Sela.

4. Ma joe, mi Masra, de wan skild vo mi, en mi glori; joe de da soema, disı de hopo mi hede baka.

5. Mi ben kali Masra nanga mi stem, en hem ben jeri mi tee na tapo hem santa bergi. Sela.

6. Mi ben go lidom slibi, en mi wieki baka; bikasi Masra ben holi kibri mi.

7. We, mi no sa frede vo foeloe hondro doezend soema, disı kom na mi tapo, rontoe mi.

8. Hopo, Masra! helpi mi, mi Gado! Bikasi joe de naki ala mi vijanti na dem sei fesi, en joe de broko dem godlooze soema tifi.

9. Ala helpi de na Masra; en da blesi vo joe de na joe piple tapo. Sela.

PSALM 4.

David verwijti en vermane dem vijanti vo hem.

1. Wan psalm vo David, disı a ben meki gi da gran singimeester, vo singi hem nanga harpoe.

2. **J**ERI mi, te mi kali joe, joe, di de da Gado vo mi gerechtigheid! joe, di ben troostoe mi na ini nootoe; sari vo mi, en jeri da begi vo mi!

3. Ke, oen liebisoema! hoe langa oen sa pori mi glori, meki a tron sjem? (hoe langa) oen sa lobbi sososani, feti na dem leisani baka? Sela.

4. Meki oen sabi tog, taki: Masra ben teki wan soema vo hem wawan, disı hem de lobbi! Masra sa jeri, te mi kali hem.

5. Meki oen hattı bevi; no doe zondoe! Tesi en fili oen srefi hattı, te oen lidom, en tan tiri! Sela.

6. Tjari dem ofrandi vo gerechtigheid kom, en meki oen hopoe de na Masra!

7. Foeloe soema de taki: Hoesoema sa meki wi si iniwan boen? Ma (mi de taki): Masra, hopo da letti vo joe fesi na wi tapo!

8. Joe ben gi mi wan plisiri na ini mi hatti, moro foeloe leki dem trawan de habi, te dem habi foeloe karo nanga wieni.

9. Mi sa go lidom slibi nanga kouroe hatti; bikasi joe wawan, mi Masra, meki mi kan liebi zondro frede.

PSALM 5.

Wan begi, vo Masra moe helpi dem soema vo hem.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo singi nanga fluuti.

2. **M**ASRA, jeri dem woortoe vo mi, potti jesi na san di mi de taki!

3. Jeri da stem vo da bari vo mi, mi koning en mi Gado; bikasi na joe mi sa begi.

4. Na mamantem joe moe jeri da stem vo mi, mi Masra; na mamantem mi sa seni mi begi kom na joe, en tan wakti joe.

5. Bikasi joe no de wan Gado, disi de habi plisiri nanga ogrido; wan ogri soema joe no kan si na hai.

6. Dem lauman no sa tan na joe fesi; joe de wan vijanti vo ala dem, disi de doe ogri.

7. Joe sa kili dem leiman;

Masra no kan si dem kiliman nanga falsi soema na hai.

8. Ma mi sa go na ini joe hoso, nanga da toemoesi bigi gnade vo joe; en na ini da frede vo joe mi sa aanbegi, loekoe na joe santa temple.

9. Masra, tiri en tjari mi na ini joe geregtigheid, vo ala dem vijanti vo mi hede; potti joe pasi reti na mi fesi!

10. Bikasi waarheid no de na ini dem mofo vo dem; da inisei vo dem pori vo troe; dem neki de leki wan hopo grebi, en nanga dem tongo dem de falsi.

11. Strafoe dem, mi Gado, meki dem fadom na ini dem trapoe vo dem srefi; poeloe dem na joe fesi, vo ala da foeloe ogri hede, disi dem ben doe; bikasi dem de sori joe tranga hede.

12. Meki ala dem soema plisiri, di de potti dem vertrouw na joe tapo; meki dem prijze joe teego, vo di joe de helpi dem; meki *dem* toe, disi de lobbi joe nem, moe blijti vo joe!

13. Bikasi joe, mi Masra, sa blesi dem regtvaardiki soema; nanga gnade joe sa kroon dem, leki nanga wan skild.

PSALM 6.

Wan kreisingi.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo singi hem nanga harpoe.

2. **K**E Masra! no strafoe mi na ini da hattibron vo joe, no fom mi na ini da krasifasi vo joe!

3. Masra, sari vo mi, bikasi mi de zwaki; dresi mi, mi Masra, bikasi ala dem boon vo mi ben kom skreki.

4. Ja mi zieli srefi ben skreki vo troe. Ma joe, mi Masra, hoe langa joe de draai?

5. Kom baka, mi Masra; verloesoe mi zieli; helpi mi vo joe gnade hede!

6. Bikasi wan soema, disi dede kaba, no de membre joe moro; hoesoema sa prijze joe, te a de lidom na ini grebi?

7. Da djeme meki mi kom weri; heeli neti mi de swem na ini mi bedi; mi nati mi slibiplesi nanga da haiwatra, di mi de krei.

8. Mi fesi kom mangri, en mi kom ouroe vo verdrieti; bikasi dem de pina mi na ala sei.

9. Komoto na mi, oen alamal, disi de wroko ongeregtheid; bikasi Masra ben jeri da stem vo da krei vo mi.

10. Masra ben jeri da djeme vo mi; en da begi vo mi Masra de teki.

11. Meki ala dem vijanti vo mi kisi sjem; meki dem skreki so tee dem draai baka; meki dem kisi sjem wantem wantem!

PSALM 7.

David krei na Masra, en a potti hem vertrouw na hem tapo.

1. Wan kreisingi vo David, disi a ben singi gi Masra, vo dem woortoe hede vo Kus, da soema vo Benjamin famili.

2. **M**ASRA, mi Gado, na joe mi de vertrouw: verloesoe poeloe mi na ala dem soema hanoe, disi de na mi baka! Helpi mi!

3. No meki dem kisi mi zieli, pliti hem na piesi piesi, leki wan leeuw de doe, vo di no wan helpiman no de.

4. Masra, mi Gado, efi mi ben doe sosani, efi ongeregtheid de na mi hanoe,

5. Efi mi ben pai ogri baka gi dem, disi ben liebi nanga mi, zondro vo dem trobi mi; (tog mi ben verloesoe da soema, di de mi vijanti, zondro vo mi ben doe hem wansani:)

6. Dan meki mi vijanti feti na mi zieli baka tee a kisi hem; meki a trapoe mi liebi tee na gron, meki mi respeki go na ini stofoe! Sela.

7. Hopo, Masra, na ini da hattibron vo joe! Tanapoe vo tapo dem krasi vijanti vo mi! Holi wakti na mi tapo; tog joe srefi ben gi ordre, taki, alasani moese waka nanga reti.

8. Dan da hipi vo dem piple sa romboto joe (ageen): we vo dem hede joe moe draai baka, potti joe srefi na hei!

9. Masra sa kroetoe dem piple. We kroetoe mi, mi

Masra, so leki a fiti da geregtigheid vo mi, nanga da opregtfasi, di de na mi ini.

10. Meki da ogridoe vo dem godlooze soema moe kaba ; ma meki dem regtvaardiki soema kom moro tranga ! Bikasi joe, o regtvaardiki Gado, de tesi en fili ala soema hatti doro doro.

11. Mi helpi de na Gado, disi de loekoe kibri dem opregti hatti soema.

12. Gado de wan regtvaardiki kroetoeman, wan Gado, disi de krasi (dem ogri soema) ala dei.

13. Efi soema no wani draai kom na hem, dan hem sa srapoe hem houroe ; hem bo span kaba ; a de klari.

14. A ben meki ogri fetisani klari, vo kili soema ; dem pijli vo hem a sa soetoe na dem soema tapo, disi de feti tranga na hem baka.

15. Loekoe, da soema de meki hem srefi kom weri, ala di a de doe ongeregtigheid ; a de tjari ogrihede na bele, ma a sa meki leisani.

16. A ben diki wan horo, a meki hem dipi ; ma hem srefi fadom na ini da horo, disi a ben meki.

17. Da ogri, di hem de doe, sa draai kom na hem srefi hede tapo ; en da asranti fasi nanga doe vo hem sa kom fadom na hem hede tapo.

18. Mi sa prijze Masra vo hem geregtigheid hede, en mi

sa singi psalm gi da nem vo Masra, disi hei, pasa ala trawan.

PSALM 8.

Vo da koningkondre vo Kristus. Vo hem pina en vo hem glori.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo prei hem na da wijze vo Gad.

2. **M**ASRA, mi Granmasra ! ke, fa joe nem de bigi na heeli grontapo ! joe, di ben potti joe glori moro hei, leki dem hemel !

3. Joe hopo dem jonge pikien mófo, vo dem prijze joe, en dem pikien na bobi srefi moese singi joe ; (so joe doe) vo ala joe vijanti hede, vo joe tapo joe vijanti mofo, nanga di vo da soema toe, disi de krasi na joe baka.

4. Te mi de loekoe joe hemel, da wroko vo joe hanoe, so srefi da moen nanga dem staar, di joe ben meki :

5. Ke, san da wan liebisoe-ma dan, disi joe de membre hem so ? en da liebisoe-ma pikien, disi joe kom loekoe hem ?

6. Joe ben meki hem pikinso moro lage, leki dem Engel ; en dan joe ben kroon hem nanga glori en bigi nem.

7. Joe ben meki a kom granmasra na tapo ala wroko vo joe hanoe ; alasani joe ben teki potti na ondro hem foetoe ;

8. Ala skapoe nanga kow, nanga dem boesimeti toe ;

9. Dem fowloe na ondro hemel, nanga dem fisi na ini zoutwatra; alasani, disi de waka dem pasi vo dem bigi watra doro.

10. Masra, wi Granmasra! ke, fa joe nem de bigi na heeli grontapo!

PSALM 9.

Wan tangipsalm.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo singi hem nanga harpoc.

2. **M**I sa prijze Masrananga mi heeli hatti; mi sa verteli ala dem wonderwroko vo joe.

3. Mi sa blijti en plisiri na joe ini, mi sa singi gi joe nem, joe mi Granmasra!

4. Disi joe ben meki dem vijanti vo mi draai baka, dem fadom, en dem lasi en pori na joe fesi.

5. Bikasi joe ben meki mi kisi da reti vo mi, joe ben winni mi proces; joe ben sidom na joe troon tapo, joe regtvaardiki kroetoeman!

6. Joe ben krasi dem heiden, pori dem godlooze soema; joe ben kraboe poeloe dem nem vo dem vo teego alatem.

7. We, joe vijanti! Fa a de: da wroko, vo broko en vo pori alasani, kaba now vo alatem? joe ben broko en pori dem foto kaba? dasan disi kan meki wi membre dem, go lasi nanga dem makandra.

8. Ma Masra sa tan tee vo alatem; hem ben potti hem troon reti, vo holi kroetoe.

9. Hem sa kroetoe grontapo nanga geregtigheid, en a sa tiri ala soema nanga retifasi.

10. Masra sa de wan kibriple si gi dem mofina soema, wan kibriple si alatem, te dem de na benauwtoe.

11. En dem soema, disi de sabi joe nem, sa potti dem vertrouw na joe tapo, bikasi joe, mi Masra, no ben libi dem soema, disi de zoekoe joe.

12. We, singi en prijze da Masra, disi de liebi na Zion! verteli ala hem wroko na mindri vo ala piple!

13. Bikasi hem de zoekoe da broedoe vo dem, disi trawan ben kili; a de membre dem; hem no vergiti da krei vo dem mofina soema.

14. We, sari vo mi, mi Masra! loekoe da pinaliebi vo mi, fa dem vijanti vo mi de pina mi! tog joe de hopo mi, poeloe komopo na dem poortoe vo dede.

15. Meki mi kan verteli ala da bigi nem vo joe, na ini dem poortoe vo da wendje vo Zion; meki mi plisiri vo da helpi vo joe!

16. Dem heiden soengoe na ini da horo, disi dem srefi ben meki; dem foetoe vo dem fassi na ini da trapoe, disi dem ben seti.

17. Masra meki hem srefi kom na krin na soema fesi fa

hem de kroetoe nanga reti; da godlooze soema de broeja hem srefi na ini da wroko vo hem eigen hanoe. Sela!

18. Dem godlooze soema moese draai go na hel, ala heiden, disi de vergiti Gado.

19. Bikasi hem no sa vergiti dem poti soema vo alatem, en da hopoe vo dem mofina soema no sa de vo soso tee vo alatem.

20. Hopo, Masra! meki liebisoema no kom masra; meki dem heiden kisi dem vonisi na joe fesi!

21. Masra, meki dem kom frede! meki dem heiden kom si, taki, dem de soso liebisoe-ma! Sela.

PSALM 10.

Wan tra begi moro.

1. **K**E Masra! vo san hede joe tanapoe so farawei? vo san hede joe de kibri joe fesi, te mi de na nootoe?

2. Dem godlooze soema de meki dem srefi bigi, ala di dem de na dem mofina soema baka nanga hattibron. Meki dem fadom na ini dem trapoe, disi dem srefi ben prakseeri en potti.

3. Bikasi dem godlooze soema meki dem srefi bigi, taki, dem kan doe alasan, disi dem hatti wani, dem de blesi dem bigihaisoema, en so dem kosi Masra.

4. Wan godlooze soema de hopo hem noso so hei, tee a no ke vo no wan soema; a de

membre nomo, taki: wan Gado no de.

5. Dem pasi vo hem de gi skinhati alatem; dem kroetoe vo joe de toemoesi hei gi hem; ala dem vijanti vo hem a de jagi gowei nanga hem asranti mofu.

6. A de taki na ini hem hatti, taki: Mi no sa seki nooiti; bikasi mi no sa kom na no wan nootoe vo avoo tee vo avoo.

7. Hem mofu foeloe nanga vloekoe, nanga falsi en bedriegi; na ondro hem tongo moeiti nanga jamer de.

8. A de sidom wakti na bakaplasi, en safri a de kili dem onnoozloe soema; a de tapo hem hai gi dem potiwan.

9. A lidom wakti safri, leki wan leeuw na ini hem horo, a de wakti vo kisi dem mofinawan; en a de kisi foefoeroe dem toe, te a hali dem kom na ini hem netti.

10. A de doekroen en buigi hem srefi, en da poti hipi moese fadom na ondro dem tranga foetoe vo hem.

11. A de taki na ini hem hatti, taki: Gado vergiti dati kaba, a de kibri hem fesi; a no sa si dati nooiti.

12. Hopo tanapoe, Masra Gado! hopo joe hanoe; no vergiti dem mofina soema!

13. Vo san hede da godlooze soema moese kosi Gado, taki na ini hem hatti, taki: Joe no sa ke vo dati?

14. Troe joe ben si dati ; bikasi joe de loekoe da mofinafasi nanga da jamer, vo a moe kom na joe hanoë ; dem potiwani libi dem srefi abra na joe ; joe de da helpiman vo dem pikien, disi no habi tata nanga mama.

15. We, broko dem godlooze soema hanoë, nanga di vo dem ogri soema ! zoekoe da ogri fasi vo dem, tee a no de vo finni moro !

16. Masra de Koning teego alatem ; dem heiden lasi komoto na hem kondre.

17. Masra, joe ben jeri da hangri vo dem mofina soema hatti ; joe sa gi dem hatti tranga, joe sa potti jesi na dati.

18. Joe sa meki dem, disi no habi tata nanga mama, wan nanga dem, disi finni reti, meki groutaposoema no moe go doro vo kwinsi trawan.

PSALM 11.

Vo da reti vertrouw na Gado.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

MI de potti mi vertrouw na Masra. Fa oen taki dan na mi zieli, taki : Flei go tee na tapo dem bergi vo oenoe, leki wan fowloe ?

2. Bikasi loekoe ! dem godlooze soema de span dem bo, dem potti dem pijli na tapo da tetei, vo soetoe dem vroom soema na kibrifasi.

3. Dem de broko dem fondamenti vo troe : san dem regtvaardiki soema ben doe dan ?

4. Masra de na ini hem santa temple, da troon vo Masra de na ini hemel ; dem hai vo hem de si alasani, dem boeba vo hem hai de loekoe ala soema doro doro.

5. Masra de tesi en fili dem regtvaardiki soema doro doro ; ma dem godlooze soema nanga dem, disi de lobbi vo pina trawan, hem zieli no kan verdrage.

6. Hem sa meki tetei nanga faja nanga zwavloe fadom na dem godlooze soema tapo, leki areen ; en wan skreki onweri sa de dem porsi na ini dem beker vo dem.

7. Bikasi Masra de regtvaardiki, a de lobbi retifasi ; hem fesi de loekoe na dem opregti soema.

PSALM 12.

David begi vo da pikin hipi, meki dem falsi soema no kom masra na dem tapo.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo singi hem nanga harpoe.

2. **H**ELPI, Masra ! Bikasi dem santa soema kom mankeeri, en dem bribisoema kom weiniki na mindri ala dem tra soema.

3. Dem de taki falsi sani, wan nanga trawan ; nanga glati

mofu en nanga dobloe hatti dem de taki.

4. Masra moe koti poeloe ala glati mofu, nanga dem tongo, disi de meki bigi taki ;

5. Disi de taki : Wi tongo moese de masra ; wi mofu de vo wi srefi ; hoesoema de wi masra ?

6. We, di dem mofinawan de na ondro kwinsi, en di dem potiwan de djeme, vo da hede mi sa hopo, so Masra de taki ; mi sa helpi kibri da soema, disi dem trawan de kosi en kراسي.

7. Dem woortoe vo Masra de krin, leki zilver, disi dem ben meki kom krin na ini wan isri smeltiketere en disi dem ben smelti sebitron.

8. Joe, mi Masra, sa kibri dem ; joe sa loekoe en kibri dem teego, meki da speli soema dia no kan trobi dem.

9. Bikasi dem godlooze soema sa waka panja na ala sei, efi dem moro slekti soema moese kom granmasra.

PSALM 13.

Wan begi na ini sari.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. **M**ASRA, hoe langa ! joe sa vergiti mi krin krin ? Hoe langa joe sa kibri joe fesi gi mi ?

3. Hoe langa mi moe zorgoe na ini mi zieli ? Hoe langa mi hatti moese de na benauwtue

ala dei ? Hoe langa mi vijanti sa meki hem srefi bigi na mi tapo ?

4. Loekoe tog, en jeri mi, Masra, mi Gado ! Holi mi hai krin, vo mi no go slibi wan deslibi.

5. Meki mi vijanti no moe taki, hem ben winni mi ; en dem, disi trobi mi, no moe habi da plisiri, vo dem si mi fadom !

6. Ma mi de potti vertrouw na joe gnade tapo ; mi hatti sa plisiri vo da helpi vo joe. Mi sa singi gi Masra vo da boen hede, disi a ben doe mi.

PSALM 14.

Da porifasi vo kondre.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

DEM lauman de taki na ini dem hatti taki : No wan Gado no de. Dem no waarti noti, da heeli fasi vo dem de wan vistesani, no *wan* de, disi de doe boen.

2. Masra na hemel ben loekoe na ondro, na dem liebisoeema tapo, vo si, efi *wan* soema de, disi habi verstand, en disi de zoekoe Gado.

3. Ma dem alamal ben draai baka gi hem, dem alamal pori en tingi ; no wan de, disi doe boen, no wan.

4. We, no wan vo ala dem soema, disi de wroko ongereg-tigheid, no de sabi no wansani dan ? dem, disi de njam mi

pipe, leki taki dem njam brede? ma Masra dem no de kali.

5. Na dapee dem de nanga djompo hatti; bikasi Gado de nanga dem famili vo dem regtvaardiki soema.

6. Oenoe de spotoe da troos-toe vo dem mofina soema; vo di dem potti dem vertrouw na Gado.

7. Ke, meki da helpi vo Zion kom na Israel tapo! meki Masra poeloe hem pipe na doengroehoso, tjari dem kom baka! Dan Jakob sa blijti, en Israel sa plisiri.

PSALM 15.

Da fasi vo dem bribisoema.

1. Wan psalm vo David.

MASRA, hoesoema sa tan liebi na ini joe santa hoso? Hoesoema sa liebi na tapo joe santa bergi?

2. Da soema, disi de waka opregti, en disi de wroko gerechtigheid, en disi de taki waarheid nanga hem heeli hatti;

3. Disi no de gongosa tra soema, taki lei nanga hem tongo, en disi no de doe trawan ogri, en disi no de kosi trawan;

4. Da soema, disi veragti dem ogri soema, en disi respekidi dem, di de frede Gado; da soema, disi de holi hem sweri, alwasi a doe hem srefi ogri nanga dati;

5. Da soema, disi no de teki toemoesi bigi intresi vo hem

moni, bedriegi trawan, en disi no de teki presenti, doe dem onnoozloe soema kroekoetoe. Wan soema, disi doe ala demsani disia, hem no sa seki nooiti.

PSALM 16.

Da porsi vo dem santawan. Da pina nanga da hopo baka vo Kristus.

1. Wan diri goedoe vo David.

HALI kibri mi, mi Gado! bikasi na joe mi de potti mi vertrouw.

2. (Ke mi ziele,) joe ben takigi Masra, taki: Joe de mi Masra; da boenfasi vo mi no kisi tee na joe.

3. Ma na dem santawan, disi de na grontapo, en na dem gloriwan, nanga dem wawan mi habi mi reti plisiri.

4. Ma dem trawan, disi de feti na wan tra Gado baka, sa kisi moro foeloe verdrieti. Mi no sa tjari da broedoe-drिंगiofrandi vo dem; mi no sa teki dem nem toe na ini mi mofo.

5. Masra de da porsi vo mi erfenis en vo mi beker. Joe de holi kibri mi porsi.

6. Da lot fadom toemoesi switi gi mi; mi kisi wan mooi porsi.

7. Mi sa prijze Masra, disi ben rai mi; na neti srefi mi hatti de membre mi dati.

8. Mi de potti Masra alatem na mi fesi; bikasi hem de na mi reti han sei, vo da hede mi no sa seki.

9. Vo dati hede mi hatti plisiri, en mi zieli de blijti; mi skin srefi sa ruste nanga hopoe.

10. Bikasi joe no sa libi mi zieli na ini dedekondre, en joe no sa gi pasi, vo da santawan vo joe go verrotoe.

11. Joe sa meki mi kom sabi da pasi vo liebi; foeloe en bigi plisiri de na joe fesi, en switi liebi de na joe reti han sei alatem.

PSALM 17.

Wan begi, vo Gado moe gi wi krin leri alatem nanga wan santa liebi.

1. Wan begi vo David.

MASRA, jeri da geregtigheid; potti jesi na da krei vo mi en teki da begi vo mi, disi no komopo na ini wan falsi mofo!

2. Meki da reti vo mi komopo na joe fesi; meki dem hai vo joe srefi moe si, san di de fiti!

3. Joe ben tesi en fili mi hatti; na neti srefi joe ben kom loekoe mi, en joe tesi mi doro doro, ma joe no ben finni noti. Dasani, disi ben de na ini mi prakseeri, mi mofo no sa pasa.

4. Alwasi san tra soema ben de doe, ma mi meki da woortoe vo joe mofo kibri mi vo da kiliman pasi,

5. Ala di mi ben waka joe pasi alatem, so tee mi foetoe no glati, fadom!

6. Da joe mi de kali, vo joe

jeri mi, mi Gado! draai joe jesi gi mi; jeri san mi de taki!

7. Meki da boenhattifasi vo joe moe kom dangra soema, joe, di de verloesoe dem, disi potti dem vertrouw na joe tapo; joe de poeloe dem na dem soema hanoe, disi hopo vo feti nanga joe reti hanoe.

8. Kibri mi leki da apla vo joe hai; kibri mi na ini da kibriplesti na ondro joe flei!

9. Meki dem godlooze soema no si mi, disi wani pori mi, nanga dem vijanti vo mi, disi de rontoe mi, vo kili mi.

10. Dem sloto dem hatti tee dem no ha fili vo trawan; nanga dem mofo dem de taki prodo.

11. Alwasi pee wi de waka, dem ben rontoe wi; dem hai de na wi tapo, vo dem hiti wi na gron.

12. Dem de leki wan leeuw, disi de gridi na tapo hem njanjam; en leki wan jonge leeuw, disi sidom wakti na ini hem horo.

13. Hopo, Masra! dwingi hem na ondro, en hiti hem na gron; teki joe houroe, helpi mi zieli, poeloe mi na dem godlooze soema hanoe.

14. Masra, langa joe hanoe, poeloe mi na dem soema, na dem kondresoema mindri, disi habi dem porsi na disi liebi, en disi joe de foeloe dem bele nanga dem kibri goedoe vo joe; dem habi foeloe pikien, en dasani, disi dem libi abra,

dati dem libi gi dem pikien vo dem.

15. Ma mi sa loekoe joe fesi na ini geregtigheid ; en mi sa habi nofo, te mi sa wieki, geersi joe.

PSALM 18.

Tangisingi vo da bigi boen vo Gado.

1. Wan psalm vo David, da knegti vo Masra, disi a ben meki gi da gran singimeester ; a ben taki dem woortoe vo da singi gi Masra, datem di Masra ben poeloe hem na ala hem vijanti hanoe, en na hanoe vo Saul, a taki :

2. **M**I sa lobbi joe nanga mi heeli hatti, Masra, mi kragti !

3. Masra de mi klipstoon, nanga mi fortresi, nanga mi verloesoeman ; mi Gado en mi kragti ; na hem tapo mi de potti mi vertrouw ; mi skild en mi tiki, disi de helpi mi, en mi kibriplesi.

4. Mi sa kali Masra, hem de waarti, vo mi prijze hem ; dan mi sa komopo na ondro dem vijanti vo mi.

5. Bikasi dem boeje vo dede ben tai mi alapee, en dem vloedoe vo Belial ben skreki mi.

6. Dem boeje vo hel ben rontoe mi, en dem tetei vo dede ben kisi mi.

7. Di mi ben de na benauwtoe, mi ben kali Masra, en mi krei na mi Gado ; kaba hem ben jeri mi stem tee na

ini hem temple, en da krei vo mi kom na hem fesi, tee na hem jesi.

8. Gron kom seki en bevi, di hem hatti ben bron ; dem foetoe vo dem bergi srefi ben bewegi en seki.

9. Smoko komopo na ini hem noso, en wan faja, disi njam alasani, komopo na ini hem mofo ; krofaja srefi kom letti nanga dati.

10. A ben bendi da hemel-tenti, en a zakka kom na ondro ; doengroe ben de na ondro hem foetoe.

11. A ben sidom na wan Kerub tapo de flei ; troe, a ben flei hesi na tapo dem flei vo winti.

12. A ben kibri hem srefi na ini doengroe ; hem tenti, disi ben rontoe hem, ben de blaka watra nanga blaka wol-koe vo hemel.

13. Da krin vo hem fesi jagi dem wolkoe vo hem panja nanga hagla en fajakoti.

14. Masra srefi ben dondro na ini hemel, en da moro hei Gado ben meki hem stem waka nanga hagla en liebi krofaja.

15. A ben soetoe dem pijli vo hem panja go na alapee ; a meki da dondrofaja koti moro moro, meki dem skreki.

16. Da krasi vo joe, mi Masra, en di joe noso blo joe winti, dati meki dem dipi watrahoro kom hopo, meki soema kan si dem fondamenti vo grontapo.

17. Hem ben seni teki mi kom tee na tapo; a hali mi komopo na ini bigi watra.

18. A ben verloesoe poeloe mi hanoë na dem tranga vijanti vo mi, en na dem hanoë vo dem, disi no lobbi mi; bikasi dem ben moro mi.

19. Dem ben miti mi datem, di mi ben de na pina, ma Masra ben langa hanoë gi mi.

20. Hem srefi ben hali mi komopo, a ben tjari potti mi na wan bigi plesi; bikasi hem ben habi hem plisiri nanga mi.

21. Masra ben doe mi boen vo mi geregtigheid hede; a ben pai mi so leki a fiti dem krin hanoë vo mi.

22. Bikasi mi ben holi dem pasi vo Masra; mi no ben de so ogri, tee mi libi mi Gado.

23. Bikasi ala hem wet ben de na mi fesi, en mi no ben teki dem gebod vo hem, trowei.

24. Ma mi ben de opregti na hem fesi, en mi ben kibri mi srefi vo ongeregtigheid.

25. Vo da hede Masra ben pai mi, so leki a ben fiti da geregtigheid vo mi, en so leki dem hanoë vo mi ben krin na hem hai.

26. Wan boenhatti soema joe de meki kom si, fa joe ha boenhatti; en wan opregti soema joe de meki kom si, fa joe srefi de opregti.

27. Na wan krin soema joe de sori joe srefi krin; en na

wan verkeerti soema joe de sori joe srefi verkeerti.

28. Bikasi joe de helpi dem mofina soema; ma dem, disi de hopo hai tee na tapo, joe de zakka.

29. Bikasi joe de letti mi lampoe; Masra, mi Gado, meki da doengroe vo mi tron letti.

30. Bikasi nanga joe mi de ron pasa na mindri vo wan heeli patroeli; en nanga mi Gado mi kan djompo na abra wan muur.

31. Da pasi vo Gado de reti doro doro, en da woortoe vo Masra de krin doro doro. Hem de wan skild vo ala dem, disi de potti vertrouw na hem tapo.

32. Bikasi hoesoema de Gado, buiti Masra? en hoesoema de wan klipstoon, buiti wi Gado?

33. Gado de da soema, disi de gi mi kragt; hem ben meki da pasi vo mi kom reti.

34. Hem de meki mi foetoe kom leki diafoetoe; hem srefi de potti mi na dem hei plesi vo mi.

35. Hem de leri mi hanoë, vo feti so tee wan isri bo broko na ini mi hanoë.

36. Joe ben gi mi da skild toe, da bigi helpi vo joe; en joe reti hanoë ben gi mi tranga, en da safrihattifasi vo joe ben meki mi kom bigi.

37. Joe ben meki fri pasi na mi ondro, vo mi kan potti

mi foetoe, meki dem skroevoe vo mi foetoe no seki.

38. Mi ben feti na dem vijanti vo mi baka, en mi ben kisi dem; en mi no ben draai baka, bifo mi ben kili dem.

39. Mi ben soetoe dem tee doro, tee dem no kan hopo baka; dem fadom na ondro mi foetoe.

40. Bikasi joe ben gi mi da kragti, vo mi kan feti; joe ben meki dem soema zakka na mi ondro, disi ben potti dem srefi gi mi.

41. Joe ben gi mi dem neki vo dem vijanti vo mi, vo mi pori *dem*, disi no lobbi mi.

42. Dem ben bari, ma no wan verlesoeman no ben de; na Masra (dem krei), ma hem no piki dem.

43. Dan mi masi en panja dem, leki winti de panja da stof; mi poeloe dem na pasi, leki doti na strati.

44. Joe ben verlesoetoe poeloe mi na ini dem feti, disi dem piple ben feti makandra; joe ben potti mi vo hedeman na dem heiden tapo; wan piple, disi mi no ben sabi, kom dieni mi.

45. So hesi dem jesi jeri vo mi nomo, dem harki mi; vreemde soema srefi kom zakka na mi ondro.

46. Dem vreemde soema kom drei tee dem fadom; en nanga bevi dem komopo na ini dem bigi hosoo vo dem.

47. Masra de liebi! Blesi

vo da klipstoon vo mi! Grantangi vo da Gado, disi de helpi mi!

48. Da Gado, disi de gi mi satisfaksi, en disi de dwingi dem piple na mi ondro;

49. En disi ben verlesoetoe poeloe mi na hanoe vo dem vijanti vo mi! Troe, joe de hopo mi, potti mi ua dem soema tapo, disi hopo na mi tapo; joe verlesoetoe poeloe mi na hanoe vo da tranga en krasi soema.

50. Vo da hede mi sa taki joe tangi, mi Masra, na mindri dem heiden; en mi sa singi en prijze joe nem;

51. Disi de helpi hem koning wan bigi helpi, en disi de doe foeloe boen na da soema, disi a ben zalvoe, na David, nanga hem siri tee vo alatem.

PSALM 19.

Dem sani srefi, disi Gado ben meki, de sori da glori vo Gado. Da woortoe vo Gado. David de begi vo gnade.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. **D**EM hemel verteli da glori vo Gado, en da bigi hemelteni de sori wi da wroko vo hem hanoe.

3. Da *wan* dei de taki dati gi da tra dei, en *wan* neti de meki da tra neti kom sabi.

4. No wan taki de, en no wan tongo de, pee da stem vo dem no de vo jeri.

5. Da slaglijn vo dem go doro heeli grontapo, en dem woortoe vo dem de kisi tee na dem moro farawei hoekoe vo grontapo; we, na dem mindri a ben hopo potti wan tenti gi zon.

6. En da zon de leki wan bruidigom, disi komopo na ini hem kamera; en a de plisiri leki wan tranga soema, disi wani ron wan pasi (kisi wan marki).

7. Na wan sei vo hemel a hopo, ron go tee na da tra sei vo hem; en no wansani no kan kibri vo da faja vo hem.

8. Da wet vo Masra de reti doro doro, a de gi kragti na soema zieli; da getuigenis vo Masra de troe, a de meki dem lauman tron koniman.

9. Dem gebod vo Masra de reti, dem de meki soema hatti plisiri; dem gebod vo Masra de krin, dem de hopo soema hai.

10. Da frede vo Masra de krin, en a tan tee vo alatem. Ala kroetoe vo Masra de waarheid, dem alamal de regtvaardiki.

11. Dem de moro waarti en diri leki goutoe, leki foeloe fini goutoe; dem de switi, moro leki honi nanga lika.

12. Dem de leri en waar-skouwe joe foetoeboi toe; en da soema, disi holi dem, sa kisi wan bigi paiman.

13. Hoesoema kan sabi ala dem foutoe vo hem? We,

krin mi, en poeloe dem foutoe, disi mi no sabi!

14. Kibri joe foetoeboi toe, vo da bigimembrefasi no moe kom masra na mi tapo! Dan mi sa de opregti, en mi no sa sabi vo bigi ogridoe.

15. Meki dem woortoe vo mi mofo en da praktizeeri vo mi hatti moese de so na joe fesi, vo joe kan teki dem, joe, mi Masra, mi kragti en mi verloe-soeman!

PSALM 20.

Wan begi vo dem gransoema na kon-dre.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singi-meester.

2. **M**ASRA moe jeri joe, te juede nanootoe! Da nem vo da Gado vo Jakob moe helpi joe!

3. Hem na hem santa plesi moe seni wan helpi kom gi joe; komopo tee vo Zion hem moe asisteeri joe!

4. A moe membre ala joe njanjamofrandi, en da bronof-randi vo joe a moe teki. Sela.

5. A moe gi joe, san disi joe hatti de hangri, en a moe meki ala joe praktizeeri go doro.

6. Wi sa plisiri vo da helpi vo joe, en na nem vo wi Gado wi sa hopo dem flagra vo wi. Masra moe doe alasani, disi joe de begi!

7. Now mi sabi, taki, Masra de helpi da soema, disi hem ben zalvoe; a sa jeri hem tee

na ini hem santa hemel ; da reti hanoë vo hem habi kragti vo helpi.

8. Som soema lobbi potti dem vertrouw na dem wagi vo dem, trawan na dem hasi vo dem tapo ; ma wi de membre na da nem vo Masra, wi Gado.

9. *Dem* bendi krom tee dem fadom ; ma *wi* de hopo tana-poe reti hopo.

10. Helpi, Masra ! meki koning jeri wi, te wi kali hem !

PSALM 21.

Kristus winni dem vijanti vo hem.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. **K**E Masra ! da koning plisiri vo da kragti vo joe ; a blijti vo troe vo da helpi vo joe.

3. Joe ben gi hem, san hem hatti de wensi ; en joe no ben weigre hem, san hem mofo ben begi. Sela.

4. Bikasi joe de blesi hem nanga foeloe boen blesi ; joe potti wan fini goutoe kroon na hem hede tapo.

5. A ben begi joe vo liebi, en joe ben gi hem dati ; foeloe foeloe dei (joe gi hem) teego alatem.

6. Da helpi vo joe meki a habi glori ; majesteiti nanga glori joe ben potti na hem tapo.

7. Bikasi joe de meki hem de wan blesi teego, joe meki a habi toemoesi plisiri na joe fesi.

8. Bikasi da koning potti hem vertrouw na Masra tapo, en nanga da boenhatti vo da moro hei Gado a no sa seki.

9. Joe hanoë sa finni ala joe vijanti ; joe reti hanoë sa finni dem, disi no lobbi joe.

10. Joe sa meki dem tron leki wan fajaoven, te joe poeloe hai gi dem ; Masra sa swali dem na ini da hattibron vo hem, en da faja sa njam dem.

11. Da vroektöe vo dem joe sa kili, poeloe na grontapo ; en da siri vo dem (joe sa poeloe) na soema mindri.

12. Bikasi dem ben membre vo doe joe ogri ; dem ben meki barki makandra vo doe sani, disi dem no man vo doe.

13. Vo da hede joe sa meki dem draai baka, te joe sa meki dem pijli vo joe klari, holi na dem fesi tapo.

14. Masra, hopo joe srefi na ini joe tranga ; dan wi sa singi en prijze joe kragti !

PSALM 22.

Vo da pina vo Kristus en vo da glori vo hem.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, na da wijze vo da dia na moesoedei.

2. **M**I Gado, mi Gado, san hede joe libi mi so ? Fa joe de so farawei vo helpi mi ; en fa joe no jeri dem woortoe, disi mi de krei ?

3. Ke mi Gado, na dei mi de kali joe, ma joe no de piki ; so

srefi na neti mi no tan tiri toe.

4. Ma joe de santa, joe, di de liebi na mindri dem lofsingi vo Israel.

5. Na joe tapo dem tata vo wi ben potti dem vertrouw; dem ben vertrouw na joe tapo, en joe ben helpi dem.

6. Na joe dem ben krei, en dem ben finni helpi; na joe tapo dem ben vertrouw, en joe no ben gi dem sjem.

7. Ma mi de wan worom, mi no de wan liebisoema; ala soema de spotoe mi, en heeli kondre de veragti mi.

8. Ala soema, disi si mi, de lafoe en spotoe mi; dem hopo dem mofo, seki dem hede, (dem taki:)

9. A ben potti ala hem vertrouw na Masra tapo; we, meki a helpi hem, verloesoe hem, efi a lobbi hem!

10. Tog joe ben poeloe mi na ini mi mama bele; joe ben meki mi potti mi vertrouw na joe tapo, di mi ben de na mi mama bobi jete.

11. Na joe tapo dem ben hiti mi sinsi mi gebore; joe de mi Gado, sinsi mi komopo na ini mi mama bele.

12. We no tan farawei vo mi; bikasi benauwtoe de klosibe; bikasi dia no wan helpiman no de.

13. Foeloe mankow kom rontoe mi; tranga boesikow vo Basan romboto mi.

14. Dem hopo dem mofo,

loekoe mi, leki wan krasie leeuw, disi de bari.

15. Mi de leki watra, disi dem trowei, en ala mi boon loesoe en plati; mi hatti de leki wassi, a smelti na ini mi bele.

16. Ala mi tranga kom drei, leki wan piesi broko patoe; mi tongo fassi na ini mi mofo; en joe potti mi na ini da stof vo dede.

17. Bikasi dagoe kom rontoe mi, en da hipi vo dem ogri soema romboto mi; dem boro mi hanoe nanga mi foetoe doro.

18. Mi kan teli ala dem boon vo mi; ma dem de si dasani, dem de loekoe na mi tapo.

19. Dem plati mi klosi, dem na dem makandra, en vo mi djakti dem hiti lot.

20. Ma joe, mi Masra, no tan farawei! joe, di de mi kragt, helpi mi hesi!

21. Kibri mi zieli vo da houroe; poeloe mi zieli, disi de so hem wawan, na ondro da dwingi vo dem dagoe!

22. Helpi mi, poeloe mi na ini da leeuw mofo; kibri mi vo dem boesimeti toetoe!

23. Dan mi sa hopo joe nem, taki gi dem brara vo mi; en na ini da gemeente mi sa prijze joe.

24. Prijze Masra! oenoe, disi de frede hem; ala siri vo Jakob moese gi hem glori; en ala siri vo Israel moe respekti hem!

25. Bikasi a no ben veragti

en spotoe da mofinafasi vo da mofina soema, a no ben kibri hem fesi gi hem; ma di a ben krei na hem, a ben jeri hem.

26. We, joe mi wani prijze na ini da bigi gemeente; mi sa doe ala mi pramisi na fesi vo dem soema, disi de frede hem.

27. Dem safrihatti soema sa njam tee dem habi nofo; en dem, disi de zoekoe Masra, sa prijze hem; oen hatti sa liebi teego.

28. Ala hoekoe vo grontapo sa membre Masra, draai kom na hem; en ala famili vo dem heiden sa aanbegi na joe fesi.

29. Bikasi da koningkondre de vo Masra; en hem de granman na mindri vo dem heiden.

30. Ala dem, disi fatoe na grontapo, sa njam en aanbegi; ala dem, disi zakka tee na ini stof, sa boekoedon na hem fesi; so srefi da soema toe, disi no kan holi hem zieli na liebi.

31. A sa habi wan siri, disi de dieni hem; dem sa taki tori vo Masra tee na pikien-pikien.

32. Dem sa kom, preeki da geregtigheid vo hem gi wan piple, disi sa kom gebore jete; dem sa taki, da so hem ben doe.

PSALM 23.

Kristus de da boen herder vo wi.

1. Wan psalm vo David.

MASRA da mi herder!
noti no sa mankeeri mi.

2. Hem de meki mi lidom na dem groen sabana; en a tjari mi safri go na dem tiri watra.

3. Hem de troostoe mi zieli; a de tjari potti mi na tapo da pasi vo geregtigheid, vo hem nem hede.

4. Alwasi mi sa moese waka na da lage en doengroe dede plesi, tog mi no frede no wan ogri; bikasi joe de nanga mi; joe tiki nanga joe staf de troostoe mi.

5. Joe de dekki tafra gi mi na fesi vo dem vijanti vo mi; joe de zalvoe mi hede nanga olie; mi beker foeloe tee a pasa abra.

6. Troe, joe sa doe mi boen, en joe sa sari mi ala mi liebitem, en mi sa tan liebi na ini da hoso vo Masra tee vo alatem.

PSALM 24.

Vo Kristus, da koning vo glori.

1. Wan psalm vo David.

GRONTAPO de vo Masra, nanga san disi de na hem tapo; heeli grontapo nanga dem, disi de liebi dapee.

2. Bikasi hem ben potti dem stoonfoetoe vo grontapo na tapo dem bigi watra; en na tapo dem riba a potti hem sidom.

3. Hoesoema sa klim go na tapo da bergi vo Masra? En hoesoema sa tanapoe na hem santa plesi?

4. Da soema, disi habi krin hanoe nanga wan opregti hatti;

disi no hopo hem zieli, lobbi dem lausani, en disi no de sweri falsi.

5. Hem sa kisi da blesi vo Masra, nanga geregtigheid vo da Gado, disi de helpi hem.

6. Dati de da spele soema, disi de zoekoe hem, da Jakob, disi de zoekoe joe fesi. Sela.

7. Hopo oen hede, oen poor-toe ! Hopo oen srefi, oen doro vo grontapo, meki da koning vo glori go na ini !

8. Hoesoema de da koning vo glori ? Dati de da Masra, disi habi tranga nanga magti ; da Masra, disi habi magti vo feti.

9. Hopo oen hede, oen poor-toe ! Hopo oen srefi, oen doro vo grontapo, meki da koning vo glori go na ini !

10. Hoesoema de da koning vo glori ? Dati de da Masra Zebaot ; hem de da koning vo glori. Sela.

PSALM 25.

Wan begi, vo Gado moe tiri, sari en kibri soema. Da reti hangri vo Gado.

1. Wan psalm vo David.

MI de hopo mi zieli tee na joe, mi Masra !

2. Na joe tapo, mi Gado, mi de potti mi vertrouw. No meki mi moe kom na sjem, no meki dem vijanti vo mi plisiri en djompo vo mi hede !

3. Ala dem, disi de wakti da helpi vo joe, no sa kom na sjem ; ma *dem* moese kom na

sjem, disi de doe falsisani zondro dem ha reti.

4. Masra, sori mi dem pasi vo joe, leri mi dem foetoe pasi vo joe !

5. Tiri mi nanga joe waarheid en leri mi ; bikasi joe de da Gado, disi de helpi mi ; da joe mi de wakti da heeli dei.

6. Masra, membre joe gnade nanga joe boenhatti, disi ben de sinsi vo alatem.

7. No membre dem zondoe vo mi jonge jari en te mi ben pasa joe mofo ; ma membre mi nanga joe gnade, vo joe boenhatti hede, mi Masra !

8. Masra de boen en opregti ; vo da hede hem sa sori dem zondaar da reti pasi.

9. A sa tiri dem safri soema reti ; troe, dem safri soema a sa leri da pasi vo hem.

10. Ala pasi vo Masra de gnade nanga waarheid gi dem soema, disi de holi kibri da verbontoe vo hem nanga san, disi a ben taki gi dem.

11. Vo joe nem hede, mi Masra, gi mi pardon vo mi ogridoe ; bikasi mi doe foeloe vo troe !

12. Efi wan soema de, disi de frede Masra, na da soema hem sa sori da pasi, disi a moe teki.

13. Da soema zieli sa liebi nanga ruste, en dem pikien vo hem sa habi grontapo leki da porsi vo dem.

14. Masra de makandra nanga dem soema, disi de frede

hem ; en a meki dem kom sabi da verbontoe vo hem.

15. Mi hai de alatem na Masra tapo ; bikasi hem sa poeloe mi foetoe na ini da netti.

16. Draai loekoe mi, en sari vo mi ; bikasi mi de so mi wawan, en so mofina.

17. Mi hatti de na bigi benauwtoe ; we, poeloe mi na ini mi nootoe.

18. Loekoe da jamer nanga da mofinafasi vo mi, en gi mi pardon vo ala mi zondoe !

19. Loekoe, fa dem vijanti vo mi de so foeloe, en fa dem habi toemoesi ogrihatti vo mi.

20. Kibri mi zieli en helpi mi ! No meki mi kom na sjem ; bikasi na joe tapo mi de potti mi vertrouw.

21. Opregtifasi nanga vroomfasi moese helpi mi ; bikasi da joe mi de wakti.

22. Mi Gado ! verloesoe poeloe Israel na ini ala hem benauwtoe !

PSALM 26.

Begi, vo Gado moe helpi dem, disi no lobbi vo doe ogri.

1. Wan psalm vo David.

KROËTOE mi, mi Masra ; bikasi mi de waka opregti. Mi ben potti mi vertrouw na Masra tapo ; vo da hede mi no sa fadom.

2. Tesi en fili mi, mi Masra ; fili mi zieli nanga mi hatti !

3. Bikasi da boenhatti vo

joe de na mi hai ; en mi ben waka na ini joe waarheid.

4. Mi no de sidom nanga dem spotoeman ; en nanga falsi soema mi no de makandra.

5. Mi no lobbi vo kom makandra nanga dem ogri soema kweti kweti, en mi no sa go sidom nanga dem godlooze soema.

6. Mi de wasi mi hanoe, vo sori, taki, mi de krin ; mi de waka rontoe joe altari, mi Masra !

7. Vo mi meki dem jeri da stem vo da lofsingi, en vo mi verteli ala joe wonderwroko.

8. Masra, mi de lobbi da plesi, pee joe hoso de, en da plesi, pee joe glori de liebi.

9. No teki poeloe mi zieli nanga dem zondaar makandra ; no teki poeloe mi liebi nanga dem soema makandra, disi de zoekoe tra soema broedoe !

10. Dem hanoe vo dem de wroko ogri sani, en dem meki soema foeloe dem reti hanoe vo dem nanga presenti.

11. Ma mi de waka nanga da opregtifasi vo mi. We, helpi mi, en sari vo mi !

12. Mi foetoe tanapoe na wan reti pasi ; we, mi sa prijze Masra te wi de kom makandra.

PSALM 27.

David habi hem troostoe en hem plisiri nanga hem Masra nomo.

1. Wan psalm vo David.

MASRA de mi lampoe nanga mi helpi ; we,

soema sa meki mi frede ? Masra de da kragti vo mi liebi ; soema sa meki mi skreki ?

2. Efi dem ogri soema, dem fetiman nanga dem vijanti vo mi, de kom na mi tapo, vo njam mi skin, dem srefi sa naki dem foetoe, fadom.

3. Alwasi wan heeli hipi sa kom rontoe mi, tog mi hatti no sa frede. Alwasi wan heeli hipi fetiman sa hopo kom na mi tapo, tog na joe tapo mi sa potti mi vertrouw.

4. *Wansani* mi ben begi Masra, da dati mi de zoekoe, vo taki : vo mi moe tan liebi na ini da hoso vo Masra mi heeli liebitem, vo mi si da switifasi vo Masra, prakseeri (sani) na ini hem temple.

5. Bikasi te wan ogri tem kom, dan hem de kibri mi safri na ini hem tenti ; a de hopo mi, potti na wan klipstoon tapo.

6. So leki mi de srefi, mi hede sa hopo na tapo dem vijanti vo mi, disi romboto mi ; en mi sa tjari tangiofrandi kom na ini hem tenti ; mi sa singi, troe, mi sa singi en prijze Masra.

7. Masra ! jeri mi stem, te mi kali joe ; sari vo mi en piki mi !

8. Di joe ben taki : Zoekoe mi fesi ; vo da hede mi hatti de taki gi joe, taki : Joe fesi mi de zoekoe, mi Masra !

9. No kibri joe fesi gi mi ; no jagi joe knegti gowei na

ini da hattibron vo joe ; joe ben de da helpi vo mi ; we, no libi mi, no vergiti mi, mi Gado, mi Helpiman !

10. Bikasi mi tata nanga mi mama ben libi mi ; ma Masra sa teki mi.

11. Masra, leri mi da pasi vo joe, en tiri tjari mi na topo da reti pasi, vo ala mi vijanti hede !

12. No libi mi abra gi dem vijanti vo mi, vo dem moe doe nanga mi, san dem wani ; bikasi falsi getuige hopo, klage mi, nanga soema, disi poeloe asranti taki na ini dem mofo.

13. Efi mi no ben de hopoe, taki, mi sa si da boen vo Masra na da kondre vo dem liebiwan, dasani ben sa moro mi.

14. Wakti Masra, holi bribi ! dan hem sa meki joe no lasi hatti ; we, wakti Masra !

PSALM 28.

Masra de jeri soema.

1. Wan psalm vo David.

NA joe mi de krei, Masra, mi klipstoon ; no tapo joe jesi gi mi ; bikasi efi joe no sa piki mi, dan mi kom geersi dem soema, disi de zakka go na ini da horo.

2. Jeri da djeme vo mi, disi mi de djeme, te mi de krei na joe, te mi de hopo mi hanoe, loekoe na joe santa plesi, pee joe de taki !

3. No sibi mi gowei nanga dem godlooze soema makandra, en nanga dem, disi de wroko

ongerechtigheid, disi de taki switi nanga tra soema, ma ogrisani de na ini dem hatti.

4. Gi na dem, so leki da doe vo dem de haksi, en so leki fa a fiti da ogri fasi nanga da doe vo dem ! gi na dem, so leki da wroko vo dem hanoe de ! pai dem baka alasan, disi fiti dem !

5. Bikasi dem no ke vo dasani, disi Masra de doe ; dem no de loekoe na dem wroko vo hem hanoe ; vo da hede hem sa broko en pori dem, a no sa meki dem hopo gro.

6. Grantangi vo Masra, bikasi a ben jeri da djeme, disi mi ben djeme !

7. Masra de mi tranga nanga mi skild ; na hem tapo mi hatti ben potti hem vertrouw, en mi finni helpi ; vo da hede mi hatti de djompo vo plisiri, en mi sa prijze hem nanga mi singi.

8. Masra de da tranga vo dem (soema vo hem) ; hem de da kragti, disi de helpi da soema, disi hem ben zalvoe.

9. We, helpi joe piple, en blesi da porsi vo joe ; potti hai na dem tapo, en hopo dem tee vo alatem !

PSALM 29.

Dem sebi dondro.

1. Wan psalm vo David.

OEN gransoema ! tjari kom, tjari glori nanga tranga kom gi Masra !

2. Tjari glori kom gi da nem

vo Masra ; aanbegi Masra nanga wan santa mooifasi !

3. Da stem vo Masra de na tapo dem watra ; da Gado vo ala glori de dondro ; Masra de na tapo dem bigi watra.

4. Da stem vo Masra de waka tranga ; da stem vo Masra de waka nanga glori.

5. Da stem vo Masra de broko dem cedreboom ; troe, Masra de broko dem cedreboom vo Libanon.

6. A meki dem de djompo leki wan pikin kow ; Libanon nanga Sirion leki wan jonge boesikow.

7. Da stem vo Masra de koti leki fajafam.

8. Da stem vo Masra meki da woestijn kom bevi ; da stem vo Masra meki da woestijn vo Kades kom bevi.

9. Da stem vo Masra meki dem dia kom bevi so tee dem meki, en a meki dem boom vo ala boesi lasi dem blati ; ma na ini da temple vo hem ala soema de gi hem glori.

10. Masra de sidom na tapo da watravloedoe ; troe, Masra de sidom leki da koning vo teego.

11. Masra sa gi hem piple tranga ; Masra sa blesi hem piple nanga vrede.

PSALM 30.

Wan tangipsalm vo da helpi vo Masra.

1. Wan psalm, disi dem ben singi, di dem ben wije da hoso vo David.

2. **M**ASRA, mi sa prijze joe, bikasi joe ben hopo mi ; joe meki dem vijanti vo mi no moe plisiri na mi tapo.

3. Masra, mi Gado ; mi ben krei na joe, en joe ben dresi mi.

4. Masra, joe ben tjari mi zieli komopo na ini grebi ; joe ben holi mi na liebi, meki mi no ben moe zakka go tee na ini da horo.

5. Singi gi Masra, oen santa soema vo hem ; prijze hem, en membre da santafasi vo hem !

6. Bikasi da hattibron vo hem de holi wan piesi tem so nomo ; ma te hem lobbi wi, dati de gi wi liebi ; somtem wan neti wi kan krei, ma deibroko mamantem wi plisiri.

7. Di mi ben liebi boen, mi ben taki troe, taki : Mi no sa seki nooti.

8. Bikasi joe, mi Masra, nanga joe gnade joe ben meki da bergi vo mi kisi tranga ; ma di joe kibri joe fesi, mi kom skreki.

9. Na joe, mi Masra, mi ben krei ; na Masra mi ben djeme.

10. San mi broedoe kan helpi, te mi zakka go na ini da horo ? Da stof sa prijze joe, taki vo da waarheid vo joe ?

11. Masra, jeri, en sari vo mi ! Masra, joe moe de mi Helpiman !

12. Joe ben meki da krei vo mi tron prei ; joe ben poeloe da zakaklosi komopo na mi

skin, en joe ben weri bigi plisiri gi mi ;

13. Vo mi glori kan singi en prijze joe, en vo mi mofo no 'moe tan tiri. Masra, mi Gado, mi sa taki joe tangi teego.

PSALM 31.

Djeme nanga hopoe.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. **N**A joe tapo, mi Masra, mi de potti mi vertrouw ; we, no meki mi kom na sjem nooti wantem ; ma verloesoe mi nanga joe geregtigheid !

3. Draai joe jesi gi mi, en helpi mi hesi ! Joe moe de wan tranga klipstoon gi mi, en wan tranga hoso, pee mi kan kibri.

4. Bikasi joe de mi klipstoon en mi fortresi ; we, vo joe nem hede joe moe tiri en tjari mi !

5. Poeloe mi na ini da trapoe, disi dem ben seti gi mi ; bikasi joe de mi tranga.

6. Na joe hanoe mi de libi mi zieli abra ; Masra, joe ben verloesoe mi, joe, di de da Gado vo waarheid.

7. Mi no kan si na hai *dem*, disi de lobbi leisani nanga lausani ; ma na Masra tapo mi de potti mi vertrouw.

8. Mi plisiri en mi blijti vo joe gnade hede ; bikasi joe ben potti hai na da mofina fasi vo mi ; joe ben sabi mi zieli na ini nootoe.

9. Joe no ben gi mi abra na ini dem hanoë vo mi vijanti, joe ben potti mi foetoe na wan hopo plesi.

10. Masra, sari vo mi, bikasi mi de benauwtoe; mi fesi kom mangri vo verdrieti; so srefi mi zieli nanga mi bele.

11. Bikasi mi liebi de gowei, vo sari hede; en dem jari vo mi de gowei, vo djeme; mi kragti kom kaba, vo mi onge-regtigheid hede; en dem boon vo mi kom drei.

12. Na ala mi vijanti fesi mi ben de wan bigi sjemsani, ma moro foeloe na fesi vo dem soema na mi sei; dem soema, disi mi de sabi, de skreki vo mi; en dem, disi si mi na strati, ronwei gi mi.

13. Dem vergiti mi na ini dem hatti, leki wan dedesoema; mi de leki wan broko patoe.

14. Bikasi mi de jeri taki, foeloe soema de taki na mi baka, kosi mi; frede de na ala sei; bikasi dem meki barki na mi tapo, dem praktizeeri, vo poeloe mi liebi.

15. Ma mi de potti mi vertrouw na joe, mi Masra, tapo; mi de taki: Joe de mi Gado.

16. Mi (liebi) tem de na joe hanoë. We, poeloe mi na ini hanoë vo dem vijanti vo mi, en vo dem, disi de na mi baka!

17. Meki joe fesi skjijn na joe foetoeboi tapo; helpi mi, vo joe gnade hede!

18. Masra, no meki mi kom

na sjem; bikasi da joe mi de kali. Meki dem godlooze soema moe kom na sjem, meki dem mofo vo dem moe tapo tee na ini grebi!

19. Meki dem leimofo moe tron stom; dem, disi de taki asranti nanga da regtvaardiki soema, en nanga bigi membre en spotoe.

20. Ke, hoe bigi lobbi dati, disi joe ben kibri potti na sei gi dem soema, disi de frede joe; en disi joe ben meki klari gi dem soema, disi de potti vertrouw na joe tapo, na fesi vo dem tra soema.

21. Joe de kibri dem safri na joe fesi, meki dem bigi-membre soema no moe si dem; joe de kibri dem safri na ini wan hoso, meki dem srapoe tongo no moe kisi dem.

22. Grantangi gi Masra; bikasi hem ben sori mi da verwondroe lobbifasi vo hem na ini wan tranga foto!

23. Mi ben taki troe na ini da hesifasi vo mi, taki: Joe ben poeloe mi krin krin na joe fesi; ma tog joe ben jeri da djeme vo mi, di mi ben djeme krei na joe.

24. Meki oen lobbi Masra, ala oen santawan vo hem! Bikasi Masra de loekoe kibri dem bribisoema, en a pai da soema boen boen baka, disi de meki hem srefi bigi.

25. We, tan tranga dan, no lasi hatti, oen alamal, di oen de wakti Masra!

PSALM 32.

Fa soema de kom regtvaardiki.

1. Wan leri vo David.

BLESI vo da soema, disi ben kisi pardon kaba vo dem ogri, di hem doe, en disi da zondoe vo hem tapo krin krin!

2. Blesi vo da soema, disi Masra no de zoekoe da ongerechtigheid vo hem na hem, en disi no falsi na ini hem geest!

3. Bikasi so langa mi no ben wani bekenti, ala mi boon ben kom drei, vo da bari, disi mi ben bari da heeli dei.

4. Bikasi joe hanoë ben de hebi na mi tapo dei nanga neti, a ben meki da watra na ini mi skin kom drei, leki sani de kom drei na bigi dreitem. Sela.

5. Vo da hede mi bekenti mi zondoe gi joe, mi no ben kibri mi ongerechtigheid. Mi taki: Mi sa bekenti da ogri gi Masra, disi mi ben doe; en so joe ben gi mi pardon vo da ongerechtigheid vo mi zondoe. Sela.

6. Vo da hede ala santa soema sa begi na joe, so langa leki joe sa de vo finni; en alwasi bigi watravloedoe sa kom, tog dem no sa meli dem.

7. Joe de wan kibriple si gi mi, joe sa kibri mi, vo mi no kom na wan hebi; joe de rontoe mi nanga switi verloesoesingi. Sela.

8. Mi sa leri joe, sori joe da pasi, disi joe moe waka; mi sa tiri en tjari joe nanga mi hai.

9. Oen no moe de leki hasi nanga boeriki, disi no habi verstand, en disi dem moe potti toom nanga isri na ini dem mof, efi dem no wani kom na joe!

10. Dem godlooze soema habi foeloe trobi; ma da soema, disi potti hem vertrouw na Masra tapo, hem sa finni gnade na ala sei.

11. Meki oen blijti na ini Masra! plisiri, oen regtvaardiki soema! djompo en singi, oen alamal, disi habi opregti hatti!

PSALM 33.

Gado waarti, vo soema prijze hem.

1. **P**PLISIRI vo Masra, oen regtvaardiki soema! a fiti dem vroom soema, vo dem prijze hem.

2. Prijze Masra nanga harpoe; singi psalm gi hem, en prei da harpoe, disi habi tien snaar!

3. Singi wan njoe singi gi hem; prei mooi, en naki dem snaar tranga!

4. Bikasi da woortoe vo Masra de reti, en ala hem wroko de opregti.

5. A de lobbi gerechtigheid nanga reti kroetoe. Grontapo foeloe nanga da boen vo Masra.

6. Da woortoe vo Masra ben meki dem hemel; en da geest

vo hem mofo ben meki ala dem hipi vo hem.

7. Hem de holi dem watra vo da bigi zoutwatra makandra, leki na wan hipi ; en dem dipi horo a de potti leki kamera, vo kibri bigi goedoe na ini.

8. Heeli grontapo moese frede Masra ; en ala soema, disi de liebi na grontapo moese skreki vo hem !

9. Bikasi te hem de taki, dan a de kom so toe ; te hem de gebiede, dasani de kaba.

10. Masra meki dem praktizeeri vo dem heiden tron noti ; a de pori dem membre vo dem piple.

11. Ma dem praktizeeri vo Masra de tan teego ; dem membre vo hem hatti de tan vo alatem tee alatem.

12. Blesi vo da piple, disi Masra de da Gado vo hem, da piple, disi hem ben verkiezi vo hem porsu.

13. Masra na hemel de loekoe, a de si ala ala soema.

14. Tee na hem vaste troon tapo, pee a de sidom, hem de potti hai na ala soema, disi de liebi na grontapo.

15. Hem de tiri ala dem hatti vo dem, a de potti hai na ala dem wroko vo dem.

16. Wan koning no finni helpi nanga dem foeloe soldati vo hem ; bigi kragti no kan verloesoe no wan tranga soema.

17. Hasi no kan helpi, vo winni wan feti ; a no kan ver-

loesoe wan soema nanga hem bigi kragti.

18. Loekoe ! Masra hai de loekoe na dem soema, disi de frede hem, na dem, disi de potti vertrouw na hem boenhatti tapo.

19. Taki, hem sa kibri dem zieli, vo dem no moe dede ; en na hangritem hem sa holi dem na liebi.

20. Wi zieli de wakti Masra ; hem de wi helpi en wi skild.

21. Bikasi vo hem wi hatti plisiri, di wi potti wi vertrouw na hem santa nem tapo.

22. Masra ! meki joe gnade tan na wi tapo, so leki fa wi de hopoe na joe tapo.

PSALM 34.

Wan tangisingi.

1. Wan psalm vo David, di hem heeli fesi nanga fasi kom verandre na fesi vo Abimelek, disi ben jagi hem komoto na hem fesi, en di a gowe.

2. **M**I sa prijze Masra alatem ; da tangi vo hem sa de alatem na mi mofo.

3. Mi zieli sa meki hem srefi bigi nanga Masra, meki dem mofina soema jeri dati en plisiri !

4. Helpi mi, vo meki Masra grani ; meki wi ala makandra hopo hem nem !

5. Mi ben zoekoe Masra, en hem ben piki mi ; a poeloe mi na ini ala mi frede.

6. Dem, disi de loekoe na

hem, en disi de ron na hem baka, dem fesi no sa kisi sjem.

7. Di da mofina soema dia ben bari, Masra ben jeri hem, a ben verloesoe poeloe hem na ini ala hem benauwtoc.

8. Da Engel vo Masra de meki hem kampoe rontoe dem soema, disi de frede hem, en a helpi dem.

9. Kom, tesi en si, fa Masra de so boen! Blesi vo da soema, disi potti vertrouw na hem tapo.

10. Frede Masra, oen santa soema vo hem; bikasi noti no mankeeri dem soema, disi de frede hem.

11. Dem jonge leeuw de poti, en dem pina nanga hangri; ma dem, disi de zoekoe Masra, no wan soortoe boen no mankeeri dem.

12. Kom dia, oen pikien, en jeri mi; mi sa leri oen, fa oen moe frede Masra.

13. Hoesoema de, disi ha plisiri vo liebi? disi hangri vo teli foeloe dei, meki a kan si boen?

14. Wakti joe tongo, vo a no taki ogri; en joe mofo, vo a no taki falsi!

15. Kaba nanga ogri, en doe boen; zoekoe vrede, en feti na hem baka!

16. Masra hai de loekoe na dem regtvaardiki soema tapo; hem jesi de jeri da krei vo dem.

17. Masra de tai fesi gi dem soema, disi de doe ogri, meki

no wan soema membre dem moro na grontapo.

18. Ma te dem regtvaardiki soema de krei, Masra de jeri; en a poeloe dem na ini ala dem nootoc.

19. Masra de klosibei vo dem soema, disi de nanga broko hatti; en a helpi dem, disi masi na ini dem zieli.

20. Foeloe hebisani de miti dem regtvaardiki soema, ma Masra de helpi dem, poeloe dem na ini ala demsani.

21. Hem de holi kibri ala dem boon vo dem, meki no wan vo dem no broko.

22. Da ogri sa kili dem godloozoe soema; en dem, disi no kan si dem regtvaardiki soema na hai, sa kisi dem strafoc.

23. Masra de verloesoe dem zieli vo dem knegti vo hem; en ala dem, disi potti vertrouw na hem tapo, no ha vo frede strafoc.

PSALM 35.

David de begi Masra, vo a moe poeloe hem na ini dem vijanti hano.

1. Wan psalm vo David.

MASRA, kroetoe nanga dem, disi de kroetoe nangi mi! feti nanga dem, disi de feti nanga mi!

2. Teki (joe) skild nanga joe lansri, en hopo, vo helpi mi.

3. Holi joe lansri na fesi, en tapo pasi gi dem, disi de na mi baka! Taki gi mi zieli, taki: **Mi** de da helpi vo joe.

4. Meki dem, disi de zoekoe

vo kisi mi zieli, moe kom na sjem en spotoe, en dem, disi membre vo doe mi ogri, moese draai baka nanga bigi sjem.

5. Dem moese de leki areisi-boeba, disi winti teki tjari go ; da Engel vo Masra moe troesoe dem komoto !

6. Da pasi vo dem moe kom doengroe en glati ; en da Engel vo Masra moe de na dem baka !

7. Bikasi zondro mi ben doe dem iniwansani, dem ben seti dem trapoe gi mi, kibri na ini wan horo ; zondro mi ben doe iniwansani, dem ben diki horo gi mi zieli.

8. Sowan soema moese pori onverwakti ; en da trapoe, disi a ben seti, moese kisi hem srefi ; meki hem srefi fadom na ini da pori !

9. Ma mi zieli moe plisiri nanga Masra ; a moe blijti vo da helpi vo hem.

10. Ala mi boon moese taki : Masra, hoesoema de geersi joe ? di joe verloesoe poeloe da mofinawan na ini da soema hanoe, disi tranga moro leki hem ; troe, da mofinawan en potivan joe poeloe na dem roover hanoe.

11. Asranti getuige hopo ; dem klage mi, potti sani na mi tapo, disi mi no sabi.

12. Dem pai mi ogri baka vo boen, meki mi zieli no habi no wan troestoe.

13. Ma mi ben weri makaklosi, te dem ben siki ; mi ben

pina mi srefi nanga fasten ; en nanga mi heeli hatti mi ben begi alatem.

14. Mi ben doe leki taki da soema de mi kompe ofoe mi brara ; mi ben zakka mi hede, weri blaka, leki wan soema, disi de na rouw vo hem mama.

15. Ma *dem* ben plisiri, di mi ben misi foetoe, en dem ben ron kom makandra ; dem ben ron kom makandra na mi tapo, naki mi, ma mi no ben sabi ; dem ben hali (mi), en dem no kaba.

16. Na mindri vo dem falsi soema nanga spotoeman, disi lobbi njam en dringi makandra, dem kauw dem tifi makandra na mi tapo.

17. Masra, hoe langa joe sa loekoe dati so ? Meki tog mi zieli moe kom fri, vo dem no kan pori hem ; poeloe mi diri liebi na ini dem jonge leeuw mofa !

18. Dan mi sa taki joe tangi na ini da bigi gemeente ; mi sa prijze joe na mindri vo foeloe piple.

19. No meki dem soema plisiri na mi tapo, disi de mi vijanti, zondro mi ben doe dem iniwansani ; no meki soema spotoe mi nanga dem hai, dem, disi no kan si mi na hai, zondro mi ben doe dem wansani.

20. Bikasi dem no taki vo vrede ; ma dem praktizeeri ogri triki na dem soema tapo, disi de holi dem srefi tiri na kondre.

21. Dem hopo dem mofa

bradi na mi tapo, dem taki :
ha ! ha ! wi hai ben si.

22. We Masra, di joe si dati,
no tan tiri ! Masra, no tan
farawei vo mi !

23. Wieki en hopo en zoekoe
da reti vo mi ! Taki na mi
plesti, mi Gado en mi Masra !

24. Kroetoe mi nanga joe
geregtheid, Masra mi Gado,
meki dem trawan no moe pli-
siri na mi tapo !

25. No meki dem taki na
ini dem hatti, taki : Joe si ?
dati wi ben wani. No meki
dem taki : Wi swali hem kaba.

26. Meki ala dem soema,
disi plisiri na mi tapo, moe
kom na sjem en spotoe ; sjem
nanga spotoe dem moese weri
leki wan klosi, dem, disi meki
dem srefi bigi na mi tapo.

27. Ma dem, disi hangri, vo
mi kisi da reti vo mi, moese
plisiri en blijti ; dem moe taki
alatem, taki : Grantangi vo
Masra, disi ha plisiri, vo hem
foetoeboi moe liebi boen !

28. En mi tongo sa taki vo
joe geregtheid ; ala dei a sa
prijze joe.

PSALM 36.

David klage vo dem ogri en vo dem
falsi soema.

1. Wan psalm vo David, da
knegti vo Masra, disi a ben
meki gi da gran singimeester.

2. **D**A ogridoe vo dem god-
looze soema meki mi
taki nanga mi heeli hatti, taki :

Dem no habi no wan frede vo
Gado.

3. Dem de loekoe dem srefi
bigi na dem srefi hai, te da
ongeregtheid vo dem kom
na krin, disi soema no kan
lobbi.

4. Dem woortoe vo dem mo-
fo de kroekoetoe en bedriegi-
sani ; dem no teki dem verstand
moro, vo doe boen.

5. Te dem de lidom, na dem
slibiplesi tapo, dem de prakti-
zeeri ogri ; dem de potti dem
srefi na wan pasi, disi no
boen ; dem no veragti no wan
ogri.

6. Masra, da gnade vo joe
de go so fara, leki dem hemel
de ; en da waarheid vo joe kisi
tee na dem wolkoe.

7. Da geregtheid vo joe
de leki dem bergi vo Gado ;
en da kroetoe vo joe de leki
wan bigi dipi watra. Masra,
joe de helpi ala soema en ala
meti.

8. Ke, mi Gado, fa da gnade
vo joe de waarti, disi liebisoe-
ma kan finni wan kibiplesi na
ondro joe flei.

9. Dem sa kom droengoe vo
ala dem foeloe goedoe vo joe
hoso ; joe meki dem dringi so
meni plisiri, leki wan riba.

10. Bikasi joe habi da reti
liebi-fontein ; na ini da letti
vo joe wi de si da (reti) letti.

11. Meki joe gnade moe go
doro na ala dem soema tapo,
disi de sabi joe ; en meki joe
geregtheid moe kom na dem

soema tapo, disi habi opregti hatti!

12. No meki dem bigimembresoema foetoe kom trapoe na ini tapo; no meki dem godlooze soema hanoë hiti mi na gron!

13. Dem soema, disi de wroko ongeregthigheid, ben fadom; dem de lidom na gron, en dem no man vo hopo baka.

PSALM 37.

Wi no moë mandi, te wi si, taki, dem ogri soema habi boen liebi.

1. Wan psalm vo David.

NO meki joe hatti kom bron nanga dem soema, disi de doe ogri; no djaloesoe vo dem, disi de doe kroekoetoe!

2. Bikasi leki grasi soema sa koti dem hesi; en leki groen wiwiri dem sa kom drei.

3. Potti joe vertrouw na Masra tapo, en doe boen; tan na joe kondre, dan troe joe sa finni joe njanjam.

4. Zoekoe joe plisiri nanga Masra wawan; hem sa gi joe, san joe hatti de hangri.

5. Libi joe pasi abra na Masra, en potti joe vertrouw na hem tapo; hem sa meki alasani waka boen.

6. Hem sa meki joe geregthigheid hopo leki da letti; en da reti vo joe sa de leki dinatem.

7. 'Tan tiri gi Masra en wakti hem nanga pasiensie. No meki joe hatti kom bron nanga da

soema, disi habi boenhede na hem pasi, ofoe nanga da soema, disi dem ogri triki vo hem de go doro.

8. Kaba nanga da hattibron, en libi da krasifasi! No meki joe hatti kom bron so tee joe doe ogri!

9. Bikasi dem ogri soema Masra sa poeloe; ma dem, disi de wakti Masra, sa habi grou-tapo leki da porsi vo dem.

10. Wan pikin tem nomo libi jete, dan da godlooze soema no sa de moro; joe sa loekoe na da plesi, pee a ben de, ma a no sa de.

11. Ma dem safrihatti soema sa habi grontapo leki da porsi vo dem; en dem sa plisiri vo da toemoesi bigi vrede, di dem habi.

12. Dem godlooze soema praktizeeri ogri triki na dem regtvaardiki soema tapo, en dem kauw dem tifi na dem tapo.

13. Ma Masra de lafoe dem; bikasi a si, taki, da dei vo dem go kom.

14. Dem godlooze soema hali dem houroe, dem span dem bo, vo meki dem poti en mofina soema fadom, en vo kili dem, disi waka opregti pasi.

15. Ma dem houroe sa go na ini dem hatti srefi, en dem bo sa broko.

16. Da pikiusani, disi wan regtvaardiki soema habi, dati de moro betre, leki da bigi goe-doe vo foeloe godlooze soema.

17. Bikasi dem godlooze soema hanoë sa broko ; ma dem regtvaardiki soema Masra sa asisteeri.

18. Masra sabi dem dei vo dem opregti soema, en da porsi vo dem sa tan teego.

19. Dem no sa kisi sjem na ogri tem ; en te hangritem kom, dem sa habi nofo.

20. Ma dem godlooze soema sa pori en lasi, en dem vijanti vo Masra sa lasi gowei leki da safoe grasi vo dem pikin skapoe ; na ini smoko dem sa lasi gowei.

21. Dem godlooze soema de leni sani, ma dem no gi baka ; ma dem regtvaardiki soema ha boenhatti, dem de gi trawan hafoe.

22. Bikasi dem, disi Gado ben blesi, sa habi grontapo leki da porsi vo dem, ma dem, disi hem ben vloekoe, sa komoto en lasi.

23. So wan (opregti) soema foetstapoe Masra srefi de tiri, en a habi hem plisiri nanga da soema pasi.

24. Alwasi a sa fadom, tog dem no sa hiti hem na gron krin krin ; bikasi Masra de holi hem na hanoë.

25. Mi ben de jonge, en mi kom ouroe, ma nooiti mi no ben si, Gado libi wan regtvaardiki soema ; mi no ben si dem pikien vo hem waka begi brede.

26. Alatem hem ha boenhatti, en a leni gi soema ;

hem siri de wan blesi gi trawan.

27. We, libi da ogri, en doe boen ; dan joe sa liebi teego.

28. Bikasi Masra lobbi reti kroetoe, en a no vergiti dem santawan vo hem ; teego hem de kibri dem ; ma da siri vo dem godlooze soema hem sa poeloe.

29. Dem regtvaardiki soema sa habi grontapo leki da porsi vo dem, en dem sa liebi dapee teego.

30. Wan regtvaardiki soema mofa de taki nanga verstand, en hem tongo de taki reti.

31. Da wet vo hem Gado de na ini hem hatti ; dem foetstapoe vo hem no glati.

32. Dem godlooze soema de wakti dem regtvaardiki soema safri, en dem zoekoe vo kili dem.

33. Ma Masra no sa libi dem na ini dem hanoë vo dem, a no sa verdoem dem na kroetoe.

34. Wakti Masra, en holi hem pasi ; dan hem sa hopo joe, meki joe habi grontapo leki joe porsi ; joe sa si, fa Masra sa poeloe dem godlooze soema.

35. Mi ben si wan godlooze soema, wan kragti soema vo troe, a meki hem srefi bradi, leki wan groen boom na hem eigen kondre.

36. Ma tog a gowei en lasi tee a no de moro ; mi haksi vo hem, ma dem no kan finni hem.

37. Loekoe na dem vroom soema, en potti hai na dem opregtiwan tapo; bikasi da kaba vo so soema sa de nanga vrede.

38. Ma dem, disi pasa da mofo vo Masra, sa pori, dem ala makandra; en san disi libi abra vo dem godlooze soema, dem sa koti poeloe.

39. Ma Masra sa de da Helpiman vo dem regtvaardiki soema; hem de da kragti vo dem, te dem de na nootoe.

40. Troe, Masra sa asisteeri en helpi dem; hem sa poeloe dem na ini dem godlooze soema hanoë, verloesoe dem; bikasi na hem tapo dem potti dem vertrouw.

PSALM 38.

Wan berouw-begi.

1. Wan psalm vo David, vo membre, san ben kom hem abra.

2. **M**ASRA, no straoë mi na ini da hattibron vo joe; no fom mi na ini da fajahatti vo joe!

3. Bikasi dem pijli vo joe boro mi tee doro; joe hanoë fadom hebi na mi tapo.

4. No wan boen plesi de na mi skin vo joe hattibron hede, no wan vrede de na ini dem boon vo mi, vo mi zondoe hede.

5. Bikasi dem ongeregtheid vo mi de pasa abra mi hede; leki wan hebi lai dem kom hebi toemoësi gi mi.

6. Dem zondoe vo mi de

tingi, dem foeloe nanga man-teeri, vo mi laufasi hede.

7. Mi de waka krom, en mi bendi toemoësi; heeli dei mi de waka nanga sari.

8. Bikasi mi ini bele drei krin krin; no wan boen de na mi skin.

9. Mi kom so zwaka; mi masi krin krin. Da ongeruste vo mi hatti meki mi bari.

10. Masra, ala mi hangri de na joe fesi; en da djeme vo mi no kibri na joe.

11. Mi hatti de bevi; mi kragti libi mi; da letti vo mi hai srefi gowei libi mi.

12. Dem soema, disi mi lobi, en dem kompe vo mi tanapoe na abra, de loekoe fa mi pina; dem famili vo mi tanapoe farawei.

13. En dem, disi de zoekoe mi zieli, seti trapoe gi mi; en dem, disi no lobbi mi, dem de taki, soortoe ogri dem sa doe mi; da heeli dei dem praktizeeri ogri triki.

14. Ma mi moese de leki wan dofoë soema, disi no de jeri; en leki wan stomwan, disi no de hopo hem mofo.

15. Troe, mi de leki wan soema, disi no de jeri, en disi no habi woortoe na ini hem mofo, vo piki baka.

16. Bikasi mi de wakti joe, mi Masra; joe sa jeri mi, Masra, mi Gado!

17. Bikasi mi ben taki: Ke, meki dem no moese plisiri na mi tapo! Efi mi foetoe sa

glati fadom, dem sa meki dem srefi toemoesi bigi na mi tapo.

18. Bikasi mi de klosibei vo waka laam ; da pijn vo mi de alatem na mi fesi.

19. Bikasi mi bekenti mi ongeregtigheid ; mi de krei vo mi zondoe.

20. Ma dem vijanti vo mi de liebi (boen), dem kom tranga ; en dem, disi habi ogrihatti vo mi, vo soso falsi hede, dem de foeloe.

21. Eu dem, disi de pai mi ogri baka vo boen, dem tanapoe potti dem srefi gi mi, vo di mi de zoekoe vo doe boen.

22. No libi mi, mi Masra ! no tan farawei vo mi !

23. Meki hesi, vo helpi mi, Masra mi Helpiman !

PSALM 39.

Wan begi, vo wi moe holi wi srefi klari vo dede.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, gi Jedutun.

2. **M**I ben taki, mi sa loekoe boen, vo mi no doe zondoe nanga mi tongo. Mi sa potti wan toom na ini mi mofo, di mi moe si da godlooze soema so na mi fesi.

3. Mi ben kom stom, mi tan tiri ; mi no ben kan taki no wan boen ; jete da pijn vo mi kom moro tranga.

4. Mi hatti ben faja na mi ini, en ala di mi ben praktizeeri sani, da faja kom letti ; en dan mi ben taki nanga mi tongo.

5. Ke Masra, leri mi tog, taki, mi moese kaba wantron en taki, mi liebi habi hem marki ; meki mi sabi, taki, mi no kan tan dia !

6. Loekoe, joe ben potti dem dei vo mi leki wan hanoe bra-di ; en na joe fesi mi liebitem de leki noti. Troe ala soema de noti, alwasi hoe vaste dem tanapoe. Sela.

7. Dem de waka leki wan geest, en dem trobi dem srefi vo soso ; dem de piki sani makandra, ma dem no sabi, hoe-soema sa kisi dasani.

8. We Masra, san mi de wakti dan ? Mi vertrouw de na joe tapo.

9. Poeloe mi na ala mi zondoe ; meki dem lauman no moese spotoe mi !

10. Mi sa tan tiri, mi no sa hopo mi mofo ; bikasi joe srefi ben doe mi dati.

11. Poeloe da pina vo joe na mi tapo ; bikasi da strafoe vo joe hanoe meki mi kom flauw kaba.

12. Te joe strafoe wan soema vo hem zondoe hede, dan da mooifasi vo hem de gowei, leki taki motoe njam hem. Troe, ala soema de leki noti. Sela.

13. Masra, jeri da begi vo mi, en potti jesi na da krei vo mi ! No tan tiri, ala di mi hai ron watra ; bikasi mi de wan vreemde soema na joe fesi en wan wakaman, leki ala dem tata vo mi ben de toe.

14. Poeloe joe strafoe na mi

tapo; vo mi finni troostoe, bifo mi gowei tee mi no sa de moro!

PSALM 40.

Vo da pina vo Kristus en vo da profetiwroko vo hem.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. **M**I ben wakti Masra nanga pasiensie en hem draai hem jesi gi mi, a jeri da krei vo mi;

3. A poeloe mi na ini da skreki horo, en na ini da tokotoko swampoe; a potti mi foe-toe na wan klipstoon tapo, meki mi tanapoe vaste.

4. En a gi mi wan njoe singi na ini mi mofo, vo prijze wi Gado. Foeloe soema sa si dati, en dem sa frede Masra, potti dem vertrouw na hem tapo.

5. Blesi vo da soema, disi potti ala hem vertrouw na Masra tapo, en disi no draai loekoe na dem bigimembre soema nanga na dem leiman!

6. Masra, mi Gado, dem wonderwroko en dipi praktizeeri vo joe, disi joe ben sori wi, dem de bigi vo troe. No wansani no de so leki joe. Mi sa verteli en taki vo dem; ma dem no de vo teli.

7. Slagtiofrandi nanga njanjamofrandi joe no ben wani; ma mi jesi joe ben boro gi mi. Bronofrandi ofoe zondoeofrandi joe no ben haksi.

8. Dan mi ben taki: Loekoe

mi de kom; na ini Boekoe dem ben skrifi vo mi.

9. Mi Gado, mi de doe joe wani nanga plisiri, en joe wet mi habi na ini mi hatti.

10. Mi sa preeki vo joe gerechtigheid na ini da bigi gemeente; loekoe, mi no sa tapo mi mofo; Masra, dati joe srefi de sabi.

11. Mi no tapo kibri joe gerechtigheid na ini mi hatti; mi de taki vo joe waarheid en vo da bigi helpi vo joe; mi no kibri joe boenhatti en da getrouwfasi vo joe na fesi vo da bigi gemeente.

12. Ma joe, mi Masra, grantangi! no kibri joe gnade na mi fesi; meki joe boenhatti nanga joe waarheid moe holi kibri mi alatem!

13. Bikasi so meni hebi ben rontoe mi, dem no de vo teli; dem zondoe vo mi kom kisi mi tee mi no kan hopo mi hai; dem de moro foeloe, leki wiwiri de na tapo mi hede; mi hatti srefi libi mi.

14. Ke, mi plisi joe, mi Masra, verloesoe mi; Masra, meki hesi, vo helpi mi!

15. Meki ala dem soema kom na sjem en spotoe, disi de zoe-koe mi zieli, vo kili mi; meki dem soema, disi plisiri vo dem hebi vo mi hede, moese draai baka, kisi sjem!

16. Meki dem, disi de bari na mi tapo: ha! ha! moe kom skreki; meki dati de da paiman vo da sjem vo dem srefi!

17. Ma ala dem, disi de zoe-koe joe, moese plisiri en blijti vo joe; en dem, disi lobbi da helpi vo joe, moe taki alatem, taki: Masra de bigi!

18. Bikasi mi de poti en mofina; ma Masra de zorgoe vo mi. Joe de mi Helpiman en mi Verloesoeman; ke, mi Gado, no draai langa!

PSALM 41.

Gado de zorgoe vo dem mofina soema.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. **B**LESI vo da soema, disi habi sarihatti vo wan mofina soema; Masra sa verloesoe hem, te a sa kom na nootoe.

3. Masra sa kibri hem, holi hem liebi, meki a liebi boen na grontapo; en a no sa gi hem abra na dem vijanti vo hem, meki dem doe nanga hem, san di dem wani.

4. Masra sa asisteeri so wan soema na hem sikibedi; joe (mi Masra) sa kenki da zikibedi vo hem na ini hem ziki.

5. Mi ben taki: Masra, sari vo mi! dresi mi zieli; bikasi na joe mi ben doe zondoe!

6. Dem vijanti vo mi taki ogri vo mi, dem taki: Hoetem da soema sa dede, meki hem nem go lasi?

7. En alwasi wan soema vo dem kom loekoe, fa mi tan, tog a de taki falsi; na ini hem

hatti a de zoe-koe sani, vo a kan kosi mi; en so a go na doro, verteli dati.

8. Ala dem, disi no lobbi mi, potti dem mofo makandra, kosi mi; ogri soso dem praktizeeri vo mi. (Dem taki:)

9. Wan ogri siki kisi hem; so leki a lidom, a no sa hopo baka.

10. Mi kompe srefi, disi mi ben vertrouw, en disi ben njam mi brede, hem trapoe mi na ondro hem foetoe.

11. Ma joe, mi Masra, grantangi! sari vo mi! en hopo mi, vo mi kan pai dem baka!

12. Nanga dati mi sa si, taki, joe lobbi mi, efi joe no meki mi vijanti meki hem srefi bigi na mi tapo.

13. Ma *mi* joe de holi kibri vo mi opregti fasi hede, en joe potti mi tanapoe na joe fesi teego.

14. Grantangi vo Masra, da Gado vo Israel, teego alatem! Amen, Amen.

PSALM 42.

David hangri vo troe, vo dieni Gado na ini hem temple. A potti hem vertrouw na Gado tapo.

1. Wan leri-psalm vo dem pikien vo Kora, disi dem ben meki gi da gran singimeester.

2. **L**EKI wan dia de bari vo kisi dem watra-kriki, so mi zieli de krei vo joe, mi Gado!

3. Mi zieli dreiwatra vo Gado, vo da liebiliebi Gado.

Hoetem mi sa kom dapee, vo si mi Gado fesi?

4. Mi haiwatra de mi njanjam dei nanga neti; bikasi heeli dei dem de haksi mi, taki: Hoepee joe Gado de now?

5. Te mi membre ala demsani, dan mi de krei na ini mi zieli; bikasi mi ben lobbi vo waka go nanga dem hipi soema, go nanga dem na da hoso vo Gado, nanga plisiri-singi en tangi-psalm, na mindri dem foeloe soema, disi de go njam feestedei.

6. We, mi zieli, san hede joe de sari so? fa joe de djompo so na mi ini? Potti joe vertrouw na Gado tapo! Bikasi mi sa prijze hem jete vo da helpi, disi mi ben finni na hem fesi.

7. Ke, mi Gado, mi zieli na mi ini de nanga sari; vo da hede mi de membre joe na da kondre na Jordan sei, en na Hermonim, en na dem pikin bergi.

8. Te dem vloedoe vo joe de bari, da wan dipi horo de bari da trawan; ala joe watravloedoe nanga prana ron pasa mi abra.

9. Ma Masra sa gebiede hem gnade na dei, en na neti mi sa singi hem; en mi sa begi na da Gado, disi ben gi mi liebi.

10. Mi sa taki na Gado, disi de mi klipstoon, taki: San hede joe vergiti mi so? San hede mi moe waka so nanga

sari, aladi mi vijanti de kwinsi mi?

11. Dem vijanti vo mi de kosi mi, leki taki wan houroe de soetoe mi na ini ala mi boon; bikasi heeli dei dem de haksi mi, taki: Hoepee joe Gado de now?

12. We, mi zieli, san hede joe de sari so? fa joe de djompo so na mi ini? Potti joe vertrouw na Gado tapo! Bikasi mi sa prijze hem jete vo da helpi, disi mi ben finni na hem fesi, en disi hem de mi Gado.

PSALM 43.

Wan begipsalm vo David.

1. **Z**OEKOE mi reti gi mi, mi Gado, en taki na mi plesi na fesi vo dem soema, disi no wani sabi joe! Poeloe mi na dem falsi nanga ogri soema hanoe!

2. Bikasi joe de da Gado, disi de gi mi kragti. We, vo san hede joe trowei mi dan? Vo san hede mi moe waka so nanga sari, aladi mi vijanti de kwinsi mi?

3. Seni joe letti nanga joe waarheid kom, vo dem tiri en tjari mi; meki dem tjari mi na joe santa bergi, na dem hoso, pee joe de liebi.

4. Meki mi kan go na da altari vo Gado, na da Gado, disi de mi bigi plisiri; meki mi prijze joe nanga harpoe; o Gado, mi Gado vo mi!

5. We, mi zieli! san hede joe de so nanga sari? san hede

joe de djompo so na mi ini?
 Potti joe vertrouw na Gado
 tapo! Bikasi mi sa prijze hem
 jete vo da helpi, disi mi ben
 finni na hem fesi, en disi hem
 de mi Gado.

PSALM 44.

Masra moe helpi hem kerki noja, leki
 fa a ben helpi dem ouroetem bribi-
 soema vo hem.

1. Wan leri-psalm vo dem
 pikien vo Kora, disi dem ben
 meki gi da gran singimeester.

2. **O** GADO, wi ben jeri
 nanga wi jesi, en
 dem tata vo wi ben verteli wi,
 san joe ben doe na dem tem,
 na ouroe tem.

3. Fa joe ben jagi dem hei-
 den gowei nanga joe hanoe, ma
 dem (tata vo wi) joe ben potti
 dapee; dem tra piple joe ben
 pori, ma dem tata vo wi joe
 ben meki bigi.

4. Bikasi dem no ben teki da
 kondre abra nanga dem houroe
 vo dem; en a no da tranga
 hanoe vo dem ben helpi dem:
 ma joe reti hanoe nanga joe
 tranga, en da krin vo joe fesi
 (ben doe dati); bikasi joe ben
 lobbi dem.

5. Mi Gado, joe srefi de mi
 koning: we, taki dan, meki
 Jakob kan kom fri!

6. Nanga joe wi sa troesoe
 dem vijanti vo wi trowei na
 gron; na joe nem wi sa masi
 ala dem, disi de hopo na wi
 tapo.

7. Bikasi mi no de potti mi

vertrouw na tapo mi bo; mi
 houroe no kan helpi mi.

8. Ma joe de helpi wi, poeloe
 wi na hanoe vo dem vijanti vo
 wi; joe meki dem ala kom na
 sjem, disi no lobbi wi.

9. We, na ini vo Gado wi sa
 meki wi srefi bigi da heeli dei;
 joe nem wi sa prijze teego.
 Sela.

10. Ma tog, now joe trowei
 wi, joe meki wi kom na sjem,
 di joe no go nanga dem soldati
 vo wi na feti.

11. Joe meki wi tron baka,
 ron gi da vijanti, meki dem
 soema, disi no lobbi wi, foe-
 foeroe wi sani.

12. Joe gi wi abra leki ska-
 poe, meki dem njam wi; joe
 meki wi go panja tee na mindri
 dem heiden.

13. Joe seli joe piple vo noti;
 joe no zoekoe vo kisi wan hei
 prijzi vo dem.

14. Joe meki dem buurti vo
 wi spotoe wi; dem soema, disi
 de rontoe wi, de kosi en veragti
 wi.

15. Dem heiden de koti odo
 gi wi, en dem piple seki dem
 hede.

16. Heeli dei da sjem vo mi
 de na mi fesi; da sjem de tapo
 mi fesi krin krin,

17. Di mi moe jeri da stem
 vo dem kosiman en vo dem
 spotoeman, en di mi moe si
 dem vijanti nanga dem, disi
 hangri vo doe mi ogri.

18. Ala dati ben kom wi
 abra, en jete wi no ben vergiti

joe ; wi no ben handri falsi fasi nanga joe verbontoe.

19. Wi hatti no draai baka, en wi foetoe no komoto na tapo joe pasi,

20. Alwasi joe ben masi wi krin krin na mindri dem kai-man, en joe ben tapo wi nanga da doengroe vo dede.

21. Efi wi ben vergiti da nem vo wi Gado, en efi wi ben hopo wi hanoë, begi na wan vreemde Gado :

22. Hoefasi, Gado no ben sa onderzoekoe dati? tog hem sabi ala kibrisani, disi de na ini hatti.

23. Ma vo joe hede dem kili wi da heeli dei ; dem loekoe wi leki skapoe, disi de vo slagti.

24. Wieki hopo, Masra ! san hede joe de slibi ? Hopo, no trowei wi tee vo alatem !

25. Vo san hede joe de kibri joe fesi, vergiti da mofinafasi nanga da pinaliebi vo wi ?

26. Bikasi wi zieli bendi tee na ini stof ; wi bele kom fassi na gron.

27. Hopo, en helpi wi ; verloesoe wi vo joe gnade hede !

PSALM 45.

Vo da bruidigom Kristus, en vo hem bruid, dati de hem kerki.

1. Wan leri-psalm, en wan singi vo lobbi, disi dem ben meki gi da gran singimeester na mindri dem pikien vo Kora, vo singi na da wijze vo dem lelie.

2. **M**I hatti hopo vo gi wan switi taki ; mi sa singi vo wan koning ; mi tongo de da pen vo wan koni skrifiman.

3. Joe de toemoesi moro mooi, leki ala liebisoema pikien, gnade de foeloe na ini joe mofe, vo da hede Gado ben blesi joe teego.

4. Gespi joe houroe na joe sei, joe trangawan, nanga joe majesteiti en joe glori !

5. En rei go na fesi na ini joe majesteiti en glorifasi ; go na fesi nanga da waarheid en da safrihattifasi en geregtigheid ; joe reti hanoë sa leri joe vo doe skrekisani.

6. Dem pijli vo joe de srapoe, dem de go tee na ini hatti vo dem vijanti vo koning ; en dem de meki dem piple fadom na joe ondro.

7. Joe troon, mi Gado, tan vo teego alatem ; da septer vo joe koningkondre de wan septer vo retifasi.

8. Retifasi joe de lobbi, ma kroekoetoe joe no kan si na hai ; vo da hede, o Gado ! joe Gado ben zalvoe joe nanga da (santa) olie vo plisiri, moro leki dem mati vo joe.

9. Ala joe klosi smeri leki mirre nanga aloë en kassia, te joe komopo na dem paleis, disi meki nanga azauboon, pee dem ben meki plisiri gi joe.

10. Koningpikien de na mindri dem granmissi vo joe hoso ; en da koningin tanapoe

na joe reti hanoë, a lai nanga da moro fini goutoe vo Ofir.

11. Jeri wendje, loekoe, en potti joe jesi ; vergiti joe kondre nanga joe tata hoso !

12. Dan koning sa plisiri vo joe, di joe mooi so ; bikasi hem de joe masra ; hem joe moese aanbegi.

13. Da pikien vo Tirus sa de dapee nanga hem presenti ; dem goedoeman vo kondre sa kom na joe fesi nanga presenti, begi joe.

14. Da oemanpikien vo koning de mooi vo troe, na ini hoso ; hem klosi wroko nanga goutoe.

15. Nanga mooi fini klosi dem sa tjari hem go na koning ; so srefi dem visiti-wendje vo hem, disi waka kom na hem baka, dem sa tjari toe go na ini, kom na joe.

16. Nanga ala plisiri en prei dem sa tjari dem kom ; en so dem sa go na ini koning hoso.

17. Na plesi vo dem tata vo joe, joe sa kisi pikien ; en dem joe sa potti vo granman na heeli grontapo.

18. Mi sa meki dem membre joe nem tee na pikien en pikien-pikien ; en da so dem piple sa prijze joe teego alatem.

PSALM 46.

Gado de da kibriple si vo hem kerki.

1. Wan psalm, disi dem ben meki gi da gran singimeester na mindri dem pikien vo Kora, wan singi vo dem njoe wendje.

2. **G**ADO de wi kibriple si nanga da kragti vo wi, wan tranga helpiman na ini ala wi nootoe.

3. Vo da hede wi no sa frede ; alwasi grontapo srefi komoto na hem plesi, en alwasi dem bergi gowei, soengoe reti mindri na ini da bigi zoutwatra ;

4. Alwasi da watra vo hem sa bari en krasi, en alwasi da sekseki vo hem sa meki dem bergi kom bevi. Sela.

5. Dem pikin kriki vo da riba sa meki da foto vo Gado plisiri, dem santa plesi, pee da bigi Gado de liebi.

6. Gado de na ini (da foto), vo da hede a no sa seki ; Gado sa helpi hem vroekoe mamentem.

7. Dem heiden ben meki oproeroe, en dem koningkondre ben sekseki ; ma di hem hopo hem stem, heeli grontapo ben go smelti en lasi.

8. Masra Zebaot de nanga wi ; da Gado vo Jakob de wi kibriple si. Sela.

9. Kom, loekoe dem wroko vo Masra, fa hem pori grontapo !

10. Hem meki ala feti moese kaba tee na dem farawei hoe-koe vo grontapo ! dem bo a broko, en dem lansri a masi, en dem wagi a bron nanga faja.

11. We, kaba dan ; en sabi tog, taki, mi de Gado. Mi wani, taki, mi nem moe hopo na mindri dem heiden ; na heeli grontapo mi nem moe hopo.

12. Masra Zebaot de nanga wi, da Gado vo Jakob de wi kibriplezi. Sela.

PSALM 47.

Vo da hemelvaart vo Kristus.

1. Wan psalm, disi dem ben meki gi da gran singimeester, na mindri dem pikien vo Kora.

2. **O**EN piple ala, naki hanoë! singi Gado nanga plisiri tongo!

3. Bikasi Masra, da moro Heiwan, de wan skrekisani, wan bigi koning vo heeli grontapo.

4. Hem sa dwingi dem piple na wi ondro, a sa potti dem naatsie na ondro wi foetoe.

5. Hem verkiezi wi porsu gi wi, da glori vo Jakob, disi hem de lobbi. Sela.

6. Gado de hopo go na tapo nanga plisiringi, en wi Gado nanga trompeti tongo.

7. Singi psalm gi Gado, singi psalm! Singi psalm gi da koning vo wi; singi psalm!

8. Bikasi Gado de koning vo heeli grontapo; we, singi psalm nanga verstand!

9. Gado de koning na dem heiden tapo; Gado sidom na tapo hem santa tron.

10. Dem gransoema vo dem kondre ala de kom makandra, tron wan piple vo da Gado vo Abraham; bikasi dem gransoema vo grontapo de vo Gado; hem kom bigi vo troe.

PSALM 48.

Da foto vo da bigi koning.

1. Wan singi en psalm vo dem pikien vo Kora.

2. **M**ASRA de bigi, en a habi bigi nem na ini da foto vo wi Gado, na tapo hem santa bergi.

3. Da bergi Zion de prodo mooi vo troe; heeli grontapo plisiri vo hem; na hoposei vo hem da foto vo da bigi koning de lidom.

4. Gado de na ini dem koninghoso; dem sabi, taki, hem de da kibriplezi vo dem.

5. Bikasi loekoe, dem koning ben kom makandra, (vo feti nanga Jerusalem,) ma dem ala makandra pasa hem na sei.

6. Di dem si hem nomo, dem verwondroe; dem kom skreki en dem ron gowei.

7. Dem kisi wan bevi na dem skin dapee, en wan pijn, leki wan oeman, disi de vo meki.

8. Nanga wan winti komopo na oostsei joe de broko dem sipi vo Tarsis.

9. So leki wi ben jeri, so wi ben si toe na ini da foto vo Masra Zebaot, na ini da foto vo wi Gado; Gado de holi kibri da foto teego. Sela.

10. We, wi Gado! wi de membre da boenhatti vo joe na ini joe temple.

11. So leki joe nem de, wi Gado! da so joe glori de toe tee na dem hoekoe vo grontapo;

joe reti hanoe de foeloe nanga geregtigheid.

12. We, meki da bergi Zion plisiri; meki dem wendje vo Juda blijti vo da reti kroetoe vo joe!

13. Waka rontoe Zion, en brasa hem; teli dem toren vo hem!

14. Potti hai boen na dem muur, en go loekoe dem koninghoso, vo oen kan verteli alasani gi oen pikien en pikien-pikien na oen baka.

15. Bikasi da Gado dia de wi Gado teego alatem; hem sa tiri en tjari wi tee na wi dede.

PSALM 49.

Fa wi moe troostoe wi srefi, te wi si, taki, dem godlooze soema habi so boen liebi.

1. Wan psalm vo dem pikien vo Kora, disi dem ben meki gi da gran singimeester.

2. **O**EN piple ala, jeri! potti jesi, oen alamal, disi de liebi na grontapo,

3. Lage soema nanga heivan, goedoeman nanga potiman, ala makandra!

4. Mi mofo sa taki vo koni soso; en da praktizeeri vo mi hatti sa foeloe nanga verstand.

5. Mi sa potti mi jesi, jeri geersitori; en da kibri taki vo mi sa kom na krin nanga harpoe-prei.

6. Vo san hede mi sa frede na dem ogri dei, te da ongereg-tigheid vo dem soema, disi de

trapoe mi na ondro, romboto mi?

7. Dem, disi potti vertrouw na tapo dem goedoe, en disi meki dem srefi bigi nanga da foeloe goedoe vo dem;

8. No wan vo dem sa man, vo verloesoe hem brara, ofoe vo verzoen wan soema baka nanga Gado;

9. (Bikasi da verloesoe vo dem zieli koste foeloe toemoesi, en vo da hede a moese tan teego.)

10. Alwasi a sa liebi dorolatem, en alwasi a no sa si da pori.

11. Bikasi tog a de si taki, dem koniman dede so boen, leki dem lauman; en dem, disi no habi verstand, go lasi, libi dem goedoe gi trawan.

12. Dem denke troe na ini dem hatti, taki, dem hoso vo dem sa tan teego, en dem plesi, pee dem de liebi, sa tan vo pikien en tee vo pikien-pikien; en dem gi dem kondre dem nem, di dem srefi habi.

13. Ma tog dem no kan tan na ini da bigi disi; dem de leki dem meti, disi go pori.

14. We, da srefi pasi disi de wan laufasi vo dem; en jete dem soema, disi kom na dem baka, de habi plisiri nanga da taki vo dem.

15. Dem lidom na ini hel leki skapoe; en dem opregti soema sa de masra na dem tapo vroekoe mamantem; da hel sa njam da mooifasi vo

dem, poeloe dem na ini dem hoso.

16. Ma Gado sa verloesoe poeloe mi zieli na ondro da dwingi vo grebi, bikasi hem sa teki mi. Sela.

17. No frede, te wan soema tron wan goedoeman, en te da glori vo hem hoso kom moro bigi.

18. Bikasi te da soema dede, a no sa teki noti, tjari go nanga hem ; hem glori no sa go na hem baka.

19. Alwasi na hem liebitem hem srefi feliciteeri hem zieli ; en alwasi soema de prijze joe, vo di joe doe joe srefi boen ;

20. Tog a sa go na da famili vo dem tata vo hem ; dem no sa si letti nooti.

21. Wan soema, disi bigi en grani, zondro a habi verstand, hem de leki dem meti, disi de go pori.

PSALM 50.

Fa wi moe dieni Gado reti na ini wi hatti.

1. Wan psalm vo Asaf.

DA Gado vo dem Gado, Masra srefi de taki, en a bari grontapo pee zon de hopo tee pee a de go na ondro baka.

2. Na Zion, di de da reti mooi, da krin vo Gado komopo.

3. Wi Gado sa kom, en a no sa tapo hem mofo ; wan faja sa komoto na hem fesi, disi njam alasani ; en wan bigi onweri sa romboto hem.

4. A sa kali hemel tee na tapo, en grontapo (a sa kali toe), vo a kroetoe hem piple.

5. Meki dem santa soema vo mi kom makandra na mi, dem, disi ben meki wan verbon-toe nanga mi nanga ofrandi.

6. En dem hemel sa preeki vo da gerechtigheid vo hem ; bikasi Gado srefi de da kroetoe-man. Sela.

7. Jeri, mi piple, mi sa taki ! (jери,) Israel, mi sa taki krin gi joe, taki : Mi de Gado, en mi de joe Gado.

8. Vo joe ofrandi hede mi no de go strafoe joe ; bikasi dem bronofrandi vo joe de alatem na mi fesi.

9. Mi no sa teki no wan kow na ini joe hoso, no wan boko vo joe hipi.

10. Bikasi ala meti na ini boesi de vo mi, so srefi dem foeloe doezend meti, disi de waka na tapo dem bergi.

11. Mi de sabi ala fowloe vo dem bergi, en dem boesimeti na firi de vo mi.

12. Alwasi hangri de kili mi, mi no ben sa taki gi joe ; bikasi heeli grontapo de vo mi, nanga alasani, disi de dapee.

13. Mi sa njam dan da meti vo dem boesikow, dringi da broedoe vo dem boko ?

14. Meki ofrandi, taki Gado tangi, en doe dasani, disi joe ben pramisi gi da moro Heiwan !

15. Kali mi, te joe de na nootoe ; dan mi sa helpi joe, en joe sa prijze mi.

16. Ma na dem ogri soema Gado de taki: San oen habi vanoodoe vo verteli dem gebod vo mi? san hede oen teki mi verbontoe na ini oen mofo?

17. Aladi oen no wani meki mi strafoe oenoe; en dem woortoe vo mi oen de teki, trowei na oen baka.

18. Te oen si wan foefoe-roeman, oen de holi nanga hem; en nanga dem soetaman oen de makandra.

19. Oen mofo oen libi abra, vo taki ogri, en oen tongo de tai bedriegisani makandra.

20. Oen de sidom, taki na oen brara tapo, en oen mama pikien srefi oen de gongosa.

21. Ala demsani oen ben doe, kaba mi no ben piki; vo da hede oen denke, taki, mi de so leki oenoe; ma mi sa strafoe oenoe, potti alasani reti na oen fesi.

22. We, membre dati, oenoe, disi vergiti Gado, vo mi no begin pliti oen na piesi piesi, kaba no wan verloesoe-man no de.

23. Da soema, disi meki ofrandi, taki tangi, hem de prijze mi; en da soema, disi potti hem pasi reti, da hem mi sa sori da helpi vo Gado.

PSALM 51.

David begi pardon vo hem zondoe.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester;

2. Na baka, di a ben go na Batseba, en di profeet Natan ben kom na hem.

3. **S**ARI vo mi, o Gado, vo joe boenhatti hede! poeloe ala mi zondoe vo joe toemoesi bigi gnade hede!

4. Wasi mi boen, poeloe mi ongerechtigheid; krini mi en poeloe mi zondoe!

5. Bikasi mi de sabi da ogri, disi mi beu doe; mi zondoe de alatem na mi fesi.

6. Na joe, en na joe nomo mi ben doe zondoe; mi ben doe ogri na joe fesi; troe joe de regtvaardiki, te joe de taki; en joe de krin, te joe de kroetoe sani.

7. Loekoe, na ini ongerechtigheid mi kom gebore; en na ini zondoe mi mama ben kisi bele vo mi.

8. Loekoe, joe lobbi da waarheid, disi kibri tee na inisei; troe, tee na inisei joe meki mi kom sabi da reti koni.

9. We, wasi mi nanga ijzop, poeloe mi zondoe, meki mi kom krin; wasi mi, meki mi kom weti moro leki katoen!

10. Meki mi jeri plisiri en blijti (tori), vo dem boon vo mi kan plisiri baka, disi joe ben masi so.

11. Kibri joe fesi, vo joe no si dem zondoe vo mi; figi en poeloe ala mi ongerechtigheid!

12. Mi Gado, gi mi wan krin hatti; gi mi wan njoe en wan vaste geest!

13. No troesoe mi komoto

na joe fesi ; no poeloe joe santa
Jeje na mi ini !

14. Ma troostoe mi baka
nanga joe helpi ; eu da geest,
disi meki hatti kom fri, moese
asisteeri mi !

15. Dan mi sa leri dem soe-
ma, disi pasa joe mof, meki
dem kom sabi dem pasi vo
joe ; en dem zondaar sa draai
kom na joe.

16. Verloesoe en poeloe mi
na ini dem broedoezondoe ; o
Gado, joe, di de mi Gado en
mi Helpiman ; dan mi tongo
sa singi tranga vo joe geregtig-
theid.

17. Masra, hopo dem mof-
boeba vo mi, meki mi tongo
kan gi joe bigi nem !

18. Bikasi ofrandi joe no
wani ; efi no so, mi sa wani gi
joe dem ; bronofrandi srefi no
switi na joe.

19. Dem reti ofrandi vo
Gado de wan broko geest ; wan
broko en masi hatti joe no sa
veragti, mi Gado.

20. We, doe boen na Zion,
vo joe gnade hede ; hopo dem
muur vo Jerusalem baka !

21. Dan jòe sa habi joe pli-
siri nanga dem ofrandi vo ge-
regtigheid, nanga dem bron-
ofrandi, en nanga dem heeli
ofrandi ; dan dem sa tjari dem
kow na tapo joe altari, leki
wan ofrandi.

PSALM 52.

David krei vo da ogridoe vo Doëg.

1. Wan leri-psalm vo David,

disi a ben meki gi da gran
singimeester,

2. Datem di Doëg, da Edo-
mitri-soema, ben kom gi Saul
vo sabi, taki : David kom na
Abimelek hoso.

3. **S**AN joe meki joe srefi
bigi so nanga joe
ogridoe ? joe takroe soema !
tog da boenhatti vo Gado de
go doru ala dei.

4. Joe tongo de zoekoe ogri
wawan ; a de koti lei leki wan
srapoe sebinefi.

5. Joe lobbi ogri moro, leki
boen ; joe lobbi lei moro, leki
vo taki reti. Sela.

6. Joe lobbi ala dem pori
woortoe nanga dem falsi
tongo !

7. We, Gado sa pori joe toe
krin krin, a sa broko en poeloe
joe, pee joe de liebi ; nanga
loetoe a sa poeloe joe na ini da
kondre vo dem liebiwan. Sela.

8. Dem regtvaardiki soema
sa si dati, en dem sa frede ;
ma dem sa lafoe hem toe,
taki :

9. Loekoe, dati de da soema,
disi no ben teki Gado vo hem
kragti, ma a ben potti hem
vertrouw na hem bigi goedoe
tapo ; en so a meki hem srefi
moro tranga na ini da ogrifasi
vo hem.

10. Ma mi de leki wan
groen olijfboom na ini Gado
hoso ; mi de potti mi vertrouw
na da gnade vo Gado tapo
teego alatem.

11. Mi sa prijze joe teego,

vo di joe ben doe so ; en mi sa wakti joe nem, bikasi nanga hem dem santa soema vo joe habi dem plisiri.

PSALM 53.

Da porifasi vo soema.

1. Wan leri-psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo prei hem nanga snaar-muziki.

2. **D**EM lauman de taki na ini dem hatti, taki : No wan Gado no de. Dem no waarti noti, en de dem wan vistesani nanga da takroedoe vo dem. No *wan* no de, disi de doe boen.

3. Gado na hemel loekoe na ondro na dem liebisoema tapo, vo a si, efi, wan soema de, disi habi verstand, en disi de zoe-koe Gado.

4. Ma dem alamal ben draai baka gi hem, dem alamal pori en tingi. No *wan* no de, disi de doe boen, no wan srefi.

5. Ma hoefasi, dem soema, disi de wroko ongeregtigheid, no sabi sani dan ? dem, disi de njam mi piple, leki taki dem njam brede ? Gado dem no kali.

6. Na dapee dem de nanga djompo hatti, alwasi noti no de vo frede ; bikasi Gado panja dem soema boon, disi de rontoe joe, kwinsi joe ; joe ben meki dem kom na sjem ; bikasi Gado veragti dem.

7. Ke, meki da helpi vo

Zion kom na Israel tapo ! meki Gado poeloe hem piple na doengroehoso, tjari dem kom baka ! Dan Jakob sa blijti, en Israel sa plisiri.

PSALM 54.

David de krei vo finni helpi.

1. Wan leri-psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo singi hem nanga harpoeprei,

2. Datem di dem soema vo Sif ben kom na Saul, dem taki : David kom kibri na wi dia.

3. **H**ELPI mi, mi Gado, nanga joe nem ; meki mi kisi mi reti nanga joe kragt !

4. Mi Gado, jeri da begi vo mi ; potti jesi na dem woortoe vo mi mofo !

5. Bikasi vreemde soema hopo vo tapo mi, en ogri soema de zoe-koe mi zieli ; dem no habi Gado na dem fesi. Sela.

6. Loekoe, Gado de mi Helpiman ; Masra de na mindri dem soema, disi asisteeri mi zieli.

7. Hem sa pai dem vijanti vo mi da ogri baka. We, pori dem nanga joe waarheid !

8. Dan mi sa meki ofrandi gi joe nanga mi heeli hatti ; mi sa prijze joe nem, mi Masra ; bikasi hem de so switi.

9. Bikasi joe poeloe mi na ini ala mi benauwtloe ; en mi hai si hem plisiri na dem vijanti vo mi.

PSALM 55.

Vo dem falsi brara.

1. Wan leri-psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo singi hem nanga harpoepei.

2. **J**ERI mi begi, mi Gado; no kibri joe fesi, te mi de djeme!

3. Potti jesi na mi, en jeri mi, fa mi de krei en bari na so wan jamerfasi!

4. Di mi vijanti de bari, en dem godlooze soema de kwinsi mi; bikasi dem de potti ongeregtigheid na mi tapo; en na ini da hattibron vo dem dem no kan si mi na hai.

5. Mi hatti benawtoe na ini mi skin; da skreki vo dede kom fadom na mi tapo.

6. Frede nanga bevi kisi mi; bigi skreki kom moro mi.

7. Mi taki: Ke, efi mi ben habi flei, leki duivi! dan mi sa flei gowei, vo mi kan finni ruste.

8. Loekoe, dan mi sa flei go farawei, go tan na woestiju. Sela.

9. Mi ben sa meki hesi vo komoto na ini da stormwinti en na ini da onweri.

10. Masra, pori dem, en pliti dem tongo vo dem; bikasi mi si feti en trobi na ini da foto.

11. Dei nanga neti sosani de waka rontoe na tapo dem muur vo hem, en ongeregtigheid nanga pina de na foto ini.

12. Ogri nanga pori de na ini; triki nanga bedriegi no komopo moro na dem strati.

13. Efi a sa de mi vijanti, disi gi mi sjem, mi sa verdrage; en efi *da* soema, disi no kan si mi na hai, meki hem srefi bigi na mi tapo, mi no sa go kibri gi hem.

14. Ma da *joe* srefi; wan soema vo mi speli, mi fesiman, wan vo dem, di mi sabi.

15. Wi ben de so switi en familiari makandra, en wi ben waka go na da hoso vo Gado makandra;

16. We, meki dede moe fadom na dem tapo; meki dem moe go na ini hel liebiliebi; bikasi ogri doe wawan de na ini dem hoso en na dem mindri.

17. Ma *mi* sa kali mi Gado, en Masra sa helpi mi.

18. Na sabatem en na mamantem en na dinatem mi sa begi en krei tranga; en hem sa jeri mi stem.

19. Hem ben verloesoe mi zieli, meki mi ruste, komoto na da feti, disi dem ben feti nanga mi; bikasi wan bigi hipi ben kom na mi tapo.

20. Gado sa jeri dati, en a sa pina dem; bikasi hem sidom (na kroetoe) granwei kaba. Sela. Aladi dem no verandre moro, en dem no frede Gado.

21. Dem potti dem hanoe na dem soema tapo, disi holi fri nanga dem, en dem broko hem verbontoe.

22. Dem mofò glati moro leki botro, en tog na ini dem hatti dem holi feti; dem woortoe vo dem de safoe, moro leki olie, en tog dem de leki blootoe houroe.

23. Teki ala joe hebi, hiti na Masra tapo, hem sa zorgoe vo joe; hem no sa meki dem regtvaardiki soema seki nooiti wantem.

24. Ma joe, mi Gado, sa troesoe dem trawan na ondro tee na ini da dipi peti. Dem (kiliman), disi hangri vo si broedoe, en dem falsi soema no sa doro dem liebi hafoe srefi. Ma mi sa potti mi vertrouw na joe tapo.

PSALM 56.

David de krei na hem Gado.

1. Wan diri goedoe vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo da tiri duivi na mindri vo dem vreemde soema, datem di dem Filistri ben kisi hem na Gat.

2 **O** GADO, sari vo mi, bikasi soema wani swali mi; heeli dei dem de feti nanga mi, trobi mi.

3. Heeli dei dem vijanti vo mi de zoekoe mi, vo swali mi; bikasi foeloe soema de, disi de feti nanga mi, o joe, di de da moro Heiwan!

4. Te mi kom frede, dan mi de potti mi vertrouw na joe tapo.

5. Mi sa prijze Gado nanga da woortoe vo hem; na Gado

tapo mi sa potti mi vertrouw, en mi no sa frede; san liebi-soema sa kan doe mi?

6. Ala dei dem de draai mi woortoe; ala dem prakseeri vo dem de nomo, vo dem doe mi ogri.

7. Dem de ron kom makandra, dem de kibri dem srefi; en so dem wakti mi foetoe, fa dem sa kili mi zieli.

8. Ma dem sa man dan vo ronwei nanga da ongeregtheid vo dem? Ke, mi Gado, troesoe dem soema trowei na gron na ini da hattibron vo joe!

9. Joe ben teli tog, hoe meni tron mi ben waka rontoe vo go kibri; we, potti ala mi haiwatra na ini joe batra. A no dem ala de na ini joe boekoe?

10. Te mi de krei na joe, dan dem vijanti vo mi sa draai baka; dati mi sabi, bikasi Gado de nanga mi.

11. Mi sa prijze Gado en da woortoe vo hem; na ini vo Masra mi sa prijze da woortoe.

12. Na Gado tapo mi de potti mi vertrouw, en mi no frede: san liebisoema sa kan doe mi?

13. Mi Gado, demsani disi mi ben pramisi joe, de na mi tapo; tangiofrandi mi sa teki, vo pai joe.

14. Bikasi joe ben poeloe mi zieli na ini dede; we, joe no sa helpi mi toe, meki mi no naki foetoe, fadom? meki mi kan waka na Gado fesi na ini da letti vo dem liebiwan?

PSALM 57.

Wan begi, di David ben de na gevaar.

1. Wan diri goedoe vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, na da wijze: no pori mi; di a ben ron gi Saul, go kibri na ini wan horo.

2. **S**ARI vo mi, mi Gado, sari vo mi; bikasi na joe tapo mi zieli de potti hem vertrouw, na ondro joe flei mi de zoekoe mi kibriplezi, tee da ongeluk kom pasa mi.

3. Na Gado mi sa krei, di de da moro Heiwan; na Gado, disi sa meki mi doru alasani.

4. Tee komopo na ini hemel hem sa seni helpi kom gi mi, meki da soema kom na sjem, disi de zoekoe vo swali mi. Sela. Gado sa seni hem gnade nanga hem waarheid.

5. Mi zieli lidom na mindri dem leeuw; na mindri fajatiki mi de lidom; na mindri dem soema, disi habi tifi leki pijli nanga lansri; en dem tongo de leki srapoe houroe.

6. Hopo joe srefi, mi Gado, tee na tapo dem hemel; meki joe glori panja na heeli gron-tapo.

7. Dem ben seti wan trapoe, pee mi de waka, en dem kwinsi mi zieli na ondro; dem diki wan horo na mi fesi, ma dem srefi fadom na ini. Sela.

8. Mi hatti klari, mi Gado; mi hatti klari, vo mi singi en prijze joe.

9. Wieki hopo, mi glori!

wieki hopo, psalm nanga har-poe! Vroekoe mamantem mi sa wieki hopo.

10. Masra, mi sa prijze joe na mindri dem piple; mi sa singi psalm gi joe na mindri dem naatsie.

11. Bikasi joe gnade de so bigi, tee a kisi dem hemel; en joe waarheid kisi tee na dem wolkoe.

12. Hopo joe srefi, mi Gado, tee na tapo dem hemel; meki joe glori panja na heeli gron-tapo!

PSALM 58.

Dem onregtvaardiki kroetoeman.

1. Wan diri goedoe vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, na da wijze: no pori mi.

2. **H**OEFASI, oen de ta-ki gerechtigheid troe troe, te oen kom makandra? Oen de kroetoe wan reti kroetoe, oen liebisoema-pikien?

3. Ja, na ini hatti oen de wroko ongerechtigheid; oen de probeeri da kragti vo oen hanoe na grontapo.

4. Dem godlooze soema de draai baka gi Gado sinsi na ini dem mama bele; dem leiman verdwale, sinsi dem gebore.

5. Da wisi vo dem de leki snekiwisi; dem de leki wan doovoe pikin sneki, disi de tapo hem jesi,

6. Vo a no jeri da stem vo

da toofroeman nanga sweriman, disi sabi boen vo sweri.

7. O Gado, broko dem tifi na ini dem mofo ; Masra, broko en poeloe dem bigi tifi vo dem jonge leeuw !

8. Meki dem smelti gowei leki watra, disi de ron alatem ; te dem span dem bo, vo soetoe dem pijli, meki dem de, leki taki dem koti na piesi piesi.

9. Meki ibriwan vo dem moe lasi, leki wan pakro, di de smelti ; leki wan pikien, disi no kisi hem tem, dem no moe si da zon.

10. Bifo dem patoe vo oen kan fili dem maka, hem sa teki poeloe dem liebiliebi nanga faja hattibron.

11. Dem regtvaardiki soema sa plisiri, te dem de si, fa dem ogriwan kisi dem paiman ; en dem sa wasi dem foetoe na ini da broedoe vo dem godlooze soema.

12. Dan soema sa taki: Troe, wan paiman de vo dem regtvaardiki soema ! Troe, wan Gado de, disi holi kroetoe na grontapo.

PSALM 59.

Wan begi na tem vo nootoe.

1. Wan diri goedoe vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, na da wijze : no pori mi ; datem di Saul ben seni soema go wakti hem hoso, vo a kan kili hem.

2. **H**ELPI mi, mi Gado ; poeloe mi na hanoe

vo dem vijanti vo mi ! Potti mi na wan plesi, meki dem soema no kan kisi mi, disi hopo na mi tapo !

3. Verloesoe en poeloe mi na dem soema hanoe, disi de wroko ongeregtigheid, poeloe mi na hanoe vo dem kiliman, disi hangri vo si broedoe !

4. Bikasi loekoe, Masra ! dem lidom de wakti mi zieli ; dem trangawan kom makandra na mi tapo, zondro mi ben doe ogri en zondro mi ben doe zondoe, mi Masra !

5. Dem feti, meki dem srefi klari, alwasi mi no ben doe ogri. (We Masra,) wieki hopo, helpi mi, en loekoe si !

6. Ke, Masra Gado Zebaot, joe Gado vo Israel, wieki hopo, en kom loekoe ala dem heiden dia ; no sari vo no wan vo dem, disi de doe ongeregtigheid nanga dem falsi hatti vo dem. Sela.

7. Na mofo sabatem dem de draai baka, dem bari leki wan dagoe, en so dem waka da foto rontoe.

8. Loekoe, dem poeloe toemoesi foeloe taktaki na ini dem mofo ; houroe de na ini dem mofo ; bikasi (dem de taki) : hoesoema sa jeri dati ?

9. Ma joe, mi Masra, sa lafoe dem ; joe sa spotoe ala dem heiden.

10. We, di dem tranga so, vo da hede mi sa wakti joe ; bikasi Gado de helpi mi.

11. Mi boenhatti Gado sa de

dapee bifo mi ; Gado sa meki mi si plisiri na dem vijanti vo mi.

12. We, no kili dem, vo mi piple no moe vergiti dasani ! ma panja dem nanga joe kragti, en troesoe dem go na ondro ; mi Masra, joe, di de wi skild ;

13. Vo da zondoe vo dem mofo hede, en vo dem woortoe hede, disi dem de poeloe na ini dem mofo, joe moe kisi dem na ini da bigimembre-fasi vo dem, so srefi vo da vloekoe hede en vo dem lei, disi dem verteli.

14. Pori en swali dem zoudro pardon ! njam dem krin krin, tee dem no de moro ; meki dem kom si taki, Gado de granmasra vo Jakob (famili), en tee na ala hoekoe vo grontapo. Sela.

15. Meki dem draai baka na mofo sabatem, meki dem bari leki wan dagoe ; en waka rontoe da foto !

16. Meki dem waka rontoe alapee, zoekoe njanjam ; en meki dem knoroe, te dem bele no foeloe !

17. Ma mi sa singi vo joe kragti ; vroekoe mamantem mi sa prijze en singi joe vo joe gnade ; bikasi joe ben helpi mi ; en joe ben de mi kibriplesti da dei, di mi ben benauwtoe.

18. We, joe mi sa singi, joe, di de mi kragti ; bikasi Gado de mi helpi, mi boenhatti Gado.

PSALM 60.

David begi gi hem piple Israel.

1. Wan diri goedoe vo David, vo leri trawan ; a ben meki da psalm gi da gran singimeester, vo singi na da wijze : da lelie vo da getuigenis ;

2. Di a ben feti nanga dem Siriasoema vo Mesopotamia en nanga dem Siriasoema vo Zoba ; di Joab kom baka, kili twaalfdoezend vo dem Edomitri na da zoutoe Gron.

3. **M**I Gado, joe ben libi en masi wi, joe hatti ben bron : grantangi, kom baka na wi !

4. Joe ben seki en pliti grontapo : tapo dem horo baka ; bikasi a de seki en kanti.

5. Joe ben sori joe piple wan hebisani ; joe ben gi wi wieni vo dringi, disi meki wi hai kom draai.

6. Ma tog joe ben gi dem soema, disi frede joe, wan flagra, meki dem hopo hem vo da waarheid hede. Sela.

7. Vo dem, disi joe lobbi, moese kom loesoe baka ; we, helpi wi nanga joe reti hanoe, en jeri wi !

8. Gado ben taki (wansani) na ini hem santa plesi ; vo dati mi plisiri ; mi sa plati Sikem, marki da lage gron vo Sukot.

9. Gilead de vo mi, Manasse de vo mi ; Efraim de da kragti vo mi hede ; Juda de gi dem wet vo mi.

10. Moab de mi wasibeki ;

na Edom tapo mi sa hiti mi soesoe ; en joe kondre vo dem Filistri-soema ! plisiri vo mi !

11. Hoesoema sa tjari mi go na ini wan vaste foto ? Hoesoema sa tjari mi go tee na Edom ?

12. A no joe sa doe dati, mi Gado, joe, disi ben libi wi ? en joe, mi Gado, disi no ben go na feti nanga dem soldati vo wi ?

13. We, helpi wi na ini wi benauwtoc ; bikasi liebisoema helpi de vo soso.

14. Nanga Gado wi sa doe bigi wroko ; bikasi hem sa trapoc dem vijanti vo wi na ondro.

PSALM 61.

Wan begi vo wan koning.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo singi hem nanga harpoc.

2. **M**I Gado, jeri da krei vo mi ; potti jesi na da begi vo mi !

3. Komopo na da moro farawei hoekoc vo grontapo mi de krei na joe, aladi mi hatti de so foeloc ; tjari en potti mi na wan klipstoc tapo, disi hei toemoesi gi mi !

4. Bikasi joe de mi kibriplesi, wan tranga toren, dapee mi vijanti no kan kisi mi.

5. Na ini joe hosoc mi sa tan liebi teego ; na ondro joe flei mi sa kibri en ruste. Sela.

6. Bikasi joe, mi Gado, ben jeri, san mi pramisi, joe ben gi

mi da erfenis vo dem, disi frede joe nem.

7. Joe sa meki koning liebi langa, meki dem jari vo hem tan tee vo alatem ;

8. Meki a tan sidom na Gado fesi alatem. We, meki gnade en waarheid moese holi kibri hem !

9. Dan mi sa singi en prijze joe nem alatem ; dei vo dei mi sa pai dasani, disi mi ben pramisi.

PSALM 62.

Troostoc, te dem vijanti de trobi wi.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, gi Jedutun.

2. **M**I zieli tan tiri, de wakti Gado, disi de helpi mi.

3. Hem de mi klipstoc en mi helpi ; hem de feti gi mi, en vo da hede mi no sa seki toemoesi.

4. Hoe langa oen alamal de feti na wan enkli soema baka ? oen alamal sa dede ; oen sa de leki wan beskotocpranga, disi bendi hanga kaba, en leki wan muur, disi de loekoc vo fadom.

5. Dem praktizeeri wawan, fa dem sa doe vo troesoc hem komoto na da hei plesi vo hem ; dem de habi dem plisiri nanga leitori ; nanga mofo dem de blesi, ma na ini hatti dem de vloekoc. Sela.

6. Ma joe, mi zieli, tan tiri gi Gado ; bikasi hem mi de wakti.

7. Hem wawan de mi klipstoon en mi helpi ; hem de fetigi mi, en vo da hede mi no sa seki.

8. Gado srefi de mi helpiman en mi glori ; hem de da klipstoon, disi de gi mi kragti ; na Gado mi de go kibri.

9. Potti oen vertrouw na hem tapo alatem, oen soema ! poeloe oen hatti krin gi hem ; Gado de wi kibripleisi. Sela.

10. Dem takroe soema de wan sososani, en dem gransoema de wan leisani ; te joe wegi dem, dem alamal de moro ligti, leki noti.

11. No potti oen vertrouw na da dwingi tapo, disi oen dwingi trawan, ofoe na tapo da rooverwroko vo oenoe ! Efi oen kisi foeloe goedoe, no hanga oen hatti na dati !

12. Gado ben taki wansani, dati mi ben jeri toetron, (a taki:) Ala kragti de vo Gado.

13. So srefi joe, o Masra, ha boenhatti toe ; bikasi joe de pai ibriwan soema so, leki fa hem wroko de.

PSALM 63.

Da reti hangri, vo dieni Gado.

1. Wan psalm vo David, di a ben de na ini da woestijn vo Juda.

2. **O** GADO, joe de mi Gado ; vroekoe mamantem mi de zoekoe joe ; mi ziel de dreiwatra vo joe, en mi skin de hangri vo joe, ala

di mi de na wan drei en mangri kondre, pee watra no de.

3. Mi de hangri, vo si joe kragti en joe glori, so leki mi ben si joe na ini joe santa hoso.

4. Bikasi joe gnade de moro waarti, leki da liebi srefi ; mi mofo sa prijze joe.

5. Troe, mi sa prijze joe mi heeli liebitem ; na joe nem mi sa hopo mi hanoe.

6. Dan mi zieli ben sa habi nofo leki taki a njam soso fatoe nanga fatoe meti ; en mi mofo sa prijze joe nanga plisiri tongo.

7. Te mi de prakseeri joe na ini mi bedi, dan mi de membre joe, te mi wieki na neti.

8. Bikasi joe de mi Helpiman ; en vo da hede na da kibripleisi na ondro joe flei mi sa singi nanga plisiri.

9. Mi zieli de hanga na joe ; joe reti hanoe de holi kibri mi.

10. Ma dem trawan, disi zoekoe vo pori mi zieli, dem sa go na dem moro dipi plesi na ondro gron.

11. Nanga houroe soema sa kili dem, en dem kraboedagoe sa njam dem.

12. Ma da koning sa plisiri nanga Gado ; ibriwan, disi sweri na hem, sa blijti ; ma dem leiman mofo sa tapo.

PSALM 64.

Wan begi, vo Gado moe loekoe kibri wi.

1. Wan psalm vo David,

disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. **O** GADO, jeri mi stem, fa mi de krei ! Kibri mi liebi, meki mi vijanti no moe skreki mi !

3. Kibri mi, meki dasani no moe kom mi abra, disi dem ogri soema ben praktizeeri makandra safri na mi tapo ; (kibri mi) vo da oproeroe vo dem soema, disi de wroko ongereg-tigheid !

4. Dem srapoe dem tongo vo dem leki wan houroe ; en bita woortoe dem de teki, potti leki dem pijli vo dem,

5. Vo soetoe dem vroom soema safri ; hesi dem soetoe na dem tapo, zondro frede.

6. Dem de gi dem srefi deki hatti makandra, vo doe ogri ; dem pramisi vo seti trapoe safri, dem taki : Hoesoema sa si dem ?

7. Dem praktizeeri ala soortoe falsi sani ; dem zoekoe alasani, disi de vo zoekoe ; dem inisei membre vo wan soema nanga da gron vo hem hatti.

8. Ma Gado sa soetoe dem hesi nanga wan pijli, en dati sa hati dem.

9. Dem tongo srefi sa meki dem srefi fadom ; ibriwan soema, disi de si dem, sa ronwei.

10. En ala soema sa frede, dem sa taki : dati da Gado wroko ; bikasi dem sa potti membre na tapo san, disi hem de doe.

11. Dem regtvaardiki soema sa plisiri vo Masra, dem sa potti vertrouw na hem tapo ; en ala opregti hatti soema sa blijti.

PSALM 65.

Wan tangipsalm.

1. Wan psalm en wan singi vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. **O** GADO ! safri psalm dem de singi gi joe na Zion ; dem de pai joe dasani, disi dem ben pramisi.

3. Joe de jeri da begi vo soema ; vo da hede ala soema moe kom na joe.

4. Da ogridoe vo wi de kwinsi wi tranga ; we, gi wi pardon vo wi zondoe !

5. Blesi vo da soema, disi joe verkiezi, en disi joe gi pasi, vo tan liebi na ini dem gadri vo joe ! Wi sa kisi nofo vo ala dem goedoe vo joe hoso en vo joe santa temple.

6. Skrekisani joe sa piki wi nanga joe geregtigheid, o Gado, wi Helpiman ; ala hoekoe vo grontapo nanga dem farawei zeekanti sei de potti dem vertrouw na joe tapo.

7. Joe, disi ben potti dem bergi tanapoe boen nanga joe tranga ; kragti joe ben teki gespi na joe mindri.

8. Joe meki da babari vo da bigi zoutwatra moe kaba ; so srefi da krasifasi vo dem prana nanga da krasifasi vo dem piple joe de meki kom kouroe.

9. Dem, disi liebi tee na dem moro farawei hoekoe, de frede vo dem marki vo joe ; joe de meki dem, disi komopo na mamantem en na sabatem, singi nanga plisiri.

10. Joe de loekoe grontapo, gi hem watra, meki a kisi foeloe goe. Da riba vo Gado habi foeloe watra. En te joe meki da gron klari kaba, dan joe de meki dem areisi gro mooi vo troe.

11. Te da gron tjepoe, dan joe gi hem vo dringi boen boen, meki da doti kom safoe, nanga areen joe de meki a kom safoe ; en so joe blesi dasani, disi de gro na hem tapo.

12. Joe blesi da jari nanga joe gnade ; en dem foetstapoe vo joe nati en dropoe vo fatoe.

13. Dem sabana na woestijn dropoe toe ; en dem pikin bergi plisiri na ala sei.

14. Dem sabana lai nanga skapoe ; en dem lage plesi lai nanga areisi ; dem plisiri, en dem singi toe.

PSALM 66.

Wan tangipsalm vo dem wonderwroko vo Gado.

1. Wan singi en wan psalm, disi dem ben meki gi da gran singimeester.

OEN kondre ala, plisiri vo Gado, en bari !

2. Singi psalm vo da glori vo hem nem ! prijze hem na wan glorifasi !

3. Taki gi Gado, taki : Ke, hoe skreki wroko joe doe ! Vo joebigi kragti hede dem vijanti vo joe sa zakka dem srefi na joe ondro.

4. Heeli grontapo moese aanbegi en singi joe, prijze joe nem ! Sela.

5. Kom, loekoe si dem wroko vo Gado ! Troe, hem doe skreki wroko na wi liebisoema.

6. A ben verandre da bigi zoutwatra, meki a tron wan drei gron ; nanga foetoe dem ben waka da pasi doro ; en na dapee wi ben plisiri vo hem.

7. Hem sa de masra teego nanga hem kragti ; hem hai de loekoe dem piple ; a meki dem oproeroe soema no kan hopo dem srefi. Sela.

8. Oen piple, prijze wi Gado ! Meki soema jeri oen stem, fa oen de prijze hem !

9. Bikasi hem de holi wi zieli na liebi, a no meki wi foetoe glati fadom.

10. Bikasi joe, mi Gado, ben tesi en fili wi ; joe ben smelti wi, krin wi, leki dem de smelti zilver, vo krin hem.

11. Joe ben meki dem hiti wi na ini doengroehoso ; wi foetoe joe ben potti na boeje.

12. Joe ben meki soema rei (nanga hasi) na wi hede tapo ; na mindri faja nanga watra wi ben waka pasa ; ma joe ben tjari wi komoto na ini, potti wi na wan switi plesi.

13. Vo da hede mi sa go na ini joe hoso nanga bron-

ofrandi ; mi sa pai joe, san mi ben pramisi ;

14. Dasani, disi mi tongo ben poeloe, en disi mi mofoben taki, datem di mi ben de na nootoe.

15. Mi sa meki fatoe bronofrandi gi joe, da smoko vo dem skapoe ; kow nanga boko mi sa teki vo meki ofrandi gi joe. Sela.

16. Kom dia, en jeri, oen alamal, disi frede Gado ; mi sa verteli, san hem ben doe na mi zieli.

17. Na hem mi ben krei nanga mi mofoben ; en mi tongo ben hopo hem nem.

18. Efi mi ben membre ongeregtigheid na ini mi hatti, Masra no ben sa jeri mi.

19. Ma tog, Gado ben jeri mi troe ; a ben potti jesi na da stem, di mi ben begi.

20. Grantangi vo Gado, disi no ben veragti da begi vo mi, en disi no ben poeloe hem gnade na mi tapo !

PSALM 67.

Wan begi en tangi vo da blesi vo Gado.

1. Wan psalmsingi, disi dem ben meki gi da gran singimeester, vo singi hem nanga harpoe.

2. **G**ADO moe sari vo wi, en blesi wi ; a moe meki hem fesi skjijn na wi tapo ! Sela.

3. Meki soema na grontapo kom sabi joe pasi ; en ala hei-

den (moe kom sabi) da bigi helpi vo joe.

4. Meki dem piple prijze joe, mi Gado ! meki ala piple prijze joe !

5. Meki ala kondre blijti, meki dem singi nanga plisiri ; bikasi joe sa kroetoe dem piple nanga geregtigheid, en joe sa de masra na tapo dem soema na grontapo. Sela.

6. Meki dem piple prijze joe, mi Gado ! meki ala piple prijze joe !

7. Dan grontapo sa gi hem vroektoe ; en Gado, wi Gado, sa blesi wi.

8. Troe, Gado sa blesi wi ; en ala hoekoe vo grontapo sa frede hem.

PSALM 68.

Wan profetitaki vo da glori vo Kristus.

1. Wan psalmsingi vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. **G**ADO moe hopo, meki dem vijanti vo hem moese panja en lasi ; en dem, disi no lobbi hem, moese ron gi hem !

3. Jagi dem, meki dem lasi, leki smoko de lasi, te winti wai hem ; leki wassi de smelti na ini faja, so dem godlooze soema moe pori na Gado fesi !

4. Ma dem regtvaardiki soema moese blijti ; nanga plisiri dem moese djompo na Gado fesi ; nanga dem heeli hatti dem moe plisiri.

5. We, singi gi Gado! singi psalm gi hem nem! hopo pasi gi da soema, disi de rei pasa na ini da woestijn; a nem Masra! djompo na hem fesi nanga plisiri!

6. Hem de da tata vo dem, disi no habi tata, en da afkati vo dem weduwe; hem de Gado na ini hem santa hosu.

7. Gado meki dem soema, disi no habi wan soema, kisi dem hosu foeloe nanga pikien; en dem, disi de na boeje na doengroehosu, hem de poeloe dapee; ma dem oproeroe soema moe liebi na wan drei kondre.

8. O Gado, disi joe ben waka go na joe piple fesi, di joe ben waka pasa na ini da woestijn, Sela.

9. Datem grontapo ben bevi, en dem hemel ben smelti gowei na Gado fesi; Sinai srefi ben seki na fesi vo Gado, disi de da Gado vo Israel.

10. Wan switi areen joe ben seni kom, mi Gado; njoe kragti joe ben gi baka na joe porsu, di a ben kom flauw.

11. Da hipi, disi de vo joe, ben liebi dapee; joe, mi Gado, ben meki sani klari vo dem potiwan, nanga joe boenhatti.

12. Masra ben gi hem woor-toe; dem boodskopoeman ben foeloe vo troe, disi ben tjari da boen njoesoe kom.

13. Dem koning vo dem hipi soldati ben ron, dem ron gowei; en da missi, disi tan

na hosu, teki da foefoeroe goe-doe, plati.

14. Te oen lidom nanga kouroe hatti na mindri toe hipi stoon, oen sa tron leki dem flei vo wan duivi, disi lai nanga zilver, en dem wiwiri vo hem blinkri leki goutoe.

15. Di da Almagtigewan ben potti koning panja panja na alapee, heeli kondre kom weti leki sneeuw na tapo (da bergi) Zalmon.

16. Da bergi Basan de leki da bergi vo Gado, wan bergi-kondre nanga foeloe hede.

17. San oen de loekoe so, oen hei bergi? *Da* bergi disia Gado ben lobbi, vo hem liebi dapee; en dia Masra sa tan liebi toe teego.

18. Dem wagi vo Gado de twenti doezend, en doezend tron doezend; Masra de na dem mindri, leki wan Sinai nanga da santa fasi vo hem.

19. Joe ben hopo go na tapo, joe potti da doengroehosu srefi na boeje; en joe kisi presenti, vo plati gi soema, gi dem oproeroewan srefi, meki Masra Gado kan liebi na dem mindri.

20. Grantangi vo Masra, bikasi dei vo dei a de lai wi (nanga blesi); da Gado de wi Helpiman! Sela.

21. Da Gado vo wi de wan Gado, disi de helpi wi; Gado Masra kan poeloe soema na ini dede.

22. Ma Gado sa masi da

hede vo dem vijanti vo hem, nanga da mindri-hede vo dem soema, disi de go doro nanga da ogridoe vo dem.

23. Masra ben taki : Mi sa tjari dem kom baka, komopo na Basan ; mi sa tjari dem kom baka, komopo na ini da dipi zoutwatra ;

24. Vo joe kan dipi joe foetoe na ini da broedoe vo dem vijanti vo joe, en vo meki da tongo vo dem dagoe vo joe lekki hem.

25. Dem ben si dem foetoe-stapoe vo joe, mi Gado ; dem foetoestapoe vo mi Gado, mi koning, fa joe de go na ini da santa plesi.

26. Dem singiman waka go na fesi, dem muzikanti na baka ; dem wendje nanga poukoe ben de toe na dem mindri.

27. Prijze Gado na ini dem gemeente ; prijze Masra, oenoe, disi komopo na ini da kriki vo Israel !

28. Loekoe Benjamin, da moro pikinwan, da granman vo dem, en dem granmasra vo Juda nanga dem hipi vo dem ; so srefi dem granmasra vo Zebulon en dem granmasra vo Naftali.

29. Joe, o Gado, moe hopo joe kragti ; we, mi Gado, gi joe wroko kragti, disi joe ben wroko na wi !

30. Vo joe temple hede, disi de na Jerusalem, dem koning sa tjari presenti kom gi joe.

31. Krasi dem ogri meti, disi sidom kibri na ini warimbo, nanga da hipi vo dem kow en vo dem pikin kow na mindri dem piple ; zakka dem, disi habi plisiri nanga zilver soso. Jagi dem piple panja, disi lobbi feti.

32. Dem gransoema vo Egipti sa kom ; Etiopia sa langa hem hanoe hesi, loekoe na Gado.

33. Oen koningkondre na grontapo, singi Gado ! Singi psalm gi Masra ! Sela.

34. Singi gi Hem, disi de rei na ala dem hemel tapo, sinsi vo fosi fosi bigin. Loekoe, a de seni hem stem go na fesi, wan kragti stem.

35. Verteli, fa Gado tranga ! Hem glori de na Israel tapo, en hem kragti de na ini dem wolkoe.

36. O Gado, na ini dem santa plesi vo joe, joe de meki wi skreki ! Da Gado vo Israel de gi kragti nanga tranga na hem piple. Grantangi vo Gado.

PSALM 69.

Da pina vo da Messias.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo singi na da wijze vo dem lелиe.

2. **O** GADO, helpi mi ; bikasi da watra kisi mi tee na mi zieli !

3. Mi soengoe na ini wan dipi swampoe, pee foetoe no

kan kisi gron; mi fadom na ini dipi watra, en da vloedoe ron pasa mi abra.

4. Mi krei so tee mi kom weri, mi neki drei krin krin, en mi hai kom flauw, di mi moese wakti mi Gado so langa.

5. Dem soema, disi no kan si mi na hai, zondro vo mi ben doe dem wansani, dem de moro foeloe, leki wiwiri de na mi hede tapo. En dem, disi holi vijanti nanga mi vo soso soso, en disi de zoekoe vo pori mi, dem kom tranga vo troe. Mi moese pai dasani baka, disi mi no ben foefoeroe.

6. O Gado, joe sabi da laufasi vo mi; dem zondoe vo mi no kibri na joe fesi.

7. Masra Zebaot, no meki dem soema, disi de wakti joe, mi Masra, moe kisi sjem vo mi hede! No meki *dem*, disi zoekoe joe, o Gado vo Israel, moe kom na sjem vo mi hede!

8. Bikasi vo joe hede mi teki da koskosi vo dem na mi tapo, sjem kom tapo mi fesi.

9. Mi kom tron wan vreemde soema gi dem brara vo mi; en dem pikien vo mi mama no sabi mi moro.

10. Bikasi da feti, di mi ben feti vo joe hoso, njam mi hatti krin krin; en da koskosi vo dem soema, disi ben kosi joe, kom fadom na mi tapo.

11. Mi ben krei, en mi pina mi ziele nanga fasten; ma dati toe dem teki vo spotoe mi.

12. Mi ben teki maka, weri

vo mi klosi; ma dati ageen dem teki, spotoe mi.

13. Dem soema, disi sidom na doro mofo, taki leitori vo mi; en dem droengoeman singi mi na strati.

14. Ma *mi* de begi na joe, mi Masra; tog joe sa teki da begi, mi Gado, nanga da toemoesi bigi gnade vo joe; jeri mi nanga da getrouw helpi vo joe!

15. Poeloe mina ini daswampoe, meki mi no moe soengoe krin krin! Verloesoe en poeloe mi na dem soema hanoe, disi habi ogrihatti vo mi; poeloe mi na ini da dipi watra!

16. Meki mi no moe dede na ini da watravloedoe; meki da dipi horo no moe swali mi; no meki da peti mofo moe tapo na mi tapo!

17. Masra, jeri mi! bikasi joe gnade de so bigi; draai loekoe mi nanga joe toemoesi sarihatti!

18. No kibri joe fesi gi joe knegti; bikasi mi de toemoesi benauwtoe; jeri mi hesi!

19. Kom mi ziele klosibein en verloesoe hem! verloesoe mi, vo ala mi vijanti hede!

20. Joe sabi, fa dem de kosi en spotoe mi, en fa dem de gi mi sjem; joe hai de si ala mi vijanti.

21. Da koskosi broko mi hatti, a gi mi wan hebi vo troe. Mi wakti, efi no wan soema no habi sarihatti, ma no wan soema no de; mi ben

zoekoe troostoeman, ma mi no finni.

22. Gal dem gi mi vo njam, en azini dem gi mi vo dringi, di mi ben dreiwatra.

23. We, meki dem tafra vo dem moe tron wan tetei en netti gi dem srefi; meki dem moe kisi dem paiman boen boen, meki dem moe fadom na ini dem eigen trapoe!

24. Meki dem hai moe kom doengroe, vo dem no kan si; meki dem mindri moe seki alatem!

25. Poeloe joe hattibron na dem tapo! kisi dem fajafaja nanga da hattibron vo joe.

26. Dem hoso vo dem moese tan soso, en no wan soema no moese liebi moro na ini dem tenti vo dem!

27. Bikasi dem de na da soema baka, disi joe ben fom kaba; en dem meki wan soso taktaki vo da pina vo dem soema, disi joe ben masi.

28. We, meki dem moe doe zondoe na zondoe tapo; meki dem no kom na joe geregtigheid!

29. Poeloe dem na ini da boekoe vo liebi; meki dem nem vo dem no moe skrivi nanga di vo dem regtvaardiki soema makandra!

30. Ma mi de poti en nanga skinhati. Da helpi vo joe, mi Gado, moe hopo mi baka!

31. Mi sa prijze Gado nem nanga singi; en nanga taki tangi mi sa meki hem bigi.

32. Dati sa switi na Masra, moro leki wan kow, disi habi toetoe nanga pliti foetoe.

33. Dem mofina soema sa si dati, en dem sa plisiri; en oenoe, disi zoekoe Gado, oen hatti sa liebi.

34. Bikasi Masra de jeri dem potiwani; en a no veragti dem boejeman vo hem.

35. Hemel nanga grontapo moese prijze hem, so srefi da bigi zoutwatra nanga alasani, disi de liebi na ini.

36. Bikasi Gado sa verloesoe Zion, en dem foto vo Juda hem sa bouw; en soema sa liebi dapee na tapo san disi de vo dem srefi.

37. En da siri vo dem knegti vo hem sa kisi da kondre vo dem porsi; en dem, disi lobbi hem nem, sa tan liebi dapee.

PSALM 70.

David begi, vo Masra moe helpi hem.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo membre sani.

2. **O** GADO, meki hesi, vo verloesoe mi! meki hesi, vo helpi mi, mi Masra!

3. Meki dem soema, disi de zoekoe mi zieli, moe kom na sjem nanga spotoe; meki dem soema moe draai baka, kom na broeja, disi wensi ogri gi mi!

4. Meki dem, disi taki: ha! ha! moe draai baka, vo dem kisi dem paiman vo da koskosi vo dem!

5. Ma ala dem, disi zoekoe

joe, moese blijti en pliriri vo joe; en dem, disi lobbi da hel-pi vo joe, moe taki alatem, taki: Gado de wan bigi Gado!

6. Ma mi de poti en mofina; o Gado, meki hesi, vo kom na mi! Joe de mi Helpiman en mi Verloesoeman; no tan langa, mi Masra!

PSALM 71.

Wan tra begi ageen.

1. **M**ASRA, na joe mi de potti mi ver-trouw; no meki mi kom na sjem nooiti wantem!

2. Verloesoe mi nanga joe geregtigheid en helpi mi! Gi mi jesi en helpi mi!

3. Joe moe de wan tranga hoso gi mi, pee mi kan go ki-bri alatem; tog joe ben pra-misi vo verloesoe mi; bikasi joe de mi klipstoon nanga mi fortresi.

4. Mi Gado, helpi en pocloe mi na da ogri soema han, na han vo da onregtvaardiki soema en vo da krasi soema!

5. Bikasi na joe tapo mi poti ala mi hopoe, Masra Gado; na joe tapo mi ben ver-trouw sinsi mi jonge jari.

6. Joe ben de mi asisteeri sinsi na ini mi mama bele; joe srefi ben helpi mi, poeloe mi na ini mi mama bele. We, joe mi de prijze alatem.

7. Mi ben dangra foeloe soema; ma joe de wan tranga ki-briple si vo mi.

8. Ala dei mi mofo moese foeloe, vo prijze joe en vo gi joe glori!

9. No verstootoe mi na mi ouroe jari; no libi mi, te mi kom zwaki!

10. Bikasi dem vijanti vo mi de taki vo mi; en dem, disi lidom wakti mi zieli, de prak-tizeeri makandra,

11. Dem taki: Gado libi hem kaba; feti na hem baka, en kisi hem; bikasi no wan soema de helpi hem moro.

12. O Gado, no tan farawei vo mi; mi Gado, meki hesi, vo helpi mi!

13. Meki dem vijanti vo mi zieli kom na sjem, meki dem pori; en dem, disi zoekoe mi ongeluk, moese lai nanga spot-toe en sjem!

14. Ma mi sa hopoe (vo joe) alatem; en mi sa prijze joe moro moro.

15. Mi mofo sa verteli vo joe geregtigheid; heeli dei (mi sa taki) vo da bigi helpi vo joe; ma mi no kan teli ala.

16. Mi sa waka nanga da kragti vo Masra Gado; mi sa prijze joe geregtigheid, di vo joe wawan.

17. O Gado, joe srefi ben leri mi sinsi mi jonge jari; en tee tidei jete mi taki vo dem wonderwroko vo joe.

18. We, mi Gado, no libi mi toe, di mi kom ouroe noja, en mi wiwiri weti, meki mi sori joe kragti fosi gi dem disitemsoema, en meki mi taki vo

joe magti gi ala dem, disi sa kom jete!

19. So srefi joe geregtigheid, mi Gado, a hei vo troe; joe, di ben doe bigisani. O Gado, hoesoema de geersi joe?

20. Joe ben meki mi si bigi nootoe nanga ongeluk, ma tog joe sa gi mi liebi baka; joe sa hali mi, poeloe mi baka na ini da dipi horo vo ondro gron.

21. Joe sa meki mi kom bigi moro moro, en joe sa troos-toe mi na ala sei.

22. Dan mi sa prijze joe toe nanga psalmsingi vo joe ver-trouwfasi hede, mi Gado; mi sa singi joe nanga harpoe, joe, di de da Santawan vo Israel.

23. Mi mofo sa bari nanga plisiri, te mi singi psalm gi joe, so srefi mi zieli toe, disi joe ben verloesoe.

24. Mi tongo srefi sa taki vo joe geregtigheid da heeli dei. Bikasi dem soema, disi de zoekoe mi ongeluk, moese kom na sjem nanga spotoe.

PSALM 72.

Vo Kristus en vo hem kondre.

1. Wan psalm, disi dem ben meki gi Salomo.

O GADO, gi na koning dem wet vo joe; en gi joe geregtigheid na da pikien vo koning!

2. Dan hem sa kroetoe joe piple nanga geregtigheid, en dem mofina soema vo joe nanga reti.

3. Dem bergi sa tjari vrede

kom gi da piple, en dem pikin bergi geregtigheid.

4. Hem sa meki dem mofina soema na kondre kisi dem reti, en dem poti soema pikien a sa helpi; en dem soema, disi de kwinsi trawan, a sa masi.

5. Dem sa frede joe, so langa zon nanga moen sa de, vo dem pikien tee vo pikienpikien.

6. Hem sa kom na ondro, leki areen fadom na ini wan sabana, disi koti njoenjoe; leki dem dropoe, disi de nati grontapo.

7. Da regtvaardiki soema sa gro na hem boen tem, tee a meki blometje, en a sa habi foeloe vrede so langa moen sa de.

8. Hem sa de Masra toe, komoto na da *wan* zee go tee na da trawan, komoto na da bigi riba go tee na dem hoe-koe vo grontapo.

9. Dem soema, disi de liebi na woestijn, sa buigi na hem fesi, en dem vijanti vo hem sa lekki da stof vo gron.

10. Dem koning vo Tarsis en vo dem eilanti sa tjari presenti kom; so srefi dem koning vo Skeba en vo Seba sa kom nanga presenti.

11. Ala koning sa aanbegi hem, en ala heiden sa dieni hem.

12. Bikasi hem sa verloesoe da poti soema, disi de krei, nanga da mofina soema, disi no habi wan helpiman.

13. A sa habi sarihatti vo

da poti en mofina soema ; en dem mofina soema zieli a sa verloesoe.

14. A sa meki dem zieli kom fri, poeloe dem na ondro kwinsi en tranga, en dem broedoe sa diri na hem hai.

15. Hem sa liebi, en dem sa gi hem vo da goutoe vo Skeba. En dem sa begi vo hem alatem ; ala dei dem sa blesi hem.

16. Alwasi dem sai wan han foeloe siri na ini gron na tapo dem pinti vo dem bergi, tog da vroektoe vo hem sa seki leki Libanon ; en di vo foto sa meki blometje, leki da grasi vo grontapo.

17. Hem nem sa tan tee vo alatem ; so langa leki zon sa de, hem nem sa go doro, tee na pikien nanga pikienpikien ; en nanga hem dem sa finni blesi ; ala heiden sa blesi en prijze hem.

18. Grantangi vo Gado Masara, da Gado vo Israel ; hem wawan doe wonderwroko.

19. Grantangi vo da glori nem vo hem teego ! Heeli grontapo moese kom foeloe nanga hem glori ! Amen, ja Amen.

20. Now dem begi vo David, da pikien vo Isai, kaba.

PSALM 73.

Da boenhede vo dem ogri soema, en so srefi da ogrihede vo dem vroom soema kan dangra wi pikinso.

1. Wan psalm vo Asaf.

TROE, Gado ha boenhatti vo Israel, vo dem, disi habi wan krin hatti.

2. Ma mi ? pikinmoro mi ben naki mi foetoe ; pikinmoro mi foetoe ben glati, fadom.

3. Bikasi mi ben djaloesoe vo dem lauman hede, di mi ben si, fa dem godlooze soema habi so boen liebi.

4. Bikasi dem no habi no wan pijn tee dem de dede, en dem kragt no kom seki.

5. Dem no habi ogrihede leki tra soema ; en dem no de pina toe leki tra soema.

6. Vo da hede da bigimembrefasi de rontoe dem leki wan (goutoe) ketting ; asranti de tapo dem leki wan klosi.

7. Dem hai pili vo fatoe ; san disi dem hatti de praktizeeri, de kom na krin.

8. Dem de zuigi soema broedoe ; en nanga ogri hatti dem de taki, fa dem sa kwinsi trawan ; dem habi toemoesi bigi taki.

9. Dem potti dem mofa tee na hemel, en dem tongo waka heeli grontapo doro.

10. Vo da hede hem piple draai kom dias, pee dem kwinsi so meni watra gi dem, tee wan heeli kometje foeloe.

11. En dem taki : Fa Gado sa doe sabi ? Fa da moro Heiwan sa ke vo dem ?

12. Loekoe, dem soema dia de so ogri, en tog dem habi boen liebi na grontapo ; dem hipi goedoe na goedoe tapo.

13. Troe, mi ben krin mi hatti vo soso ; vo soso mi ben wasi mi han, holi mi srefi zondro foutoe.

14. Bikasi heeli dei dem de terge mi ; ibri mamantem mi kisi mi strafœ.

15. Efi mi sa taki, meki mi srefi sa taki so toe, dan mi no sa doe reti na da heeli famili vo dem pikien vo joe.

16. Mi ben praktizeeri dasani, si efi mi kan kisi hem krin ; ma a ben hebi toemoesi gi mi.

17. Tee mi ben go na ini da santaplesi vo Gado, en mi kom si da kaba vo dem.

18. Troe, joe potti dem na glati plesi ; en dan joe meki dem fadom en pori.

19. Ke, fa dem pori so, leki na *wan* momenti nomo ! Nanga skreki dem kaba tee dem tron noti.

20. Leki wan drem de, te wan soema de wieki : so, mi Masra, te joe wieki, joe sa veragti da printje vo dem.

21. Di dasani ben koti mi bele, en a ben soetoe mi na ini mi hatti ;

22. Datem mi ben de wan lauman, en mi no ben sabi noti ; mi ben de leki wan meti na joe fesi.

23. Ma tog mi sa tan nanga joe alatem ; bikasi joe ben holi mi na mi reti han.

24. Joe sa tiri en tjari mi so leki a boen na joe hatti ; en bakatem joe sa teki mi kom na joe glori.

25. Hoesoema mi habi na hemel, buiti joe ? en na grontapo dia mi no hangri toe vo no wan sani, buiti vo joe.

26. Alwasi mi skin nanga mi zieli sa kom flauw, tog Gado de alatem da kragti vo mi hatti en mi porsì.

27. Bikasi loekoe, dem, disi de farawei vo joe, sa pori en lasi ; joe kili en pori ala dem, disi komoto na joe sei, gowei libi joe.

28. Ma vo *mi* a de boen, vo mi tan klosibei na Gado, en vo mi potti mi vertrouw na Masra Gado, meki mi verteli ala joe wroko.

PSALM 74.

Vo da pina vo kerki.

1. Wan onderwijze-psalm vo Asaf.

O GADO, fa joe verstootoe wi so krin krin ? Fa da hattibron vo joe de poeloe smoko so na tapo dem skapoe vo joe sabana srefi ?

2. Membre joe gemeente, disi joe ben winni gi joe srefi sinsi ouroetem kaba, en disi joe ben verloesoe, vo a moe de joe porsì, dati de da bergi Zion, pee joe de liebi.

3. Hopo joe foetoe, kom loekoe, fa dem de pori alasani alatem ! Troe, da vijanti de pori alasani na da santa plesi.

4. Dem vijanti vo joe de bari tee na mindri dem plesi, pee joe (nanga joe gemeente) de kom makandra ; dem teki

dem marki srefi, potti dem leki wan marki.

5. Ibrivan kisi wan bigi nem, efi a hopo hem aksi hei, naki na ini dem bigi bigi boom.

6. Da so dem broko en pori ala dem mooi kotiwroko vo hem na wantron so, nanga aksi en hamera.

7. Branti dem potti na ini joe santa plesi; en da heeli plesi, pee joe nem de liebi, dem pori tee na gron.

8. Dem taki na ini dem hatti, taki: Meki wi teki poeloe alasani wantem. Ala kerki vo Gado na kondre dem bron.

9. Wi no si dem marki vo wi; no wan profeti no de moro; no wan soema de nanga wi dia, disi sabi, hoe langa (dati sa go doro so).

10. Ke, mi Gado, hoe langa dem fetiman sa kosi so? da vijanti sa kosi joe nem dan alatem?

11. Vo san hede joe poeloe joe hanoë baka, da reti hanoë vo joe? Hali en poeloe hem na tapo joe borsoe en meki dasani kaba!

12. Tog Gado de mi koning sinsi ouroetem, disi de helpi ala soortoe helpi reti mindri na grontapo.

13. Nanga joe kragti joe ben plati da bigi zoutwatra; en dem kaiman hede joe broko na ini watra.

14. Dem leviatan hede joe ben broko en masi, en joe ben

gi dem na dem piple vo woestijn, meki dem njam.

15. Joe ben meki peti nanga kriki, di joe ben pliti da stoon; ma bigi riba joe ben meki kom drei.

16. Dei nanga neti de vo joe; joe ben meki da krin nanga da zon.

17. Joe srefi ben potti ala dem dam vo grontapo; waramtem nanga kouroetem joe ben meki toe.

18. We, membre tog, fa da vijanti ben kosi Masra; en wan lau piple ben spotoe joe nem.

19. No gi da ziele vo da duivi vo joe abra na dem krasi meti; no vergiti da pikin hipi vo dem mofina soema vo joe so krin krin!

20. Loekoe na da verbontoe! bikasi dem doengroe plesi na grontapo foeloe nanga ogri soema hoso.

21. Ke, no meki dem, disi de na ondro kwinsi vo trawan, moese draai gowei baka nanga sjem! Meki dem mofina nanga poti soema kan prijze joe nem!

22. Hopo, mi Gado, en kroetoe san disi de vo joe srefi; membre da koskosi, disi dem lauman de kosi joe ala dei!

23. No vergiti da babari vo dem vijanti vo joe; bikasi da krasifasi vo dem, disi hopo na joe tapo, kom ogri moro moro.

PSALM 75.

Da beker vo Gado.

1. Wan psalm nanga wan singi vo Asaf, disi a ben meki gi da gran singimeester, na da wijze vo : no pori mi.

2. **W**I taki joe tangi, o Gado, wi taki joe tangi, vo di joe nem de so klosibei ; en wi verteli ala joe wonderwroko.

3. Te mi kom na mi wroko, disi joe ben pramisi mi, dan mi sa kroetoe wan reti kroetoe.

4. Heeli kondre nanga ala soema, disi de liebi na ini, ben smelti gowei ; ma mi ben potti dem postoe vo hem, meki dem kom tranga baka. Sela.

5. Mi ben taki gi dem lauman, taki : Oen no moese lau so ! En na dem godlooze soema mi taki : No hopo da toetoe so hei !

6. No hopo oen toetoe so hei ; no taki so nanga bigimembre !

7. Bikasi vo kom hei, dati no komopo na oost, ofoe na west, ofoe na woestijn.

8. Ma Gado de (da reti) kroetoeman ; da *wan* soema a de zakka go na ondro, en da trawan hem de hopo.

9. Bikasi Masra habi wan beker na hem han, disi dem ben kanti foeloe nanga moksi wien, disi de wroko ; en vo da wien hem de kanti gi soema ; ma da doti vo hem ala dem

godlooze soema na grontapo sa zuigi en dringi.

10. Ma mi sa taki vo dati teego ; mi sa singi en prijze da Gado vo Jakob.

11. So srefi mi sa koti poeloe ala dem toetoe vo dem godlooze soema ; ma dem toetoe vo dem regtvaardiki soema mi sa hopo na hei.

PSALM 76.

Da Helpiman vo da kerki vo Gado.

1. Wan psalm nanga wan singi vo Asaf, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo singi hem nanga harpoe.

2. **A**LA soema na Juda sabi Gado, en a habi bigi nem na Israel.

3. Hem tenti de na Salem, en hem hoso de na Zion.

4. Na dapee hem ben broko dem faja pijli vo da bo, da skild nanga da houroe nanga da heeli feti. Sela.

5. Joe de moro mooï, en joe habi moro glori, leki dem foefoeroe-bergi.

6. Dem bigihatti soema srefi, trawan ben kom foefoeroe demsani, di dem ben de slibi da slibi vo dem ; en no wan vo dem knapoe mansoema ben finni dem eigen han.

7. Di joe krasi dem, o Gado vo Jakob, dati meki dem wagi srefi nanga dem hasi fadom na ini dedeslibi.

8. Troe, soema moese frede joe ; hoesoema sa man vo

tanapoe na joe fesi, te joe hatti de bron ?

9. Joe ben meki soema jeri wan vonis komoto na ini hemel, en heeli grontapo kom frede, a tan tiri ;

10. Di Gado ben hopo vo holi kroetoe, vo a helpi ala mofina soema na grontapo. Sela.

11. Troe, da hattibronfasi vo soema sa meki joe kisi bigi nem ; en dasani, disi libi abra jete vo da hattibron, joe sa tai na joe skin leki wan banti.

12. Pramisi Masra, oen Gado, en holi dem pramisi toe ! Oen alamal, disi rontoe hem, moe tjari presenti kom gi da Gado, disi de vo frede !

13. Hem meki dem granman lasi hatti ; en dem koning vo grontapo moese frede hem.

PSALM 77.

Da pina nanga troostoe vo dem vroom soema.

1. Wan psalm vo Asaf, disi a ben meki gi da gran singimeester, gi Jedutun.

2. **M**I de krei na Gado nanga mi stem ; na Gado mi de krei, en hem sa jeri mi.

3. Datem, di mi ben de na benauwtoe, mi ben zoekoe Masra ; na neti mi ben langa mi han, mi no ben kom weri ; mi zieli no ben wani teki wan troostoe.

4. Te mi membre Gado, mi kisi wan sari ; en te mi prakti-

zeeri wansani, mi zieli kom flauw. Sela.

5. Joe ben holi mi hai, meki dem tan krin ; mi ben de so flauw, tee mi no kan taki.

6. Mi ben membre ouroe tem, dem jari, di pasa.

7. Na neti mi kom membre da singi vo mi nanga harpoe ; mi taki tori nanga mi srefi na ini mi hatti ; en mi geest onderzoekoe sani.

8. Hoefasi, Masra sa verstootoe soema dan tee vo alatem ? a no sa habi boenhatti moro ?

9. Da gnade vo hem kaba dan krin krin ? Da pramisi kisi hem marki now tee vo alatem ?

10. Somtem Gado vergiti vo sari soema ? Somtem na ini da hattibron a sloto hem sarihatti krin krin ? Sela.

11. Na baka mi taki : We, dati de mi pina ; ma tog da reti han vo da moro Heiwan kan verandre alasani.

12. Mi sa membre dem wroko vo Masra ; troe, mi sa membre dem wonderwroko, disi joe ben doe sinsi ouroetem.

13. Mi sa praktizeeri ala joe wroko, verteli alasani, disi joe ben doe.

14. O Gado, da pasi vo joe de santa ! Hoepee so wan bigi Gado de, leki da Gado vo wi ?

15. Joe de da Gado, disi doe wonderwroko ; joe meki ala piple si da kragti vo joe.

16. Nanga joe tranga han joe ben verloesoe joe piple, dem

pikien vo Jakob en vo Josef.
Sela.

17. Dem watra ben si joe, mi Gado; troe, dem watra ben si joe, en dem ben bevi; dem dipi dipi plesi srefi ben seki.

18. Dem blaka wolkoe poeloe dem watra, dem moro hei wolkoe ben dondro; so srefi dem pijli vo joe waka panja.

19. Da dondro vo joe bari rontoe na tapo, dem bliksem letti na heeli grontapo; grontapo srefi seki en bevi.

20. Da pasi vo joe ben de na ini zee, en da foetoe pasi vo joe ben de na ini dem bigi watra; en tog no wan soema ben sabi dem foetstapoe vo joe.

21. Nanga han vo Moses en Aaron joe ben tjari joe piple leki wan hipi skapoe.

PSALM 78.

Fa Masra ben tjari dem pikien vo Israel.

1. Wan leri-psalm vo Asaf.

MI piple, jeri na da leri vo mi; potti jesi na dasani, disi mi mofo de taki!

2. Mi sa hopo mi mofo nanga geersitori; mi sa poeloe dangra taki vo ouroe tem.

3. Dasani, disi wi ben jeri, en disi wi sabi, en disi dem tata vo wi ben verteli wi;

4. Dati wi no sa kibri gi dem pikien vo dem; ma wi sa verteli gi ala soema, disi sa gebore jete, fa Masra de switi, en fa a tranga, en hoe wonderwroko a ben doe.

5. Bikasi a ben hopo wan marki gi Jakob, en na Israel a gi wan wet, disi a ben gebiede dem tata vo wi, taki, dem moese meki dem pikien vo dem kom sabi dati.

6. Vo dem soema vo baka-tem moe sabi dati, nanga dem pikien, disi sa kom gebore jete; vo dem hopo, verteli dati baka gi dem pikien vo dem.

7. Meki dem potti dem ver-rouw na Gado tapo en meki dem no vergiti dem wroko vo Gado; ma meki dem holi dem gebod vo hem.

8. En meki dem no kom so leki dem tata vo dem ben de, disi ben de wan oproeroe en ongehoorzaam speli soema, wan speli soema, disi no potti dem hatti reti, en dem geest no ben de opregti gi Gado.

9. Dem pikien vo Efraim ben habi ala dem fetisani, tjari dem bo; ma tog da dei, di da feti ben de, dem draai baka.

10. Dem no ben holi da verbontoe vo Gado, en dem no wani waka, leki da wet vo hem taki.

11. En dem vergiti dem wroko vo hem, nanga dem wonderwroko, disi hem ben meki dem si.

12. Bigi wonderwroko a ben doe na fesi vo dem tata vo wi na Egiptikondre, na da gron Zoan.

13. A plati da zee, meki dem waka hem doro; a meki da watra tan, leki wan dam.

14. Na dei a ben tjari dem nanga wan wolkoe, en da heeli neti nanga wan letti faja.

15. A broko pliti dem klipstoon na woestijn, en so a meki dem dringi watra, leki na ini wan dipi dipi watrapeti.

16. A meki kriki srefi komopo na ini da klipstoon; en a meki da watra fala en ron leki na ini dem riba.

17. Ma tog dem ben go doro vo doe zondoe, en vo trobi hem; dem meki da moro hei Gado kisi hattibron na dem tapo na woestijn.

18. En dem tesi Gado na ini dem hatti, di dem haksi hem da njanjam, disi dem kom luste.

19. En dem taki na Gado tapo, taki: Hoefasi, Gado sa kan dekki tafra dia na woestijn gi wi?

20. Loekoe, da klipstoon a naki troe, meki watra ron komopo, en foeloe pikin kriki hopo, dem ron abra na ala sei; ma a sa kan gi brede toe? a sa kan meki hem piple kisi meti?

21. We, di Masra jeri dati, hem hatti kom bron, en wan faja kom letti na Jakob tapo, so srefi da hattibron hopo toe na Israel tapo,

22. Vo di dem no ben bribi na Gado; en dem no ben verrouw, taki, hem sa helpi dem.

23. Di hem ben gebiede dem wolkoe na tapo, en a ben hopo dem doro vo hemel;

24. A meki da manna fadom

na dem tapo leki areen, en a gi dem hemel-areisi.

25. Ibriwan ben njam da Engelbrede; a seni so meni njanjam gi dem, meki dem habi nofo.

26. A meki da oostwinti wai na hemel; en nanga hem kragti a meki da zuidwinti hopo.

27. A meki meti fadom na dem tapo, leki wan fini fini areen, en so meni pikin fowloe, leki zanti na zeekanti sei.

28. A meki dasani fadom reti mindri vo dem kampoe vo dem, na ala plesi rontoe, pee dem liebi.

29. So dem njam, tee dem bele foeloe vo troe; a meki dem kisi, sani dem hatti ben luste.

30. Ma di dem no ben poeloe dem luste krin krin jete, di da njanjam ben de na ini dem mofo jete:

31. Da hattibron vo Gado kom na dem tapo, a kili dem moro fatoewan vo dem; en dem moro knapoe soema vo Israel a hiti na gron.

32. Ma tog nanga ala dati dem doe moro zondoe jete, dem no bribi na dem wonderwroko vo hem.

33. Vo da hede a meki dem dei pasa leki wan sososani, en dem jari pasa nanga skreki.

34. Te hem kili dem, dan dem haksi vo hem; dan dem draai baka, zoekoe Gado vroekoe.

35. En dem kom membre,

fa Gado de da klipstoon vo dem, en fa Gado, da moro Heiwan, de da verloesoeman vo dem.

36. Ma dem mofu ben falsi na hem; en nanga dem tongo dem lei gi hem;

37. Bikasi dem hatti no ben de reti nanga hem, en dem no ben de getrouw na ini hem verbontoc.

38. Ma hem, di hem habi sarihatti, a gi dem pardon vo da ogridoe, en a no pori dem; so menitron a meki da hattibron vo hem kom kouroe baka; a no meki da heeli hattibron vo hem wieki srefi.

39. Bikasi hem kom membre, taki, dem de liebisoema soso, wan winti, disi de pasa gowei, en a no kom baka.

40. Hoe menitron dem ben meki hem hatti kom bron na woestijn! fa dem ben trobi hem na da biribiriplesi!

41. Alatem dem ben kom baka ageen, dem tesi Gado; dem wani komandeeeri da Santawan vo Israel.

42. Dem no membre hem tranga hanoe en da dei, di a ben verloesoe dem, poeloe dem na dem vijanti han;

43. Hoe bigi marki a ben doe na Egiptikondre, en soortoe wonderwroko na da gron Zoan;

44. En fa a ben meki dem riba tron broedoe; en da watra na ini dem kriki dem no ben kan dringi.

45. Ala soortoe takroe meti a seni kom na dem tapo, disi njam dem, nanga todo, disi pori dem.

46. Da groentoe vo dem a gi abra na dem worom; en da wroko vo dem a gi na dem sprinkhaan.

47. Dem druiviboom a kili nanga hagla; en dem wildri figaboom a kili nanga faja hagla-stoon.

48. So srefi dem meti toe a gi abra na da hagla, en dem hipi meti na liebi krofaja.

49. A ben seni da faja vo da hattibron vo hem na dem tapo, bigi pijn nanga frede nanga benauwtoc; ogri engel a seni kom na dem mindri.

50. A ben meki pasi gi da hattibron vo hem; a no spare dem zieli, vo dem no dede; ma a gi dem liebi abra na da pestsiki.

51. Ala fosi pikien na Egipti a kili, da fosi kragti na ini dem tenti vo Ham.

52. Dan a meki hem piple komoto gowei leki skapoe; leki wan heeli hipi (skapoe) a ben tiri en tjari dem na ini da woestijn.

53. A ben tjari dem so boen, tee dem no ben frede kweti kweti; bikasi da zoutwatra ben swali dem vijanti.

54. En so a tjari dem go tee na ini hem santa kondre, na da bergi dia, disi hem reti han ben winni.

55. Dem heiden a jagi ko-

moto dapee na hem fesi ; en a plati en marki da porsi gi dem nanga marki ; en so a meki dem famili vo Israel kom liebi na ini dem hoso.

56. Ma dem tesi Gado, da moro Heiwan, meki hem hatti kom bron ; dem no holi san hem ben taki gi dem.

57. Ma dem draai baka ; dem hatti falsi, so leki dem tata ben de toe ; dem no tan vaste, so leki wan bo, disi no stijfi.

58. So, nanga dem heiplesi vo dem, dem meki hem moese kisi hattibron ; en nanga dem printje, disi dem srefi ben koti, dem wieki da djaloese vo hem.

59. We, di Gado jeri dati, hem hatti kom bron, en a krasi Israel toemoesi ;

60. En so a libi da santa hoso na Silo, da tenti, disi hem ben hopo na soema mindri, vo liebi na ini.

61. En a gi hem kragti abra na doengroehoso, en hem glori a gi na dem vijanti han.

62. So srefi a gi hem piple abra na houroe ; en nanga da porsi, disi de vo hem, a kisi hattibron.

63. Faja ben njam dem jonge soema, en dem jonge wendje no kisi freiri.

64. Houroe kili dem domine, en dem weduwe no krei vo dem.

65. Now Masra kom wieki, leki na ini slibi, leki wan tran-

ga soema, disi ben dringi wien, tee a bari vo plisiri.

66. En a naki dem vijanti vo hem na bakasei, a gi dem wan sjem tee vo alatem.

67. Da tenti vo Josef a trowei en da famili vo Efraim a no teki vo hem.

68. Ma da famili vo Juda a verkiezi, da bergi Zion, disi a lobbi.

69. Na dapee a bouw da santa hoso vo hem so hei, leki a ben potti da fundamenti vo grontapo, disi moe tan tee vo alatem.

70. So srefi a verkiezi hem knegti David, a teki poeloe hem na mindri vo dem skapoe-pen ;

71. Tee na mindri dem pikin skapoe, disi dringi bobi jete, a go teki hem, meki a loekoe en kweeki hem piple Jakob, nanga Israel, disi de hem porsi.

72. En so a ben loekoe en kweeki hem toe nanga hem opregti hatti ; en a ben tiri en tjari dem nanga hem koni han.

PSALM 79.

Da nootoe vo da kerki vo Gado.

1. Wan psalm vo Asaf.

O GADO, dem heiden do-
ro tee na ini da porsi
vo joe ; dem pori joe santa
temple, en dem meki Jerusalem
tron wan hipi stoon.

2. Dem dedeskin vo dem
knegti vo joe dem teki, gi na
dem fowloe na ondro hemel vo
njam ; en da meti vo dem

santawan vo joe dem gi na dem meti vo grontapo.

3. Dem trowei da broedoe vo dem leki watra, heeli Jerusalem rontoe; en no wan soema ben de, disi beri dem.

4. Dem buurti vo wi de gi wi sjem noja; en dem, disi de liebi na wi sei, de spotoe en kosi wi.

5. Ke Masra, hoe langa dati moe tan so? Joe hatti sa bron dan teego? Da djaloeso vo joe sa hati dan leki faja?

6. Poeloe joe hattibron na dem heiden tapo, disi no sabi joe, en na dem koningkondre tapo, disi no de kali joe nem!

7. Bikasi dem njam Jakob krin krin, en dem mooi hoso vo hem dem pori.

8. No membre da ogri, disi wi ben doe fositem! meki da gnade vo joe kom miti wi hesi, bikasi wi kom weiniki vo troe.

9. Helpi wi, o Gado, wi Helpiman, vo joe glori nem hede; verloeso wi, en gi wi pardon vo ala wi zondoe, vo joe nem hede!

10. Vo san hede dem heiden moese taki: Hoepee dem Gado de now? Ke, meki dem heiden kom sabi na *wi* fesi dia, fa joe de pai dem soema baka, disi ben trowei da broedoe vo dem knegti vo joe!

11. Meki da djeme vo dem soema na doengroehoso kom na joe fesi! nanga joe tranga haa joe moe holi en kibri dem

soema, disi dem ben gi abra kaba na dede!

12. Gi dem buurti vo wi da koskosi sebitron baka, disi dem ben kosi joe, wi Masra; meki dem kisi hem reti na dem hatti tapo!

13. Dan wi, disi de joe piple, nanga skapoe vo joe sabana, sa taki joe tangi teego; alatem wi sa prijze joe bigi nem.

PSALM 80.

Da druividjari vo Masra.

1. Wan psalm vo Asaf, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo singi na da wijze vo da lelie.

2. **J**OE herder vo Israel, potti jesi; joe, disi de tiri en tjari Josef leki skapoe! sori joe glori, joe, disi sidom na mindri dem Kerubim!

3. Wieki joe kragti na fesi vo Efraim nanga Benjamin nanga Manasse, en kom helpi wi!

4. O Gado, tjari wi kom baka, en meki joe fesi skjijn, vo wi finni helpi!

5. Masra Gado Zebaot, hoe langa joe sa meki joe hatti bron nanga da begi vo joe piple?

6. Kreiwatra joe gi dem vo njam, en haiwatra joe gi dem vo dringi, bigi kalabasi foeloe.

7. Joe ben potti wi, meki dem buurti vo wi kisi trobi makandra na wi tapo; en dem vijanti vo wi spotoe vo dem.

8. O Gado Zebaot, tjari wi kom baka, en meki joe fesi skjijn, vo wi finni helpi!

9. Joe ben go teki wan druiviboom na Egipti, tjari kom dia; en dan joe jagi en poeloe dem heiden, plani da boom.

10. Joe ben meki wan plesi klari gi hem, joe meki hem loetoe go dipi, tee a kom foe-loe heeli kondre.

11. Da kouroe vo hem tapo dem bergi, en dem takki vo hem ben de leki dem cedreboom vo Gado.

12. A meki dem tetei vo hem kisi tee na zeekantisei; en dem takki vo hem go tee na abra da bigi riba.

13. We, vo san hede joe ben broko hem muur dan, meki ala soema, disi pasa da pasi, broko en pori hem?

14. Dem boesi-hagoe loetoe en poeloe hem, en dem wildri meti vo sabana njam ala hem blati.

15. O Gado Zebaot, di de na ini hemel, loekoe tog na ondro; en kom en loekoe da druiviboom dia,

16. Nanga da plantsoen, disi joe reti han ben plani, so srefi da takki, disi joe ben meki tranga gi joe srefi.

17. A bron nanga faja, en dem koti poeloe hem. Te joe fesi krasi dem, dem go pori wantem.

18. Joe han moe de na tapo da soema vo joe reti han, en na tapo da soema pikien, disi

joe ben meki tranga gi joe srefi!

19. Dan wi no sa draai baka, libi joe; we, helpi wi, vo wi tan na liebi, dan wi sa kali joe nem.

20. Masra Gado Zebaot, tjari wi kom baka; en meki joe fesi skjijn, vo wi finni helpi!

PSALM 81.

Wan vermane, vo prijze Gado reti.

1. Wan psalm vo Asaf, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo prei hem na da wijze vo Gad.

2. **S**INGI Gado nanga plisiri, bikasi hem de wi kragti; plisiri tranga vo da Gado vo Jakob!

3. Hopo wan psalm, en tjari drom kom; da switi harpoe nanga fluiti!

4. Blo da trompet na njoemoen, na da reti tem vo da bigi feesti vo wi!

5. Bikasi dati de wan fasi vo Israel, en wan wet vo da Gado vo Jakob.

6. Dati hem ben potti vo wan marki gi Josef, datem di dem komoto na Egiptikondre, di dem jeri wan tongo, disi dem no versta.

7. Mi ben poeloe da lai na dem skouroe tapo; dem hanoe no ha vo meki patoe moro.

8. Na ini da benauwtoe joe ben kali mi, en mi ben helpi joe; tee na ini da kibriplesi vo dondro mi ben piki joe;

na sei dem watra vo Meriba mi ben tesi joe. Sela.

9. Jeri, mi piple, meki mi vermane joe; ke Israel, efi joe sa jeri mi!

10. No wan vreemde gado moe de na joe mindri; en joe no moe aanbegi wan vreemde gado toe.

11. Mi da Jehova, joe Gado, disi ben tjari joe komoto na Egiptikondre. Hopo joe mofobradi, meki mi foeloe hem!

12. Ma mi piple no ben wani jeri mi stem, en Israel no ben wani mi.

13. Vo da hede mi ben gi dem abra na dem luste vo dem hatti srefi, meki dem waka so leki fa a boen na dem srefi.

14. Ke, efi mi piple ben gi mi jesi, en efi Israel ben waka na dem pasi vo mi:

15. Dan mi ben sa dwingi dem vijanti vo dem hesi, en mi hanoe ben sa feti nanga dem fetiman vo dem.

16. Dem, disi no lobbi Masra, ben sa zakka dem srefi na hem ondro; ma da tem vo Israel ben sa tan teego.

17. Hem ben sa gi dem da moro beste areisi toe, vo dem njam; troe, mi ben sa gi dem so meni honi na ini da klipstoon, leki dem wani.

PSALM 82.

Vo da wroko vo dem gransoema vo kondre.

1. Wan psalm vo Asaf.

GADO tanapoe na ini da gemeente vo Gado; hem de kroetoeman na mindri dem gado.

2. Hoe langa oen wani kroetoe verkeerti, potti dem godlooze soema na fesi? Sela.

3. Helpi dem poti soema, nanga dem, disi no habi tata! Meki dem mofina en poti soema kisi dem reti!

4. Verloesoe dem poti nanga mofina soema, en poeloe dem na dem godlooze soema hanoe!

5. Ma dem no sabi no wansani, en dem no wani kom na verstand toe; alatem dem de waka na ini doengroe; en vo da hede ala dem fundamenti vo grontapo de seki.

6. Mi ben taki troe, taki: Oen de gado; oen alamal de pikien vo da moro Heiwan;

7. Ma tog oen sa dede, leki tra soema de dede; en leki wan vo dem (tra) granman oen sa fadom.

8. Hopo, mi Gado, en kroetoe grontapo; bikasi ala kondre de vo joe.

PSALM 83.

Vo dem vijanti vo kerki.

1. Wan singi nanga wan psalm vo Asaf.

2. **O** GADO, no tan tiri so; no doe leki joe no man vo jeri; no tan tiri so, mi Gado!

3. Bikasi loekoe, dem vijanti vo joe oproeroe; en dem, disi no lobbi joe, hopo dem hede.

4. Dem meki barki makandra safri na joe piple tapo, en dem praktizeeri, fa dem sa doe vo kisi dem, disi kibri na joe ondro.

5. Dem taki: Kom, meki wi poeloe dem krin krin, meki dem no de wan piple moro, meki no wan soema membre da nem vo Israel moro.

6. Bikasi dem ala hatti akordeeri makandra, en dem meki wan verbontoe nanga makandra na joe tapo.

7. Dem tenti vo Edom en vo Ismael, vo Moab en vo dem Hagareni;

8. Gebal nanga Amon nanga Amalek; dem Filistri, nanga dem, disi de liebi na Tirus.

9. Asur srefi moksi toe nanga dem, dem ben helpi dem pikien vo Lot. Sela.

10. We, doe dem so leki (joe ben doe) nanga Midian; leki nanga Sisera en nanga Jabin na Kison kriki;

11. Disi ben lasi en pori na Endor; dem ben tron leki doti vo gron.

12. Meki dem granman vo dem moe kom leki Oreb en leki Zeëb; ala dem gransoema moe tron leki Zeba en leki Zalmuna,

13. Disi ben taki: Meki wi teki dem hosu vo Gado vo wi porsu.

14. Mi Gado, meki dem tron leki wan draaiwinti, leki drei grasi, disi winti teki, tjari go!

15. Leki faja de bron wan heeli boesi, en leki wan flam de letti dem bergi, meki dem bron:

16. So joe moese de na dem baka nanga joe onweri, skreki dem nanga joe stormwinti!

17. Meki dem fesi kom lai nanga sjem, vo dem zoekoe joe nem, mi Masra!

18. Meki dem kisi sjem, en meki dem skreki teego; meki dem kom na bigi sjem tee dem pori!

19. Vo dem kan kom sabi, taki, joe wawan nanga joe nem de Masra, da moro Heiwan, na alarani tapo.

PSALM 84.

Da plisiri na ini da hosu vo Gado.

1 Vo da gran singimeester, vo prei hem na da wijze vo Gad; wan psalm vo dem pikien vo Kora.

2. **K**E, fa dem hosu vo joe switi, Masra Zebaot!

3. Mi zieli hangri en krei, vo si dem gadri vo Masra; mi hatti en mi skin bari en krei vo da liebi Gado.

4. Dem fowloe srefi finni wan hosu vo dem, nanga wan nesi, pee dem kan potti dem pikien; dati da dem altari vo joe, Masra Zebaot, mi koning en mi Gado!

5. Blesi vo dem, disi de liebi na ini joe hosu; dem de prijze joe alatem. Sela.

6. Blesi vo dem soema, disi de teki joe vo dem kragti, en

disi de waka na joe baka nanga dem heeli hatti!

7. Te dem waka pasa da lage woestijn-pleisi, pee sari nanga krei nomo de, dem meki a tron wan watrafontein; en wan boen areen sa nati en blesi dem.

8. Dem habi kragti, en dem go teki moro kragti, tee ibriwan vo dem sa doro na Gado fesi na Zion.

9. Masra Gado Zebaot, jeri da begi vo mi, en teki hem na joe jesi, o Gado vo Jakob. Sela.

10. O Gado, wi skild, loekoe tog! loekoe da fesi vo da soema, disi joe ben zalvoe!

11. Bikasi wan dei na ini dem gadri vo joe de moro betre leki doezend na wan tra pee. Moro boen mi sa loekoe dem doro vo mi Gado hoso, leki vo liebi langa na ini dem godlooze soema tenti.

12. Bikasi Gado Masra de wi zon nanga wi skild; Masra sa gi gnade nanga glori; hem no sa meki wan boen mankeeri dem, disi de waka opregti.

13. Masra Zebaot, blesi vo da soema, disi de potti hem vertrouw na joe tapo!

PSALM 85.

Wan begi vo gnade.

1. Vo da gran singimeester; wan psalm vo dem pikien vo Kora.

2. **M**ASRA, troe joe ben habi boenhatti vo

joe kondre; joe ben poeloe dem soema vo Jakob baka na doeng-roehoso;

3. Joe ben gi joe piple pardon vo dem ogridoe vo hem; en ala dem zondoe vo hem joe ben tapo. Sela.

4. Ala joe hattibron joe ben meki wai gowei; en joe no loekoe moro na da faja vo da hattibron vo joe.

5. We, tjari wi kom baka, o Gado, wi Helpiman; en meki da hattibron vo joe zakka na wi tapo!

6. Joe hatti sa bron dan nanga wi tee vo teego? Da hattibron vo joe sa go doro so dan tee vo alatem?

7. Joe no sa gi wi liebi baka, meki joe piple kan plisiri vo joe?

8. Masra, sori wi joe gnade en seni wan helpi kom gi wi!

9. Mi sa jeri, san Gado Masra sa taki; bikasi hem sa pramisi vrede gi hem piple en gi dem santawan vo hem, meki dem no draai go na lausani baka.

10. Troe, da helpi vo hem de klosibei vo dem soema, disi de frede hem, meki glori moe liebi na wi kondre.

11. Gnade nanga waarheid sa miti makandra, en geregtigheid nanga vrede sa bosu makandra.

12. Waarheid sa gro komopo na ondro gron en geregtigheid sa komopo na hemel, loekoe na ondro.

13. Troe, Masra sa gi wi boensani; en da gron vo wi sa gi wi hem vroektoe.

14. Gerechtigheid sa waka go na hem fesi, a sa potti wi na da pasi vo hem foetoe stapoe.

PSALM 86.

Difrenti begi.

1. Wan begi vo David.

MASRA, potti jesi, en jeri mi; bikasi mi de poti en mofina!

2. Holi en kibri mi zieli, bikasi mi de santa! O mi Gado, helpi joe knegti, disi potti vertrouw na joe!

3. Masra, sari vo mi, bikasi heeli dei mi de krei na joe!

4. Troostoe joe knegti zieli; bikasi tee na joe, mi Masra, mi de hopo mi zieli.

5. Bikasi joe, mi Masra, ha boenhatti nanga sarihatti; joe gnade de bigi na ala dem soema tapo, disi de kali joe.

6. Masra, potti jesi na da begi vo mi; jeri na da stem vo da djeme vo mi!

7. Alatem te mi de na nootoe, mi de kali joe; bikasi joe de jeri mi.

8. Na mindri ala dem tragado no *wan* no de, buiti joe, mi Gado; so srefi no wan wroko de, buiti dem wroko vo joe.

9. Masra, ala heiden, disi joe ben meki, sa kom aanbegi na joe fesi; en dem sa prijze joe nem.

10. Bikasi joe de bigi, en joe doe wonderwroko; joe wan de Gado.

11. Masra, leri mi joe pasi, vo mi waka na ini joe waarheid; meki mi heeli hatti frede joe nem.

12. Masra, mi Gado, mi sa prijze joe nanga mi heeli hatti, en joe nem mi sa respekti teego.

13. Bikasi joe gnade de bigi na mi tapo; joe ben verloesoe poeloe mi zieli na ini da dipi hel.

14. O Gado, dem bigimembre-soema hopo vo feti nanga mi, en dem hipi vo dem takroe soema de zoekoe mi zieli; dem no habi joe na dem fesi.

15. Ma joe, mi Masra, de wan Gado, disi habi foeloe sarihatti nanga gnade nanga pasiensie nanga boenhatti; da waarheid vo joe de bigi.

16. Draai loekoe mi, en sari vo mi; gi joe kragti na joe knegti, en helpi da pikien vo joe oeman-foetoeboi.

17. Gi mi wan marki, taki, mi sa finni boen, meki dem soema, disi no lobbi mi, si dati, en meki dem kisi sjem, vo di joe, mi Masra, ben helpi en troostoe mi.

PSALM 87.

Da fasi nanga da glori vo kerki.

1. Wan psalm nanga wan singi vo dem pikien vo Kora.

HEM stoonfoetoe de na tapo dem santa bergi.

2. Masra lobbi dem poortoe

vo Zion, moro leki ala tra hoso vo Jakob.

3. Glori tori dem de taki vo joe, joe foto vo Gado. Sela.

4. Mi sa verteli vo Rahab en vo Babel na mindri dem soema, disi sabi mi, taki : Loekoe, dem Filistri nanga dem soema vo Tirus nanga da soema vo Etiopia sa kom gebore dapee.

5. En vo Zion dem sa taki : So wan soema nanga so wan soema gebore na ini ; en da moro Heiwan srefi sa bouw da foto.

6. Te Masra teki skrivi dem piple, a sa teli dem toe na ini, taki : Disi dia gebore na ini. Sela.

7. So srefi dem singiman nanga dem, disi de prei muziki, de taki : ala mi fontein de na joe ini.

PSALM 88.

Wan begi na ini bigi tesi.

1. Wan singi nanga wan psalm vo dem pikien vo Kora, gi da gran singimeester, vo singi hem nanga snaar-muziki ; wan leri-singi vo Heman, da soema vo Esra.

2. **M**ASRA Gado, mi Helpiman, dei nanga neti mi de krei na joe fesi.

3. Meki da begi vo mi kom na joe fesi ; potti jesi na da krei vo mi !

4. Bikasi mi zieli lai nanga

jamer ; mi liebi kom klosibei kaba na grebi.

5. Dem teli mi wanfasi nanga dem, disi go na ondro gron ; mi de leki wan soema, disi no habi kragti.

6. Mi lidom aparti na mindri dem dedesoema, leki dem, disi dem ben kili, lidom na ini grebi, disi joe no membre moro, en disi joe ben koti poeloe na joe han.

7. Joe ben potti mi lidom na ini da moro dipi horo, na ini doengroe na dem dipi plesi.

8. Da hattibron vo joe lidom hebi na mi tapo ; joe kwinsi mi vo troe nanga ala dem vloedoe vo joe. Sela.

9. Joe potti dem soema, disi sabi mi, farawei vo mi ; joe meki mi kom wan bigi trefoe gi dem ; mi de na boeje, mi no kan kom na doro.

10. Mi hai de fili sari vo da pinaliebi hede ; Masra, heeli dei mi de kali joe ; mi langa mi han, loekoe na joe.

11. Joe sa doe wonderwroko dan na dem dedesoema ? Somtem dem dedesoema sa hopo en prijze joe ? Sela.

12. Somtem na ini grebi dem sa verteli vo joe boenhatti ? Te dem pori, dem sa taki vo da vertrouwfasi vo joe ?

13. Dem sa kom sabi dem wonderwroko vo joe na ini doengroe ? en joe geregtigheid na da kondre, pee alasani kom vergiti ?

14. Ma *mi* de krei na joe, mi Masra ; vroekoe mamantem da begi vo mi kom na joe fesi.

15. Masra, vo san hede joe verstootoe mi zieli? vo san hede joe de kibri joe fesi gi mi?

16. Sinsi mi jonge jari mi de so mofina, pikinmoro mi dede ; dem skreki vo joe de na mi tapo tee mi lasi hatti krin.

17. Da faja hattibron vo joe kom mi abra ; dem skreki vo joe meki mi lasi.

18. Heeli dei dem romboto mi leki watra ; dem ala makandra kom rontoe mi.

19. Mi kompe nanga mi vriend joe ben potti farawei vo mi ; dem, disi sabi mi, de na ini doengroe.

PSALM 89.

Vo da Messias en vo hem kondre.

1. Wan leri-singi vo Etan, da soema vo Esra.

2. **M**I sa singi vo da gnade vo Masra teego ; mi mofo sa verteli da waarheid vo joe teego alatem.

3. Bikasi mi taki : Da gnade vo joe no sa seki tee vo alatem ; na ini hemel srefi joe ben meki joe waarheid kom tan vaste, (di joe taki :)

4. Mi ben meki wan verbontoe nanga da soema, disi mi ben verkiezi ; mi ben sweri gi David, mi knegti, taki :

5. Mi sa meki da siri vo joe tan tee vo alatem ; en joe troon mi sa hopo en bouw tee

vo pikien nanga pikienpikien. Sela.

6. En dem hemel sa prijze dem wonderwroko vo joe, mi Masra ; en joe waarheid dem sa prijze na ini da gemeente vo dem santawan.

7. Bikasi hoesoema de na ini hemel, di kan geersi Masra? Hoesoema de geersi Masra na mindri dem pikien vo dem kragtiwan?

8. Troe, Gado de toemoesi vo frede na ini da gemeente vo dem santawan ; en ala dem, disi de rontoe hem, moese respekti hem.

9. Masra Gado Zebaot, hoesoema habi so bigi tranga, leki joe, o Masra? En joe waarheid romboto joe.

10. Joe de Masra vo da kراسي zoutwatra ; joe meki dem prana vo hem kom zakka, te dem hopo.

11. Joe ben broko Rahab na piesi piesi, leki wan soema, disi masi krin krin ; joe ben panja dem vijanti vo joe nanga joe tranga han.

12. Dem hemel de vo joe, so srefi grontapo toe de vo joe ; joe ben meki da fundamenti vo grontapo, nanga alasani, disi de na gron.

13. Noordsei nanga zuidsei joe ben meki ; Tabor nanga Hermon de bari en plisiri vo joe nem.

14. Joe habi wan tranga han! joe han tranga vo troe, en joe reti han de hei.

15. Gerechtigheid nanga reti kroetoe de da stoonfoetoe vo joe troon ; gnade nanga waarheid de na joe fesi.

16. Blesi vo da piple, disi sabi da plisiri stem ! Ke Masra, dem sa waka na ini da letti vo joe fesi.

17. Heeli dei dem sa plisiri vo joe nem, en nanga joe gerechtigheid dem sa prodo.

18. Bikasi joe de da glori vo dem kragti ; en nanga joe gnade joe sa hopo wi kragti.

19. Bikasi Masra de wi skild ; en da Santawan vo Israel de wi koning.

20. Datem joe ben taki na profetifasi gi da Santawan vo joe, taki : " Mi pramisi, taki, wan kragti soema sa kom vo helpi ; mi hopo wan soema, disi mi ben verkiezi na mindri ala tra soema.

21. Mi ben finni mi knegti David, en mi ben zalvoe hem nanga mi santa olie.

22. Nanga hem mi han sa tan alatem, en da tranga han vo mi sa gi hem kragti.

23. Da vijanti no sa kisi tranga na hem tapo, en da pikien vo ongerechtigheid no sa pina hem.

24. Ma mi sa masi dem vijanti vo hem na hem fesi ; en dem, disi no lobbi hem, mi sa trobi.

25. Mi gnade nanga mi waarheid sa de nanga hem, en na mi nem da kragti vo hem sa kom moro tranga.

26. Mi sa potti hem han tee na ini zee, en hem reti han na ini dem riba.

27. A sa kali mi, taki : Joe de mi tata, mi Gado, en da klipstoon, disi de helpi mi.

28. So srefi mi sa meki hem de da fosi pikien vo mi, moro hei leki ala koning vo grontapo.

29. Mi sa holi mi gnade na hem tapo teego, en mi verbon-toe sa tan alatem nanga hem.

30. Mi sa meki da siri vo hem tan teego, en hem troon leki dem dei vo hemel de.

31. Ma efi dem pikien vo hem libi da wet vo mi, en efi dem no waka na ini da leri vo mi ;

32. Efi dem no sa ke vo san mi taki, en efi dem no holi dem gebod vo mi :

33. Dan mi sa pai dem vo dem zondoe vo dem nanga wipi ; en da ongerechtigheid vo dem (mi sa pai) nanga pina.

34. Ma tog mi no sa poeloe mi gnade so krin krin na hem tapo ; mi waarheid no sa mankeeri.

35. Mi no sa broko mi ver-bontoe, en san disi mi poeloe na mi mofo, mi no sa kenki.

36. Wantron mi ben teki da santafasi vo mi, mi ben sweri, taki : Efi mi sa lei gi David !

37. Hem siri sa tan vo alatem, en hem troon sa de na mi fesi leki da zon.

38. A sa tan vaste teego

leki moen, en leki da troe getuige na ini hemel." Sela.

39. Ma joe ben verstootoe en trowei hem ; joe hatti ben kom bron nanga da soema, disi joe ben zalvoe.

40. Joe ben meki da verbon-toe vo joe nanga joe knegti tron noti ; en hem kroon joe pori, hiti hem na gron.

41. Joe broko ala hem muur, en dem fortresi vo hem joe pori tee na gron.

42. Ala soema, disi waka pasa dapee, foefoeroe hem sani, en dem buurti vo hem kosi hem.

43. Joe ben hopo da reti han vo ala dem soema, disi feti nanga hem ; en joe ben meki ala hem vijanti plisiri.

44. So srefi joe ben draai da srapoe sei vo hem houroe, en na ini da feti joe no ben holi hem, meki a kan tanapoe.

45. Joe ben meki hem glori gowei, en hem troon joe ben hiti na gron.

46. Joe ben sjatoe dem jonge jari vo hem, en joe tapo en lai hem nanga sjem. Sela.

47. Ke Masra, hoe langa joe sa kibri joe srefi so krin krin ? Hoe langa joe sa meki joe hatti bron leki faja ?

48. Membre tog, fa da liebi-tem vo mi sjatoe ! Vo san hede joe ben meki ala soema vo soso ?

49. Hoesoema de, disi de liebi, en disi no sa si dede ? disi kan kibri hem zieli, meki

grebi no kisi hem na ondro hem tranga ? Sela.

50. Masra, pee da fosi gnade vo joe de dan, disi joe ben sweri gi David nanga joe waarheid ?

51. Masra, membre da sjem vo dem knegti vo joe, disi mi tjari na ini mi hatti, en disi ala bigi piple gi mi ;

52. Fa dem vijanti vo joe, mi Masra, de kosi ; en fa dem kosi dem foetostapoe vo da soema, disi joe ben zalvoe.

53. Grantangi vo Masra teego ! Amen, Amen.

PSALM 90.

Fa da liebi vo soema de kenki.

1. Wan begi vo Moses, da soema vo Gado.

2. **M**ASRA, joe ben de wan kibriple si gi wi alatem. Bifo dem bergi ben de, en bifo joe ben meki grontapo nanga heeli kondre, sinsi bigin tee vo alatem, alatem joe de Gado.

3. Joe de meki soema go lasi en pori, en joe taki : Kom baka, oen soemapikien !

4. Bikasi na joe hai doezend jari de leki da dei vo isredei, te a pasa kaba, en leki wan wakti na neti.

5. Joe de tjari dem gowei leki nanga wan vloedoe ; dem de leki wan slibi ; na mamantem dem gro hopo leki grasi,

6. Disi meki blometje na mamantem, en a gro hopo ; ma

na sabatem dem koti hem, en a kom drei.

7. Bikasi da hattibron vo joe meki wi gowei so ; en da faja-hatti vo joe meki wi skreki.

8. Joe teki da ogridoe vo wi, potti na joe fesi ; en dem kibri zondoe vo wi joe potti na ini da krin letti vo joe fesi.

9. Bikasi da hattibron vo joe meki ala wi dei gowei soso ; wi de pasa dem jari vo wi leki wan tori, disi soema de verteli.

10. Da liebitem vo wi kan kisi sebitentien jari, en efi wan soema tranga, a kan kisi aiti-tentien jari, ma da moro boen sani vo dem ben de moeiti nanga verdriet. Bikasi da liebi koti hesi, en a flei gowei.

11. Hoesoema sabi da kragti vo da hattibron vo joe en fa wi moe frede joe vo da faja-hatti vo joe ?

12. We leri wi dan vo teli dem dei vo wi, meki wi hatti kisi koni !

13. Draai kom baka, Masra ! hoe langa dati sa go so ? Sari tog vo dem knegti vo joe !

14. Vroekoe mamantem joe moe foeloe wi hatti nanga joe gnade, vo wi kan plisiri en blijti wi heeli liebitem.

15. Troostoe wi baka now, di joe ben pina wi so meni dei langa, en di wi ben si da ogri so meni jari langa !

16. Meki dem knegti vo joe si dem wroko vo joe, en meki dem pikien si joe glori !

17. Da lobbifasi vo Masra,

wi Gado, moe de na wi tapo ; joe srefi moe meki da wroko vo wi han go doro na wi mindri ; troe, joe moe meki da wroko vo wi han go doro !

PSALM 91.

Da troostoe vo dem bribisoema.

1. **D**A soema, disi de liebi na ini da kibriple si vo da moro Heiwan, hem sa tan na ondro da parasolo vo Masra, disi habi ala tranga.

2. Mi sa taki gi Masra taki : (Joe de) mi kibriple si en mi fortresi, mi Gado, di mi potti mi vertrouw na hem tapo.

3. Bikasi hem sa verloesoe poeloe joe na ini da trapoe, disi soema ben seti, vo kisi joe leki dem de kisi pikin fowloe ; hem sa kibri joe toe vo da ogri pestsiki.

4. A sa tapo joe boen nanga hem wiwiri, en na ondro hem flei joe sa habi kouroe hatti ; da waarheid vo hem sa tapo en kibri joe.

5. Dan joe no ha vo frede da skreki na neti, ofoe da pijli, disi de flei na mindridei ;

6. Ofoe da pestsiki, disi de waka kibri na doengroe ; ofoe da pori, disi de pori sani na dinatem.

7. Doezend soema sa fadom na joe sei, en tiendoezend na joe reti han sei ; ma *joe* a no sa kisi.

8. Joe wawan sa si dasani nanga joe hai ; troe, joe sa si,

fa dem godlooze soema kisi dem paiman.

9. Bikasi Masra de joe kibri-plesti; en da moro Heiwan joe ben teki vo joe kamera, pee joe de liebi.

10. No wan ogri sa kom joe abra, en no wan pina sa kom klosibe na joe tenti.

11. Bikasi hem sa taki gi dem Engel vo hem, vo dem potti hai na joe, kibri joe na ala joe pasi.

12. Dem sa hopo tjari joe nanga dem han, vo joe no naki joe foetoe na wan stoon.

13. Na dem ogri leeuw en na dem sneki tapo joe sa trapoe, en da jonge leeuw nanga da kaiman joe sa trapoe en masi.

14. Di hem lobbi mi so, vo da hede mi sa helpi hem—so Gado taki—; mi sa potti hem na wan hei plesi; bikasi a sabi mi nem.

15. Hem sa kali mi en mi sa jeri hem; mi sa de nanga hem te a de na ini nootoe; mi sa poeloe hem na ini, meki hem bigi.

16. Mi sa gi hem wan langa liebi, meki hem tevrede, en mi sa sori hem da helpi vo mi.

PSALM 92.

Dem wroko vo Gado de vo prijze.

1. Wan psalmsingi vo Saba-dei.

2. **A** DE wan boensani vo troe, vo taki Masra tangi, en vo singi en prijze joe

nem, joe, di de da moro Heiwan!

3. Vo verteli vo joe gnade vroeke mamantem, en vo joe waarheid na neti.

4. Nanga da instrumenti, disi habi tien snaar, en nanga psalm en nanga harpoe.

5. Bikasi, Masra, joe ben meki mi plisiri nanga dem wroko vo joe; en mi sa singi tranga vo dem wroko vo joe han.

6. Ke Masra, fa dem wroko vo joe de so bigi! Dem praktizeeri vo joe de so dipi!

7. Wan dom soema no sabi dati, en wan lauman no ha verstand vo dati.

8. Dem godlooze soema de gro hopo leki grasi; en ala dem, disi de wroko ongeregthigheid, dem meki blometje, tee dem go pori teego vo alatem.

9. Ma joe, mi Masra, de da moro Heiwan teego.

10. Bikasi loekoe, dem vijanti vo joe, mi Masra; bikasi loekoe, dem vijanti vo joe sa lasi; en ala dem, disi de wroko ongeregthigheid, sa panja en lasi.

11. Ma *mi* kragti joe sa hopo leki di vo wan boesikow; dem zalvoe mi nanga versi olie.

12. En mi hai sa si hem plisiri na dem vijanti vo mi, mi jesi sa habi hem plisiri nanga dem ogri soema, disi hopo na mi tapo.

13. Da regtvaardiki soema sa groen leki wan palmboom;

a sa gro leki wan cedreboom na Libanon.

14. Dem, disi plani na ini da hoso vo Masra, sa groen na ini dem gadri vo mi Gado.

15. En tee dem kom ouroe srefi, dem sa meki vroektoe jete; dem sa fatoe en tan groen,

16. Vo dem sori, taki, Masra de opregti; we, hem de mi klipstoon, en no wan ongereg-tigheid de na hem ini.

PSALM 93.

Vo Kristus en vo hem koningkondre.

1. **M**ASRA de tiri alasani; a weri wan majes-teitifasi vo hem kloasi; Masra weri kragti vo hem kloasi, dati a gespi na hem skin; heeli grontapo srefi tanapoe so vaste, tee a no kan seki.

2. Sinsi datem joe troon tan tanapoe; joe de sinsi alatem zondro bigin.

3. Masra, dem watravloedoe hopo, dem watravloedoe hopo dem stem, dem watravloedoe hopo dem prana vo dem.

4. Ma tog Masra na tapo de bigi en tranga moro, leki da babari vo dem bigi watra, en leki dem bigi prana vo zee.

5. Dem getuigenis vo joe de troe; santafasi de meki joe hoso mooi, mi Masra, tee vo alatem.

PSALM 94.

Vo dem vijanti vo kerki.

1. **M**ASRA Gado, joe, disi de pai baka; o Gado, joe, disi de pai baka, hopo kom sori joe srefi!

2. Joe kroetoeman vo grontapo, hopo! pai dem bigimembre-soema dasani, disi dem verdieni.

3. Masra, hoe langa dem godlooze soema, hoe langa dem godlooze soema sa djompo en plisiri so?

4. Hoe langa dem sa spiti poeloe dem asranti taki na ini dem mofo en go doro so vo taki tranga? hoe langa ala dem, disi de wroko ongereg-tigheid, sa meki dem srefi bigi so?

5. Masra, dem de masi joe piple, en dem pina dem, disi de vo joe.

6. Dem weduwe nanga vreemde soema dem kili; en dem, disi no habi tata, dem kili toe;

7. Dem taki: Masra no de si dati, en da Gado vo Jakob no sabi dati.

8. Potti membre tog, oen dom soema, di de na mindri vo piple; en oen lauman, hoetem oen sa kom na verstand?

9. Hoefasi, hem, disi ben gi da jesi, da hem no sa jeri? en disi ben meki wi hai, hem no sa si?

10. Hem, disi de fom dem heiden, hem no sa strafte?

Hem, disi de leri soema, meki dem kom sabi sani, (hem srefi no sa sabi ?)

11. Troe, Masra sabi dem prakseeri vo soema, taki, dem de wan sososani.

12. Blesi vo da soema, disi joe, mi Masra, de fom, en disi joe leri na ini da wet vo joe ;

13. Vo joe kan gi hem ruste na baka vo dem ogri dei, tee da horo klari, disi dem go diki vo da godlooze soema.

14. Bikasi Masra no sa trowei hem piple en a no sa libi dem, disi de vo hem.

15. Bikasi da kroetoe sa waka so tee a draai baka, kom na da ongerechtigheid ; en ala opregti hatti soema sa zakka na hem ondro.

16. Hoesoema sa helpi mi, vo tapo dem soema, disi de doe ogri ? Hoesoema sa kom tan na mi sei, vo tapo dem soema, disi de wroko ongerechtigheid ?

17. Efi Masra no ben helpi mi, dan mi zieli ben sa gowei kaba, go liebi tiri vo hem.

18. Mi ben taki : Mi foetoe glati tee pikinmoro mi fadom ; ma joe gnade, mi Masra, ben holi mi.

19. Mi ben habi foeloe hebi nanga sari na ini mi hatti, ma joe ben troostoe mi foeloe, meki mi zieli de geruste.

20. Hoefasi, da troon vo ongerechtigheid, disi de zoekoe ogri nangahem wet, sa habi gemeenskap nanga joe ?

21. Dem de meki barki ma-

kandra, zoekoe da regtvaardiki soema zieli, en da onnoozloe soema dem verdoem, taki, hem broedoe moese ron.

22. Ma Masra de mi kibriplesti ; en mi Gado de da klipstoon, pee mi de go kibri.

23. Hem sa meki da ongerechtigheid vo dem kom na dem srefi tapo, en a sa meki dem lasi na ini da ogridoe vo dem ; troe, Masra, wi Gado, sa poeloe dem, meki dem kaba.

PSALM 95.

Wi moe prijze Masra en wi moe gi hem jesi.

1. **K**OM, meki wi singi en prijze Masra ; meki wi bari en plisiri vo da klipstoon, disi de helpi wi !

2. Meki wi kom na hem fesi, taki hem tangi ; meki wi singi psalm gi hem nanga plisiri !

3. Bikasi Masra de wan bigi Gado ; wan bigi koning, pasa ala tra gado.

4. Dem moro dipi plesi vo ondro gron de na hem han ; so srefi dem hei bergi toe de vo hem.

5. Da bigi zoutwatra toe de vo hem, bikasi da hem ben meki hem ; hem han ben meki da drei gron.

6. Kom, meki wi aanbegi, zakka na gron ; meki wi potti knie na Masra fesi, disi ben meki wi !

7. Bikasi hem de wi Gado, en wi de da piple vo hem sabana, en dem skapoe vo hem han.

We, tidei, te oen jeri hem stem,

8. No meki oen hatti tranga, leki dem ben doe na Meriba, leki na Massa na woestijn ;

9. Di dem tata vo oen ben tesi mi en dem ben probeeri mi, aladi dem ben si da wroko vo mi.

10. Potentien jari langa mi ben habi verdriet nanga da speli soema disia, en mi taki : Dem de soema, disi hatti vo dem de verdwale alatem, en dem no wani sabi dem pasi vo mi.

11. Vo da hede mi ben sweri na ini da hattibron vo mi taki : Dem no sa go na ini da ruste vo mi.

PSALM 96.

Da njoe singi.

1. **S**INGI wan njoe singi gi Masra ! Heeli grontapo moe singi Masra !

2. Singi Masra ! en prijze hem nem ! Preeki vo da helpi vo hem dei vo dei !

3. Verteli vo hem glori na mindri dem heiden, en vo dem wonderwroko vo hem na mindri ala piple !

4. Bikasi Masra de bigi, en a waarti, vo soema prijze hem ; hem de vo frede, moro ala tra gado.

5. Bikasi ala gado vo dem heiden de kroekoetoe gado ; ma Masra ben meki dem hemel.

6. Majesteiti nanga glori de

na hem fesi ; kragti nanga ala mooifasi de na hem santaplesi.

7. Tjari kom gi Masra, ala speli soema ! tjari glori nanga kragti kom gi Masra !

8. Gi Masra da glori, disi de fiti hem nem ; tjari ofrandi, en kom na dem gadri vo hem !

9. Aanbegi Masra nanga wan santa mooifasi ! heeli grontapo moe frede hem !

10. Taki na mindri dem heiden taki : Masra de koning ; heeli grontapo kom tan tanapoe so tee a no sa seki. Hem sa kroetoe dem piple nanga reti.

11. Meki dem hemel plisiri, en meki grontapo blijti ; da bigi zee moe bari, nanga alasani, disi de na hem ini !

12. Da firi moe djompo vo plisiri, nanga alasani, disi de dapee ; dan ala boom na boesi sa plisiri,

13. Na fesi vo Masra, bikasi a de kom, bikasi a de kom, vo kroetoe grontapo. A sa kroetoe grontapo nanga geregtigheid en dem piple nanga hem waarheid.

PSALM 97.

Vo Kristus en vo hem koningkondre.

1. **M**ASRA de koning ; vo dati grontapo moe plisiri, en dem foeloe eilanti moe blijti.

2. Wolkoe nanga doengroe de rontoe hem ; geregtigheid nanga reti kroetoe de da stoonfoetoe vo hem troon.

3. Wan faja de waka go na hem fesi, disi de letti en bron dem vijanti vo hem rontoe na ala sei.

4. Da dondrofaja vo hem de letti na ala kondre; grontapo de si dati, en a befi.

5. Dem bergi smelti leki wassi na fesi vo Masra, na fesi vo da Masra vo heeli grontapo.

6. Dem hemel verteli hem geregtigheid, en ala piple de si da glori vo hem.

7. Ala dem, disi de dieni dem popiki, nanga dem, disi meki dem srefi bigi nanga dem kroekoetoe gado vo dem, moese kom na sjem. Aanbegi hem, oen gado alamal.

8. Zion ben jeri dati, en a blijti; en dem wendje vo Juda plisiri vo da reti kroetoe vo joe, mi Masra!

9. Bikasi joe, mi Masra, de bigi, moro leki heeli grontapo; joe de toemoesi hei, pasa ala tra gado.

10. Oenoe, disi lobbi Masra, oen no moese kan si ogrisani na hai! Hem de kibri dem zieli vo dem santawan vo hem; hem sa poeloe dem na dem godlooze soema han.

11. Letti dem de go sai gi da regtvaardiki soema, en plisiri gi dem opregti hatti.

12. Oen regtvaardiki soema, plisiri vo Masra! Taki hem tangi, en membre da santafasi vo hem!

PSALM 98.

Djoe nanga heiden nanga ala soema moese prijze Gado vo Kristus hede.

1. Wan psalm.

SINGI wan njoe singi gi Masra! bikasi hem doe wonderwroko. Hem reti han nanga hem santa han ben meki a winni.

2. Masra ben meki soema kom sabi da helpi vo hem; en a ben meki hem geregtigheid kom na krin na fesi vo dem heiden.

3. A ben membre hem gnade nanga hem waarheid, (disi a ben pramisi) gi da hoso vo Israel. Ala hoekoe vo grontapo ben si da helpi vo wi Gado.

4. Bari en plisiri gi Masra, joe heeli grontapo! bari en singi nanga plisiri, en prijze hem!

5. Singi psalm gi Masra nanga harpoe! nanga harpoe en nanga tranga singi!

6. Nanga trompeti en bazuin! Bari en plisiri na fesi vo Masra, wi koning!

7. Da zee moe bari, nanga alasani, disi de na ini; grontapo nanga ala dem, disi de liebi dapee!

8. Dem riba moe fom dem han, en ala bergi makandra moe plisiri,

9. Na fesi vo Masra, bikasi hem de kom vo kroetoe grontapo. Hem sa kroetoe heeli grontapo nanga geregtigheid, en ala piple nanga reti.

PSALM 99.

Da fasi vo da koningkondre vo
Kristus.

1. **M**ASRA de koning ;
meki dem piple
befi ! A sidom na mindri dem
Kerubim ; meki grontapo seki !

2. Masra de bigi na Zion, a
hei, moro ala piple.

3. Meki dem prijze da bigi
en skreki nem vo joe, disi de
santa,

4. En da kragti vo koning,
disi lobbi reti koni. Joe potti
alasanani vaste, so leki a moese
de ; joe doe alasanani na Jakob
nanga reti en geregtigheid.

5. Hopo en prijze Masra,
wi Gado ; aanbegi na fesi vo
hem foetoebangi ! bikasi hem
de santa.

6. Moses nanga Aaron na
mindri dem domine vo hem ;
en Samuel na mindri dem soe-
ma, disi de kali hem nem ; dem
ben kali Masra, en hem ben
jери dem.

7. A ben taki nanga dem na
ini da hei wolkoe ; en dem ben
holi kibri dem getuigenis vo
hem, nanga dem gebod, disi
hem ben gi dem.

8. O Masra, wi Gado, joe
ben jери dem ; joe ben de wan
Gado, disi gi dem pardon, al-
wasi joe ben moese strafoe da-
sani, disi dem ben doe.

9. Hopo en prijze Masra, wi
Gado, aanbegi na hem santa
bergi ; bikasi Masra, wi Gado,
de santa !

PSALM 100.

Vo taki tangi vo da gran boen vo
Gado.

1. Wan tangipsalm.

OEN kondre alamala, bari
en plisiri vo Masra !

2. Dieni Masra nanga plisiri ;
kom na hem santa fesi nanga
plisiri-singi !

3. Oen moe sabi, taki, Masra
de Gado. Hem ben meki wi,
en no wi srefi, vo wi de hem
piple, en skapoe vo hem sabana.

4. Go na ini dem poortoe vo
hem nanga tangi ; en na ini
dem gadri vo hem nanga lof-
singi ; taki hem tangi en prijze
hem nem !

5. Bikasi Masra de so boen ;
hem gnade tan teego, en hem
waarheid tan tee vo alatem.

PSALM 101.

1. Wan psalm vo David.

MI sa singi vo da gnade
en vo da reti kroetoe ;
joe mi sa singi, mi Masra !

2. Mi sa doe alasanani nanga
voorzigti en nanga opregti fasi.
Ke, hoetem joe sa kom na mi ?
Mi sa liebi en waka na ini mi
hoso nanga opregti hatti.

3. Mi no sa potti no wan
ogri triki na mi hede, mi no
kan si na hai da wroko vo dem
soema, disi draai baka, libi joe ;
dati no sa fassi na mi skin.

4. Wan verkeerti hatti soe-
ma moese komoto na mi, gowei ;
wan ogri soema mi no wani
sabi.

5. Wan soema, disi de gongosa trawan safri, lei gi hem, da soema mi sa pori, meki a lasi, en da soema, disi habi heimembre nanga wan bigi hatti, hem mi no kan verdrage.

6. Mi hai sa loekoe na dem getrouw soema na kondre, meki dem liebi nanga mi; da soema, disi de waka wan opregti pasi, hem sa dieni mi.

7. Falsi soema no sa tan liebi na mi hoso; leiman no sa tan langa na mi hai.

8. Ibri mamantem mi sa pori ala godlooze soema, meki dem lasi na kondre; so mi sa poeloe ala dem soema krin krin na ini da foto vo Masra, disi de wroko ongeregtigheid.

PSALM 102.

Wan kreisingi.

1. Wan begi vo wan mofina soema, te dasani kom moro hem, en te a kreï hem pina na Masra fesi.

2. **M**ASRA, jeri da begi vo mi, en meki da kreï vo mi doro tee na joe jesi!

3. No kibri joe fesi gi mi, te mi de na nootoe; draai joe jesi gi mi, en jeri mi hesi, te mi kali joe!

4. Bikasi dem dei vo mi lasi gowei, leki smoko; en dem boon vo mi bron leki wan fajaplesi (na koekroe).

5. Mi hatti masi en drei leki grasi; mi vergiti srefi, vo njam mi brede.

6. Da boeba vo mi fassi na

mi boon, vo da kreï en djeme vo mi hede.

7. Mi de leki wan pelikaan na woestijn; mi de leki wan oeroekoekoe na boesi.

8. Mi de wakti, mi de leki wan pikin fowloe, disi sidom hem wawan na tapo hoso.

9. Heeli dei dem vijanti vo mi de kosi mi; en dem, disi de na mi tapo, leki dem lau, dem teki mi nem, sweri.

10. Bikasi mi njam asisi na plesi vo brede; en dasani, di mi dringi, mi de moksi nanga da haiwatra vo mi.

11. En dati de kom vo da fajahatti en vo da bigi hatti-bron vo joe; bikasi joe ben hopo mi, en dan joe hiti mi na gron.

12. Dem dei vo mi de leki wan skaduwe, disi de lasi gowei; mi kom drei leki grasi.

13. Ma joe, mi Masra, sa tan teego; en joe nem sa tan vo ala alatem.

14. We, joe sa hopo, sari vo Zion baka; bikasi a tem, vo joe sari vo hem; troe, da reti tem kom kaba.

15. Bikasi dem knegti vo joe habi plisiri nanga dem stoon vo hem en dem habi sarihatti nanga da stof vo hem.

16. Dan dem heiden sa frede da nem vo Masra, en ala koning vo grontapo (sa frede) vo joe glori,

17. Te Masra sa hopo Zion baka, sori hem srefi na ini hem glori.

18. A sa jeri na da begi vo dem soema, disi no habi no *wan* soema, en a no sa veragti da begi vo dem.

19. Dati dem sa skrifi vo dem soema, disi sa kom na baka; en da piple, disi Gado sa meki jete, sa prijze Masra.

20. Bikasi tee na da santa en hei plesi vo hem a de loekoe na ondro; tee na hemel Masra de loekoe na ondro na gron-tapo;

21. Vo a jeri da djeme vo dem soema na doengroehoso, en vo a loesoe dem pikien vo dede;

22. Vo meki dem preeki da nem vo Masra na Zion, en vo dem prijze hem na Jerusa-lem;

23. Te dem piple nanga dem koningkondre sa kom makan-dra vo dieni Masra.

24. Hem ben meki da kragti vo mi kom kaba na pasi, a meki dem dei vo mi kom sjatoe.

25. Mi ben taki: O mi Gado, no teki poeloe mi, aladi dem dei vo mi pasa hafoe nomo! Dem jari vo joe de go doro, vo avoo tee na avoo.

26. Granwei kaba joe ben potti da fundamenti vo gron-tapo, en dem hemel de da wroko vo joe han.

27. Dem sa lasi gowei, ma joe sa tan. Dem alamala sa kom ouroe leki wan klosi; troe, te joe sa kēnki dem, dem sa kenki leki wan klosi.

28. Ma joe de da srefiwan

alatem, en dem jari vo joe no sa kaba.

29. Dem pikien vo dem knegti vo joe sa tan liebi, en da siri vo dem sa tan boen na joe fesi.

PSALM 103.

David de prijze da gnade nanga da boenhatti vo Gado.

1. Wan psalm vo David.

PRIJZE Masra, joe, mi zieli; alasani, disi de na mi ini, moe prijze hem santa nem!

2. Prijze Masra, joe, mi zieli; no vergiti ala da boen, disi hem ben doe joe!

3. Vo ala joe ongeregtigheid hem gi joe pardon, en ala joe ziki a geneze.

4. A verloesoe da liebi vo joe, vo joe no pori; a meki hem gnade nanga boenhatti de na joe tapo, leki wan kroon na tapo joe hede.

5. Hem de foeloe joe mofonanga boensani, en a meki joe kom jonge baka, leki wan arend.

6. Masra de wroko geregtigheid nanga reti kroetoe gi ala dem, disi de na ondro kwinsi vo trawan.

7. A ben meki Moses kom sabi dem pasi vo hem, en na dem pikien vo Israel (a ben sori) dem bigi wroko vo hem.

8. Masra habi sarihatti nanga boenhatti; a de holi pasi-ensie, en da gnade vo hem de bigi.

9. A no sa mandi alatem, en a no sa holi hattibron teego.

10. Hem no de doe nanga wi, so leki fa wi zondoe verdieni; en a no de pai wi, leki fa a fiti da ogridoe vo wi.

11. Bikasi so leki hemel de hei moro leki grontapo, da so hem gnade de bigi na dem soema tapo, disi de frede hem.

12. So farawei leki oosten de vo westen, da so farawei hem de seni da ogridoe vo wi gowei komoto na wi.

13. Leki wan tata de habi sarihatti vo hem pikien, da so Masra de habi sarihatti vo dem, disi de frede hem.

14. Bikasi hem sabi, fa wi de; a de membre, fa wi de stof soso.

15. Dem dei vo soema de leki grasi; da mooimooi vo hem de leki wan blometje na sabana.

16. Te winti de pasa hem abra, dan a no de moro; en hem srefi no sabi da plesi moro, pee a ben de.

17. Ma da gnade vo Masra de go doro teego alatem na dem soema tapo, disi de frede hem; en hem gerechtigheid tan vo dem pikien tee vo pikien-pikien;

18. Gi dem, disi holi hem verbontoe, en disi membre dem gebod vo hem, vo doe dem toe.

19. Masra ben potti hem troon vaste na ini hemel; en hem koningkondre de masra na alasani tapo.

20. Prijze Masra, oen Engel

vo hem, oen kragtiwan, disi de doe dem gebod vo hem, oen di de gehoorzaam da stem vo hem woortoe.

21. Prijze Masra, oen alama, disi de vo hem hipi; oen knegti vo hem, disi de doe ala hem wani!

22. Prijze Masra, alasani, disi hem ben wroko, na ala plesi, pee hem de Masra! En joe, mi zieli, prijze Masra!

PSALM 104.

Alasani disi Gado ben meki de sori da glori vo Gado.

1. **P**RIJZE Masra, joe, mi zieli! Masra, mi Gado, joe de bigi vo troe; majesteiti nanga glori de joe klosi.

2. Joe de tapo joe srefi nanga letti, leki nanga wan klosi, en joe hali en bradi da hemeltenti leki wan gardijn.

3. Dem zoldro vo dem hei kamera vo joe joe potti na ini dem watra, di de na lugti; dem wolkoe joe teki vo joe wagi, en na tapo dem flei vo winti joe de waka.

4. Joe de meki dem Engel vo joe de jeje, en dem foetoeboi vo joe de flamfaja.

5. Joe ben potti dem stoonfoetoe vo grontapo sidom boen, vo a no kan seki nooiti.

6. Joe ben tapo hem nanga da bigi zoutwatra, leki nanga wan klosi; dem watra ben tan na abra dem bergi.

7. Ma di joe begin vo krasi,

dem ronwei; di da dondrostem vo joe hopo, dem meki hesi, dem gowei.

8. Dem bergi hopo go na tapo, en dem lage plesi zakka na ondro, dem go na da plesi, disi joe ben potti gi dem, vo dem tan.

9. Joe ben potti wan marki, disi dem no kan pasa abra; dem no sa kom baka, tapo grontapo ageen.

10. Joe meki dem fontein hopo na dem lage plesi, meki dem waka doro na mindri dem bergi.

11. Dem gi ala boesimeti watra vo dringi, en dem wildri boeriki de dringi dem bele foeloe.

12. Dem fowloe vo ondro hemel de liebi dapee, na mindri vo dem takki dem stem vo dem de komopo.

13. Tee vo dem hei kamera vo hem a de gi dem bergi watra vo dringi; grontapo bele foeloe nanga dem vroektoe, disi joe de wroko.

14. Joe meki grasi gro gi dem meti, nanga groentoe, disi boen vo soema; joe meki njanjam gro na grontapo;

15. Nanga wieni toe, disi meki soema hatti plisiri; nanga olie, vo meki hem fesi mooi; nanga brede, disi de gi tranga na soema hatti.

16. Dem boom vo Masra foeloe nanga watra, dem cedre vo Libanon, disi hem ben plani;

17. Pee dem pikin fowloe meki dem nesi; dem sabakoe hoso de na tapo dem hei boom.

18. Dem hei bergi de wan kibriplesti vo dem stoonbokoboko, en dem konikoni de liebi na mindri dem klipstoon.

19. Da moen a meki, vo a marki da tem; en da zon sabi, hoetem a moese go na ondro.

20. Joe meki doengroe kom, vo a de neti; dan ala boesimeti komopo na doro.

21. Dem jonge leeuw de bari vo kisi wansani, en dem zoekoe dem njanjam na Gado.

22. Ma te zon hopo, dem gowei, dem go lidom na ini dem horo.

23. Dan ala soema de go na dem wroko, en dem de wroko tee sabatem.

24. Ke Masra, fa dem wroko vo joe de so bigi en so foeloe! Nanga dipi koni joe ben meki dem alamala; heeli grontapo foeloe nanga dem goedoe vo joe.

25. Da zoutwatra disia, disi de so bigi en bradi, pee so meni sani de kruipi na ini, bigi meti nanga pikinwan, dem no de vo teli srefi.

26. Pee dem sipi de waka toe, en da Leviatan, disi joe ben meki, vo prei na ini watra.

27. Dem alamala de wakti joe, vo joe gi dem njanjam na reti tem.

28. Te joe gi dem sani, dan dem de piki sani; te joe hopo

joe han, dan dem kisi ala boen-sani nofo.

29. Te joe kibri joe fesi, dem sreki; te joe teki poeloe da bro vo dem, wantem dem de dede, en dem tron baka da srefi doti, di dem ben de.

30. Te joe seni joe geest na doru, wantem dem kisi liebi; joe meki da fasi vo heeli grontapo kom njoe njoe.

31. Da glori vo Masra moese tan tee vo alatem; Masra moese plisiri nanga dem wroko vo hem hanoë.

32. Te hem loekoe grontapo, wantem gron de bevi; te hem meli dem bergi, dem bigin vo smoko.

33. Mi sa singi Masra mi heeli liebitem; mi Gado mi sa prijze, so langa mi sa de.

34. Te mi membre en taki vo hem, dati sa switi. Nanga Masra mi sa plisiri.

35. Dem zondaar moese lasi komoto na grontapo, en dem godlooze soema no moese de moro. Prijze Masra, joe, mi zieli! Halleluja.

PSALM 105.

Tori vo dem ouroe avoo.

1. **T**AKI Masra tangi, en kali hem nem; meki ala piple kom sabi dem wroko vo hem!

2. Singi hem, prijze hem; taki vo ala hem wonderwroko!

3. Meki oen srefi bigi nanga da santa nem vo hem; meki

dem soema hatti plisiri, disi de zockoe Masra!

4. Haksi vo Masra en vo hem kragti; zockoe hem fesi alatem!

5. Membre ala hem wonderwroko, disi hem ben doe; (membre) dem wondermarki vo hem, en fa hem mofo ben kroetoe reti alatem!

6. Oenoe, disi de vo da siri vo hem knegti Abraham; oen pikien vo Jakob, disi Masra ben teki vo hem.

7. Hem de Masra, da Gado vo wi; hem de kroetoe alasani na heeli grontapo.

8. A de membre hem verbontoe teego, en da woord, disi a ben taki tee vo doezend avoo;

9. Da verbontoe, disi a ben meki nanga Abraham, en da sweri (disi a ben sweri) gi Isaak.

10. En a potti dati vaste gi Jakob vo wan wet, en gi Israel vo wan verbontoe, disi tan vo alatem;

11. Di a taki: Mi sa gi joe da kondre Kanaan, vo a moe de vo joe srefi.

12. Datem dem ben de weiniki soema nomo; troe, toemoesi weiniki; en dem ben de vreemde soema na ini (da kondre).

13. En dem ben verhuizi, komoto na da *wan* piple, go na wan trawan; komoto na da *wan* koningkondre, go na wan trawan.

14. Hem no gi wan soema pasi vo doe dem ogri, ma a strafoe som koning srefi vo dem hede, (di a taki :)

15. No meli da soema, disi mi ben zalvoe, no trobi dem profeti vo mi !

16. En a kali wan hangri-tem kom na kondre, a poeloe ala brede krin krin.

17. A seni wan soema go na dem fesi, da Josef, disi dem ben seli leki wan slavoe.

18. Dem potti hem foetoe na boeje ; banditi dem ben veri gi hem na hem skin,

19. Tee na da tem, disi da woortoe vo hem ben kom (reti), en da taki vo Masra ben krin hem doro doro.

20. Now koning seni soema go loesoe hem ; da masra vo dem piple meki dem gi hem fri.

21. A potti hem vo masra na ini hem hoso, en vo granman, meki a loekoe ala hem goedoe ;

22. Meki a komandeeeri dem (tra) granman vo hem so leki hem wani, en meki a leri dem gransoema vo hem, vo dem kisi verstand.

23. Na baka Israel srefi kom na Egipti, en Jakob kom liebi na da kondre vo Ham leki wan vreemde soema.

24. En a meki hem piple kom gro vo troe ; a meki dem kom tranga, moro leki dem vijanti vo dem.

25. A ben draai dem (Egip-tisoema) hatti, meki dem no

lobbi hem piple moro, meki dem sori dem knegti vo hem falsifasi.

26. Dan hem seni hem knegti Moses go, nanga Aaron, disi hem ben verkiezi.

27. We, dem doe dem marki vo hem na dem soema mindri ; wonderwroko dem doe na da kondre vo Ham.

28. Hem seni doengroe kom, meki a kom doengroe ; en dem no ke vo hem woord.

29. A meki da watra vo dem tron broedoe, en dem fisi a kili.

30. Da kondre vo dem meki toemoesi foeloe todo, dem doro tee na ini dem koning kamera srefi.

31. Hem taki nomo, wantem ala soortoe flei kom ; loso ben de na da heeli buurti vo dem.

32. A meki da areen vo dem tron hagla ; flamfaja kom na dem kondre.

33. Dem druiviboom a fom toe, nanga dem figaboom ; en dem boom, disi marki dem kondre, a broko.

34. Hem taki nomo, wantem sprinkhaan kom nanga so meni tra worom, dem no ben de vo teli srefi.

35. Dem njam ala groentoe na dem kondre, en dem vroektoe vo dem gron dem njam toe.

36. So srefi a kili ala fosi pikien na dem kondre, dem fosiwan vo ala dem kragt.

37. En a tjari dem komoto nanga zilver en goutoe ; en no wan malengriwan no ben de na mindri dem famili.

38. Egipti ben blijti, di dem gowei ; bikasi da skreki vo dem kom fadom na dem tapo.

39. A bradi wan wolkoe, vo tapo dem, en wan faja, vo gi letti na neti.

40. Dem soema begi, wantem hem seni pikin fowloe (anamoe) kom ; a meki dem njam dem bele foeloe nanga hemelbrede.

41. A hopo da klipstoon, wantem watra ron komopo na ini, a waka dem drei plesi doro, leki wan riba.

42. Bikasi a membre da santa pramisi vo hem na hem knegti Abraham.

43. Da so a tjari hem piple komopo nanga plisiri ; dem, disi hem ben verkiesi, (a tjari) na wan reti plisiri fasi.

44. En a gi dem dem kondre vo dem heiden, meki dem teki san disi dem piple ben wroko vo dem srefi.

45. Vo dem moe holi dem gebod vo hem, kibri dem wet vo hem. Halleluja.

PSALM 106.

Vo da ongehoorzaam vo dem tata.

1. **H**ALLELUJA ! Prijze Masra ; bikasi hem de so boen ; hem gnade go doro tee alatem.

2. Hoesoema sa man, vo

taki reti vo dem kragti wroko vo Masra ? hoesoema kan verteli alasoni reti, fa hem de bigi ?

3. Blesi vo dem, disi lobbi vo holi reti kroetoe, en disi doe geregtigheid alatem !

4. Masra, membre mi nanga da lobbi, disi joe lobbi joe piple ! kom loekoe mi nanga da helpi vo joe !

5. Meki mi kan si da boen liebi vo dem soema, disi joe ben verkiesi vo joe ; meki mi plisiri, te mi si da plisiri vo joe piple ; meki mi blijti vo da porsi vo joe.

6. Wi ben doe zondoe, so srefi dem tata vo wi ; kroekoe-toesani nanga ogrisani wi ben doe.

7. Dem tata vo wi na Egipti no ben ke vo dem wonderwroko vo joe ; dem no ben membre ala da foeloe gnade vo joe, en dem no ben gi jesi na sei da bigi zoutwatra, da redi zee.

8. En tog hem ben helpi dem vo hem nem hede, vo a meki soema kom sabi hem kragti.

9. A krasi da redi zee, wantem a kom drei ; en so a tjari dem da dipi plesi doro, leki na ini woestijn.

10. En a verloesoe poeloe dem na da soema han, disi ben habi ogrihatti vo dem ; na dem vijanti han a ben poeloe dem.

11. Da watra kom tapo dem

vijanti krin krin ; no wan vo dem ben libi abra.

12. Now dem kom bribi hem woortoe ; dem singi en prijze hem.

13. Jete hesi dem kom vergiti dem wroko vo hem, dem no wakti hem rai ;

14. Ma da luste kom moro dem na woestijn, en dem tesi Gado na ini da biribiriplesi.

15. Hem gi dem dasani, disi dem ben hangri ; ma a meki da teering-ziki kom na ini dem zieli.

16. Dem djaloesoë toe na Moses tapo na ini da kampoe, en na Aaron tapo, da santawan vo Masra.

17. Grontapo hopo hem mofo, a swali Datan, a beri da heeli hipi vo Abiram.

18. Wan faja kom bron na dem mindri ; en wan flam bron en pori dem godlooze soema.

19. Dem meki wan pikin kow na tapo da bergi Horeb, en so dem aanbegi da popiki, disi dem ben smelti, meki.

20. Da so dem kenki da glori vo dem, meki a tron leki wan kow, disi njam grasi.

21. Dem vergiti Gado, da Helpiman vo dem, disi ben doe so bigi sani na Egiptikondre,

22. En wonderwroko na da kondre vo Ham, en skrekisani na da redi zee.

23. Vo da hede a taki, hem sa pori en kili dem krin krin ; ma Moses, da moro boen vriend vo hem, go tanapoe na hem

fesi leki mindriman, vo tapo da hattibron vo hem, meki a no pori dem.

24. Dem veragti da mooi kondre toe, dem no bribi hem woortoe,

25. Ma dem knoroe na ini dem tenti, en dem no gi jesi na da stem vo Masra.

26. Vo da hede hem hopo hem han na dem tapo, (a swerigi dem) taki, hem sa kili dem na woestijn ;

27. So srefi hem sa trowei da siri vo dem tee na mindri dem heiden, meki dem panja na dem kondre.

28. Dem go holi toe nanga Baal Peor, en dem njam dem dedesoema ofrandi.

29. Da so, nanga da (takroe) doe vo dem, dem meki Masra hatti kom bron, en da pina kom na dem tapo, kili foeloe vo dem.

30. Now Pinehas hopo, a holi wan kroetoe, en dati meki da pina zakka.

31. We, dati Masra ben loekoe leki hem geregtigheid tee vo alatem teego.

32. Na baka dem meki hem hatti kom bron ageen na da trobiwatra, en Moses srefi kom na trobi toe vo dem hede.

33. Bikasi dem ben trobi hem zieli so, tee a taki wan toe drie woortoe nanga hem mofo disi a no ben prakseeri reti.

34. Dem no ben kili dem heiden toe, en tog Masra ben taki, dem moese doe dati.

35. Ma dem go moksi en bemoeje nanga dem heiden, en dem leri dem wroko vo dem.

36. Dem dieni dem kroekoetoe gado vo dem (heiden); en dati ben tron wan trapoe gi dem.

37. En buitidi dati dem slagti dem manpikien nanga dem oemanpikien gi dem didiebri.

38. Dem trowei onnoozloe soema broedoe, da broedoe vo dem manpikien en vo dem oemanpikien, disi dem ben tjari leki wan ofrandi gi dem kroekoetoe gado vo Kanaan; en so dem vlaka da kondre nanga broedoe-zondoe.

39. Dem doti dem srefi nanga dem wroko vo dem han srefi; dem hoeroe nanga alasani, disi dem doe.

40. We, dati meki da hatti vo Masra teki faja na hem piple tapo, a kom viste vo da porsi disi de vo hem srefi.

41. En a gi dem abra na ini hanoe vo dem heiden, meki dem soema, disi no lobbi dem, kom masra na dem tapo.

42. Dem vijanti kwinsi dem vo troe, dem dwingi dem reti reti na ondro dem duim.

43. Nofotron hem ben helpi dem, ma dem ben meki hem hatti kom bron ageen nanga da prakseeri vo dem, en da ogridoe vo dem ben meki dem kom de kaba.

44. En tog a si da benaawtoe vo dem, di a jeri da krei vo dem.

45. En vo da boen vo dem hede a membre hem verbontoe, en a kom hati hem, vo di a habi so toemoesi boenhatti.

46. Vo da hede a meki dem finni sarihatti toe na ala dem soema fesi, disi dem ben de slavoe vo dem.

47. Masra, wi Gado, helpi wi; meki wi kom makandra baka, komoto na dem heiden mindri, vo wi kan taki joe santa nem grantangi, prijze joe glori.

48. Grantangi vo Masra, da Gado vo Israel, tee vo alatem teego! Ala piple moe taki: Amen, Halleluja.

PSALM 107.

Wan tangipsalm vo da verloesoe, disi Masra ben verloesoe dem soema vo hem na ini ala soortoe nootoe nanga hebi.

1. **P**RIJZE Masra! bikasi hem de so boen; hem gnade go dorotee vo alatem.

2. So *dem* soema moe taki, disi Masra ben verloesoe, disi hem ben poeloe na dem vijanti hanoe;

3. En disi hem ben tjari kom makandra, komoto na so meni kondre, vo oostsei en vo westsei, vo noordsei en vo zeekantisei;

4. Dem, disi ben verdwale na woestijn, pee no wan reti pasi ben de; dem no finni wan foto, pee dem kan liebi.

5. Dem ben de nanga

hangri en nanga dreiwatra ;
dem zieli kom flauw krin krin.

6. Ma di dem krei na Masra
na ini dem nootoe, hem poeloe
dem na ini da benauwtoe.

7. En a tjari potti dem na
tapo wan reti pasi, vo dem go
na da foto, pee dem kan liebi.

8. We, *dem* moese prijze
Masra vo hem boenhatti, en
vo dem wonderwroko vo hem,
disi hem de doe na soema.

9. Bikasi hem meki da zieli,
disi dreiwatra, kisi nofo ; en da
zieli, disi de nanga hangri,
hem de foeloe nanga ala boen-
sani.

10. Dem, disi ben sidom na
ini doengroe en na ini da
skaduwe vo dede, dem ben de
na boeje, na ondro dwingi en
nanga isri ;

11. Vo di dem no ben gi
jesi na dem gebod vo Gado, en
da wet vo da moro Heiwan
dem veragti.

12. Vo da hede a ben zakka
dem hatti nanga hebi wroko ;
dem fadom, en no wan helpi-
man ben de.

13. Ma di dem krei na Masra
na ini dem nootoe, a kom helpi
dem, poeloe dem na ini dem
benauwtoe.

14. A tjari dem komoto na
ini da doengroe en na ini da
skaduwe vo dede, en a broko
dem boeje.

15. We, *dem* moese prijze
Masra vo hem boenhatti, en
vo dem wonderwroko vo hem,
disi hem de doe na soema.

16. Bikasi hem ben broko
dem koproe doroe, en dem isri
doroe a ben koti na piesi
piesi.

17. Dem lauman kom na
pina, vo di dem no ben gi jesi,
en vo dem ongeregtheid
hede.

18. Dem zieli ben viste vo
ala njanjam, en dem ben kom
klosibe na dem poortoe vo
dede.

19. Ma di dem krei na
Masra na ini dem nootoe, a
kom helpi dem, poeloe dem na
ini dem benauwtoe.

20. A seni hem woortoe
kom, meki dem kom boen, en
a poeloe dem na ini da pori-
fasi vo dem.

21. We, *dem* moese prijze
Masra vo hem boenhatti, en
vo dem wonderwroko vo hem,
disi hem de doe na soema.

22. Meki dem meki tangi-
ofrandi, verteli dem wroko vo
hem nanga bigi plisiri.

23. Dem, disi ben waka na
zoutwatra nanga sipi, vo doe
negosi na tapo dem bigi
watra ;

24. Disi ben si dem wroko
vo Masra, nanga dem wonder-
wroko vo hem na tapo da bigi
watra.

25. Bikasi te hem taki,
wantem stormwinti hopo, disi
meki dem prana vo zoutwatra
kom krasi.

26. Dem hopo go tee na
hemel, en dem zakka na ondro
tee na ini dem moro dipi plesi ;

dem zieli smelti vo da bigi benauwtoe.

27. Dem draai en seki leki wan droengoeman, dem no sabi moro, san vo doe.

28. Ma di dem krei na Masra na ini dem nootoe, a kom helpi dem, poeloe dem na ini dem benauwtoe.

29. A meki da storm zakka en dem prana vo da zoutwatra kom kouroe krin krin.

30. Now dem blijti en dem hatti kouroe, di Masra ben tjari dem kom na sjoro, so leki dem ben wensi.

31. We, *dem* moese prijze Masra vo hem boenhatti, en vo dem wonderwroko vo hem, disi hem de doe na soema.

32. Dem moe gi hem bigi nem na ini da gemeente vo da piple, en na ini da vergadering vo dem gransoema dem moe prijze hem.

33. Hem meki dem riba tron woestijn, en dem watrafontein de tron wan drei gron.

34. Wan boen kondre, pee sani de gro mooi, de tron wan zoutoe gron, vo da ogridoe hede vo dem soema, disi de liebi dapee.

35. Hem meki da woestijn tron wan watrahoru, en da drei gron tron wan watrafontein.

36. Na dapee a meki dem soema go liebi, disi de nanga hangri, vo dem meki wan foto, pee soema kan liebi ;

37. Vo dem sai siri na dem

gron, plani druividjari, disi de meki vroektoe ala jari.

38. En hem blesi dem tee dem kom foeloe vo troe ; so srefi a meki dem meti no kom weiniki.

39. Na baka dem kom weiniki ageen en na ondro dwingi, nanga da kwinsi nanga nootoe nanga sari.

40. A tjari sjem kom na dem gransoema tapo, meki dem verdwale na woestijn, pee no wan pasi de.

41. Ma dem mofina soema a de hopo, poeloe na ini da nootoe, meki hem famili kom de leki wan hipi skapoe.

42. Dati dem opregti soema sa si, en dem sa plisiri, ma ala ongeregthigheid sa tapo hem mofu.

43. We, hoesoema koni dan so? Meki a holi kibri dati (na ini hem hatti) en dem sa potti membre toe na tapo ala da bigi boenhatti vo Masra.

PSALM 108.

Wan tangi-nanga wan begi-psalm.

1. Wan psalm nanga singi vo David.

2. **O** GADO, mi hatti de klari ; mi sa singi en prei ; mi glori toe (sa helpi).

3. Wieki dan, psalm nanga harpoe ! mi srefi sa wieki vroekoe mamantem.

4. Mi sa prijze joe, mi Masra, na mindri dem piple, en mi sa

singi psalm gi joe na mindri dem naatsie.

5. Bikasi joe gnade de bigi tee a pasa dem hemel, en joe waarheid kisi tee na dem moro hei wolkoe.

6. Hopo joe srefi, o Gado, tee na tapo dem hemel, meki joe glori panja na heeli grontapo ;

7. Vo dem lobbiwan vo joe kom verloesoe ! Helpi wi nanga joe reti han, en jeri wi !

8. Gado ben taki tee na ini hem santa plesi ; vo dati mi plisiri ; mi sa plati Sikem, nanga da lage gron vo Sukot mi sa marki.

9. Gilead de vo mi ; Manasse de vo mi ; Efraim de da kragti vo mi hede ; Juda de mi granman ;

10. Moab de mi wasibeki ; na Edom tapo mi sa hiti mi soesoe ; na Filistri-kondre tapo mi sa bari en plisiri.

11. Hoesoema sa tjari mi go na ini wan vaste plesi ? Hoesoema sa kom nanga mi na Edom ?

12. A no joe sa doe dati, mi Gado, joe disi ben verstootoe wi ? en joe, mi Gado, disi no ben go na feti nanga dem soldati vo wi ?

13. We, helpi wi na ini wi benauwtote ; bikasi liebisoema helpi de vo soso.

14. Nanga Gado wi sa doe bigi wroko ; bikasi hem sa trapoe dem vijanti vo wi na ondro.

PSALM 109.

Vo dem vijanti vo da Messias.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

O GADO, joe, di mi de prijze, no tapo joe mofoso !

2. Bikasi dem godlooze soema mofonanga dem falsi soema mofohopo na mi tapo ; dem ben taki na mi taponanga leitongo.

3. Nanga hati mofodem romboto mi ; troe, dem ben feti nanga mi, zondro mi ben doe dem wansani.

4. Di mi lobbi dem, dati meki dem de mi vijanti ; ma mi ben holi mi begi.

5. Dem ben pai mi ogri vo boen, dem habi ogrihatti vo mi, di mi lobbi dem.

6. Potti wan godlooze soema na so wan soema tapo ; meki Satan tanapoe na hem reti han !

7. Te a kom na kroetoe, meki hem kisi foutoe, en da begi vo hem moe de wan zondoe !

8. Dem dei vo hem moese kom weiniki ; en wan trawan moese kom na hem wroko !

9. Dem pikien vo hem moe lasi dem tata, en hem wefi moe tron weduwe !

10. Dem pikien vo hem moc waka jajo, begi moni, na dem broko en pori hoso vo dem srefi dem moe zoekoe dem brede.

11. Da soema, disi ben leni hem moni, moe teki ala hem sani, en vreemde soema moese foefoeroe hem goedoe.

12. No wan soema moe de, disi doe hem boen, en no wan soema moe sari vo dem pikien vo hem, disi lasi dem tata !

13. Dem famili vo hem, disi kom na hem baka, moese dede alamal; dem nem moese lasi krin krin na da tweede loo.

14. Masra moe membre da ongerechtigheid vo dem tata vo hem alatem, en da zondoe vo hem mama no moe figi poeloe !

15. Dem moe de alatem na Masra fesi; hem no moe meki no wan soema membre dem moro na grontapo;

16. Vo di hem srefi no ben habi sarihatti nanga trawan, ma a ben de na da poti en mofina soema baka, disi ben de nanga sari, en a zoekoe vo kili hem.

17. A ben zoekoe da vloekoe, we, meki a kom na hem tapo ! Da blesi a no ben wani : we, meki a tan farawei vo hem !

18. Di a ben weri vloekoe leki hem klosi : we, meki a go tee na ini hem bele, leki watra, en leki olie na ini ala hem boon.

19. Dati moe de leki wan klosi, disi a teki, vo tapo hem skin, en leki wan banti, disi a gespi na hem bele alatem !

20. So Masra moe pai dem soema, disi ben hopo vo tapo mi nanga dem, disi de taki ogri vo mi zieli.

21. Ma joe, mi Masra Gado, moe de nanga mi vo joe nem hede; helpi mi, vo joe switi gnade hede !

22. Bikasi mi de poti en mofina; mi hatti masi na mi ini.

23. Mi lasi gowei leki wan skijn de gowei; dem de jagi mi rontoe leki wan sprinkhaan.

24. Mi knie kom zwaki vo da fasten, di mi de holi; en mi skin kom mangri, a no habi fatoe.

25. En tog dem spotoe mi jete; te dem si mi, dem seki dem hede.

26. Helpi mi, Masra, mi Gado; verloesoe mi vo joe gnade hede;

27. Meki dem kom si, taki, da joe hanoe doe dati; joe srefi, mi Masra ben doe dati.

28. Alwasi dem de vloekoe, tog joe moese blesi; alwasi dem hopo, tog dem moese kisi sjem; ma joe knegti moe plisiri !

29. Dem vijanti vo mi moe lai nanga koskosi, leki dem weri wan klosi; dem moe tapo krin krin nanga sjem, leki nanga wan mantel.

30. Mi sa prijze Masra toemoesi nanga mi mofo; na foe-loe soema mindri mi sa prijze hem.

31. Bikasi hem sa tan na reti han sei vo da potiwan, vo a poeloe hem na dem soema hanoe, disi verdoem hem zieli.

PSALM 110.

Vo Kristus, da reti koning nanga profeti nanga grandomine vo wi.

1. Wan psalm vo David.

MASRA ben taki na mi Masra taki: Go sidom na mi reti hanoë, tee mi potti ala joe vijanti na ondro joe foetoe, leki joe foetoebangi!

2. Komopo, tee na Zion Masra sa seni da septer vo joe kragti kom (a sa taki): Joe moe de Masra na mindri dem vijanti vo joe!

3. Da dei, te joe sori joe bigi kragti, dan joe piple sa dieni joe nanga plisiri en nanga wan santa mooifasi; dem pikien vo joe sa kom gebore, leki da dow kom fadom na moesoe-dei.

4. Masra ben sweri, en dati no sa hati hem (a taki): Joe de wan domine vo teego, na fasi vo Melkisedek.

5. Masra de na joe reti hanoë: we, da dei, te hem hatti sa bron, hem sa fom en kili dem koning.

6. Hem sa holi kroetoe na mindri dem heiden, a sa meki ala plesi kom lai nanga dedesoema bonjon; a sa broko da soema hede, disi de masra vo wan bigi kondre.

7. Na pasi a sa dringi vo da kriki; vo da hede a sa hopo hem hede na tapo.

PSALM 111.

Wan tangipsalm vo ala dem blesi vo Gado.

1. **H**ALLELUJA! Mi sa prijze Masra nanga mi heeli hatti, na ini da ver-gadering vo dem opregti soema en na ini da gemeente.

2. Dem wroko vo Masra de bigi; en ala dem, disi de zoe-koe dem, de habi foeloe plisiri nanga dem.

3. Hem wroko habi majesteiti nanga glori, hem gerechtigheid de tan tee vo alatem.

4. A ben potti wan sani vo membre dem wonderwroko vo hem; Masra habi sarihatti nanga foeloe boenhatti.

5. A ben gi njanjam na dem soema, disi frede hem; tee vo alatem a de membre hem verbontoe.

6. A ben meki hem piple kom si da kragti vo dem wroko vo hem, vo a kan gi dem da porsi vo dem heiden.

7. Dem wroko vo hem han de waarheid nanga reti kroetoe; ala dem gebod vo hem de vaste.

8. En dem tan vaste teego alatem; bikasi a ben meki dem nanga waarheid en nanga opregtifasi.

9. A ben seni wan helpi kom gi hem piple, en a taki, hem verbontoe moese tan teego. Hem nem de santa en vo respeki.

10. Da frede vo Masra de

da bigin vo kisi koni ; ala dem, disi doe dem (gebod vo hem), habi wan boen verstand ; so wan soema sa habi wan boen nem teego.

PSALM 112.

Da boen liebi vo dem soema, disi de frede Gado.

1. **H**ALLELUJA ! Blesi vo da soema, disi de frede Masra, en disi habi bigi plisiri nanga dem gebod vo hem.

2. Da soema siri sa habi magti na grontapo ; dem famili vo dem opregti soema sa finni blesi.

3. Foeloe goedoe nanga ala boensani sa de nofo na ini so wan soema hoso, en da geregtigheid vo hem sa tan teego.

4. Gi dem opregti soema wan letti hopo na ini doengroe ; Masra habi sarihatti en foeloe boenhatti, en a de regtvaardiki.

5. Wan boen soema habi sarihatti vo trawan, en a de leni soema sani ; a meki ala hem sani moe de reti.

6. Troe, hem no sa seki teego ; wan regtvaardiki soema dem sa membre teego.

7. A no sa frede toe, alwasi a jeri wan ogri njoesoe. Hem hatti tan vaste, bikasi a de potti hem vertrouw na Masra tapo.

8. Hem hatti de kouroe en a no frede ; ma a sa si hem plisiri na dem vijanti vo hem.

9. A plati hem sani, gi potiman vo presenti ; hem geregtigheid sa tan teego ; hem kragti sa hopo nanga glori.

10. Dati da godlooze soema sa si, en hem hatti sa bron ; a sa kauw tifi, en a sa smelti gowei. Bikasi dasani, disi dem godlooze soema wensi, dati no sa kom so.

PSALM 113.

Gado lobbi dem soema, disi habi zakkafasi.

1. **H**ALLELUJA ! Oen knegti vo Masra, prijze hem, prijze da nem vo Masra !

2. Blesi vo da nem vo Masra, vo noja en tee vo alatem !

3. Tee dapee zon de hopo go, tee dapee a go na ondro, dem moe prijze da nem vo Masra.

4. Masra de hei, moro leki ala heiden ; en hem glori de hei, moro leki dem hemel.

5. Hoesoema de geersi Masra, wi Gado ? disi de liebi so hei,

6. En disi zakka hem srefi so tee a loekoe alasani, disi de na hemel en na grontapo.

7. A de hopo dem poti soema, poeloe dem na ini stofoe, en dem mofinawan a hopo, poeloe na ini tokotoko,

8. Vo meki dem sidom na sei dem granman, na sei dem granman vo hem piple.

9. Hem de meki wan oeman, disi no meki pikien, kom kisi

wan famili, a kom wan mama, disi hatti foeloe nanga plisiri.

PSALM 114.

Fa Masra ben tjari dem pikien vo Israel komoto na Egipti.

1. **D**I Israel komopo na Egipti, (di) da hosoo vo Jakob (komoto) na mindri vo wan piple, disi taki wan vreemde tongo;

2. Datem Juda ben kom de hem santa temple, en Israel tron hem kondre.

3. Da bigi zoutwatra si dati en a ron gowei; Jordan srefi draai baka.

4. Dem bergi djompo leki boko, en dem pikien bergi leki jonge skapoe.

5. We, joe zoutwatra, san ben doe joe, di joe ronwei so? en joe, Jordan, disi joe draai baka?

6. Oen bergi (san ben doe oen), disi oen djompo so leki boko? en oen pikin bergi, disi oen djompo leki jonge skapoe?

7. Grontapo, joe moe bevi na fesi vo Masra, na fesi vo da Gado vo Jakob;

8. Disi ben meki da klipstoon tron wan watrazee, en dem tra stoon ben tron wan watrafontein.

PSALM 115.

Dem kroekoetoe gado de noti.

1. **M**ASRA! no na *wi*, no na *wi*, ma na joe nem joe moe gi glori, vo joe gnade en waarheid hede!

2. Vo san hede dem heiden moe taki: Hoepee da Gado vo dem de now?

3. Tog wi Gado de na hemel; en hem kan doe, san a wani.

4. Dem kroekoetoe gado vo dem de zilver nanga goutoe, disi soema han ben wroko.

5. Dem habi mofo, ma dem no de taki; dem habi hai, ma dem no de si;

6. Dem habi jesi, ma dem no de jeri; noso dem habi, ma dem no de smeri;

7. Dem habi han, ma dem no de fassi sani; foetoe dem habi, ma dem no de waka; dem no de taki toe nanga dem neki.

8. We, dem, disi meki dem, moese kom so srefi leki dem de, nanga ala dem, disi potti vertrouw na dem.

9. Ma Israel moe potti vertrouw na Masra; hem de da helpi nanga da skild vo dem.

10. Da hosoo vo Aaron moe potti vertrouw na Masra; hem de da helpi nanga da skild vo dem.

11. Oenoe, disi frede Masra, potti oen vertrouw na Masra tapo; hem de da helpi nanga da skild vo dem.

12. Masra ben membre wi, en a sa blesi wi, a sa blesi da hosoo vo Israel, a sa blesi da hosoo vo Aaron.

13. A sa blesi dem, disi frede Masra, pikinwan nanga bigiwan.

14. Masra sa blesi oen moro

moro, oenoe nanga dem pikien vo oen.

15. Oenoe de dem soema, disi Masra ben blesi, hem disi benmeki hemel nanga grontapo.

16. Da hemel, troe, da hemel de vo Masra; ma grontapo? dati a ben gi na dem liebisoema pikien.

17. Dem dedesoema no sa prijze Masra, so srefi dem, disi zakka go na ondro kaba, pee no wan soema de taki wan woortoe.

18. Ma *wi* sa prijze Masra, now en tee vo alatem. Halleluja!

PSALM 116.

Wan tangipsalm.

1. **M**I plisiri, vo disi Masra ben jeri mi stem nanga ala mi djeme.

2. Bikasi hem de draai hem jesi gi mi, en vo da hede mi sa kali hem, begi na hem, so langa mi de.

3. Dem hoeje vo dede ben rontoe mi, en ala da pijn vo hel kom na mi tapo; na benauwtoe nanga jamer mi ben kom.

4. Ma mi kali da nem vo Masra (mi taki): Ke Masra, verloesoe mi zieli!

5. Troe, Masra ha boenhatti, en a de regtvaardiki; wi Gado habi sarhatti.

6. Masra de holi kibri dem onnoozloe soema; mi ben flauw krin krin, en tog a ben helpi mi.

7. We, mi zieli, kom kouroe baka; bikasi Masra ben doe joe boen vo troe.

8. Bikasi joe (mi Masra) ben poeloe mi zieli na ini dede, joe figi da watra na mi hai, en mi foetoe joe kibri, vo mi no naki hem.

9. We, now mi sa waka na fesi vo Masra, na ini da kondre vo dem liebiwan.

10. Mi ben habi bribi, en vo da hede mi ben taki; mi ben pina vo troe.

11. Mi ben taki na ini da hesihesi fasi vo mi taki: Ala soema de leiman.

12. San mi sa teki, vo pai Masra baka vo ala da boen, disi a ben doe mi?

13. Mi sa teki da beker vo da bigi helpi, preeki vo da nem vo Masra.

14. Dasani, disi mi ben pramisi, dati mi sa pai Masra now na fesi vo hem heeli piple.

15. Da dede vo dem santawan vo hem de bigi en waarti na Masra hai.

16. Ke Masra, troe, mi de joe knegti; mi de joe knegti, da manpikien vo joe oemanfoetoeboi. Joe ben loesoe dem boeje vo mi.

17. Mi sa tjari wan tangi-ofrandi kom gi joe, prijze da nem vo Masra.

18. Dasani, disi mi ben pramisi, dati mi sa pai Masra now na fesi vo hem heeli piple;

19. Na ini dem gadri vo da hoso vo Masra; reti mindri na

joe ini, o Jerusalem! Halle-
luja!

PSALM 117.

Vo da Messias en vo hem gnade-
kondre.

1. **O**EN heiden ala, singi
Masra; oen piple ala,
prijze hem!

2. Bikasi hem gnade de bigi
na wi tapo, en da waarheid
vo Masra go doro tee alatem.
Halleluja.

PSALM 118.

Wan tangipsalm vo ala da boen, disi
wi kisi nanga da pina vo Kristus.

1. **T**AKI Masra tangi, bi-
kasi hem de so boen,
en hem gnade go doro tee vo
alatem.

2. Israel moe taki now, taki,
hem gnade go doro tee vo
alatem.

3. Da hoso vo Aaron moe
taki now, taki, hem gnade go
doro tee vo alatem.

4. Ala dem, disi frede Masra,
moe taki now, taki, hem gnade
go doro tee vo alatem.

5. Na ini da benauwtoe mi
ben kali en begi Masra, en Mas-
ra ben jeri mi, a verloesoe mi.

6. Masra de nanga mi, vo
da hede mi no sa frede; san
liebisoema kan doe mi?

7. Masra de nanga mi na
mindri dem soema, disi helpi
mi; vo da hede mi sa habi mi
plisiri na tapo dem vijanti vo
mi.

8. A de moro boen, vo potti

vertrouw na Masra tapo, leki
vo potti vertrouw na liebi-
soema.

9. A de moro boen, vo potti
vertrouw na Masra tapo, leki
vo potti vertrouw na tapo dem
granman.

10. Ala heiden ben rontoe
mi; ma na nem vo Masra mi
fom dem, kili dem.

11. Dem ben rontoe mi na
ala sei; troe, dem rontoe mi
na ala sei; ma na nem vo Masra
mi fom dem, kili dem.

12. Dem ben rontoe mi leki
honiflei, ma dem dede leki wan
faja na ini makaboesi; na nem
vo Masra mi fom dem, kili
dem.

13. Dem skopoe mi tranga
vo troe, meki mi fadom; ma
Masra ben helpi mi.

14. Masra de mi kragti nan-
ga mi psalm, en a kom mi
Helpiman toe.

15. Da stem vo plisirisingi
en vo da bigi helpi de na ini
dem tenti vo dem regtvaardiki
soema; da reti han vo Masra
doe bigi wroko.

16. Da reti han vo Masra
hopo tee na hei; da reti han
vo Masra doe bigi wroko.

17. Mi no sa dede, ma mi
sa liebi, verteli dem wroko vo
Masra.

18. Masra ben fom mi troe,
ma a no ben gi mi abra vo
dede.

19. Hopo dem poortoe vo
gerechtigheid gi mi, vo mi go na
ini, taki Masra tangi!

20. Dati de da poortoe vo Masra, pee dem regtvaardiki soema sa go na ini.

21. Mi sa prijze joe, vo di joe ben jeri mi, en vo di joe ben de mi Helpiman.

22. Da stoon, disi dem basi ben trowei, taki a no waarti, hem tron da hoekoestoon.

23. Masra srefi ben doe dati, en a de wan wonderwroko na wi hai.

24. Dati de da dei, disi Masra ben meki; we meki wi plisiri en blijti na so wan dei!

25. Ke Masra, helpi now; ke Masra, meki alasani waka boen!

26. Blesi vo Hem, disi de kom na nem vo Masra! Wi de blesi oenoc, di de vo da hosoo vo Masra!

27. Masra de da Gado, disi de gi wi letti. We, tai dem feestofrandi nanga tetei, tee na dem toetoe vo da altari!

28. Joe de mi Gado, vo da hede mi sa prijze joe; ke mi Gado, mi sa gi joe bigi nem!

29. Prijze Masra, bikasi hem de so boen; hem gnade go doro tee vo alatem.

PSALM 119.

Vo da woortoe vo Masra.

1. **B**LESI vo dem, disi de liebi opregti, en disi de waka na ini da wet vo Masra!

2. Blesi vo dem, disi de holi dem woortoe vo hem, en disi

de zoekoe hem nanga dem heeli hatti!

3. Bikasi dem, disi de waka dem pasi vo hem, dem no sa doe ogri.

4. (Masra,) joe ben taki, wi moe doe san wi kan doe, vo holi dem gebod vo joe.

5. Ke, mi wensi, taki, dem pasi vo mi moese de so, vo mi doe dasani wawan, disi joe ben potti, vo wi doe!

6. Dan mi no sa kom na sjem, efi mi potti membre na ala dem gebod vo joe.

7. Te mi leri kaba, fa joe de kroetoe alasani nanga geregtigheid, dan mi sa prijze joe nanga wan opregti hatti.

8. Dasani, disi joe taki, mi sa doe; ma joe no moe libi mi krin krin!

9. Fa wan jonkman sa holi hem pasi krin? Efi a holi hem srefi, leki joe woortoe taki.

10. Mi de zoekoe joe nanga mi heeli hatti; ke, meki mi no misi dem gebod vo joe!

11. Mi ben kibri joe woortoe na ini mi hatti, vo mi no doe zondoe, pasa joe mofo.

12. Grantangi vo joe, mi Masra! We, leri mi alasani, disi joe ben potti, vo wi doe!

13. Mi de verteli nanga mi tongo, fa joe mofo de kroetoe alasani nanga reti.

14. Di mi waka da pasi vo dem woortoe vo joe, mi habi

moro plisiri, leki nanga ala soortoe goedoe.

15. Mi sa prakseeri dem gebod vo joe; na dem pasi vo joe mi sa loekoe.

16. Mi ha plisiri vo troe nanga ala dem boen leri vo joe; joe woortoe mi no sa vergiti.

17. Blesi joe foetoeboi, vo mi kan liebi, en vo mi holi kibri joe woortoe.

18. Hopo mi hai, vo mi kan si dem verwondroe sani, disi de na ini joe wet!

19. Mi de wan vreemde soema na grontapo; we, no kibri dem gebod vo joe na mi fesi!

20. Mi zieli masi krin krin vo da hangri, di mi de hangri vo sabi ala joe wani.

21. Joe de krasi en vloekoe dem bigimembre soema, disi ben draai, libi dem gebod vo joe.

22. We, poeloe mi na da sjem nanga veragti; bikasi mi ben holi dem woortoe vo joe.

23. Alwasi dem gransoema srefi ben sidom taki na mi tapo, tog joe knegti ben praktizeeri dem leri vo joe.

24. Nanga dem woortoe vo joe mi habi mi plisiri; na dem mi go teki rai alatem.

25. Mi zieli lidom, fassi na ini stofoe; we, gi mi liebi baka, leki joe ben pramisi!

26. Mi ben verteli joe dem pasi vo mi, en joe ben jeri mi; we, leri mi dem gebod vo joe!

27. Sori mi da pasi krin, di joe wani, mi moe waka; dan mi sa taki vo dem wonderwroko vo joe.

28. Mi zieli de smelti gowei vo verdrieti; we, hopo mi baka, leki joe ben pramisi!

29. Kibri mi vo da leipasi; tangi tangi, gi mi joe wet!

30. Mi ben verkiezi da pasi vo waarheid; dem leri vo joe mi ben teki, potti na mi fesi.

31. Mi de libi mi srefi abra na dem woortoe vo joe; ke Masra, no meki mi kom na sjem!

32. Efi joe troostoe mi hatti, dan mi sa waka da pasi vo dem gebod vo joe.

33. Masra, leri mi da pasi, di joe ben potti, vo mi moe waka, meki mi holi hem tee mi dede.

34. Gi mi verstand, vo mi holi joe wet; meki mi holi hem nanga mi heeli hatti!

35. Potti mi foetoe na tapo da pasi vo dem gebod vo joe; bikasi na dati tapo mi habi mi plisiri.

36. Tiri mi hatti, vo mi lobbi dem woortoe vo joe, en kibri mi vo da bigihaifasi!

37. Tapo mi hai, vo dem no loekoe na sososani; ma meki

mi finni liebi na tapo dem pasi vo joe !

38. Meki joe knegti si, da woortoe vo joe de troe troe (joe knegti), disi respekti joe !

39. Kibri mi, vo mi no kom na da sjem, di mi frede ; bikasi dem wet vo joe de boen.

40. Loekoe, mi hangri vo dem leri vo joe ; we, meki mi finni liebi nanga joe geregtigheid !

—————

41. Masra, meki joe gnade kom na mi tapo ; helpi mi, so leki joe ben pramisi ;

42. Vo mi habi wansani, vo piki da soema baka, disi de kosi mi ; bikasi na joe woortoe tapo mi de potti mi vertrouw.

43. No teki poeloe da woortoe vo waarheid krin krin na mi mofo ; bikasi joe kroetoe mi de wakti.

44. Mi sa holi joe wet teego, ala alatem.

45. Mi sa waka fri, zondro wansani trobi mi ; bikasi mi de zoekoe dasani, disi joe wani.

46. Na fesi vo dem koning srefi mi sa taki vo dem woortoe vo joe, mi no sa sjem.

47. Mi sa habi mi plisiri nanga dem gebod vo joe, di mi lobbi.

48. Mi sa hopo mi han tee na dem gebod vo joe, di mi lobbi ; en mi sa potti membre na dem leri vo joe.

—————

49. We, membre da woortoe, disi joe ben taki na joe knegti ; bikasi joe srefi meki mi potti mi vertrouw na hem tapo !

50. Dati de mi troostoe na ini da mofinafasi vo mi ; bikasi joe woortoe ben meki mi finni liebi.

51. Dem bigimembre-soema ben spotoe mi toemoesi, ma tog mi no ben libi da wet vo joe.

52. Masra, te mi membre, fa joe ben tiri alasani vo sinsi ouroetem, dan mi de meki mi hatti kom kouroe.

53. Mi hatti ben kom bevi vo troe vo dem godlooze soema hede, disi libi da wet vo joe.

54. Dem gebod vo joe mi ben singi na ini da hoso, pee mi ben liebi leki wan vreemde soema.

55. Masra, na neti mi ben membre joe nem, en mi ben holi kibri joe wet.

56. Dati ben de mi goedoe, vo di mi ben holi dem gebod vo joe.

—————

57. Mi ben taki : Masra, dati sa de mi porsi, vo mi holi dem woortoe vo joe.

58. Na joe fesi mi ben begi nanga mi heeli hatti : sari vo mi, leki joe ben pramisi !

59. Mi ben loekoe boen na dem pasi vo mi, en mi potti mi foetoe wanfasi nanga dem woortoe vo joe.

60. Mi ben meki hesi, mi

no ben draai, vo holi dem gebod vo joe.

61. Da hipi vo dem godlooze soema foefoeroe mi sani; ma tog mi no ben vergiti joe wet.

62. Na mindrineti mi hopo, vo taki joe tangi vo da reti kroetoe vo joe.

63. Mi lobbi ala dem soema, disi frede joe, en disi doe joe wani.

64. Masra, heeli grontapo foeloe nanga joe blesi; we, leri mi dem gebod vo joe!

65. Masra, joe ben doe joe foetoeboi foeloe boen, so leki joe ben pramisi.

66. We, leri mi, en gi mi boen prakseeri nanga reti verstand; bikasi mi de bribi dem gebod vo joe.

67. Bifo mi ben kom na pina, mi ben verdwale; ma now mi de holi joe woortoe.

68. Joe *de* boen en joe *doe* boen; we, leri mi alasani, disi joe wani, mi moe doe!

69. Dem bigimembre soema ben meki lei gi mi; ma tog mi de holi dem gebod vo joe nanga mi heeli hatti.

70. *Dem* hatti fatoe leki speki; ma mi habi mi plisiri nanga joe wet.

71. A de boen vo mi, disi mi ben kom na pina; bika nanga dati mi ben kom sabi joe wani.

72. Da wet vo joe mofo de moro waarti na mi, leki foeloe

doezend piesi goutoe ofoe zilver.

73. Joe han srefi ben meki mi, joe gi mi da fasi, di mi habi; we, gi mi verstand toe, vo mi leri dem gebod vo joe!

74. Dem soema, disi frede joe, sa si mi, en dem sa plisiri; bikasi mi ben potti mi vertrouw na joe woortoe tapo.

75. Masra, mi sabi, taki, ala kroetoe vo joe de reti; en disi joe ben fom mi, dati joe ben doe vo joe boenhatti hede.

76. We, meki joe gnade moe de mi troostoe alatem, so leki joe ben pramisi joe knegti!

77. Sari vo mi, meki mi kan liebi; bikasi nanga joe wet wawan mi de habi mi plisiri.

78. Dem bigimembre-soema moe kom na sjem; bikasi nanga lei dem ben kwinsi mi na ondro; ma *mi* de taki vo dem gebod vo joe.

79. Meki dem soema, disi frede joe en disi sabi dem woortoe vo joe, moe holi nanga mi!

80. Mi hatti moese de opregti na ini dem leri vo joe, vo mi no kom na sjem.

81. Mi zieli de hangri en krei vo si da helpi vo joe; na joe woortoe tapo mi de potti mi vertrouw.

82. Mi hai srefi hangri en krei vo dasani, disi joe ben

pramisi; en mi taki: Hoetem joe sa troostoe mi?

83. Bikasi mi tron leki wan leeri-zaka na ini smoko; ma tog mi no ben vergiti demsani, disisi joe ben potti, vo wi moe doe.

84. Hoe langa joe foetoeboi moe wakti? Hoetem joe sa holi kroetoe, pai dem soema, diside na mi baka so?

85. Dem bigimembre-soema ben diki horo, vo mi (fadom); dati no akordeeri nanga da wet vo joe.

86. Ala joe gebod de waarheid; ma *dem* de zoekoe mi nanga lei. Helpi mi!

87. Pikinmoro dem ben kili mi, poeloe mi krin krin na grontapo; ma mi no ben libi dem gebod vo joe.

88. Holi mi na liebi nanga joe gnade, dan mi sa holi kibri da getuigenis vo joe mofo.

89. Masra, joe woortoe tan vaste teego na ini hemel.

90. Da waarheid vo joe tan tee vo alatem. Joe ben potti da fundamenti vo grontapo, en so a sa tan.

91. Tee tidei alasani de so jete, leki joe ben potti dem; bikasi alasani moese dieni joe.

92. Efi joe wet no ben de mi plisiri, granwei kaba mi ben lasi na ini da pinaliebi vo mi.

93. Nooiti mi sa vergiti dem gebod vo joe; bikasi nanga

dem joe ben meki mi finni liebi.

94. Vo joe mi de; we, helpi mi; bikasi mi ben zoekoe dem gebod vo joe.

95. Dem godlooze soema ben wakti, vo dem kili mi; ma *mi* potti membre na dem woortoe vo joe.

96. Mi si, taki, alasani habi hem kaba; ma joe gebod de go doro.

97. Ke, fa mi lobbi da wet vo joe! Heeli dei mi de membre hem.

98. Dem gebod vo joe meki mi habi moro foeloe koni, leki dem vijanti vo mi de habi; bikasi dem (gebod) de nanga mi teego.

99. Mi habi moro foeloe verstand, leki ala dem meester vo mi; bikasi dem getuigenis vo joe mi de membre alatem.

100. Mi de voorzigtigti moro, leki dem ouroetem soema; bikasi mi ben holi kibri dem gebod vo joe.

101. Mi de dwingi mi foetoe, vo dem no waka ogri pasi, en vo mi holi joe woortoe.

102. Mi no ben libi dem reti pasi vo joe; bikasi joe srefi ben leri mi.

103. Dem woortoe vo joe ben tesi switi na mi mofo; dem de moro switi na mi tongo tapo, leki honi.

104. Dem gebod vo joe meki mi hai kom krin; vo da

hede mi no kan verdrage ala dem falsi pasi.

105. Da woortoe vo joe de wan lampoe gi mi foetoe, a de letti mi na pasi.

106. Mi ben sweri taki, mi sa holi kibri dem gebod vo joe gerechtigheid; en troe, dati mi sa doe.

107. Mi de toemoesi na pina; ke Masra, troostoe mi baka, leki joe ben pramisi!

108. Grantangi Masra, teki da ofrandi vo mi mofo, disi mi gi joe nanga mi heeli hatti; leri mi dem wet vo joe!

109. Mi zieli de na mi han alatem; ma tog mi no vergiti joe wet.

110. Dem godlooze soema ben seti trapoe gi mi; ma tog mi no ben draai, libi dem gebod vo joe.

111. Mi ben teki dem woortoe vo joe leki wan porsi tee vo alatem.

112. Mi pramisi na ini mi hatti, vo doe joe wani alatem teego.

113. Mi no lobbi dem falsi-hatti soema, ma joe wet mi lobbi.

114. Joe de mi kibriplesti en mi sild; na joe woortoe tapo mi de potti mi vertrouw.

115. Komoto na mi, oen ogri soema, meki mi holi dem gebod vo mi Gado!

116. Potti han gi mi, so leki joe ben pramisi, vo mi kan liebi! No meki mi kom na sjem, ala di mi hopoe de na joe tapo.

117. Gi mi tranga, vo mi kom boen baka; dan mi sa habi mi plisiri alatem nanga dem gebod vo joe.

118. Joe de trapoe en masi ala dem, disi draai, libi dem gebod vo joe; bikasi da bedriegi-wroko vo dem de lei soso.

119. Joe de figi poeloe ala dem godlooze soema na grontapo, leki skoema; vo da hede mi lobbi dem woortoe vo joe.

120. Mi frede vo joe tec mi heeli skin bevi; mi skreki vo da kroetoe vo joe.

121. Mi ben doe reti en gerechtigheid; we, no libi mi abra gi dem soema, disi de kwinsi mi!

122. Tan borgoe vo joe knegti, zoekoe da boen vo hem; no meki dem bigimembresoema kwinsi mi na ondro!

123. Mi hai hangri en krei vo si da helpi vo joe en da woortoe, disi joe gerechtigheid ben pramisi mi.

124. Doe nanga joe knegti so leki joe gnade finni vo boen; leri mi dem gebod vo joe!

125. Mi de joe knegti; we, gi mi verstand, vo mi kom sabi dem woortoe vo joe!

126. A tem, Masra, vo joe

hopo, doe wansani ; bikasi dem ben broko joe wet.

127. Vo da hede mi lobbi dem gebod vo joe, moro leki goutoe ; troe, moro leki fini goutoe.

128. Vo da hede mi respekti ala joe gebod, mi sabi, dem de reti na ala fasi, ma ala dem falsi pasi mi no lobbi.

129. Dem woortoe vo joe habi wan verwondroe fasi ; en vo da hede mi zieli de kibri dem.

130. Te wan soema kom sabi joe woortoe reti, dati meki hem hai kom krin, a meki dem onnoozloe soema srefi kisi verstand.

131. Mi ben hopo mi mofonanga djeme ; bikasi vo dem gebod vo joe mi ben hangri.

132. Loekoe na mi, en sari vo mi, so leki joe gewenti vo doe nanga dem soema, disi lobbi joe nem !

133. Meki dem foetoestapoe vo mi waka reti na joe woortoe baka ; no meki wan ongeregtigheid kom masra na mi tapo !

134. Poeloe mi na ondro tra soema dwingi ; dan mi sa doe ala joe wani.

135. Meki joe fesi skijn na joe foetoeboi tapo, en leri mi dem gebod vo joe.

136. Mi krei tee watra komopo na mi hai leki wan

riba, vo di dem no holi joe wet.

137. Masra, joe de regtvaardiki, en ala kroetoe vo joe de reti.

138. Dem woortoe vo joe joe de taki gi wi nanga geregtigheid en nanga waarheid toemoesi tranga.

139. A hati mi so tee pikinmoro mi dede, di (mi si) taki, dem vijanti vo mi vergiti joe woortoe.

140. Joe woortoe de krin doro doro, en joe knegti lobbi hem.

141. Mi de so pikin tee trawan de veragti mi ; ma tog mi no vergiti dem gebod vo joe.

142. Da geregtigheid vo joe de wan geregtigheid tee vo alatem ; en da wet vo joe de waarheid.

143. Benauwtoe nanga hebi kom na mi tapo, ma tog dem gebod vo joe de mi plisiri.

144. Dem getuigenis vo joe de reti en troe doro doro tee vo alatem ; we, gi mi verstand, vo mi liebi !

145. Mi ben krei nanga mi heeli hatti taki : Masra, jeri mi, meki mi doe ala joe wani !

146. Mi ben krei na joe taki : Helpi mi, vo mi holi kibri dem woortoe vo joe !

147. Vroekoe mamantem, bifo dei broko srefi, mi ben krei, taki: Na joe woortoe tapo mi ben potti mi vertrouw.

148. Na neti srefi mi hai hopo, vo prakseeri joe woortoe.

149. Jeri mi stem, vo joe gnade hede; Masra, troostoe mi baka, so leki joe gewenti!

150. Dem soema, disi de feti na ogri triki baka, dem de zoekoe vo kom klosibei na mi; ma dem de farawei vo da wet vo joe.

151. Ma joe, mi Masra, de klosibei; en ala joe gebod de waarheid.

152. Vo dem woortoe vo joe mi sabi granwei kaba, taki, joe srefi ben potti dem vaste, vo tan teego.

153. Loekoe da mofinafasi vo mi, en helpi mi; bikasi mi no ben vergiti joe wet.

154. Zoekoe mi reti en verloesoe mi; troostoe mi, so leki joe ben pramisi!

155. Da helpi vo joe de farawei vo dem godlooze soema; bikasi dem no zoekoe vo doe joe wani.

156. Masra, joe gnade de bigi vo troe; we, troostoe mi, so leki joe gewenti alatem!

157. Mi habi foeloe vijanti, disi de na mi baka, ma tog mi no libi dem woortoe vo joe.

158. Te mi si dem falsi soema, disi de doe trawan kroekoetoe, a de hati mi vo

troe, disi dem no holi joe woortoe.

159. Loekoe, fa mi lobbi dem gebod vo joe! Masra, troostoe mi, vo joe gnade hede!

160. Sinsi bigin joe woortoe de waarheid; en ala gebod vo joe gerechtigheid sa tan teego.

161. Dem gransoema de na mi baka, zondro vo mi ben doe dem iniwansani; ma mi hatti frede joe woortoe wawan.

162. Mi plisiri vo joe woortoe, leki wan soema, disi finni wan bigi goedoe.

163. Leitori mi no kan verdrage, mi no kan jeri dem, ma joe wet mi lobbi.

164. Sebitron ibriwan dei mi de prijze joe vo da reti kroetoe vo joe.

165. Dem, disi lobbi joe wet, habi bigi vrede; noti no kan doe dem ogri.

166. Masra, mi de wakti da helpi vo joe, en mi doe dem gebod vo joe.

167. Mi zieli holi dem woortoe vo joe, en mi lobbi dem toemoesi.

168. Mi ben holi dem gebod nanga dem woortoe vo joe; bikasi joe srefi de si ala mi pasi.

169. Masra, meki da krei vo mi kom na joe fesi, en gi

mi verstand, so leki joe ben pramisi mi !

170. Meki da djeme vo mi kom na joe fesi, en verloesoe mi, so leki joe ben pramisi mi !

171. Te joe ben leri mi dem gebod vo joe, dan mi mofo no sa kaba vo prijze joe.

172. Mi tongo sa taki nomo vo joe woortoe ; bikasi ala joe gebod de reti.

173. Meki joe han asisteeri mi ; bikasi mi ben verkiezi dem gebod vo joe.

174. Masra, mi de krei vo da helpi vo joe ; da wet vo joe de mi plisiri.

175. Meki mi zieli moe liebi, vo mi prijze joe ; meki da reti kroetoe vo joe helpi mi !

176. Mi de waka waka leki wan skapoe, joe moe zoekoe joe knegti ; bikasi mi no ben vergiti dem gebod vo joe.

PSALM 120.

David krei vo dem ogri soema.

1. Wan feestipsalm, vo singi na pasi.

MI ben krei na Masra na ini mi benauwtoe, en hem ben jeri mi.

2. Masra, helpi mi zieli, meki dem leimofa nanga dem falsi tongo soema moe kaba na mi baka.

3. San da falsi tongo sa gi joe ? ofoe san a kan doe gi joe ?

4. A de leki srapoe pijli vo

wan tranga soema, leki liebi krofaja vo janever-hoedoe.

5. Poti vo mi, disi mi de wan vreemde soema na Mesek, disi mi moe liebi na ini dem tenti vo Kedar !

6. Mi zieli ben liebi langa vo troe nanga dem soema, disi no lobbi vo holi vrede nanga trawan.

7. Mi lobbi vrede, ma te mi taki, nomo wantem dem bigin vo feti.

PSALM 121.

Masra de wakti Israel.

1. Wan feestipsalm, vo singi na pasi.

MI de hopo mi hai, loekoe na dem bergi, pee mi sa finni helpi.

2. Mi helpi de na Masra, disi ben meki hemel nanga grontapo.

3. Hem no sa meki joe foetoe glati, fadom ; hem, disi de wakti kibri joe, no sa djonko.

4. Troe, da waktiman vo Israel no sa djonko, a no sa slibi.

5. Masra de joe waktiman ; Masra de joe parasolo na joe reti han.

6. Zon no sa hati joe na dei, en moen no sa doe joe ogri na neti.

7. Masra sa kibri joe vo ala ogri ; hem sa kibri joe zieli.

8. Masra sa kibri joe, te joe go na doro, en te joe kom baka, na disi tem noja en tee vo alatem.

PSALM 122.

Da glori vo da foto Jerusalem.

1. Wan feestipsalm vo David, vo singi na pasi.

MI plisiri, te dem taki gi mi taki : Meki wi go na ini da hoso vo Masra !

2. O Jerusalem ! wi foetoe tanapoe na ini dem poortoe vo joe.

3. Jerusalem dem bouw vo wan foto, disi voegoe boen makandra.

4. Na dapee dem famili de go, dem famili vo Masra, na da getuigenis vo Israel, vo taki da nem vo Masra grantangi.

5. Bikasi na dapee dem potti dem stoeloe vo holi kroetoe, dem stoeloe vo da hoso vo David.

6. We, begi, meki Jerusalem moe habi vrede ! Blesi vo dem, disi lobbi joe !

7. Vrede moe de na inisei vo dem muur vo joe, en boen liebi na ini dem koninghoso vo joe !

8. Vo dem brara vo mi nanga dem kompe vo mi, vo dem hede mi sa taki now taki : Vrede moe de na joe ini !

9. Vo da hoso vo Masra, wi Gado hede, mi sa zoekoe ala boen vo joe.

PSALM 123.

Da troostoe vo dem bribisoema.

1. Wan feestipsalm, vo singi na pasi.

MI de hopo mi hai tee na joe, disi de liebi na ini dem hemel.

2. Loekoe, leki dem foetoeboi hai de wakti da hanoe vo dem masra, en leki dem oemanfoetoeboi hai de wakti dem hanoc vo dem missi ; da so wi hai de wakti Masra, wi Gado, tee a sa sari vo wi.

3. Masra, sari vo wi ! sari vo wi, bikasi dem veragti wi tee wi kom weri kaba.

4. Wi zieli kom habi nofo vo troe vo da koskosi vo dem spotoeman, en vo da veragti, disi dem bigimembre-soema de veragti wi.

PSALM 124.

Wan tangipsalm vo da helpi vo Masra.

1. Wan feestipsalm vo David, vo singi na pasi.

EFI Masra no ben de nanga wi, so Israel moe taki now ;

2. Efi Masra no ben de nanga wi, di dem soema ben hopo, kom na wi tapo :

3. Dem ben sa swali wi liebiliebi, di dem hatti ben de bron na wi tapo ;

4. Dem watra ben sa ron pasa wi abra ; bigi riba srefi ben pasa na abra wi zieli ;

5. Troe, toemoesi krasi watra ben sa pasa na abra wi zieli.

6. Grantangi vo Masra, disi no ben gi wi abra na dem tifi vo dem, meki dem kisi wi nanga tranga, foefoeroe wi !

7. Wi zieli ron komopo, leki wan pikin fowloe de komopo na da soema tetei, disi ben seti trapoe gi hem; da tetei broko, en wi komopo.

8. Da helpi vo wi de na da nem vo Masra, disi ben meki hemel nanga grontapo.

PSALM 125.

Da soema, disi habi reti hopoe, hem no sa kom na sjem.

1. Wan feestipsalm, vo singi na pasi.

DEM, disi potti dem ver-trouw na Masra tapo, dem de leki da bergi Zion, disi no de seki, ma a tan teego alatem.

2. Lekin dem bergi de rontoe Jerusalem, so srefi Masra de rontoe hem piple, na disi tem noja en tee vo alatem.

3. Bikasi da septer vo dem godlooze soema no sa tan vo alatem na tapo da sam, disi de vo dem regtvaardiki soema; vo dem regtvaardiki soema no moe langa dem han, vo doe kroekoetoe.

4. Masra doe boen na dem boen soema, en na dem, disi habi opregti hatti!

5. Ma dem, disi draai na sei, go na dem kroekoetoe pasi, *dem* soema Masra sa tjari gowei, moksi nanga dem, disi de wroko ongeregthigheid. Vrede sa de na Israel tapo.

PSALM 126.

Da krei vo dem Kristensoema sa tron plisiri.

1. Wan feestipsalm, vo singi na pasi.

DI Masra ben tjari dem soema vo Zion kom baka, disi ben de na ondro dwingi, na da tem wi ben tan leki soema, disi de drem.

2. Na da tem wi mofo ben foeloe nanga lafoe, en wi tongo nanga singi; na da tem dem ben taki na mindri dem heiden taki: Masra ben doe bigi wroko na dem soema disia.

3. Troe, Masra ben doe bigi wroko na wi mindri; vo dati wi plisiri.

4. Ke Masra, poeloe wi na ondro dwingi en tjari wi kom baka, lekin dem riba na zuidsei!

5. Dem, disi de sai nanga watra na hai, dem sa koti da njanjam nanga bigi plisiri.

6. Da soema, disi de tjari da siri go, di de vo sai, hem de waka go nanga krei; ma nanga plisiri vo troe a sa kom baka, tjari dem bosoe areisi vo hem.

PSALM 127.

Gado blesi moe doe alasani.

1. Wan feestipsalm vo Salomo, vo singi na pasi.

EFI Masra srefi no meki wan hoso, dan dem soema de wroko vo soso, disi de bouw hem. Efi Masra no wakti wan foto, dan da waktiman de wakti vo soso.

2. A de vo soso, disi oen de

hopo so vroekoe, sidom tee lati, njam oen brede nanga sari; bikasi na dem soema, disi hem lobbi, a de gi alasani leki na ini sliibi.

3. Loekoe, dem pikien de wan porsi vo Masra, en da vroektie vo wan oeman bele de wan paiman.

4. Leki dem pijli na ini han vo wan tranga soema, so srefi dem jonge mansoema de toe.

5. Boen vo da soema, disi habi hem pijlikokro foeloe nanga dem; dem no sa kom na sjem, te dem taki nanga dem vijanti vo dem na ini da poortoe (vo foto).

PSALM 128.

Da blesi vo wan vroom famili en hoso.

1. Wan feestipsalm, vo singi na pasi.

BLESI vo ibriwan soema, disi frede Masra, en disi de waka na hem pasi!

2. Bikasi joe sa njam dasani, disi joe hanoen ben wroko; joe sa ha boen liebi, en alasani vo joe sa waka boen.

3. Joe wefi sa de leki wan druiviboom na sei joe hoso, disi de meki foeloe druivi; en dem pikien vo joe sa de leki olijfiplantsoen, disi de rontoe joe tafra.

4. Loekoe, so wan blesi da soema sa finni troe troe, disi de frede Masra.

5. Tee vo Zion Masra sa blesi joe; en joe sa si da boen

vo Jerusalem ala dei vo joe heeli liebi.

6. Pikien vo joe pikien joe sa si; en vrede na Israel tapo.

PSALM 129.

Da pinaliebi vo da Kristenkerki.

1. Wan feestipsalm, vo singi na pasi.

DEM ben kwinsi mi so menitron sinsi mi jonge jari tem, so Israel kan taki now.

2. Dem ben kwinsi mi so menitron sinsi mi jonge jari tem; ma tog dem no ben kisi mi na dem ondro.

3. Dem tjapoeman ben tjapoe mi na mi bakasei, dem ben meki dem langa gotro dapee.

4. Masra de regtvaardiki; hem koti dem tetei vo dem godlooze soema.

5. Meki ala dem, disi no lobbi Zion, moese kom na sjem, meki dem draai baka!

6. Meki dem de leki da grasi na tapo dem dakki, disi kom drei, bifo soema loetoe poeloe hem!

7. Da soema, disi koti hem, no kan foeloe hem han nanga dati; so srefi da soema, disi tai dem bosoe, no kan foeloe hem heeli han.

8. So srefi dem, disi de pasa dapee, no moe taki: Da blesi vo Masra moe de nanga oenoe; wi de blesi oen na nem vo Masra.

PSALM 130.

Wan begi, vo Masra moe gi wi pardon
vo ala wi zondoe.

1. Wan feestipsalm, vo singi
na pasi.

NA ini dipi plesi mi de
krei na joe, mi Masra!

2. Masra, jeri mi stem; potti
jesi na da stem vo da djeme vo
mi!

3. Masra, efi joe wani holi
kibri na hede ala kroekoetoe;
ke Masra, hoesoema sa man vo
tan?

4. Ma joe de gi soema par-
don, meki dem moe frede joe.

5. Mi de wakti Masra, mi
zieli de wakti, en mi potti
vertrouw na hem woortoe tapo.

6. Mi zieli de wakti Masra,
moro leki dem soema, disi de
wakti, hoetem dei sa broko;
troe, moro leki dem, disi de
wakti, hoetem dei sa kom.

7. Israel moe potti vertrouw
na Masra tapo; bikasi Masra
ha boenhatti, en a lobbi toe-
moesi vo verloesoe soema.

8. Hem sa verloesoe Israel
toe, poeloe ala dem zondoe.

PSALM 131.

Vo da reti zakkafasi.

1. Wan feestipsalm vo David,
vo singi na pasi.

MASRA, mi hatti no ha-
bi heimembre, mi hai
no de loekoe na heisani; mi no
de bemoeje toe nanga dem bigi-
sani, disi hei toemoesi gi mi.

2. Troe, mi ben holi mi srefi
safri en tiri, leki wan pikien,
disi dem poeloe kaba na hem
mama bobi; mi zieli de leki
wan pikien, disi dem poeloe na
bobi kaba.

3. Israel moe potti hem ver-
trouw na Masra tapo na disi
tem noja en tee na alatem.

PSALM 132.

Vo da reti temple vo Masra.

1. Wan feestipsalm, vo singi
na pasi.

MASRA, ke membre Da-
vid, nanga ala da pina
vo hem;

2. Taki, a ben sweri gi Mas-
ra, en a ben pramisi da tranga
Gado vo Jakob, taki:

3. Troe, mi no sa go na
ondro da dakki vo mi hoso, mi
no sa go lidom na mi bedi tapo;

4. Mi no sa tapo mi hai, vo
slibi, mi no sa meki dem boeba
vo mi hai toeka makandra,

5. So langa mi no finni wan
plesti gi Masra, wan hoso vo da
tranga Gado vo Jakob.

6. Loekoe, wi ben jeri vo
hem na Efrata; wi ben finni
hem na ini dem gron na ini
boesi.

7. Meki wi go na ini dem
hoso vo hem, aanbegi na fesi
vo hem foetoebangi!

8. Hopo, Masra, kom na joe
tanplesti, joe nanga da kisi vo
joe kragt!

9. Meki dem domine vo joe
weri gerechtigheid vo dem kloisi,

en meki dem santawan vo joe djompo vo plisiri.

10. Vo joe foetoeboi David hede, grantangi ! no jagi da soema gowei, disi joe ben zalvoe !

11. Masra ben sweri wan troe troe sweri gi David, en dati hem no sa poeloe baka (a ben taki) : Vo da vroektoe vo joe skin mi sa teki *wan*, potti na joe troon tapo.

12. Efi dem pikien vo joe sa holi mi verbontoe en mi woortoe, disi mi sa leri dem, dan dem pikien vo *dem* toe sa sidom na joe troon tapo tee vo alatem.

13. Bikasi Zion Masra ben verkiezi, a ben wani teki hem vo hem tanplesi (a taki) :

14. Dapee de mi ruste teego ; dia mi sa liebi ; bikasi da plesi mi lobbi.

15. Mi sa blesi da njanjam vo dem reti reti, en na dem potiman vo dem mi sa gi brede nofo.

16. Mi sa meki dem domine weri boenfasi vo dem klosi, en dem santawan vo dem sa djompo vo plisiri.

17. Na dapee mi sa meki David kom bigi en tranga moro moro ; mi ben meki wan lampoe klari gi da soema, disi mi ben zalvoe.

18. Dem vijanti vo hem mi sa teki sjem weri gi ; ma na hem tapo a sa weri wan mooi kroon.

PSALM 133.

Vo da reti brara-lobbi en vo da gemeenskap, disi dem bribisoema de habi nanga makandra.

1. Wan feestipsalm vo David, vo singi na pasi.

LOEKOE, hoe switi en hoe plisiri dati, efi brara de liebi boen nanga makandra.

2. Dati de leki da moro boen smeriolie na Aaron hede tapo, disi de dropoe na ondro go na hem baroeba, na ini da baroeba vo Aaron ; disi de dropoe na ondro, go na ini dem zoom vo hem klosi ;

3. A de leki da dow vo Hermon, disi de dropoe na ondro go na tapo dem bergi vo Zion ; bikasi na dapee Masra taki, hem blesi moe de, en liebi tee vo alatem.

PSALM 134.

Vo da wroko vo dem domine.

1. Wan feestipsalm, vo singi na pasi.

HOPO, en prijze Masra, ala oen knegti vo Masra ; oenoe, disi tanapoe na ini da hoso vo Masra ala neti !

2. Hopo oen han na ini da santa plesi, en prijze Masra !

3. Masra, disi de na Zion, moese blesi joe ; hem, disi ben meki hemel nanga grontapo !

PSALM 135.

Wan tangipsalm.

1. **H**ALLELUJA ! Prijze da nem vo Masra !

Oen knegti vo Masra, prijze hem !

2. Oenoe, disi tanapoe na ini da hoso vo Masra, na ini dem gadri vo wi Gado hoso,

3. Prijze Masra ; bikasi Masra de so boen ; singi psalm gi hem nem, bikasi hem de switi.

4. Bikasi Masra ben verkiezi Jakob, taki, a moe de vo hem ; Israel moe de hem porsu.

5. Bikasi mi sabi, taki, Masra de bigi vo troe ; da Masra vo wi de bigi moro ala tra gado.

6. Alasani, disi Masra wani, dati hem doe na ini hemel en na grontapo, na ini zoutwatra en na ini ala dipi plesi.

7. Hem meki dem dampoe hopo, komopo na ala hoekoe vo grontapo, hem meki dem bliksem nanga da areen ; hem tjari da winti komopo na ini dem goedoe-kamera vo hem.

8. Hem ben kili dem fosi pikien na Egiptikondre, di vo liebisoema en di vo meti.

9. A ben seni bigi marki nanga wonderwroko kom na joe mindri, joe Egiptikondre, na Farao en na ala hem knegti tapo.

10. A ben fom foeloe kondre ; tranga koning a ben kili.

11. Sihon, da koning vo dem Amoritri, nanga Og, da koning vo Basan, nanga ala koning-kondre vo Kanaan ;

12. En da kondre vo dem a gi vo wan porsu gi hem piple Israel.

13. Masra, joe nem de go

doro teego ; Masra, dem de membre joe doro teego alatem.

14. Bikasi Masra sa kroetoe hem piple, en a sa sari vo dem knegti vo hem.

15. Dem kroekoetoe gado vo dem heiden de zilver nanga goutoe, disi liebisoema han ben meki.

16. Dem habi mofo, ma dem no de taki ; dem habi hai, ma dem no de si ;

17. Jesi dem habi, ma dem no de jeri ; dem no habi wan liebibro toe na ini dem mofo.

18. En *dem*, disi meki dem, dem de so srefi toe, nanga ala dem, disi potti vertrouw na dem tapo.

19. Joe hoso vo Israel, prijze Masra ! Joe hoso vo Aaron, prijze Masra !

20. Joe hoso vo Levi, prijze Masra ! Oenoe, disi frede Masra, prijze Masra !

21. Na Zion dem moe prijze Masra, disi de liebi na Jerusalem. Halleluja.

PSALM 136.

Wan tangipsalm moro.

1. **T**AKI Masra tangi, bikasi hem de so boen ; bikasi hem gnade de go doro teego !

2. Taki da Gado vo ala Gado grantangi ; bikasi hem gnade de go doro teego.

3. Taki da Masra vo ala Masra grantangi ; bikasi hem gnade de go doro teego.

4. (Prijze) Hem, disi de doe

bigi wonderwroko, hem wawan ; bikasi hem gnade de go doro teego.

5. Hem, disi ben meki dem hemel nanga verstand ; bikasi hem gnade de go doro teego.

6. Hem, disi ben bradi gron-tapo na abra dem (dipi) watra-horo ; bikasi hem gnade de go doro teego.

7. Hem, disi ben meki dem bigi letti ; bikasi hem gnade de go doro teego.

8. Da zon, vo tiri da dei ; bikasi hem gnade de go doro teego.

9. Da moen nanga dem staar, vo tiri da neti ; bikasi hem gnade de go doro teego.

10. Hem, disi ben fom dem Egiptisoema, di a ben kili dem fosi pikien vo dem ; bikasi hem gnade de go doro teego.

11. En a tjari Israel komopo na dem mindri ; bikasi hem gnade de go doro teego.

12. Nanga wan kragti han en nanga wan langa hanoe ; bikasi hem gnade de go doro teego.

13. Hem, disi ben plati da redi zee na toe piesi ; bikasi hem gnade de go doro teego.

14. En a meki Israel pasa doro dapee reti mindri ; bikasi hem gnade de go doro teego.

15. Ma Farao nanga hem heeli hipi a troesoe na ini da redi zee ; bikasi hem gnade de go doro teego.

16. Hem, disi ben tjari hem piple pasa da woestijn doro ;

bikasi hem gnade de go doro teego.

17. Hem, disi ben fom bigi koning ; bikasi hem gnade de go doro teego.

18. En nofo gran koning a ben kili ; bikasi hem gnade de go doro teego.

19. Sihon, da Amoritri koning ; bikasi hem gnade de go doro teego.

20. Nanga Og, da koning vo Basan ; bikasi hem gnade de go doro teego.

21. En da kondre vo dem a gi leki wan porsi ; bikasi hem gnade de go doro teego.

22. Leki wan porsi gi hem foetoeboi Israel ; bikasi hem gnade de go doro teego.

23. Hem, disi ben membre wi, di wi ben de so mofina ; bikasi hem gnade de go doro teego.

24. En a ben verloesoe wi, poeloe wi na ondro dem vijanti vo wi ; bikasi hem gnade de go doro teego.

25. Disi de gi ala liebisoema nanga meti njanjam ; bikasi hem gnade de go doro teego.

26. Taki da Gado vo hemel grantangi ; bikasi hem gnade de go doro teego.

PSALM 137.

Wan kreisingi vo dem pikien vo Israel, di dem ben de na Babel.

1. **N**A sei dem riba vo Babel wi ben sidom, en wi ben de krei, te wi ben kom membre Zion.

2. Dem harpoe vo wi wi ben hanga na dem boom, di de dapee.

3. Bikasi janda dem soema, disi ben holi wi leki katibo, taki, meki wi singi ; en dem, disi ben pina wi, ben wani, wi moe plisiri (dem taki) : Singi wan singi vo Zion gi wi !

4. (Ma wi taki :) Fa wi kan singi da singi vo Masra na ini wan vreemde kondre ?

5. O Jerusalem, bifo mi vergiti joe, mi reti han moe vergiti hem srefi.

6. Mi tongo moe fassi na ini mi mofo, efi mi no sa membre joe, efi mi no meki Jerusalem de da moro bigi plisiri vo mi.

7. Masra, membre dem pikien vo Edom da ogri dei vo Jerusalem, di dem ben taki : Broko hem ! broko hem krin krin, tee na gron !

8. O joe pikien vo Babel, disi sa go pori toe, blesi vo da soema, disi sa pai joe da ogri baka, disi joe ben doe na wi !

9. Blesi vo da soema, disi sa teki dem jonge pikien vo joe, broko en masi dem na wan klipstoon.

PSALM 138.

Wan tangipsalm.

1. Wan psalm vo David.

MI sa prijze joe nanga mi heeli hatti ; na fesi vo dem gado mi sa singi psalm gi joe !

2. Mi sa aanbegi na fesi vo

joe santa temple, prijze joe nem, vo joe gnade en vo joe waarheid hede ; bikasi joe ben meki joe woortoe bigi en grani, moro leki da heeli nem vo joe.

3. Da dei, di mi ben krei na joe, joe ben jeri mi ; joe ben gi mi tranga, nanga kragti na ini mi zieli.

4. Masra, ala koning vo grontapo sa prijze joe, te dem jeri dem woortoe vo joe mofo.

5. En dem sa singi vo dem pasi vo Masra ; bikasi da glori vo Masra de bigi.

6. Alwasi fa Masra hei, jete a de loekoe na dem tapo, disi habi zakkafasi ; ma dem heimembre-soema hem de sabi tee farawei.

7. Alwasi mi de waka na pina nanga trobi ini, tog joe de holi kibri mi liebi ; joe de langa joe hanoe, sori na tapo dem vijanti vo mi, disi de nanga hattibron ; joe reti han sa helpi en kibri mi.

8. Masra sa doro alasani gi mi ; Masra, joe gnade de go doro teego. We, no libi dem wroko vo joe han.

PSALM 139.

Masra sabi alasani.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

MASRA, joe tesi en fili mi doro doro, en joe sabi mi.

2. Joe sabi da sidom vo mi

nanga da hopo vo mi ; joe versta dem membre nanga prakseeri vo mi farawei.

3. Joe de romboto da waka nanga da lidom vo mi ; joe sabi ala mi pasi.

4. Te no wan woortoe de na tapo mi tongo jete, loekoe Masra, joe sabi alasani kaba.

5. Joe de rontoe mi na fesi-sei en na bakasei ; joe de holi joe han na mi tapo.

6. So wan sabi de wan dangrasani gi mi ; a hei toemoesi tee mi no kan kisi hem krin.

7. Na hoepee mi sa go kibri vo joe geest ? na hoepee mi sa ron kibri, vo joe no si mi ?

8. Efi mi hopo go na ini hemel, joe de dapee ; efi mi go meki mi bedi na ini hel, loekoe, na dapee joe de toe.

9. Alwasi mi sa teki flei vo moesoedei, go tan na da moro farawei zeekanti,

10. Tog na dapee toe joe han sa tjari mi, en joe reti han sa holi mi.

11. Alwasi mi taki : Da doengroe moe tapo mi ; dan da neti srefi sa de wan letti, disi de rontoe mi.

12. Bikasi da doengroe srefi no de doengroe na joe fesi ; neti de so krin leki dei ; doengroe nanga krin de wan na joe fesi.

13. Bikasi da inisei hatti vo mi de na ini joe hanoe ; joe ben tapo mi na ini mi mama bele.

14. Mi de prijze joe, di joe

ben meki mi na wan toemoesi dangra en verwondroe fasi ; dem wroko vo joe de wan verwondroe sani, dati mi zieli sabi heeli boen.

15. Dem boon vo mi no ben kibri na joe fesi, di dem ben meki mi na wan kibriplezi, di dem ben wroko mi leki wan breiwroko na ini dem moro dipi plesi na ondro gron.

16. Joe hai ben si mi, di mi no ben de notijete, zondro iniwan fasi ; alasani ben skrifi na ini joe boekoe kaba, so srefi dem dei, disi ben de vo kom jete, en tog no wan vo dem ben de jete.

17. Ke, mi Gado, dem prakseeri vo joe de bigi en switi na mi ! en da getal vo dem de so bigi !

18. Efi mi sa teli dem, dem sa de moro foeloe leki zanti. Te mi wieki, mi de nanga joe jete.

19. O Gado, mi wensi taki, joe moe kili dem godlooze soema ! We, komoto na mi, oen soema, di de zoekoe trawan broedoe !

20. Bikasi dem de taki vo joe na wan ogri en sjem fasi, en dem vijanti vo joe holi joe nem vo spotoe.

21. We, mi no moe de vijanti nanga dem, disi de vijanti nanga joe, mi Masra ? mi hatti no moe bron nanga dem, disi de hopo na joe tapo ?

22. Troe, mi no kan si dem

na hai kweti kweti ; mi de loekoe dem leki mi vijanti.

23. Tesi en fili mi, mi Gado, fili mi hatti ; tesi en probeeri mi, en fili ala mi gedagte !

24. En loekoe, efi somtem mi de na wan ogri pasi ; en dan tiri en tjari mi na da pasi vo (da liebi vo) teego !

PSALM 140.

Wan begi-psalm.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. **M**ASRA, verloesoe mi, poeloe mi na da ogri soema hanoe ; kibri mi vo da krasi en asranti soema !

3. Dem praktizeeri foeloe ogri na ini dem hatti ; ala dei dem kom makandra vo feti.

4. Dem srapoe dem tongo leki da tongo vo wan sneki ; troe, snekiwisi de na ini dem mofo. Sela.

5. Masra, kibri mi vo dem godlooze soema han ! kibri mi vo dem krasi nanga asranti soema, vo dem, disi potti sani na pasi gi mi, vo mi moe fadom !

6. Dem heimembre-soema ben seti wan trapoe gi mi safri, nanga tetei ; dem ben bra-di wan netti na sei pasi ; trapoe srefi dem ben seti gi mi. Sela.

7. Ma mi taki na Masra taki : Joe de mi Gado ; Masra, potti jesi na da stem vo da djeme vo mi !

8. Masra ! Masra ! joe de da

kragti vo da helpi vo mi ; joe ben tapo en kibri mi hede da dei, di feti ben de.

9. Masra, no gi da godlooze soema dasani, disi hem wani ; no meki da ogri go doro, disi hem ben pramisi vo doe ; efi no so dem sa kisi heimembre. Sela.

10. Da ogri mofo vo dem soema, disi kom rontoe mi, moese fadom na dem srefi hede tapo !

11. Liebi krofaja moe fadom na dem hede tapo ; a moe hiti dem na ini faja, na ini dipi horo, meki dem no kan hopo baka.

12. Wan soema, disi taki ogri vo trawan, lei gi trawan, no moe ha boenhede na gron-tapo ; wan ogri en asranti soema dem moe jagi tee a fadom na gron.

13. Mi sabi, taki, Masra sa doro da kroetoe vo da mofina soema, meki da poti soema finni hem reti.

14. Troe, dem regtvaardiki soema sa prijze joe nem, en dem opregti soema sa tan liebi na joe fesi.

PSALM 141.

Wan kreisingi, vo Masra moe helpi hem.

1. Wan psalm vo David.

MASRA, na joe mi de krei ; kom hesi na mi ; potti jesi na da stem vo mi, te mi de krei na joe !

2. Da begi vo mi moe doro

tee na joe fesi, leki wan smokofrandi; en te mi hopo mi hanoë, dati moë de leki wan sabatemofrandi.

3. Masra, potti wan skild-wakti na mi mofo; wakti dem doro vo mi mofo!

4. No meki mi hatti hanga na wan ogrisani, vo doe ogri wroko nanga dem soema, disi de wroko ongeregtigheid; no meki mi njam dem switisani vo dem!

5. Wan regtvaardiki soema moëfom mi, dati sa doe mi boen; hem moë straföe mi, dati sa de leki wan switi olie na tapo mi hede; dati no sa broko mi hede, ma mi sa begi vo dem, te dem de na ini pina en trobi.

6. Te dem kroetoeman vo dem fadom komoto na wan klipstoon tapo, dan dem sa jeri dem woortoe vo mi, taki, dem de switi.

7. Dem boon vo wi lidom panja na grebi mofo, leki wan soema na grontapo ben koti en pliti hoëdoe.

8. Ma mi hai de na joe tapo, o Masra, mi Gado; na joe tapo mi de potti mi vertrouw; no meki mi zieli tan hem wawan!

9. Kibri mi vo dem tetei, disi dem ben potti gi mi, en vo dem soema trapoe, disi de wroko ongeregtigheid!

10. Meki dem godlooze soema fadom na ini dem netti vo dem srefi, tee mi pasa dapee boen boen kaba!

PSALM 142.

Wan begi vo helpi.

1. Wan leri-psalm vo David, di a ben de na ini da stoon-horo.

2. **M**I ben krei na Masra nanga mi stem; na Masra mi ben djeme nanga mi stem.

3. Mi ben krei na hem fesi; mi nootöe mi tjari kom na hem fesi.

4. Di mi geest ben benauwtöe na mi ini, datem joe ben sabi mi pasi. Dem ben seti trapöe gi mi, kibri na da pasi, di mi ben moese waka.

5. Mi ben loeköe rontöe na mi reti han, ma loeköe, no wan soema no ben de vo si, disi wani sabi mi; mi no ben kan ronwei töe, go kibri; no wan soema no ben zorgöe vo mi zieli.

6. Na joe mi ben krei, mi Masra, mi ben taki: Joe de mi kibriplesi en mi porsi na ini da kondre vo dem liebiwan.

7. Potti jesi na da bari vo mi; bikasi mi kom flauw krin krin; poelöe mi na dem soema han, disi de vervolge mi, bikasi dem de tranga moro leki mi.

8. Tjari mi zieli komopo na ini doengroehoso, vo mi kan prijze joe nem! Dem regtvaardiki soema sa kom rontöe mi, te joe doe mi boen kaba.

PSALM 143.

Wan begi vo helpi.

1. Wan psalm vo David.

MASRA, jeri de begi vo mi ; potti jesi na da djeme vo mi ; jeri mi vo joe waarheid hede en vo joe geregtigheid hede !

2. No tjari joe foetoeboi go na kroetoe ; bikasi na joe fesi no wan liebisoema no de krin en reti.

3. Bikasi da vijanti ben zoekoe mi zieli ; a ben masi mi liebi, trapoe mi tee na gron ; a ben potti mi lidom na ini doengroe, leki dem, disi dede granwei kaba.

4. Vo da hede mi geest kom benauwtote na mi ini, mi hatti kom flauw na mi ini.

5. Mi de membre dem dei vo ouroetem ; mi praktizeeri ala joe wroko ; mi taki na ini mi hatti vo dem wroko vo joe han.

6. Mi de langa mi han tee na joe ; mi zieli de na joe fesi, leki wan drei gron. Sela.

7. Masra, jeri mi hesi ; mi geest kom flauw ; no kibri joe fesi gi mi, vo mi no kom leki dem, disi de go na ondro na ini da horo.

8. Meki mi jeri joe gnade vroekoe mamantem ; bikasi na joe tapo mi de potti mi vertrouw ! Meki mi kom sabi da pasi, disi mi moese waka ; bikasi mi de hopo mi zieli tee na joe.

9. Masra, poeloe mi na dem vijanti vo mi ; na joe mi de ron go kibri.

10. Leri mi, vo mi doe joe wani, bikasi joe de mi Gado ; joe boen geest moe tiri en tjari mi na tapo wan reti pasi !

11. Masra, holi mi na liebi, vo joe nem hede ; poeloe mi zieli na ini da benauwtote, vo joe geregtigheid hede !

12. Pori dém vijanti vo mi, vo joe gnade hede, meki dem kaba ; kili ala dem, disi de kwinsi mi zieli ; bikasi mi de joe knegti.

PSALM 144.

Wan tangi vo da helpi nanga blesi vo Gado. Wan begi vo helpi.

1. Wan psalm vo David.

GRANTANGI vo Masra, mi kragt, disi de leri mi han nanga mi finga vo feti ;

2. Joe de mi lobbi en mi fortresi ; mi hei toren en mi verloesoeman ; mi skild nanga da soema na disi tapo mi de potti mi vertrouw, en disi de dwingi mi piple na mi ondro.

3. Masra, san da wan liebisoema, disi joe de ke vo hem ? en da soema pikien, disi joe de teli hem ?

4. Tog wan soema de leki wan sososani ; dem dei vo hem de leki wan skijn, disi de pasa gowei.

5. Masra, zakka dem hemel vo joe, kom na ondro ; meli dem bergi, meki dem poeloe smoko !

6. Meki bliksem koti, en meki dem panja, plati! Soe-toe dem pijli vo joe, en pori dem!

7. Langa joe han komoto na tapo; verloesoe mi, en poeloe mi na dem bigi watra, na dem vreemde soema han;

8. Disi taki lei nanga dem mofo, en da reti han vo dem de wan falsi reti han.

9. O Gado, mi sa singi wan njoe singi gi joe, mi sa singi en prijze joe nanga da instrumenti, disi habi tien snaar.

10. Bikasi joe de helpi dem koning na ini feti, vo dem winni; joe de helpi joe foetoeboi David, meki houroe no kan doe hem ogri.

11. We, verloesoe mi, en poeloe mi na dem vreemde soema han, disi taki lei nanga dem mofo, en da reti han vo dem de wan falsi reti han.

12. Meki dem manpikien vo wi moe de leki plantsoen, disi gro hopo na dem jonge tem; en dem oemanpikien vo wi moe de leki dem hoekoestoon, disi dem ben koti mooi leki wan koninghoso.

13. Meki dem winkri vo wi moe foeloe, vo soema kan kisi ala soortoe sani dapee alatem; dem skapoe vo wi moe meki foeloe doezend pikien; hondro tron doezend dem moe meki na dem buititi vo wi.

14. Dem mankow vo wi moe tranga, vo dem kan wroko foeloe; no wan foefoeroe, no wan

oproeroe en no wan krei moe de na dem strati vo wi!

15. Blesi vo da piple, disi finni so wan boen; blesi vo da piple, disi Masra de hem Gado!

PSALM 145.

Vo da kondre vo Kristus en vo da glori vo hem.

1. Wan lofsingi vo David.

O MI Gado, mi sa gi joe bigi nem, joe koning; mi sa prijze joe nem teego alatem.

2. Ala dei mi sa taki joe grantangi, mi sa prijze joe nem teego alatem.

3. Masra de bigi vo troe, a fiti wi, vo wi prijze hem; a de so bigi tee wi no man vo taki.

4. Pikien tee vo pikienpikien sa prijze dem wroko vo joe; dem sa verteli dem kragti wroko vo joe.

5. Mi sa taki vo da bigi glori nanga majesteiti vo joe, en vo dem wonderwroko vo joe;

6. Meki soema taki vo da kragti en dem skreki wroko vo joe; vo da hede mi sa verteli, fa joe de bigi.

7. Dem sa taki foeloe alatem, membre da toemoesi boenhatti vo joe, en dem sa singi vo joe gegerigheid.

8. Masra ha boenhatti en sarihatti; a habifoeloe pasiensie, en hem gnade de bigi.

9. Masra ha boenhatti vo

ala soema, a habi sarhatti vo ala hem wroko.

10. Masra, ala joe wroko sa prijze joe, en dem santawan vo joe sa blesi joe.

11. Dem sa taki vo da glori vo joe koningkondre, en dem sa verteli vo joe kragti ;

12. Vo meki soema kom sabi da bigi kragti vo hem, en da glori majesteiti vo hem koningkondre.

13. Joe kondre de wan koningkondre vo alatem, en joe de granmasra vo avoo tee na avoo.

14. Masra de holi ala dem, disi de vo fadom, en a hopo ala dem, disi buigi tee na gron.

15. Ala hai de wakti joe, en joe de gi dem njanjam na reti tem.

16. Joe de hopo joe han, en nanga plisiri joe de meki alasani, disi habi liebi, njam hem bele foeloe.

17. Masra de regtvaardiki na tapo ala hem pasi, en santa na ini ala hem wroko.

18. Masra de klosibei vo ala dem, disi de begi na hem, vo ala dem, disi de begi na hem nanga troe.

19. A de doe, san dem soema de hangri, disi de frede hem ; a de jeri da krei vo dem en a helpi dem.

20. Masra de loekoe kibri ala dem, disi lobbi hem ; ma ala godlooze soema a sa pori en poeloe.

21. Mi mofa sa taki vo Masra, prijze hem ; en ala sani, disi habi wan liebi bro, moe blesi hem santa nem teego alatem !

PSALM 146.

Na Masra tapo nomo wi moe potti ala wi vertrouw.

1. **H**ALLELUJA ! Prijze Masra, joe, mi zieli !

2. Mi sa prijze Masra mi heeli liebitem ; mi sa singi psalm gi mi Gado, so langa mi sa de.

3. No potti oen vertrouw na dem gransoema, na liebi-soema tapo, disi no kan helpi !

4. Bikasi dem geest de gowei libi dem, dem tron soso doti baka ; en da srefi dei ala dem prakseeri lasi gowei.

5. Blesi vo da soema, disi da Gado vo Jakob de hem Helpiman, en disi potti hem vertrouw na Masra, hem Gado tapo.

6. Disi ben meki hemel nanga grontapo nanga da bigi zoutwatra nanga alasani, disi de na ini ; hem de holi woor-toe alatem.

7. Hem de da advokati vo dem soema, disi trawan de kwinsi na ondro ; hem de gi dem soema njanjam, disi de nanga hangri ; Masra de verloesoe dem soema, disi de na doengroehoso.

8. Masra de hopo dem blinde-soema hai ; Masra de hopo dem,

disi buigi tee na gron. Masra lobbi dem regtvaardiki soema.

9. Masra de loekoe kibri dem vreemde soema; hem de asisteeri dem weespikien nanga dem weduwe; ma da pasi vo dem godlooze soema a de draai en pori krin krin.

10. Masra sa tan masra tee-go; Zion, joe Gado sa tan vo avoo tee na avoo. Halleluja.

PSALM 147.

Wi moese taki Gado tangi alatem vo ala da boen, disi a de doe wi.

1. **O**EN prijze Masra! bikasi vo singi psalm gi wi Gado, dati de wan toemoesi boen sani; so wan singi de switi vo troe, en a fiti so toe.

2. Masra srefi de bouw Jerusalem; hem de meki dem soema vo Israel kom makandra baka, disi dem ben tjari go panja.

3. A meki dem kom boen, disi de nanga broko hatti, en a tai dem soro, disi de gi dem pijn.

4. A teli da hipi vo dem staar, en a de kali dem ala nanga nem.

5. Wi Masra de bigi, en a habi bigi kragti; hem verstand no habi marki.

6. Masra de hopo dem safrihatti soema, ma dem godlooze soema a de hiti na gron.

7. Singi Masra; taki hem tangi nanga kenkisingi; prijze wi Gado nanga harpoe!

8. Hem de tapo da hemel nanga wolkoe, meki areen klari vo grontapo; a de meki grasi gro na tapo dem bergi.

9. A de gi njanjam na dem meti, na dem jonge raver, te dem krei.

10. A no habi plisiri nanga da kragti vo hasi; a no loekoe toe na dem (tranga) boon vo wan mansoema.

11. Masra habi plisiri nanga dem soema, disi de frede hem, disi de potti dem vertrouw na hem gnade tapo.

12. O Jerusalem, prijze Masra! Zion, prijze joe Gado!

13. Bikasi hem de meki dem hengsel vo dem poortoe vo joe tranga, en dem pikien vo joe a de blesi na joe ini.

14. A de gi vrede na joe heeli kondre, en a foeloe joe bele nanga da moro boen areisi.

15. A seni hem gebod kom na grontapo; dem woortoe waka panja hesi.

16. A de gi sneeuw leki ka-toen; en da rijp a strooi leki asisi.

17. A de fringi ijsi leki na piesipiesi; hoesoema kan tan na fesi vo da tranga kouroe vo hem?

18. A de seni hem woortoe, en a smelti dem (piesi ijsi); a de meki hem winti wai, en dem watra bigin vo ron.

19. A meki Jakob kom sabi hem woortoe; Israel (kom sabi) dem gebod nanga wet vo hem.

20. So a no ben doe nanga no *wan* kondre jete; dem no sabi dem wet vo hem. Halleluja.

PSALM 148.

Ala sani disi habi wan liebi bro moe prijze Gado.

1. Halleluja.

PRIJZE Masra tee na ini dem hemel! prijze hem tee na dem moro hei plesi.

2. Ala hem Engel, prijze hem! da heeli hipi vo hem moe prijze hem!

3. Zon nanga moen, prijze hem; ala krin staar, prijze hem!

4. Oen hemel vo dem hemel, prijze hem; en oen watra, disi de na tapo dem hemel!

5. Dem ala moe prijze da nem vo Masra; bikasi di hem taki, dem moe de, wantem dem ben kom de.

6. Hem ben potti dem vo dem tan de toe tee vo alatem teego; en a potti wan marki gi dem, disi dem no sa pasa abra.

7. Prijze Masra na grontapo dia; oen bigi fisi nanga ala dem dipi plesi!

8. Faja nanga hagla, sneeuw nanga dampoe; stormwinti, disi doe hem wani.

9. Oen hei bergi nanga ala pikin bergi; oen vroektoeboom nanga ala cedreboom;

10. Dem wildri boesimeti nanga ala tra meti; dem, disi

kruipi, nanga dem fowloe, disi de flei.

11. Oen koning vo grontapo nanga ala piple; oen gransoema nanga ala kroetoeman na grontapo;

12. Jonkman nanga wendje, ouroe soema nanga jongewan;

13. Dem ala moe prijze da nem vo Masra; bikasi hem nem wawan de bigi; hem glori de pasa hemel nanga grontapo.

14. Hem de meki hem piple kom moro bigi en tranga, meki ala santawan vo hem plisiri, dem pikien vo Israel, da piple, disi de klosibei vo hem. Halleluja.

PSALM 149.

Wan tangipsalm vo da santa Evangelium vo Kristus.

1. Halleluja.

SINGI wan njoe singi gi Masra; da gemeente vo dem santawan moe prijze hem!

2. Israel moe blijti vo da Gado, disi ben meki hem; dem pikien vo Zion moe plisiri vo da koning vo dem!

3. Dem moe prijze hem nem nanga fluiti; nanga poukoe en nanga harpoe dem moe singi psalm gi hem!

4. Bikasi Masra habi plisiri nanga hem piple; hem sa helpi dem safrihatti soema, meki dem kom mooi.

5. Dem santawan sa djompo en plisiri vo so wan glori; dem sa singi na tapo dem slibiplesi.

6. Dem mofa sa hopo Gado

nem ; en na dem han dem sa holi wan houroe, disi koti na ala toe sei ;

7. Vo dem teki revensi na tapo dem heiden, strafoe dem piple ;

8. Vo dem tai dem koning nanga ketting, en dem gran-soema vo dem nanga isri banditi ;

9. Vo dem pai dem nanga reti, leki a skrifi na Boekoe taki : Dati sa de da glori vo ala santawan vo hem. Halleluja.

PSALM 150.

Ala soema moese prijze Masra na alapee en na alafasi.

1. **H**ALLELUJA. Prijze Gado na ini hem

santa plesi ! prijze hem na ini da firmamenti vo hem kragti !

2. Prijze hem vo hem tranga wroko hede ; prijze hem so leki a de fiti da bigi glori vo hem !

3. Prijze hem nanga trompetistem ; prijze hem nanga psalm en nanga harpoe !

4. Prijze hem nanga poukoe en fluiti ; prijze hem nanga snaar-muziki en nanga orgloe !

5. Prijze hem nanga cimbale, disi piki krin ; prijze hem nanga cimbale, disi piki mooi !

6. Alasani, disi habi wan liebibro, moe prijze Masra ! Halleluja.

RICHARD CLAY & SONS, LIMITED,
LONDON & BUNGAY

